

Suomalaiseen ammattikorkeakouluun liittyvien väitöskirjojen bibliografia

Toimittaja ja julkaisija: Juha Kämäräinen 2022
Julkaisupaikka: Hyvinkää

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Attribution 4.0 International -lisenssillä.

Voit vapaasti:

Jakaa — kopioida aineistoa ja levittää sitä edelleen missä tahansa välineessä ja muodossa

Muunnella — remiksata ja muokata aineistoa sekä luoda sen pohjalta uusia aineistoja missä tahansa tarkoituksessa, myös kaupallisesti

seuraavilla ehdoilla:

Nimeä — Sinun on mainittava lähde asianmukaisesti, tarjottava linkki lisenssiin sekä merkittävä, mikäli olet tehnyt muutoksia. Voit tehdä yllä olevan millä tahansa kohtuullisella tavalla, mutta et siten, että annat ymmärtää lisenssinantajan suosittavan sinua tai teoksen käyttöäsi.

Ei muita rajoituksia — Et voi asettaa sellaisia oikeudellisia ehtoja tai teknisiä estoja, jotka estävät oikeudellisesti muita tekemästä mitään sellaista, minkä lisenssi sallii.

You are free:

to share – to copy, distribute and transmit the work

to remix – to adapt the work

Under the following conditions:

Attribution – You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

No additional restrictions – You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Lisätietoa löydät täältä

Additional information can be found here

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.fi>

Sisällys

Johdanto	2
Aineiston valintakriteerit	2
Kuvailun sekundaarisuus ja aspektien erillisyyt	2
Hakemiston termivalinnat ja muotoilut	3
Esimerkkejä bibliografian merkityksistä ja käyttömahdollisuuksista	3
Bibliografia: Ammattikorkeakouluun liittyvät väitöstutkimukset vuosilta 1996-2021	4
1996	4
1997	7
1998	11
1999	19
2000	34
2001	50
2002	65
2003	84
2004	100
2005	111
2006	129
2007	133
2008	150
2009	161
2010	173
2011	182
2012	196
2013	209
2014	221
2015	228
2016	232
2017	242
2018	248
2019	252
2020	265
2021	272
Hakemisto	278
Bibliografiaan liittyvä kirjallisuus	302

Suomalaiseen ammattikorkeakouluun liittyvien väitöstudkimusten bibliografia

1

Luettelo lyhennetyistä URL:eista 302

Johdanto

Tämä on suomalaisia ammattikorkeakouluja käsittelevien väitöstutkimusten bibliografia. Sen tarkoituksena on palvella ammattikorkeakouluista kiinnostuneiden henkilöiden ja muiden toimijoiden, kuten eri organisaatioiden ja verkostojen, tiedontarpeita tämän aineistoryhmän osalta. Väitöstutkimukset muodostavat osan suomalaisen ammattikorkeakoulun artikulaatiota, siihen liittyvien merkitysten tuottamista. Mikä on väitöskirjojen osuus tämän artikulaation kokonaisuudessa, on kunkin toimijan omasta tilanteestaan käsin arvioitavissa. Joka tapauksessa on ilmeistä, ettei vuosina 1996-2021 tehtyjen yli 160:n korkeimman tieteellisen opinnäytteen muodostama kokonaisuus ole vähäarvoinen tai merkityksetön.

Bibliografia on luettelo, tertiaarijulkaisu, jonka tarkoituksena ei ole edustaa tai korvata sen aineiston muodostavia alkuperäistutkimuksia eli primaarijulkaisuja, vaan koota ja järjestää alkuperäisaineistoa koskevaa metatietoa ja tuottaa näin tiedonhankinnan apuvälineenä toimiva uudenlainen näkymä aineistoon. Tämä bibliografia poikkeaa tarkkuudessaan, kattavuudessaan ja systemaattisuudessaan sekä kirjastojen tietokantojen että aineiston itsensä tarjoamista luetteloista. Bibliografiassa osoitetaan myös aineiston sisältämät keskinäisviittaukset lähdeluetteloissa ilmenevien nimekkeiden tasolla. Nämä viittaukset kuvaavat yhden monista aineiston sisältämistä intertekstuaalisista verkostoista.

Bibliografian tarkoitus ja tarve on hahmottunut tekijän ammattikorkeakouluun liittyvän väitöstutkimuksen aikana havaitsemien tiedontarpeiden myötä. Bibliografian tekemistä on osaltaan perustellut Mount Everest -motiivi: suomalaisia ammattikorkeakouluja koskeva väitöskirjakorpus on ainutlaatuinen kokonaisuus, jonka kohtaaminen on erityinen haaste. Ennen tätä bibliografiaa korpuksen hahmottaminen on vaatinut laajan tiedonhakuprosessin sekä aineiston aktiivisen paikallistamisen ja käyttöön hankkimisen vaivan erityisesti pelkästään painettuina julkaistujen väitöskirjojen osalta.

Suomalaiseen ammattikorkeakoulukulttuuriin tuntuu myös sisältyvän jonkinlaisia arvoväittämiä siitä, millaiset tiedon lajit ja muodot ovat sen kanssa erityisen yhteensopivia. Akateemiset väitöskirjat eivät ehkä kuulu niihin, joten bibliografian tehtävänä on myös tutkia näitä väittämiä. Monet aineiston sisältämistä tutkimuksista ottavatkin tähän kantaa vähintään mainitsemalla teorian ja käytännön suhteet tarkasteltavina, problemaattisina kysymyksinä.

Aineiston valintakriteerit

Bibliografian sisältönä ovat ne suomalaisissa tiedekorkeakouluissa tehdyt väitöstutkimukset, jotka on indeksoitu Melinda-luettelotietokantaan käyttäen asiasanaa *ammattikorkeakoulut*. Bibliografiaan eivät sisälly ne aineistot, joiden suhde suomalaisiin ammattikorkeakouluihin on edellä mainittua kriteeriä tulkinnallisempi esimerkiksi siten, että ammattikorkeakoulua tunteva henkilö sinänsä relevantisti päättelee tietyn lähteen käsittelevän sitä, joko jo olevana tai vasta tulevana asiana. Aineiston kriteerinä eivät näin ollen ole yksittäisen henkilön tekemät valinnat, vaan Melinda-tietokantaan päätyvää luettelointia tuottavan yhteisön sisälönkuvailun asiantuntemus ja sovelletut prosessimallit. Ulkomaisiin ammattikorkeakouluihin keskittynyt, Suomessa tehty tutkimus on rajattu ulkopuolelle. Näitä tapauksia on yksi (Arvi Altmäe 2009: *Koulutuksen laatu Viron tekniikan alan ammattikorkeakouluissa*). Aineiston vanhimmat tutkimukset ovat vuodelta 1996.

Artikkeleista koostuvien väitöskirjojen osalta alkuperäisjulkaisuja ei ole käytetty, vaan bibliografian tiedot perustuvat yhteenveto-osiin, joitakin yksittäisiä alaviitteitä lukuun ottamatta. Näin ollen alkuperäistutkimuksen tekijän yhteenveto-osaa laatiessaan tekemistä valinnoista riippuu, mitä aineksia bibliografiaan on ollut käytettävissä.

Kuvailun sekundaarisuus ja aspektien erillisuus

Tässä kokonaisuudessa tehtyä kuvailua ei tule käyttää aineiston vastineena, vaan sitä käsittelevänä, tiedonhankintaa ja -käyttöä tukevana metatekstinä. Aineistoa kuvaillaan vakiomuotoisessa tiivistelmässä erityisesti menetelmien ja viitekehysten osalta käyttäen kuvailutermejä ketjuttamattomien asiasanojen tapaan ai-

heen erillisiin aspekteihin kohdistuvina mainintoina. Tästä seuraa, että kuvailussa on päällekkäisyyttä: voidaan esimerkiksi käyttää kokoavaa kuvailutermiä *tilastollinen analyysi* ja lisäksi nostaa esiin yksittäisiä menetelmiä. Toisaalta kuvailussa on väistämättä aukkoja, sillä tutkimusten yksittäisiä aspekteja ei voida tunnistaa ja ottaa mukaan tyhjentävästi samalla toteuttaen kuvailun tiivistävää funktiota.

Hakemiston termivalinnat ja muotoilut

Hakemistossa käytetään ensisijaisesti aineiston omia termejä. Aineiston termin rinnalle voidaan myös tautuvasti tuoda tiedonhakuja palveleva vakiintuneempi termi, mikäli sellainen on tunnistettavissa. Muotoja, kuten yksikköä ja monikkoa, yhtenäistetään Yleisen suomalaisen ontologian (YSO) sekä erityisalojen sanastojen ohjaamana. Päällekkäisyyttä (redundanssia) ei pyritä hakemistosta poistamaan, koska sen katsotaan palvelevan käyttäjien tarpeita tukemalla vaihtoehtoisten käsitteiden ja termien hyödyntämistä.

Esimerkkejä bibliografian merkityksistä ja käyttömahdollisuuksista

1. Bibliografiaa voidaan käyttää tiedonhaun yhtenä apuvälineenä: siitä löytyvät suoraan tiedot aineistoon sisältyvistä julkaisuista vuosittain, nimekkeittäin ja tekijöittäin sekä viitekehysten ja menetelmien mukaan.
2. Keskinäisviittaukset-osiossa käsitellään aineiston lähdeluetteloista löytyvät korpuksen sisäiset viittaukset sekä ne bibliografiaa koottaessa löydetty tekstissä olevat keskinäiset viittaukset, joilla ei ole vastinetta lähdeluettelossa. Keskinäisten viittausten määrällinen tarkastelu edustaa objektiivisinta ajateltavissa olevaa osaa aineiston tarkastelusta. Aineiston pienuus rajoittaa kattavuudesta huolimatta tilastollista analyysia. Tästä pelkistetystä bibliometrisestä tarkastelusta voidaan kuitenkin edetä kohti viittausten muodostamia rakenteita ja niiden merkityksiä.
3. Menetelmiä ja viitekehyskiä on aineiston salliessa kuvailtu myös ulos sulkevasti *poisvalittu*-termillä. Tämä mahdollistaa mm. perusteluiden hakemisen aineistosta sille, miksi tiettyä menetelmää tai viitekehystä ei ole käytetty. Tämä voi auttaa alustavasti tunnistamaan niiden rajoituksia ja mahdollisesti välttämään ongelmia tutkimuksen suunnittelussa.
4. Bibliografia on metadokumentti ammattikorkeakoulun tietoympäristön yhdestä osasta. Tässä mielessä se vertautuu esimerkiksi opinnäytetöitä ja muita ammattikorkeakouluun liittyviä julkaisuja talentavaan Theseus-tietokantaan. Yleisempi merkitys liittyy tutkimusmenetelmien ja viitekehysten sovelluksiin, jotka eivät mitenkään rajoitu ammattikorkeakouluympäristöön, sillä menetelmät ja teorit on omaksuttu kasvatustieteestä ja muilta tieteenaloilta.
5. Bibliografia on tarkoitettu osaltaan herättämään kysymyksiä siitä, mitä elementtejä ammattikorkeakoulun tietoympäristöön kuuluu ja voisi kuulua. Tässä tehtävässä se toivottavasti myös haastaa vastakkainasettelua kärjistäviä näkemyksiä, joiden mukaan ammattikorkeakoulun erottaisivat tiedekorkeakoulusta jälkimmäistä monipuolisemmat tavat hyödyntää erilaisia tiedollisia resursseja ja niihin liittyviä tietokäsityksiä ohi perinteisten ”akateemisten näkökulmien”.

Bibliografia: Ammattikorkeakouluun liittyvät väitöstutkimukset vuosilta 1996-2021

Ammattikorkeakoulut-asiasanan kirjaaminen väitöstutkimusten kuvailuun alkaa Melinda-tietokannan (aiemmin *yliopistokirjastojen yhteisluettelo Linda*) tarkastelemana vuodesta 1996. Tätä vanhempia tarkasteluja ei sisällytetä kokonaisuuteen, vaikka niiden relevanssi voitaisiinkin todeta. Tässä on kyse tiedonlähderajauksesta, jolla vähennetään bibliografian tulkinnallisuutta aineiston valinnan osalta.

1996

Orelma, Ari (vain painettu)

Peltomäki, Eila (vain painettu)

Orelma: Insinöörikoulutus epävarmuuden yhteiskunnassa

tekijä	Orelma, Ari	julkaisu vuosi	1996
nimeke	Insinöörikoulutus epävarmuuden yhteiskunnassa		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Koulutussosiologian tutkimuskeskus		
YSO-asiasanat	insinöörit, koulutus, kehittäminen, kansainvälinen vertailu, ammatillinen koulutus, korkea-asteen koulutus, tekniset alat, koulutussuunnittelu, koulutuspolitiikka, historia, tutkintojärjestelmät		
muut hakusanat	duaali järjestelmä		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimustehtävänä on suomalaisen insinöörikoulutuksen kehittämis-toimenpiteiden tuottaminen tulevaisuuden epävarmuuden yhteiskunnan olosuhteisiin. Pääongelma on miten suomalaista insinöörikoulutusta tulisi kehittää, jotta se pystyisi mahdollisimman tehokkaasti vastaamaan yhteiskunnan ja työelämän muutosvaatimukseen tulevaisuudessa. Tutkimuskysymykset: 1. Minkälaisia insinöörikoulutusmuotoja ja -tapoja on vertailumaissa?, 2. Miten vertailumaiden insinöörikoulutusten opetusohjelmien sisällöt painottuvat erityyppisten oppiaineiden osalta?, 3. Minkälaisia ovat vertailumaiden insinöörikoulujen työelämäyhteydet?, 4. Millä tavalla insinöörikoulutuksen ohjaus on vertailumaissa järjestetty? ¹

Tutkimusmenetelmä(t): vertaileva yhteiskuntatieteellinen tutkimus, kansainvälinen vertailu, laadullinen tutkimus, kvantitatiivinen tutkimus, tilastollinen analyysi, triangulaatio², analyttinen induktio³, kirjallisuuskatsaus, sisällönanalyysi, monitapaustutkimus⁴, analyttinen induktio, käsiteanalyysi.

Aineisto(t): Kirjallisuus, julkaisemattomat muistiot, insinöörikoulutukseen liittyvät julkaisusarjat (ks. Orelma 1996, 20).

¹ Orelma 1996, 18-19. Vertailumaat, tarkasteltavat oppilaitokset ja koulutusohjelmat on taulukoitu s. 19. Tutkimusasetelma kaaviona s. 22.

² ”Kahden suuntauksen [so. laadullisen ja määrällisen] välille on kehittynyt kuilu, jonka ylittämiseksi on esitetty kehitettäväksi sellaista metodologista työkalustoa, jonka avulla kummankin vahvat puolet saadaan käyttöön” (Orelma 1996, 21, viittaus: Ragin 1989. *New directions in Comparative Research*. Teoksessa: Kohn M. (toim.) *Cross-National Research in Sociology*. Newbury Park (Ca.): Sage:58. Termiä triangulaatio Orelma ei tässä yhteydessä käytä.

³ Orelma 1996,21-22.

⁴ ”tutkimusaineistona ovat kirjallisuuden ja julkaisemattomien muistioiden lisäksi erityisesti kaksi - - - julkaisusarjaa”, ”selvitetään yksittäisiä tapauksia vertailemalla tiettyjä tapaushistoriallisia prosesseja” (Orelma 1996, 21), termejä kirjallisuuskatsaus, sisällönanalyysi ja monitapaustutkimus ei ole käytetty viitatussa kohdassa.

Viitekehykset: insinöörikoulutus, insinööriopiskelijat, vertaileva kasvatustiede, vertaileva yhteiskuntatieteellinen tutkimus⁵, professiot, professiotutkimus⁶, tietokäsitys, teorian ja käytännön suhteet⁷, Clarkin ohjauskolmio⁸, malli⁹, binaarimalli, duaalimalli, refleksiivinen modernisaatio¹⁰, epävarmuuden yhteiskunta¹¹, kolmikanta¹²

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa insinöörikoulutuksen kehittämismahdollisuuksia epävarman yhteiskunnan olosuhteissa selvitettiin analysoimalla kahdeksan maan insinöörikoulutusta. Minkään maan koulutusmallia ei voi nostaa muita paremmaksi, koska insinöörikoulutus on kulttuurisidonnaista. Tutkimuksessa esitetään insinöörikoulutuksen kehittämismalli, joka käsittää viisi ulottuvuutta: 1. rakennetekijä, 2. opetus-sältötekijä, 3. työelämätekijä, 4. ohjaustekijä, 5. summatekijä (Orelma 1996, 205-219).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa esitetään kuusi ehdotusta insinöörikoulutuksen jatkokehittämiseen: 1. jatkokoulutusmahdollisuus ammatillisen tekniikan lisensiaattitutkinnon muodossa, 2. koulutusohjelmien rakenteiden suunnittelu työelämälähtöisesti (bottom up), 3. huonojen ulkomaisten kokemusten välttäminen (esim. Iso-Britanniassa paikallisviranomaiset eivät ymmärtäneet ammattikorkeakoulun, polytechnic, ideaa), 4. koulutussuunnittelun ja –tutkimuksen menetelmäkehitys, 5. oppilaitos-työpaikka-dualismin kyseenalaistaminen, 6. teknillisen koulutuksen koulutusparadigman (”insinöörit ovat työelämään astuessaan ammatti-ihmisiä”) kyseenalaistaminen (Orelma 1996, 225-226.).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksessa on tehty kansainvälistä vertailua, jossa kahdeksasta vertailumaasta on analysoitu yhden oppilaitoksen kone- tai sähkötekniikan opetusohjelma. Eurooppaa edustaa kuusi vertailumaata, lisäksi mukana ovat Japani ja Yhdysvallat. (Orelma 1996, 19.) Tutkimusaineisto koostuu kirjallisuudesta ja julkaisemattomista dokumenteista.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Vertailussa mukana oli seuraavat oppilaitokset: Manchester Polytechnic, Hogeschool West-Brabant, Tokion yliopisto, Telemark Ingeniørhøgskole, IUP de Cergy Pontoise, Kungliga Tekniska Högskolan, Fachhochschule Hannover (Orelma 1996, 19).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Hokkanen, Simo 2001, Herranen, Jatta 2003, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Heinonen, Jarmo 2006.

Peltomäki: Sosiaalialan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden oppimiskokemusten kehittyminen henkilökohtaisessa ohjausprosessissa

tekijä	Peltomäki, Eila	julkaisuvuosi	1996
nimeke	Sosiaalialan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden oppimiskokemusten kehittyminen henkilökohtaisessa ohjausprosessissa		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		

⁵ ”käsitteiden rakentaminen” (Orelma 1996, 21)

⁶ Orelma 1996, 55.

⁷ Dualistinen tiedonkäsitys, teoreettinen ja käytännöllinen ammattipätevyys (Orelma 1996, 52, 54).

⁸ Ohjauskolmiosta kehitelty muoto, jossa mukana buffer-organisaatio: Järvinen, Kivinen & Rinne 1993.

Yhteensulauttaminen korkeakoulupolitiikan välineenä: 126, Orelma 1996, 84.

⁹ Tutkimuksessa esitetään insinöörikoulutuksen kehittämismalli (Orelma 1996, 205-219).

¹⁰ Orelma 1996, 15.

¹¹ Orelma 1996, 15-18.

¹² Tutkimuksessa esitetty korkeakoulutuksen ohjausmalli sisältää yritysten, päättäjien (OPM, OPH) ja AMK:n opettajien kolmikannan (Orelma 1996, 85-86, 224).

YSO-asiasanat	opintoneuvonta, opetusmenetelmät, grounded theory, kokemukset, fenomenologia, reflektio, itseohjautuvuus, ammatillinen kehitys, koulutus, oppimisprosessi, opiskelijat, sosiaaliala, opiskelu, oppilaanohjaus, oppiminen, ohjaus (neuvonta ja opastus), kokemusoppiminen, kokemustieto
muut hakusanat	

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kehittää sosiaalialan oppimista ohjauksellisesta ja eksistentiaalis-fenomenologisesta näkökulmasta. Tutkimuksessa pyritään kuvaamaan teoreettisesti, tutkijan esiymmärryksenä ja empiirisesti sosiaalialan opiskelijan henkilökohtaisessa ohjauksessa tapahtuvaa oppimisprosessia, siinä esiintyviä sisältöjä, muutosprosesseja ja muutoksen vaiheita.

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus¹³, grounded theory¹⁴, sisällönanalyysi¹⁵. Kuvaus aineiston analyysistä on liitteessä 1 (Peltomäki 1996, 253-288).

Aineisto(t): nauhoitetut ohjauskeskustelut (90 tuntia).

Viitekehykset: sosiaaliala, opiskelijat¹⁶, oppimisprosessi, oppimiskäsitykset¹⁷, ohjaus, ohjauskeskustelut, fenomenologia, kokemukset¹⁸, kokemusprosessit¹⁹, eksistentiaalis-fenomenologinen ihmiskäsitys²⁰, oppijäkäsitykset²¹, ihmisen kokemuksen ymmärtäminen, kognitiiviset prosessit, tutkijan esiymmärrys²², reflektio, tiedostaminen, teorian ja käytännön suhteet, tietokäsitys²³, käsitteellinen muutos, metaoppiminen, metakognitio.

Keskeiset tulokset: Oppijat muuttivat kokemuksiinsa kokemus- ja kognitiivisten prosessien avulla. Muutoksen suunta oli ulkoisesta sisäistyvän ja sisäisen vaiheen kautta metatasolle. Kokemusprosessien avulla he etsivät ja kohtasivat asioita havaintokentässään, jolloin prosesseja olivat havaitseminen, tunteminen, tulkitseminen, pyrkiminen, mahdollisuuksien näkeminen ja valinta. Kokemusprosesseja oppijat käsitteivät kognitiivisilla prosesseilla, joita olivat käsitteellistäminen, konstruointi, vapautuminen, ja suuntautuminen. Oppimisprosesseissa integroituivat viimeaikaiset oppimiskäsitykset. Kokemuksen muutokset ilmenivät oppijan affektiivisella, kognitiivisella, konatiivisella, situatiivisella ja temporaalisella sisällön alueella sekä muutosprosesseissa. Kokemusten muutoksessa tulivat esille sosiaalialan keskeiset päämäärät.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ohjauskeskustelu mahdollistaa kokonaisvaltaisen reflektiivisen oppimisen, integratiivisuuden (teoria ja käytäntö, eri aineet, yksilön kaikki olemispuolet) sekä kokemusten tiedostamisen, muuttamisen ja itseohjatun arvioinnin kehittämisen.

¹³ Kokemuksia ja merkityksiä voidaan relevantisti tutkia vain laadullisin menetelmin (Peltomäki 1996, 97).

¹⁴ *Grounded metodi* (Peltomäki 1996, tiivistelmä).

¹⁵ Sisällönanalyysia ei sisällyluettelon tasolla mainita.

¹⁶ Sosiaalialan opiskelija nähdään kokonaisvaltaisesti tajunnallisena, situatiivisena ja temporaalisena kokemusoppijana, joka muuttaa havaitsemaansa kokemusta ja tulee tietoiseksi reflektioprosessin avulla (Peltomäki 1996, tiivistelmä).

¹⁷ Oppimiskäsitykset: kokemusoppiminen, kognitiivinen oppiminen, konstruktivinen oppiminen ja emansipaatio-oppiminen (Peltomäki 1996, tiivistelmä).

¹⁸ Kokemus tarkoittaa ihmisen erityyppistä ja –tasoista mielellistä suhdetta maailmaan tai omaan itseensä. Yksilön elämäntilanteesta erillään olevaa merkitystä ei ole. (Peltomäki 1996, 19. Viittaus: Rauhala, L. 1981. Merkityksen ongelma psykologiassa ja psykiatriassa: 4.)

¹⁹ Peltomäki käyttää termejä kokemusprosessi ja kokemisprosessi (Peltomäki 1996, tiivistelmä). Kokemusprosessi tostuu tiivistelmässä useammin ja esiintyy myös sisällyluettelossa.

²⁰ Ihmiskäsitys tarkoittaa ihmistä koskevien uskomusten, tietojen ja arvostusten järjestelmää (Peltomäki 1996, 35).

²¹ Peltomäki 1996, 35-59.

²² Esiymmärrys on havainto, joka tulkitaan joksikin. Se on mielen antoa asioille. (Peltomäki 1996, 181.)

²³ Tietokäsitys toimii ohjauksen päämäärinä alan tietoa hankittaessa (Peltomäki 1996, 23). Tietokäsityksiä (myös tiedonkäsitys) tarkastellaan luvussa 2 *Tieto ja tietäminen sosiaalialan oppimisessa* (Peltomäki 1996, 23-34).

Tutkimuksen rajoitukset: Ihmistä tutkivissa tieteissä tutkimuksen luotettavuuden välttämättömänä kriteerinä on tutkittavan ilmiön perusrakenteen ja tutkimusmenetelmän vastaavuus. Tutkimuksen luotettavuuden välttämätön kriteeri löytyy siis ontologiselta tasolta.²⁴ Fenomenologisessa tutkimuksessa luotettavuuden arvioinnin keskeinen kriteeri on, miten hyvin tutkija kykenee tavoittamaan ilmiön juuri sellaisena kuin se tutkittavalla ilmenee.²⁵ Tutkimuksessa ei eksaktisti eikä objektiivisesti tutkittu merkitysten muodostumista ja horisonttibasiksen vaikutusta tämän päivän havaintoihin ja kokemuksiin. Tästä voidaan tarkastella ainoastaan subjektiivisia tulkintoja ja koettuja vaikutuksia. Tutkija voi tehdä yleistyksiä ainoastaan ilmiön abstraktilla tasolla ja senkin hyvin väljästi esimerkiksi ilmiöistä, joista tulkintoja tehdään, tai vaihtoehtoja siitä, millaisia tulkintoja tehdään.²⁶

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuksen nimekkeessä esiintyy ilmaus sosiaalialan ammattikorkeakoulu. Oppilaitosta ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Salminen, Hannele 2001, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Karjalainen, Anna Liisa 2012, Siekkinen, Hellä 2017.

1997

Honkonen, Risto (vain painettu)

Kolehmainen, Seppo (vain painettu)

Mäkelä, Veijo (vain painettu)

Honkonen: Best or second best choice? : polytechnic education in the lives of engineering students

tekijä	Honkonen, Risto	julkaisu vuosi	1997
nimeke	Best or second best choice? : polytechnic education in the lives of engineering students		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	teknologia, opetus, koulutus, opiskelijat, teknilliset oppilaitokset, opiskelu, korkea-asteen koulutus, identiteetti, uranvalinta, elämäkertatutkimus, diskurssi, opinnot, keskeyttäminen insinöörit, tekniset alat, sosiaalinen tausta, diskurssianalyysi		
muut hakusanat	Technology, Teaching, elämäkerrallinen lähestymistapa, insinöörinkoulutus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Ammattikorkeakoulujen perustaminen, ylioppilastulva ja tekniikan koulutuksen arvostuksen lasku ovat muuttaneet insinöörinkoulutuksen roolia ja merkitystä Suomessa.²⁷ Käsitteellisellä tasolla tutkimuksen tavoitteena on tarkastella opiskelijoiden identiteettejä ja koulutuksen roolia niissä. Miten koulutus vastaa niitä tarpeita, joita opiskelijoilla on identiteettityössään (identity work)?

Tutkimuskysymykset: Millainen sosiaalinen identiteetti insinööriopiskelijoilla on? Millaisia elämäntarinoita

²⁴ Peltomäki 1996, 215, Varto 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia:105.

²⁵ Giorgi 1988. Sketch of a psychological phenomenological method. Giorgi A (ed.) Phenomenology and psychological research. Pittsburg: Duquesne University:8-21.

²⁶ Peltomäki 1996, 173.

²⁷ Honkonen 1997, 14-15. Tekijä perustelee käyttämänsä sanaa *flood* (tulva): koulutusjärjestelmän toiminnan (functioning) kannalta ylioppilaita valmistuu liikaa; kolmasosa heistä ei saa opiskelupaikkaa yliopistosta.

(live narratives) he ylläpitävät (live by)? Millaista todellisuutta insinööriopiskelijat puheessaan tuottavat? Millaiset opiskelijat keskeyttävät opintonsa ja mistä syistä?

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, elämäkerralliset haastattelut (life story interviews), ryhmäkeskustelut, diskurssianalyysi, tapaustutkimus

Aineisto(t): 2 kyselyä (N=222, N=31), haastattelut (N=32), ryhmäkeskustelut (6 keskustelua, yhteensä 23 osanottajaa).²⁸

Viitekehukset: insinööriopiskelijat, identiteettityö, elämäntarinat, opintojen keskeyttäminen, teorian ja käytännön suhteet²⁹

Keskeiset tulokset: Elämäkertahaastatteluiden analyysissä tunnistettiin neljä erilaista insinööriopiskelijatyyppeä: matemaattisesti orientoitunut aloittelija (tinkerer³⁰), aloittelija, matemaattisesti orientoitunut, mutta ei-tekninen opiskelija sekä keskeyttäjä. Ryhmäkeskusteluiden pohjalta tunnistettiin kuusi insinöörikoulutuksen repertoaria: 1. käytännöllisyys (practicality repertoire), 2. vapaus (freedom repertoire), 3. kontrolli (control repertoire), 4. hyväksyntä (appreciation repertoire), 5. sukupuoli (gender repertoire) ja 6. aikaan liittyvä repertoari (time repertoire).

Ryhmäkeskustelut osoittivat, että oppilaitos on kasvatuksellisten ideoiden taistelukenttä, jossa opettajakeskeinen käytännöllinen ja opiskelijakeskeinen traditio kamppailevat. Opintojen keskeyttäminen ei liity heikkoon menestymiseen vaan opiskelijan tavoitteiden tasoon. Monet lahjakkaat opiskelijat keskeyttävät siirtyäkseen toiseen oppilaitokseen, useimmiten yliopistoon. Jo opintojen alussa kunnianhimoisten opiskelijoiden odotukset ovat insinööritutkintoa (bachelor of engineering) korkeammalla. Toinen huomattava tekijä on oppilaitoksen toimintamalli. Oppilaitoksella on kontrolloivan pedagogiikan perinne, joka jättää opiskelijalle suhteellisen vähän vapautta. Perinteinen malli ei tyydytä lähtijöitä, jotka odottavat löytävänsä enemmän itsenäisyyden ja vapauden mahdollisuuksia toisista oppilaitoksista.

Tutkimuksessa tehdään johtopäätöksiä opiskelijoiden identiteetistä, elämäkertojen rakenteellisista kategorioista, ammattikorkeakoulujen (polytechnics) mahdollisista pedagogiikoista, akateemisesta nosteesta (academic drift) ja oppilaitoksen asemasta koulutusmarkkinalla.

Tulokset osoittavat, että insinöörikoulutuksen asema on ristiriitainen ja epäselvä. Toisaalla ovat akateemisesti vähemmän lahjakkaiden mutta käytännöllisesti orientoituneiden opiskelijoiden tarpeet: he kaipaavat kontrollia ja opettajakeskeisiä käytäntöjä. Toisaalla ovat akateemisesti lahjakkaiden ja kunnianhimoisten hakijoiden tarpeet. Nämä opiskelijat inhoavat oppilaitoksen perinteistä koulumaista toimintatapaa ja jättävät sen herkästi ennen valmistumista. Tutkimuksessa esitetään malli opintojen keskeyttämisestä.³¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Oppilaitoksen tilanteen selkiinnyttämiseksi hahmotellaan kaksi strategiaa: 1) haastetaan yliopistoja ja pyritään vastamaan akateemisesti lahjakkaiden ja statushakuisten opiskelijoiden tarpeisiin, 2) ylläpidetään jyrkkää työnjakoa oppilaitoksen ja yliopistojen välillä ja pyritään houkuttelemaan käytännöllisesti ja vähemmän statushakuisesti orientoituneita opiskelijoita.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus käsittelee yhtä ammattikorkeakoulua.

²⁸ Yhteenvetotaulukko aineistonkeruusta: Honkonen 1997, 73.

²⁹ Alaluku 9.1 Theory is Bad, Practice is Good: Practicality Repertoire (Honkonen 1997, 130-142). Alalukujen teemat: käytännöllisen ja ongelmakeskeisen pedagogiikan puolustus, ammattiaineisiin painottaminen, matematiikan ja luonnontieteiden opintojen sisällöt, painotus työelämäkontakteihin, ammattikorkeakoulu- ja diplomi-insinöörikoulutuksen ja tutkintojen suhteet ("By using the practical repertoire, the students want to keep this distance clear - - - their identity as competent practitioners as opposed to not so competent and not so practical but academic and theoretical Masters of Science in engineering", mts. 139).

³⁰ Tinkerer tarkoittaa mm. aloittelijaa tai harrastelijaa. Huom. tinker tarkoittaisi näprääjää, tekniikasta kiinnostunutta.

³¹ Honkonen 1997, 194-196.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tampere Technical Polytechnic.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Salminen, Hannele 2001.

Kolehmainen: Innovaatioiden diffuusio ammattikorkeakoulureformissa: innovaatioiden diffuusion liittyvien tekijöiden tarkastelua yhdessä ammattikorkeakoulureformiin osallistuvassa kokeiluyksikössä

tekijä	Kolehmainen, Seppo	julkaisu vuosi	1997
nimeke	Innovaatioiden diffuusio ammattikorkeakoulureformissa: innovaatioiden diffuusion liittyvien tekijöiden tarkastelua yhdessä ammattikorkeakoulureformiin osallistuvassa kokeiluyksikössä		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteellinen tiedekunta, opettajankoulutuslaitos		
YSO-asiasanat	uudistukset, teemahaastattelut, esimerkit, tapaustutkimus, koulutusjärjestelmät, koulutus, koulut, korkeakouluopetus, kehittäminen, innovaatiot, leviäminen, korkeakoulut, diffuusio, opettajat, survey-tutkimus, muutos, opinnot, opetus, kvalitatiivinen tutkimus, koulutussuunnittelu		
muut hakusanat	ammattikorkeakoulureformi, implementointi, Innovation, Polytechnics, Training		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee Suomessa käynnistynyttä ammattikorkeakoulu-reformia innovaatioiden omaksumisen ja leviämisen kannalta. Tavoitteena on tarkastella muutokseen tähtääviä kehittämisponnistuksia innovaatiotutkimuksen ja innovaatioiden diffuusion näkökulmasta. Tutkimusongelmat: 1. Mitkä ammattikorkeakoulureformiin liittyvät innovaatiot ovat opettajakunnan mielestä keskeisiä ammattikorkeakoulun kehittämisen kannalta?, 2. Mitkä ovat innovaatioiden leviämisen ja käytönoton kannalta keskeisimmät tekijät?, 3. Millaista muutosta tapahtuu opettajien käsityksissä innovaatioiden omaksumisesta vuoden kehittämisjaksolla? (Kolehmainen 1997, 85-86).

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, kyselytutkimus, teemahaastattelu, mittarit (ilmapiirimittari³², innovaatiomittari), toimintatutkimus³³, triangulaatio³⁴

Aineisto(t): dokumenttiaineistot, teemahaastattelu (N=30), kyselytutkimus (strukturoidu kysely, N=53, 54), kyselytutkimus (innovaatiomittari, N=64)³⁵

Viitekehykset: ammatillinen uusiutuminen, ammatillinen kasvu, innovaatioiden omaksuminen, innovaatioiden leviäminen (diffuusio), diffuusiomalli (Fullanin koulutusmuutosmalli³⁶), innovaatiotutkimus, auktoriteetti-innovaatio, käsitykset.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa kehitettiin diffuusio- ja implementointimalleja sekä innovaatiomittari³⁷.

³² Mittarilla pyrittiin kartoittamaan haastateltavien käsityksiä innovaatioiden implementointiin liittyvistä innovaatio-ilmapiiriin vaikuttavista tekijöistä. Mittarilla tehtiin tutkimus opettajille 1992 ja 1994 (Kolehmainen 1997, 91, 95.)

³³ Vaikka tutkimuksella ei ohjailta toimintaa, saatava tieto pyritään käyttämään myöhemmin hyväksi toimintakäytäntöjen ohjaamisessa, tässä mielessä lähestytään toimintatutkimusta (Kolehmainen 1997, 88).

³⁴ Analyysissa on yhdistetty sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista aineistoa paremman kuvan saamiseksi tutkittavasta ilmiöstä (Kolehmainen 1997, 7, 87).

³⁵ Kolehmainen 1997, 89-93.

³⁶ Kolehmainen 1997, 78-80.

³⁷ Mittariin tarkastellut innovaatiot: opetuksen muutos, kansainvälinen toiminta, tietoverkkopalvelut, työelämäyhteyksien luominen, teknologiapalveluiden yhdistäminen, ”ristiinopiskelu”, laatutyö, multimedia opetuksessa, VES-kokeilu, yhteistyö ammattikorkeakoulun sisällä (Kolehmainen 1997, 91-93).

Ammattikorkeakoulun oppilaitosyksiköissä ei voida sanoa syntyneen kokeilujakson aikana sellaisia innovaatioita, joita olisi viety eteenpäin koko ammattikorkeakoulua koskevinä kehittämisprojekteina.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Kehitettyjen teoreettisten diffuusio- ja implementointimallien avulla voidaan tulkita innovaation onnistumiseen tai epäonnistumiseen johtavia tekijöitä. Tutkimuksen tuottamaa tietoa pyritään käyttämään hyväksi toiminnan ohjaamisessa.

Tutkimuksen rajoitukset: Innovaatiomittariin liittyvä kysely suunnattiin teemahaastatteluun osallistuneille sen varmistamiseksi, että vastaajat paneutuvat kyselyyn paremmin ja vastausten luotettavuus näin parane. Innovaatiomittariin liittyen haastatellut muodostivat 50 % kyselyyn vastanneista, loput valittiin ammattikorkeakoulun muodostavien oppilaitosten rehtorien suosituksesta. (Kolehmainen 1997, 93.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Peltokallio, Liisa 2000, Antikainen, Pekka 2002, Toikka, Mirja 2002, Nikander, Leena 2003, Rekola, Leena 2003, Auvinen, Pekka 2004, Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Sevón, Kerstin 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Vidgrén, Mervi 2009, Leinonen, Rauni 2012.

Mäkelä: *Opettajien lisäkoulutuksen tuloksellisuus opettajien, esimiesten ja opiskelijoiden arvioimana*

tekijä	Mäkelä, Veijo	julkaisuvuosi	1997
nimeke	Opettajien lisäkoulutuksen tuloksellisuus opettajien, esimiesten ja opiskelijoiden arvioimana		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteellinen tiedekunta, opettajankoulutuslaitos		
YSO-asiasanat	opettajankoulutus, ammattikuva, koulutus, arviointi, ammattitaito, kehitys, ammatti-identiteetti, tulokset, opetus, esimiehet, opiskelijat, valmiudet, ammatillinen kehitys, opettajat, jatkokoulutus, tuloksellisuus, täydennyskoulutus		
muut hakusanat	opiskelijoiden opiskelukokemukset, ammatillinen uusiutuminen, ammattikorkeakoulun opettajien lisäkoulutus, koulutuksen tuloksellisuus, opettajan valmiudet		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee opettajien lisäkoulutukseen osallistumista motivoivia tekijöitä, opettajien arvioita valmiuksistaan lisäkoulutuksen jälkeen, valmiuksien soveltamista opetuksessa sekä osallistumista opetusta ja työyhteisöä kehittäviin toimiin. Tarkastelun kohteena on myös ammattikorkeakoulureformiin liittyvä muutosvistarinta.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, ryhmähaastattelu, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, LISREL., triangulaatio³⁸

Aineisto(t): kysely opettajille (N=112), kysely opiskelijoille (N=334), ryhmähaastattelu opettajille ja esimiehille (5 ryhmää, N=103).³⁹

³⁸ Tutkimusasetelman puutteita on pyritty korjaamaan tiedonhankinnan triangulaatiolla, kuten eri ryhmien ryhmähaastatteluilta (Mäkelä 1997, 211).

³⁹ Mäkelä 1997, 72-73.

Viitekehykset: kasvutarveprojekti⁴⁰, ammattikorkeakoulureformi, opettajat, täydennyskoulutus⁴¹, urakehitys, ammatillinen kasvu, kasvuorientoitunut työyhteisö, muutosvastarinta.

Keskeiset tulokset: Tulokset on jaoteltu tutkimuksessa seuraaviin pääryhmiin: 1. lisäkoulutuksen tuloksellisuus opettajien arvioimana, 2. lisäkoulutuksen tuloksellisuus esimiesten arvioimana, 3. lisäkoulutuksen tuloksellisuus opiskelijoiden arvioimana.⁴² Opettajia ja opiskelukokemuksia koskevista tutkimustuloksista on yleistettävissä, että lisäkoulutukseen osallistuneiden opettajien roolissa on tapahtunut muutosta. Varmasti yleistettävänä tuloksina esitetään lisäkoulutuksen joidenkin päätavoitteiden siirtyminen osittain opetukseen ja havaittavaksi toiminnaksi koko ammattikorkeakouluuyhteisöön (Mäkelä 1997, 215). Toiminnan painopiste on siirtymässä perinteisestä tiedonjakajan roolista kohti opetuksen ohjaajan tehtävää (Mäkelä 1997, 217). Tutkimuksessa kehitettiin lisäkoulutuksen tuloksellisuuden kuvaamiseksi hypoteettinen malli.⁴³ Tuloksia selostettaessa on viitattu vertailukohtana tutkimukseen Kautto-Koivula (1993).⁴⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Lisäkoulutuksen tuloksellisuuden kuvaamiseksi kehitettyä mallia voidaan käyttää yleisemminkin tuloksellisuuden arviointiin, kun mittarit kehitetään LISREL-analyysin vaatimusten mukaisesti (Mäkelä 1997, 218).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksessa on hyödynnetty asetelmia ennen/jälkeen, koulutetut/kouluttamatomat, ennen/silloin/jälkeen.⁴⁵ Tulosten yleistettävyyttä tarkastellaan luvussa 8.5 (Mäkelä 1997, 210-218).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu ja sen muodostavat 8 tutkimuksen aikaista oppilaitosta.⁴⁶

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

1998

Halme, Sirkka-Liisa (vain painettu)

Jarnila, Rauno (vain painettu)

Korhonen, Mirjami (vain painettu)

Mäkisalo, Merja (vain painettu)

Nurmi, Jouni (vain painettu)

Halme: The development possibilities of critical thinking related to nursing in nursing education

tekijä	Halme, Sirkka-Liisa	julkaisuvuosi	1998
nimeke	The development possibilities of critical thinking related to nursing in nursing education		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Lääketieteellinen tiedekunta, hoitotyön ja terveyshallinnon laitos		
YSO-asiasanat	hoitotyö, koulutus, tieteellinen ajattelu, kehitys, ajattelu, opetus, kriittinen ajattelu, arviointi, kriittisyys, opiskelijat, hoitotiede, terveysala,		

⁴⁰ Professori Pekka Ruohotien johtama kansainvälinen projekti (Mäkelä 1997, 6).

⁴¹ "Siirtyminen opistoasteen opettajan tehtävästä ammattikorkeakoulun opettajaksi edellyttää poikkeuksetta – tutkintotasosta riippumatta – lisäopintoja" (Mäkelä 1997, 19).

⁴² Alaluvut vastaavasti 8.1. (Mäkelä 1997, 188-201), 8.2. (mts. 202-203), 8.3. (mts. 203-208).

⁴³ Malli kaaviomuodossa: Mäkelä 1997, 209, sitä tarkastelee luku 8.4 (mts. 209-210).

⁴⁴ Kautto-Koivula, K. 1993. Degree-oriented professional adult education in the work environment. Acta Universitatis Tamperensis Ser A vol. 390.

⁴⁵ Mäkelä 1997, 210-211. Viittaus: Robinson DG & Robinson JC 1989. *Training for impact*.

⁴⁶ Luettelo Lahden ammattikorkeakoulun muodostavista oppilaitoksista: Mäkelä 1997, 18.

	kehittäminen, terveydenhuolto-oppilaitokset, päätöksenteko, kokemukset, potilaat, opetussuunnitelmat, arviointitutkimus, kriittinen teoria
muut hakusanat	Nursing, Education, Thinking, Nursing Process, Nursing Research, Education, Nursing (MeSH), hoitotyö, ajattelu, hoitotyön koulutus, hoitotyön opiskelijat, ongelmanratkaisu (FinMeSH), opettajat, koulutuksen tutkimus, arviointitutkimukset, opetus (hoidokki)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää hoitotyöhön liittyvän kriittisen ajattelun kehittymisen mahdollisuuksia hoitotyön koulutuksessa. Tutkimuskysymykset: 1. Kuinka terveydenhuollon opettajien⁴⁷ käsitykset kriittisestä ajattelusta hoitotyössä ovat muuttuneet vuodesta 1992 vuoteen 1996? 2. Kuinka terveydenhuollon opettajien käsitykset kriittisestä ajattelusta hoitotyössä ovat muuttuneet heidän omassa opetuksessaan vuodesta 1992 vuoteen 1996? 3. Millaista kriittistä ajattelua ilmenee hoitotyön opiskelijoilla opintojen eri vaiheissa opettajien käsitysten ja havainnoitujen oppimistilanteiden perusteella?, 4. Millaisia käsityksiä hoitotyön opiskelijoilla on kriittisestä ajattelusta hoitotyötä koskien vuonna 1996?, 5. Miten kriittinen ajattelu hoitotyöhön liittyen ilmenee oppilaitoksen Oulaisten toimipisteen kehittämistyössä vuosina 1992-1996?⁴⁸

Tutkimusmenetelmä(t):evaluaatiotutkimus⁴⁹, laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, kyselytutkimus, triangulaatio.

Aineisto(t): kyselyt terveydenhuollon opettajille 1992 (N=15) ja 1996 (N=24), kysely hoitotyön opiskelijoille 1996 (N=38), oppimistilanteiden tallennukset 1992, projektiraportit (N=5), opinnäytetöitä vuosilta 1995-1996 (N=39)⁵⁰

Viitekehykset: terveydenhuollon opettajat, hoitotyö, opiskelijat, kriittinen ajattelu⁵¹, teorian ja käytännön suhteet⁵²

Keskeiset tulokset: Terveydenhuollonopettajat käsittivät vuonna 1992 kriittisen ajattelun kohteena olevan hoitotyön tehtäväkeskeiseksi toiminnaksi, ja vuonna 1996 kokonaisvaltaiseksi potilaan hoidoksi. johon liittyi hoitotilanteiden toimenpiteet sekä hoitotyön kehittämiseksi.

Terveydenhuollonopettajien käsitysten mukaan hoitotyön päätöksenteko pohjautui vuonna 1992 hoitajien kokemuksiin ja potilaan elämäntilanteessa vaikuttaviin tekijöihin. Tieteellistä tietoa päätösten perusteluissa käytettiin heikosti.

Vuonna 1996 potilaan elämäntilanne ja tieteellinen tieto yhdistyivät hoitotyön päätöksenteossa. Tulosten mukaan kriittisellä ajattelulla oli keskeinen sija oppilaitoksen ja hoitotyön työelämän yhteistyöprojekteissa.

Projekteja ohjasi potilaslähtöinen ajattelu ja tieteellinen tieto. Terveydenhuollon opettajien käsitysten muuttuminen on lisännyt kriittisen ajattelun kehittymisen mahdollisuuksia. Yhteistyöprojektien ja niissä tehtyjen hoitotyön opiskelijoiden opinnäytetöiden tuloksia ei vielä ole hyödynnetty hoitotyön ja hoitotyön koulutuksen kehittämistyössä. Kriittisen ajattelun kehittymisen mahdollisuudet lisääntyvät niiden hyödyntämisen myötä.

⁴⁷ Suomenkielisessä tiivistelmässä *terveydenhuollonopettajat* (sic!), englanninkielisessä *nursing teachers* (Halme 1998).

⁴⁸ Halme 1998, 32-33.

⁴⁹ Evaluaatiotutkimus ja sen soveltaminen kuvataan luvussa 5.1. Tutkimusasetelma kaaviomuodossa: Halme 1998, 37.

⁵⁰ Aineiston keruu kuvataan luvussa 5.2. ja tiivistetään taulukkomuotoon s. 39 (Halme 1998, 38-39). Analyysin vaiheet taulukoksi tiivistettynä: Halme 1998, 41.

⁵¹ Kriittinen ajattelu (critical thinking) tarkoittaa luovaa, rationaalista ja reflektiivistä ajattelua ja on päätöksentekoprosessin aktiivinen elementti. Se tunnistaa ongelmia ja löytää uusia toimintamalleja. (Halme 1998, 13.)

⁵² Tieteellinen tieto integroitui paremmin hoitotyön käytäntöön kohdeorganisaation opiskelijoiden vuoden 1996 tilanteessa verrattuna vuoteen 1992 (Halme 1998, 84).

Opetussuunnitelmia ohjasi potilaslähtöinen, tieteellinen ja hoitotyön käytäntöön pohjautuva näkemys, joka lisää kriittisen ajattelun kehittymisen mahdollisuuksia. Vanha normatiivinen järjestelmäajattelu oli yhä voimakkaasti esillä koulutuksessa ja tämä vähensi näitä mahdollisuuksia. Muutos hoitotyön koulutuksessa ilmeni opetussuunnitelmassa myös hoitotieteellisen ja lääketieteellisen tiedon osuuden vähenemisenä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Kriittisen ajattelun tutkimusta voi jatkaa sosiaali- ja terveysalan koulutusohjelmissa toimintatutkimuksena, hoitotyön ja hoitotyön koulutuksen käsitysten historiallisena analyysinä, kohdistuen huomiota kriittisen ajattelun kehitystä estäviin tekijöihin.⁵³

Tutkimuksen rajoitukset: Menetelmien ja näkökulmien triangulaation tavoitteena oli varmistaa tutkimuksen valditeetti ja reliabiliteetti.⁵⁴ Oppimistilanteiden tallennusten ongelmaksi havaittiin, että tietoa hiljaisten opiskelijoiden kriittisestä ajattelusta ei saada näin kerätyksi. Aineistoa kerättiin siksi myös kyselyllä.⁵⁵

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Jarnila: Menestyvän ammatillisen oppilaitoksen profiili

tekijä	Jarnila, Rauno	julkaisuvuosi	1998
nimeke	Menestyvän ammatillisen oppilaitoksen profiili		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, opettajankoulutuslaitoksen Hämeenlinnan toimipiste		
YSO-asiasanat	amatillinen koulutus, kehitysstrategiat, mielipiteet, delfoimenetelmä, koulutus, toiminta, tuloksellisuus, toimiluvat, käsitykset, asiantuntijat, johtaminen, tulevaisuus, laatu, strategiat, organisaatiot, työelämä, kansainvälistyminen, lainsäädäntö, oppiva organisaatio, kyselytutkimus, esimerkit, ammatilliset oppilaitokset, menestyminen, arviointi, oppilaitokset, rehtorit, ammattikasvatus		
muut hakusanat	amatilliset oppilaitokset : arviointi, oppilaitokset : menestyminen, rehtorit : mielipiteet, ammatilliset oppilaitokset : menestyminen, profiili, metataito		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Ensimmäinen osa: 1. Miten rehtorit näkevät ammattioppilaitoksen menestyksen ja siihen yhteydessä olevat tekijät? 1.1. Miten ammattioppilaitosten rehtorit määrittelevät ja jäsentävät ammattioppilaitosten menestyksen?, 1.2. Missä määrin rehtorien käsitykset heijastavat menestyksestä tehtyjen tutkimusten kuvauksia ja luokituksia?, 1.3. Mistä ammattioppilaitosten rehtoreiden mukaan ammattioppilaitosten menestys johtuu?, 2. Missä määrin rehtoreiden kuvauksissa tulee esille strateginen ajattelu ja toiminta ammattioppilaitosten menestyksen selittäjänä? 2.1. Millaiseksi rehtorit näkevät strategisen ajattelun merkityksen oman oppilaitoksen menestyksen viimeaikaisten vaiheiden selittäjänä?, 2.2. Missä määrin menestyviksi mainittujen ja muiden oppilaitosten rehtorit näkevät omassa toiminnassaan samoja piirteitä kuin aikaisempien tutkimusten käyttäytymisen tyypologioissa?⁵⁶ Toinen osa: 1. Millainen on

⁵³ Halme 1998, 102.

⁵⁴ Tutkimuksen laadullisessa osuudessa validiteetti liittyi aineistosta tehtäviin tulkintoihin. Laadullisessa tutkimuksessa data on aina reliaabelia vaikka siinä voi olla ristiriitoja. (Halme 1998, 93-94). Viittaukset: Grönfors 1982. Kvalitatiiviset kenttätömenetelmät, Härmäläinen 1987. Laadullinen sosiaalitutkimus käytännössä, Siljander 1992. Metodologisen eklektismin ongelma kasvatustieteessä, Siljander & Karjalainen 1992. Merkityksen käsite kasvatustieteessä.

⁵⁵ Halme 1998, 41.

⁵⁶ Jarnila 1998, 150-151. Typologioista tarkemmin ks. viitekehukset-osion alaviite.

ammattikasvatuksen asiantuntijoiden mielestä tulevaisuudessa menestyvä ammatillinen oppilaitos?, 2. Millaisia käsityksiä ammattikasvatuksen asiantuntijoilla on niistä keinoista, joilla ammatillinen oppilaitos voi menestyä tulevaisuudessa?, 3. Millä keinoilla ammatillinen oppilaitos voi ammattikasvatuksen asiantuntijoiden mielestä tuottaa opiskelijoilleen muuttuvan työelämän edellyttämiä valmiuksia?⁵⁷

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus typologioita hyödyntäen, postikysely, delfoi-menetelmä.⁵⁸

Aineisto(t): Delfoi-menetelmä: lomakekysely (N=300), I iteraatiokierros (N=30), II iteraatiokierros, ryhmätyöskentely (N=30), III iteraatiokierros, tiedonkeruu ja asiantuntijapaneeli (N=30).⁵⁹

Viitekehukset: ammatilliset oppilaitokset, ammattioppilaitokset⁶⁰, typologiat⁶¹, menestys, tuloksellisuus, NCRVE:n malli ammatillisen oppilaitoksen menestyspiirteistä⁶², työelämän muutokset, tulevaisuudentutkimus, rehtorit, ammattikasvatuksen asiantuntijat⁶³, käsitykset, metataidot.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen päätulokset jakautuvat menestyksen ja sen saavuttamisen keinojen kuvaamiseen. Ammatillisen oppilaitoksen menestystä tulevaisuudessa kuvaavat pääteemat ja niiden muodostamisessa käytetyt teemat taulukkona: Jarnila 1998, 227. Menestyksen aikaansaamisen keinot luettelona: Jarnila 1998, 229. Menestyksen teemat ja keinot yhdistettyinä taulukkona: Jarnila 1998, 230.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää oppilaitosten arvioinnin kehittämisessä, mukaan lukien ulkopuolinen arviointi, sekä henkilöstö- ja luottamushenkilökoulutuksessa. Kehittämisen keinoja ovat henkilöstön lisäkoulutus sekä ohjaus- ja neuvontapalveluiden tarjoaminen⁶⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen ensimmäisen osan luotettavuustarkastelu on raportoitu erillisessä julkaisussa.⁶⁵ Toisessa osassa käytetyn lähestymistavan sekä delfoi-menetelmän luotettavuutta on tarkasteltu luvussa 5.2 (Jarnila 1998, 239-244). Oppilaitosten menestymisen ennakkointiin kohdistuva prosessi on arvokas riippumatta esitettyjen ennusteiden myöhemmin arvioidusta tarkkuudesta (Jarnila 1998, 249).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kyselyyn vastanneita rehtoreita pyydettiin nimeämään hyvin menestyneitä ammatillisia oppilaitoksia. Vähintään 2 mainintaa sai 25 oppilaitosta. (Jarnila 1998, 249.) Tutkimus ei raportoi niiden nimiä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Peltokallio, Liisa 2000, Raudaskoski, Leena 2000, Hokkanen, Simo 2001, Nyssölä, Hannu 2008.

⁵⁷ Jarnila 1998, 199.

⁵⁸ Aineistossa kirjoitusasu *delfoitekniikka, delfoimenetelmä* (Jarnila 1998, 200-209).

⁵⁹ Jarnila 1998, 206. Eri vaiheiden osallistujamäärissä on tässä kohdin tulkinnanvaraisuutta.

⁶⁰ Ammattioppilaitos tarkoittaa tässä *ammattioppilaitoksen laitospuolesta kuuluvaa ammatillista oppilaitosta* (Jarnila 1998, 6, 249). Ammatillinen oppilaitos on siis ammattioppilaitosta laajempi käsite.

⁶¹ Tutkimuksessa käytettyyn kyselyyn valittiin organisaatioita yleensä ja yrityksiä koskevista tutkimuksista ammattioppilaitoksiin mahdollisesti soveltuvia typologioita: Viceren (1992) johtajuuden luokittelu, Ansoffin (1965) kasvuvektormatriisi, Porterin (1987) kilpailustrategiamalli sekä Luoman (1994) strategiset tyyli- ja johtajan toimintatavat (Jarnila 1998, 152, 157-158).

⁶² Luku 2.2.3 (Jarnila 1998, 96-106). NCRVE = National Center for Research in Vocational Education (mts. 97).

⁶³ Ammattikasvatuksen asiantuntijoiksi katsottiin tutkimuksessa kasvatustieteestä vähintään laudatur-opintoja Tampereen yliopiston ammattikasvatustieteiden keskuksessa suorittaneet henkilöt vuosilta 1987-1996 (Jarnila 1998, 208).

⁶⁴ Jatkotutkimuksen eräinä mahdollisina informanteina mainitaan ammattikorkeakoulujen rehtorit ja opettajat (Jarnila 1998, 249). Tutkimuksen ammattikorkeakoulurelevanssi ilmenee viimeistään tätä kautta.

⁶⁵ Jarnila R 1995. Ammattioppilaitosten menestys rehtorien näkemänä. Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisusarja A. Tutkimuksia 64.

Korhonen: Perheellisenä opintiellä : ammattikorkeakouluopiskelu elämänpolitiikan kategorioissa

tekijä	Korhonen, Mirjami	julkaisuvuosi	1998
nimeke	Perheellisenä opintiellä : ammattikorkeakouluopiskelu elämänpolitiikan kategorioissa		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, Kajaanin opettajankoulutuslaitos		
YSO-asiasanat	ammattillinen koulutus, perheet, hyvinvointi, haastattelututkimus, kyselytutkimus, korkeakouluopiskelu, opiskelijat, opiskelu, perhe-elämä, vanhemmuus, elämäntilanne, lapsiperheet, elämäntapa, opinnot, elämänpolitiikka		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan sitä, miten yhteiskunnan interventiot sekä perhe ja koulutus ovat yhteydessä yksilön tekemiin ratkaisuihin ja siten omaan ja perheen hyvinvointiin. Tutkimuksessa kuvataan perheellisen opiskelijan arkielämää ja sitä miten opinnot ja perhe ovat sovitettavissa yhteen. Aikuisen opiskelun ja perhe-elämän yhteensovittaminen edellyttää erilaisten ratkaisujen ja valintojen tekemistä, elämää koskevien päätösten tekemistä, elämänpolitiikkaa.⁶⁶ Tutkimusongelmat⁶⁷: 1. Millainen on tyypillinen perheellinen ammattikorkeakouluopiskelija?, 2. Minkälaisia ongelmia perheellisellä opiskelijalla on opiskelun aikana?, 3. Minkälaisia ratkaisuja perheellinen opiskelija löytää ongelmista selviämiseksi?, 4. Miten opiskelijaperheen lapsi kuvaa perheensä hyvinvointia?, 5. Minkälainen on perheellisen opiskelijan arki?

Tutkimusmenetelmä(t): tilastollinen analyysi, kyselytutkimus, postikysely, haastattelututkimus, 6.3.5-menetelmä⁶⁸

Aineisto(t): ammattikorkeakoulujen seuranta-aineisto (N=851)⁶⁹, perheellisyystiöiden täydennyskeruu (N=597), 6.3.5-menetelmä (N=22), em. menetelmän osallistujille tehty kysely (N=20), lasten haastattelu (N=22).

Viitekehykset: perheelliset opiskelijat, perhe-elämä, perheen ja opiskelun yhteensovittaminen, hyvinvointi⁷⁰, elämäntapa, elämänpolitiikka⁷¹.

Keskeiset tulokset: I teema-alue (Millainen on tyypillinen perheellinen ammattikorkeakouluopiskelija?) tiivistetään tilastoluvuiksi (Korhonen 1998, 45). II teema-alueen (Minkälaisia ongelmia perheellisellä opiskelijalla on opiskelun aikana?) kuvauksissa korostuvat huolet ajan ja rahan puutteesta. Tulokset tiivistetään kuvion muotoon. (Korhonen 1998, 45-46.) III teema-alueen (Minkälaisia ratkaisuja perheellinen opiskelija löytää ongelmista selviämiseksi?) kuvaukset tiivistyvät taulukoksi ratkaisujen alueista, niiden sijoittumisesta

⁶⁶ Korhonen 1998, 17.

⁶⁷ 4.1. Tutkimuksen teema-alueet (Korhonen 1998, 42).

⁶⁸ 6.3.5-menetelmää tai -pienryhmäteknikkaa kuvataan väitöskirjaan sisältyvässä artikkelissa *Opiskelijan ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmia ja ratkaisuja* (ks. Korhonen 1998, 262-263).

⁶⁹ Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksen vuonna 1994 keräämä aineisto (Korhonen 1998, 43).

⁷⁰ Hyvinvointia on tarkasteltu laajemmin kuin tutkimuksen alkuperäissuunnitelma edellytti. Pyrkimys löytää tämän työn tarkoittama hyvinvoinnin käsite kuvaamaan moniulotteista ja vaihtelevaa kokemusta perheen ja opiskelun yhteensovittamisesta johti tarkastelemaan vielä täsmentymätöntä elämänpolitiikan käsitettä. (Korhonen 1998, 53-54.)

⁷¹ Elämänpolitiikan (life politics) käsitteen esitteli Anthony Giddens (1991) teoksessaan *Modernity and Self-Identity*. Aikuisopiskelijan valintojen sijoittumisesta elämänpolitiikan kategorioihin: Korhonen 1998, 47 sekä artikkeli *Opiskelijan ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmia ja ratkaisuja*, *Kasvatus* 27 (3), 261-272.

elämänpolitiikan kategorioihin ja yksilön toiminnasta (Korhonen 1998, 47). IV teema-alueen vastaukset saatiin haastatteleamalla perheellisten opiskelijoiden 5-6-vuotiaita lapsia oppilaitoksen toimintapäivänä. Tulokset ryhmiteltiin hyvinvoinnin alueiksi having, loving ja being (Korhonen 1998, 47-48).⁷²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen yhteenveto-osassa esitetään käytännön ehdotuksia jatkuvan koulutuksen kehittämiseksi perheellisten opiskelijoiden osallistumismahdollisuuksien parantamisen kannalta (Korhonen 1998, 55-56).

Tutkimuksen rajoitukset: Postikysely kohdistettiin 15 oppilaitokseen, pienryhmäteknikat ja haastattelut toteutettiin yhdessä oppilaitoksessa. Kysely oli laadittu muuta tarkoitusta (ammattikorkeakoulukokeilujen seuranta) varten. Aineiston suppeus rajoittaa johtopäätösten yleistämisyrittämiä. (Korhonen 1998, 54.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Yhteensä 15 oppilaitosta, joista koottiin kyselyvastaukset ja yhdessä toteutettiin tutkimuksen laadulliset osat. Oppilaitoksia ei nimetä väitöskirjan yhteenveto-osassa.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.⁷³

Saadut viittaukset: Herranen, Jatta 2003, Auvinen, Pekka 2004.

Mäkisalo: *Terveystieteiden oppilaitoksen organisaatiokulttuuri: opettajien ja opiskelijoiden käsitykset todellisesta ja toivotusta toiminnasta*

tekijä	Mäkisalo, Merja	julkaisuvuosi	1998
nimeke	Terveystieteiden oppilaitoksen organisaatiokulttuuri : opettajien ja opiskelijoiden käsitykset todellisesta ja toivotusta toiminnasta		
yliopisto	Kuopio	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, terveystieteet		
YSO-asiasanat	organisaatiokulttuuri, terveystieteiden oppilaitokset, fenomenografia, oppilaitokset, organisaatiot, hallintokulttuuri, terveystieteet, terveysala, koulutus, tapakulttuuri, työyhteisöt, opettajat, opiskelijat, roolit, työn organisointi, käsitykset, johtaminen, kvalitatiivinen tutkimus, esimerkit, arviointi		
muut hakusanat	graduate, nursing, organizational culture, education (MeSH), terveystieteiden oppilaitokset, kulttuuri (finmesh) fenomenografia, asenteet, opettajat, opiskelijat (hoidokki)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee terveystieteiden oppilaitosten organisaatiokulttuuria. Tutkimuskysymykset: 1. Millaisia käsityksiä terveystieteiden koulutuksessa toimivilla opettajilla ja siellä opiskelevilla opiskelijoilla on: a) oppilaitoksen päämäärästä sekä keskeisistä tavoitteista ja niiden toteuttamisesta?, b) opettajien ydintehtävästä sekä oppilaitoksen päämäärän ja ydintehtävien mukaisesta toiminnasta?, 2. Millaisia käsityksiä opettajilla on a) vastuustaan työssä, b) oppilaitoksen johtamiskulttuurista?, 3. Millaisia käsityksiä opiskelijoilla on a) asemastaan ja roolistaan sekä niiden merkityksestä oppilaitoksen toiminnasta?, b) ammattiin kasvamisesta edistävistä ja sitä vaikeuttavista tekijöistä opiskelun aikana?⁷⁴

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, kyselytutkimus, fenomenografia⁷⁵, aineistolähtöisyys⁷⁶,

⁷² Pohjana Erik Allardtin hyvinvoinnin ulottuvuuksien jaottelu (Allardt 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia:50).

⁷³ Artikkeliväitöskirjan yhteenveto-osan lähdeluettelon viittaukset.

⁷⁴ Mäkisalo 1998, 16-17. Numerointi bibliografian kokoajan täydentämä.

⁷⁵ Luvut 4.4. ja 4.5. (Mäkisalo 1998, 51-56). Fenomenografian asemasta laadullisen tutkimuksen kentässä *säännönmukaisuuksia etsivänä tutkimuksena*: Tesch, Renata 1990. Qualitative research: Analysis types and software tools:72-73.

⁷⁶ "[F]enomenografiassa on keskeistä aineistolähtöisyys - - - analyysi pohjautuu aineistoon eikä sitä tehdä mihinkään valmiiseen luokitusrunkoon tai teoriaan pohjautuen - - - teoria on kuitenkin erottamaton osa tutkimusprosessia - - -" (Mäkisalo 1998, 61.)

etnografia⁷⁷.

Aineisto(t): Kyselyaineistot seitsemästä oppilaitoksesta (koodit A-G), opettajat N=198, opiskelijat N=260.⁷⁸

Viitekehykset: terveydenhuolto-oppilaitokset, organisaatiokulttuuri⁷⁹, organisaatiokulttuurin tutkimus⁸⁰, puolustusmekanismit, defenssit, opettajat, opiskelijat, käsitykset, asiantuntijuus⁸¹, piilo-opetussuunnitelma⁸², ammattikorkeakoulukokeilu, esiymmärrys⁸³, kulttuurin syvärakenteet, syvärakenne (kulttuuri), demokraattinen dialogi, palaute, paradigmat, terveyden edistäminen.

Keskeiset tulokset: Tulokset (luku 6) on jaoteltu teemoihin: 1. terveydenhuolto-oppilaitoksen päämäärät ja tavoitteet sekä niiden toteutuminen, 2. opettajien ydintehtävät ja niiden toteutuminen, 3. opiskelijoiden todellinen ja toivottu rooli ja asema, 4. opettajien toiminta heidän itsensä arvioimana, 5. oppilaitoksen johtamiskulttuuri, 6. opettajien ja opiskelijoiden käsitysten oppilaitoskohtaiset erot ja yhtäläisyydet.⁸⁴

Tulokset esitetään kunkin teeman sisällä *käsitystyyppeinä*. Esimerkiksi opiskelijoiden käsitykset todellisesta roolistaan ja asemastaan on jaettu kahteen käsitystyyppiin: myönteisiin ja kielteisiin käsityksiin.⁸⁵ Perinteisesti on ajateltu, että oppilaitoksen toiminta muuttuu virallisten rakenteiden muokkaamisella. Rakenteiden muutos ei välttämättä muuta toimintaa, vaan todellinen muutos edellyttää kulttuurin muuttumista.⁸⁶

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulosten tulokinnassa korostuu organisaatiokulttuurin tiedostamisen tärkeys. Opettajien tulisi saada palautetta opiskelijoiden lisäksi myös kollegoilta ja esimiehiltä. Tutkija korostaa arviointitiedon, reflektion ja dialogin merkitystä. Tässä viitataan toisissa tutkimuksissa koulukulttuurista tehtyihin havaintoihin opettajan työn kokemisesta yksityisasiaksi ja ongelmista vaikenemisesta. Yksilökeskeisiä toimintatapoja pidetään ongelmallisina ja toimintamalliksi ehdotetaan *demokraattista dialogia*, konsensuksen tavoittelusta luopumista ja epävarmuuden sietoa. Terveydenhuollon koulutuksen kehittämisessä ehdotetaan välineeksi yhteisen paradigman, terveyden edistämisen, ottamista työskentelykohteeksi.⁸⁷ Jatkotutkimusehdotuksissa terveydenhuolto-oppilaitosten kulttuurista nostetaan esiin johtamiskulttuuri, opettajien ja johtajien väliset suhteet sekä opettajien ja opiskelijoiden vuorovaikutus.⁸⁸

Tutkimuksen rajoitukset: ”Olennaista ei [tässä tutkimuksessa] ole - - - tutkia, miksi ihmiset ajattelevat niin kuin ajattelevat, vaan pyrkiä kuvaamaan ihmisten käsitysten laadullisia eroja - - - (Mäkisalo 1998, 54). Tutkimuksen tuloksia arvioidaan uskottavuuden, siirrettävyyden, vahvistettavuuden ja varmuuden suhteen.⁸⁹

”Opettajien ja opiskelijoiden käsitykset oppilaitosten ja opettajien ’toivotusta toiminnasta’ eivät tuoneet

⁷⁷ Etnografia poisvalittu: ”Organisaatioita on perinteisesti tutkittu etnografisesti - - - [t]ässä tutkimuksessa sovelsin fenomenografia menetelmää, jota perinteisesti on käytetty kasvatustieteessä oppimiskäsitysten analysointiin ja kuvaamiseen.” (Mäkisalo 1998, 177.)

⁷⁸ Taulukko tunnuksin A-G merkityistä oppilaitoksista kerättyjen aineistojen ominaisuuksista (Mäkisalo 1998, 59).

⁷⁹ Luvut 4.1. ja 4.2. (Mäkisalo 1998, 36-48).

⁸⁰ Organisaationkulttuurin tutkimuksen lähestymistapoja (Mäkisalo 1998, 36). Viittaus: Smircich, Linda 1983. Concepts of Culture and Organizational Analysis. Administrative Science Quarterly 28 (3), 339-358.

⁸¹ ”Tämän tutkimuksen mukaan esimerkiksi käsitteillä itseohjautuvuus, itsenäinen opiskelu, asiantuntijuus ja ammattitaito on eri toimijoille erilaisia merkityksiä” (Mäkisalo 1998, 178).

⁸² Luku 4.3. (Mäkisalo 1998, 48-50).

⁸³ Tutkijan esiymmärryksen mukaan oppilaitoksen toiminnan kannalta merkittäviä kulttuurin syvärakenteita ovat käsitykset toiminnan päämääristä ja tavoitteista, opettajien ydintehtävistä, opiskelijoiden roolista ja asemasta sekä oppilaitoksen johtamiskulttuurista (Mäkisalo 1998, 16).

⁸⁴ Luvut 6.1. - 6.5. alalukuineen (Mäkisalo 1998, 64-133).

⁸⁵ Taulukko *Opiskelijoiden käsitykset roolistaan ja asemastaan oppilaitoksessa* (Mäkisalo 1998, 93).

⁸⁶ Mäkisalo 1998, 175.

⁸⁷ Luku 8.3 (Mäkisalo 1998, 178-185). Viittaus: Karjalainen 1991. Ammattitaidon myytti: rehtorin päänvaiva: latenttien merkitysstruktuurien ongelmatiikka eräillä Kajaanin kouluilla.

⁸⁸ Mäkisalo 1998, 185.

⁸⁹ Luku 8.1 (Mäkisalo 1998, 168-175). Viittaus: Lincoln, Yvonna & Guba, Egon 1985. Naturalistic inquiry. Beverly Hills: Sage; tekijät oik. Yvonna Lincoln ja Egon Guba.

kovin paljon tietoa” (Mäkisalo 1998, 177).⁹⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: oppilaitoksia ei nimetä, ks. Aineisto(t).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Herranen, Jatta 2003, Joutsen-Onnela, Merja 2003, Rekola, Leena 2003, Auvinen, Pekka 2004, Lahtinen, Päivikki 2009, Mäki, Kimmo 2012, Salo, Seppo 2013.

Nurmi: *Keiden koulutusväylät? : laveneva korkeakoulutus ja valikoituminen*

tekijä	Nurmi, Jouni	julkaisuvuosi	1997
nimeke	Keiden koulutusväylät? : laveneva korkeakoulutus ja valikoituminen ⁹¹		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Koulutussosiologian tutkimuskeskus		
YSO-asiasanat	koulutusvalinnat, sosiaalinen tausta, koulutus, korkea-asteen koulutus, perhetausta, koulutussosiologia, korkeakoululaitos, rakennemuutos, tutkinnot, koulutustarjonta, korkeakoulut, opiskelijavalinnat, rekrytointi, korkeakoulupolitiikka, koulutusjärjestelmät, valikoituminen, ammatillinen koulutus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus sisältyy Koulutusväylät-projektiin, jonka tutkimuskohde on Hämeeseen muodostunut ammatillisen korkeakoulutuksen kenttä. Tutkimuskysymykset: 1. Ketkä hakeutuvat ja valikoituvat korkeakoulutuksen eri väylille?, 2. Miten hakijoiden oma ammatillinen suuntautuneisuus kytkeytyy korkeakoulutusväylän valintaan?, 3. Onko osoitettavissa jokin tietty hakijajoukko, jonka ammatillisten ja sosiaalisten tavoitteiden toteuttamiseen uusi korkeakoulutusväylä erityisesti sopii?, 4. Mitä havaitut valikoitumisilmiöt merkitsevät ammattikorkeakoulun asemalle korkeakoulutuksen kentässä?⁹²

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, postikysely, seurantatutkimus, tilastollinen analyysi, loglin-malli.

Aineisto(t): Tutkimusjoukon muodostivat kohdeoppilaitoksissa kaupan, sosiaalialan, kone- ja sähkötekniikan koulutukseen keväällä 1994 osallistuneet 3825 henkeä. Kyselyyn vastanneiden N=2471, näistä tutkimukseen valikoitui 1998 vastaajaa, joiden ensisijainen tavoite oli jokin tutkimuksen tarkastelemista koulutusaloista.⁹³

Viitekehykset: koulutussosiologia, koulutusvalinnat, yhteiskuntaluokat⁹⁴, sosiaalinen tausta, kulttuuripääoma⁹⁵, yhteiskunnallisten asemien uusintamisprosessi⁹⁶, vanhempien koulutustaso, reproduktiomalli, teorian ja käytännön suhteet⁹⁷.

Keskeiset tulokset: Korkeakoulutuksen valikoitumistekijät näyttävät olevan yhteiskunnallisten asemien uusintamiseen liittyvän perinteisen reproduktiomallin mukaisia ja ristiriidassa sen kanssa, että koulutus-

⁹⁰ Huomautus esitetään siinä mielessä, että huomiota tulee kiinnittää *uusiin ja erilaisiin käsityksiin, jotka ovat harvinaisia* (Mäkisalo 1998, 177).

⁹¹ Työ on osa Koulutusväylät, työmarkkinat ja valikoituminen –tutkimusprojektia (Nurmi 1997, otsikoton esipuhe).

⁹² Nurmi 1997, 15-17.

⁹³ Valinta tiede- ja ammattikorkeakoulun välillä ammatillisen koulutuksen ympäristönä (Nurmi 1998, 71).

⁹⁴ "[Miksi] oletan kouluttautumisen vaihtelevan nimenomaan yhteiskuntaluokittain?" (Nurmi 1998, 28.)

⁹⁵ Yksilöön ruumiillistunut kulttuuripääoma on pysyvänluonteisia mielen ja ruumiin toimintavalmiuksia, toisin sanoen tietoja, taitoja, kykyjä (Nurmi 1998, 28).

⁹⁶ Kaavio: Nurmi 1998, 24.

⁹⁷ Nurmi näkee teorian ja käytännön suhteen uuden korkeakoulukentän jaon perustavana tekijänä (Nurmi 1997, 164).

muotojen välinen työnjako löytyy ammatillisuudesta ja käytännöllisyyden-teoreettisuuden ulottuvuudesta.⁹⁸ Perhetaustan yhteydessä valikoitumiseen kiinnittävät huomiota seuraavat näkökohdat: 1. Perheen yhteiskunnalliseen asemaan liittyvät pääomat vaikuttavat osaltaan selvästi korkeakoulutukseen hakeutuvan joukon jakautumiseen tutkituissa valikoitumisprosessin vaiheissa: jakautumisessa eri koulutusmuotojen hakijoiksi ja sisään otettavien karsinnassa. 2. Kummallakin tutkituista perhetaustan muuttujista, vanhempien koulutuksella ja perheen sosioekonomisella asemalla, on oma vaikutuksensa. 3. Taustan vaikutus välittyy suurelta osin siihen yhteydessä olevien väliin tulevien tekijöiden kautta, mutta havaittavaksi jää myös taustamuuttujien suora yhteys valikoitumiseen.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa käytetty aineisto ei ole mahdollistanut seuraavan teoreettisesti kiinnostavan kysymyksen käsittelyä: mikä hakijan perhetaustassa itse asiassa vaikuttaa koulutusmuodon valintaan ja miten eri osatekijät vaikuttavat? (Nurmi 1998, 163.)⁹⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Käytettävissä olevan aineiston varassa ei ole ollut juuri mahdollista pureutua siihen teoreettisesti kiintoisaan kysymykseen, mikä perhetaustassa itse asiassa vaikuttaa ja mikä sen osatekijöistä on missäkin suhteessa keskeinen. Sellaisten taustatekijöiden kuin vanhempien koulutuksen, ammatin ja tulojen vahvan keskinäisen riippuvuuden takia niiden suhteellisen selitysvoinan ja merkityksen tutkiminen edellyttää varsin isoa aineistoa (Nurmi 1998,163).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Tampereen teknillinen ammattikorkeakoulu, Tampereen yliopisto ja teknillinen korkeakoulu (Nurmi 1998, 17).

[Keskinäisviittaukset](#)

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Salminen, Hannele 2001.

1999

Jaatinen, Päivi	(vain painettu)
Karttunen, Päivi	(vain painettu)
Könnilä, Paula	(vain painettu)
Laakkonen, Raijaliisa	(vain painettu)
Lambert, Pirjo	(vain painettu)
Mäki, Juhani	(vain painettu)
Oksanen, Juha	(vain painettu)
Stenfors, Paula	(vain painettu)

⁹⁸ Nurmi 1998, 161-162.

⁹⁹ Suora kysymys bibliografian kokoajan muotoilema.

Jaatinen: Synergian siemenet ja torajyvät : tutkimus monialaisen ammattikorkeakoulun organisaatiokulttuurista

tekijä	Jaatinen, Päivi	julkaisuvuosi	1999
nimeke	Synergian siemenet ja torajyvät : tutkimus monialaisen ammattikorkeakoulun organisaatiokulttuurista		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	kasvatustiede, ammatillinen koulutus, organisaatiot, koulutus, tapaustutkimus, koulutuspolitiikka, opettajat, opiskelijat, työyhteisöt, organisaatiokulttuuri, organisaatiotutkimus, arvot, synergia		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on tehdä näkyväksi suomalaisen ammattikorkeakoulun kulttuuria. Kulttuuria kuvataan virallisen ammattikorkeakoulun perustamisideologian, ammattikorkeakoulun virallisten arvojen ja perusoletusten kautta ja opettajien arvojen tärkeyteen ja toteuttamiseen liittyvien näkemysten kautta.

Tutkimuskysymykset: 1. Millainen on ammattikorkeakoulun perustamisideologia?, 2. Mitkä ovat ammattikorkeakoulun virallisen kulttuurin arvot ja perusoletukset ja niiden suhde perustamisideologiaan?, 3. Mikä on opettajien arvio virallisten arvojen tärkeydestä ja arvojen ja perusoletusten toteutumisesta?, 4. Mikä on virallisten arvojen, opettajien arvostamien arvojen ja toteutuneiden arvojen välinen suhde?, 5. Miten sukupuoli, paikkakunta, aikatekijä ja koulutusala on yhteydessä opettajien näkemyksiin arvojen tärkeydestä ja arvojen ja perusoletusten toteutumisesta?, 6. Millaiseksi koulutusalojen kulttuuri rakentuu haastattelupuheessa ja mikä koulutusalojen kulttuurin suhde on viralliseen kulttuuriin?¹⁰⁰

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, kyselytutkimus, diskurssi-analyysi¹⁰¹, sisällönanalyysi, tilastollinen analyysi, triangulaatio¹⁰²

Aineisto(t): virallisia dokumentteja (mm. hallituksen esitys laiksi ammattikorkeakouluopinnoista HE319-vp 1994, tutkittavan ammattikorkeakoulun toimilupahakemus), kysely tutkittavan ammattikorkeakoulun arvojen tärkeydestä ja toteutumisesta virassa tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville opettajille (N=125), opettajien haastattelut koulutusalojen kulttuurista (N=9)¹⁰³

Viitekehykset: organisaatiokulttuurit¹⁰⁴, ideologiat, käsitykset, tietokäsitykset, oppimiskäsitykset¹⁰⁵, ihmiskäsitykset, aktiivinen oppiminen, ankarat tieteet¹⁰⁶, täsmälliset tieteet, ammattikorkeakoulun perustamisideologiat, arvot, faktuaalistaminen, akateeminen noste, innovatiivisuus, tiedeperusta, tietoperusta,

¹⁰⁰ Jaatinen 1999, 63.

¹⁰¹ Diskurssi-analyysia tarkastellaan luvussa 9 (Jaatinen 1999, 55-60).

¹⁰² Triangulaatiota perustellaan koulutusalojen toimijoiden vastaanotolla: ”Pelkällä laadullisella tutkimuksella olisi ollut vaikea myydä tutkimustulosta tekniikan alaa edustaville perusinsinööreille tai toisaalta puhtaasti kvantitatiivisella otteella sosiaalialan edustajille” (Jaatinen 1999, 204).

¹⁰³ Jaatinen 1999, 68-73.

¹⁰⁴ Organisaatiokulttuurin käsitettä tarkastellaan luvussa 5 (Jaatinen 1999, 20-32). Organisaatiokulttuurin käsite kaaviomuodossa (Allaire & Firsirotu 1984. Theories of Organizational Culture: 214 pohjalta): mts. 21.

¹⁰⁵ Oppimiskäsitysten (behaviorismi, kognitivismi, konstruktivismi) piirteitä taulukoituna: Jaatinen 1999, 47. Aktiivinen oppiminen: kaavio, mts. 48.

¹⁰⁶ Ankarissa tieteissä todellisuutta pidetään sosiaalisesti konstruoituneena. Tutkimustulokset ovat luotuja. (Jaatinen 1999, 56). Viittaus: Varto 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia.

merkitykset¹⁰⁷, kulttuuritutkimus¹⁰⁸, osakulttuurit, idiokulttuurit¹⁰⁹, osaaminen.¹¹⁰

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulussa on tunnistettavissa useita osa- tai idiokulttuureita. Ammattikorkeakoulun identiteettiin, ihmiseen, päätöksentekoon sekä ammattikorkeakoulun ja ympäristön suhteisiin liittyvät käsitykset vaihtelevat koulutusaloittain. Koulutusalojen erilainen tiedeperusta vaikuttaa ilmiöiden ymmärtämiseen ja merkityksellistämiseen sekä eri asioiden näkemiseen mahdollisina ja tavoiteltavina.¹¹¹ Akateeminen noste mainitaan tutkimuksessa ongelmana, tiedekorkeakoulujen ammattikorkeakouluja kohtaan suuntaamana kritiikkinä edellisille legitiimien yliopistomaisten piirteiden matkimisesta. Tämän tutkimiseksi on määriteltävä *korkeakoulun* piirteitä tarkemmin.¹¹²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulisi tutkia uusien opiskelijoiden maailmaa, kulttuurisia perusoletuksia ihmisestä, ihmisten välisistä suhteista ja oppimisesta, selvittää opiskelijoiden muuttumista ja selviämistä erilaisissa koulutusalakulttuureissa sekä oppimisstrategioiden ja -tyylien kehitystä. Ammattikorkeakouluinstituution kehittämisessä on tärkeää ”päästä virallisen liturgian taakse”.¹¹³

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen luotettavuudesta ei ole konsensusta. Lincolnin ja Guban esittämistä kriteereistä 1. vastaavuus viittaa siihen, että tutkimuksessa tuotetut rekonstruktiot vastaavat alkuperäisiä jäsenyyksiä, 2. tulosten siirrettävyys riippuu tutkitun ympäristön ja soveltamisympäristön vastaavuudesta, 3. laadullinen tutkimus ei tunnista reliabiliteettia tulosten samana pysymisen mielessä, vaan tutkijan on arvioitava tutkimustilannetta ulkoisen vaihtelun sekä tutkimuksesta itsestään ja kohdeilmiöstä johtuvien tekijöiden kannalta.¹¹⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Hokkanen, Simo 2001, Salminen, Hannele 2001, Toikka, Mirja 2002, Herranen, Jatta 2003, Nikander, Leena 2003, Auvinen, Pekka 2004, Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Flinck, Marja 2005, Käyhkö, Riitta 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Lytinen, Anu 2011, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Marttila, Liisa 2015, Kiukas, Carina 2021.

¹⁰⁷ Merkitys ei ole sanan viittaama kohde, mentaalinen rakenne tai ideaalinen entiteetti. Merkitys muodostuu merkin käytön säännöistä (Jaatinen 1999, 53). Viittaus: Morris 1970 (puuttuu lähdeluettelosta). Mahdollinen viittauksen kohde on Morris, Charles W. 1970. *The pragmatic movement in American philosophy*. New York : George Braziller.

¹⁰⁸ Kulttuuritutkimus korostaa yhteiskunnan merkitysvälitteisyyttä. Sen tutkima todellisuus käsittää merkitysjärjestelmät ja niiden käyttösäännöt, jotka suuntaavat ihmisten elämää. Kulttuuritutkimus lähestyy taustaoletuksiltaan sosiaalista konstruktionismia. (Jaatinen 1999, 52-55.) Viittaukset: Alasuutari 1989. Kvalitatiivinen analyysi kulttuurisen kieliopin etsimisestä: 271-272, Alasuutari 1994. Kulttuuritutkimus ja kulturalismi: 33, 36.

¹⁰⁹ Idiokulttuurin ja alakulttuurin suhteista ja alakulttuuri-käsitteen kritiikistä: Jaatinen 1999, 24-26. Viittaus: Bolon & Bolon 1994. A Reconceptualization and Analysis of Organizational Culture: the Influence of Groups and Their Idiocultures. *Journal of Managerial Psychology* 9 (5), 22-27.

¹¹⁰ Ammattikorkeakoulu-uudistuksen keskeisiä tavoitteita on uudenlaisen osaamisen tuottaminen (Jaatinen 1999, 209). ”[Ammattikorkeakoulun] osaaminen koostuu tieteellisestä, teoreettisesta tiedosta, tutkimustoiminnasta, työntekijöiden ammatillisesta osaamisesta, pedagogisesta osaamisesta, yhteiskunnan työelämän kehityssuuntien sekä työelämän arkipäivän ja todellisuuden tuntemisesta sekä lahjakkaasta oivaltamisesta ja innovatiivisuudesta.” (Mts., 77, luvun *Perustamisideologia ja virallinen kulttuuri* alaluvusta *Työelämän muutosagentti*.)

¹¹¹ Jaatinen 1999, 206.

¹¹² Jaatinen 1999, 207. Viittaus: Kivinen & Rinne 1989. Korkeakoululaitoksen kehitys, ongelmat ja näkymät. Teoksessa: Korkeakoulutus tutkimuskenttänä.

¹¹³ Jaatinen 1999, 210.

¹¹⁴ Jaatinen 1999, 66.

Karttunen: Tietoa hoitotyön toimintaan: sairaanhoidon opiskelijoiden käsityksiä tiedosta ja tiedon suhteista toimintaan

tekijä	Karttunen, Päivi	julkaisu vuosi	1999
nimeke	Tietoa hoitotyön toimintaan: sairaanhoidon opiskelijoiden käsityksiä tiedosta ja tiedon suhteista toimintaan		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	ammattitaito, päätöksenteko, kvalitatiivinen tutkimus, kehittäminen, hoitotyö, tieto, sairaanhoitajat, teorit, käytäntö, reflektio, oppiminen, opiskelijat, terveydenhuolto-oppilaitokset, osaaminen, hoitotiede, fenomenografia, opinnäytteet, käsitykset, sairaanhoito, ammatillinen koulutus, koulutus, toiminta		
muut hakusanat	Health Knowledge, Attitudes, Practice, Education, Nursing, Nursing Care, knowledge, attitudes, practice (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata sairaanhoidon opiskelijoiden käsityksiä tiedosta, käytännön hoitotyössä toimimisen vaikutuksista tietoon ja tiedon suhteista käytännön toimintaan. Tutkimusongelmat: 1. Kuvata opiskelijoiden käsityksiä hoitotyöhön ja sen oppimiseen liittyvästä tiedosta, 2. Kuvata opiskelijoiden käsityksiä hoitotyön toiminnan ja kokemuksen merkityksestä tiedon kehittymisen kannalta, 3. Kuvata opiskelijoiden käsityksiä siitä suhteesta, joka rakentuu hoitotyön toiminnan sekä sen tiedon välille, jota opiskellaan koulussa, luennoilla tai kirjallisuuden kautta, 4. Kuvata sairaanhoidon opiskelijoiden käsityksissä tapahtunutta muutosta siirryttäessä sairaanhoitajakoulutuksessa toiselta lukukaudelta seitsemännelle lukukaudelle. (Karttunen 1999, 76.)

Tutkimusmenetelmä(t): fenomenografia¹¹⁵, teemahaastattelu¹¹⁶, sisällönanalyysi.¹¹⁷

Aineisto(t): Aineisto koostuu haastatteluista ja esseevastauksista.¹¹⁸ Ensimmäisen haastattelun N=38, toisen, opintojen loppuvaiheessa tapahtuvan haastattelun N=12. Ensimmäiset haastattelut tehtiin syksyllä 1993 ja keväällä 1994¹¹⁹, opiskeluiden loppuvaiheen haastattelut syksyllä 1996 ja keväällä 1997.

Viitekehykset: sairaanhoidon opiskelijat, hoitotyö, tieto¹²⁰, tiedonintressit, tietokäsitykset¹²¹, toiminta, käsitykset¹²², hoitokäsitys, teorian ja käytännön suhteet¹²³, totuuden koherenssiteoria, totuuden korrespondenssiteoria, merkityksetön tieto, reflektio.

¹¹⁵ Tutkimuksen kohteena ovat opiskelijoiden käsitykset ja niissä esiintyvä vaihtelu. Fenomenografinen metodi ymmärtää käsityksen suhteeksi ihmisen ja maailman välillä. Todellinen maailma on koettu maailma. ”Objektiivisen ulkopuolisen maailman” ja ”subjektiivisen koetun maailman” välinen jako ei metodissa päde. (Karttunen 1999, 73-75.)

¹¹⁶ Haastattelu tähtää fenomenografisessa kehyksessä todellisuuden perusrakenteen paljastamiseen. Prosessissa haastattelijan tehtävänä on auttaa haastateltavaa tätä johdattelematta mahdollisimman tyhjentävään, reflektiiviseen kuvaukseen. (Karttunen 1999, 80.)

¹¹⁷ Karttunen ei käytä *sisällönanalyysi* -termiä vaan puhuu aineiston analyysistä fenomenografista metodologiaa käyttäen.. Aineiston analyysin prosessi kaaviomuodossa: Karttunen 1999, 83

¹¹⁸ Esseetehtävien otsikot liitteessä 1 ja haastatteluiden teemat liitteessä 2 (Karttunen 1999, 210-211).

¹¹⁹ Laki nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista (L 391/1991) säädettiin vuonna 1991, välikaisten ammattikorkeakoulujen kokeilut alkoivat samana ja seuraavana vuonna. Ammattikorkeakoulujen toiminta vakinaistui 1995 annetulla lailla.

¹²⁰ Luku 2 käsittelee tietoa yleensä ja erityisesti hoitotyön tietoa. Lajit Carperin mukaan: Carper, B. 1978. Fundamental patterns of knowing in nursing. *Advances in Nursing Science* 1 (1), 13-23.

¹²¹ Esim. 2.2. *Mitä on tieto?*, 2.3. *Hoitotyöhön liittyvä tieto ja tiedon lajit*, 2.4. *Erilaiset tietokäsitykset ja tavat tietää*. Tietokäsitysten kehitystä tarkasteleva Perryn malli ja sitä kritisoinut Belenkyn malli, ks. Karttunen 1999, 46-48.

¹²² Käsitykset fenomenologiassa: Karttunen 1999, 73-75.

¹²³ Teorian ja käytännön suhteita käsittelee kokonaisuudessaan luku *Teorian ja käytännön suhde hoitotyön koulutuksessa* (Karttunen 1999, 48-71).

Keskeiset tulokset: Opiskelijat kuvasivat tietoaan moniulotteisesti. Kehittynein kategoria kuvaa tiedon tärkeimmäksi tehtäväksi tukea oman hoitokäsityksen luomista. Tiedonlajeista kehittynein on konstruoitu tieto, sen alapuolella on kahdeksan kategoriaa: tietää että -tieto, menettelytapatieto, tieto potilaasta, kokemuksen kautta syntyvä tieto, eettinen tieto, tieto itsestä eli itsetuntemus, luontainen tieto, merkityksetön tieto. Neljä kategoriaa kuvaa tiedon muuttumista käytännön toiminnan seurauksena.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Keskeisenä tavoitteena on opiskelijoiden käsityksiä kuvaamalla tuottaa tietoa sairaanhoitajien koulutuksen kehittämiseksi. Jatkotutkimuksessa on mielekästä tarkastella merkityksetöntä tietoa, sen muutoksia ja niitä tekijöitä joiden kautta opiskelija löytää sille mielekkyyden. Tärkeä on tutkia kokemuksellisen tiedon kehittymistä ja kehittämistä sairaanhoitajakoulutuksessa, mihin liittyen on tarkasteltava reflektion hyödyntämistä. (Karttunen 1999, 196.)

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan tutkimuksen lähtökohdista ja epistemologisista perusteista käsin. Fenomenografia soveltaa totuuden koherenssikriteeriä tutkimuksen väittämiin, niiden sisäiseen logiikkaan ja johdonmukaisuuteen. Tulkinnan ja alkuperäisen aineiston suhteeseen sovelletaan korrespondenssikriteereitä. Tutkimuksen tiedonkeruuympäristöä ei yksilöidä, siitä puhutaan *oppilaitoksena*, ei ammattikorkeakouluna. Alaluku *Tutkimuksen arviointia* käsittelee metodin valintaa, tutkimuksen luotettavuuden tarkastelua ja tutkimuksen eettisiä kysymyksiä.¹²⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuksen aineistonkeruupaikkana olevaa oppilaitosta ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Liimatainen, Leena 2002, Räisänen, Anu 2002, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Paloste, Airi 2004, Kyrönlahti, Eija 2005, Romppanen, Maija 2011.

Könnilä: Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutus muuttuvassa ympäristössä

tekijä	Könnilä, Paula	julkaisu vuosi	1999
nimeke	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutus muuttuvassa ympäristössä		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden laitos		
YSO-asiasanat	ammattillinen koulutus, sosiaaliala, yhteiskunnallinen muutos, terveydenhuolto, työyhteisöt, korkea-asteen koulutus, oppisisällöt, työpaikkakulttuuri, professionalismismi, työelämäyhteydet, kehittäminen, hallinta, sosiaalityö, työympäristö, hoitotyö, ammatillistuminen, organisaatiokulttuuri, koulutus, terveysala, työ, muutos, työelämä, yhteistyö		
muut hakusanat	Health care services -- education, Social Welfare (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on tulkita ja kuvata tekijöitä, jotka edistävät tai estävät sosiaali- ja terveysalan työn, koulutuksen sekä työelämäyhteyksien kehittämistä, muutosten hallintaa ja toteuttamisen optimointia. Tutkimusongelmat: 1. Missä määrin sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutuksen kehittämismuutokset vastaavat ko. koulutuksen kehittämistavoitteita ja työelämän tarpeita?, 2. Minkälaisia kokemuksia, käsityksiä ja kehittämisehdotuksia sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutuksen opettajilla, opiskelijoilla ja työelämän asiantuntijoilla on koulutuksen ja oman työnsä kehittämisestä sekä niihin liittyvistä muutoksista ja vaikutuksista?, 3. Mitkä tekijät vaikuttavat sosiaali- ja terveysalan työn ja ammattikorkeakoulutuksen sekä oman työn kehittämiseen ja muutoshallintaan?, 4. Miten

¹²⁴ Karttunen 1999, 189-195.

merkittäviksi sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutuksen opettajat, opiskelijat ja työelämän asiantuntijat kokevat koulutus- ja työmuutosten hallintaan liittyvät tekijät?, 5. Minkälaisina opettajat, opiskelijat ja työelämän asiantuntijat kokevat koulutuksen ja työelämän yhteyksien toimivuuden ja merkityksen sekä niiden hyödyntämisen ja kehittämisen mahdollisuudet?, 6. Mitkä tekijät vaikuttavat sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutuksen ja työelämän yhteyksien toimivuuteen, merkitykseen ja kehittämiseen?¹²⁵

Tutkimusmenetelmä(t): Tutkimusote on deduktiivinen, empiiriselle osalle rakennetaan teoreettinen ja käsitteellinen kehys. Tiedonhankintatapa on kvalitatiivinen ja tietoa käsitellään aineiston laadun mukaisesti induktiivisesti.¹²⁶ Menetelmät: haastattelututkimus, teemahaastattelu, kyselytutkimus, tilastollinen analyysi.

Aineisto(t): haastattelut N=82, kysely N=206. Haastateltavina oli opettajia, opiskelijoita, valmistuneita opiskelijoita, sekä sosiaali- ja terveysalan kenttätyössä toimivia opiskelijoiden harjoittelua ohjaavia henkilöitä.¹²⁷

Viitekehykset: sosiaali- ja terveysala, opiskelijat, harjoittelu, työelämäläheisyys, osaaminen, ydinosaaminen, työn, ammatillisuuden ja oppimisen kehittämisteoriat, muutos¹²⁸, muutosteoriat, käsitykset, ihmiskäsityksen ja työyhteisön kulttuurin teorit¹²⁹, asiantuntijuus, deduktiivisen tutkimusotteen ja induktiivisen tiedonhankintatavan yhdistelmät, teorian ja käytännön suhteet¹³⁰, metataidot

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulutuksen kehittämistavoitteet olivat toteutuneet osittain. Parhaiten tavoitteisiin päästiin työelämäläheisyyden alueella. Työelämäyhteyksien merkitys oli opiskelijoille keskeinen. Opiskelijoiden asiantuntijuus, rohkeus ja oma-aloitteisuus ovat lisääntyneet ammattikorkeakoulutuksen myötä. Opiskelijat tuovat työelämään innovaatioita ja tätä kautta henkilöstölle työmotivaatiota.

Työelämäyhteyksien tehokasta hyödyntämistä ja toimivuutta haittasivat työelämän edustajien ajan, resurssien ja ammattikorkeakoulutukseen liittyvän tiedon puute. Koulutuksen ja työelämän yhteistyöhankkeita haluttiin lisää.

Yhteiskunnalliset ja sosiaali- ja terveysalan työn muutos tuo sosiaali- ja terveysalan ammatillisuudelle ja ammattikorkeakoulutukselle kahden tien muutospainet. Muutostrendeistä syntyy sosiaali- ja terveysalan ammatillisten ydinosaamisten ja näitä tukevien metataitojen kehittämistarpeet. Muutoshallinnan, ammatillisen kasvun, motivaation ja muutoksiin sitoutumisen ehtoja ovat riittävä tieto kehittämistavoitteista, tavoitteiden ymmärtäminen, arvostaminen ja osallistuminen suunnitteluun.

Muutosten hallintaan vaikuttavat muutosten suunnittelun, toteuttamisen ja sitoutumisen lisäksi motivaatio, oppiminen, defenssit, muutosorientaatio ja työyhteisön kulttuuri. Muutosorientaatiomallit saavat tukea sosiaali- ja terveysalan ydinosaamisten ja metataitojen ominaisuuksista.¹³¹

Koulu- ja työyhteisöjen ilmapiiri joutui muutoksissa työpaineiden ja epävarmuuden vuoksi koetukselle. Työnohjauksen ja kollegiaalisen tuen tarve muutoksissa oli ilmeinen. Muutosten toteuttamista kyetään optimoimaan.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tiedon intressinä on tuottaa tietoa, jolla on merkitystä sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutuksen jatkuvalla kehittämiselle. Tulokset osoittavat runsaasti työn ja koulutuksen kehittämistarpeita.

¹²⁵ Könnilä 1999, 131.

¹²⁶ Könnilä 1999, tiivistelmä.

¹²⁷ Könnilä 1999, 132. Aineiston osien suhteet kaaviomuodossa mts. 140.

¹²⁸ Luku 5 (Könnilä 1999, 68-108).

¹²⁹ Tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen muodostavat muun muassa työn, ammatillisuuden ja oppimisen kehittämisteoriat, muutosteoriat sekä ihmiskäsityksen ja työyhteisön kulttuurin teorit (Könnilä 1999, tiivistelmä).

¹³⁰ Johtopäätökset-luvun alaotsikko *Teorian ja käytännön tasapaino* (Könnilä 1999, 242-244).

¹³¹ Luku 8 (Könnilä 1999, 153-238).

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullista tutkimusta arvioidaan yleisesti tutkimusaineiston, tutkimusanalyysin sekä tutkimusraportin luotettavuuden näkökulmista. Luotettavuuden peruskriteerit ovat vahva ja rikas kuvaus tutkittavasta ilmiöstä, tulosanalyysistä ja raportoinnista. Ulkoinen validiteetti osoittaa kuinka hyvin tapaustutkimus on yleistettävissä muihin tilanteisiin. Reliabiliteetti tuo esiin tutkijan oletusten ja teoriapohjan sekä datakuvauksen yksityiskohdat, kuinka tutkimus on johdettu ja kuinka tulokset ovat aineistosta syntyneet (Könnilä 1997, 267).¹³²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu, Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulu¹³³.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kolehmainen, Seppo 1997.

Saadut viittaukset: Salminen, Hannele 2001, Antikainen, Pekka 2002, Räisänen, Anu 2002, Toikka, Mirja 2002, Herranen, Jatta 2003, Joutsen-Onnela, Merja 2003, Rekola, Leena 2003, Kaaresvirta, Päivi 2004, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Salmela, Marjo 2004, Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Heikkilä, Asta 2005, Holopainen, Arja 2007, Häkämies, Annukka 2007, Kuoppamäki, Ritva 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Leinonen, Rauni 2012.

Laakkonen: Ammattikorkeakoulureformi ja opettajan työn muutos : opettajien käsityksiä ammattikorkeakoulukokeilun toteuttamisesta Keski-Pohjanmaalla vuosina 1993-1997

tekijä	Laakkonen, Raijaliisa	julkaisuvuosi	1999
nimeke	Ammattikorkeakoulureformi ja opettajan työn muutos : opettajien käsityksiä ammattikorkeakoulukokeilun toteuttamisesta Keski-Pohjanmaalla vuosina 1993-1997		
yliopisto	Vaasa	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, hallintotiede		
YSO-asiasanat	opettajat, käsitykset, työ, arviointi, ammattikuva, toimenkuvat, henkilöstökoulutus, opettajuus, uudistukset, ammatilliset oppilaitokset, organisaatiot, muutos, oppiva organisaatio, toiminta, kehittäminen, henkilöstö, asiantuntijuus, survey-tutkimus, esimerkit, elämäkertatutkimus, kyselytutkimus, kvantitatiivinen tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus		
muut hakusanat	ammattikorkeakoulukokeilu, ainutkertaisuus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on selvittää ammattikorkeakoulun opettajien käsityksiä ammattikorkeakoulureformista ja ammattikorkeakoulukokeilun aikana tapahtuneista opettajan työn muutoksista.¹³⁴ Tutkimusongelmat: 1. Mitä ovat opettajien käsitykset ammattikorkeakoulureformista?, 1.1 Mitkä ovat opettajien käsitykset ammattikorkeakoulureformissa käytetyistä muutosstrategioista?, 1.2 Mitkä ovat opettajien käsitykset opetushenkilöstön kehittämisestä ammattikorkeakoulukokeilun aikana?, 1.3 Mitkä ovat opettajien käsitykset ammattikorkeakoulukokeilusta?, 2. Mitä muutoksia opettajan työssä on tapahtunut ammattikorkeakoulukokeilun aikana?, 2.1 Mitä muutoksia opettajien pätevyyksissä ja kelpoisuuksissa on tapahtunut kokeilun aikana?, Miten opettajien toimintatavat ovat muuttuneet ammattikorkeakoulukokeilun aikana?¹³⁵

¹³² Tutkimuksen luotettavuutta tarkastelee diskussion alaluku 10.1. (Könnilä 1999, 267-270).

¹³³ Ammattikorkeakoulujen, niiden osien sekä tutkimukseen liittyvien organisaatioiden esittely: Könnilä 1999, 13-21.

¹³⁴ Kaavio tutkimusasetelmasta: Laakkonen 1999, 17.

¹³⁵ Laakkonen 1999, 18.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, postikysely, haastattelututkimus, elämäkertatutkimus, laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, pitkittäistutkimus, seurantatutkimus¹³⁶, tilastollinen analyysi, triangulaatio.¹³⁷

Aineisto(t): Kyselyaineisto kerättiin tutkitun oppilaitoksen opettajille suunnatuilla kahdella kyselyllä (syksy 1993, N=48 ja kevät 1997, N=32). Elämäkerta-aineisto (N=6) kerättiin keväällä 1996 esitettyllä kirjoituspyynnöllä. Eri henkilöstöryhmien haastatteluaineisto (N=72). Lisäksi mainitaan arkistoaineisto.

Viitekehykset: arviointitutkimus, tietoyhteiskunta¹³⁸, oppiva organisaatio, strategiat¹³⁹, käsitykset, tietokäsitykset¹⁴⁰, oppimiskäsitykset, opetuskäsitykset¹⁴¹, arviointikäsitykset, kehittäminen, kehittämissuunnitelmat, vakiokokeilu¹⁴², ammattikorkeakoulukokeilu¹⁴³, ammattikorkeakoulureformi, ainutkertaisuus¹⁴⁴, teorian ja käytännön suhteet.

Keskeiset tulokset: Opettajien kokemukset ammattikorkeakoulureformissa käytetyistä muutosstrategioista olivat hyvin yksilöllisiä vaihdellen pakkostrategiasta normatiivis-kasvattavaan ja empiiris-rationaaliseen strategiaan; muutosstrategioita tulkitaan henkilökohtaista näkökulmista. Ammattikorkeakoulujärjestelmä koettiin tarpeelliseksi. Pätevyyksissä ja kelpoisuuksissa tapahtui paranemista.

Tulokset on yhteenvedossa (Laakkonen 1999, 181-192) ryhmitelty yhteensä 18 teemaksi, esimerkiksi *Hyvät, kehittämistä vaativat vai e.päonnistuneet kehittämissstrategiat?, Oppivaksi organisaatioksi, Tarpeellinen kokeilu, Uusien toimintatapojen käyttöönotto, Tiedon luonne, Opetussuunnitelma, Oppimissuunnitelma, Opetuksen kollegiaalinen yhteissuunnittelu ja Keskeiset kehittämishaasteet.*

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää hyväksi kehittämistoimenpiteissä ja päätöksenteossa. Jatkotutkimusta tulisi suunnata koko työyhteisön ja työn kehittämisen ongelmiin. Seurantatutkimus esimerkiksi viiden vuoden kuluttua olisi toivottavaa.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus pyrki tulosten yleisyyteen, mutta ei tilastolliseen yleistettävyyteen. Yleistettävyyden rajoittuu siihen kontekstiin, jossa tarkastelu on suoritettu. Joillakin tutkimuksen tuloksilla on myös asiallista yleispätevyyttä.¹⁴⁵ *Lomakevastauksien sanotaan olevan yhtä totta tai epätotta kuin sisimpänsä purkaminen verbaalisesti* (Laakkonen 1999, 76, sitaatinomainen yhteenvetovirke, ei lähdeviitettä).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kokkolan väliaikainen ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu — Mellersta Österbottens yrkeshögskola.¹⁴⁶

¹³⁶ Laakkonen 1999, 18.

¹³⁷ Triangulaatio-termin käyttö on perusteltua kuvailussa. Esim. Laakkonen 1999, 74: *Tässä tutkimuksessa käytetään sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista aineistoa kokeilun aiheuttaman muutoksen ymmärtämiseksi ja selittämiseksi.* Tutkija viittaa s. 74 lähteeseen *Laadullinen tutkimus* (toim. Alasuutari 1993): 10-15 todetessaan, ettei jyrkkä jako kvalitatiiviseen ja kvantitatiiviseen tutkimukseen ole enää mielekäästä.

¹³⁸ Tietoyhteiskunnan haasteet ammatilliselle koulutukselle (Laakkonen 1999, 22-24).

¹³⁹ Teoreettisessa viitekehyksessä on esitetty jako pakkostrategiaan, normatiivis-kasvattavaan strategiaan ja empiiris-rationaaliseen strategiaan (Laakkonen 1999, 100). Em. tekstikohdassa ei mainita viitekehykseen liittyen lähdeä.

¹⁴⁰ Ammattikorkeakoulun tietokäsityksessä korostuvat hermeneuttinen ja pragmaattinen käsitys tiedosta. Opettaja huolehtii teorian ja käytännön silloittamisesta. (Laakkonen 1999, 63.)

¹⁴¹ Perinteisen ja modernin opetuksen piirteiden vertailutaulukko (Laakkonen 1999, 72). Opetuksen toteutustapojen tarkastelussa (mts. 77, *opetukselliset tehtävät, opetusmuodot, opetuksen sosiaalimuodot*) viitataan ilman sivunumeroita lähteeseen Engeström, Y. 1987. Perustietoa opetuksesta. Helsinki: Valtiovarainministeriö.

¹⁴² Laakkonen 1999, 9, viittaa Harisalo, Risto 1991. Odotukset ja saavutukset vapaakuntakokeilussa, teoksessa: Vapaakuntakokeilu vai uudistamisprosessi. Helsinki: Sisäasiainministeriö: 24.

¹⁴³ Ammattikorkeakoulu on työkesite tai visio, jonka tehtävänä on suunnata ammatillisen opisto- ja korkea-asteen koulutuksen kehittämistä kokeilujen avulla (Laakkonen 1999, 11, 25).

¹⁴⁴ "Tarkasteltavat ongelmat ovat ainutkertaisia" (Laakkonen 1999, 18). Bibliografian kokoajan huomautus: Pikemmin niin, että korkeakoulu-uudistus tässä muodossa eli konteksti on Suomen historiassa toistaiseksi ainutkertainen.

¹⁴⁵ Laakkonen 1999, 181. Tutkimuksen rajoitusten osalta ei viitata lainkaan kirjallisuuteen.

¹⁴⁶ Luettelo Kokkolan väliaikaiseen ammattikorkeakouluun liittyneistä oppilaitoksista: Laakkonen 1999, 12.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kolehmainen, Seppo 1997.

Saadut viittaukset: Paajanen, Pekka 2000, Peltokallio, Liisa 2000, Hokkanen, Simo 2001, Salminen, Hannele 2001, Antikainen, Pekka 2002, Toikka, Mirja 2002, Herranen, Jatta 2003, Kostainen, Emma 2003, Nikander, Leena 2003, Rekola, Leena 2003, Auvinen, Pekka 2004, Heikkinen, Vesa Antero 2005, Holopainen, Arja 2007, Hyrkkänen, Ursula 2007, Puusa, Anu 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Rautajoki, Arto M. 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Korppoo, Maijaleena 2010, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Mäki, Kimmo 2012, Kiukas, Carina 2021.

Lambert: Rajaviiva katoaa : innovatiivista oppimista ammatillisen opettajankoulutuksen, oppilaitosten ja työelämän organisaatioiden yhteistyönä

tekijä	Lambert, Pirjo	julkaisuvuosi	1999
nimeke	Rajaviiva katoaa: innovatiivista oppimista ammatillisen opettajankoulutuksen, oppilaitosten ja työelämän organisaatioiden yhteistyönä		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	Helsingin ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteellinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	innovaatiot, työeläkkeet, työmarkkinat, koulutus, kehittäminen, yhteistyö, terveysala, sosiaaliala, ammatillinen aikuiskoulutus, opettajat, opettajankoulutus, ammatilliset oppilaitokset, innovatiivisuus, oppiminen, ammatillinen opettajankoulutus, työelämä, ammatillinen koulutus		
muut hakusanat	Vocational training, Learning, Employment pensions, Training, Innovation, Teachers, boundary crossing, innovative learning, transfer, teacher education		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1) Millaisia ristiriitoja ja konflikteja oppimisstudioiden toteuttaminen nostaa esiin entisen näytetuntiperustaisen toimintatavan ja uuden toimintamallin välillä? 2) Miten kollektiivinen tiedonmuodostus ja oppiminen tapahtuvat eri oppimisstudioissa ja miten osanottajat näissä prosesseissa rakentavat yhteistä kohdetta erilaisten välineiden ja perspektiivien avulla? ja 3) Miten oppimisstudioissa syntyneiden innovaatioiden käynnistyminen ja kehittyminen tapahtuvat oppilaitoksissa? Tutkimusasetelma kaaviomuodossa: Lambert 1999, 36.

Tutkimusmenetelmä(t): interventiotutkimus, kehittävä työntutkimus, haastattelututkimus, keskustelututkimus¹⁴⁷, diskurssianalyysi, äänianalyysi.¹⁴⁸

Aineisto(t): intervention yhteydessä kootut kuvanauha- ja haastatteluaineistot¹⁴⁹ Interventioon liittyvä tiedonhankinta kaaviomuodossa: Lambert 1999, 40.

Viitekehykset: ammatillinen opettajankoulutus, innovaatiot, opettajaopiskelijat, terveys- ja sosiaalialan opiskelijat, näytetunnit, opettajaopiskelijoiden kehittämishankkeet, puhuttu vuorovaikutus, kollektiivinen tiedonmuodostus, kehittävä siirtovaikutus, siirtovaikutus (kehittävä), toimintajärjestelmät, lähikehityksen vyöhyke, oppimisteot, ekspansiivinen oppiminen,

¹⁴⁷ Keskustelututkimus on tutkimusala, jossa tarkastellaan aitoa, simuloimatonta keskusteluaineistoa (Tieteen termipankki <https://tinyurl.com/3k9frpub>)

¹⁴⁸ Äänianalyysissä tutkimuksen kohteena on työssä tapahtuva puhe, jolloin keskustelun mikrotason ilmiöt kytketään toimintajärjestelmän kokonaisrakenteeseen ja ristiriitoihin (Lambert 1999, 45-46, Engeström, R: Toiminnan moniäänisyys –käsikirjoitus, ks. Engeström, Ritva 1999. *Toiminnan moniäänisyys: tutkimus lääkärinvastaanottojen keskusteluisista*. Helsinki University Press).

¹⁴⁹ Lambert 1999, 25.

oppimisstudiot¹⁵⁰, kehittävä työntutkimus¹⁵¹, ekspansiivinen sykli¹⁵², ristiriidat.¹⁵³

Keskeiset tulokset: Oppimisstudioissa syntyi uudenlaista oppimista ja tiedon tuottamista, joka perustui yhteisten kohteiden, rajakohteiden, yhteisten perspektiivien ja uusien opetusta kehittävien toimintamallien syntymiseen ja käyttöön. Rajoja ylitettiin opettajien ja opiskelijoiden välillä, opettajien ja harjoittelun ohjaajien välillä, ammattiaineiden ja yleisaineiden opettajien välillä sekä opettajien ja johdon välillä. Oppilaitosten opiskelijat jäivät monissa oppimisstudioissa "sivustakatsojiksi", opettajaopiskelijat eivät aina pystyneet säätämään eri osapuolten rooleja keskustelussa eikä opettajankoulutusta aina hahmotettu keskustelussa yhteistyökumppaniksi.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Oppimisstudioita edelleen kehittämällä voidaan vaikuttaa sekä opettajankoulutuksen aseman uudelleen hahmottamiseen siihen kytkeytyvien toimintojen verkostossa että yhteiskunnallisen ja vuorovaikutteisen asiantuntijayhteistyön välineiden kehittämiseen ja käyttöön ottoon oppilaitosyhteisöissä.

Tutkimuksen rajoitukset: Oman työn tutkija on itse työn tekijä, sen kehittäjä ja tutkija. Tutkijan position määrittämisen tarkastelu: Lambert 1999, 90-93. Kehittämistutkimuksen tulosten yleistämisen mahdollisuudet riippuvat paljolti siitä, millaisella foorumilla tutkimusraportti julkaistaan.¹⁵⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Töytäri, Aija 2019.

Mäki: Palkkatyöhön vai omistajayrittäjäksi: sosiokulttuurin heijasteet Jämsänkosken ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden työllistymispyrkimyksissä

tekijä	Mäki, Juhani	julkaisuvuosi	1999
nimeke	Palkkatyöhön vai omistajayrittäjäksi: sosiokulttuurin heijasteet Jämsänkosken ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden työllistymispyrkimyksissä		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	taloustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	työllisyys, työorientaatio, opiskelijat, ammatilliset oppilaitokset, työllistyminen, työhönsijoittuminen, tutkinnon suorittaneet, sosialisatio, työ, asenteet, palkkatyö, yrittäjyys, yritykset, perustaminen, motivaatio		
muut hakusanat	palkkatyö, yrittäjyys, työelämän tutkimus, asenteet (eks), students, attitudes, job, company formation, entrepreneurship, vocational training (helecon), Entrepreneurship, Employment, Students, Attitudes, Vocational training, values, work, effectiveness of education, culture, socialization, community, society, Ammatillinen koulutus		

¹⁵⁰ Oppimisstudio on opettajankoulutusta varten kehitetty toimintamalli. Oppimisstudiot ovat opettajankoulutuksen interventiona oppilaitoksissa toteutettuja koulutus- ja kehittämistilaisuuksia, jotka toimivat kehittävän siirtovaikutuksen välineinä (Lambert 1999, 25, tiivistelmä). Oppimisstudion asetelma on esitetty kaaviomuodossa: mts, 26.

¹⁵¹ "Kehittävässä työntutkimuksessa tutkimuksen tehtävänä on sysätä eteenpäin ekspansiivista oppimissykliä tavoitteellisilla interventioilla" (Lambert 1999, 39).

¹⁵² Lambert 1999, 101-102.

¹⁵³ Uusi toimintamalli kohtasi jännitteisesti aikaisemman näytetunteihin perustuvan mallin. Tunnistettujen ristiriitojen erittelyä esim. 5.4. *Johtopäätökset: ristiriidat* (Lambert 1999, 95-98).

¹⁵⁴ "Tämä tutkimusraportti voidaan saattaa lukijoiden käsiin siinä ympäristössä, jossa tutkimus- ja kehittämishanke on suoritettu – Helsingin ammattikorkeakoulussa." (Lambert 1999, alkusanat).

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on selvittää kulttuurisia tekijöitä, jotka ovat yhteydessä suuntautumiseen joko palkkatyöhön tai omistajayrittäjyyteen.¹⁵⁵ Pääongelma: Millaisia sosiokulttuurisia tekijöitä heijastuu Jämsänkoskella ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien työllistymispyrkimyksissä (palkkatyö versus omistajayrittäjyys)? Alaongelmat: 1. Miten kyseiset opiskelijat arvottavat palkkatyön ja omistajayrittäjyyden ja mitkä ovat heidän asenteensa ajatellen oman työn tulevaisuutta?, 2. Millä tekijöillä on yhteys edellä mainittujen opiskelijoiden arvioon tulevasta työllistymismahdollisuuksistaan?, 3. Minkälainen yhteys koulutuksella ja oppilaitoksella on tutkimuksen kohteena olevien opiskelijoiden yritteliäisyyteen (yrittäjyyteen) ja omistajayrittäjyyteen suuntautumiseen?, 4. Millaisia eroja on niissä tekijöissä, joilla on havaittu olevan yhteys edellä mainittujen opiskelijoiden työllistymispyrkimyksiin?¹⁵⁶

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi¹⁵⁷, tutkimuksen yleismalli¹⁵⁸.

Aineisto(t): Kysely ammatillista koulutusta antavien Jämsänkosken oppilaitosten opiskelijoille, N=682.

Viitekehukset: työ, työyhteiskunta¹⁵⁹, työllistyminen, työllistymispyrkimysten dikotomia¹⁶⁰, dikotomiat, työtömyys, rakennemuutos, palkkatyö, yrittäjyys, omistajuus, omistajayrittäjät, sosiaalistuminen, sosiokulttuuri, kasvatus¹⁶¹, koulutuspolitiikka, ammatilliset oppilaitokset, Jämsänkoski, sosiologia, asenteet.¹⁶²

Avainkäsitteitä kaaviomuodossa: Mäki 1999, 73.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa tuotettiin kymmenen faktorin ratkaisu, joka selittää aineiston kokonaisvarianssista 44,8 %, joten se on jatkotulkintakelpoinen. Faktorit ovat F1: omistajayrittäjyyteen suuntautuminen, F2: koulutuksen vaikutus yrittäjyyteen, F3: kontrollin sisäinen attribuointi, F4: optimistinen mielikuva työllistymisestä, F5: yrittäjien arvostaminen, F6: instrumentaalinen työhön suhtautuminen, F7: itsevarmuuden osoittaminen, F8: palkkatyöhön suuntautuminen, F9: koulutuksen vaikuttavuus ulkoiseen yrittäjyyteen, F10: pessimistinen työllistymismielikuva.¹⁶³ Tutkimuksen tuloksia käsittelee luku 4 (Mäki 1999, 94-136). Tulokset tiivistettynä taulukoksi summamuuttujittain: Mäki 1999, 136.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus on luonteeltaan perustutkimusta ja tuotti käsitteoreettisen mallin kehittäjä sekä aineksia sellaiselle koulutuspolitiikalle, jonka avulla voidaan edistää työ-

¹⁵⁵ Mäki 1999, 12.

¹⁵⁶ Mäki 1999, 81.

¹⁵⁷ Faktorianalyysiksi kutsutaan joukkoa tutkimusmetodeja, ”joissa matemaattisin keinoin koetetaan selvittää suuren variaabelijoukon yhteisiä tekijöitä”. Tarkoituksena on löytää pienin määrä perusmuuttujia, jotka selittävät kaikki relevantit korrelaatiot. (Mäki 1999, 97.)

¹⁵⁸ Tutkimuksen vaiheittainen eteneminen kuvataan luvuss 3.3. (Mäki 1999, 82-86) kaaviomuodossa nelivaiheisena mallina, jota tekijä kutsuu *tutkimuksen yleismalliksi*. Mallin osat ovat: havaintomalli, käsittemalli, teoreettinen analyysimalli ja empiirinen analyysimalli. Tuloksena on *työllistymispyrkimysten suuntautuminen*. (Mts., 82.) Mallin osat tiivistetään taulukoiksi (mts. 83-86).

¹⁵⁹ Työyhteiskunta (*Arbeitsgesellschaft*) luonnehtii modernia yhteiskuntaa, jossa työ on keskeinen järjestysperiaate ja ammatissa toimiminen sosiaalisen identiteetin keskus (Mäki 1999, 18). Viittaus: Arendt H 1958. *The Human Condition*.

¹⁶⁰ ”[T]ässä tutkimuksessa työllistymispyrkimystä on tarkasteltu dikotomisesti; palkkatyöhön tai omistajayrittäjäksi. Perusteena on se, että dikotomisella tutkimusasetelmalla työllistymispyrkimys saadaan terävämmin esiin. Opiskelijoiden asenteet ovat usein dikotomisempia kuin heidän tulevan työnsä käytännön todellisuus.” (Mäki 1999, 13).

¹⁶¹ ”Sosialisaatio on tarkoituksellista tai tahatonta. Kun se on tarkoituksellista, puhutaan kasvatuksesta.” (Mäki 1999, 73).

¹⁶² Kuusi perusasennetta työhön: 1. keikka (*interruption*, välttämätön paha, häiritsevä tekijä), 2. homma (*job*, perustoi-meentulon väline, ehkä kiinnostavakin), 3. ammatti (*occupation*, tyydytystä tuottava taitojen harjoittaminen), 4. ura (*career*, halu edetä ja saada vastuuta), 5. kutsumus (*vocation, calling*, itsensä toteuttaminen ja toisten palvelminen), 6. elämäntehtävä (*mission*, omistautumisen ja koetun merkityksen kohde). (Mäki 1999, 16). Viittaus: Kahn & Wiener 1967. *The Year 2000*. New York: Macmillan: 209.

¹⁶³ Mäki 1999, 98-101.

lisyyttä yrittäjyyttä kasvattamalla. Tutkimus antaa aineksia uuden yrittäjäsukupolven kasvattamiseen opetushallintoa ja työvoimahallintoa mahdollisesti kiinnostavalla tavalla.¹⁶⁴ Oppilaitosten johdon tulisi sitoutua yrittäjyysajattelun sisällyttämiseen koulutusohjelmiin ja opettajien koulutukseen, jotta yrittäjyys tuotaisiin osaksi oppilaitoksen normaalia toimintaa.¹⁶⁵

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen eri vaiheita seikkaperäisesti selostamalla halutaan vakuuttaa lukija siitä, että ”tutkimuksen eteneminen tapahtuu perustellusti”. Tämä parantaa prosessin ja tulosten jäljitettävyyttä. Koska tutkimus on tehty yhdellä paikkakunnalla, sen tulokset eivät ole yleistettävissä muihin oppilaitoksiin. Tutkimukseen osallistuneille oppilaitoksille tutkimuksesta on hyötyä oppilaitosten koulutusohjelmien ja opiskelijavalintojen kehittämisessä.¹⁶⁶

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jämsänkosken ammatilliset oppilaitokset, Jämsänkosken koulutuskeskuksen liiketalouden ja tekniikan yksiköt, Jämsänkosken metsäoppilaitos.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Ei ole.

Saadut viittaukset: Ei ole.

Oksanen: Poliisistako professio koulutusjärjestelmää muuttamalla? : poliisiammattikorkeakoulun tulo Suomeen osana päällystökoulutuksen uudistamista

tekijä	Oksanen, Juha	julkaisuvuosi	1999
nimeke	Poliisistako professio koulutusjärjestelmää muuttamalla? : poliisiammattikorkeakoulun tulo Suomeen osana päällystökoulutuksen uudistamista		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	poliisi (organisaatiot), koulutus, päällystö, poliisikorkeakoulut, korkeasteen koulutus, ammatillinen koulutus, professiot, poliisit (ammatit)		
muut hakusanat	koulutus, korkeakoulutus, poliisi (eks)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee suomalaisen poliisipäällystökoulutuksen kehitystä, erityisesti poliisiammattikorkeakoulun kehitykseen johtaneita vaiheita. Tutkimuksen tavoitteita ovat 1. kuvata poliisikorkeakouluhankkeen etenemistä ja muutoksia 1995-1997, 2. eritellä hankkeen taustalla vaikuttaneita pyrkimyksiä, tarpeita ja päämääriä.¹⁶⁷ Tutkimuskysymyksiä ei ilmaista eksplisiittisesti eikä tätä ratkaisua perustella.

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, kuvaileva tutkimus, aineistolähtöisyys¹⁶⁸, haastattelututkimus, avainhenkilöhaastattelu, teemahaastattelu, teemoittelu¹⁶⁹, hermeneuttinen kehä¹⁷⁰.

Aineisto(t): Asiakirja-aineisto käsittää poliisikorkeakouluhankkeen suunnitelmaan ja projektityöskentelyyn

¹⁶⁴ Mäki 1999, 137,140.

¹⁶⁵ Mäki 1999, 137.

¹⁶⁶ Mäki 1999, 140-142.

¹⁶⁷ Oksanen 1999, 17.

¹⁶⁸ ”[Tutkimus] alkuvaiheessaan eteni pitkälti aineistolähtöisesti” (Oksanen 1999, 18).

¹⁶⁹ Teemoittelu soveltuu tekijän mukaan käytännöllisen ongelman ratkaisemiseen. Teemoittelun ohella kvalitatiiviseksi analyysitavoiksi nimetään kvantifiointi, tyypittely sekä edellä mainittuaj *uudemmiiksi* luonnehditut diskursiiviset luku-tavat. (Oksanen 1999, 84-85.)

¹⁷⁰ Ymmärryksen ja esiymmärryksen vuorottelu muodostaa hermeneuttisen kehän, jossa ”teoreettinen ymmärrys kirkastaa arkista esiymmärrystä. [Kirkastettu arkinen ymmärrys] taas toimii esiymmärryksenä vieläkin paremmalle ymmärtämiselle”. (Oksanen 1999, 83.)

liittyviä dokumentteja: kokousmuistioita ja muita asiakirjoja sekä lehtiartikkeleita ja lausuntomateriaalia.¹⁷¹

Haastatteluaineisto (N=28) sisältää hankkeen johto- ja projektiryhmään kuuluneiden sekä asiantuntijoina kuultujen henkilöiden haastatteluita.¹⁷² Jokaisesta pääintressiryhmästä vähintään yksi haastateltava. Haastateltavien todetaan jakautuneen ryhmittäin epätasaisesti ja valinnan perustuneen haastateltavan rooliin hankkeessa ja halukkuuteen osallistua haastatteluun. Erikseen mainitaan mm. poliisiylijohtaja sekä poliisiopiston päällystötutkintojen vetäjä.¹⁷³ Väitöskirjan liitteenä (Liite 2) on esimerkki *satunnaisesti valitusta* haastattelusisällöstä kokonaisuudessaan koodimerkintöineen; haastateltua ei ole liitteessä nimetty.¹⁷⁴

Viitekehykset: professiot¹⁷⁵, professionalisaatio¹⁷⁶, professiotutkimus, , statuskamppailu¹⁷⁷, reviiirikamppailu¹⁷⁸, Poliisiammattikorkeakoulu, poliisikorkeakouluhanke¹⁷⁹, koulutusjärjestelmän kehityslinjat¹⁸⁰, mallit¹⁸¹, asiantuntijuus.¹⁸²

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen keskeinen tulos on 16-vaiheinen kuvaus poliisin päällystökoulutus uudistuksesta; kuvaus muodostaa väitöskirjan luvun 9.3 *Koulutus uudistus valmisteluperiodilla 1995-1997*.¹⁸³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus vahvistaa käsitystä poliisiammattikunnan ongelmallisesta asemasta professiokentällä ja -ajattelussa. On pyrittävä rakentamaan uusia välineitä professionaalisuuden parempaan ymmärtämiseen sekä yleisemmin että poliisin osalta erityisesti.¹⁸⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta, tarkkuutta ja merkityksellisyyttä käsittelee luku 8.3.¹⁸⁵

Tutkimukselle väitöskirjan johdannossa ilmaistun tarkoituksen lisäksi tutkimuksessa ei ole eksplisiittisesti asetettuja tutkimusongelmia tai -kysymyksiä, ellei sellaisina voida pitää haastattelurungon (Oksanen 1999, 185, liite 1) yhdeksää pääkysymystä. Tekijä ei tekstissä näkyvästi perustele tätä ratkaisua.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Poliisiammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Nurmi, Jouni 1998.

Saadut viittaukset: Heikkinen, Vesa Antero 2005.

¹⁷¹ Luku 8.1. (Oksanen 1999, 80-83). Mts., 85.

¹⁷² Haastatellut on nimetty ja esitelty viiteryhmineen luvussa 9.5.1 (Oksanen 1999, 136-137).

¹⁷³ Oksanen 1999, 81.

¹⁷⁴ Oksanen 1999, 186-188.

¹⁷⁵ Oksanen 1999, 27-29.

¹⁷⁶ Oksanen 1999, 31-32.

¹⁷⁷ Oksanen 1999, 19.

¹⁷⁸ Oksanen 1999, 19.

¹⁷⁹ Poliisihallinnossa käynnistettiin poliisikorkeakoulu-nimiseen koulutuslaitokseen tähtäävä hanke 21.12.1994. Termi viittaa laajemmin päällystökoulutus uudistukseen, johon sisältyy kiinteä yliopistoyhteistyö (Oksanen 1999, 17-18).

¹⁸⁰ Koulutusjärjestelmän kehityslinjoja: laajeneminen, kohoaminen, eriytyminen, integraatio. Ammattikorkeakoulu edustaa kohoamisen linjaa. (Oksanen 1999, 15-16.)

¹⁸¹ Luvussa 9.3. esitettyä 16-vaiheista kuvausta koulutus uudistuksen etenemisestä voidaan pitää tutkijan kehittämänä mallinnuksena kohdeilmioistä: "[T]utkijan henkilökohtainen tulkinta järkevästä tavasta järjestää yksittäiset muistiot, pöytäkirjat ja muut kirjalliset tietolähteet eri vaiheiksi" (Oksanen 1999, 99).

¹⁸² "Asiantuntijuuden ja asiantuntijan hahmotan tässä yhteydessä yleiskäsitteinä enkä pyri tarkemmin erittelemään - - - käsitteiden - - - välisiä eroja ja yhteyksiä" (Oksanen 1999, 35). Luku: 4.2. Huomispäivän asiantuntijuus ja pätevyityminen (mts., 35-37).

¹⁸³ Oksanen 1999, 94-118.

¹⁸⁴ Oksanen 1999, tiivistelmä.

¹⁸⁵ Oksanen 1999, 87-90.

Stenfors: Tieteellisen ja kriittisen ajattelun kehitys hoitotyön koulutuksessa: seurantatutkimus sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilökoulutuksessa

tekijä	Stenfors, Paula	julkaisu vuosi	1999
nimeke	Tieteellisen ja kriittisen ajattelun kehitys hoitotyön koulutuksessa: seurantatutkimus sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilökoulutuksessa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	ammattikuva, tutkimustyö, tieto, tieteellinen ajattelu, kehitys, opiskelijat, terveydenhuoltohenkilöstö, terveysala, terveydenhuolto, terveydenhoitajat, sisällönanalyysi, seurantatutkimus, sairaanhoitajat, opinnäytteet, ongelmanratkaisu, kättilöt, käsitykset, kvalitatiivinen tutkimus, kriittisyys, kriittinen teoria, kriittinen ajattelu, koulutus, kognitiivinen kehitys, hoitotyö, hoitotiede, arviointi, ajattelu		
muut hakusanat	teaching -- methods, Thinking, Students, Nursing, Research, Problem Solving, Education, Nursing, Cognition (MeSH), ongelmanratkaisu, hoitotyön koulutus, ajattelu (finmesh), terveydenhoitajat, sairaanhoitajakoulutus, opiskelijat, kättilöt, koulutus (hoidokki)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää seurantatutkimuksena opiskelijoiden tieteellisen ja kriittisen ajattelun kehitystä terveydenhuollon opistoasteisessa koulutuksessa. Tutkimusongelmat: 1. Miten opiskelijoiden tiedonkäsitys muuttuu opiskelun aikana?, 2. Minkälainen käsitys hoitotieteestä opiskelijoille muodostuu opintojen aikana ja minkälainen merkitys hoitotieteellisellä tiedolla on opiskelijoille opintojen loppuvaiheessa?, 3. Miten opiskelijoiden kriittinen ajattelukyky kehittyy opiskelun aikana?, 4. Onko kriittisen ajattelukyvyn ja tiedonkäsitäksen sekä hoitotieteen näkemyksen välillä havaittavissa riippuvuutta?, 5. Minkälaista tieteellisen ajattelun tasoa opiskelijoiden opinnäytetyöt ilmentävät? ¹⁸⁶

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus¹⁸⁷, seurantatutkimus, , esitesti-jälkitesti, pitkittäistutkimus, alku- ja loppumittaus, poikkileikkaustutkimus¹⁸⁸, laadullinen analyysi avovastauksista¹⁸⁹, Watsonin ja Glaserin kriittisen ajattelun testi¹⁹⁰, WGCTA, kategoriat¹⁹¹, triangulaatio¹⁹² Tutkimuksen kulku kaaviomuodossa: Stenfors 1999, 97.

Aineisto(t): Tutkimuksen perusjoukko muodostuu 200:sta sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilö-opiskelijasta kolmessa eri oppilaitoksessa, jotka muuttuivat tutkimuksen kuluessa ammattikorkeakouluiksi.¹⁹³ Alkumittaus N=192, loppumittaus N=105.

¹⁸⁶ Stenfors 1999, 74-75.

¹⁸⁷ Haastattelututkimus poisvalittiin. Perusteluna oli laajemman vastaajajoukon tutkiminen ja tutkijan vaikutuksen vähentäminen (Stenfors 1999, 135-136). Viittaukset: Järvinen & Järvinen 1993. Tutkimustyön metodeista: 49. Syrjälä ym. 1994. Laadullisen tutkimuksen työtapoja: 136-139, 152-154.

¹⁸⁸ Poikkileikkaustutkimuksessa havainnoidaan eri tutkimushenkilöitä, joiden oletetaan olevan tutkimusilmion kannalta eri kehitysvaiheessa. Poikittaistutkimus on tässä tutkimuksessa poisvalittu. (Stenfors 1999, 75-76.) Viittaus: Cohen & Manion 1985. Research Methods in Education: 71.

¹⁸⁹ Stenfors 1999, 81-85.

¹⁹⁰ Luku 5.3.2. (Stenfors 1999, 85-88). Watson Glaser Critical Thinking Appraisal (lyh. WGCTA). Ks. esim. El Hassan, K., & Madhum, G. (2007). Validating the Watson Glaser Critical Thinking Appraisal. Higher Education, 54(3), 361-383.

¹⁹¹ Tiedonkäsitäksen luokituskategoriat: Stenfors 1999, 82.

¹⁹² Luku 5.4 (Stenfors 1999, 92-93).

¹⁹³ Luvut 5.1. ja 5.2. (Stenfors 1999, 77-80).

Viitekehykset: ajattelu, tieteellinen ajattelu, ontologia¹⁹⁴, opiskelijat, hoitotyön opiskelijat, arkiajattelu, kriittinen ajattelu^{195,196}, emansipoiva ajattelu¹⁹⁷, divergentti ajattelu¹⁹⁸, tieto, hoitotiede, hoitotieteellinen tieto¹⁹⁹, tietokäsitykset²⁰⁰, tietoperusta²⁰¹, tiedonintressit²⁰², tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus²⁰³, teorian ja käytännön suhteet²⁰⁴, Perryn malli^{205,206}, kriittinen teoria²⁰⁷, muutos²⁰⁸, asiantuntijuus, terveydenhuollon koulutus, opistoaste, opetussuunnitelmat, opinnäytetyöt. Tutkimuksen teoreettiset lähtökohdat kaaviomuodossa: Stenfors 1999, 71.

Keskeiset tulokset: Opiskelijoiden tieteellistä ajattelua kuvaa luonnontieteellisyys. Tiede katsotaan teoriaa muodostavaksi ja testaavaksi, käytännön kehittämiseen ja todellisuuden hallintaan tähtääväksi. Hoitotieteen erityispiirteiden esittäminen on opiskelijoille vaikeaa; se ei erotu muista tieteistä. Opiskelijoiden tieteellistä ajattelua muokkaavat lääketiede ja biologia, ei hoitotiede. Tämä tulos vastaa aiempia tutkimuksia. Opiskelijoiden tietokäsityksessä tapahtui muutoksia suhteellisempaan ja kriittisempään suuntaan. Ryhminä tehdyt opinnäytetyöt edustivat dualistista tai relativistista ajattelua. Emansipoivaa tai innovatiivista ajattelua esiintyi vain vähän. Yksittäisiä merkkejä oli omakohtaisesta tieteellisestä näkemyksestä. Hoitotyön näkökulmaa oli pyritty tuottamaan teoreettisesti. 39 % prosenttia tutkituista opinnäytteistä edusti pelkkää dualistista ajattelua eikä näkökulmaa ollut kyetty niissä selkiinnyttämään tai tuomaan esiin kritiikkiä. Teoreettista viitekehystä ei ollut useinkaan hyödynnetty johtopäätöksissä.²⁰⁹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulee selvittää keinoja, joilla hoitotyön koulutus voi tukea opiskelijan ajattelun kehitystä. Kliinisen harjoittelun tehokkaampaa toteuttamista tulee selvittää. Olisi palkkava pedagogista jatkokoulutusta saaneita opetushoitajia niihin sairaaloihin ja terveyskeskuksiin, joissa

¹⁹⁴ Positivistisen tieteenfilosofian mukainen ontologia: Stenfors 1999, 28. Herneneuttisen tradition mukainen ontologia: mts. 29-30.

¹⁹⁵ Kriittinen ajattelu on kykyä: 1. määrittää ongelma, 2. valita asiallista tietoa ongelman ratkaisemiseksi, 3. tunnistaa esitetyt ja esittämättä jääneet oletukset, 4. muotoilla ja valita päteviä ja lupaavia hypoteeseja ongelman ratkaisemiseksi, 5. tehdä päteviä johtopäätöksiä ja arvioida tehtyjä päätelmiä pätevästi (Watson & Glaser 1991, 30).

¹⁹⁶ Kriittiseen ajatteluun liittyvä yleistettävyyden ja siirrettävyyden (transfer): Stenfors 1999, 31-32.

¹⁹⁷ Emansipoiva ajattelu pyrkii paljastamaan ”ilmiöiden takana olevia yhteiskunnallisia arvo- ja valtarakenteita” (Stenfors 1999, 39).

¹⁹⁸ ”[A]siantuntijaksi kasvu vaatii aluksi selkeää ja systemaattista ajatusrakennetta, josta sitten kokemuksen myötä vapaudutaan kohti yhä divergoivampaa ajattelua” (Stenfors 1999, 55).

¹⁹⁹ Esim. tiedon alueet hoitotyössä (Stenfors 1999, 71-73). Viittaus: Carper 1978. Fundamental patterns of knowing in Nursing. Teoksessa: Nicoll (ed.) Perspectives on Nursing Theory: 252-260.

²⁰⁰ Vertailua positivistisen ja hermeneuttisen perinteen ja toisaalta kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen tietokäsitysten välillä: Luku 2.2. (Stenfors 1999, 21-23).

²⁰¹ Tietoperusta määritellään kehämäisesti ilmaisulla [hoitotyön] perustaksi tarvittava tieto (Stenfors 1999, 46). Kuitenkin todetaan, että hoitotyön tietoperusta on moniulotteinen käsite (mts.).

²⁰² Luku 2.3.2. (Stenfors 1999, 26-29). Kriittisen teorian ulottuvuuksia taulukkomuodossa: mts., 27.

²⁰³ Goodwin Watson ja Edwin Glaser määrittelevät kriittisen ajattelun tiedon, taidon ja asenteen yhdistelmäksi (Stenfors 1999, 30). Viittaus: Watson & Glaser 1991. Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal: British Manual, Forms A, B and C. Psychological Corporation:29.

²⁰⁴ Stenfors 1999, 38-39, 41-43, 45, 53-54.

²⁰⁵ Perryn malli tieteellisen ajattelun kehityksestä. Luku 2.4.3. (Stenfors 1999,32-39).

²⁰⁶ Belenkyn ym. tulokset ja kritiikki Perryn mallia kohtaan. Luku 2.4.3.3. (Stenfors 1999, 37-38). Viittaus: Belenky, Clinchy, Goldberger & Tarule 1986. Women’s ways of knowing: The development of Self, Voice and Mind. New York: Basic Books.

²⁰⁷ Luku 2.3. (Stenfors 1999, 24-29). Luvun keskeisiä lähteitä ovat: Carr & Kemmis 1994. Becoming critical: Education, Knowledge and Action Research. Gibbson 1986. Critical Theory and Education. Habermas 1987. Knowledge and Human Interests. Kannisto 1986. Ymmärtäminen, kritiikki ja hermeneutiikka. Teoksessa: Niiniluoto & Saarinen (toim.). Vuosisatamme filosofia. Puolimatka 1995. Kasvatus ja filosofia.

²⁰⁸ Luku 4.2. Muutos tutkimuksen kohteena (Stenfors 1999, 75-76).

²⁰⁹ Stenfors 1999, 139-144.

toimii terveydenhuollon opiskelijoita.²¹⁰ Eräitä jatkotutkimuksen aiheita: Tarvitaan perusteellista hoitodiktista tutkimusta hoitotyön opetuksen metodologisista lähtökohdista sekä siitä, miten opetus paremmin tukee opiskelijan kokonaispersoonallista kehitystä. Opettajien tulee omaksua tutkiva työote toimintaansa ja tutkia omaa opetustaan sen sijaan, että jättävät tutkimisen pelkästään alan tutkijoille.²¹¹

Tutkimuksen rajoitukset: Käsitusten tutkimuksessa menetelmän tulisi olla mahdollisimman vapaamuotoinen käsitusten erojen saamiseksi esille. Haastattelun sijasta käytettiin kyselyä laajemman vastaajajoukon saavuttamiseksi ja tutkijan vaikutuksen vähentämiseksi (Stenfors 1999, 135-136).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimukseen osallistuneita kolmea oppilaitosta ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Räisänen, Anu 2002, Elomaa, Leena 2003, Havukainen, Pirjo 2003, Kilpiäinen, Seppo 2003, Rekola, Leena 2003, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Salmela, Marjo 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Häkämies, Annukka 2007, Leinonen, Rauni 2012, Seppälä, Hannele 2013.

2000

Kotila, Hannu (vain painettu)

Kuokkanen, Ritva

Mäki, Maire

Peltokallio, Liisa

Raudaskoski, Leena

Salminen, Leena

Valtonen, Mirja (vain painettu)

Virtamo, Anneli (vain painettu)

Kotila: Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kokemuksia opetussuunnitelmasta

tekijä	Kotila, Hannu	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kokemuksia opetussuunnitelmasta		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos		
YSO-asiasanat	kokemukset, hermeneutiikka, fenomenologia, mielekkyys, ammattitaito, sosiaaliala, professionalismismi, kvalitatiivinen tutkimus, esimerkit, opetussuunnitelmat, arviointi, opiskelijat		
muut hakusanat	curriculum, polytechnic schools, student attitudes (sosa) polytechnics, phenomenology, hermeneutics, studerande yrkeshögskolor		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen kohteena ovat sosiaalialan opiskelijoiden kokemukset väliaikaisen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmasta ja intressinä koetun maailman tutkiminen kasvatustieteen tiedonintressistä käsin²¹². Tutkimuskysymykset: 1. Mistä lähtökohdista opiskelija rakensi kokemuksensa opetussuunnitelmasta?, 2. Miten opiskelijoiden kokema opetussuunnitelma oli kuvattavissa?, 3. Millainen suhde oli ammattikorkeakouluopinnoille asetettujen yleisten tavoitteiden ja opiskelijan tavoitteiden saavuttamiseen liittyvien kokemusten välillä? (Kotila 2000, tiivistelmä.)

²¹⁰ Stenfors 1999, tiivistelmä, 148.

²¹¹ Stenfors 1999, 145-149.

²¹² Kotila 2000, tiivistelmä ja s. 6.

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, haastattelututkimus, tapaustutkimus (Kotila 2000, 143), monitapaustutkimus²¹³, teemoittelu²¹⁴, filosofinen fenomenologia²¹⁵, fenomenologia, fenomenologis-hermeneuttinen metodi^{216,217}, aineistolähtöisyys²¹⁸.

Aineisto(t): Tutkimushenkilöt (N=10) olivat opiskelijoina väliaikaisessa ammattikorkeakoulussa, jota ei nimetä. He olivat suorittaneet aiemmin toisen asteen tutkinnon sosiaali- ja terveydenhuoltoalan oppilaitoksessa (Kotila 2000, 24-25). Osallistujilla pyydettiin suostumukset aineiston käyttöön suullisesti ja myöhemmin kirjallisesti. Haastattelujen litteroinnit jaettiin haastatelluille kommentointia varten. Heillä oli mahdollisuus kieltää haastattelusitaattien käyttö omalta osaltaan. (Kotila 2000, 155)

Viitekehukset: sosiaaliala, opiskelijat, kokemukset, hermeneutiikka, ontologia, epistemologia, merkitykset, merkityskokonaisuudet, ihmiskäsitykset, minäkeskeinen ajattelu, maailmasuhde, subjektivismi, fenomenologinen traditio²¹⁹, opetussuunnitelmat²²⁰, tietokäsitykset^{221, 222}, teorian ja käytännön suhteet²²³, esiymmärrys²²⁴, postmodernismi²²⁵.

Keskeiset tulokset: Koetun opetussuunnitelman lähtökohtina ovat opiskelijoiden erilaiset tavat tulkita ja ymmärtää ammatillista osaamista. Koettu opetussuunnitelma rakentuu jäsenyneyden ja uskomusten mukaisuuden ulottuvuuksien jatkumoille (kaavio: Kotila 2000, 140). Esimerkiksi opiskelijan suhde käytäntöön muuttuu opintojen kuluessa annettuna ottamisesta kohti kyseenalaistamista. Suhde harjoitteluun

²¹³ Termiä monitapaustutkimus ei ole käytetty. Informantteina on 10 opiskelijaa, joiden kokemukset nähdään ainutkertaisina. "[K]ukin opiskelija 'tapauksena' edusti itseään", Kotila 2000, 143.

²¹⁴ Teemoittelun merkitys: esiin nousi kokemuksen ymmärtämistä auttavia avainkäsitteitä. Teemoittelussa tasapainotellaan kuvauksen ja tulkinnan välillä (Kotila 2000, 37). Viittaus: Patton 1990. *Qualitative Evaluation and Research Methods*:429.

²¹⁵ Filosofinen fenomenologia on poisvalittu, koska 1. se ei tarjoa erityisitetille metodia vaan lähtökohdan, 2. laadullinen tutkimus ei sitoudu valmiiseen kuvausjärjestelmään, 3. puhdasta kuvausta ei voi saavuttaa (Kotila 2000, 30-31).

²¹⁶ Tutkimusmetodi on fenomenologis-hermeneuttinen: osin painotetaan kuvausta, osin tulkintaa (Kotila 2000, 31).

²¹⁷ Prosessin vaihejakoa (6 vaihetta) on tarkasteltu luvussa 3.5. (Kotila 2000, 29-35).

²¹⁸ "[K]okemuksen tutkiminen edellyttää aineistolähtöistä asetelmaa" (Kotila 2000, 9).

²¹⁹ Tradition sisäistä hajanaisuutta korostaen myös *fenomenologinen liike* (Kotila 2000, 1).

²²⁰ "Opetussuunnitelma määrittellään tässä tutkimuksessa niiden kokemusten kokonaisuudeksi, jotka ovat saaneet merkitysyhteytensä ammattikorkeakoulukokemuksen kautta opiskelijan elämisaailmassa" (Kotila 2000, 4).

Viittaukset: Barrow & Woods 1993. *Introduction to Philosophy of Education*:44, Willis 1994. *Curriculum evaluation*. Teoksessa: Husén & Postlethwaite (toim.) 1994. *International Encyclopedia of Education*: 1284. Opetussuunnitelman käsitteistä ja ilmentymistä: Kotila 2000, 3-6. Kaavioesitys tutkimusintressistä: mts., 5.

²²¹ Fenomenologisen tutkimuksen tuloksena syntyvä tieto lisää ihmisen ymmärrystä ja tietoisuutta maailmassaolon luonteesta. Toisen elämisaailman tutkiminen edellyttää oman elämisaailman tiedostamista. Subjekti on osa maailmaa ja maailma osa subjekta. (Kotila 2000, 7.) "[T]osiasioiden ja kuvitelmien suhde ei ole ensisijaista, vaan olennaista on niiden merkitys" (mts. 9). Viittaus: Giorgi 1986. *Theoretical justification for the use of descriptions in psychological research*. Teoksessa: Ashworth ym. (toim.) *Qualitative Research in Psychology* :16.

²²² Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden tarkasteluissa tiedon ja ammatillisuuden suhteista mainitaan käsitys, jossa tieto nähdään siirrettävänä kaiken kasvatuksen ja opetussuunnitelmatyön keskiössä (Kotila 2000, 42, korostus bibliografian kokoajan). Viittaus: Schrag 1992. *Conceptions of knowledge*. Teoksessa: Jackson (toim.) *Handbook of research on curriculum*: 268-301.

²²³ Esim. ensimmäisen vuoden opiskelijat kuvaavat teorian pätevyyttä suhteessa käytännön kokemuksiin. Teorilla tarkoitetaan ammattikorkeakouluopetuksen tarjoamaa tietojen järjestelmää ja käytännöllä harjoittelua, joka edustaa työelämää. Harjoittelun ohella työelämän "käytäntöä" ilmentävät tutustumiskäynnit ja -jaksot. (Kotila 2000, 41-42.)

²²⁴ Tutkimuksen ontologiset ratkaisut, se miten tutkimuksen kohde rajataan ja määritellään, edellyttävät tutkijan etukäteiskäsitystä tutkittavasta ilmiöstä (Kotila 2000, 29). Ontologisista ratkaisuista: Rauhala 1989. *Ihmisen ykseys ja moninaisuus*:11-12. "Olen myös joutunut kriittisesti refleктоimaan omaa esiymmärrystäni - - -" (Kotila 2000, 152).

²²⁵ Postmodernismi poisvalittu. "Esiymmärryksen kuvauksen kautta pyrin tietoisesti arvioimaan tutkittavaan ilmiöön liittämäni merkityssuhteita. Samalla pyrin erottautumaan nykyisestä tavasta tehdä metodiset valinnat tietoisesti irrallaan varmojen perusteiden, olemusten ja kokonaisuuden olettamisesta, mistä käytetään yhteiskunnallisessa keskustelussa post-alkuisia määreitä kuten] - - - postmoderni tai postmetafysiikka." (Kotila 2000, 2-3.)

muuttuu teorian konkretisoijasta kritiikin kohteeksi. Näkökulma tiedonhankintaan on monipuolisempi opintojen edettyä pitemmälle. Tulosten yhteenveto esitetään luvussa 7 *Tiivistetty kuvaus kokemuksista* (mts., 139-142). Koetun opetussuunnitelman muutokset opintojen kuluessa taulukkomuodossa: mts., 141.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimuksen lähestymistapoja voisivat olla samojen opiskelijoiden elämänuraan kohdistuva pitkittäistutkimus sekä laajempi haastattelututkimus, joka kohdistuu saman koulutusalan opiskelijoihin (Kotila 2000, 152-153). Tarkasteltaessa koulutuksen roolia ihmisen elämänkaareissa, voidaan tarvita ammattikorkeakoulutuksen professionalisaatio-, kvalifikaatio- ja sosiaalisuoritusosaamista (mts., 154).

Tutkimuksen rajoitukset: ”[T]utkimuksen lähestymistavassa on vaikea erottaa toisistaan ammattikorkeakoulureformin käynnistämiseen liittyvät kysymykset, tutkimushenkilöiden senhetkiseen elämäntilanteeseen liittyvät ainutkertaiset tekijät ja toisaalta ammattikorkeakoulun opiskeluprosessiin laajemmin liittyvät tekijät” (Kotila 2000, 153). Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan seurattavuuden kannalta luvussa 3.4. (mts., 26-29) ja tiedolle merkityksellisyyden kannalta asetettavia vaatimuksia luvussa 4.1. (mts., 41).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimusympäristönä olevaa oppilaitosta ei nimetä. Diakonia-ammattikorkeakoulu mainitaan esipuheessa.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kolehmainen 1997, Könnilä 1999, Laakkonen 1999.

Saadut viittaukset: Peltokallio, Liisa 2000, Salminen, Hannele 2001, Liimatainen, Leena 2002, Herranen, Jatta 2003, Kilpiäinen, Seppo 2003, Rekola, Leena 2003, Auvinen, Pekka 2004, Heikkinen, Vesa Antero 2005, Niiranen-Linkama, Päivi 2005, Hyrkkänen, Ursula 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013.

Kuokkanen: Opiskelijoiden päätöksenteon kehittyminen osana ammattitaitoa sairaanhoitajakoulutuksessa

tekijä	Kuokkanen, Ritva	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Opiskelijoiden päätöksenteon kehittyminen osana ammattitaitoa sairaanhoitajakoulutuksessa		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	amatillinen koulutus, kehitys, kriittisyys, ajattelu, terveydenhuolto, oppiminen, päätöksenteko, sairaanhoito, sairaanhoitajat, koulutus, ammattitaito, amatillinen kehitys, reflektio, oppimisprosessi, opiskelijat, amatilliset oppilaitokset, hoitotyö, kriittinen ajattelu		
muut hakusanat	Students, Nursing -- psychology, Clinical Competence, Students, Nursing, Decision Making, Education, Nursing, decision making -- nursing, professional competence -- nursing (MeSH), hoitotyön koulutus, sairaanhoitajakoulutus, opiskelijat, päätöksenteko, ammattitaito, oppiminen (hoidokki)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on selvittää sairaanhoidon opiskelijoiden päätöksenteon kehittymistä ammattitaidon osana koulutuksen aikana. Tutkimusongelmat: 1. Miten opistoasteen opiskelijoiden päätöksenteko kehittyi sairaanhoitajakoulutuksen aikana?, 2. Millaista oppimisen ta-

soa opistoasteen ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden päätöksenteko edustaa käytännön opiskelun alkuvaiheessa?, 3. Miten opistoasteen ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden päätöksenteko eroaa toisistaan kolmannen ja neljännen lukukauden käytännön opiskelun aikana?²²⁶

Tutkimusmenetelmä(t): sisällön erittely, kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen., induktiivinen ja deduktiivinen²²⁷ analyysi²²⁸, sisällönanalyysi²²⁹, mittarit.²³⁰

Aineisto(t): Opistotason koulutuksesta: nauhoitetut potilaan hoidon suunnittelua koskevat osastotutkimuskustelut, kirjalliset tehtävät (vuodet 1988-1991), ammattikorkeakoulutason koulutuksesta: kirjalliset tehtävät (vuodet 1997-1998).

Viitekehykset: sairaanhoidon opiskelijat, opistoaste, hoitosuunnitelmat, hoitotyön prosessi, sisätautien sairaanhoito, päätöksenteko²³¹, mekaaninen päätöksenteko²³², potilaskeskeinen päätöksenteko²³³, malli-orientoitunut päätöksenteko²³⁴, luova päätöksenteko²³⁵, hoitokeinot, hoitotyön keinot, lääketieteelliset hoitokeinot, hoitotyön osa-alueet, osastotunnit²³⁶, oppimisen taso²³⁷, empiirinen tutkimus²³⁸, tietoperusta, reflektio, tiedonhankinta²³⁹, tiedonhallinta, tiedonkäyttö²⁴⁰, aineistolähtöisyys, teorialähtöisyys²⁴¹

Keskeiset tulokset: Opiskelijoiden ammattitaidon kehittyminen kohden hoitotyön ammatillista pätevyyttä sisältää varsin paljon ongelmia. Rationaalinen, mutta mekaaninen päätöksenteko painottui sekä opisto- että ammattikorkeakouluasteen opiskelijoilla. Päätöksenteossa ei tapahtunut muutoksia opiskelun edetessä.

²²⁶ Kuokkanen 2000, 35.

²²⁷ Kuokkanen 2000, 42. Viittaus: Kyngäs & Vanhanen 1999. Sisällön analyysi. *Hoitotiede* 11 (1): 3-12.

²²⁸ Luku 4.4. *Aineiston analysointi* (Kuokkanen 2000, 42-44).

²²⁹ Termiä sisällönanalyysi ei käytetä. *Sisällön erittely* -termi on käytössä.

²³⁰ Tutkimuksessa laadittiin mittari opiskelijoiden päätöksentekomallien selvittämiseen (Kuokkanen 2000, 79).

²³¹ Sovelletut päätöksenteon mallit esitellään luvussa 4.4. *Aineiston analysointi* (Kuokkanen 2000, 42-44).

²³² Luku 5.1.2.1. (Kuokkanen 2000, 63).

²³³ Luku 5.1.2.2. (Kuokkanen 2000, 64).

²³⁴ Luku 5.1.2.3. (Kuokkanen 2000, 64-65).

²³⁵ Luku 5.1.2.4. (Kuokkanen 2000, 66-67).

²³⁶ Osastotuntien järjestelyjä ja toteutuksia kuvataan luvussa 4.1.2. (Kuokkanen 2000, 36-37).

²³⁷ Oppimisen tasoa tarkastellaan luvuissa 5.2. ja 6.2.2. Tason tarkastelu perustuu hoitosuunnitelmien sisältämien lausumien luokitteluun (Kuokkanen 2000, 44). Viittaus: Leiwo, Kuusinen, Nykänen & Pöyhönen 1987. *Kielellinen vuorovaikutus opetuksessa ja oppimisessa III*.

²³⁸ "Tämä tutkimus on todellisuuteen kohdistuvaa empiiristä tutkimusta - -" (Kuokkanen 2000, 39).

²³⁹ Tiedonhankintamenetelmät katsotaan tässä tutkimuksessa hoitotyön toteuttamisvaiheeseen kuuluviksi, koska tiedon hankintaa potilaasta tapahtuu jatkuvasti hoitotyötä tehtäessä (Kuokkanen 2000, 53). Tiedonhankintamenetelmiksi potilaan hoitotyön ongelmien määrittämisessä opiskelijat mainitsivat potilaan tarkkailun, havainnoinnin, potilasasiakirjat, potilaan ja tämän läheisten sekä hoitohenkilökunnan haastattelun (mts. 55).

²⁴⁰ Tiedonhallintaa ja -käyttöä tarkastellaan luvussa 2.5.3. (Kuokkanen 2000, 31-32). Viittaukset: Eriksson 1993. Tiedon valinta ja käyttö terveydenhoitajan ja sairaanhoitajan työssä simulointitestillä tutkittuna. Eriksson & Kuuppelomäki Hoitotyön päätöksenteon tiedolliset lähtökohdat: 9-56, Himanen 1990. Uuden sairaanhoitajakoulutuksen arviointia professionaalisuuden näkökulmasta. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto, hoitotieteen laitos. Lauri & Hiitaranta 1990. Terveydenhoitajan tietoperusta ja päätöksenteko lasten terveydenhoidossa. Leino-Kilpi 1991. Kehittävän opiskelija-arvioinnin kokeilu terveydenhuoltoalalla. Leino-Kilpi 1991. Kehittävän opiskelija-arvioinnin kokeilu terveydenhuoltoalalla. Loppuraportti 1. Manninen 1994. Opiskelijoiden käsityksiä hoitotyön tietoperustasta – sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilöopiskelijoita koskeva pitkittäistutkimus. Lisensiaatintutkimus. Oulun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Mäkitalo 1996. Sairaanhoidon opiskelijoiden käsityksiä sairaanhoitajan ammatista ja opiskelustaan ammattikorkeakoulussa. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto. Hoitotieteen laitos. Mölsä 1992. Sairaanhoitaja-, erikoissairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilöopiskelijoiden käsitykset koulutuksessaan saamista valmiuksista ja tulevasta ammatistaan. Lisensiaatintutkimus. Nikkola 1991. Sairaanhoitajakoulutuksen käytännön hoitotyöhön antamien valmiuksien arviointia. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos.

²⁴¹ "Tässä tutkimuksessa käytettiin sekä tutkittavan sisällön mukaan muodostettua että ulkopuoliseen käsitejärjestelmään pohjautuvaa luokitusta." (Kuokkanen 2000, 42.)

Oppiminen oli molemmissa ryhmissä pintasuuntautunutta. Päätöksentekoa varten hankittiin potilaasta runsaasti tietoja, joita ei kuitenkaan käytetty kaikilta osin hoidon suunnittelussa.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: 1. Käytännön opiskelua ohjaavien henkilöiden reflektiivisen ja kriittisen ajattelun tasoa on selvitettävä hoitotyön päätöksenteon ja päätöksenteon opettamisen kannalta., 2. On kartoitettava, millaisia opetusmenetelmiä käytetään reflektiivisen ja kriittisen ajattelun opetuksessa ammattikorkeakoulussa., 3. Hoitotyön tietoperustan hyödyntämistä päätöksenteon oppimisessa ja opetuksessa on tutkittava., 4. On selvitettävä, millaisia ammattitaidon kehittämishaasteita työelämä asettaa sairaanhoitajakoulutukselle ja miten koulutus vastaa näihin haasteisiin.²⁴²

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen tulokset eivät ole sellaisenaan yleistettävissä kaikkiin terveydenhuolto-oppilaitoksiin Suomessa eikä tutkimusajankohdan sairaanhoitajakoulutukseen. Syynä on, että tutkimuksen kohteena olivat yhden oppilaitoksen opistoasteen kahden opiskelijaryhmän opiskelun eri vaiheissa pidetyt osastotunnit ja kirjalliset hoitosuunnitelmat tietyltä ajalta sekä ko. oppilaitoksesta myöhemmin kootut kahden ammattikorkeakoulussa opiskelleen ryhmän kirjalliset hoitosuunnitelmat. Tuloksiin voi vaikuttaa myös, että ammattikorkeakouluaineisto muodostui ainoastaan opiskelijoiden kirjallisista tehtävistä. Opistoasteelta aineistona oli sekä osastotunteja että kirjallisia tehtäviä. Em. aineistojen suora vertailu ei ole mahdollista. Tutkimuksen reliabiliteetin tarkastelussa aineistoa uudelleenluokitettiin ja laskettiin yksimielisyyskertoimia.²⁴³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimusympäristönä olevaa oppilaitosta ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Karttunen Päivi 1999.

Saadut viittaukset: Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Salmela, Marjo 2004, Laine, Päivi 2010, Romppanen, Maija 2011.

Mäki: *Laadun ilmapiiritekiäjät ammattikorkeakoulussa*

tekijä	Mäki, Maire	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Laadun ilmapiiritekiäjät ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden laitos		
YSO-asiasanat	autonomia, laatuajattelut, stressi, laadunvarmistus, organisaatiot, opinnäytteet, organisaatioilmasto, työilmapiiri, kyselytutkimus, opettajat, laadunhallinta, laatu, arviointi, laatutyö, ilmapiiri, itsearviointi, työyhteisöt, kasvatustiede		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tavoitteena on tutkia opetushenkilöstön käsityksiä työyhteisön ilmapiiristä, toiminnan laadusta ja yhteyksistä niiden välillä. Tutkimuksessa tavoitellaan uuden korkeakoulun sisällä vaikuttavia ilmiöitä ja voidaan mahdollisesti löytää ammattikorkeakoulun kehittymiseen vaikuttavia ilmiöitä ja tekijöitä. Tutkimusongelmat: 1. Millaiset käsitykset opetushenkilöstöllä on yksikkönsä toiminnan asiakaslaadusta, suunnittelu- ja tuotelaadusta, tuotanto-, prosessi- ja valmistuslaadusta, ympäristö- ja yhteiskuntalaadusta, kilpailulaadusta sekä arvolaadusta?, 2. Millainen laatutyön taso opetushenkilöstön käsitysten mukaan yksiköillä on?, 3. Millaiset käsitykset opetushenkilöstöllä on yksikkönsä ilmapiiristä?, 4. Vallitseeko eri laadunäkökulmia koskevien käsitysten ja ilmapiirikäsitysten välillä yhteyksiä?, 5. Poikkeavatko ilmapiiri- ja laadukäsitykset eri koulutusaloilla toisistaan?²⁴⁴

²⁴² Kuokkanen 2000, 88.

²⁴³ Kuokkanen 2000, 78-79.

²⁴⁴ Mäki 2000, 174, 183, 275.

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, arviointitutkimus²⁴⁵, kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, ilma-
piirimittari.²⁴⁶

Aineisto(t): strukturoitu haastattelu (N=6), strukturoitu kysely (N=134).²⁴⁷

Viitekehykset: laatu, käsitykset, , laatutyö, laatujärjestelmät, TQM (Total Quality Management),
laatunäkökulmat²⁴⁸, laatujohtaminen, laatujohtamisen tason kokonaisvaltainen arviointi²⁴⁹, ilmapiiri,
stressi.²⁵⁰

Keskeiset tulokset: Asiakaslaatu korostuu tutkitun ammattikorkeakoulun henkilöstön käsityksissä. Arvo-,
ympäristö- ja yhteiskuntalaatu eivät tule esille selvästi. Käsitykset laatutyöstä eroavat eri koulutusaloilla ja
yksiköiden sisällä. Koulutusaloittaiset erot ovat merkittävimpiä asiakas-, tuotanto-, prosessi-, valmistus-
sekä suunnittelu- ja tuotelaatuun liittyen. Työroolin kannustearvo on tärkein laatutyöhön vaikuttava ilma-
piiritekijä. Laatutyötä kehitettäessä tulee luoda edellytyksiä koulutusalojen henkilöstön yhteistyölle. Laatu
on tarkasteltava useista eri näkökulmista, koska laadun määrittely vaihtelee näkökulman mukaan.²⁵¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Vaikka tulokset eivät ole yleistettävissä, tutkimuksessa käy-
tettyä mittaria voisi soveltaa muihin ammattikorkeakouluihin. Hahmoteltuja malleja voisi testata muissa
korkeakouluissa. Laatuksittuun piirteitä ja sen syntymekanismeja on mahdollista lähestyä laadullisin
menetelmin.²⁵²

Tutkimuksen rajoitukset: Tapaustutkimus ei pyri yleistettävyyteen; tutkimus on sidoksissa aikaan ja tilan-
teeseen, joten tulosten laajempaan käyttöön on suhtauduttava kriittisesti. Kyselyn rajaamista vain ope-
tushenkilökuntaan (yksikönjohtajat, yliopettajat, lehtorit ja päätoimiset tuntiopettajat) voidaan kritisoida
erityisesti ilmapiirin tarkastelun kannalta.²⁵³ Tutkimus on tietoisesti rajattu ilmapiiriin muiden laadun teki-
jöiden kustannuksella.²⁵⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun väliaikainen ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammatti-
korkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Toikka, Mirja 2002, Herranen, Jatta 2003, Nikander, Leena 2003, Lahtinen, Päivikki 2009,
Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Korppoo, Maijaleena 2010, Vuori, Johanna 2011, Mäki, Kimmo 2012,
Nenonen, Marjo 2020.

---

²⁴⁵ Tutkimuksen tulosten avulla arvioidaan toiminnan nykytilaa (Mäki 2000, 166-167).

²⁴⁶ Ilmapiirimittari: Mäki 2000, 7. Viittaus: Ruohotie 1998. Ilmapiirimittarin rakenteesta. Moniste.

²⁴⁷ Luku 5.4.2. (Mäki 2000, 183-

²⁴⁸ Laatunäkökulmia ovat asiakaslaatu, tuotantolaatu, prosessilaatu, valmistuslaatu, suunnittelulaatu, tuotelaatu,
ympäristölaatu, yhteiskuntalaatu, kilpailulaatu ja arvolaatu (Mäki 2000, 169).

²⁴⁹ Mäki 2000, 186. Viittaukset: Dale, Lascalles, & Boaden 1994. Levels of Total Quality Management Adoption. Dale
(ed.) Managing Quality:117-127. Silén, T. 1995. Organisaatiokulttuuri ja johtaminen: Kahden yrityksen kulttuurimuu-
tosprosessin ja TQM-järjestelmän soveltamisen tarkastelu. Helsingin yliopisto, Valtiotieteellinen tiedekunta. Silén, T.
1997. Kansallista laatustrategiaa koskeva selvitys. Kauppa- ja teollisuusministeriö, teollisuusosasto.

²⁵⁰ Luku 3.2. (Mäki 2000, 117-125).

²⁵¹ Mäki 2000, 267-277.

²⁵² Mäki 2000, 182, 277.

²⁵³ Mäki 2000, 15, 183-184. Tukipalveluhenkilöstö oli tutkimusaikana vasta siirtymässä uuteen organisaatioon.

²⁵⁴ Mäki 2000, 275.

Paajanen: Yrittäjyyskasvattaja : ammattikorkeakoulun hallinnon ja kaupan alan opettajien näkemykset itsestään ja työstään yrittäjyyskasvattajana

tekijä	Paajanen, Pekka	julkaisu vuosi	2000
nimeke	Yrittäjyyskasvattaja: ammattikorkeakoulun hallinnon ja kaupan alan opettajien näkemykset itsestään ja työstään yrittäjyyskasvattajana		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	taloustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	käsitykset, opettajat, koulutus, yrittäjyys, yrittäjyyskasvatus, yrittäjät, opetus, itsearviointi, oppiminen, arvot, asenteet, yritystoiminta, opetusmenetelmät, mielipiteet, korkeakoulupedagogiikka		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tehtävänasettelu esitetään neljässä osassa: I teoreettiset tavoitteet, II teoreettiset tutkimuskysymykset, III pragmaattiset tavoitteet ja IV empiirisen osan tutkimuskysymykset.

I Teoreettiset tavoitteet: 1. konstruoida kirjallisuutta apuna käyttäen yrittäjyyskasvattajaa (opettajaa), hänen työtään sekä opettajayhteisöään (työyhteisöään) kuvaava ideaalimalli, 2. analysoida empiriaa apuna käyttäen, millainen vastaavuus (opettajien itsensä arvioimana) on em. ideaalimallin ja sen arkitodellisuuden välillä, jota suomalaiset hallinnon ja kaupan alan ammattikorkeakouluyksiköt ja niissä toimivat opettajat yrittäjyyskasvatuksessaan edustavat, 3. yhdistämällä kirjallisuuden tavoitteellinen kuvaus (ideaalimalli) ja empirian löydökset, reflektoida suomalaisen hallinnon ja kaupan alan ammattikorkeakouluopetuksen tilaa yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta kiinnittäen samalla erityistä huomiota oppijan persoonallisuuden ja älykkyyden rakenteisiin nykyistä vallitsevaa ajattelutapaa kattavammin.

II Teoreettiset tutkimuskysymykset: 1. Onko mahdollista konstruoida yrittäjyyskasvattajaa, hänen työtään sekä opettajayhteisöään kuvaava teoreettinen ideaalimalli, ja, jos on, mitä elementtejä siihen on tarpeen sisällyttää? 2. Millainen vastaavuus on hallinnon ja kaupan alan ammattikorkeakouluyksiköiden ja opettajien ja em. ideaalimallin välillä, kun opettajat itse arvioivat tämänhetkistä yrittäjyyskasvatusta omista työkonteksteissaan? 3. Mikä on em. vastaavuustarkastelun esiin nostama vertailutulos ajatellen erityisesti oppijan persoonallisuuden ja älykkyyden kehittämistä nykyistä vallitsevaa kasvatusnäkemystä laajemman näkemyksen mukaisesti?

III Pragmaattiset tavoitteet: 1. kuvata, millaiseksi ammattikorkeakoulun hallinnon ja kaupan alan opettajat käsittävät yrittäjyyden sisällön, 2. kuvata, miten em. opettajat suhtautuvat yrittämiseen ja yrittäjyyteen, 3. kuvata em. opettajien käsityksiä siitä, missä määrin he näkevät itsessään ja työyhteisössään yrittäjämäisiä piirteitä, 4. kuvata em. opettajien näkemyksiä yrittäjyyskasvatuksen kannalta suotuisista opetus- ja oppimismenetelmistä, 5. kuvata em. opettajien käyttämiä opetus- ja oppimismenetelmiä.

IV Empiirisen osan tutkimuskysymykset: 1. Minkä sisällön opettajat antavat yrittäjyydelle? 2. Miten opettajat suhtautuvat yrittämiseen ja yrittäjyyteen? 3. Missä määrin opettajat näkevät itsessään ja työyhteisössään yrittäjämäisiä piirteitä? 4. Mitä oppimismenetelmiä opettajat pitävät parhaimpina yrittäjyyskasvatuksen kannalta? 5. Mitä oppimismenetelmiä opettajat käyttävät?²⁵⁵

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, postikysely, otantatutkimus, tilastollinen analyysi²⁵⁶, ryväsoitanta, mittarit.

²⁵⁵ Osiot I-IV: Paajanen 2000, 17-18. Jäsenyys osioiksi ja osioiden numerointi bibliografian kokoajan tekemä, tavoitteiden ja kysymysten numerointi alkuperäiset.

²⁵⁶ Yhteenveto käytetyistä tilastomenetelmistä taulukkomuodossa: Paajanen 2000, 150.

Aineisto(t): Aineisto kerättiin ryväsotantana 35:ssä koulutusyksikössä 51:stä. Hallinnon ja kaupan alan (tutkimusvuosi 1999) 1251:stä opettajasta otannan piirissä oli 575 ja kyselyn palautti 222 opettajaa, tuloksissa on mukana 218 vastausta.²⁵⁷

Viitekehykset: yrittäjyys²⁵⁸, sisäinen yrittäjyys, yrittäminen, innovatiivisuus, yrittäjyyskasvatus, opetus, opetusmenetelmät, oppiminen²⁵⁹, oppimismenetelmät²⁶⁰, asenteet²⁶¹, yrittäjyyden henkinen hierarkia²⁶², opettajat, käsitykset, persoonallisuus, älykkyyttä²⁶³, konatiiviset valmiudet²⁶⁴, mallit, ideaalimallit²⁶⁵, tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus²⁶⁶, ontologia, epistemologia, paradigmat, metodologia, menetelmät (pedagogiikka, työmenetelmät, didaktiikka)²⁶⁷.

Keskeiset tulokset: Yrittäjyyden käsite on opettajien taholta ymmärretty laajasti ja monivivahteisesti. Yrittäjyyden keskeisiä lähikäsitteitä ovat mm. ahkeruus, omatoimisuus ja aktiivisuus, vähiten siihen liittyvät mm. itsekkyyden ja kovuuden ja [yllättävästi] sijoitustoiminta.²⁶⁸ Opettajien suhtautuminen yrittämiseen ja yrittäjyyteen on myönteistä. Ihmistyyppinä sisäistä hallintaa korostavan *yrittäjätyyppin* vastakohta on ulkoista hallintaa painottava *virkamiestyppi*.²⁶⁹ Yrittäjyyskasvatukseen relevantteina oppimismenetelminä pidetään mm. projekteja, harjoittelua ja opiskelijoiden omaa liiketoimintaa.²⁷⁰ Tutkimuksen tulokset yhdistettynä yrittäjyyskasvattajan ideaalimalliin on koottu taulukkomuotoon: Paajanen 2000, 223. Konkreettisia koulutuksen kehittämisehdotuksia on koottu lukuun 11.2. (Paajanen 2000, 227-229).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen alaa esitetään laajennettavaksi kaupan ja hallinnon alalta muillekin koulutusaloille sekä ammattikorkeakoulun ja yliopiston yrittäjyyskasvatuksen vertailuun. Kehitettyä mallia ja mittaristoa on mahdollista kehittää edelleen. Voidaan kartoittaa riskinottohalun ja -kyvyn sekä innovatiivisuuden oppimiseen relevantteja menetelmiä. Kouluyhteisöjen tutkiminen sisäisen yrittäjyyden kannalta on tärkeää. Opiskelijoiden, opettajien ja yrittäjien käsitykset yrittäjyydestä ja siihen oppimisesta katsotaan kiinnostaviksi tutkimuskohteiksi. Yrittäjyyskasvatuksen tulokset eroavat toisistaan kansainvälisesti, voi kysyä millainen olisi suomalainen yrittäjyyskasvatuksen malli.²⁷¹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen validiteettia käsittelee luku 8.5.1. (Paajanen 2000, 151-154) ja reliabiliteettia luku 8.5.2. (mts. 154-156).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laakkonen, Raijaliisa 1999.

²⁵⁷ Paajanen 2000, 148.

²⁵⁸ Luku 3 (Paajanen 2000, 28-53). Yrittäjän ja johtajan piirteet taulukkomuodossa: mts. 35.

²⁵⁹ Luku 5.3. (Paajanen 2000, 86-98). Oppimisen teorioiden tasotarkastelu: mts., 88. Viittaus: Kyrö 2000. Entrepreneurship and education search for each other in the postmodern transition. Nordic Yearbook of Research in Adult Education.

²⁶⁰ Luku 5.4 (Paajanen 2000, 98-105).

²⁶¹ Luku 4.4. (Paajanen 2000, 64-69).

²⁶² Yrittäjyys kuuluu ihmisen toiminnan kokonaisuudessa (kognitiivinen, psykomotorinen ja affektinen alue) viimeksi mainittuun. Sitä jäsentävän *yrittäjyyden henkisen hierarkian* tarkastelun keskeisiä käsitteitä ovat elämäkatsomus, arvot, asenteet ja motivaatio. Luku 4, yhteenveto luvussa 4.6. (Paajanen 2000, 77-79).

²⁶³ Älykkyyden määrittelyä kykyinä ryhtyä vaikeisiin aktiviteetteihin ja pitää näitä kykyjä yllä (Paajanen 2000, 97).

²⁶⁴ Konaatioon eli kehittymistä edistäviin prosesseihin liittyvät mm. impulssit, halu ja tahto (Paajanen 2000, 97).

²⁶⁵ Yrittäjyyskasvattajan ideaalimalli esitellään luvussa 7 (Paajanen 2000, 138-141). Malli kaaviomuodossa mts. 140.

²⁶⁶ Kokonaisuus esiintyy oppijan valmiuksina muodossa *tiedot, taidot, asenteet ja tahto* (Paajanen 2000, 140).

²⁶⁷ Oppimisteorioiden tasot kaaviomuodossa: Paajanen 2000, 88.

²⁶⁸ Eri tutkimuksissa löydettyjen yrittäjyyden lähikäsitteiden vertailu taulukkona: Paajanen 2000, 209.

²⁶⁹ Paajanen 2000, 213.

²⁷⁰ Taulukko parhaimpina ja huonoimpina pidetyistä oppimismenetelmistä: Paajanen 2000, 217 sekä opettajien itse käyttämistä menetelmistä: mts. 219.

²⁷¹ Paajanen 2000, 229-230.

Saadut viittaukset: Asteljoki, Sari 2010, Salo, Seppo 2013.

Peltokallio: Nyt olisi pysähtymisen paikka : fysioterapian opettajien työhön liittyviä kokemuksia terveysalan ammatillisessa koulutuksessa

tekijä	Peltokallio, Liisa	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Nyt olisi pysähtymisen paikka : fysioterapian opettajien työhön liittyviä kokemuksia terveysalan ammatillisessa koulutuksessa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Liikuntatieteellinen tiedekunta, terveystieteiden laitos		
YSO-asiasanat	opettajat, terveysala, fysioterapia, ammatillinen koulutus, opettajan-koulutus, työ, työyhteisöt, ihmissuhteet, työelämä, kokemukset, haastattelututkimus, fenomenologia, opiskelijat, opetus, koulutus, terveydenhuolto, fysioterapeutit, fysikaalinen hoito, elämys		
muut hakusanat	teachers' work, polytechnic, physiotherapy teacher education		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen kohteena ovat fysioterapian opettajat ja heidän terveysalan koulutukseen liittyvä työnsä. Tavoitteena on kuvata opettajan työhön liittyviä merkityksellisiä kokemuksia, jotka syntyvät yksilön ja hänen työmaailmansa kohtaamisesta. Tutkimuksen tavoitteena on paljastaa opettajan työhön liittyvää elämisaamaa, ei sen ulkopuolista todellisuutta. Tutkimuskysymykset: 1. Millaisia ovat fysioterapian opettajien kokemukset heidän omasta opettajan työstään ja sitä määrittävistä tekijöistä?, 2. Millaisia opettajankoulutukseen liittyviä kokemuksia opettajilla on, ja mitä yhteyttä niillä on käytännön työhön ja siinä selviytymiseen?, 3. Miten opettajat arvioivat itseään ja ratkaisevat olemassaoloon koulun järjestelmässä ja yhteisön sisällä?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, haastattelututkimus, fenomenologis-hermeneuttinen metodi²⁷², kirjallisuuskatsaus

Aineisto(t): fysioterapian opettajiksi valmistuneiden henkilöiden haastattelut (N=20)²⁷³, tutkijan päiväkirja. Viitataan myös tekijän lisensiaatitutkimukseen liittyvään opettajaopiskelijoiden kirjoitelma-aineistoon aiheesta oppimisenäkemykseni ja sen kehittyminen (N=36, Peltokallio 2000, 18).

Viitekehyykset: fenomenologia, hermeneutiikka, merkitykset, merkitysperspektiivit, toimintakulttuurit, ihmissuhteet, oppimisenäkemykset, oppimiskäsitykset²⁷⁴, tietokäsitykset, käyttöteoriat, teorian ja käytännön suhteet, fysioterapia.

Keskeiset tulokset: Opettajakohtaiset analyysit tarkastelevat kokemuksia opettajankoulutuksesta ja opettajan työstä. Analyysin päättää synteesi, joka sitoo koulutus- ja työkokemuksia yhteen. Yhteenvedot kunkin haastateltavan kokemuksista esitetään myös kuviodien muodossa.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tulokset antavat aiheen pohtia fysioterapian opettajien työtä niiden julkilausumien ja otsikoiden valossa, joissa eri oppilaitokset ja ammattikorkeakoulut mainoslauseiden siivittäminä luovat imagoa ja haluttavuutta. Toimintaan kohdistuva kritiikki on mielellään häivytetty näkymättömiin järjestelmän sisään. (Peltokallio 2000, 114.)

²⁷² Hermeneuttinen tarkastelutapa tähtää ymmärtämiseen ja tulkintaan, joka on mahdollisimman totuudenmukainen tutkittavan tarkoittamien merkitysten suhteen, ja hermeneuttisen kehän käyttö liittyy menetelmälliseen tapaan edetä aineiston sisällä. - - - Tutkija käy kehämäistä, tutkimuskysymysten suuntaista dialogia aineistonsa kanssa (Peltokallio 2000, 27).

²⁷³ Osa haastatelluista toimii ammattikorkeakouluissa ja osa toisen asteen oppilaitoksissa.

²⁷⁴ Tekstissä mainitaan kognitiivinen, behavioristiseen käyttöteoriaan perustuva, "ajastaan jäljessä oleva" (liittyen haastateltavan omaan ammattikorkeakouluun), konstruktivistinen ja reflektiivinen oppimisenäkemyksensä sekä näkemysten kirjallisuus koulutusalojen välillä ja yhtenäisen oppimisenäkemyksen puuttuminen. Mainitaan myös kirjallisuudesta mahdollisuus, että ammattikorkeakoulun oppimisenäkemyksensä puuttuu.

Tutkimuksen rajoitukset: Fenomenologista metodia ei ole syytä määritellä formaalisuutta tai yhdenmukaisuutta säätelevässä tarkoituksessa. Tutkimuksessa pyritään kuitenkin luotettavuuden tai uskottavuuden takaamiseksi systemaattiseen ja prosessimaiseen etenemiseen. (Peltokallio 2000, 27.) Tutkimukseen osallistuneiden opettajien kokemukset tuntuvat aidoilta ja rehellisiltä (mts., 74). Yhden opettajan kertomus paljastaa ainutkertaisuuden ja ainutlaatuisuuden lisäksi opettajien työmaailmaan liittyvää yleistä ja yhteistä merkityksenantoa. Mutta se ei välttämättä tarkoita, että todellisuus olisi yhtäpitävä opettajan kokemusten kanssa. (Mts., 113.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Haastatteluissa esiin tulleita oppilaitoksia ei mainita nimeltä.²⁷⁵

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi, 1999, Jarnila, Rauno 1998, Kolehmainen, Seppo 1997, Kotila, Hannu 2000, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Raudaskoski, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Rautajoki, Arto M. 2009, Töytäri, Aija 2019.

Raudaskoski: Ammattikorkeakoulun toimintaperustaa etsimässä : toimilupahakemusten sisällönanalyttinen tarkastelu

tekijä	Raudaskoski, Leena	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Ammattikorkeakoulun toimintaperustaa etsimässä : toimilupahakemusten sisällönanalyttinen tarkastelu		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	korkeakoulupedagogiikka, arvot, koulutusjärjestelmät, organisaatiot, työyhteisöt, koulutus, pedagogiikka, yhteiskunta, toiminta, arviointi, kasvatustieteiden filosofia, koulutuspolitiikka, toimiluvat, sisällönanalyysi, tavoitteet, korkea-asteen koulutus		
muut hakusanat	korkeakoulutus, koulutuspolitiikka, polytechnic schools, educational policy, values, evaluation (eks) (sosa)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Millainen on ammattikorkeakoulujen toimintafilosofinen perusta?, 2. Millainen arvomaailma toimintaa ohjaa?, 3. Miten ammattikorkeakoulujen toimintakulttuuri on muuttunut siirryttäessä opistoasteelta korkeakoulujärjestelmään?

Tutkimusmenetelmä(t): sisällönanalyysi²⁷⁶, hermeneuttinen kehä²⁷⁷

Aineisto(t): Kahdeksan ammattikorkeakoulun toimilupahakemukset.

Viitekehykset: hermeneutiikka, toimintakulttuuri, kulttuurinen muutos, oppiva organisaatio, suunnittelumallit, moderni, postmoderni, ammatillisuus, osaaminen, asiantuntijuus, teorian ja käytännön suhteet²⁷⁸. Tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen osia ovat yhteiskuntafilosofian (koulutuksen merkitys), koulutuspolitiikan (ammattikorkeakoulujen koulutustehtävä, koulutusohjelmien arviointi) ja kasvatustieteiden filosofia

²⁷⁵ Opettajat kertoivat aidosti ja ei-reflektoidusti kokemuksiaan omasta työstään, vaikeuksistaan ja selviytymisestään. Kerronnassa yksilöityi henkilöitä, työyhteisöjä ja kouluja. (Peltokallio 2000, 113.)

²⁷⁶ Raudaskoski käyttää kirjoitusasua *sisällön analyysi*.

²⁷⁷ Hermeneuttinen kehä on tulkittamisessa väistämätön ja se on käytävä läpi tietoisesti (Raudaskoski 2000, 77) Viittaus: Kusch, Martin 1986. Ymmärtämisen haaste:91-92.

²⁷⁸ Ammattikorkeakoulussa teoreettisuus ja tutkimus tukevat käytäntöä (Raudaskoski 2000, 40). Viittaukset: Lampinen, O. 1995. Ammattikorkeakoulujen kehittämisen vaihtoehdot. Teoksessa O. Lampinen (toim.) Ammattikorkeakoulut - vaihtoehto yliopistolle. Tampere: Gaudeamus:15-18; Lampinen, O. 2000: Suomen korkeakoulupolitiikkaa ja sen kehitystä koskeva julkaisematon artikkeli:1.

(pedagoginen toiminta ja sen tarkastelu) näkökulmat (Raudaskoski 2000, 17-18).

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulujen yhteiskunnallisen näkökulman, yhteiskunnallisen laaja-alaisen analyysin toteutuminen toiminta-ajatuksessa on jäänyt vähäiseksi. On luotu visioita, missioita ja strategista toimintamallia elinkeino- ja työelämälähtöisesti seuraten lainsäädännössä annettua tehtävää. (Raudaskoski 2000, 113.) Ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmien lähtökohdista, tavoitteista ja sisällöllisistä ratkaisuista voidaan löytää ne keskeiset elementit, tulosalueet, joihin koulutus perustuu. Voidaan hahmottaa ammatillisuuden, osaamisen ja asiantuntijuuden suuntaviivoja niiden tekijöiden mukaan, joita ammattikorkeakoullut toiminnassaan ovat pitäneet tärkeinä ja korostaneet hakemuksissaan. (Raudaskoski 2000, 142-144.) Ammattikorkeakoulujen ideaalina on rakentaa oppilaitoksista oppivia organisaatioita tulevaisuudessa. Kun on kysymys koulutusorganisaatioista, oppimisen ja opetuksen kehittäminen on keskeisellä sijalla. Kehittämistyö vaatii organisaatioilta kulttuurista muutosta. (Raudaskoski 2000, 157.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Olisi kartoitettava opettajien ja opiskelijoiden näkemykset ammattikorkeakoulujen toiminnan perusteista. Miten opettajat näkevät kehittämistyön edenneen keskeisissä toiminnoissa? Miten ammattikorkeakoulun virallinen ja julkinen toiminta-ajatus on otettu huomioon opetuksen suunnittelussa? Onko virallisen toiminta-ajatuksen ja käytännössä toteutettavan toiminta-ajatuksen välillä ristiriitaa? Opiskelijoiden osalta keskeisenä tutkimuskohteena olisi selvittää heille opetuksessa välittyntä maailmankuvan rakennetta. Tutkimuksen ensisijaisena tarkoituksena olisi opiskelijoiden omien kokemusten kartoittaminen, minkälaisen arvomaailman avulla ammattikorkeakouluopiskelijat luovat maailmankuvaansa. Tutkimusta tulisi kohdentaa ammattikorkeakoulujen toimintaan perustuvaan kasvatusta ja opetustyöhön.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus on luonteeltaan kvalitatiivinen ja sen luotettavuus perustuu fenomenologisen paradigman lähtökohtien hyväksymiseen.²⁷⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Helsingin väliaikainen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jarnila, Rauno 1998, Kolehmainen, Seppo 1997, Laakkonen, Raija 1999.

Saadut viittaukset: Peltokallio, Liisa 2000, Hokkanen, Simo 2001, Salminen, Hannele 2001, Antikainen, Pekka 2002, Julkunen, Jorma 2002, Herranen, Jatta 2003, Joutsen-Onnela, Merja 2003, Rekola, Leena 2003, Rissanen, Riitta 2003, Auvinen, Pekka 2004, Friman, Mervi 2004, Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Hyrkkänen, Ursula 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Sevón, Kerstin 2007, Kuoppamäki, Ritva 2008, Nyyssölä, Hannu 2008, Suhonen, Liisa 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Lahtinen, Päivikki 2009, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Johnson, Esko 2011, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Keinänen, Meiju 2019.

Salminen: Hoitotyön opettajan muotokuva: opettajaan kohdistuvat vaatimukset ja niiden arviointi

tekijä	Salminen, Leena	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Hoitotyön opettajan muotokuva: opettajaan kohdistuvat vaatimukset ja niiden arviointi		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	kyselytutkimus, lehtorit (opettajat), vaatimukset, opettajat, työ, opiskelijat, sairaanhoito, terveydenhoito, ammattitaito, survey-tutkimus, hoitotyö, opetus, terveysala, koulutus, arviointi, terveydenhuollon		

²⁷⁹ Raudaskoski 2000, 88. Fenomenologisen paradigman lähtökohdista: mts. 86.

	opettajat, toimenkuvat, mittarit (mittaus), opetustaito, terveydenhuolto, opettajuus, opettajankoulutus, sosiaaliset taidot, sairaanhoidon opettajat, persoonallisuus, opettaja-oppilassuhde, ominaisuudet, työarviointi
muut hakusanat	hoitotyön koulutus, hoitotyö (finmesh), opettajat, opetus, opettaminen, ammattitaito, arviointi, koulutuksen tutkimus (hoidokki)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tarkoituksena on tutkia hoitotyön laatua hoitotyön opettajiin kohdistuvien vaatimusten ja niiden toteutumisen avulla. Tutkimuskysymykset: 1. Mitkä ovat hoitotyön opettajaan kohdistuvat vaatimukset tutkimukseen osallistuvissa maissa (Suomi, Iso-Britannia, Saksa)?, 2. Miten hoitotyön opettajaan kohdistuvat vaatimukset ovat toteutuneet tutkimukseen osallistuvissa maissa?, 3. Millä tavalla hoitotyön opettajan toimintaa voidaan arvioida?²⁸⁰ Tutkimuksen vaiheet kaaviomuodossa: Salminen 2000, 26.

Tutkimusmenetelmä(t): kansainvälinen vertailu, kyselytutkimus, postikysely, kirjallisuuskatsaus²⁸¹, mittarit, Hyvän opettajan ominaisuudet -mittari²⁸², Hoitotyön opettajan vaatimukset -mittari²⁸³, kategoriat, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, sisällön analyysi (sisällön luokittelu)²⁸⁴.

Aineisto(t): kyselyt opettajille (opettajat Suomesta, N=105, kuusi ammattikorkeakoulua, opettajat Iso-Britanniasta, N=12, opettajat Saksasta, seitsemän oppilaitosta, N=49), kyselyt opiskelijoille (opiskelijat Suomesta, N=225, kuusi ammattikorkeakoulua, opiskelijat Iso-Britanniasta, N=46, opiskelijat Saksasta, seitsemän oppilaitosta, N=112). Suomalainen aineisto on tutkimuksen pääaineisto.²⁸⁵

Viitekehukset: hoitotyö, opettajat, hoitotyön opettajan vaatimukset²⁸⁶, vaatimukset (hoitotyön opettajat), taidot, opettajan taidot, hoitotyön opetus, arviointi, Hyvän opettajan ominaisuudet -projekti²⁸⁷, tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus²⁸⁸

Keskeiset tulokset: Kuva hoitotyön opettajasta on varsin perinteinen ja samansuuntainen kaikissa tutkituissa maissa. Saksassa painotetaan opettajan hoitokompetenssia muita enemmän, Suomessa painottuu teoreettinen opiskelu. Hoitotyön opettajan ydintehtävä on hoidon opettaminen; opettaja ei vielä vastaa vaatimukseen nähden hoidon opetusta laajasti osaksi terveys- ja yhteiskuntapolitiikkaa.²⁸⁹

Taulukko 1 kokoaa esimerkinomaisesti eri vastaajaryhmien käsitykset opettajan osaamisalueiden tärkeysjärjestyksestä.²⁹⁰

²⁸⁰ Salminen 2000, 25.

²⁸¹ Tekstissä *kirjallisuusselvitys* (Salminen 2000, 27).

²⁸² Mittari liittyy tätä tutkimusta edeltäneeseen Hyvän opettajan ominaisuudet -projektiin. (Salminen 2000, 27).

²⁸³ Tutkimuksessa käytetty mittari. Luku 5.3. (Salminen 2000, 30).

²⁸⁴ "Sisällön analyysillä tarkoitetaan tapaa järjestää, kuvailla ja kvantifioida tutkittavaa ilmiötä" (Salminen 2000, 38).

Viittaukset: Burns & Grove 1997. *The practice of nursing research: Conduct, critique & utilization*. Kyngäs & Vanhanen 1999. *Sisällön analyysi*. *Hoitotiede* 11 (1), 3-12.

²⁸⁵ Salminen 2000, 86.

²⁸⁶ Vaatimukset jaetaan tässä tutkimuksessa viiteen alueeseen: 1. hoitokompetenssi, 2. opetustaidot, 3. arviointitaidot, 4. persoonallisuustekijät, 5. suhteet opiskeljiin. Ne käsittävät yhteensä 74 yksittäistä vaatimusta. (Salminen 2000, 13).

²⁸⁷ Esim. Salminen L 1996. *The requirements for Ideal Nurse Teachers. Developing Professional Roles in Practice*. Conference Abstract Papers. 1st Biennial International Nursing & Midwifery Conference. Heriot-Watt University.

²⁸⁸ Muodossa *tiedot, taidot, arvot ja asenteet*, sovellettuna väittämien luokitteluun pääkategorioiden sisällä olevina alakategorioina (Salminen 2000, 27).

²⁸⁹ Salminen 2000, 90.

²⁹⁰ Bibliografian kokoajan laatima yhteenveto. Lähde: Salminen 2000, 39-69.

Taulukko 1. Hoitotyön opettajiin kohdistuvien vaatimusten tärkeysjärjestys eri vastaajaryhmissä.

Vaatus	Opettajat / Suomi	Opiskelijat / Suomi	Opettajat / Iso-Br.	Opiskelijat / Iso-Br.	Opettajat / Saksa	Opiskelijat / Saksa
hoitokompetenssi	4	2	3	2	1	1
opetustaidot	2	5	5	3	4	4
arviointitaidot	3	4	4	5	5	5
persoon. tekijät	5	3	2	4	2	3
suhteet opisk.	1	1	1	1	3	2

Tutkimuksessa muodostettiin kaksi hoitotyön opettajan työn arviointimittaria (versiot *Opettajamittari 2000 A ja B*). Mittarit esitellään tiivistetysti luvussa 6.10.²⁹¹ Aineiston eksploratiivisessa faktorianalysissä löytyi uusi hoitotyön opettajien piirteiden luokittelu.²⁹² Tunnistettiin ja nimettiin opiskelijaan, hoitotyöhön, oppimiseen, oman toimintansa kehittämiseen ja yhteiskuntaan orientoituvaa opettajaa ilmentävät faktorit.²⁹³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa saatua tietoa voidaan käyttää kehitettäessä terveydenhuollon opettajankoulutusta Suomessa ja muissa tutkimukseen osallistuneissa maissa.

Jatkotutkimusaiheet: 1. Aineistoa eksploratiivisesti tyypiteltäessä löytyi uusi hoitotyön opettajien piirteiden luokittelu, jota on syytä testata, 2. Metodien monipuolisemman käytön mahdollisuudet hoitotyön opettajien ominaisuuksien ja vaatimusten tutkimuksessa., 3. On pohdittava sitä, kuka on kompetentti arvioimaan opettajien toimintaa. Tässä tutkimuksessa arvioijina olivat opettajat itse sekä opiskelijat., 4. Opettajan työn yhteiskunnallisiin näkökohtiin ja työn laajempisiin kvalifikaatioihin tulee kiinnittää systemaattisesti huomiota., 5. Mittareita voidaan hyödyntää opettajien koulutuksessa ja tutkia niiden potentiaalia opetusharjoittelun arvioinnissa., 6. Tulee arvioida opettajille asetettuja vaatimuksia myös verkkopedagogiikan kannalta., 7. Hoitotyön opettajien toimintaa tulee tutkia kansainvälisesti, koska hoitotyönkin koulutusta säädellään EU-direktiiveillä. Edellytyksenä on tutkimusrahoituksen kansainvälisyys.²⁹⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta (validiteettia ja reliabiliteettia) tarkastellaan luvussa 7 (Salminen 2000, 85-89). Suomessa kerätyn aineiston vastausprosentti oli 65 % ja Saksassa 59 %, mitkä ovat postikyselyille kohtuullisia. Iso-Britannian aineiston vastausprosentti jäi 16 %:een.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimukseen osallistuneita oppilaitoksia ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laakkonen 1999.

Saadut viittaukset: Salmela, Marjo 2004, Heikkilä, Asta 2005, Holopainen, Arja 2007, Rautajoki, Arto M. 2009, Laine, Päivi 2010, Romppanen, Maija 2011, Ahonen, Outi 2020.

²⁹¹ Salminen 2000, 82-84.

²⁹² Salminen 2000, 100.

²⁹³ Salminen 2000, tiivistelmä.

²⁹⁴ Salminen 2000, 100-101.

Valtonen: Radiografian asiantuntijuus : röntgenhoitajan työ ja siinä tarvittava osaaminen

tekijä	Valtonen, Mirja	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Radiografian asiantuntijuus : röntgenhoitajan työ ja siinä tarvittava osaaminen		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta ja lääketieteellinen tiedekunta, kasvatustiede		
YSO-asiasanat	ammattillinen koulutus, ammattitaito, osaaminen, röntgenhoitajat, radiologia, hoitotyö, koulutus, professionalismismi, kvaifikaatiot, korkeasteen koulutus, grounded theory, asiantuntijuus, opetussuunnitelmat, terveydenhuoltohenkilöstö		
muut hakusanat	Radiography -- education, Professional Competence, Radiography -- nursingSpecialties, Nursing -- education, Education, Nursing, Work, Curriculum, Clinical Competence, Radiography (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää röntgenhoitajan työn luonne ja asiantuntijuus, nykyiset työtehtävät ja työn lähikehitys sekä suomalaisten opetussuunnitelmien käsitys röntgenhoitajan työstä, osaamisesta ja osaamisen kehittymisestä.²⁹⁵ Tutkimustehtävät: 1. Kuvataan röntgenhoitajan työn ydintehtävä eli selvitetään, millaista röntgenhoitajan asiantuntijuus on röntgenhoitajan itsensä kokemana ja kuvaamana, 2. Selvitetään, miten röntgenhoitajan työ tulee muuttumaan röntgenhoitajien ja heidän lähimpien työtovereidensa käsitysten mukaan, 3. Selvitetään, millainen käsitys röntgenhoitajan työstä, osaamisesta ja osaamisen kehittymisestä sisältyy ammattikorkeakoulujen röntgenhoitajan koulutusohjelman opetussuunnitelmiin²⁹⁶

Tutkimusmenetelmä(t): grounded theory, kyselytutkimus, postikysely, haastattelututkimus, teemahaastattelu, osallistuva havainnointi, aineistolähtöisyys, triangulaatio²⁹⁷, sisällönanalyysi²⁹⁸, kehittävä työntutkimus.

Aineisto(t): Haastatteluaineisto: haastateltuja henkilöitä (N=6) tarkastellaan luvussa 5.2.²⁹⁹, kyselytutkimus radiologisen alan työntekijöille (N=100)³⁰⁰, neljän ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmat.

Viitekehukset: radiografia, röntgenhoitajat, kuvantaminen, osaaminen, käsitykset, asiantuntijuus, mallit, esiyymmärrys, opetussuunnitelmat, kehittävä työntutkimus³⁰¹

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa löydettiin röntgenhoitajan työn ydintehtävä keskeisine toimintadimensioineen. Konkreettisenä tuloksena on kuvausmalli, jossa röntgenhoitajan asiantuntijuus jakautuu yläkategorioihin *potilaan kohtelun ehdot, kuvantamisen tekniset edellytykset ja laadukkaan työskentelyn ominaisuudet* ja nämä edelleen useisiin kategorioihin. Esimerkiksi potilaan kohtelun ehdot sisältää alakategorian *kuvauskohde*, joka jakautuu edelleen *asetteluun ja rajaukseen*.³⁰² (Kaavio: Valtonen 2000, 54, Kategorioiden yhteenveto liitteessä 5, mts. 128.) *Laadukkaan työskentelyn ominaisuudet* -kategoria sisältää tehtäviä, jotka voivat esiintyä muissakin ammateissa tarkastellun röntgenhoitajan asiantuntijatyön lisäksi.

²⁹⁵ Valtonen 2000, tiivistelmä.

²⁹⁶ Valtonen 2000, 38.

²⁹⁷ Triangulaatio-termiä perustelee useiden tutkimusmenetelmien käyttö. Termin käytöstä tekstissä ei ole varmuutta.

²⁹⁸ *Sisällönanalyysi on menettelytapojen joukko, jolla dokumenttien sisällöstä voidaan saada tieteellistä tietoa* (Valtonen 2000, 45). Viittaus: Pietilä 1976. Sisällön erittely. Helsinki: Gaudeamus. Ei sivuviittausta.

²⁹⁹ Valtonen 2000, 46-47.

³⁰⁰ "Koska esitetyt kysymykset olivat avoimia, saatu aineisto on laadullista" (Valtonen 2000, 49).

³⁰¹ Tutkimusraportin alkuosan tavoitteena on tutkijan esiyymmärryksen jäsentäminen ja tulkinta (Valtonen 2000, 103).

³⁰² Valtonen 2000, 52-66.

Tulosluvussa tarkastellaan myös kuvantamistyötä yleisemmin, röntgenhoitajan muita työtehtäviä sekä röntgenhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmassa esitettyä kuvausta työstä ja tarvittavasta osaamisesta.

Opetussuunnitelmia tarkasteltaessa havaittiin perinteinen käsitys röntgenhoitajan työstä. Opetussuunnitelmat olivat heterogeenisiä. Ne tukivat asiantuntijuuden kehittymistä vain tyydyttävästi tai heikosti. Arvioinnissa tulisi kiinnittää enemmän huomiota tiedon käyttö- ja soveltamistaitoon muistamisen sijasta.³⁰³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa kiinnitetään huomiota röntgenhoitajan työn kehityslinjoihin: tekniseen kehitykseen ja toiminnan muuttumiseen toimenpidepainotteisemmaksi, jolloin työskentelyyn tulee kirurgian piirteitä. Muutoksia nähdään aiheutuvan myös siitä, että röntgenhoitajien toiveet ja omat ajatukset työstään otetaan paremmin huomioon; työnjako voi muuttua. Kuvantamisoaamista voidaan hyödyntää muillakin sovellusalueilla.³⁰⁴ Jatkotutkimusaiheita: terveydenhuollon tiimit: roolit, yhteistyö; asiantuntijuuden vaikuttavuus, kuten toimintojen selkeyttäminen ja tosiasiallisen osaamisen hyödyntäminen; radiologisten yksikköjen ulkopuolinen säteilyn käyttö; opetussuunnitelmien kehittäminen toimintatutkimuksen avulla, osaamisen hyödyntäminen terveydenhuollon ulkopuolisilla työmarkkinoilla.³⁰⁵

Tutkimuksen rajoitukset: Grounded theory -tutkimusta arvioidaan sille soveltuvin kriteerein. Tutkimuksen luotettavuuden tarkastelussa käytetään termejä vastaavuus (credibility), siirrettävyys (transferability), luotettavuus (dependability) ja vakiintuneisuus (confirmability).³⁰⁶ Tutkimuksen luotettavuutta käsittelee luku 9 (Valtonen 2000, 97-102).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Virtamo: Itseohjautuvuus liiketalouden ammattikorkeakoulun atk-opetuksessa : transformatiivisen oppimisen näkökulma

tekijä	Virtamo, Anneli	julkaisuvuosi	2000
nimeke	Itseohjautuvuus liiketalouden ammattikorkeakoulun atk-opetuksessa : transformatiivisen oppimisen näkökulma		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden laitos		
YSO-asiasanat	liiketalous, tietotekniikka, opetus, atk, itseohjautuvuus, uudistava oppiminen, oppiminen, oppimisprosessi, reflektio, itsearviointi, opiskelu, tietojenkäsittely		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia liiketalouden alan ammatillisen oppilaitoksen (jakautui myöhemmin ammattikorkeakouluun ja toisen asteen oppilaitokseen) opiskelijoiden itseohjautuvuusvalmiuden ilmene- mistä sekä mittareiden toimivuutta oppilaitosympäristössä.³⁰⁷

³⁰³ Valtonen 2000, 90-91.

³⁰⁴ Valtonen 2000, 89.

³⁰⁵ Luku 10.4. (Valtonen 2000, 108-109).

³⁰⁶ Valtonen 2000, 97, käännökset alkuperäiset.

³⁰⁷ Tutkimuksen asetelma kaaviomuodossa: Virtamo 2000, 33.

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimusongelmat jakautuvat pääongelmiin ja alaongelmiin³⁰⁸. 1. Millainen on itseohjautuvuus- ja minäkäsitysmittareiden konstruktio ja miten mittarit toimivat oppilaitoskontekstissa?, 2. Millainen on oppijoiden itseohjautuvuusvalmius ja minäkäsitys? 2.1. Millainen on oppijoiden itseohjautuvuusvalmius ja minäkäsitys?, 2.2. Onko taustaltaan erilaisten ryhmien välillä eroja itseohjautuvuusvalmiudessa ja minäkäsityksessä? 2.3. Miten itseohjautuvuusvalmiuden ja minäkäsityksen piirteet pysyvät opetuskokeilun³⁰⁹ aikana?.

3. Millaiset ovat oppijoiden kokemukset itseohjautusta oppimisesta?, 3.1. Miten oppijoiden kognitiiviset tavoitteet ilmentävät realistista tavoiteasettelua?, 3.2. Miten itseohjautuvuus toteutuu atk:ta koskevassa itseohjautussa opetuskokeilussa?, 3.2a. Missä määrin oppijat kokevat voivansa osallistua omaa oppimistaan koskevaan päätöksentekoon mukaan lukien tavoitteiden asettelu, toiminnan suunnittelu, menetelmien valinta, prosessin ohjaus ja arviointi?, 3.2b. Millainen on oppijoiden ohjaustarve oppimiskokeilun aikana ja miten ohjaustarve poikkeaa taustamuuttujien mukaisissa ryhmissä?, 3.2c. Tuottaako itseohjattu oppimisprosessi positiivisen oppimiskokemuksen (miten oppijat kokevat selviytyneensä, paljonko he kokevat oppineensa, lisääkö kokeilu oppijoiden itseluottamusta ja itsetuntemusta, saavutetaanko muitakin kuin tiedollisia/taidollisia oppimistuloksia), 3.3. Miten itseohjattu oppimisprosessi vaikuttaa oppijoiden 3.3a. asenteisiin atk-oppimista kohtaan, 3.3b. motivaatioon oppia atk:ta tai muita oppiaineita itseohjautulla menetelmällä?, 3.4. Mikä on yhteistoiminnallisen ryhmän vaikutus itseohjatun oppimisen tukijana ja onko tällainen tukimuoto tarpeellinen etenkin taitoja opeteltaessa?, 3.5 Millaisena oppijoiden itseohjautuvuus ilmenee oppijoiden kokemuksia ja ajatuksia ilmentävien 3.5a. oppimissopimusten, 3.5b työpäiväkirjojen, 3.5c. itsearviointien valossa. Tutkimusaiheen jakautumisesta laajoihin ongelma-alueisiin: Virtamo 2000, 35.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus³¹⁰, mittarit, SDLR-mittari³¹¹, TSCS-mittari³¹², Self-Esteem Intentry -mittari³¹³, tilastollinen analyysi, esitesti-jälkitesti, frekvenssianalyysi, faktorianalyysi, triangulaatio³¹⁴

Aineisto(t): kyselyaineisto kerättiin kuudesta opiskelijaryhmästä (3 peruskoulupohjaista I vuoden ryhmää, 2 peruskoulupohjaista II vuoden ryhmää, 2 ylioppilaspohjaista II vuoden ryhmää, 1 ylioppilaspohjainen II vuoden ryhmä (alkumittaus N=161, uusintamittaus N=171)³¹⁵, työpäiväkirjat, kvalitatiiviset itsearviointit.³¹⁶

---

³⁰⁸ Virtamo 2000, 36-38. Numerointi bibliografian kokoajan muokkaama.

³⁰⁹ Tutkimusongelmien muotoiluissa käytetään rinnakkain termejä *opetuskokeilu* ja *oppimiskokeilu*.

³¹⁰ Haastattelututkimus poisvalittu: Kvalitatiivisen aineiston ongelmiksi nähtiin aineiston keruu ja heikko yleistettävyys. Kvalitatiivinen aineisto olisi voinut tuoda kvantitatiivisesta puuttuvia näkökulmia. (Virtamo 2000, 39.)

³¹¹ Guglielminon 1977 esittelemä itseohjautuvuusvalmiuden mittari, alkuperäinen kahdeksan ulottuvuuden faktoriratkaisu vaihdettu eri sovelluksissa neljän tai yhden faktorin käyttöön (Virtamo 2000, 43). Toteutus tässä tutkimuksessa, mts. 44-45.

³¹² Tennessee Self-Concept Scale (Virtamo 2000, 45). Viittaus: Fitts 1965, puuttuu lähdeluettelosta. Todennäköinen lähde: Fitts, William H. Tennessee (Department of Mental Health) self concept scale. Counselor Recordings and Tests, 1965.

³¹³ Virtamo 2000, 45. Viittaus: Coopersmith 1967 puuttuu lähdeluettelosta. Todennäköisiä lähteitä: Coopersmith, Stanley. *Coopersmith self-esteem inventory form A*. Self-esteem Institute sekä Coopersmith, Stanley 1967. *The antecedents of self-esteem*. San Francisco (Calif.) : Freeman.

³¹⁴ ”Tässä tutkimuksessa valittiin käytettäväksi kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen lähestymistavan yhdistelmää” (Virtamo 2000, 39).

³¹⁵ Ryhmien tiedot taulukkomuodossa: Virtamo 2000, 57.

³¹⁶ Työpäiväkirjoja ja tenttien itsearviointeja tarkastellaan luvussa 5.2.2. (Virtamo 2000, 60).

Viitekehykset: itseohjautuvuus³¹⁷, liiketalous, atk-opetus, opetuskokeilut³¹⁸, oppimissopimukset³¹⁹, transformatiivinen oppiminen³²⁰, Crantonin ammatillisen kasvun malli³²¹, Mezirowin oppimistasoluokittelu.³²²

Keskeiset tulokset: Tärkein itseohjautuvuuteen vaikuttava opiskelijan ominaisuus oli tulevaisuussuuntautuneisuus ja oppimisen itsearviointikyky. Toisessa mittauksessa ylioppilaita erottelivat parhaiten luovuus ja joustavuus sekä sisäinen motivaatio. Minäkehitykseen vaikuttivat itseluottamus ja sosiaalisen minän ulottuvuus. Mezirowin oppimistasoluokittelussa oppiminen ei yltänyt toiminnan ja tulkintojen premissien pohdintaan, vaan oppiminen toteutui kehittyneimmillään skeemojen muutoksina.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tarvitaan itseohjatun oppimisen kokeiluja eri koulutusasteilla ja tutkimustietoa oppimismalleista toisiin siirtymisestä. Tutortoiminta, oppilaanohjaus ja itseohjatun oppimisen ohjaus ovat kiinnostavia kehittämisen- ja tutkimuskohteita. Menetelmällisesti etnografinen ja toimintatutkimuksellinen ote voivat tarjota uutta tietoa oppimisprosesseista ja oppijoiden motiivien yhteyksistä sekä oppimisen situationaalisuudesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Oppijan sisäisen oppimisprosessin tutkiminen voi valaista myös reflektiivisyyden ja muutoksen hallintakyvyn kehitystä pitemmällä aikavälillä.³²³

Tutkimuksen rajoitukset: Mittareiden luotettavuustarkastelu esitetään luvussa 4.3.1. (Virtamo 2000, 49-50). ”Tutkimuksen kohteena olevien opiskelijoiden voidaan katsoa edustavan laajasti peruskoulu- tai ylioppilastutkinnon suorittaneita nuoria” (mts. 39).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuksen kohteena on liiketalouden alan ammatillinen oppilaitos, joka myöhemmin jakautui ammattikorkeakouluun ja toisen asteen oppilaitokseen. Oppilaitosta ei nimetä. (Virtamo 2000, 32.)

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

2001

Hokkanen, Simo

Mäkinen, Elisa (vain painettu)

Rohweder, Liisa (vain painettu)

Salminen, Hannele (vain painettu)

Sirkka, Kari A. (vain painettu)

Vesala, Päivi (vain painettu)

Vesterinen, Pirkko

³¹⁷ Luku 1.3.3. (Virtamo 2000, 19-21).

³¹⁸ Opetuskokeilun sisältö ja toteutus esitellään luvussa 5.2.1. (Virtamo 2000, 59-60) ja liitteessä 8 (ei sivunumeroa).

³¹⁹ Virtamo 2000, 56.

³²⁰ Transformatiivinen eli uudistava oppiminen pyrkii vastaamaan yhteiskunnan jatkuvaan muutokseen itseohjatusti ja innovatiivisesti (Virtamo 2000, 1). Viittaukset: Cranton 1996. Professional development as transformative learning. Waterman et al. 1996. Toward a career-resilient workforce. Teoksessa Raggatt et al. (eds.). The Learning Society, Challenges and Trends:207-220. Watkins 1999. UK professional association and continuing professional development: a new direction. International Journal of Lifelong Education 18 (1):7.

³²¹ Crantonin malli tarkastelee mm. kouluttajan ammatillista kasvua toimintakontekstissaan. Malli kaaviomuodossa: Virtamo 2000, 2. Viittaus: Cranton 1996. Professional Development as Transformative Learning:165.

³²² Virtamo 2000, 27. Viittaus: Mezirow 1991. Transformative dimensions of adult learning:93.

³²³ Virtamo 2000, 170.

Hokkanen: Innovatiivisen oppimisyhteisön profiili : ammattikorkeakoulujen tekniikan ja liikenteen koulutusalan näkökulmasta tarkasteltuna

tekijä	Hokkanen, Simo	julkaisuvuosi	2001
nimeke	Innovatiivisen oppimisyhteisön profiili: ammattikorkeakoulujen tekniikan ja liikenteen koulutusalan näkökulmasta tarkasteltuna		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Taloustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	ammattillinen koulutus, tutkimus, teknologia, liikenne, oppimisympäristö, tekniset alat, oppiva organisaatio, oppilaitokset, luovuus, kehittäminen, menestyminen, johtaminen, ammattikasvatus, delfoimenetelmä, elinikäinen oppiminen, aikuiskoulutus, koulut, koulutus, insinöörit, innovatiivisuus, innovaatiot, yhteisöt, oppiminen, oppimisprosessi		
muut hakusanat	Training, Learning (helecon)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on tuoda esiin innovatiivista oppimisyhteisöä määrittävät tekijät. Tutkimustehtävä jakautuu pääongelmaan ja alaongelmiin. Pääongelma: Millainen on innovatiivinen oppimisyhteisö ja millaisten edellytysten vallitessa innovatiivisuutta saadaan aikaan? Ala-ongelmat: 1. Millaisia ominaispiirteitä innovatiiviseen oppimisyhteisöön liittyy? 2. Millaisten edellytysten vallitessa oppimisyhteisö kykenee toimimaan innovatiivisesti? 3. Miten oppimisyhteisössä saadaan innovatiivinen toiminta leviämään? 4. Millaisia odotuksia yhteistyökumppaneilla ja asiakkailta on innovatiivista oppimisyhteisöä kohtaan?³²⁴

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tilastollinen analyysi, delfoi-menetelmä, kyselytutkimus³²⁵, postikysely, sähköpostikysely, haastattelututkimus³²⁶, teemahaastattelu, sisällönanalyysi³²⁷, diskurssianalyysi, triangulaatio³²⁸

Aineisto(t): 1. arkistoaineistoa opetusministeriöstä (mm. toimilupahakemukset, 12 ammattikorkeakoulun tavoite- ja tulossopimukset eli TATU-sopimukset, N=12*3, vuodet 1998, 1999, 2000), tulossopimukset (N=12*2, vuodet 1997, 1998), 2. aineistoja ammattikorkeakouluilta: ammattikorkeakoulujen strategisen suunnittelun materiaalit, haastatteluaineistot (N=67), 3. aineistoja oppimisyhteisön yhteistyökumppaneilta: delfoi-prosessin yhteydessä saatu aineisto (mm. kyselyaineistot).³²⁹

Viitekehykset: innovaatiot, innovatiivisuus, koulutusinnovaatiot, strategiat, sisäinen yrittäjyys, insinööri-koulutus, insinöörit, käsitykset, tekniikan ja liikenteen ala, diskurssianalyysi³³⁰, oppiva organisaatio³³¹, luova

³²⁴ Hokkanen 2001, 73.

³²⁵ Delfoi-menetelmän osana käytettiin tiedonkeruumenetelmänä postikyselyä (Hokkanen 2001, 135).

³²⁶ Haastattelututkimukseen valitut on ryhmitelty *innovaattoreihin* (N=35), *pedagogisesti valveutuneisiin* (N=18) sekä *johtoon ja kokonaisuuskehittäjiin* (N=14) (Hokkanen 2001, 93).

³²⁷ Kirjoitusasussa *sisällön analyysi*. Edeltää vaiheena diskurssianalyysia. (Hokkanen 2001, 74.) Sisällönanalyysista viittaus: Berelson B 1952. *Content analysis in Communication Research*:18.

³²⁸ Tutkimusote on kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen (Hokkanen 2001, 74). Triangulaatio-termiä ei käytetä.

³²⁹ Kuvauksia aineistoista luvussa 5.5 (Hokkanen 2001, 83-84) sekä tulosten tarkastelun yhteydessä.

³³⁰ "[Luonnehditaan] väljäksi teoreettiseksi viitekehykseksi" (Hokkanen 2001, 76). Viittaus: Jokinen, Juhila & Suoninen 1993. *Diskurssianalyysin aakkoset*:17-18.

³³¹ Oppiva organisaatio. Viittaukset: Ruohotie & Honka 1997. Osaamisen kehittäminen organisaatiossa:1-5, Ruohotie 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu: 69, Sarala & Sarala 1996. Oppiva organisaatio: oppimisen, laadun ja tuottavuuden yhdistäminen: 54. (Hokkanen 2001, 81-82).

organisaatio³³², älykäs organisaatio³³³, hypertekstiorganisaatio³³⁴, kevytnelipyörä, Tiimiakatemia.

Keskeiset tulokset: Tulokset esitellään jaoteltuina neljään ryhmään: 1. innovatiivisuus toimilupahakemuksissa ja tavoite- ja tulossopimuksissa, 2. innovatiivisuus oppimisyhteisöissä työskentelevien käsityksinä, 3. yhteistyökumppanien käsitykset innovatiivisesta oppimisyhteisöstä, 4. esimerkit oppimisyhteisössä toteutetuista innovaatioista.³³⁵ Luvussa 7 esitetään vastaukset tutkimuskysymyksiin.

Esimerkkeinä esitellään ammattikorkeakouluissa toteutettuja hankkeita, jotka on valittu edustamaan suu-
rehkoja ja erilaisissa olosuhteissa syntyneitä tapauksia. Esimerkkejä ovat mm. kevytnelipyörä (Hokkanen 2001, 151-156) ja Tiimiakatemia (mts. 156-161).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkija esittää viisi toimintasuositusta: 1. arvojen ja vision selkeyttäminen ja toiminta niiden mukaan, 2. laatu- ja johtamisjärjestelmän kehittäminen, 3. organisoituminen uudella tavalla, 4. toiminta asiakkaan kanssa yhdessä, 5. yhdessä oppiminen ja kehittyminen.³³⁶

Jatkotutkimusaiheita: 1. oppimisyhteisöjen innovaatioprosessien tutkiminen, 2. elinkeinoelämän menestys-innovaatioiden mallintaminen ja mallien soveltaminen oppimisyhteisöihin, 3. ammattikorkeakoulupedago-
giikan ja yritysten kanssa tehtävien yhteisprojektien mallintaminen, 4. korkeakoulujen hallinto- ja johtamis-
menetelmien tutkiminen, 5. korkeakoulujen henkilöstön innovointitaitojen kehittämisen menetelmien tut-
kiminen, 6. oppimisyhteisöjen kyky osata tuotteistaa ja markkinoida osaamistaan, 7. sisäisen yrittäjyyden
synnyttäminen, 7. oikean laatu- ja johtamisjärjestelmän kehittäminen, 8. miniosaamiskeskusten optimaalisen toiminta-
mallin hakeminen, 8. verkostoyhteistyön malli, 9. innovatiivisuusmittarin kehittäminen.³³⁷

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen virhelähteitä tarkastellessaan tekijä viittaa Alasuutarin (1994, 30) tulkintaan, jonka mukaan aineistoon tulee kohdistaa vain *tietystä teorettis-metodologisesta näkökulmasta* luotu katse. Diskurssianalyttinen tarkastelu rajattiin tutkimuksessa koskemaan vain innovatiivisuutta.³³⁸ Rajausvaateen taustalla on esitetty ajatus todellisuuden diskursiivisesta luonteesta. Diskurssianalyysin todetaan olevan menetelmän sijasta väljä teorettinen viitekehys (Hokkanen 2001, 76-78).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Insinööri- ja muotoilututkijat antavat ammattikorkeakoulut, mm. Helsingin ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Jarnila, Rauno 1998, Kolehmainen, Seppo 1997, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Orelma, Ari 1996, Raudaskoski, Leena 2000, Salminen, Hannele 2001.

Saadut viittaukset: Vidgrén, Mervi 2009.

³³² Luova organisaatio. Organisaation luovuus kuvaa uudistumiskykyä ja tuloksellisuutta (Hokkanen 2001, 81). Viittaus: Miettinen 1993. Organisaation luovuus ja sen mittaaminen:15.

³³³ Älykäs organisaatio. Tutkimuksen ainoa viittaus älykkääseen organisaatioon on luettelossa, jossa mainitaan myös oppiva, luova ja hypertekstiorganisaatio (Hokkanen 2001, 54). Viittaukseen ei sisälly lähteitä tai määrittelyä.

³³⁴ Hypertekstiorganisaatio on yhdistelmä byrokraattista rakennetta ja joustavaa projektiorganisaatiota, jolloin tulok-
sena on dynaaminen toimintamalli, joka sisältää molempien edut (Hokkanen 2001, 82). Viittaukset: Ruohotie 2000.
Oppiminen ja ammatillinen kasvu: 261; Nonaka & Takeuchi 1995. The Knowledge-Creating Company: How Japanese
Companies Create the Dynamics of Innovation: 166-171.

³³⁵ Luku 6 alalukuineen (Hokkanen 2001, 86-162).

³³⁶ Hokkanen 2001, 179-181.

³³⁷ Hokkanen 2001, 181-183.

³³⁸ Hokkanen 2001, 183-184. Tässä viitatussa kohdassa Alasuutarin varoitus kääntyy pääläelle: rajauksena eli riippumattomana osana onkin sisältöalue (*innovatiivisuus*) eikä teorettinen viitekehys (*diskurssianalyysi*).

Mäkinen: Ergonomiakäsitys murroksessa: arviointi ammattikorkeakoulutuksessa muodostuvista ergonomiakäsityksistä

tekijä	Mäkinen, Elisa	julkaisu vuosi	2001
nimeke	Ergonomiakäsitys murroksessa: arviointi ammattikorkeakoulutuksessa muodostuvista ergonomiakäsityksistä		
yliopisto	Kuopio	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	luonnontieteiden ja ympäristötieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	asiantuntijuus, ammatillinen koulutus, käsitteet, toimintaympäristö, intressit, kuntoutus, terveysala, rakennustekniikka, rakennusala, ergonomia, käsitykset, opiskelijat		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Millaisia eroavaisuuksia tai yhtäläisyyksiä on rakennustekniikan ja kuntoutusalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden ergonomiakäsityksissä opintojen alku- ja loppuvaiheessa? 1.1. Mille tasolle (mikrotaso, makrotaso) ergonomia liitetään?, 1.2. Mitkä intressit (hyötynäkökulmat) ovat ergonomiatoiminnan taustalla?, 1.3. Mihin toimintaympäristöihin ergonomia liitetään?, 1.4. Mihin tietoperustaan ergonomia liitetään?, 1.5. Keiden toimintaan ergonomia liitetään?, 2. Mitkä ovat opiskelijoiden näkemykset työelämän tarpeista ja omasta osuudestaan ergonomian alueella tulevassa ammatissa? ³³⁹

Tutkimusmenetelmä(t): fenomenografia³⁴⁰, triangulaatio³⁴¹, kyselytutkimus, projektiiviset tehtävät³⁴², alku- ja loppumittaus

Aineisto(t): Kyselytutkimukset opintojen alussa (N= 265) ja lopussa (N=233). Projektiiviset tehtävät opintojen alussa (N=28) ja lopussa (N=21).³⁴³

Viitekehykset: opiskelijat, ergonomia, ergonomian käsitteistö³⁴⁴, käsitteet, tietoperusta³⁴⁵, käsitykset³⁴⁶, rakennustekniikka, kuntoutusala, mallit intentiot³⁴⁷, tietokäsitykset³⁴⁸, ontologia³⁴⁹, asiantuntijuus³⁵⁰,

³³⁹ Mäkinen 2001, 85.

³⁴⁰ "Fenomenografia on ajattelussa ilmenevien maailmaa koskevien käsitysten laadullista tutkimusta. Siinä tutkitaan, miten ympäröivä maailma ilmenee ja rakentuu ihmisen tietoisuudessa." (Mäkinen 2001, 67.)

³⁴¹ "Päätutkimusotteena oli kvantitatiivinen tutkimusote, jonka rinnalla tutkittavaa ilmiötä lähestyttiin laadullisella tutkimusotteella" (Mäkinen 2001, tiivistelmä).

³⁴² Projektiiviset tehtävät ovat esim. kirjoittamis-, piirtämis- tai näyttelemistehtäviä, joissa tutkittava ilmaisee itseään ilman tutkijan läsnäoloa tai vaikutusta (Mäkinen 2001, 66). Tehtävätyyppi edustaa puolistrukturoitua tiedonkeruuta-paa (mts. 109). Viittaukset: Ahonen 1995. Fenomenografinen tutkimus. Teoksessa: Syrjälä ym. (toim.) 1995. Laadullisen tutkimuksen metodologia:141. Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1998. Tutki ja kirjoita:190.

³⁴³ Mäkinen 2001, liite 6, tiivistelmä.

³⁴⁴ Käsitteistöä esitellään tutkimuksen alussa tiivistelmän ja alkusanojen jälkeen (Mäkinen 2001, ei sivunumeroa).

³⁴⁵ Luku 2.2. *Ergonomian tieteenteoreettiset lähtökohdat ja ergonomian tietoperusta* (Mäkinen 2001, 29-40)

³⁴⁶ Luku 3. *Käsitykset tutkimuskohteena* (Mäkinen 2001, 65-71).

³⁴⁷ Tutkittavien intentioita tarkasteltiin työn ja työympäristön kannalta. Pyrittiin tavoittamaan ergonomian jäsentymisen tutkittavien mielessä. (Mäkinen 2001, 96.) Menetelmänä oli 3 minuuttia pitkän videon katselun pohjalta kirjoitettu kuvaus ergonomian kehittämisen kohteista ja keinoista sekä kehittämistoiminnasta (mts. 99).

³⁴⁸ "[Fenomenografian] taustalla on tietty käsitys ilmiöiden ja ihmisen ajattelun suhteesta ja tiedonmuodostuksen ehdoista" (Mäkinen 2001, 67).

³⁴⁹ "Kokemus on aina kokemusta jostakin, mutta ei silti ole olemassa erillistä objektiivista todellisuutta, josta ihminen aistiensa avulla muodostaisi mielellisiä kuvauksia, representaatioita ja kehittäisi niistä oman subjektiivisen maailmansa. On vain yksi maailma, joka ilmenee eri tavoin ihmisen käsityksissä." (Mäkinen 2001, 67.) Viittaus: Marton F. 1988. Phenomenography: a research approach to investigating different understanding of reality. Sherman & Webb (eds.) Qualitative research in education: focus and methods. London: Falmer Press:145.

³⁵⁰ Ammattikorkeakoulun tavoitteleva asiantuntijuus kaaviomuodossa: Mäkinen 2001, 78. Viittaukset: Ekola (toim.) 1992. Johdatus ammattikorkeakoulupedagogiikkaan: 13. Helakorpi & Olkinuora 1997. Asiantuntijuutta, ammattikorkeakoulupedagogiikkaa oppimassa: 73.

teorian ja käytännön suhteet³⁵¹.

Keskeiset tulokset: Opiskelijoiden käsitykset ergonomian tasoja kuvaavista dimensioista vahvistuivat opintojen aikana. Ergonomia näyttäytyi työhön liittyvänä mikrotason toimintana. Ergonomiatoiminta nähtiin myös mesotason toimintana. Erityisesti siihen kiinnittivät huomiota kuntoutuksen opiskelijat. Mesotasoon liittyvissä käsityksissä tapahtui opintojen aikana merkitsevää muutosta.

Työhön liittyvää makrotason toimintaa ryhmät jäsensivät eri tavoin: käsitys ergonomiasta makrotason toimintana oli vahvempi kuntoutuksen opiskelijoilla sekä opintojen alussa että lopussa. Yhdyskuntaan liittyvänä makrotason toimintana ergonomiata pidettiin vain harvoin. Ergonomian intresseiksi käsitettiin työkykytoiminta, taloudellinen hyöty ja laatu, tekniset intressit sekä psykososiaalinen hyvinvointi³⁵²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: 1. Ergonomiata ei ole tiedostettu ammattikorkeakoulutuksessa tietoperustana ja toimintana, jolla voidaan kehittää työelämää. 2. Tarvitaan tutkittua tietoa monialaisen asiantuntijuuden ja moniammatillisen toiminnan kehittämiseksi ammattikorkeakoulutuksessa. 3. On syytä tutkia käytännön tasolla tapahtuvaa rakennustekniikan ja kuntoutusalan asiantuntijoiden ergonomiayhteistyötä. 4. Kestävän kehityksen näkökulmasta tarvitaan tutkimusta ergonomian arvoista ja ergonomiatoiminnan eettisistä perusteista. 5. Ammatti- ja tiedekorkeakoulujen välillä tarvitaan keskustelua ergonomiasiantuntijuuden kehittämiseksi ja siihen liittyvästä työnjaosta. Yhteistyö voi tuottaa synergiaetua. 6. Ergonomiaparadigmaa ja ergonomiata koskevaa mallia tulee kehittää edelleen. Ergonomiata voisi tarkastella esimerkiksi kielitieteen, kulttuuriantropologian ja historiallisen tutkimuksen keinoin.³⁵³

Tutkimuksen rajoitukset: Kyselylomake perustui Wilsonin ja Caplen esittelemiin mallituksiin ergonomiasta ja sen tavoitteista. Valmista kyselymallia ei ollut käytettävissä.³⁵⁴ Laadullisessa tutkimuksessa ei tavoitella yleistettävyyttä, vaan huomio kohdistuu koko tutkimusprosessin luotettavuuteen. Kyse on muodostettujen kategorioiden vastaavuudesta vastaajien antamien merkitysten (uskottavuus) ja teoreettisten lähtökohtien (validiteetti) kanssa.^{355,356}

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Etelä-Karjalan väliaikainen ammattikorkeakoulu, Helsingin väliaikainen ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu. Tutkimuksen tiedonkeruu kohdistui neljään sellaiseen ammattikorkeakouluun, jossa oli tutkimushetkellä sekä rakennustekniikan että kuntoutusalan koulutusta.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

³⁵¹ Kaaviomuodossa: Ammattikorkeakoulun haasteet tiedollisen ja käytännöllisen osaamisen yhdistämisessä (Mäkinen 2001, 76). Viittaus: Eteläpelto 1992. Tulevaisuuden asiantuntijuuden kehittäminen. Teoksessa: Johdatus ammattikorkeakoulupedagogiikkaan: 23.

³⁵² Mäkinen 2001, 112-113. Mikroergonomia viittaa ihminen-kone-järjestelmän tarkasteluun, makroergonomia organisaatioiden kehittämiseen kokonaisvaltaisena, systeemiin liittyvänä toimintana. Mesotasolle sijoittuu koteihin ja asuntoihin kohdistuva suunnittelu. (Mts. 52-53, 57-58.)

³⁵³ Mäkinen 2001, 167-168. Tutkimusaiheiden tiivistys ja numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

³⁵⁴ Mäkinen 2001, 93. Viittaukset: Wilson 1995. A framework and context for ergonomics methodology. Wilson & Corlett (eds.) 1995. Evaluation of human work: a practical ergonomics methodology:10. Wilson 2000. Fundamentals of ergonomics in theory and practice:565. Caple 2000. Ergonomic tools to objectively assess workplace risks. Worth (ed.) 2000. Moving in on occupational injury:127.

³⁵⁵ Mäkinen 2001, 144. Viittaukset: Ahonen 1995. Fenomenografinen tutkimus:129, Eskola & Suoranta 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen:212.

³⁵⁶ Tutkimuksen luotettavuutta käsittelee luku 8.1 (Mäkinen 2001, 136-146).

Rohweder: Ympäristökasvatus ammattikorkeakoulussa: opetussuunnitelmateoreettisen mallin kehittäminen liiketalouden koulutukseen

tekijä	Rohweder, Liisa	julkaisuvuosi	2001
nimeke	Ympäristökasvatus ammattikorkeakoulussa: opetussuunnitelmateoreettisen mallin kehittäminen liiketalouden koulutukseen		
yliopisto	Helsingin kauppakorkeakoulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	opetussuunnitelmat, ympäristökasvatus, grounded theory, ympäristöjohtaminen, opetus, kestävä kehitys, liiketalous, koulutus, mallit (mallintaminen), opetusohjelmat (oppilaitokset), tutkimus, teorit, ympäristö, kasvatus, ammatillinen koulutus		
muut hakusanat	Business economics, Education systems, Environmental management, Planning, Suunnittelu, Teaching, Training, sustainable development (helecon)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): ”Tutkimuksen tavoitteena on lisätä teoreettista ja käytännön ymmärrystä siitä, miten ympäristökasvatus tulisi liiketaloudellisen koulutuksen opetussuunnitelmassa toteuttaa, kun ympäristökasvatuksen tavoitteena on organisaation ekologiseen paradigmanmuutokseen vaikuttaminen ja sen kautta ekologisesti kestävään kehityksen prosessin edistäminen.” Tutkimuskysymykset asetetaan empiirisestä aineistosta muodostuvien kategorioiden ja teoreettisen esiymmärryksen perusteella.³⁵⁷

Tutkimuskysymykset: 1. Miten Curriculum-ajatteluun perustuva toimintaympäristölähtöisyys soveltuu ympäristökasvatuksen opetussuunnitelman lähtökohdaksi?, 2. Miten ympäristökasvatus tulisi integroida opetussuunnitelmiin?, 3. Millainen on ympäristökasvatuksen oppimiskäsitys?, 4. Millaiset oppimismenetelmät tukevat ympäristökasvatuksen oppimiskäsitystä?, 5. Millainen on ympäristökasvatuksen oppimisympäristö?^{358,359}

Tutkimusmenetelmä(t): kehittävä tutkimus³⁶⁰, etnografia³⁶¹, grounded theory³⁶², aineistolähtöisyys³⁶³, emic-lähestymistapa³⁶⁴, teemahaastattelu, triangulaatio.³⁶⁵

Aineisto(t): Aineisto koostuu opettajien ja esimiesten haastatteluista sekä kirjallisista aineistoista, kuten

³⁵⁷ Rohweder 2001, 38.

³⁵⁸ Rohweder 2001, 114.

³⁵⁹ ”Tässä tutkimuksessa ei alun perin haluttu puhua tutkimusongelmasta vaan päädyttiin käyttämään sanaa tutkimustehtävä. Tämän käsitteellisen vallinnan katsottiin parhaiten kuvaavan tutkimuksen luonnetta ja siihen liittyvää aineiston hankintaa.” (Rohweder 2001, 94.)

³⁶⁰ ”Kehittävän tutkimuksen tulisi tuottaa teoreettisesti perusteltu ratkaisu johonkin käytännön ongelmaan” (Rohweder 2001, 223).

³⁶¹ Luku 3.3. (Rohweder 2001, 85-87). Tutkimustehtävä, teoreettinen tavoite ja tulkinnallinen lähtökohta perustelevat valintaa. Etnografinen lähestymistapa kuvataan emic-tyyppiseksi aiheiden noustessa tutkittavien lähtökohdista.

³⁶² Grounded theoryn esittelyssä korostetaan prosessin kaksivaiheisuutta: analyttinen vaihe liittyy tutkittavien kokemuksiin ja tuottaa aineistolähtöiset kategoriat. Synteettisessä vaiheessa tutkija käy aineiston ja kirjallisuuden vuoropuhelua teoreettisesti perustellun näkemyksensä kehittämiseksi. (Rohweder 2001, 89.) Viittaus: Tilbury 1993. Environmental education: developing a model for initial teacher education. Doctoral research thesis, Cambridge University.

³⁶³ Tutkimuskysymykset asetetaan empiirisestä aineistosta muodostuvien kategorioiden ja teoreettisen esiymmärryksen perusteella (Rohweder 2001, 38).

³⁶⁴ Kenttätutkimuksen lähestymistapana *emic* viittaa tutkittavien, *etic* tutkijan näkökulmaan (Rohweder 2001, 86). Viittaukset: Mm. Eskola & Suoranta 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen: 106.

³⁶⁵ Triangulaatio poisvalittu: ”Triangulaation periaatteen toteutumisesta ei tässä yhteydessä [aineistoissa] kuitenkaan voida puhua” (Rohweder 2001, 95).

opinto-oppaisiin sisällyvistä kurssikuvauksista. Yksilöhaastatteluihin osallistuneet N=31, ryhmähaastatteluihin osallistuneet N=8.³⁶⁶

Viitekehykset: liiketalous, ympäristökasvatus³⁶⁷, ympäristöjohtaminen, kestävä kehitys, poikkitieteisyys, opetussuunnitelmat, opetussuunnitelmateoriat, Curriculum-ajattelu³⁶⁸, Curriculum-ajatteluun perustuva toimintaympäristölähtöisyys³⁶⁹, oppimisteoriat, oppimiskäsitykset³⁷⁰, oppimismenetelmät³⁷¹, oppimisympäristöt³⁷², uudistava oppiminen, kehittävä oppiminen³⁷³, oppiva organisaatio³⁷⁴, konstruktivismi³⁷⁵, mallit, teorian ja käytännön suhteet, paradigmat, paradigmanmuutos (ekologia), ekologinen paradigmanmuutos.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa kehitettiin curriculum-ajatteluun perustuva ympäristökasvatuksen opetussuunnitelmateoreettinen ja normatiivinen malli liiketalouden koulutusta varten.³⁷⁶ Malli ei kuvaa tutkimushetken tilannetta, vaan sisältää ympäristökasvatuksen opetussuunnitelman kehittämisen keskeiset elementit.^{377, 378}

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa luotu malli on avauspuheenvuoro keskusteluun ekologista paradigmanmuutosta edistävistä opetussuunnitelmateoreettisista kehityksestä. Kuhunkin tutkimuskysymykseen liittyvän teoreettisen, poikkitieteisen käsitteistön syventäminen antaa aihetta jatkotutkimuksiin. Mallia voi soveltaa liiketaloudelliselta kannalta ympäristöongelmien ratkaisemiseen liittyvässä yritysten henkilöstökoulutuksessa.³⁷⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää tutkimuksen kohteina olleissa ammattikorkeakouluissa. Reliabiliteetti-arviointi on usein osoitettu epärelevantiksi etnografisessa tutkimuksessa. Tutkija esiintyi opettajia haastatellessaan kollegana. Tämä saattoi johtaa haastattelijan ja haastateltavan roolien vaihtumiseen. Haastattelujen epäformaalius voi heikentää tutkimuksen validiteettia. Tutkijan mukanaolo kontekstissa on aineistolähtöisen metodin vahvuus, mutta hänen käsityksensä voivat analyysivaiheessa heikentää validiteettia, ellei hän kykene sulkemaan ennakkokäsityksiään ulkopuolelle.³⁸⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulu, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, Haaga instituutin ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Mikkelin ammattikorkeakoulu.

---

³⁶⁶ Haastatteluaineiston kattavuus ja aineiston keruu: Rohweder 2001, 95-98.

³⁶⁷ Ympäristökasvatuksen käsitteestä ja merkityksestä luku 1.5. alalukuineen (Rohweder 2001, 26-36). Teoreettinen viitekehys: Rohweder 2001, 73.

³⁶⁸ Curriculum- vs. Lehrplan-tyyppinen opetussuunnitelma (Rohweder 2001, 44).

³⁶⁹ Toimintaympäristölähtöisyyden merkitykset empiirisen aineiston perusteella: Rohweder 2001, 117-118. Toimintaympäristölähtöisyys kaaviomuodossa: mts. 118.

³⁷⁰ Luku 2.2. (Rohweder 2001, 57-69).

³⁷¹ Aineistosta löytyviä ympäristökasvatuksen oppimismenetelmiä kaaviomuodossa: Rohweder 2001, 170. Oppimismenetelmiä ovat mm. tietäminen, ymmärtäminen ja toimiminen (mts. 173).

³⁷² Luku 4.5. (Rohweder 2001, 184-204).

³⁷³ "Kehittävä oppiminen on ekologisesti kestävä kehityksen prosessia tukevaa, kokonaisvaltaiseen oppimiskäsitykseen perustuvaa, uutta luovaa, tulevaisuuteen orientoitunutta yhteisöllistä oppimista" (Rohweder 2001, 183).

³⁷⁴ Rohweder 2001, 175-176.

³⁷⁵ "Konstruktivismin periaatteiden mukaan tietoa ja asenteita ei siirretä oppijalle, vaan oppija rakentaa henkilökohtaisen tulkinnan tilannesidonnaisesta kokemuksesta" (Rohweder 2001, 169).

³⁷⁶ Luku 4.6. (Rohweder 2001, 205-208. Malli kaaviomuodossa: mts. 208.

³⁷⁷ Rohweder 2001, 85.

³⁷⁸ Mallin normatiivisuudesta, viite: Kasanen, Lukka & Siitonen 1991. Konstruktiivinen tutkimusote liiketaloustieteessä. Liiketaloudellinen aikakauskirja 3, 301-327, ei sivuviittauksia.

³⁷⁹ Rohweder 2001, 224.

³⁸⁰ Rohweder 2001, tiivistelmä, 111-112.

koulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Vaasan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Ylikerälä, Juhani 2005, Penttilä, Taru 2012.

Salminen: Suomalainen ammattikorkeakoulu-uudistus opetushallinnon prosessina : koulutussuunnittelu valtion keskushallinnon näkökulmasta

tekijä	Salminen, Hannele	julkaisu vuosi	2001
nimeke	Suomalainen ammattikorkeakoulu-uudistus opetushallinnon prosessina : koulutussuunnittelu valtion keskushallinnon näkökulmasta		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	Opetusministeriö
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	koulutusjärjestelmät, uudistukset, koulutussuunnittelu, koulutus, korkeasteen koulutus, koulutuspolitiikka, opetushallinto, päätöksenteko, suunnittelu, kehittäminen, koululaitos, hallinto, opetus, kvalitatiivinen tutkimus, mallit (mallintaminen), tulevaisuus, historia		
muut hakusanat	ammattikorkeakoulut, koulutussuunnittelu, korkeakoulutus, koulutusjärjestelmät (eks)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee koulutuspoliittista suunnittelua, koulutusinstituutioita ja koulutusjärjestelmää koulutussosiologisessa viitekehyksessä analysoiden ammattikorkeakoulukoikeilun perusteluita ja tavoitteenasettelua poliittisen päätöksenteon (koulutuksen keskushallinnon, koulutuspoliittisten linjausten ja strategioiden) tasolla.³⁸¹ Tutkimusongelmat: 1. Mitä tavoitteita ja perusteluja suomalaisen ammattikorkeakoulujärjestelmän luomisen taustalla oli? a) Perusteluina esitetyt epäkohdat, joihin uudistuksella haluttiin vastata ja b) tavoitteet, joilla parempaan tilaan tulisi päästä, 2. Miten ammattikorkeakoulu-uudistuksen perustelut, tavoitteet ja suunnittelu erosivat keskiasteen tutkinno uudistuksen perusteluista, tavoitteista ja suunnittelusta?, 3. Poikkesiko suomalaisen ammattikorkeakoulureformin suunnitteluprosessi muista reformien suunnitteluprosesseista?, 4. Millaisia ulkomaisia malleja Suomeen luodulle järjestelmälle oli olemassa?³⁸²

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus³⁸³, tapaustutkimus³⁸⁴, haastattelututkimus, sisällönanalyysi³⁸⁵, nelikentät³⁸⁶, analyttinen yleistäminen.³⁸⁷

³⁸¹ Salminen 2001, tiivistelmä, 21.

³⁸² Salminen 2001, 14.

³⁸³ Laadullisen tutkimuksen lähestymistavat kaaviomuodossa: Salminen 2001, 24, viittaus: Wolcott 1990. *Writing up qualitative research*. Newbury Park (Calif.): Sage.

³⁸⁴ Tutkimuksen eteneminen kaaviomuodossa: Salminen 2001, 30. Viittaus: Eisenhardt 1989. Building theories from case study research. *Academy of Management Review* 14 (4), 532-550. Alkuperäisen lähdemerkinnän virhe korjattu. Julkaisun numero on 4 eikä 14.

³⁸⁵ Sisällönanalyysi on aineistonkeruumenetelmä, analyysimenetelmä ja tulosten tarkastelumenetelmä (Salminen 2001, 26-28). Viittaus: Laaksovirta 1988. Tutkimuksen lukeminen ja tekeminen.

³⁸⁶ Granheimin, Koganin ja Lundgrenin koulutusjärjestelmän ohjauksen nelikenttä (Salminen 2001, 33). Viittaus: Granheim, Kogan & Lundgren (eds.) 1990. Evaluation as policymaking: introducing evaluation into a national decentralised educational system. Ei sivuviittausta.

³⁸⁷ Salminen 2001, 91. Ks. tutkimuksen rajoitukset.

Aineisto(t): Tutkimuksen aineistoryhmiä ovat viralliset dokumentit, muut tutkimukset ja raportit sekä haastatteluaineistot. Teemahaastattelut (N=6).³⁸⁸

Viitekehykset: ammattikorkeakoulu-uudistus, opetushallinto, ammattitaitorakenne³⁸⁹, kansainvälistyminen, dualimalli, korkeakoulujen työnjako, koulutussosiologia, sosiologis-historiallinen kehityskulku, ammattikorkeakoulu-uudistuksen makrotaso³⁹⁰, systeemiteoreettinen viitekehys³⁹¹, politiikan teon kategoriat, policy process, systemaattisen muutosstrategian malli, missioanalyysi, korkeakoululaitosta koskevien suunnitelmien muotoilu ja toteutuminen, koulutusjärjestelmän ohjauksen nelikenttä.³⁹²

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulu-uudistusta perustelivat tiivistetysti seuraavat seikat: 1. vallinneen koulutusjärjestelmän epäkohdat, 2. pyrkimys koulutuksen laadun kehittämiseen, 3. tarve ottaa yhteiskunnan ja työelämän muutokset huomioon koulutuksessa.

Koulutusjärjestelmä ei kyennyt vastaamaan nuorten toiveisiin. Korkeakoulutuksen lisäämisessä suuntauduttiin ammatillisen järjestelmän kehittämiseen eikä tiedekorkeakoulujen opiskelupaikkamäärän kasvattamiseen; tähdättiin tavoitteiltaan, tehtäviltään ja kulttuuriltaan kahteen erilaiseen järjestelmään. Pyrittiin tasa-arvoisuuteen mm. aluepoliittisesti.

Yhteistyö oppilaitosten välillä ja erityisesti elinkeinoelämän kanssa nähtiin keskeisenä uudistuksessa; tarvittiin uusia työmuotoja ja uudenlaista kulttuuria. Eroa yliopistoihin tuotettiin painottamalla ammatillista osaamista ja työelämäyhteistyötä. Lehtisalon ja Raivolan (1999)³⁹³ mukaan eronteko ylikorostui. Ammattikorkeakoulujen harjoittaman tutkimus- ja kehitystyön suhde ja ero tiedekorkeakouluissa harjoitettuun *onkiperä kysymys julkisessa keskustelussa* (Salminen 2001, 75).

Ammatillisen koulutuksen ongelmiksi koettiin koulutuksen pohjautuminen vanhentuneeseen (1970-luvun) ammattitaitorakenteeseen, vaikeudet kansainvälisessä vertailtavuudessa ja koulutuspaikkojen moninkertainen käyttö. Kansainväliseen kilpailukykyyn kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota, mikä edellytti parempaa yhteistyötä koulutuksen ja elinkeinoelämän välillä.³⁹⁴

Ammattikorkeakoulukokeilun suunnittelua tarkasteltiin tutkimuksessa useissa viitekehyksissä, kuten *politiikan teon kategoriat* (Lampinen 1992), *policy process* (Harman 1984), *systemaattisen muutosstrategian malli* (Bushnell 1971), *missioanalyysi* (Kaufmann 1972), *korkeakoululaitosta koskevien suunnitelmien muotoilu ja toteutuminen* (Vanttaja & Ketonen 1995).³⁹⁵ Esimerkiksi Bushnellin malliin verrattaessa havaittiin, että uudistus vastaa rakenteellisesti teoreettista mallia, mutta ei prosessina etene mallin mukaisesti.³⁹⁶

Tutkimuksessa havaittiin yhtäläisyyksiä ammattikorkeakoulu-uudistuksen ja keskiasteen uudistuksen välillä perusteluissa ja tavoitteenasettelussa (Salminen 2001, 87).³⁹⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusta voisi tehdä seuraavista näkökulmista: ammattikorkeakoulureformin onnistuneisuus, ammattikorkeakoulujärjestelmässä havaitut aiemmin en-

³⁸⁸ Luku 1.3 (Salminen 2001, 24-26). Opetusministeriössä työskennelleet haastateltavat on nimetty: mts. 25.

³⁸⁹ "1980-luvun lopun ammatillinen koulutus oli suunniteltu edellisen vuosikymmenen alkupuolella, ja 1990-luvulle tultaessa se vastasi pääosin vanhentuneeseen ammattitaitorakenteeseen" (Salminen 2001, 75).

³⁹⁰ Salminen 2001, 20.

³⁹¹ Systeemiteoreettinen viitekehys poisvalittu *mekanistisuuden* vuoksi (Salminen 2001, 21).

³⁹² Salminen 2001, 33. Viittaus: Granheim, Kogan & Lundgren (eds.) 1990. Evaluation as policymaking: introducing evaluation into a national decentralised educational system. Ei sivuviittausta.

³⁹³ Salminen 2001, 75. Viittaus: Lehtisalo & Raivola 1999. *Koulutus ja koulutuspolitiikka 2000-luvulle*.

³⁹⁴ Salminen 2001, 73-85.

³⁹⁵ Mallit esitelty luvun 2 alaluvuissa (Salminen 2001, 31-61).

³⁹⁶ Salminen 2001, 79.

³⁹⁷ Viittaus: Salminen 1999. Ammattikorkeakoulu-uudistuksen ja keskiasteen tutkinon uudistuksen yhteneväisyyksiä ja eroja. *Kasvatus* 30 (5), 472-490.

nakoimattomat ongelmat, ammattikorkeakoulujärjestelmän piilofunktiot; makro- ja mikrotason evalu-aatiotutkimukset, esim. mitä muutoksia on tarvittu tavoitteisiin pääsemiseksi; lainsäädännössä asetettujen odotusten toteutuminen, ammattikorkeakoulujen legitimizeetti työmarkkinoiden kannalta, järjestelmätason tavoitteiden ja opiskelija/yksilötason tavoitteiden mahdolliset ristiriidat.³⁹⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen rajaukset ja suhde aiempaan tutkimukseen on esitetty luvuissa 1.1. ja 1.2. (Salminen 2001, 19-23). Luotettavuutta, näkökulma- ja menetelmävalintojen vaikutusta, tarkastellaan luvussa 5.2. (mts., 89-97). Analyyttisten yleistysten validiteetti kuvataan eroina tilastollisiin selityksiin ja arkiajatteluun: ”1. analyttinen yleistys kokoaa yhteen irralliset faktat, jotka vakuuttavat, että tietty tapahtuma tapahtui, 2. selityksissä esitetään useita syitä tapahtumaan, 3. kun analyttistä selitystä tuetaan tai perustellaan tosiasioilla, joita tutkimuksessa on esitetty, selityksiä pidetään pätevinä, 4. analyttiset selitykset tehdään eri näkökulmista”.³⁹⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Yksittäisiä ammattikorkeakouluja ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Kolehmainen, Seppo 1997, Kotila, Hannu 2000, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Nurmi, Jouni 1998, Peltomäki, Eila 1996, Raudaskoski, Leena 2000,

Saadut viittaukset: Hokkanen, Simo 2001, Räisänen, Anu 2002, Toikka, Mirja 2002, Herranen, Jatta 2003, Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Kyrölahti, Eija 2005, Heinonen, Jarmo 2006, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Lahtinen, Päivikki 2009, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Katajamäki, Erja 2010, Lyytinen, Anu 2011, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Jämsä, Ulla 2014.

Sirkka: Sairaanhoidajasta sairaanhoitajaksi : korkea-asteen tutkintoon johtava monimuotokoulutus itseohjautuvan ammatillisen kasvun ja kehityksen välineenä Suomessa ja Unkarissa

tekijä	Sirkka, Kari A.	julkaisu vuosi	2001
nimeke	Sairaanhoidajasta sairaanhoitajaksi : korkea-asteen tutkintoon johtava monimuotokoulutus itseohjautuvan ammatillisen kasvun ja kehityksen välineenä Suomessa ja Unkarissa		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, Rauman opettajankoulutuslaitos		
YSO-asiasanat	hoitotyö, ammatillinen kehitys, terveysala, täydennyskoulutus, aikuiset, opiskelu, oppiminen, kokemukset, vertaileva tutkimus, oppimisympäristö, vertailu, koulutustarve, kansainvälinen vertailu, tutkinnot, itseohjautuvuus, korkea-asteen koulutus, jatkokoulutus, ammatillinen aikuiskoulutus, aikuisopiskelu, monimuoto-opetus, aikuiskoulutus, koulutus, sairaanhoitajat		
muut hakusanat	programmed instruction as topic, education, nursing, continuing (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa kuvataan aiempaa sairaanhoitajatutkintoon päivittävien aikuisopiskelijoiden käsityksiä monimuoto-opetuksena toteutettavan korkea-asteen tutkinnon roolista ammatillisen kasvun välineenä.

Tutkimuksen osa-alueet ja tutkimusongelmat: 1. *Itseohjautuvuuden käsitteen selkiyttäminen*. 1.1. Miten aikuisopiskelijat käsittävät itseohjautuvuuden käsitteenä?, 1.2. Millaisia käsityksiä aikuisopiskelijoilla on itseohjautuvuuden toteutumisesta koulutuksessaan?, 1.3. Millaisia merkityksiä aikuisopiskelijat antavat itseohjautuvuudelle ammatillisen kasvun prosesseissaan?, 2. *Aikuisopiskelijoiden koulutus-, ammatillisen*

³⁹⁸ Salminen 2001, 97-98.

³⁹⁹ Salminen 2001, 91. Viittaus: McMillan & Schumacher 1989. Research in education: a conceptual introduction (2nd ed.):438-439.

kasvun ja kehityksen tarpeiden sekä oppimisen ja opiskelun orientaatioiden ja päämäärien välisten yhteyksien kartoittaminen. 2.1. Millaisia koulutustarpeita sekä ammatillisen kasvun ja kehityksen tarpeita tutkintoon johtavassa koulutuksessa opiskelevilla aikuisilla on?, 2.2. Millaisia oppimisen sekä ammatillisen kasvun ja kehityksen päämääriä aikuisopiskelijat koulutukselleen asettavat?, 3. *Oppimisympäristöissä ilmenevien ammatillista kasvua kehitystä mahdollistavien ja/tai haittaavien tekijöiden tunnistaminen korkea-asteen tutkintoon johtavassa monimuotokoulutuksessa.* 3.1. Millaisia oppimista sekä ammatillista kasvua ja kehitystä mahdollistavia ja haittaavia tekijöitä aikuisopiskelijat tunnistavat koulutuksessaan olevan?. 3.2. Mikä on ympäristön (oppimisympäristö ja -kulttuuri, elämäntilannetekijät, sosiaalinen ympäristö) merkitys aikuisten opiskelussa ja oppimisessa?, 4. *Korkea-asteen tutkintoon johtavan monimuotokoulutuksen merkitysten etsiminen sairaanhoitajan ammatissa toimimiselle sekä sairaanhoitajan ammatin uusiutumislle.* 4.1. Millaisia merkityksiä aikuisopiskelijat antavat korkea-asteen tutkintoon johtavalle koulutukselle oman ammattinsa näkökulmasta?. 4.2. Miten aikuisopiskelijat arvioivat korkea-asteen koulutuksen merkityksiä sairaanhoitajan ammatin uusiutumislle?, 5. *[Tutkimuksen tehtävänä on] edellä mainittuihin alueisiin ja niistä johdettuihin tutkimusongelmiin vertailevan tiedon tuottaminen suomalaisesta ja unkarilaisesta korkea-asteen tutkintoon johtavasta monimuotokoulutuksesta.* ⁴⁰⁰

Tutkimusmenetelmä(t): vertaileva tutkimus, kansainvälinen vertailu, kyselytutkimus, fenomenografia, esseevastaukset. Tutkimusasetelma kaaviomuodossa: Sirkka 2001, 26.

Aineisto(t): Aineisto kerättiin loka-marraskuussa 1998. Vastaajat olivat sairaanhoitaja (AMK) -tutkinnon opiskelijoita Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalta ja diplomas ápoló -tutkinnon suorittajia Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egetemin hoitotyön yksiköstä. Keruu tapahtui suomen- tai unkarinkielisellä kyselylomakkeella, jossa oli 11 avointa kysymystä. Saadut vastaukset: suomalaiset N=30, unkarilaiset N=79.

Viitekehukset: ammatillinen kasvu, itseohjautuvuus⁴⁰¹, asiantuntijuus⁴⁰², aikuisopiskelu, andragogiikka⁴⁰³, tutkinnon päivittäminen, terveysala, sairaanhoitajat, käsitykset, oppimiskäsitykset⁴⁰⁴, tiedonintressit, oppimisen lajit⁴⁰⁵, merkitykset, postmoderni⁴⁰⁶, oppimisympäristöt, opetussuunnitelmat, oppimiskulttuurit, opiskeluintentiot, opiskeluorientaatiot, ammatillisen kasvun intentiot, ammatillisen kasvun orientaatiot, elämäntilanteet, ammatin uusiutuminen.

Keskeiset tulokset: Itseohjautuvuus ammatilliseen kasvuun ja kehitykseen liittyen on sekä opiskelijoille että opettajille varsin vieras ilmiö. Ammattiin sosiaalistamisen pitkä perinne vaikuttaa edelleen.⁴⁰⁷ Tulosten tarkastelu jakautuu opiskelijoiden käsityksiin 1. itseohjautuvuudesta terveysalan tutkintoon johtavassa monimuotokoulutuksessa, 2. koulutustarpeista, 3. oman kehityksen sisällöstä koulutuksen aikana, 4. oppimista ja ammatillista kasvua mahdollistaneista tekijöistä koulutuksen aikana, 5. ympäristön merkityksestä opiskelulle ja oppimiselle, 6. korkea-asteen tutkintoon johtavan koulutuksen merkityksestä sairaanhoitajan am-

⁴⁰⁰ Sirkka 2001, 27.

⁴⁰¹ Itseohjautuvuuden käsitettä tarkastelee luku 5.1 (Sirkka 2001, 40-41).

⁴⁰² Asiantuntijuuden tarkastelua sisältyy lukuun 6.3.3. *Odotettu ammatillinen kasvu koulutuksen tuloksena* (Sirkka 2001, 64-66).

⁴⁰³ Sirkka 2001, 28.

⁴⁰⁴ Oppimiskäsitysten vertailua taulukkomuodossa: Sirkka 2001, 30.

⁴⁰⁵ Mezirowin oppimisen lajit ovat instrumentaalinen, dialoginen ja emansipatorinen (itsereflektioiva) (Sirkka 2001, 28). Habermasin tiedonintressit ovat: tekninen, käytännöllinen ja emansipatorinen.

⁴⁰⁶ Postmodernissa yhteiskunnassa behavioristisen ihmiskäsityksen mukainen oppimiskäsitys – pelkkä käyttäytymisen muuttaminen – ei riitä. On painotettava oppijan tulkintaa ja ymmärrystä omasta tilanteestaan, hermeneutiikan ja eläytymiskyvyn valmiuksia (Sirkka 2001, 29).

⁴⁰⁷ Sirkka 2001, abstrakti.

matille. Itseohjautuvuudesta tunnistettiin opiskelijoiden vastauksissa viisi kategoriaa: itsenäisyys, oma-aloitteisuus, reflektiivisyys, koordinointi ja opiskelun mielekkyys.⁴⁰⁸ Suomalaisen ja unkarilaisten opiskelijoiden opiskelun ja ammatillisen kasvun intentiot ja orientaatiot on tiivistetty kaaviomuotoon, kumpikin ryhmä omaksi kaaviokseen (Sirkka 2001, 89-90). Orientaatiot on jaoteltu saavutus-, toistamis- ja merkitysorientaatioihin.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkintoon johtavien aikuiskoulutusohjelmien tulisi olla kiinteässä yhteistyössä työelämän kanssa, myötäillä ja tukea työelämän kehittämissuuntauksia.⁴⁰⁹ Jatkotutkimusaiheita: Miten tutkintoon johtava aikuiskoulutus ja työelämän kehittämisprojektit voitaisiin sisällöllisesti yhdistää siten, että olisi mahdollista tuottaa todellista asiantuntijuutta käytäntöjen kehittämiseksi?, Missä ja mitä ovat esteet, jotka estävät sairaanhoitajia hyödyntämästä voimavarojaan hoitotyössä ja yhteiskunnassa?, Miksi sairaanhoitajien ammattikuntaa luonnehtii heikko omanarvontunto?, Miksi yhteiskunnassa pidetään yllä hoitotyön alhaista arvostusta? Olisi myös tutkittava yksittäisten osaamisalueiden kannalta koulutuksen vaikutusten näkymistä hoitotyön käytännöissä tutkinnon suorittamisen jälkeen.⁴¹⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Fenomenografisen tutkimuksen luotettavuuskriteereitä ovat 1. diskurssikriteeri (argumentointi verrattuna vaihtoehtoihin päätelyihin), 2. heuristinen arvo (tutkijan kyky nähdä todellisuuden aspekteja uudella tavalla), 3. tutkimuksen empiirinen ankkurointi käytäntöön suurin lainauksin, 4. konsistenssi eli kategorioiden sisäisen logiikan yhtenäisyys, 5. pragmaattinen kriteeri: tutkimuksen käytännöllinen merkitys.⁴¹¹ Tutkimuksen suorittamista arvioidaan luvussa 9.2. (Sirkka 2001, 132-136).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Satakunnan ammattikorkeakoulu, Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egetem.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Karttunen 1999, Könnilä 1999.

Saadut viittaukset: ei ole.

Vesala: Oppivuus ammattikorkeakoulussa : liiketoimintasuunnitelmaopintojakson kehittäminen toimintatutkimuksena

tekijä	Vesala, Päivi	julkaisu vuosi	2001
nimeke	Oppivuus ammattikorkeakoulussa: liiketoimintasuunnitelmaopintojakson kehittäminen toimintatutkimuksena		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	liiketalous, korkeakouluopetus, liiketoimintasuunnitelmat, opetus, kehittäminen, oppiva organisaatio, toimintatutkimus, oppiminen, liiketoiminta, koulutus, postmodernismi, liiketaloustiede, integroitu opetus, oppimistulokset, yhteistyö, esimerkit		
muut hakusanat	Kaupallinen koulutus, Training, Learning, Business education (helecon)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tutkimuksen päätavoitteena on liiketoimintasuunnitelmaopintojakson kehittäminen Oulun seudun ammattikorkeakoulussa siten, että tuloksena on uusi toimintamalli liiketalousaineiden oppimisessa. Tavoitteena on myös tutkia, miten oppivuutta ammattikorkeakouluorganisaatiossa

⁴⁰⁸ Itseohjautuvuuden yhteenveto taulukkona: Sirkka 2001, 74. Tuloksista kokonaisuudessaan luku 8 (mts., 72-121).

⁴⁰⁹ Tutkimustulosten hyödyntämistä tarkastellaan luvussa 9.1.5. (Sirkka 2001, 129-132).

⁴¹⁰ Sirkka 2001, 136-137.

⁴¹¹ Sirkka 2001, 69. Viittaus: Larsson S. 1993. Om kvalitetskriterien i kvalitativa studier. Nordisk Pedagogik 4: 194-211. Lähin vastine: Larsson, Staffan 1993. Om kvalitet i kvalitativa studier. Nordisk Pedagogik 13 (4): 194-211.

voidaan kehittää.⁴¹²

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, toimintatutkimus, Elliotin mallin mukainen toimintatutkimus
413,414

Aineisto(t): Tutkimusaineisto koostuu projektin aikana kerätyistä palautteista yrittäjiltä, opiskelijoilta ja opettajilta. Opiskelijoiden palautteet kerättiin kirjeiden muodossa (I kierros: N=20, II kierros: N=48, III kierros: N=45). Yrittäjille jaettiin arviointilomake (I kierros: N=2, II kierros: N=7, III kierros: N=15). Opettajat osallistuivat palautekeskusteluihin, jotka nauhoitettiin (I kierros: N=4, II kierros: N=3, III kierros: N=3).⁴¹⁵

Viitekehykset: oppivuus⁴¹⁶, kaupan ja hallinnon ala, uusi talous⁴¹⁷, opintojaksot, liiketoimintasuunnitelmat, oppiainesidonnaisuus⁴¹⁸, taylorismi, postmoderni⁴¹⁹, heimot⁴²⁰, systeemisyyt^{421,422}, oppivan organisaation malli⁴²³, osaaminen, tietokäsitykset⁴²⁴, hiljainen tieto⁴²⁵, tiedonkäyttö⁴²⁶, teorian ja käytännön suhteet⁴²⁷, kolmikanta⁴²⁸ Tutkimuksen viitekehys kaaviomuodossa: Vesala 2001, 38.

Keskeiset tulokset: Kolmivuotisen prosessin aikana tunnistettuja ongelmia: opettajien substanssiosaamisen kokoaminen yrityksiä palvelevaksi kokonaisuudeksi, erilaiset näkemykset opiskelijoiden itsenäisen toiminnan edellytyksistä, yrittäjien sitouttaminen projektiin, tietotekniikan käytön ongelmat. Todettuja onnistumisia: opettajat kokivat ”kerrankin saavansa palautetta työstään”, opiskelijoiden ohjaaminen kehittyi. Pohdittiin, miten opettajatiimin kokemusta muokattaisiin koko yksikön osaamiseksi.⁴²⁹ ”Opettajien mielestä ammattikorkeakouluyhteisö ei ole vielä kehittynyt samalla tavalla kuin esimerkiksi tiedeyhteisöt, joissa ollaan eri mieltä asioista ja joissa se koetaan hyväksi asia[ksi], koska se vie tiedettä eteenpäin.” (Vesala 2001,

⁴¹² Vesala 2001, 17-18.

⁴¹³ Kemmisin malliin (Vesala 2001, 182) pohjautuvaa Elliotin mallia (kaavio mts. 184-185) taustoitetaan luvussa 4.2.6.2. (mts., 195-196).

⁴¹⁴ Palauteaineiston analyysi: Vesala 2001, 213-215. Tutkimuksen vaiheistus ja aikataulutus (1996-1999) kaaviomuodossa: mts., 211-213.

⁴¹⁵ Elliotin tunnistamista toimintatutkimuksen tiedonkeruumenetelmistä, ks. Vesala 2001, 185-186.

⁴¹⁶ Organisaation oppivuudella viitataan oppimiskykyyn eli kykyyn kehittää oppivan organisaation systeemistä kokonaisuutta (Vesala 2001, 40). Organisaation oppivuuden tarkastelun yhteenveto: mts., 215-216.

⁴¹⁷ Vesala 2001, 19-23.

⁴¹⁸ Oppiainesidonnaisuuden idea poisvalittu. Opistoasteella vallinnutta oppiaine- ja luokkahuonesidonnaisuutta luonnehditaan *tayloristiseksi* (Vesala 2001, 16-17).

⁴¹⁹ ”[P]ostmoderni on keinotekoinen ympäristö, joka syntyy medioiden kautta. Zygmunt Bauman kuvaa postmodernia monimuotoiseksi, epävarmaksi, vaihtuvien mielentilojen aikakaudeksi. Asiat muuttuvat niin nopealla tahdilla, ettei ajatuspintymä ehdi syntyä.” (Vesala 2001, 24.) Postmoderni olotila on kompleksinen ja ennustamaton systeemi, josta tavoitteita asettava, johtava ja koordinoiva taho puuttuu (mts. 27).

⁴²⁰ Vesala 2001, 24.

⁴²¹ ”Liiketoimintaopintojaksoa voidaan pitää toiminnallisena kokonaisuutena eli systeeminä, jossa ratkaisevia ovat vuorovaikutusjärjestelmät opettajien ja opiskelijoiden ja yrittäjien välillä (vrt. Kurtakko 1991, 52).” (Vesala 2001, 17.) Viittaus: Kurtakko 1991. Toimintatutkimus koulun ja opetuksen kehittämisessä. Teoksessa: Syrjälä & Merenheimo (toim.) 1991. Kasvatustutkimuksen laadullisia lähestymistapoja:52.

⁴²² ”Systeeminen näkemys keskittyy [kausaalijattelun sijasta] ymmärtämään eri ilmiöiden muodostamaa kokonaisuutta ja pohtimaan, miten vaikuttavat toinen toisiinsa” (Vesala 2001, 117).

⁴²³ Oppivan organisaation malli rinnastuu postmoderniin habitaattiin kompleksisena systeeminä (Vesala 2001, 217).

⁴²⁴ ”Varsinkin kauppaopetuksessa vallalla ollut tietokäsitys on perustunut pitkälle yrityselämää säätelevän lainsäädännön luomaan toimintaympäristöön, jossa on ollut vain oikeita tai vääriä ratkaisuja” (Vesala 2001, Esipuhe).

⁴²⁵ Vesala 2001, 35.

⁴²⁶ Uuden tiedon tuottaminen ja sen hyödyntäminen on toisarvoista käytännön rinnalla (Vesala 2001, 195).

⁴²⁷ ”Ammattikorkeakoulun tavoitteena on yhdistää teoria ja käytäntö” (Vesala 2001, 16). ”Teoriat selkiytyivät, kun niitä tutkittiin käytännössä” (mts., 238, toisen kehittämissyklin kuvauksesta).

⁴²⁸ Kolmikanta-termiä ei tutkimuksessa käytetä. Ajattelutapa esiintyy mm. kuvattaessa yhteistyön kehittämisehdotuksia: ”Toivottiin yrittäjän, opettajien ja opiskelijoiden välistä tiiviimpää yhteistyötä” (Vesala 2001, 264, kaavio s. 134.)

⁴²⁹ Prosessin ja tulosten yhteenvetoa esitetään luvussa 5.5 (Vesala 2001, 277-279).

272.) Organisaation kehittäminen oppivaksi vaatii asian mieltämistä tärkeäksi, johdon sitoutumista ja tarvittavaa resurssointia (mts., 305).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Myös muita opintojaksoja tutkitussa ammattikorkeakoulussa on mahdollista uudistaa tässä tutkimuksessa toteutetun kehittämistyön mallin mukaisesti.⁴³⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen tekijä toimi tutkimuksen ajan opettajatiimin jäsenenä sisäisen konsultin roolissa. Tulokset eivät ole yleistettävissä ammattikorkeakoulujen ulkopuolelle. Yleistettävyys ei ole toimintatutkimuksen pragmaattisen luonteen vuoksi oleellista, vaan tärkeämpää ovat organisaatiokohtaiset tulokset parempina *työelämän käytäntöinä*.⁴³¹ Tutkimuksen luotettavuuden lisäämiseksi projektiin osallistunut opettajatiimi sai luettavakseen tutkimusraportin ja kommentit huomioitiin lopullisessa raportissa.⁴³²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Löfman, Päivi 2014.

Vesterinen: Projektiopiskelu ja -oppiminen ammattikorkeakoulussa

tekijä	Vesterinen, Pirkko	julkaisuvuosi	2001
nimeke	Projektiopiskelu ja -oppiminen ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	koulutus, opetusmenetelmät, opinto-ohjaus, oppiminen, oppimisprosessi, osaaminen, projektioppiminen, projektityö, työelämä, opiskelu, ammattitaito, arviointi, fenomenografia, haastattelututkimus, kasvatustiede, kvalifikaatiot, kyselytutkimus, ohjaus (neuvonta ja opastus), opetus, projektit, oppimistyyli, päiväkirjat, pätevyys, pedagogiikka, tutkimusmenetelmät, opinnot		
muut hakusanat	counselling, phenomenography, polytechnic pedagogy, project-based learning, project pedagogy, projektiopiskelu, qualification requirements, working life skills		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on kuvata opiskelijoiden ja opettajien käsityksiä projektiopiskelusta ja sekä osaamisesta, jota projektiopiskelu tuottaa ja oletetaan tuottavan. Tarkoitus on kuvata myös projektiopiskelun ohjausta sekä rakentaa projektipedagogiikan mallia, jonka avulla on mahdollista kehittää projektiopiskelun pedagogiikkaa ammattikorkeakoulussa.⁴³³

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, fenomenografia, fenomenografinen analyysi⁴³⁴, tapaustutkimus⁴³⁵, triangulaatio. Tutkija on itse tutkimuksen pääasiallinen tutkimusväline (human instrument).⁴³⁶

⁴³⁰ Vesala 2001, 305.

⁴³¹ Vesala 2001, 303-305.

⁴³² Vesala 2001, 215. Toimintatutkimuksen luotettavuudesta luku 4.2.7. (mts., 199-201).

⁴³³ Vesterinen 2001, 12-13.

⁴³⁴ Lähestymistavan valinnan perusteluista ja sovellus tähän tutkimukseen: Vesterinen 2001, 90-98.

⁴³⁵ "Tämän tutkimuksen tutkimusote on lähinnä case-tutkimus, koska tutkimus tapahtui tapaustutkimukselle ominaisessa kontekstissa" (Vesterinen 2001, 91). Kirjoittaja mainitsee (s. 82), että tapaustutkimukseen ehdotettuja analyysimenetelmiä (Yin R. K. 1989: Case study research: design and methods) poisvalittiin tähän tutkimukseen soveltumattomina.

⁴³⁶ Vesterinen 2001, 76.

Aineisto(t): oppimispäiväkirjat (N=55), tiimipäiväkirjat⁴³⁷, kysely ammattikorkeakouluille (N=24, sähköpostikysely 40:lle vastaajalle sosiaali- ja terveysaloilta), kyselyt opiskelijoille (kevät 1999, N=4 ja syksy 1999, N=7), sähköpostikysely opiskelijoille (N=3), teemakyselyt opettajille (2 kpl, N=8, N=6), ryhmähaastattelut opiskelijoille (N=15), videohaastattelut opettajille (2 kpl, N=8, N=11)

Viitekehykset: projektiopiskelu⁴³⁸, projektioppiminen⁴³⁹, projektipedagogiikka⁴⁴⁰, konstruktivismi⁴⁴¹, tiedonhankinta⁴⁴², tiedonkäyttö, ohjaus, osaaminen, työelämätaidot, SYTKE-projekti⁴⁴³

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen keskeinen sisältö käsittelee projektioppimista, osaamista ja projektiopiskelun ohjausta. Tutkimuksen tulokset, joita fenomenografinen analyysi tuottaa, ovat ne kategoriat, jotka aineistosta muodostuvat.⁴⁴⁴ Opettajien käsityksissä korostuvat projektiopiskelun ja ammattikorkeakoulun pedagogisen kulttuurin erot. Opiskelijat tuottivat kategorioita tavoitteista, keinoista, projektiopiskelun toteutuksesta ja arvioinnista. Lisäksi kategorioita on ryhmissä projektiopiskelun ohjaus sekä projektipedagogiikka.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimustulokset voivat antaa pedagogisia ja sisällöllisiä malleja ja ideoita toteuttaa projektityöskentelyä tavoitteellisemmin, systemaattisemmin ja tarkoituksenmukaisemmin. Saatujen tulosten perusteella on tarkoitus jatkaa AMK:n⁴⁴⁵ sisällöllistä ja pedagogista kehittämisen prosessia siten, että AMK:n opiskelijoiden on mahdollista hankkia opiskelunsa aikana juuri niitä työelämätaitoja, joita he tarvitsevat nykyisessä ja tulevaisuuden muuttuvassa työelämässä.

Tutkimuksen rajoitukset: Tapaustutkimuksissa ei ole kyse yleistämisestä, vaan tulokset suhteutetaan laajempiin kokonaisuuksiin. Analyysin pohjalta pohditaan, mitä erityistä saaduissa ratkaisumalleissa ja tuloksissa on suhteutettuna muihin samantyyppisistä olosuhteista ja tapauksista saatuihin tuloksiin.⁴⁴⁶

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Friman, Mervi 2004, Kaarevirta, Päivi 2004, Alanko-Turunen, Merja 2005, Heinonen, Jarmo 2006, Hyrkkänen, Ursula 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Lahtinen, Päivikki 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Asteljoki, Sari 2010, Katajamäki, Erja 2010, Malmivirta, Helena 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Jämsä, Ulla

⁴³⁷ Muoto esitetään liitteessä, tutkimusraportissa ei ole esimerkkejä.

⁴³⁸ Projektiopiskelu tarkoittaa tässä tutkimuksessa työelämässä tarpeellisen projektityömenetelmän opiskelua. Projektiopiskelua on oppimisen ja ohjaamisen kannalta tutkittu hyvin vähän. (Vesterinen 2001, 12.)

⁴³⁹ Projektioppimisella tarkoitetaan suhteellisen pitkäkestoista, mielekkäiden ongelmien ympärille rakentuvaa prosessia, joka integroi eri tieteen- tai tiedonalojen käsityksiä ja käsitteitä. Oppimisessa pyritään siihen, että oppijat ratkaisevat mahdollisimman todellisia ongelmia ja kehittämistehtäviä täsmentämällä tavoitteenasettelujaan, keskustelemalla ideoista, keräämällä ja analysoimalla tietoa, tulkitsemalla tuloksia, tekemällä johtopäätöksiä ja kommunikoimalla ideoitaan ja löydöksiään muille sekä arvioimalla omaa oppimistaan. (Vesterinen 2001, 14.)

⁴⁴⁰ Projektipedagogiikalla tarkoitetaan oppimis-ohjaus –prosessia, joka on ominaista opiskeltaessa työelämän kehittämisenprojekteissa tavoitteena projektityötaitojen oppiminen (Vesterinen 2001, 15).

⁴⁴¹ Konstruktivismi ei itsessään ole mikään oppimisteoria, vaan epistemologinen eli tietoteoreettinen näkemys siitä, mitä tieto on ja miten ihminen hankkii tietoa (Vesterinen 2001, 22). Viittaus: Tynjälä 1999. Konstruktivistinen oppimiskäsitys ja asiantuntijuuden edellytysten rakentaminen koulutuksessa. Teoksessa: Oppiminen ja asiantuntijuus: työelämän ja koulutuksen näkökulmia.:162.

⁴⁴² Tutkimuksen tiedonhankinnan keinot ovat avoimin kysymyksiin muotoillut kyselylomakkeet opiskelijoille, opiskelijoiden oppimispäiväkirjat, opiskelijoiden haastattelut, opettajien videohaastattelut ja teemakyselyt.

⁴⁴³ Vesterinen 2001, liite 1.

⁴⁴⁴ Yhteenveto tutkimuksen tuottamista kuvauskategorioista: Vesterinen 2001, liite 14.

⁴⁴⁵ Tutkimuksessa nimeltä mainitaan Jyväskylän ammattikorkeakoulu (JAMK).

⁴⁴⁶ Vesterinen 2001, 82. Viittaus: Alasuutari 1994. Laadullinen tutkimus: 221-222.

2014, Töytäri, Aija 2019.

2002

Antikainen, Pekka

Julkunen, Jorma (vain painettu)

Korhonen, Kaisu

Lerkanen, Jukka (vain painettu)

Liimatainen, Leena

Penttinen, Marjatta (vain painettu)

Räsänen, Anu (vain painettu)

Toikka, Mirja

Uosukainen, Leena (vain painettu)

Vesterinen, Marja-Liisa

Antikainen: Korkeakoulupoliittista vallankäyttöä oppimassa : tapausesimerkinä ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessi vuosina 1995-2000

tekijä	Antikainen, Pekka	julkaisuvuosi	2002
nimeke	Korkeakoulupoliittista vallankäyttöä oppimassa : tapausesimerkinä ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessi vuosina 1995-2000		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Taloudellis-hallinnollinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	korkeakoulupoliitiikka, hallinto, korkeakoulut, arviointi, muutos, hallinta, koulutuspolitiikka, laajeneminen, arviointitutkimus, vallankäyttö, valta, vakinaistaminen		
muut hakusanat	ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessit, muutoksen hallinta		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on vallankäytön luonteen ja sen ilmenemisen tulkinta ja ymmärtäminen ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessissa vuosina 1995-2000. Tutkimuskysymykset: 1. Mistä ja keiden toimesta aiheimat, kriteerit ja rajaukset sekä painopisteet kullakin tasolla vallankäyttöön saatiin?, 2. Mitkä ovat perusnäkemysten ja arviointikriteerien väliset suhteet ja validiteetti?, 3. Säilyikö vallankäytön perusta alkuperäisen ajatuksen mukaisena? (Antikainen 2002, 16.)⁴⁴⁷

Tutkimusmenetelmä(t): diskurssianalyysi, nelikentät, dokumenttianalyysi⁴⁴⁸, sisällön erittely⁴⁴⁹, triangulaatio⁴⁵⁰, tapaustutkimus (Antikainen 2002, 14: ”Työtäni voi pitää tapaustutkimuksellisenä, vaikka se

⁴⁴⁷ Katsauksen tekijä on erotellut ja numeroinut yksittäiset kysymykset laajemmasta tekstikokonaisuudesta sanamuodot mahdollisuuksien mukaan säilyttäen.

⁴⁴⁸ Antikainen 2002, 31.

⁴⁴⁹ Toistuvia viittauksia lähteeseen Pietilä, Veikko 1976. Sisällön erittely. Helsinki: Gaudeamus. Esim. ”[T]yössäni eivät pääse täysin toteutumaan Pietilän (1976, 237) vaatimukset sisältöluokkajärjestelmän rakenteen loogisesta yksinkertaisuudesta ja selkeydestä eikä luokkien yksiselitteisyydestä.” (Antikainen 2002, 24.)

⁴⁵⁰ Triangulaatio-termiä ei käytetä. Aineistotriangulaatiosta voidaan kuitenkin katsoa olevan kysymys. Lisäksi kirjoittaja toteaa, että kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen analyysi voidaan sijoittaa samalle jatkumolle (Antikainen 2002, 21, viittaus Alasuutari 1999: Laadullinen tutkimus. 3. uudistettu painos.: 52)

ymmärtämiseen painottuvana poikkeakin perinteisestä tapaustutkimuksesta”), kyselytutkimus⁴⁵¹.

Aineisto(t): Empiirinen tutkimusaineisto on koottu asiakirjoista (esim. hakemusasiakirjat, arviointilausunnot), kirjallisuudesta ja lehtiartikkeleista (Antikainen 2002, 31). Aineiston osat: 1. asiakirja-aineisto, 2. valtanäkemyksiin ja ammattikorkeakouluprosessiin liittyvä kirjallisuus, 3. ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessia koskeva lehtiaineisto.⁴⁵²

Viitekehukset: korkeakoulupolitiikka, vallankäyttö, vuorovaikutuksen tutkiminen⁴⁵³, teorian ja käytännön suhteet⁴⁵⁴. Tutkimuksessa rakennettu viitekehys on muodoltaan valtakäsitteiden muodostama nelikenttä.⁴⁵⁵

Keskeiset tulokset: Tutkimuskohteen eli vallankäytön luonteen ja olemuksen tulkinta ja ymmärtäminen ammattikorkeakoululaitoksen prosessiohjauksessa paljastaa vallan keskeiseksi organisaation elämään ja koko sen prosessitodellisuuteen vaikuttaneeksi elementiksi. Samalla vallankäytön haasteellisuus ja moniulotteisuus korkeakoulupolitiikassa tulee selvästi ilmi. Valta ei ole paikoittunut tai sijoittunut ammattikorkeakoululaitoksen luomisen kokonaisprosessin osalta ainoastaan valtakunnan tason toimijoille ja päätöksentekijöille eli suunta ei ole yksinomaan ylhäältä alhaalle. Kokonaisuuden onnistuminen ja toimivuuden turvaaminen jäivät ja jäivät pitkälti paikallistason vastuulle. Vuorovaikutusta ja vaihtoon liittyvää ulottuvuutta sekä kokonaisuuden hallintaa ja prosessitodellisuuden tulkintaa tarvitaan prosessin jatkokehittämisen onnistumiseksi. (Antikainen 2002, 238, 240.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Haastattelut tarjoaisivat hedelmällisen jatkotutkimusaiheen analysoimalla valtaa esimerkiksi pisteinä sovellettujen nelikenttä- ja prosessinäkökulmien sijasta. Kysymyksenasettelussa voisi keskittyä pohtimaan, ketä tai mitkä tahot pisteinä ovat vaikuttaneet eniten.⁴⁵⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Aineiston voi katsoa luovan edellytykset yleistettävyydellekin, prosessiin liittyneen vallankäytön tulkitsemiselle ja suhteuttamiselle teoreettisesta viitekehyksestä käsin (Antikainen 2002, 31). Aineiston validiteetin arvioinnin katsotaan helpottuvan runsaiden aineistolainauksen myötä.⁴⁵⁷

Kirjoittajan esitystapa on paikoin runsaiden kulttuuristen viittausten vuoksi ammattikorkeakouluyleisöön nähden kryptinen.⁴⁵⁸

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kolehmainen, Seppo 1997, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Raudaskoski, Leena 2000.

⁴⁵¹ Kyselytutkimus ei ole tarkastellussa tutkimuksessa käytössä menetelmänä, mutta tutkimusotteen luonnehdinnassa tapaustutkimukselliseksi (Antikainen 2002, 14) kiinnittää huomiota tapa yhdistää toisiinsa tapaus- ja kyselytutkimus.

⁴⁵² Aineistosta ja sen luennasta: Antikainen 2002, 23-38.

⁴⁵³ ”[L]ähestyn työssäni argumentaatio- ja diskurssianalyysiä sekä vuorovaikutuksen tutkimista.” (Antikainen 2002, 28.)

⁴⁵⁴ Vallankäyttöön liittyvät erilaiset teoreettiset näkemykset ja käsitteet muodostavat eräänlaisen sablonin, jota työssä käytetään hyväksi. Siten empiriaan liittyvää tulkintaprosessia ei voida irrottaa teoriasta ja työn viitekehyksestä erilleen. (Antikainen 2002, 14.)

⁴⁵⁵ Tutkimuksen teoreettinen viitekehys kaaviomuotoon tiivistettynä: Antikainen 2002, 89.

⁴⁵⁶ Antikainen 2002, 33.

⁴⁵⁷ Antikainen 2002, 26, viittaa Syrjäläinen, Ahonen, Syrjäläinen & Saari 1996: Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Helsinki: Kirjayhtymä:165.

⁴⁵⁸ Esimerkki: ”Voidaanko arviointineuvoston lausunnot tulkita ohjaaviksi palautteiksi, kehittäviksi tilanne- ja prosessidialogeiksi, engeströmläisittäin ekspansiiviseksi oppimiseksi, giddensiläisittäin transformaatiokyvyksi ja hallinnaksi, harisalolaiseksi mahdollistamiseksi tai follettilaisen kyvyn ja kapasiteetin löytämiseksi?” (Antikainen 2002, 165.)

Saadut viittaukset: Nyyssölä, Hannu 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Pekkola, Elias 2014.

Julkunen: Vieras ja oma teksti kohtaavat insinööriyössä: Mitä lähteiden käyttö osoittaa ammattikorkeakouluinsinöörin asiantuntijuudesta ja osaamisesta?

tekijä	Julkunen, Jorma	julkaisuvuosi	2002
nimeke	Vieras ja oma teksti kohtaavat insinööriyössä: Mitä lähteiden käyttö osoittaa ammattikorkeakouluinsinöörin asiantuntijuudesta ja osaamisesta? ⁴⁵⁹		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	J. Julkunen
tiedekunta ja yksikkö	humanistinen tiedekunta, suomen kielen laitos		
YSO-asiasanat	asiantuntijuus, osaaminen, kirjoittaminen, tekstit, tekniset alat, kirjalliset lähteet, referointi, insinöörit, korkeakouluopiskelu, kielitiede, tekstikritiikki, diskurssianalyysi, tutkielmat, teknologia, opinnäytteet, lähdeaineisto, tieteellinen kirjoittaminen, tekstianalyysi, intertekstuaalisuus		
muut hakusanat	tekstianalyysi -- ammattikielet -- suomen kieli, text analysis -- technical languages -- Finnish, referaatti -- esityslajit, referate -- speech and thought presentation (kta)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Siitä, millaisin kielellisin valinnoin uutta ammatillista tietoa tuotetaan insinööriyössä ja miten asiantuntijuutta osoitetaan ei ole tutkimustietoa juurikaan käytettävissä. Tutkimuksen tavoitteena on saada vastaus seuraaviin kysymyksiin: 1. Miten vieras teksti verkottuu omaan eli mitä ja miksi siirretään?, 2. Miten vierasta puhetta siirretään omaan esitykseen?, 3. Miten lainattua ainesta tulkitaan?, 4. Millaista argumentaatiota ja keskustelua lähdeaineiston käyttöön liittyy? ^{460, 461}

Tutkimusmenetelmä(t): diskurssianalyysi⁴⁶², tekstianalyysi, kriittinen tekstianalyysi. Vastauksia tutkimuskysymyksiin haetaan kriittisen tekstianalyysin avulla tarkastelemalla tekstin merkityksiä, jotka todentuvat kirjoittajan tekeminä kielellisinä valintoina.⁴⁶³

Aineisto(t): Aineisto käsittää insinööritöitä ja niiden osia Mikkelin ammattikorkeakoulusta koneautomaatiotekniikan, LVI-tekniikan ja ympäristötekniikan koulutusohjelmista. Aineiston muodostavien insinööritöiden (N=25) luettelo: Julkunen 2002, 244-246.

Viitekehykset: asiantuntijuus, osaaminen⁴⁶⁴, insinöörit, insinööriopiskelijat, opinnäytteet, tekstianalyysi, tekstikritiikki, systeemifunktionaalinen kielikäsitelmä (Halliday), kielen monifunktioisuusteoria (Halliday), merkitykset, tiedonlähteet, tiedonhankinta, tiedonkäyttö, tietokäsitykset⁴⁶⁵, referointi, intertekstuaalisuus, sulauttamisrakenne⁴⁶⁶.

⁴⁵⁹ Julkaisusta puuttuu tiivistelmä.

⁴⁶⁰ Julkunen 2002, 16, 79. Tutkimuksen lähtökohtia käsitellään luvussa 1.1. Taustoja ja tavoitteita (mts. 15-16).

⁴⁶¹ Tutkimusasetelma esitetään taulukkomuodossa (Julkunen 2002, 81).

⁴⁶² Diskurssianalyysissa analysoitu teksti edustaa viestintätilanteen tekstuaalista kulttuuria, diskurssikäytäntöä edustavat tutkimusraportointikurssien ja raportointioppaiden käytänteet ja sosiaalista kulttuuria elinkeinoelämä ja instituutio arvoineen (Julkunen 2002, 79). Lähdeviittaus Fairclough, Norman 1997. Miten media puhuu?: 81-83.

⁴⁶³ Julkunen 2002, 17.

⁴⁶⁴ Julkunen (2002, 16) viittaa asetukseen 256/1995 ja ”ammattikorkeakoulun vaatimaan osaamiseen ja asiantuntijuuteen”.

⁴⁶⁵ ”[A]mmattikorkeakoulun tekniikan yksikössä tieto nähdään riippumattomina faktoina ja tutkimus on näiden faktojen individuaalista kuvailua.” Vaihtoehtoisena käsityksenä viitataan tiedon syntymiseen tulkitsemalla interpersonaalisessa neuvottelussa eikä riippumattomien faktojen yksilötarkastelussa. (Julkunen 2002, 237.)

⁴⁶⁶ Toisen tekstiin viittaamisesta puhutaan yleensä suorana tai epäsuorana esityksenä. Julkunen (2002, 145-146) mukaan *sulauttamisrakenne* (sopeuttamisrakenne) on kolmas keino: sitä soveltavassa esityksessä ei ole lähdetekstiin

Keskeiset tulokset: Insinööriyön keskeisimpiä ajatuksia on, että kirjoittajan on erotettava oma ja vieras teksti niin selkeästi toisistaan, että lukija aina tietää, kuka tekstissä puhuu. Tekstiin ei eksplisiittisesti merkitä tiedon yhteistä alkuperää tai kollektiivista ajattelua. Kun insinööriteksteissä suurin osa vieraasta puheesta liitetään omaan tekstiin sulauttamisrakenteen avulla, joka on opinnäytetyöoppaille täysin tunnetun vieraan puheen raportoinnin muoto, on selvää, että insinööriopiskelijat eivät saa oppaista tukea referointiongelmiansa. Varsinainen ongelma syntyy silloin, kun referaattiin sisältyy useita vieraan puheen upouksia ja paluita omaan tekstiin. Insinööriopiskelijat ovat omaksuneet insinööriprofession käsityksen lähteiden käytöstä: ei ole tärkeää, kuka puhuu vaan mitä puhutaan. Ammattikorkeakouluinstituutiolla ei ole mahdollisuuksia puuttua vieraan tekstin välittämiseen sulauttamisrakenteen avulla, sillä tekniikan yksikössä käytetyt oppaat eivät tunne sulauttamisen kaltaista referointia. Ammattikorkeakoulujen uusi asiantuntijuus ja uuden tiedon tuottaminen antavat vielä odottaa itseään. (Julkunen 2002, 176-178, 234.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jotta laaja-alainen osaaminen siirtyisi opinnäytetöihin ja sen myötä insinöörin ominaisuudeksi, on ammattikorkeakouluissa käynnistettävä syvälinen kulttuurinen muutos. Strategiset valinnat, jotka tukevat ammattikorkeakoulun uutta asiantuntijuutta on saatava ope-
tussuunnitelmatasolle. (Julkunen 2002, 237.)

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen teoriakehyksen ytimen muodostaa Michael Hallidayn kielen monifunktioisuusteoria ja hänen sosiaalis-semioottinen kielikäsitteensä; kieli on yksi merkki- ja merkityssysteemi muiden joukossa. Tarkastelun kohteena on tekstin rakentaminen: millaisia vaihtoehtoja kirjoittaja on käyttänyt tekstinsä rakentamisessa ja millaisia merkityksiä valinnoilla rakennetaan. (Julkunen 2002, 17-18.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Raudaskoski, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Vuorijärvi, Aino 2013, Kämäräinen, Juha 2018.

*Korhonen: Intercultural competence as part of professional qualifications : a training experiment with bachelor of engineering students*⁴⁶⁷

tekijä	Korhonen, Kaisu	julkaisuvuosi	2002
nimeke	Intercultural competence as part of professional qualifications : a training experiment with bachelor of engineering students		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Viestinnän laitos		
YSO-asiasanat	kulttuurienvälinen viestintä, kulttuurienvälisyys, ammattitaito, opiskelijat, insinöörit, koulutus, vaikuttavuus, sosiaaliset taidot, viestintä, kulttuurierot, työharjoittelu, tietokoneavusteinen oppiminen, opetus, Internet, verkko-oppiminen, verkko-opetus, monikulttuurisuus, tekniset tieteet, tekniset alat, kansainvälisyys, työelämä, kielitaito, oppiminen		
muut hakusanat	intercultural competence, professional qualifications, bachelor engineering students, experiment, webbi-pohjainen opetus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee tekniikan ammattikorkeakouluopiskelijoiden kulttuurienvälistä osaamista yhden opintoviikon laajuisen koulutuskokeilun valossa. Väitöskirjan kokonaisuus käsittää viisi osaa (ongelma-aluetta) ja yhteensä 14 tutkimuskysymystä. I osassa tarkastellaan tunteiden, tietämisen, käyttäytymisen ja taitojen kehitystä, II osassa kontaktiopetuksen etuja ja oppimistuloksia, III

viittaavaa johtolauseetta eikä aineksia, joista voi päätellä, onko näkökulma referoitavan vai referoijan. Sulautetusta tekstistä puuttuu lähdetekstiin viittaava metateksti.

⁴⁶⁷ Tarkastelussa on käytetty myös tiivistelmää osoitteesta <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/13222>

osassa motivaation ja asenteiden kehittymistä itsearviointina, IV osassa itseohjautuvuutta sekä kontakti-
osuuden ja itseopiskelun palautetta itse- ja vertaisarviointina, V osassa esitetään kehittämisehdotuksia
tarkastellun opintojakson kehittämiseksi. Tutkimuksen rakenne ja tutkimuskysymykset: Taulukko 2.

Taulukko 2. Tutkimuksen osat ja tutkimuskysymykset (Korhonen 2002, 90-91).

Osa	ongelma-alue	tutkimuskysymys/-kysymykset
I	Problem area 1: The BEng Students: Effectiveness of the Intercultural Training in Developing Intercultural Competence; Facilitator Assessment	How does the students' affect develop? How does the students' cognition develop? How do the students' behavior and skills develop?
II	Problem area 2: The BEng Students: Intercultural Competence after the Face- to-Face Tuition Period; Self- Report	What are the students' learning outcomes after the face-to-face tuition period like? What are the benefits of the face-to-face tuition period?
III	Problem area 3: The BEng Students: Developing Intercultural Competence: Motivation and Attitudes; Self-Report	Are the students motivated to study and/or work abroad, and what kind of expectations do they have? What do the students think about intercultural competence as part of BEng engineers' professional qualifications? What do the students think about Content and Language Integrated Learning, or CLIL? What are the students' English and communication skills like? What kind of communicators would the students like to be?
IV	Problem area 4 : The BEng Students: Self- Directedness and Feedback on the Face- to-Face Tuition and Self-Study Periods; Self-Report and Peer Assessment	Are the students self-directed? How do the students assess the face-to-face tuition period? What about the self-study period with the Web- based application?
V	Problem area 5: The BEng Students: Suggestions How to Further Develop the Intercultural Training Course	How can the intercultural training course be further developed?

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, esitesti-jälkitesti, tilastollinen analyysi, kirjallisuuskatsaus.

Aineisto(t): Otoksen vastaajat olivat ensimmäisen (N=53), toisen (N=42) ja kolmannen (N=9) vuosikurssin
insinööriopiskelijoita (yhteensä N=117). Tutkimuksen perusjoukon koko noin 550 opiskelijaa.⁴⁶⁸

Viitekehykset: kulttuurienvälinen viestintä, osaaminen, kompetenssi⁴⁶⁹, kulttuurienvälinen kompetenssi⁴⁷⁰,
kulttuurienvälinen viestintä, kielitaito, insinööriopiskelijat, globalisaatio, Intercultural Sensitizer (ICS),

⁴⁶⁸ Aineisto esitellään luvussa 9.1.

⁴⁶⁹ Kompetenssi on bibliografian kokoajan suomennos termeille competence ja competency ilman keskinäistä eroa.

⁴⁷⁰ Luku 3.4. (Korhonen 2002, 30-36). Kulttuurienvälisen kompetenssin kokonaisuus kaaviomuodossa: mts., 33.

Culture-General Assimilator⁴⁷¹, oppimisympäristöt, hypermedia, hypertexti.

Keskeiset tulokset: Kulttuurienvälinen koulutus vaikutti myönteisesti eniten insinööriopiskelijoiden kulttuurieroja koskeviin tietoihin, toiseksi käyttäytymis-, viestintä- ja sopeutumistaitoihin ja kolmanneksi Suomessa asuviin ulkomaalaisiin liittyviin asenteisiin. Opiskelijat uskoivat ulkomaankomennusten kehittävän eniten kielitaitoa. Myös tiedot eri kulttuureista lisääntyvät.

Kulttuurienvälistä kompetenssia pidettiin olennaisena ja tekniseen osaamiseen verrattavissa olevana osana insinöörien ammattitaitoa. Englannin kielen ja asiassällön eli kulttuurienvälisen viestinnän yhdistävä koulutus katsottiin hyödylliseksi ja mielenkiintoiseksi. Opiskelijat ottivat koulutuskokeilun verkkopohjaisen itseopiskeluosan uutena ja erilaisena oppimismenetelmänä. Vaikka suhtautuivat myönteisesti kulttuurienväliseen koulutukseen, opiskelijat eivät toimineet erityisen itsenäisesti tai olleet erityisen itseohjautuvia oppijoita, vaan tarvitsivat opettajan ohjausta.

Viestintäongelmia Insinööriopiskelijoilla ei yleensä ollut: Ulkomaalaisten kanssa viestittäessä ongelmia sen sijaan koettiin. Suurimpana ongelmana nähtiin puutteet omassa englannin kielen taidossa. Monet kokivat olonsa ainakin jossakin määrin epämukavaksi. Eräät kokevat myös viestintään liittyvää arkuutta. Opiskelijat katsoivat hyväksyvänsä ulkomaalaiset sellaisina kuin nämä ovat ja välttävänsä kielteisiä stereotypioita.

Toisaalta tutkimuksen osallistujat olivat kuitenkin sitä mieltä, etteivät he osaa ratkaista ulkomaalaisten kanssa mahdollisesti syntyviä viestintäongelmia. He kokivat vaikeaksi myös tunneilmaisujen tulkitsemisen. Insinööriopiskelijat haluaisivat olla selkeitä, sujuvia viestijöitä, jotka hallitsevat vuorovaikutteisen viestinnän erilaisten ihmisten kanssa.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Vaikuttava kulttuurienvälinen koulutus perustuu tutkimukseen, ei esimerkkeihin ja perinteeseen (anecdote). Aluksi lähtökohtana on yleinen osaaminen (etic), mutta tarvittaessa siirrytään spesifimpään ja kulttuurikohtaisempaan näkökulmaan (emic). Koulutuksen suunnittelussa ratkaistavia peruskysymyksiä ovat: Toteutetaanko koulutus suomeksi vain vieraalla kielellä? Onko koulutus itsenäistä vai vieraan kielen opetukseen liittyvää? Keskitytäänkö kielikoulutuksessa kielioppiin ja sanastoon vai taustaan ja koulutusalaan? Kokeillaanko uusia menetelmiä ja lähestymistapoja?⁴⁷²

Jatkotutkimuksen aiheita voivat olla mm. insinööriopiskelijoiden kansainvälisessä viestinnässä käyttämät opiskelustrategiat, vieraan kielen ja kulttuurienvälisen opintojen suhteet sekä oppimateriaalin kehittäminen myös internet-versiona.⁴⁷³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia tarkastellaan luvuissa 10.7. ja 10.8. (Korhonen 2002, 163-168).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kajaanin ammattikorkeakoulu.

[Keskinäisviittaukset](#)

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Siekkinen, Hellä 2017.

---

⁴⁷¹ Luku 5.8 (Korhonen 2002, 61). *Intercultural Sensitizer* ja *Culture Assimilator* viittaavat 1980-luvulla kehitettyihin menetelmiin, joilla valmistellaan (prepare) henkilöitä kohtaamaan toisiin kulttuurisiin ryhmiin (cultural group) kuuluvia. Viittaus: Brislin 1995. *The Culture-General Assimilator*. Teoksessa: *Intercultural Sourcebook: Cross-Cultural Training Methods*: 169. Välineet voi toteuttaa tietokoneavusteisina itseopiskelumateriaaleina. Viittaus: Lehtonen 1998. *Tietoyhteiskunta ja kommunikatiivinen kompetenssi*. Teoksessa Varis (toim.) *Avautuminen tietoyhteiskuntaan: Yliopistojen välinen studia generalia* luentosarja: 315.

⁴⁷² Luku 11.2. (Korhonen 2002, 173-176).

⁴⁷³ Korhonen 2002, 178-179. Kehityskohteenä mainitaan *The Same but Different* -niminen sisältökokonaisuus.

Lerkkänen: Koulutus- ja uravalinnan ongelmat: koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen

tekijä	Lerkkänen, Jukka	julkaisu vuosi	2002
nimeke	Koulutus- ja uravalinnan ongelmat : koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteellinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	uranvalinta, koulutusvalinnat, opiskelijat, opinnot, opiskelu, opintojen keskeyttäminen, tavoitteet, kognitiiviset prosessit, opinto-ohjaus, ammatinvalinnanohjaus, keskeyttäminen, opintoneuvonta, urasuunnittelu, ammatinvalinta, suunnittelu, oppilaanohjaus, ohjaava koulutus, koulutus, urakehitys		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa pyritään etsimään vastauksia sille, millaisia ammattikorkeakoulujen ohjauspalveluiden tulisi olla. Tutkimuskysymykset: 1. Mitkä ovat koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavien ajatusten ulottuvuudet ja määrät?, 2. Missä määrin koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset ovat yhteydessä ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen?, 3. Missä määrin koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset ovat yhteydessä opiskelijoiden ohjaustarpeeseen ja heidän käyttämiinsä ohjauspalveluihin? ^{474,475}

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, pääkomponenttianalyysi, mittarit⁴⁷⁶, CTI-mittari⁴⁷⁷, Ura-ajatusmittari⁴⁷⁸.

Aineisto(t): kysely opintojen alkaessa (N=666), kysely opintojen puolivälissä (N=145), opintojen etenemisen seuranta (N=956), kysely keskeyttäneille (N=90).⁴⁷⁹

Viitekehykset: opiskelijat, ohjaus⁴⁸⁰, opinto-ohjaus, mallit, kognitiivisen informaation prosessoinnin malli⁴⁸¹, CASVE-ongelmanratkaisu- ja päätöksentekomalli (Communication – Analysis – Synthesis – Valuing – Execution)⁴⁸², opintojen keskeyttäminen⁴⁸³, tavoitteiden saavuttamista haittaavat ajatukset⁴⁸⁴

Keskeiset tulokset: Koulutus- ja uravalintojen aiemmassa tutkimuksessa ovat korostuneet ulkoiset tekijät (kuten kulttuuri-, historia- ja yhteiskuntasidonnaisuustekijät); kognitiivisia tekijöitä on käsitelty harvoin. Ura-ajatusmittarin kokonaispistemäärällä ja opintojen aloitusvaiheen faktorin *vaikeus aloittaa valintaprosessi* tuloksella on yhteyttä opintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjauksen tarpeeseen. Koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset ilmenevät seuraavina ulottuvuuksina: 1. vaikeus

⁴⁷⁴ Lerkkänen 2002, tiivistelmä, 62.

⁴⁷⁵ Tutkimusasetelma kaaviomuodossa: Lerkkänen 2002, 64.

⁴⁷⁶ Tutkimuksessa käytetyt mittarit esitellään luvussa 6.2 (Lerkkänen 2002, 72-78).

⁴⁷⁷ Career Thoughts Inventory -mittaria tarkastellaan luvussa 2.4 ja sen arviointia luvussa 2.5. (Lerkkänen 2002, 29-33).

⁴⁷⁸ Ura-ajatusmittarin avulla on pyritty analysoimaan tulosten yhteyttä opintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen. Mittarin rakennetta esitellään ja perustellaan luvussa 7.4 (Lerkkänen 2002, 159, 96-101).

⁴⁷⁹ Lerkkänen 2002, tiivistelmä. Aineiston keruuta käsittelee luku 6.1 (Lerkkänen 2002, 65-72).

⁴⁸⁰ Luku 4.1. *Ohjauksen käsite* (Lerkkänen 2002, 46-49).

⁴⁸¹ Cognitive Information Processing (CIP): luku 2.3 (Lerkkänen 2002, 22-33). Mallin keskeiset käsitteet kaaviona: mts. 23 sekä mts. 25. Viittaus: Peterson et al. 1991. Career development and services: A cognitive approach:22, 28.

⁴⁸² Lerkkänen 2002, 26-28. Viittaus: Peterson et al. 1991. Career development and services: A cognitive approach:33.

⁴⁸³ Luku 3.3. (Lerkkänen 2002, 39-45).

⁴⁸⁴ Dysfunctional career thoughts -käsitteen tausta on kognitiivisessa psykologiassa (Lerkkänen 2002, 158).

sitoutua valintaan, 2. vaikeus aloittaa valinta vaihtoehtojen välillä, 3. valinnan riippuvuus muista ihmisistä.⁴⁸⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Yhtenä jatkotutkimusmahdollisuutena viitataan pitkittäistutkimukseen, joka seuraisi väitöskirjan tutkimushenkilöiden opiskelupolkua tutkinnon loppuun ja työmarkkinoille sijoittumiseen. Ura-ajatusmittari voitaisiin kehittää kenttätestaukseen soveltuvaksi välineeksi. Elämäntilanne- ja olosuhdetekijöitä varten tarvittaisiin omat mittarinsa.⁴⁸⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkittu ammattikorkeakoulu on monialainen, tutkimuksen kohdejoukko edustaa siten jossain määrin ammattikorkeakouluopiskelijoita yleensä. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun erityispiirteet eivät kuitenkaan ole läsnä. Tutkimuksen ulkopuolelle rajattiin motivaation merkitys opintojen etenemisessä ja ohjaustarpeissa.⁴⁸⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kotila, Hannu 2000.

Saadut viittaukset: Salo, Seppo 2013.

Liimatainen: Kokemuksellisen oppimisen kautta kohti terveyden edistämisen asiantuntijuutta : hoitotyön ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveyden edistämisen oppiminen hoitotyön harjoittelussa

tekijä	Liimatainen, Leena	julkaisuvuosi	2002
nimeke	Kokemuksellisen oppimisen kautta kohti terveyden edistämisen asiantuntijuutta : hoitotyön ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveyden edistämisen oppiminen hoitotyön harjoittelussa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	sairaanhoitajat, koulutus, hoitotyö, kokemusoppiminen, terveyden edistäminen, opiskelijat, oppiminen, asiantuntijuus, reflektio, harjoittelu, työharjoittelu, terveys, edistäminen, terveydenhuoltohenkilöstö, käytännön opetus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ja arvioida hoitotyön opiskelijoiden terveyden edistämisen oppimista ja asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulutuksen aikaisissa harjoittelussa.⁴⁸⁸

Tutkimus koostuu viidestä osatutkimuksesta (Liimatainen 2002, 35). Tutkimustehtävät: 1. Minkälaiset tekijät ohjasivat terveyden edistämisen oppimista ammattikorkeakoulussa aikaisemman kirjallisuuden ja tutkimusten pohjalta? 2. Millaisena hoitotyön opiskelijoiden terveyden edistämisen tietoperustan oppiminen ilmeni hoitotyön ammattikorkeakoulutuksessa? 2.1 Teoreettinen tieto: 2.1.1. Miten terveyden edistäminen ilmeni hoitotyön koulutus ohjelmien kirjoitetuissa opetussuunnitelmissa ja millaisia käsityksiä opettajilla ja opiskelijoilla oli terveyden edistämisen sisällyttämisestä opetussuunnitelmiin? 2.1.2. Miten opiskelijoiden terveyden edistämisen käsitykset kehittyivät ensimmäisen opiskeluvuoden aikana? 2.2 Käytännöllinen tieto: Miten terveyden edistämisen käytännöllinen tieto ilmeni opiskelijoiden käsityksissä ja toiminnassa koulutuksen eri vaiheissa? 2.3 Itsesäätelytieto: Miten opiskelijoiden reflektiotaidot kehittyivät

⁴⁸⁵ Ulottuvuuksien tulkintaa käsittelee luku 7.2. (Lerikkanen 2002, 83-89).

⁴⁸⁶ Lerikkanen 2002, 165-166.

⁴⁸⁷ Lerikkanen 2002, 71, 166.

⁴⁸⁸ Liimatainen 2002, 34.

koulutuksen aikana? 3. Miten ja millaiseksi terveyden edistämisen asiantuntijuus kehittyi terveysneuvonnan kontekstissa hoitotyön harjoittelussa? ⁴⁸⁹

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, stimuloitu haastattelu⁴⁹⁰, kirjallisuuskatsaus, sisällönanalyysi, triangulaatio.

Aineisto(t): kirjallisuuskatsaus (N=72), opiskelijoiden esseet terveyden edistämisestä (N=82), videoinnit harjoittelupaikoissa (20 + 18 + 17 = 55)⁴⁹¹

Viitekehykset: terveyden edistäminen, terveysneuvonta, käsitykset, tietoperusta, teorian ja käytännön suhteet, sairaanhoitajat, asiantuntijuus, reflektio, konstruktivistinen oppimiskäsitys, kokemuksellinen oppiminen, voimaantumisen (empowerment)⁴⁹².

Keskeiset tulokset: I osatutkimuksessa kirjallisuudesta hahmottuu kaksi terveyden edistämisen lähestymistapaa: asiantuntijakeskeinen ja voimavarakeskeinen, joita ei yleensä eksplikoida koulutuksessa. II osatutkimus käsittelee terveyden edistämisen tietoperustan oppimista. Opetussuunnitelman rakenteet poikkesivat tutkituissa ammattikorkeakouluissa toisistaan. Terveyden edistämisen merkitykset ja tulkinnat vaihtelivat. III osatutkimus tarkastelee käsitysten muutoksia opiskelijoiden tuottamissa terveyden edistämistä käsittelevissä esseissä. III, IV ja V osatutkimus käsittelevät käytännöllisen tiedon ilmenemistä koulutuksen eri vaiheissa. IV osatutkimus käsittelee itsesäätely- ja reflektiotaitojen kehittymistä. V osatutkimus käsittelee asiantuntijuuden kehittymistä terveysneuvonnan kokemuksellisessa oppimisessa.⁴⁹³ Tutkimuksissa havaittiin, että opintojen edistyessä voimavarakeskeisen lähestymistavan piirteitä ilmaantuu asiantuntijakeskeisen lähestymistavan rinnalle. Konstruktivistinen oppimiskäsitys soveltuu terveyden edistämisen asiantuntijakoulutuksen oppimisenäkemykseksi. Terveyden edistämisen tietoperusta ei näyttäydä selkeänä opiskelijoille eikä opettajille. Reflektiolla on keskeinen rooli tietoperustan jäsentämisessä.⁴⁹⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Terveyden edistämisen opetukseen ja oppimiseen liittyen kokemuksellisen oppimisen mallia tulisi soveltaa esimerkiksi toimintatutkimuksena asiantuntijakoulutuksessa, koulutuksen ja työelämän yhteisissä kehittämisprojekteissa sekä terveyden edistämisen asiakastyössä. Terveyden edistämisen tietoperustaa tulisi vahvistaa sekä teoreettisen että empiirisen tutkimuksen kautta. Tutkimuksella tulisi kehittää voimavarakeskeisen terveyden edistämisen asiakastyön menetelmiä. Terveyden edistämisen sekä hoitotyön ammatillinen asiantuntijuus edellyttävät lisää monitieteistä teoreettista ja empiiristä tutkimusta. Eri ammattiryhmien rooleja ja ydintehtäviä terveyden edistämisessä tulee määritellä selkeämmin. Tässä tutkimuksessa tuotettua terveyden edistämisen tietoperustan ja asiantuntijuuden luonnehdintaa voi käyttää kehittämistyön pohjana.⁴⁹⁵ Tutkimukseen osallistuneiden kahden ammattikorkeakoulun tavoitteena oli hyödyntää tutkimusprojektia opetussuunnitelmiansa kehittämistyössä.

⁴⁸⁹ Liimatainen 2002, 35-36. Numerointi 3. tason osalta bibliografian kokoajan tekemä.

⁴⁹⁰ Stimuloidussa haastattelussa opiskelija palauttaa mieleensä omakohtaisen, harjoittelun aikana toteutetun terveyden edistämistilanteen mahdollisimman elävänä ja todellisena (Liimatainen 2002, 38). Viittaukset: Eskelinen, T. 1993. *Opetusintention, mielekkyyden ja vastavuoroisuuden kokemukset peruskoulun oppilaanohjaustunnilla*, Cleary, M. J. & Groer, S. 1994. *Inflight decisions of expert and novice health teachers*, Jokinen, P. & Pelkonen, M. 1996. *Virikkeitä antava haastattelu (Stimulated recall interview) - menetelmä käsitysten, kokemusten ja ajattelun tutkimiseen hoitotieteessä*. *Hoitotiede* 8 (3), 134-141.

⁴⁹¹ Liimatainen 2002, 37.

⁴⁹² Termi empowerment on käytössä tekstissä. Sillä viitataan terveyden edistämisen voimavarakeskeiseen lähestymistapaan. Empowerment tarkoittaa prosessia, jonka kautta ihmisillä on aikaisempaa suurempi mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua terveyteensä liittyvään päätöksentekoon ja toimintaan (Liimatainen 2002, 19-20).

⁴⁹³ Jaetun asiantuntijuuden kehittyminen on esitetty kaaviomuodossa: Liimatainen 2002, 53.

⁴⁹⁴ Osatutkimusten tulosten yhteenveto taulukkomuodossa: Liimatainen 2002, 57.

⁴⁹⁵ Luku 7.3 (Liimatainen 2002, 68-69).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltiin uskottavuuden, tulosten siirrettävyyden ja vahvistettavuuden kannalta.⁴⁹⁶ Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat olivat kaikki naisia ikäryhmästä 18-23 vuotta. Tutkimuksessa ei tarkasteltu aikaisempien koulutusten merkitystä terveyden edistämisen oppimisessa, sillä konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan opiskelijoiden oppimistulokset eroavat yksilöittäin.⁴⁹⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, kaksi ammattikorkeakoulua A ja B, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Karttunen, Päivi 1999, Kotila, Hannu 2000, Räisänen, Anu 2002, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: Salmela, Marjo 2004.

Penttinen: Needs for teaching and learning English in BBA studies as perceived by students, teachers and companies : North Karelia Polytechnic in an international perspective

tekijä	Penttinen, Marjatta	julkaisu vuosi	2002
nimeke	Needs for teaching and learning English in BBA studies as perceived by students, teachers and companies : North Karelia Polytechnic in an international perspective		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	kieltenopetus, oppiminen, ulkomaankauppa, käyttö, kielitiede, yritykset, koulutus, viestintä, opettajat, opiskelijat, mielipiteet, kulttuurienvälinen viestintä, kansainvälistyminen, työelämä, kielitaito, opetus, englannin kieli, kieli ja kielet		
muut hakusanat	Training, Teaching, Communication, Linguistics, English language, Polytechnics (helecon), kielenopetus (kta), second language learning, polytechnic schools, english language, language usage, enterprises, language, teaching, learning (sosa)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella liiketalouden opiskelijoiden ja opettajien sekä työelämäkumppanien havaintoja englannin oppimiseen ja opettamiseen liittyvistä tarpeista ammattikorkeakoulussa kansainvälisenä vertailuna.⁴⁹⁸

Tutkimuskysymykset: Tutkimuskysymyksiä on yhteensä 24 kpl jaoteltuna seuraaviin ryhmiin: A. Kieliopin-tojen ja niiden sisältöjen relevanssi ja tärkeys, B. Viestijäkuva (*communicator image*), C. Kielen osaamisen itsearviointi, D. Havaintoja koulutuksen ja viestinnän viimeaikaisesta kehityksestä.⁴⁹⁹ Tutkimuksen asetelma ja prosessi kaaviomuodossa: Penttinen 2002, 75.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, tilastollinen analyysi, avovastausten luokittelu,

⁴⁹⁶ Liimatainen 2002, 63-68. Viittaukset: Aaltonen 1989. *Naturalistinen paradigma evaluaatiotutkimuksessa*. Patton, M. Q. 1990. *Qualitative evaluation and research methods*. Tynjälä 1991. *Kvalitatiivisten tutkimusmenetelmien luotettavuudesta*. Kasvatus 22 (5-6), 387-398, Guba & Lincoln 1994. *Competing paradigms in qualitative research*. In N. Dentzin & Y. Lincoln (Eds.) *Handbook of qualitative research*. USA: Sage Publications, 103-118. (alkuperäistekstissä Cuba & Lincoln).

⁴⁹⁷ Liimatainen 2002, 36.

⁴⁹⁸ Penttinen 2002, 7.

⁴⁹⁹ Penttinen 2002, 76-77. Suuren lukumääränsä vuoksi yksittäisiä kysymyksiä ei sisällytetä bibliografiaan.

seurantatutkimus⁵⁰⁰, kirjallisuuskatsaus, triangulaatio⁵⁰¹

Aineisto(t): Kyselytutkimus N=297, haastattelututkimus (N=4, kaksi opettajaa ja kaksi opiskelijaa)⁵⁰², kyse-lytutkimus Pohjois-Karjalan yrityksissä (yritysten N=15, vastaajien N=20)⁵⁰³.

Viitekehykset: englannin kieli, Business English⁵⁰⁴, English for Special Purposes (ESP), rekisterit (kielitiede), kulttuurienvälinen viestintä, koulutusjärjestelmät, eurooppalainen viitekehys⁵⁰⁵, reflektio,⁵⁰⁶ ammattikor-keakoulukokeilu.

Keskeiset tulokset: Tulosten tarkastelu jakautuu useisiin alalukuihin seuraavasti: yleiset havainnot englan- nin opiskelun liittymisestä työelämän tarpeisiin (luku 8.1.), kielenkäyttötilanteet (8.2.), eri kielten merkitys (8.3.), eniten harjoittelua vaativat kielenkäytön tilanteet (8.4.), miksi eri kielenkäyttötilanteet ovat tärkeitä (8.5.), kieltenopetusta koskevat suositukset (8.6.), havainnot kokemuksista eri kulttuureissa (8.7.), viestijä- kuva (Communicator Image, 8.8.), kielitaidon itsearviointi (8.9.), opettajien ja opiskelijoiden ammattikor- keakouluun liittyvät havainnot (8.10.), suomalaisten opiskelijoiden havainnot englannin opetuksen kytkemi- sestä substanssiin (8.11.), viestintätapojen muutokset (8.12.).⁵⁰⁷ Kielenoppimisen ja -opetuksen tarpeiden kaaviona: Penttinen 2002, 193.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Opiskelijavaihtoa tulee tehostaa, sillä opiskelijat kokevat sen hyödylliseksi kielen tehokkaassa oppimisessa ja sosiaalistumisessa kansainväliseen ympäristöön. Suulli- sen kielitaidon testaamiseen, mutta myös kielenhuoltoon tulee kiinnittää huomiota. Sähköisten viestinten mukanaolo vaikuttaa kielenkäytön muuttumiseen nopeammaksi.⁵⁰⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus toteutettiin Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa ja sen eräissä yh- teistyöoppilaitoksissa.⁵⁰⁹ Tuloksia voidaan hyödyntää sekä kohdeoppilaitoksessa että laajemmin. Tutkimuk- sen reliabiliteettia ja validiteettia tarkastellaan luvussa 7.5 (Penttinen 2002, 87-91).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, HONIM Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Arnhem Business School.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

---

⁵⁰⁰ Seurantatutkimus vuonna 1992 aloittaneista Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoista (N=22, Penttinen 2002, 78).

⁵⁰¹ Tekijä ei käytä triangulaatio-termiä, mutta sen relevanssi on ilmeinen aineisto- ja menetelmätriangulaationa.

⁵⁰² Penttinen 2002, 83-85 ja mts., 80. Haastattelussa opettajat Suomesta ja Belgiasta sekä kaksi alumnia (mts. 85).

⁵⁰³ Penttinen 2002, 78.

⁵⁰⁴ Luku 4.1. (Penttinen 2002, 36-38).

⁵⁰⁵ Lähdeluettelossa: A Common European Framework of Reference: Modern Languages: Learning, Teaching, Assess- ment 2001. Strassbourg: Council of Europe, Council for Cultural Co-operation. Julkaistiin suomeksi 2003 eli tämän tut- kimuksen jo ilmestyttyä: Euroopan neuvosto 2003. *Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppa- lainen viitekehys*. Ks. Johnson, Esko 2011. Kielenopettajaksi tuleminen ammattikorkeakoulun muutosmaisemassa.

⁵⁰⁶ *Reflective Educational Process*, kaaviomuodossa Penttinen 2002, 24. Viittaukset: Schön 1983. *The Reflective Practitioner*. Altrichter, Posch & Somekh 1993. *Lehrer erforschen ihren Unterricht. Eine Einführung in die Methoden der Aktionsforschung*: 207.

⁵⁰⁷ Penttinen 2002, 92-180.

⁵⁰⁸ Penttinen 2002, vii.

⁵⁰⁹ Penttinen 2002, 7.

Räisänen: Hoitotyöntekijöiksi valmistuvien osaaminen : vertailututkimus opistoasteelta ja ammattikorkeakouluista valmistuvien hoitotyöntekijöiden hoitotyön toimintojen hallinnasta sekä opetuksen ja opiskelun painotuksista

tekijä	Räisänen, Anu	julkaisu vuosi	2002
nimeke	Hoitotyöntekijöiksi valmistuvien osaaminen : vertailututkimus opistoasteelta ja ammattikorkeakouluista valmistuvien hoitotyöntekijöiden hoitotyön toimintojen hallinnasta sekä opetuksen ja opiskelun painotuksista		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	terveysala, työntekijät, oppiminen, tehokkuus, vertaileva tutkimus, mittarit (mittaus), opiskelijat, oppilasarviointi, opiskelu, hoitohenkilöstö, toiminta, hallinta, käytännön opetus, sairaanhoidon opettajat, terveydenhuoltohenkilöstö, keskiasteen koulutus, hoitotiede, arviointitutkimus, ammatillinen koulutus, ammatilliset oppilaitokset, terveydenhuolto, soveltuvuus, hoitotyö, koulutus, sairaanhoitajat, terveydenhoitajat, kättilöt, osaaminen, arviointi, ammattitaito, pätevyys, opetus, vaikuttavuus, sairaanhoito-oppilaitokset, terveydenhuolto-oppilaitokset, vertailu, oppimistulokset, kompetenssi		
muut hakusanat	education, nursing, nursing education research, professional competence, clinical competence, evaluation studies, Nursing Care, Learning, Teaching, Nursing Research (MeSH), oppiminen, arviointi, opetus, osaaminen, hoitotyö (eks), opiskelijat, kättilöt, terveydenhoitajat, sairaanhoitajat, hoitotyön toiminnot, ammattitaito, ammattipätevyys, oppiminen, arviointi, hoitotyö, opetus, hoitotyön koulutus, sairaanhoitajakoulutus, vertaileva tutkimus (hoidokki)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on vertailla hoitotyöntekijöiksi (sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, kättilö) opistoasteelta ja ammattikorkeakoulusta valmistuneiden hoitotyön toimintojen hallintaa. Tutkimusongelmat: 1. Miten opistoasteen koulutuksesta ja ammattikorkeakouluista hoitotyöntekijöiksi valmistuvat hallitsevat asiakkaan/potilaan välittömään hoitamiseen liittyviä hoitotyön toimintoja?, 2. Miten opiskelijaryhmät hallitsevat potilaan/asiakkaan [alkutekstissä asiakkaiden] ja opiskelijoiden ohjaukseen ja opettamiseen liittyviä hoitotyön toimintoja?, 3. Miten opiskelijaryhmät hallitsevat yhteistyöhön ja työn organisointiin liittyviä hoitotyön toimintoja?, 4. Miten opiskelijaryhmät hallitsevat hoitotyön kehittämiseen liittyviä toimintoja?, 5. Mitä teoriaopetuksessa, kliinisessä opetuksessa ja opiskelijoiden opiskelussa painotetaan?⁵¹⁰

Tutkimusmenetelmä(t): arviointitutkimus⁵¹¹, kyselytutkimus, strukturoidut kyselyt, tilastollinen analyysi, kirjallisuuskatsaus.⁵¹²

Aineisto(t): opiskelijat: opistoaste (N=531), amk (N=328), opettajat: opisto (N=94), ammattikorkeakoulu (N=34)⁵¹³

Viitekehykset: hoitotyö, hoitotyön toiminnot⁵¹⁴, hoitotyön toimintojen hallinta (HOTOHA), , hoitotyön

⁵¹⁰ Räisänen 2002, 40.

⁵¹¹ Räisänen 2002, 15-16.

⁵¹² Hoitotyön toimintojen hallintaa koskevia tutkimuksia ja arviointeja liittteessä 1 (Räisänen 2002, 167-170).

⁵¹³ Räisänen 2002, tiivistelmä.

⁵¹⁴ Hoitotyön toiminnot on luokitettu hierarkkisesti kolmessa tasossa (pääluokat, alaluokat, alaluokkien alaluokat, yhteensä 23 luokkaa (Räisänen 2002, tiivistelmä).

toimintojen hallinnan syvällisyys⁵¹⁵, osaaminen⁵¹⁶, teorian ja käytännön suhteet⁵¹⁷, oppimiskäsitykset, tietokäsitykset⁵¹⁸.

Keskeiset tulokset: Tulosten tarkastelu luvussa 9 jaetaan I tulosten erittelyyn tutkimusongelmittain, II tutkimusongelman 5 (Mitä teoriaopetuksessa, kliinisessä opetuksessa ja opiskelijoiden opiskelussa painotetaan?) yksityiskohtaisempaan tarkasteluun (Räisänen 2002, 53-118). Hoitotyön toimintojen hallinta koottu kaaviomuotoon: Räisänen 2002, 53. Vastaavat kuviot opettajien ja opiskelijoiden tekemien arviointien vertailusta: mts. 91.

Tulokset tiivistettyinä: 1. Opiskelijat hallitsevat kaikki hoitotyön toiminnot keskimäärin hyvin. 2. Opiskelijat hallitsevat parhaiten tunteiden kohtaamiseen ja henkiseen tukeen, hygieniaan ja ihon toimintaan, lämmön säätelyyn, arvoihin ja vuorovaikutussuhteisiin ja hoidollisen ympäristön luomiseen liittyvät toiminnot ja huonoiten kuntoutukseen, kuolemaan, hengitykseen ja kehittämiseen sekä opistoasteella hengelliseen tukeen liittyvät toiminnot. (Mts. 129-133.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksesta nousee kuusi jatkotutkimuksen aluetta: 1. mittareiden ja niiden käytön kehittäminen hoitotyön toimintojen hallinnan ja opetuksen tarpeisiin, 2. tutkimuksen hoitotyön toimintojen hallinnasta antaman kuvan täydentäminen kvalitatiivisia menetelmiä ja triangulaatiota hyödyntäen, 3. hoitotyön tiettyihin toimintojen hallintaan kohdistuva syvällistä tietoa tuottava tutkimus, 4. koulutuksen työelämälähtöisyyden tarkastelu, 5. oppilaitosten (ammattikorkeakoulujen) toimintakulttuurien tarkastelu oppimiskäsitysten, opetussuunnitelmien, opetus- ja ohjauskäytänteiden, menetelmien ja sisältöjen kannalta sekä oppimistulosten ja johtamiskulttuurin yhteydet, 6. opiskelijoiden oppimismotivaatio.⁵¹⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan validiteetin ja reliabiliteetin kannalta luvussa 10 (Räisänen 2002, 119-137).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Aineistonkeruun kohteena olevia oppilaitoksia ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Karttunen, Päivi 1999, Könnilä, Paula 1999, Salminen, Hannele 2001, Stenfors, Paula 1999.

Saadut viittaukset: Liimatainen, Leena 2002, Havukainen, Pirjo 2003, Kaaresvirta, Päivi 2004, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Paloste, Airi 2004, Salmela, Marjo 2004, Heikkilä, Asta 2005, Kosonen, Pekka A. 2005, Kyrölahti, Eija 2005, Romppanen, Maija 2011, Leinonen, Rauni 2012.

Toikka: Strategia-ajattelu ja strateginen johtaminen ammattikorkeakoulussa : tapaustutkimus Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta

tekijä	Toikka, Mirja	julkaisu vuosi	2002
nimeke	Strategia-ajattelu ja strateginen johtaminen ammattikorkeakoulussa : tapaustutkimus Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta		

⁵¹⁵ Taulukko: Hoitotyön toimintojen hallinnan syvällisyyden arviointikriteerit: Räisänen 2002, 43.

⁵¹⁶ "Työelämälähtöinen osaaminen edellyttää muun muassa kykyä toimia asiantuntijana työelämän muuttuvissa tilanteissa, sekä kykyä kehittää työelämää - - -, kykyä tuottaa uutta tietoa - - - sekä kykyä toimia työelämän tavoitteiden mukaisesti" (Räisänen 2002, 17).

⁵¹⁷ Esim. luku 6 Teoriaopetus, kliininen opetus ja opiskelijoiden opiskelu (Räisänen 2002, 33-35). Teoriaopetuksen, kliinisen opetuksen ja opiskelijoiden opiskelun piirteet taulukkona: mts. 34.

⁵¹⁸ "Tietokäsityksen muuttuminen edellyttää muun muassa monipuolisten tiedonhankinta- ja analyysitaitojen oppimista ja oppijan omaa aktiivisuutta." (Räisänen 2002, 17.)

⁵¹⁹ Jatkotutkimusehdotuksia tarkastellaan luvussa 12 (Räisänen 2002, 144-145).

YSO-asiasanat	johtaminen, korkeakoulut, arviointi, korkeakouluhallinto, tulosjohtaminen, hallinto, oppiminen, oppilasarviointi, strategiat, strateginen johtaminen,
muut hakusanat	

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimustehtävät tiivistelmässä esitettynä: I miten valtioneuvoston velvoitteesta yhteen liitettyjen alueellisten ammattikorkeakouluhankkeiden, Kotkan väliaikaisen ammattikorkeakoulun ja Kouvolan seudun ammattikorkeakouluhankkeen, strateginen yhteen kasvaminen on käytännössä toteutunut?, II Mitkä ovat ammattikorkeakoulun strategisen johtamisen keskeiset esteet?, III Miten ammattikorkeakoulun ideaalinen strateginen johtaminen voidaan mallintaa?⁵²⁰ Tutkimusongelmat: 1. Miten strategia-ajattelu jäsentyy Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa? 1.1. Mitä ovat strategia-ajattelun osatekijät?, 1.2. Millaiset ovat strategia-ajattelun osatekijät toimijaryhmittäin tarkasteltuina?, 1.3. Millaiset ovat toimijoiden näkemykset ammattikorkeakoulun strategiasta?, 1.4. Mikä on strategisen oppimisen konteksti ammattikorkeakoulussa? 2. Mitkä ovat ammattikorkeakoulun strategisen johtamisen keskeiset esteet?, 3. Miten ammattikorkeakoulun strateginen johtaminen voidaan mallintaa? ⁵²¹

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, teoriaa luova tutkimus⁵²², tapaustutkimus⁵²³, haastattelututkimus, teemahaastattelu, tietokäsitykset (aineiston jaottelussa)⁵²⁴, avainhenkilöhaastattelu, triangulaatio, mallintaminen⁵²⁵, tutkimusprosessin vaiheet ja haravointitekniikka.^{526, 527}

Aineisto(t): Asiakirja-aineisto: arviointijärjestelmään liittyviä raportteja, ulkoisen arvioinnin raportteja, hallituksen ja pedagogisen johtokunnan pöytäkirjoja, kokousmuistioita.⁵²⁸ Haastatteluaineisto: ammattikorkeakoulun ylimmän johdon jäsenten (hallitus, pedagoginen johtokunta, rehtori/toimitusjohtaja, sektorirehtorit, opetusosastojen johtajat, palveluyksiköiden päälliköt) teemahaastattelu.⁵²⁹ Aineisto vuosilta 1996-2001.⁵³⁰

Viitekehukset: opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmat, korkeakouluautonomia, korkeakouludemokratia, Balanced Scorecard (BSC), ammattikorkeakoulun hallitus, ammattikorkeakoulun pedagoginen johtokunta, rehtorit, sektorirehtorit, strategiat, mallintaminen, mallit, ideaalimallit, sosiaalinen todellisuus (käsite), yksikehäinen oppiminen, kaksikehäinen oppiminen, single loop learning, double loop learning,

⁵²⁰ Toikka 2002, tiivistelmä. Numerointi bibliografian tekijän.

⁵²¹ Toikka 2002, 145. Numerointi alkuperäinen.

⁵²² Toikka 2002, 216.

⁵²³ ”Kyseessä on laadullinen case-tutkimus, joka kohdistuu Kymenlaakson ammattikorkeakouluun” (Toikka 2002, tiivistelmä).

⁵²⁴ Tutkimusaineiston jäsentämisessä on sovellettu jakoa: ensimmäisen kertaluvun faktat (tilastot, esim. AMKOTA-aineisto), ensimmäisen kertaluvun käsitykset (esim. itsearviointien tulokset), toisen kertaluvun käsitykset (tutkijan tulokset esim. itsearviointien tuloksista). Jäsennykseen liittyvä viittaus: Järvinen & Järvinen 2000. Tutkimustyön metodeista: 70. Tietokäsityksen käsitettä sovelletaan tässä tapauksessa tutkimusaineiston tarkastelutavan esiin nostamiseen. Itse tutkimuksessa ei termiä ole käytetty.

⁵²⁵ Mallintamista kuvataan mm. seuraavasti: ”strategisen johtamisen *mallintaminen*, ts. ideaalimallin luominen strategisesta johtamisesta empiirisen aineiston perusteella” (Toikka 2000, 19). Huom: vrt. grounded theoryyn (ei mainita).

⁵²⁶ ”Tutkimusmetodologian pohjalta kehittämäni tutkimusaineiston ’haravointitekniikan’ avulla on ollut mahdollista edetä tutkimusongelmien selvittämisen kautta ammattikorkeakoulun strategisen johtamisen ideaalin mallintamiseen” (Toikka 2002, 148).

⁵²⁷ Prosessin vaiheet (bibliografian kokoajan lyhentäminä): 1. aineiston luokittelu kategorioihin, 2. kategorioiden sisältöjen tarkastelu, 3. strategia-ajattelun vahvuuksien ja puutteiden havaitseminen, 4. syntyneen kokonaiskäsityksen vertaaminen strategia-ajattelun teoriaan, 5. strategisen johtamisen ideaalin mallintaminen. (Toikka 2000, 148.)

⁵²⁸ Dokumenttiaineisto on esitelty tutkimuksen liitteessä 1 (Toikka 2002, 245-247).

⁵²⁹ Teemahaastattelun runko tutkimuksen liitteessä 2 (Toikka 2002, 248-249).

⁵³⁰ Toikka 2002, tiivistelmä.

tulosjohtaminen⁵³¹, tulosohjaus⁵³², Clarkin ohjauskolmio⁵³³, strategia-ajattelu⁵³⁴, ammattikorkeakoulun strateginen johtaminen, strateginen oppiminen⁵³⁵, oppiva organisaatio⁵³⁶, piilostrategiat⁵³⁷, tutkimustyön tarkoitukset⁵³⁸, organisaatio (käsite), prosessi (käsite)⁵³⁹.

Keskeiset tulokset: Tutkimusongelmia tarkasteltiin strategia-ajattelun teorian, tutkimusaineiston sekä koulutus- ja arviointipolitiikan näkökulmista.⁵⁴⁰ Tutkimuksessa luotiin ideaalimalli ammattikorkeakoulun strategisesta johtamisesta.⁵⁴¹ Ammattikorkeakoulun strategia-ajattelun osatekijöitä ovat: perustehtävän kehittäminen, vanhasta pois oppiminen, toimintaympäristön tuntemus ja vuorovaikutus, toimintaedellytysten luominen sekä asioiden kyseenalaistaminen.^{542,543} Toimintaedellytysten luomisen ulottuvuudella strategioiden merkitys ja tunnettuus erosivat. Asioiden kyseenalaistamisen ulottuvuudella havaittiin näkemysristiriitoja mm. ammattikorkeakoulun perustehtävän sisällöistä ja tasosta, opetuskuulttuurista. Strategiset johtamisen työkalut nähtiin puutteellisina.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa keskeiseen asemaan nousseiden *sosiaalisen todellisuuden, organisaation ja prosessin* käsitteiden olemusta ja yhteisvaikutusta ammattikorkeakoulukontekstissa olisi kiinnostavaa tarkastella lähemmin, koska tarkastellussa ammattikorkeakoulussa esiintyy byrokraattisia rakenteita ja sen kehittäminen innovaatiotoiminnan mahdollistajaksi on haasteellista: muutosprosessi on monimutkainen ja moniulotteinen.⁵⁴⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimusprosessin kokonaisuuden ja laadullisen tutkimuksen tarkasteluun soveltuvat uskottavuuden, siirrettävyyden ja vahvistuvuuden kriteerit. Tutkimuksen uskottavuutta lisää luottamuksellinen suhde haastateltaviin. Tekijällä on ollut rooli sekä tutkijana että strategiaprosessien vetäjänä; näin ollen tärkeää on ollut omien ennako-oletusten ja arvostusten jatkuva tiedostaminen. Tutkija korostaa omaan työhönsä eri rooleissa kohdistuneen kritiikin neutraalia käsittelyä tutkimuksen kannalta. Tutkimus-

⁵³¹ "Tulosjohtaminen johtamisjärjestelmänä sisältää tulosohjauksen ja tulosjohtamisen. Tulosjohtamisella tarkoitetaan organisaatioiden sisäistä johtamistapaa." (Toikka 2002, 44-45.)

⁵³² Tulosohjaus tarkoittaa "niitä hallinnonalakohtaisia neuvottelu-, koordinaatio-, sekä sopimusprosesseja, joilla ohjaava viranomaisyritys pyrkii varmistamaan, että sen alaiset virastot ja laitokset toimivat mahdollisimman tehokkaasti" (Toikka 2002, 45). Viittaus ja lainauksen lähde: Lumijärvi & Jylhäsaari 2000. Laatujohtaminen ja julkinen sektori: Laadun ja tuloksen tasapaino johtamishaasteena: 220-221.

⁵³³ Clarkin kolmiossa valtio, akateeminen professio ja markkinat vaikuttavat yliopistojen ohjaukseen (Toikka 2002, 45).

⁵³⁴ Strategia-ajatteluun kuuluu strategia-analyysi, strateginen suunnittelu ja strat. johtaminen (Toikka 2002, 111). Viittaukset: Näsi 1991. Strategic Thinking as Doctrine: Development of Focus Areas and New Insights. Näsi (ed.) Arenas of Strategic Thinking. Foundation for Economic Education. de Kluyver 2000. Strategic Thinking: an Executive Perspective.

⁵³⁵ Kaplanin ja Nortonin (1992) Balanced Scorecard -johtamisjärjestelmä korostaa: 1. taloudellista näkökulmaa, 2. organisaation sisäisiä prosesseja, 3. innovatiivisuutta ja oppimista, 4. asiakasnäkökulmaa Cunninghamin (1994) strategisen oppimisen käsite korostaa: 1. tarkkanäköisyyttä siitä mitä tapahtuu, 2. em. tiedon hyödyntämistä, 3. em. tiedon sitomista strategiseen visioon, 4. tiedon integrointia käytännön toimintaan, 5. tulosten jatkuvaa tarkkailua. (Toikka 2002, 123-128.) Strategista oppimista käsittelee luku 4.5. (Toikka 2002, 123-132).

⁵³⁶ Toikka 2002, 125-127.

⁵³⁷ Piilostrategia vaikuttaa strategiaprosessissa tarkoituksellisen strategian (deliberate strategy) ohella ja koostuu: "omien tai taustayhteisön intressien ajamisesta, asenteista, peloista, ennakkoluuloista ja epäluottamuksesta" (Toikka 2002, 168-169).

⁵³⁸ Tutkimuksella voidaan tavoitella: 1. kuvaamista, 2. selittämistä, 3. ennustamista ja 4. kontrollia (Toikka 2002, 149). Viittaus: Huczynski & Buchanan 1991. Organizational behaviour: an introductory text.

⁵³⁹ Tekijä nimeää *sosiaalisen todellisuuden, organisaation ja prosessin* käsitteet ammattikorkeakoulukontekstissa jatkotutkimuksen kohteiksi (Toikka 2002, 217).

⁵⁴⁰ Mallintamisprosessin vaiheet ja tutkimusasetelma: Toikka 2002, 147-148.

⁵⁴¹ Toikka 2002, tiivistelmä.

⁵⁴² Toikka 2002, 151-152.

⁵⁴³ Tutkitun ammattikorkeakoulun strategia-ajattelun osatekijät taulukkona vastaajaryhmittäin: Toikka 2002, 179.

⁵⁴⁴ Luku 13 (Toikka 2002, 217-219).

prosessi on myös luonut etäisyyttä kohteena olleeseen ammattikorkeakoulun strategiaprosessiin. Uskottavuutta on pyritty lisäämään tutkimusaineiston määrällä ja aineistotriangulaatiolla. Aineisto on teemahaastatteluja lukuun ottamatta perustunut tutkijan omaan työhön suunnittelupäällikkönä eli aineisto ei ole erityisesti tutkimusta varten koottua. Tutkimus palvelee kohdeorganisaation kehittämistä eikä tavoitteena ole ollut laajempi siirrettävyys. Yleistettävyyttä laadullisessa tutkimuksessa ei ole määrällisen tapaan, koska todellisuuksia pidetään ainutkertaisina.⁵⁴⁵

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Kotkan väliaikainen ammattikorkeakoulu, Kouvolan seudun ammattikorkeakouluhanke (jälkimmäisissä toimintavuodet 1991-1995).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Kolehmainen, Seppo 1997, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäki, Maire 2000, Salminen, Hannele 2001.

Saadut viittaukset: Nikander, Leena 2003, Heikkinen, Vesa Antero 2005, Hyrkkänen, Ursula 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Lahtinen, Päivikki 2009, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Korppoo, Maijaleena 2010, Lyytinen, Anu 2011, Vuori, Johanna 2011, Kämäräinen, Juha 2018, Kallioniemi, Marja 2019.

Uosukainen: Promotion of the good life: development of a curriculum for public health nurses

tekijä	Uosukainen, Leena	julkaisuvuosi	2002
nimeke	Promotion of the good life: development of a curriculum for public health nurses		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta,		
YSO-asiasanat	terveysvaikutukset, miellekartat, terveysala, kehittäminen, hoitotyö, asiantuntijuus, terveydenhoitajat, koulutus, opetussuunnitelmat, terveyden edistäminen, hyvä elämä, ympäristö, ammatillinen koulutus, terveys, delfoimenetelmä, hyvinvointi, ympäristökasvatus, kestävä kehitys, kvalifikaatiot, edistäminen, sairaanhoitajat		
muut hakusanat	quality of life, health promotion, Nurses, environment and public life, environmental health, curriculum, public health nursing -- education, conservation of natural resources (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittää kolme osatutkimusta. Tutkimuskysymykset: 1.1. Millä terveydenhoitajien työympäristö näyttää vuonna 2010?, 1.2. Millaisia kvalifikaatioita tarvitaan terveyden ja ympäristöön liittyen?, 2.1. Millaisia ongelmia on ratkaistava tässä tutkimuksessa määriteltyihin kvalifikaatioihin ja opetussuunnitelmaan liittyen?, 2.2. Mitä ovat opintojaksojen sisällöt opetussuunnitelmasa?, 2.3. Mikä on ympäristöön liittyvän osan (*environmental path*) sisältö opetussuunnitelmassa? 3.1. Oppimisen arviointi – miten käsittekartat toimivat arviointityökaluina ja mitä ne kertovat oppimisesta? ⁵⁴⁶

Tutkimusmenetelmä(t): käsittekartat, 6.3.5-menetelmä, kehittämistutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, kyselytutkimus, delfoi-menetelmä,

⁵⁴⁵ Luku 12 (Toikka 2002, 212-216).

⁵⁴⁶ 1.1. What will the environment in the work of public health nurses be like in the year of 2010?, 1.2. What qualifications are needed concerning health and the environment?, 2.1. What kind of problems do we have to solve concerning these qualifications (defined in the first study) and the curriculum?, 2.2. What are the contents of the units in our curriculum?, 2.3. What is the content of the environmental path in our curriculum?, 3.1. Assessment of learning – what can be found with regard to learning using concept maps as an assesment tool? (Uosukainen 2002, 42, numerointi bibliografian kokoajan.)

sisällönanalyysi⁵⁴⁷, esitesti-jälkitesti⁵⁴⁸, triangulaatio.⁵⁴⁹

Tutkimuksen kulku kaaviomuodossa: I osatutkimus (Uosukainen 2002, 50), II osatutkimus (mts., 70), III osatutkimus (mts., 90).

Aineisto(t): I osatutkimus (vuoden 2010 tilanteen kartoitus: delfoi-menetelmä, haastattelut, kyselyt⁵⁵⁰), II osatutkimus (opetussuunnitelman kehittäminen, 6.3.5.-menetelmä, opettajat N=6), III osatutkimus (opiskelijoiden oppiminen, käsittekartat, N=14+17+23⁵⁵¹).

Viitekehykset: hyvä elämä⁵⁵², kestävä kehitys⁵⁵³, malli terveyden edistämisen ja kestävä kehityksen yhdistämisestä (Hancock)^{554, 555}, environmental path⁵⁵⁶, hoitoala, terveydenhoitajaopiskelijat, opetussuunnitelmat, käsittekartat, asiantuntijuus⁵⁵⁷, tietokäsitykset⁵⁵⁸, tiedonkäyttö, systeemiteoria, oppimiskäsitykset, reflektio, kriittinen ajattelu⁵⁵⁹, näyttöön perustuva toiminta, problem based learning (PBL), naturalistic inquiry⁵⁶⁰.

Keskeiset tulokset: Osatutkimus 1: Terveydenhoitajien työympäristöä vuonna 2010 koskevissa tuloksissa ekologian ja biologian edustaja mainitsi ilmansaastumiseen, veteen ja luonnon diversiteettiin liittyvät ongelmat. Terveydenhoidon edustaja esitti ajatuksen ympäristökeskuksista, joissa yhdistyisivät sosiaali-, terveys- ja ympäristöalan hallinnot. Sosiaali- ja terveyspalvelut rahoitetaan edelleen veroilla ja vastuut ovat alueellisia. Sosiaalipolitiikassa korostuu turvallisuus ympäristö- ja väkivaltariskin takia. Ammattiyhdistyksen edustaja korosti asiakkuuden muutosta ja asiakkaita yhteiskunnan osana. Rakennettuun ympäristöön vaikuttavat hyvin koulutetut iäkkäät asukkaat. Työministeriön edustaja puhui työn uusista muodoista.

Keskeisten osaamisten tarkastelussa korostuu neljä ryhmää: yleissivistys, muutosvalmiudet, poliittinen vaikuttaminen ja käytännön valmiudet. Nämä tulee saavuttaa ennen ammatillista koulutusta, jossa niitä syvennetään.⁵⁶¹

Osatutkimus 2: Osatutkimus tarkastelee terveyteen ja ympäristöön liittyvien pätevyysien integroimista terveydenhoitajakoulutuksen opetussuunnitelmissa. Tulokset muodostuvat kahdeksi teemaksi jaetuista ongelmista ja ratkaisuista. Ensimmäisessä teemassa käsitellään verrataan käsitteitä public health ja public health nursing, käsitellään hoitotieteen tiedeperustaa ja ympäristöön liittyvän asiantuntijuuden roolia. Toisessa teemassa käsitellään oppimisen, opetussuunnitelman ja opetusmenetelmien kysymyksiä.⁵⁶²

Osatutkimus 3: Osatutkimus käsittelee ympäristöasioiden oppimista terveydenhoidon koulutuksessa käyttäen käsittekarttoja arvioinnin välineinä. Opiskelijat tekivät opintojen alussa käsittekarttoja ympäristövastuusta. Tuotokset erosivat toisistaan; ydinkäsitteitä oli 3-10 ja alakäsitteitä 2-43, hierarkiasta poikkeavia linkkejä ei ollut. Ympäristövastuuta tarkasteltiin ekologisesta näkökulmasta; vain jotkut opiskelijat toivat

⁵⁴⁷ Uosukainen 2002, 53.

⁵⁴⁸ Luku 6.5.1. ja 6.5.2. (Uosukainen 2002, 91-95).

⁵⁴⁹ Triangulaatio-termin relevanssi on ilmeinen: tutkimuksen kokonaisuuteen sisältyy lukuisien menetelmien käyttöä.

⁵⁵⁰ Luku 4.2. (Uosukainen 2002, 48-54). Osallistujamääriä ei ole esitetty kootusti.

⁵⁵¹ Uosukainen 2002, 91. N ilmaisee tuotosten (käsittekarttojen) määrää.

⁵⁵² Hyvän elämän tarkastelun näkökulmia: luku 2.5.4. (Uosukainen 2002, 35-38).

⁵⁵³ Luku 2.5.1. (Uosukainen 2002, 31-33).

⁵⁵⁴ Luku 2.5.2. (Uosukainen 2002, 33).

⁵⁵⁵ Terveyteen ja ympäristöön liittyvät osaamisalueet: liite 1 (Uosukainen 2002, ei sivunumeroita).

⁵⁵⁶ Luku 5.3.4. (Uosukainen 2002, 78). Bibliografian kokoajan huomautus: Environmental path (*ympäristöpolku*) vaihtaa *hoitopolun* analogialta. Käsite ideoitiiin asiantuntijaryhmän työskentelyn kuluessa (mts.).

⁵⁵⁷ Luku 2.4.2.1. (Uosukainen 2002, 28).

⁵⁵⁸ Luvut 2.4.2.2. (Uosukainen 2002, 28-29) ja 6.3.1. (mts., 86-87).

⁵⁵⁹ Luku 2.4.2.1. (Uosukainen 2002, 29-30).

⁵⁶⁰ "[N]aturalistic approach in data analysis means creating – not discovering – the findings" (Uosukainen 2002, 105).

⁵⁶¹ Luku 4.3. (Uosukainen 2002, 54-64).

⁵⁶² Luku 5.3. (Uosukainen 2002, 72-78).

esiin sosiaalisia ja talousnäkökulmia. Viimeisenä opiskeluvuonna tehdyissä kartoissa oli enemmän linkkejä ja hierarkiatasoja. Näkökulmat ympäristövastuuseen olivat laajoja. Opiskelijoilla oli enemmän sisältötietoa, joten alakäsitteitä oli enemmän. Joillakin opiskelijoilla ilmeni terveyden edistämisen näkökulmia.⁵⁶³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tarjoaa kehysten hyvän elämän edistämisen käsitteilylle terveydenhoitajakoulutuksessa. Tällainen kehys on välttämätön tiedon jäsentämiseksi ja henkilökohtaisten työtä ohjaavien käyttöteorioiden (practical theories) luomiseksi. Toimintasuosituksia on koottu lukuun 7.5. (Uosukainen 2002, 113-116). Toimintasuosituksissa viitataan myös PBL-lähestymistapaan.⁵⁶⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen osien laatua tarkastellaan luottamuksen arvoisuuden (trustworthiness), autenttisuuden (authenticity) ja väärintulkintojen (misapprehension) mahdollisuuden kannalta.⁵⁶⁵ Käsittekartat katsotaan validiksi menetelmäksi kehittämistutkimuksessa. Karttojen tulkinta ei johda ongelmiin, sen sijaan on syytä kysyä, mitä niiden ulkopuolelle jää. Käsittekartat kuvaavat muutosta ajattelussa.⁵⁶⁶

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Mikkelin ammattikorkeakoulu, Savonlinnan koulutusyksikkö.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Kyrönlahti, Eija 2005.

Vesterinen: Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa

tekijä	Vesterinen, Marja-Liisa	julkaisu vuosi	2002
nimeke	Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, aikuiskasvatus		
YSO-asiasanat	ammattit, opiskelu, oppiminen, asiantuntijuus, kehitys, harjoittelu, työssäoppiminen, kokemusoppiminen, ammatillinen kehitys, professionalismi, työharjoittelu, ammatillinen koulutus, toimintatutkimus, konstruktivismi, työpaikat, korkeakouluopiskelu, korkeakouluopetus, käytännön opetus, työelämään tutustuminen, ammattitaito, opiskelijat, siirtovaikutus		
muut hakusanat	informal learning, professional expertise, practical learning at work, constructivist learning, action research, polytechnics, Model for Practical Learning at Work, työssä oppiminen		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden harjoittelua kehittämällä voidaan vaikuttaa opiskelijan ammatillisen asiantuntijuuden kehittymiseen. Tutkimusongelmat: 1. Mitä harjoittelujaksolla yleensä voi oppia?, 2. Minkälaisia työtehtäviä ja muita oppimistehtäviä harjoittelujaksolle tarvitaan, jotta harjoittelun oppimistavoitteet saavutetaan?, 3. Mitkä harjoittelujakson toimintatavat tukevat oppimista?, 4. Miten työssä tapahtuva oppiminen saadaan liitettyksi osaksi opetussuunnitelmaa?, 5. Vaikuttaako ammatillisen harjoittelun kehittäminen opetushenkilöstön asennoitumiseen informaalia oppimista kohtaan?⁵⁶⁷

⁵⁶³ Luku 6.6. (Uosukainen 2002, 91-103).

⁵⁶⁴ Uosukainen 2002, 113 ja mts., 113-116.

⁵⁶⁵ Uosukainen 2002, 105. Viittaus: Guba & Lincoln 1989. Fourth generation evaluation: 112-114.

⁵⁶⁶ Uosukainen 2002, 105. Viittaus: Novak 1998. Learning, Creating, and Using Knowledge: Concept Maps as Facilitative Tools in School and Corporations:192.

⁵⁶⁷ Vesterinen 2002, 54-55.

[Keskinäisviittaukset](#)

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Liimatainen, Leena 2002, Auvinen, Pekka 2004, Friman, Mervi 2004, Kaaresvirta, Päivi 2004, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Heikkinen, Vesa Antero 2005, Käyhkö, Riitta 2007, Suhonen, Liisa 2008, Asteljoki, Sari 2010, Luojus, Katja 2011, Malmivirta, Helena 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Seppälä, Hannele 2013, Jämsä, Ulla 2014.

2003

Elomaa, Leena (vain painettu)

Havukainen, Pirjo

Herranen, Jatta

Joutsen-Onnela, Merja

Kilpiäinen, Seppo (vain painettu)

Kostiainen, Emma

Nikander, Leena (vain painettu)

Rauto, Eeva

Rekola, Leena

Rissanen, Riitta

Vuorimaa, Vesa (vain painettu)

[Elomaa: Research evidence implementation and its requirements in nursing education](#)

tekijä	Elomaa, Leena	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Research evidence implementation and its requirements in nursing education		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	koulutus, sairaanhoitajat, näyttöön perustuva hoitotyö, sairaanhoito, survey-tutkimus, hoitotiede, hoitotyö, näyttöön perustuva lääketiede, informaatiolukutaito, tutkimustulokset, käyttö, ammatillinen koulutus, asenteet, opettajat, opiskelijat, kehittäminen, tarpeet, tieto, terveydenhuoltohenkilöstö, tiedonhankinta, tieteellinen tieto, hoito, tutkimustieto		
muut hakusanat	opettajat, opiskelijat, sairaanhoitajat, tiedot, asenteet, toiminta, tutkimustiedon käyttö, näyttöön perustuva hoitotyö, sairaanhoitajakoulutus (Hoidokki), tiedonkäyttö		

[Vakiomuotoinen tiivistelmä](#)

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on kuvata tutkimusnäytön käytön tilannetta ja evaluoida sen edellytysten oppimista sairaanhoitajakoulutuksessa Suomessa näyttöön perustuvan toiminnan näkökulmasta. Täsmennetyt tutkimusongelmat (Elomaa 2003, 48) ovat seuraavat: 1. Mikä on toiminnan näyttöön perustumisen taso sairaanhoitajaopiskelijoiden teoreettisessa (ammattikorkeakoulu, alku-tekstissä polytechnic) ja kliinisessä (sairaala) oppimisympäristössä?, 2. Mikä on informaatiolukutaidon (information literacy) taso eri vastaajaryhmien itse arvioimana ja ulkopuolisen arvioimana?, 3. Mitkä ovat vastaajien asenteet näyttöön perustuvan toiminnan toteuttamiseen?, 4. Mitkä ovat vastaajien havainnot mahdollisuuksista toteuttaa näyttöön perustuvaa toimintaa heidän työ-/opiskelu-ympäristössään?, 5. Mitkä ovat erot ryhmien välisissä ja sisäisissä taustamuuttujissa?, 6. Mitkä ovat muuttujien väliset suhteet?

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, poikittaistutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, mittarit.

Aineisto(t): Kyselytutkimuksen kohderyhminä hoitotyön opettajat (N=143), viimeisen lukukauden sairaanhoitajaopiskelijat (N=333), opetussairaaloiden sairaanhoitajat (sisätautien ja kirurgian vuodeosastot, N=471). Tutkimukseen osallistui viisi yliopistosairaala, neljä keskussairaala ja yhdeksän ammattikorkeakoulua.⁵⁷⁴

Viitekehykset: hoitotyö, näyttöön perustuva hoitotyö, näyttöön perustuva toiminta, informaatiolukutaito⁵⁷⁵, tiedonhankinta, tiedonkäyttö, tietoperusta.

Keskeiset tulokset: Tutkimustietoa käytetään tietuopolisessa opetuksessa, mutta huomattavasti vähemmän kliinisessä oppimisympäristössä. Ajankohtaisessa tiedossa ja sen päivittämisessä on ongelmia. Näyttöön perustuvien tutkimustietolähteiden tuntemus ja käyttö on vähäistä. Organisaatioiden välillä oli tilastollisesti merkitseviä eroja. Tutkimus osoittaa kehittämistarpeita koulutuksessa ja oppimisympäristöissä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tarvitaan lisätutkimusta parantamaan näyttöön perustuvan hoitotyön opetusta ja oppimista sekä näyttöön perustuvan käytännön hoitotyön toteutusta. Tulee pyrkiä edistämään hoitajien informaatiolukutaitoa, halua ja kykyä jatkuvasti päivittää tietopohjaansa ja arvioida kriittisesti tiedonlähteitä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää tietoisuuden tutkimusperustaisista tiedonlähteistä ja niiden käyttöön.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen validiteetin tarkastelu jaotellaan perinteisesti neljäksi lohkoksi: sisältö- ja rakenne- sekä sisäinen ja ulkoinen validiteetti. Tutkimuksen näkökulman määrittelyn vaikeus heijastuu rakennevaliditeettiin: näyttöperustaisuus-termin (evidence-based) käyttö on yhä hämärää ja vaihtelevaa ja aihepiiriä lähestytään useilla eri tavoilla. Näyttöperustaisuuden toteuttaminen ja siihen kohdistuvat vaatimukset nähdään yleisesti keskeisenä kysymyksenä. Tutkimuksessa laadittiin uusi mittari (instrument), koska kirjallisuudesta ei löydetty validia mittaria. Mittaria arvioivat oman asiantuntemusalueensa kannalta tilastotieteilijä, hoitotieteilijä ja kirjastonhoitaja. Kyselylomake testattiin yhdessä ammattikorkeakoulussa ja sitä lähellä olevassa aluesairaalassa.⁵⁷⁶

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: yhdeksän ammattikorkeakoulua, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Stenfors, Paula 1999.

Saadut viittaukset: Salmela, Marjo 2004, Heikkilä, Asta 2005, Kyrölahti, Eija 2005, Holopainen, Arja 2007, Kuoppamäki, Ritva 2008, Laine, Päivi 2010, Luojus, Katja 2011.

Havukainen: Terveysalan opiskelijoiden hoitotyön oppiminen esseevastausten perusteella arvioituna

tekijä	Havukainen, Pirjo	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Terveysalan opiskelijoiden hoitotyön oppiminen esseevastausten perusteella arvioituna		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	terveysala, hoitotyö, koulutus, oppiminen, esseet, hoitohenkilöstö, opiskelijat, arviointi, terveydenhuoltohenkilöstö, hoitoala, sairaanhoitajat, tieto, tieteellinen tieto, konstruktivismi		
muut hakusanat	tiedonkäyttö		

⁵⁷⁴ Elomaa 2003, 51. Pieniä eroja tiivistelmässä mainittuihin määriin.

⁵⁷⁵ Tutkimuksen empiirisessä viitekehvyssä *näyttöön perustuvan toiminnan* (research evidence implementation) komponentteja ovat *informaatiolukutaito* (information literacy), *asenteet* (attitudes), *toimintaympäristössä tunnistetut mahdollisuudet* (perceived possibilities in action environment) sekä *taustamuuttujat* (background variables) (Elomaa 2003, 47). Tiivistelmässä Elomaa käytti termiä *tiedonlukutaito*.

⁵⁷⁶ Kysymysten määrää vähennettiin, sanamuotoja korjattiin ja ei osaa sanoa (undecided) –vaihtoehto poistettiin osasta kysymyksiä testauksen perusteella. (Elomaa 2003, 121-123, 53.)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää ammattikorkeakoulussa opiskelevien sairaanhoitajiksi valmistuvien opiskelijoiden hoitotyön oppimista esseevastausten perusteella.⁵⁷⁷

Tutkimustehtävät: 1. Mitä tietoa opiskelijoiden hoitotyötä käsittelevät esseevastaukset sisältävät?, 2. Miten opiskelijat käsittelevät hoitotyötä koskevaa tietoa esseevastauksissaan?, 3. Miten opiskelijat rakentavat hoitotyön esseevastaukset kokonaisuudeksi?, 4. Minkälaista on terveysalan opiskelijoiden esseevastauksissa ilmenevä hoitotyön oppiminen koulutuksen eri vaiheissa yksilötasolla tarkasteltuna?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, sisällönanalyysi, haastattelututkimus, abduktiivinen analyysi.⁵⁷⁸

Aineisto(t): Pääaineistona 18 opiskelijan tuottamat 72 hoitotyön esseevastausta koulutuksen neljässä eri vaiheessa. Tukiaineistona käytettiin opetussuunnitelmia ja opiskelijoita opettaneiden opettajien haastatteluja (kaksi haastattelua N=17 ja N=10).

Viitekehykset: hoitotyö, näyttöön perustuva hoitotyö, koulutus, oppiminen⁵⁷⁹, SOLO-taksonomia, tieto⁵⁸⁰, tieteellinen tieto, abduktio, konstruktivismi, arviointi, tiedonkäyttö, tiedonmuodostus, Perryn malli⁵⁸¹, Kitchenerin ja Kingin reflektiivisen pohdinnan malli⁵⁸²

Keskeiset tulokset: Opiskelijat tuottivat kaikissa opintojen vaiheissa eniten osittain syväprosessoituja vastauksia. Niitä löytyi eniten opintojen kahdessa viimeisessä vaiheessa. Sen sijaan pintaprocessoituja vastauksia tuotettiin tasaisesti kaikissa opintojen vaiheissa. Aineistossa ei löytynyt yhtään korkean abstraktiotason vastausta.⁵⁸³ Tuloksista on mahdollista päätellä, että hoitotyön oppiminen on hidas muutosta ja muokkausta vaativa sisäistämisen prosessi, jossa sekä vastaamisen kriteereiden hallinnalla että hoitotyön tiedon hallinnalla on heijastusvaikutuksia tiedonmuodostuksen laatuun ja tiedonmuodostuksen laadulla puolestaan hoitotyön oppimiseen. Teoreettisen tiedon hyvä hallinta on edellytyksenä omakohtaisten hoitotyön näkökulmien ja ratkaisujen esittämiseen ja että teoreettisen tiedon hyvä hallinta mahdollistaa hoitotyön tiedon monipuolisen käyttämisen uusissa oppimis- ja ongelmatilanteissa.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Teoreettisten lähtökohtien ja tutkimusaineiston analyysien perusteella syntyi näkemyksiä ja arviointiperusteita, joiden varassa on mahdollista tarkastella toisaalta oppimisen ja kirjallisten tehtävien tasoa. Niiden varassa voidaan tarkastella sitä, mitä vaatimuksia kukin taso

⁵⁷⁷ Esseevastaus ymmärretään tässä tutkimuksessa opiskelijan muodostamaksi ajatus- ja tietokonstruktioksi ja oppimisen välineeksi (Havukainen 2003, tiivistelmä).

⁵⁷⁸ Havukaisen tutkimuksessa sovelletussa abduktiivisessa lähestymistavassa tunnistetaan vaihtoehtoisia näkökulmia ja hankitaan tarvittavaa lisäinformaatiota, jonka pohjalta muodostetaan tulkintahypoteesi. Tässä tutkimuksessa tulkintahypoteesit koskevat opetussuunnitelman tavoitteita, joita vasten opiskelijoiden esseevastauksia arvioidaan. (Havukainen 2003, 30-31, 44, esimerkki tulkintahypoteesista sivulla 42.)

⁵⁷⁹ Tutkija seuraa oppimisen tarkastelussaan "väljää konstruktivistisiin teorioihin perustuvaa näkemystä" ja erityisesti Biggsin pragmaattiseksi luonnehdittua konstruktivisen suuntaamisen (constructive alignment) kehystä (Havukainen 2003, 1-2, Biggs, John 1999. Teaching for quality learning at university : what student does. Buckingham : Society for Research into Higher Education).

⁵⁸⁰ "[Vastaajien] suhdetta tietoon, jota esseevastaukset ilmentävät, tarkastellaan Perryn (1970) ja Kitchenerin ja Kingin mallien avulla" (Havukainen 2003, 2).

⁵⁸¹ Perryn malli tieteellisen ajattelutavan kehittymisestä; lähdeluettelossa Perry, W. G. 1970. Forms of Intellectual and Ethical Development in the College Years. New York: Holt, Rinehart & Winston.

⁵⁸² Lähdeluettelossa: Kitchener K.S. & King, P.M. 1995. Reflektiivisen pohdinnan malli: tietämistä koskevien oletusten muuttaminen. Teoksessa Mezirow (toim.) Uudistuva oppiminen: kriittinen reflektio aikuiskoulutuksessa: 179-197. Perryn (1970) sekä Kitchenerin ja Kingin (1995) malleihin viitataan laajasti ja niiden sovellusta tutkimukseen selostetaan, mutta niitä ei esitellä kootusti, ks. Havukainen 2003, 21-22 ja eri kohdin.

⁵⁸³ Pintaprosesoinnissa vastaaja toistaa yksityiskohtaista tietoa, syväprosesoinnissa käsitteitä suhteutetaan toisiinsa. Reflektio edellyttää tietoaaineksen syväprosesointia. (Havukainen 2003, 15-16, 20.) Korkean abstraktiotason prosessoinnissa vastaaja asettuu olemassa olevien periaatteiden ulkopuolelle suhteuttaen periaatteita ja systeemejä toisiinsa (Havukainen 2003, 16).

edellyttää ja mitä vaatimuksia seuraavalle episteemiselle tasolle siirtyminen opiskelijalta edellyttää.

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisessa tutkimuksessa pyritään tutkimuskohteen uudenlaiseen ymmärtämiseen. Siten ei ole yhtä käsitteistöä, jolla tutkimusten luotettavuutta voitaisiin arvioida. Larssonin (1994) mukaan voidaan arvioida tutkimuksen kokonaislaatua, tuloksia koskevaa laatua ja validiteettikriteereitä.⁵⁸⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Räisänen, Anu 2002, Stenfors, Paula 1999.

Saadut viittaukset: Kaaresvirta, Päivi 2004, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004.

Herranen: *Ammattikorkeakoulu diskursiivisena tilana : järjestystä, konflikteja ja kaaosta*

tekijä	Herranen, Jatta	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Ammattikorkeakoulu diskursiivisena tilana : järjestystä, konflikteja ja kaaosta		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, sosiologian laitos		
YSO-asiasanat	ammattillinen koulutus, diskurssianalyysi, korkeakoulut, pedagogiikka, opiskelijat, opettajat, diskurssi, organisaatiot, kasvatustiede, keskustelu, muutos		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa etsitään vastausta siihen, minkälaisen diskursiivisen tilan ylikansallisiin ja keskenään ristiriitaisiin ideoihin sidottu ammattikorkeakoulu-uudistus on synnyttänyt.

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, diskurssianalyysi, kriittinen diskurssianalyysi, haastattelututkimus, laadullinen tutkimus, triangulaatio.

Aineisto(t): Tutkimuksen empiirinen aineisto muodostuu yhdessä ammattikorkeakoulussa kaupan, terveyden ja tekniikan aloilla työskentelevien opettajien 1990-luvun lopulla tehdyistä haastatteluista (opettajien haastattelut N=15) sekä saman ammattikorkeakoulun ja samojen alojen opiskelijoiden (vuonna 2000 tuottamista) kirjoitelmista (N=140).

Viitekehukset: postmoderni aika, postmoderni organisaatio, tieto, tiedolliset kategoriat, dekonstruktio, merkitykset, merkityksellistäminen, kasvatussociologia, asiantuntijuus, ammattikorkeakoulukulttuuri, sosiaalinen tila⁵⁸⁵, diskursiivinen tila⁵⁸⁶, osaaminen⁵⁸⁷, pedagogiikka, toimijat⁵⁸⁸, julkipuhe⁵⁸⁹, Bolognan

⁵⁸⁴ Larsson, Staffan 1994. Om kvalitetskriterier i kvalitativa studier. Teoksessa: *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*: 163-189. Havukainen tarkastelee tutkimuksensa laatua luvussa 3.4, luotettavuuden ja eettisyyden kysymyksiä luvussa 5.

⁵⁸⁵ Sosiaalisen tilan määrittelyn pohjana: Harvey 1973. *Social Justice and the City*. Soja 1985. *The Spatiality of Social Life: Towards a Transformative Re-theorisation*. Teoksessa Gregory, D. & Urry, J. (toim.) *Social Relations and Spatial Structures*: 90–127. Lefebvre 1991. *The Production of Space* ja Bourdieu 1998. *Järjen käytännöllisyys: toiminnan teorian lähtökohtia*. Sosiaalinen tila on Bourdieulle erojen ja suhteiden tila, joka järjestää toimijoiden käytännöt ja esitykset (Herranen 2003, 13-14). Herranen käyttää em. käsitettä diskursiivisen tilan käsitteen määrittelyssä.

⁵⁸⁶ Diskursiivinen tila koostuu tiedollisista kategorioista, jotka syntyvät yleisten ideoiden ja toimijoiden näkemysten kohtaamisen tuloksena. Yksilöt joko vahvistavat, epäilevät tai kiistävät vallitsevia määrittelyksiä. (Herranen 2003, 14.)

⁵⁸⁷ ”Oikea osaaminen ja tieto sijoitettiin työelämään ja sen toimijoihin” (Herranen 2003, 105).

⁵⁸⁸ Toimija on intentionaalinen yksilö, joka pyrkii tekemään arjestaan mielekästä ja järjestäytyneitä (Herranen 2003, 13).

⁵⁸⁹ ”[J]ulkipuheessa ammattikorkeakoulusta on tehty edistykseen sidottu jälkimoderni instituutio” (Herranen 2003, 26), piirteistä enemmän mts. 37, alaviite 20.

prosessi⁵⁹⁰, amkilaisuus.⁵⁹¹

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulu on moninainen, aloittain ja sukupuolen mukaan eriytynyt tiedollisten kategorioiden kokoelma, joka merkityksellistää toimintaa. Neuvottelun tuloksena syntyneenä tiedon systeeminä ammattikorkeakoulu toimii yksilöiden ja kollektiivien ajattelun perustana. Keskeisiä ammattikorkeakoulun diskursiivista tilaa tuottavia kategorioita ovat: 1. jatkuvan muutoksen ja jälkimodernin ajan piirteiden merkitsemä, 2. käytännönläheisyyden, osaamisen ja työelämän muutosten hallitsema, opettajat ammatillisiksi asiantuntijoiksi määrittävä, 3. korkeakoulumaisuuteen sidottu, toimijat tieteelliseen tietoon ja akateemiseen asiantuntijuuteen kiinnittävä, 4. osalla koulutusaloista uuden pedagogiikan merkitsemä, mikä sitoumus on toisilla aloilla haastettu.

Ammattikorkeakoululla on vahvat rajat. Julkisesta ammattikorkeakoulusta on muodostunut modernia organisaatiota muistuttava kokonaisuus, vaikka siitä on pyritty rakentamaan postmodernien piirteiden merkitsemä, nykyaikainen koulutusinstituutio.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusta voisi kohdistaa koulutuskeskusteluiden hallitseviin teemoihin: akatemisoitumiseen, koulutuskentän kerroksellisuuteen, ammatillistumiseen, yksilöllistymiseen ja uudenlaisen pedagogiikan voittokulkuun (Herranen 2003, 191).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta on pyritty parantamaan useilla haastattelukerroilla ja käyttämällä erityyppisiä tiedonlähteitä (Herranen 2003, 29). Tutkimuksen vakuuttavuuden arviointi jää lukijalle (Herranen 2003, 191).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimus kohdistuu yhteen ammattikorkeakouluun, jota ei eettisistä syistä nimetä (Herranen 2003, 28).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Korhonen, Mirjami 1998, Kotila, Hannu 2000, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäki, Maire 2000, Mäkisalo, Merja 1998, Orelma, Ari 1996, Raudaskoski, Leena 2000, Salminen, Hannele 2001.

Saadut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Alanko-Turunen, Merja 2005, Flinck, Marja 2005, Niiranen-Linkama, Päivi 2005, Holopainen, Arja 2007, Hyrkkänen, Ursula 2007, Häkämies, Annukka 2007, Käyhkö, Riitta 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Kohtamäki, Vuokko 2009, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Johnson, Esko 2011, Kalima, Riitta 2011, Kullaslahti, Jaana 2011, Lyytinen, Anu 2011, Pylkkä, Outi 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Jämsä, Ulla 2014, Laitinen, Eija 2014, Marttila, Liisa 2015, Kämäräinen, Juha 2018, Kiukas, Carina 2021.

Joutsen-Onnela: Turvallisuutta ja sopusointua vai jännitystä ja valtaa : tutkimus sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden yrittäjyys- ja muista arvoista

tekijä	Joutsen-Onnela, Merja	julkaisu vuosi	2003
nimeke	Turvallisuutta ja sopusointua vai jännitystä ja valtaa : tutkimus sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden yrittäjyys- ja muista arvoista		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	taloustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	terveydenhuoltohenkilöstö, asenteet, asiantuntijuus, terveysala, yrittäjyys, sairaanhoitajat, terveydenhoitajat, opiskelijat, arvot		
muut hakusanat	entrepreneurship, health services, students, values (helecon)		

⁵⁹⁰ Ainoa maininta Bolognan prosessista alaviitteessä (Herranen 2003, 36).

⁵⁹¹ Amkilaisuus kuvataan eräillä koulutusaloilla uskon ja tunteen asiaksi, heimotunteeksi, joka velvoittaa sitoutumaan ja kohottaa rehtorin heimon päälliköksi. Toisten koulutusalojen edustajat näkevät kokoavan heimotunteen sijasta hajanaisuutta, eriarvoisuutta ja epäoikeudenmukaisuutta. (Herranen 2003, 134, 141.)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimustehtävänä on kuvata sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden arvoja Schwartzin (1973) ja Rokeachin (1987, 1992) teorioista käsin. Tutkimuksessa tarkastellaan myös opiskelijoiden yrittäjyyttä kuvaavia arvoja ja niiden sijoittumista Schwartzin arvoteoriassa esitettyihin ulottuvuuksiin.

Tutkimuskysymykset: 1. Minkälainen arvorakenne on sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoilla Schwartzin ja Rokeachin mukaan tarkasteltuna?, 2. Minkälaisia yrittäjyyteen liittyviä arvoja on sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoilla?, 3. Miten sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden yrittäjyyteen liittyvät arvot jakautuvat Schwartzin teorian mukaisessa arvoulottuvuudessa?, 4. Minkälaisia näkemyksiä sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoilla on omista arvoistaan?

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, monimuuttujamenetelmät, faktorianalyysi, MDS-tekniikka⁵⁹², katoanalyysi.⁵⁹³

Aineisto(t): Tutkimuksen kohderyhmänä oli terveydenhoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelijoita neljästä oppilaitoksesta, yhteensä 17 opiskelijaryhmää, 4 ryhmää aikuisopiskelijoita. (Kyselyyn vastanneiden N=259.)

Viitekehyykset: asiantuntijuus, asenteet, arvot, arvoteoriat, Schwartzin arvoteoria, Rokeachin arvoteoria, arvosubjektivismi, yrittäjyys, organisaatiokulttuuri

Keskeiset tulokset: Tuloksissa esitetään sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden arvorakenne Schwartzin ja Rokeachin teorioiden mukaan tarkasteltuna jaotellen sukupuolen sekä koulutuksen tason (ammattikorkeakoulu / ei-ammattikorkeakoulu) mukaan. Lisäksi tarkastellaan opiskelijoiden näkemyksiä omista arvoistaan. Terveydenhoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelijoiden kolme tärkeintä yksittäistä arvoa olivat sisäinen sopusointu, perheen turvallisuus ja terveys; valtaa arvostettiin vähiten. Sukupuolten väliset arvoerot olivat perinteisiä. Ammattikorkeakoululaisten ja ei ammattikorkeakoululaisten arvojen kesken oli eroja. (Joutsen-Onnela 200, 161-153.) Opiskelijoiden yrittäjyyteen liittyvät arvot olivat melko yhtenäisiä. Schwartzin teorian kaksinapaisessa arvoulottuvuudessa itsensä korostaminen nousi vahvimaksi alueeksi. Muiden huomiointiin liittyvä arvoulottuvuus on yleisempää naisopiskelijoilla (vrt. Schwartzin arvokehä). (Joutsen-Onnela 2003, 71, 158.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkija toivoo keskustelua ja monitieteistä tutkimusta opiskelijavalinnasta ja yrittäjyyteen kasvattamisesta. Jatkotutkimuksen aiheeksi nousevat työelämässä 5-10 vuotta olleiden sairaanhoitajien ja terveydenhoitajien näkemykset yrittäjyydestä ja hoitoalan organisaatioiden kulttuureista sekä johdon edustajien arvomaailman piirteet. Sekä ammattikorkeakouluopettajien arvomaailmaan että työelämän kehittämiseen liittyvää tutkimusta tarvitaan.

Tutkimuksen rajoitukset: Tulosten luotettavuuden ja yleistettävyyden kannalta on olennaista, kuinka hyvin tutkimuksessa mukanaolevat edustavat otosta ja koko perusjoukkoa. Valittu otos edustaa todennäköisesti samoja ominaisuuksia ja samassa suhteessa kuin perusjoukko, koska opiskelijavalinta tehdään valtakunnallisesti samoilla periaatteilla. Tutkimuksen tulokset vaikuttivat johdonmukaisilta, ja puutteista huolimatta tutkimuksen validiteettia voitaneen pitää riittävänä. Rokeachin ja Schwartzin arvomittarien reliabiliteeteista ks. Joutsen-Onnela 2003, 67, 70-71.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oppilaitoksia ei nimetä tutkimuksessa.

⁵⁹² Moniulotteisella skaalauksella (Multidimensional Scaling, MDS) tarkoitetaan menettelyä, jolla havainnon välisiä eroja koskevien etäisyys-, samanlaisuus tai erilaisuustietojen perusteella havaintoja koskevat pisteet yritetään sijoittaa kartalle eli tavallisesti yksi-, kaksi- tai kolmiulotteiseen avaruuteen (Joutsen-Onnela 2003, 95).

⁵⁹³ Katoanalyysi poisvalittu eettistä syistä (Joutsen-Onnela 2003, 91).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Könnilä, Paula 1999, Mäkisalo, Merja 1998, Raudaskoski, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Pihkala, Jussi 2008, Asteljoki, Sari 2010.

Kilpiäinen: Odotetaan käytäntöä ja saadaan teoriaa: tutkimus Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalan opiskelijoiden käsityksistä ja kokemuksista

tekijä	Kilpiäinen, Seppo	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Odotetaan käytäntöä ja saadaan teoriaa : tutkimus Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalan opiskelijoiden käsityksistä ja kokemuksista opetuksesta ja ohjauksesta vuosina 1995-1997 ja 2000-2001		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	ammattillinen koulutus, hermeneutiikka, merkitykset (semantiikka), pragmatiikka, haastattelututkimus, kyselytutkimus, esseet, korkeakouluopetus, käsitykset, opiskelu, tulkinta, esimerkit, opiskelijat, terveysala, tutkimus, ohjaus (neuvonta ja opastus), opinto-ohjaus, opetus, koulutus, professiot, terveystieteet		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden tutkimuksellista ja ammatillista toimintaa koskevia merkitysrakenteita. Mitä ja millaisia merkityksiä opiskelijoille on muodostunut tutkimuksellisen ja ammatillisen toiminnan opetuksesta ja ohjauksesta?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, hermeneutiikka, esseekysymykset, yksilöesseet, ryhmäesseet, haastattelututkimus, ryhmähaastattelu, triangulaatio, saturaatio⁵⁹⁴

Aineisto(t): Osallistujien tuotoksista on poimittu näytteitä 8:lta opiskelijaryhmältä, joko yksilö- tai ryhmäes- seiden, ryhmähaastatteluiden tai kyselyvastausten muodossa. N=71.⁵⁹⁵

Viitekehukset: terveysala, hoitotiede, opiskelijat, opetus, ohjaus, käsitykset, kokemukset, merkitykset, merkitysrakenteet, semantiikka, analyttinen hermeneutiikka, objektiivinen hermeneutiikka⁵⁹⁷, objektiivinen henki, kriittinen realismi, ontologinen realismi, ymmärtäminen, tulkinta, arkitulkinta, syvätulkinta, perus- tila⁵⁹⁸, aineistotila⁵⁹⁹, teorian ja käytännön suhteet, taidot, abstrakti ajattelu, tutkimuksellinen toiminta, ammatillinen toiminta.⁶⁰⁰

Keskeiset tulokset: Tutkimuksellisen ja ammatillisen toiminnan alueet purettiin merkityksellisiin osiinsa, analysoitiin ja koottiin synteeksi siitä, miten vuoropuhelu tutkimuksellisen ja ammatillisen toiminnan välillä on tällä hetkellä onnistunut ja miten se kuvaa tämän päivän terveysalan ammattikorkeakoulun

⁵⁹⁴ Tulkinnan lopettaminen saavutetaan luontevasti silloin, kun aineistosta tehdyt tulkinnat päättyvät aina samaan lopputulokseen. Voidaan myös puhua tietynlaisesta saturaatiotasosta. (Kilpiäinen 2003, 151, viittaa Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1999. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus:62-63.)

⁵⁹⁵ Taulukko *Tutkimuksen osallistujat ja aineiston rakenne* (Kilpiäinen 2003, 80).

⁵⁹⁶ Luku 4.3. (Kilpiäinen 2003, 72-76).

⁵⁹⁷ Objektiivisessä hermeneutiikassa yksilön ja yhteisön välistä suhdetta tarkastellaan siten, että yksilön toiminta nousee esille ontologisen tai kriittisen realismin lähtökohdista käsin. Metodissa viitataan objektiivisen hengen käsitteeseen, jossa viitataan yksilöä merkittävämmän, osin tietoisuuden ulkopuolella olevan maailman olemassaoloon (Kilpiäinen 2003, 156).

⁵⁹⁸ Kilpiäinen 2003, 101.

⁵⁹⁹ Kilpiäinen 2003, 101.

⁶⁰⁰ Tutkimuksellinen toiminta tarkoittaa tässä työssä terveysalan ammattikorkeakoulussa tutkimuksen ja oppinäytetöiden opiskelua ja tekemistä sekä opetusta ja ohjausta. Ammatillinen toiminta tarkoittaa käytännön työelämässä tarvittavien taitojen opiskelua, opetusta ja ohjausta. (Kilpiäinen 2003, 77.)

tutkimuksellisen ja ammatillisen toiminnan mahdollisuutta toimia luontevasti ja molempien vahvuuksia täydentäen. (Kilpiäinen 2003, 140.)

Tulokset osoittavat opiskelijoiden käsittävän ja kokevan tieteellisen toiminnan terveysalan korkeakoulussa epämääräisenä, liian abstraktina ja osittain tarpeettomana. Syiden he näkivät enimmäkseen nousevan tieteellisen toiminnan opetuksen ja opinnäytetöiden ohjauksen puutteista. (Kilpiäinen 2003, tiivistelmä.)

Opiskelijat kokivat tieteellisyyden ja teoreettisuuden estävän heidän ammatillista kehitystään ja kasvuaan. Heille näyttää taitojen osaaminen olevan merkityksellisempää kuin teoreettisen, abstraktin ajattelun suuntainen työskentely. Opiskelijat eivät ole hahmottaneet, että esimerkiksi tutkimuksenteon alueella voisi tapahtua myös ammatillista kehittymistä. (Kilpiäinen 2003, 140.)

Tutkimuksellisen toiminnan korostuminen ja ammatillisen toiminnan merkityksen vähentyminen näyttää etäännyttäneen osan terveysalan opettajista käytännön työelämän kehityksestä. Mitä vähemmän käytännön työtä terveysalan opettaja tekee, sitä vähemmän hänellä on mahdollisuuksia välttää teoreettisia painoituksia opetuksessaan. (Kilpiäinen 2003, 141.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Terveysalan oppilaitoksiin tulisi kouluttaa erikseen tutkimukselliseen ja käytännölliseen toimintaan suuntautunutta henkilökuntaa, ensin mainitut yliopistoissa ja jälkimmäiset oppilaitoksissa, joissa he tulevat toimimaan. Olisi tärkeää tarkastella tutkimuksellisen ja ammatillisen toiminnan suhdetta laajemmin ja pohtia jatkotutkintoon hakeutuvien kykyä hahmottaa tieteellisen ja ammatillisen toiminnan perusteilmiöitä käsitteellisellä tasolla. (Kilpiäinen 2003, 142, 159.)

Tutkimuksen rajoitukset: Objektivisessa hermeneutiikassa tutkimuksen validiteettia lisää tutkijan intuitiivisen tulkintaprosessin selkeä eksplikointi. Aineistojen analyysi esitetään argumentoidussa muodossa. Laadullisen aineiston tulkinnalla ei ole selkeää päättymiskohtaa, joten siihen voidaan palata uudelleen. Kuitenkin tulkinta voi päättyä saturaatioon. (Kilpiäinen 2003, 150-151.) Yleistettävyyttä jää puutteelliseksi, mutta laadullisessa tutkimuksessa sitä pidetään enemmänkin myönteisenä tapahtumana (mts. 155).⁶⁰¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kotila, Hannu 2000, Stenfors, Paula 1999.

Saadut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Paloste, Airi 2004, Heikkilä, Asta 2005, Käyhkö, Riitta 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Rautajoki, Arto M. 2009, Leinonen, Rauni 2012, Vuorijärvi, Aino 2013, Kämäräinen, Juha 2018.

Kostiainen: *Viestintä ammattiosaamisen ulottuvuutena*

tekijä	Kostiainen, Emma	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Viestintä ammattiosaamisen ulottuvuutena		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	humanistinen tiedekunta, viestinnän laitos		
YSO-asiasanat	ammattikasvatus, viestintäkasvatus, ammatillinen koulutus, viestintätaidot, puheviestintä, opetus, ammatillinen kehitys, puheopetus, tutkimus, opettajat, haastattelututkimus, esimerkit, kyselytutkimus, viestintä, ammattitaito, työelämä, osaaminen		
muut hakusanat	ammattiosaaminen		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimustehtävä jakautuu kahteen alueeseen: viestintä- ja ammatti-

⁶⁰¹ Perinteisen yleistettävyyden mukaan ottaminen tarkoittaisi samalla myös kvantitatiivisen tutkimusotteen mukaan ottamista (Kilpiäinen 2003, 155).

osaamisen suhteen tarkasteluun sekä työelämäsuuntautuneen viestinnän opettamisen ja oppimisen kysymyksiin⁶⁰². Tutkimuskysymykset: 1. Millainen ammattiosaamisen alue viestintäosaaminen on?, 2. Millainen opetus ja oppiminen kehittää viestinnällistä ammattiosaamista?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, kyselytutkimus, haastattelututkimus, triangulaatio, teema-haastattelu, postikysely.^{603,604}

Aineisto(t): opettajien yksilöhaastattelut (äidinkielen ja viestinnän opettajia, N=28) ja opiskelijoiden ryhmähaastattelut (13 ryhmää, N=64) sekä lomakekysely valmistuneille (N= 277), tutkijan päiväkirja.

Viitekehukset: teoreettinen ja käsitteellinen viitekehys⁶⁰⁵, merkitykset, käsitykset, sosiokulttuurinen oppimisenäkemys, konstruktivismi⁶⁰⁶, toiminnan teoria, osaaminen⁶⁰⁷, ammattiosaaminen, viestintäosaaminen, viestinnällinen ammattiosaaminen, hiljainen tieto, teorian ja käytännön suhteet, käytäntöyhteisöt, rajakoh- taamiset, työkuulttuurit.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen johtopäätöksiä tarkastellaan kunkin teemaa esittelevän luvun (4-6) lopussa sekä Päätäntö-luvussa. Työkuulttuurin merkityskeskeisyys (abstraktisuus, osaamisen yhteisyys, keskinäisen luottamuksen merkitys) tuottaa haasteita viestintäosaamiselle. Ammattiin liittyvästä viestintäosaamisesta tunnustetaan selkeimmin ilmeiset ja konkreettiset toiminnat, kun taas esimerkiksi viestinnän ymmärtäminen resurssina tai merkityksenantona jää työntekijälle tiedostamattomaksi osaamiseksi. On kysyttävä, miten viestintäosaamisen syvyyttä voi määrittää ja arvioida. Viestinnän opetuksen pitäisi kehittää opiskelijoiden työelämätietoisuutta niin, että he tulisivat tietoisiksi viestinnän luonteesta ja merkityksestä erilaisissa työyhteisöissä ja organisaatioissa. Viestinnän substanssin, ammatillisuuden, teoreettisuuden ja käytännöllisyyden välillä on jännitteitä. Vaikka tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että työelämässä ollaan vahvasti siirtymässä ja on siirrettykin työkuultuuriin, jossa työskentely perustuu pitkälti symbolien ja merkitysten luomiseen, eivät työntekijöiden viestinnälliselle osaamiselle antamat merkitykset kuitenkaan tue tätä siirtymää; työskennellään yhä toimintakeskeisen työkuulttuurin välinein.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulisi tutkia laajemmin eri aloilta valmistuneiden kertomuksia työn tekemisen tavoista ja työn luonteesta tarkoituksenmukaisen praktisen ja teoreettisen osaamisen hahmottamiseksi. Ammattiaineiden opettajien käsityksiä viestinnän ja ammattiosaamisen suhteesta olisi hyödyllistä tutkia.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkittavaa ilmiötä on lähestytty sekä kvalitatiivisin että kvantitatiivisin menetelmin, joten luotettavuuden arvioinnissa on sovellettava sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen luotettavuuden kriteereitä. Reliabiliteetin tarkastelussa kiinnitetään huomiota siihen, miten hyvin tulokset vastaavat todellisuutta: miten sattumanvaraisia tai ei-sattumanvaraisia ne ovat. Validiteetin tarkastelussa kiinnitetään huomiota siihen, saadaanko tutkimuksessa käytetyllä menetelmällä todella vastaukset tutkimusongelmiin eli onko mittaaminen ollut pätevää.⁶⁰⁸ Pattonin (1990) mukaan tieteenfilosofiassa nykyään epäillään puh-

---

⁶⁰² Tässä oppiminen ja opetus erotetaan toisistaan. Näin ei ole laita kaikissa aineiston tutkimuksissa, jotka em. käsitteitä käyttävät.

⁶⁰³ Tutkimusotteen valintaan liittyy filosofisia, ontologisia ja epistemologisia kysymyksiä. Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituna teema-haastatteluina. Kyselytutkimukseen vastanneiden taustamuuttujista Kostiainen 2003, 71. Laadullisen aineiston analyysin lähestymistapojen piirteitä tarkastellaan luvussa 3.3.4 *Aineiston analysointi* (mts., 73-77).

⁶⁰⁴ Haastatteluiden teemat ks. Kostiainen 2003, 64-65.

⁶⁰⁵ Kaavioesitys tutkimusasetelmasta, ks. Kostiainen 2003, 18.

⁶⁰⁶ Lyhyt kriittinen viittaus konstruktivismiin: Kostiainen 2003, 241, viittaus: Miettinen, Reijo 2000. Konstruktivistinen oppimisenäkemys ja esineellinen toiminta. *Aikuiskasvatus* 20 (4), 276-292.

⁶⁰⁷ "Ammattiosaamiseen liittyvät käsitteet ammattitaito, kvalifikaatio, kvalifikaatiovaatimus, kvalifikaatiotyyppi, kompetenssi ja osaaminen värittävät moninaisuudellaan ja sekavuudellaankin tutkimusaluetta" (Kostiainen 2003, 21).

⁶⁰⁸ Tutkimuksen luotettavuutta käsittelee luku 8 kokonaisuudessaan (Kostiainen 2003, 251-261).

dasta objektiivisuutta. Lincoln ja Guba (1985) ovat muokanneet perinteisiä luotettavuuskäsitteitä laadulliseen tutkimukseen paremmin soveltuviksi.⁶⁰⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laakkonen, Raijaliisa 1999.

Saadut viittaukset: Leinonen, Rauni 2012.

Nikander: "Hyvää mieltä ja yhteistyötä" : johtajien ja esimiesten käsityksiä johtajuudesta ammattikorkeakoulussa

tekijä	Nikander, Leena	julkaisu vuosi	2003
nimeke	"Hyvää mieltä ja yhteistyötä" : johtajien ja esimiesten käsityksiä johtajuudesta ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	Hämeen ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	ammattillinen kehitys, asiantuntijaorganisaatiot, päälliköt, esimiehet, fenomenografia, johtajat, johtajuus, johtaminen, kehittäminen, kehitys, käsitykset, organisaatiot, prosessijohtaminen, strateginen johtaminen, työyhteisöt		
muut hakusanat	leadership, management, managers, organization, polytechnics, specialists (helecon), ledarskap		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): ”Tavoitteena on ymmärtää ja lisätä tietoisuutta johtamisen ilmiöstä ja johtajuudesta sekä saavuttaa tutkimuksellista tietoa siitä, millaisia sisällöllisesti ja laadullisesti erilaisia käsityksiä, variaatioita, johtajilla ja esimiehillä on itsestään, omasta työyhteisöstään ja ammattikorkeakoulun johtamisesta.” ”Tehtävänä on tutkia johtamisen ilmiötä ammattikorkeakoulussa; sitä tutkitaan ammattikorkeakoulun johtajien ja esimiesten käsityksinä, tarkoituksena muodostaa kuva siitä, mitä on ammattikorkeakoulun johtajuus.” (Nikander 2003, 98.)

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus⁶¹⁰, fenomenografia, sulkeistaminen, haastattelututkimus⁶¹¹, sisällönanalyysi⁶¹².

Aineisto(t): Aineisto koostuu johtamiskoulutuksen yhteydessä tehdyistä tehtävistä, jotka sisältävät avoimia kysymyksiä kyselylomakkeella (3 kpl) ja laajempia esseekysymyksiä (4 kpl). Aineiston tuottajat ovat Hämeen ammattikorkeakoulussa toimivia esimiehiä (N=64).⁶¹³

⁶⁰⁹ Patton, Michael Quinn 1990. Qualitative evaluation and research methods. (2nd ed.) Beverly Hills, CA: Sage.
Lincoln, Yvonna S. & Guba, Egon G. 1985. Naturalistic inquiry. Beverly Hills, CA: Sage.

⁶¹⁰ Laadullisen tutkimuksen edellytyksenä on ilmiön laadullisuuden toteaminen (Nikander 2003, 22). Viittaus: Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki: Kirjayhtymä:30.

⁶¹¹ Haastattelu on poisvalittu. Perusteluista ks. Nikander 2003, 114.

⁶¹² Tutkimusstrategian kuvauksessa (Nikander 2003, 110-112) ei käytetä termiä sisällönanalyysi. Aineiston analyysin kuvaus: mts., 116-119.

⁶¹³ Aineiston tuottajat osallistuivat johtamiskoulutukseen vuosina 1999-2000. Kaikki koulutukseen osallistuneet eivät toimineet aineiston tuottajina (Nikander 2003, 99).

Viitekehykset: johtaminen⁶¹⁴, johtamisen ilmiö, johtajuus⁶¹⁵, ammattikorkeakoulun johtajuus, käsitykset⁶¹⁶, ihmiskäsitykset, humanistinen ihmiskäsitys, tietokäsitykset, taustaoletukset, esiyymmärrys, sulkeistaminen, kokemustavat, itsetuntemus, käyttäytyminen, affektiiviset tekijät.

Keskeiset tulokset: Johtajuus ammattikorkeakoulussa näyttäytyy viitenä ulottuvuutena: 1. johtajan itsetuntemuksen positiivisuutena, 2. käyttäytymisen esimerkillisyytenä, 3. ihmisten kanssa toimimisena, 4. kollektiivisena professiona, 5. uhkaavina affektiivisina tekijöinä. Aineiston analysoinnista syntyneet kuvauskategoriat esitellään luvussa 6. Tutkimustuloksista esiin nousseita näkökulmia on koottu lukuun 8.2. *Tutkimuksen merkityksellisyys* (Nikander 2003, 287-296).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus on selvittänyt kohteena olevan ammattikorkeakoulun johtamisen alkutilannetta ja luonut puitteita tulevaisuuden tilan ja olosuhteiden määrittelylle. Tutkimustuloksia voidaan käyttää kehittävä ja ennustavan arvioinnin välineinä tulevaisuutta visioitaessa.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen tietokäsityksessä sitoudutaan fenomenografisen tutkimuksen lähtökohtiin. Tutkija kuvaa omaa asemaansa esiyymmärryksen ja sen sulkeistamisen tarkastelulla.⁶¹⁷ Tutkimuksen prosessia käsitellään luvussa 5.4. Johtajuus on sisäistynyt käsitys omasta johtajuudesta, joten johtajuus objektiivisena määritelmänä on paradoksi (Nikander 2003, 294).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Kolehmainen, Seppo 1997, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäki, Maire 2000, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: Savonmäki, Pasi 2007, Lahtinen, Päivikki 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Korppoo, Maija-leena 2010, Lyytinen, Anu 2011, Vuori, Johanna 2011, Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016.

Rauto: Välikielen kehitys vieraskielisessä opetuksessa : tutkimus muutoksista insinööriopiskelijoiden englannin kieliopin hallinnassa

tekijä	Rauto, Eeva	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Välikielen kehitys vieraskielisessä opetuksessa : tutkimus muutoksista insinööriopiskelijoiden englannin kieliopin hallinnassa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	humanistinen tiedekunta, soveltavan kielentutkimuksen keskus		
YSO-asiasanat	kielioppi, kielen omaksuminen, vieraskielinen opetus, kieli ja kielet, oppiminen, englannin kieli, kielen oppiminen		
muut hakusanat	välikieli		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimustehtävä on muotoiltu seuraavaksi *pääongelmaksi*: Tapahtuuko vieraskieliseen koulutukseen osallistuvien ammattikorkeakouluoppilaiden välikielen kieliopissa muutoksia? Tutkimuskysymykset: 1. Minkälaisia morfologisia, syntaktisia ja ortografisia virhetyyppisiä aineistossa esiintyy vieraskielisen koulutuksen alussa ja koulutuksen puolella välissä?, 2. Miten virhemäärässä tapahtuvat mahdolliset muutokset koskevat ylintä, keski- ja alinta taitotasoryhmää?, 3. Vallitseeko virheiden syiden ja muutosten välillä yhteyttä? Tutkimuskysymyksiin 2 ja 3 sisältyy alakysymyksiä. (Rauto 2003, 81-82.)

⁶¹⁴ Tutkimus tarkastelee johtamista sosiaalisena prosessina, joka sisältää johtajaan itseensä ja ihmisten kanssa toimimiseen kohdistuvia käsityksiä ja kokemustapoja (Nikander 2003, tiivistelmä).

⁶¹⁵ Tutkimuksessa sovellettava käsitys johtajuudesta esitellään luvussa 3.7 (Nikander 2003, 75-77).

⁶¹⁶ Fenomenografian viitekehyksen jäsentämänä sosiaalinen todellisuus muodostuu käsityksistä ja kokemuksen tavoista eikä siten voi olla objektiivista (Nikander 2003, 22). Käsitys on subjektin ja objektin välinen suhde (mts. 25-26).

⁶¹⁷ Nikander 2003, 23-25. Keskeisessä asemassa on jäsenyys esiyymmärryksen kuvaamisen ongelmista Gummessonin mukaan (Gummesson, E. 2000. Qualitative Methods in Management Research: 58-64, 79-81).

Tutkimusmenetelmä(t): virheanalyysi⁶¹⁸, pitkittäistutkimus (ks. tutkimuskysymys 1 yllä), triangulaatio⁶¹⁹

Aineisto(t): 19 opiskelijan tuottama aineisto kerättyinä kahdessa käännöstehtävässä (Rauto 2003, 88-89).

Viitekehykset: opiskelijat, insinööriopiskelijat, kielen oppiminen, englannin kieli, informaali oppiminen, implisiittinen oppiminen, eksplisiittinen oppiminen, välikieli⁶²⁰, kääntäminen, kielioppivirheet, Krashenin input-hypoteesi⁶²¹, teorian ja käytännön suhteet, tieto, metalingvistinen tieto⁶²²

Keskeiset tulokset: Vastaus pääongelmaan, eli kysymykseen, tapahtuuko vieraskieliseen opetukseen osallistuvien oppijoiden välikielen kieliopissa muutoksia on myönteinen. Eniten muutoksia kohdekielen suuntaan tapahtui alimmassa taitotasoryhmässä.⁶²³ Muutoksia kohdekielen suuntaan tapahtui niillä alueilla, joista oppijoilla oli formaaliopetuksesta saadut esitiedot.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Opiskelijoiden välikielen tutkimusta voi laajentaa tai syventää aineiston tarkastelun yhteydessä havaituille ongelma-alueille. Deskriptiivisen lingvistiikan käsitteitä voi yhdistää universaalikieliopin käsitteisiin. Tutkimusta voisi kohdistaa koulutuspoliittiseen suuntaan.

Tutkimuksen rajoitukset: Aineiston koko (19 opiskelijaa, kaksi mittauskertaa, kaksi vuosiluokkaa) rajoittaa tulosten yleistämistä. Tulokset voidaan kuitenkin varovaisesti yleistää laajempaan populaatioon. Tarkastelu kohdistuu välikielen kielioppiin; ulkopuolelle rajattiin leksikko, viestinnän onnistuminen ja rekisterin muutokset.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Vaasan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Rekola: Ammattikorkeakoulussa terveydenhuollon koulutuksessa toimivien opettajien tieteellisen tiedon hallintataidot

tekijä	Rekola, Leena	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Ammattikorkeakoulussa terveydenhuollon koulutuksessa toimivien opettajien tieteellisen tiedon hallintataidot		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Lääketieteellinen tiedekunta, yleislääketieteen ja perusterveydenhuollon osasto		
YSO-asiasanat	terveysala, terveydenhuoltohenkilöstö, korkea-asteen koulutus, terveydenhuollon opettajat, tieteellinen tieto, opettajat, osaaminen		
muut hakusanat	education, nursing, information management, knowledge, attitudes, practice, needs assessment, teaching (MeSH)		

⁶¹⁸ Menetelmä on esitelty luvussa 5.3 ja analyysiprosessi kuvattu luvussa 6.3 (Rauto 2003, 72-75, 89-104).

⁶¹⁹ Tekijä ei käytä triangulaatio-termiä, mutta korostaa määrällisen ja laadullisen lähestymistavan yhdistelmää (Rauto 2003, 87: "Tutkimukseni on sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen.").

⁶²⁰ *Välikieli* muodostuu ilmauksista, joita syntyy, kun kielenoppija tavoittelee kohdekielen normeja. Välikielillä tarkoitetaan kielenomaksumisjatkumolla olevan kielenoppijan kieltä. (Rauto 2003, 16.)

⁶²¹ *Krashenin input-hypoteesi* kohdistuu ei-muodolliseen kielenomaksumiseen. Se suosittaa hylkäämään kielen muodollisen opettamisen ja tarjoamaan oppijalle runsaasti sopivalla kielellisellä tasolla olevaa *syötettä* (input). Hypoteesin mukaan kielioppi opitaan automaattisesti. Hypoteesia on alkuperäisestä jyrkästä muodosta muokattu muodollista opetusta hyväksyvämpään suuntaan. (Rauto 2003, 34.)

⁶²² Termi *metalingvistinen tieto* on laajalti käytössä tässä tutkimuksessa (esim. Rauto 2003, 31).

⁶²³ Ylin ja keskimäinen taitotasoryhmä hyötyy kieliopin osalta alinta ryhmää vähemmän, mutta muutosta muilla konansielitaidon alueilla tapahtuu kaikilla ryhmillä. Tätä ei tutkimuksessa varsinaisesti käsitelty. (Rauto 2003, 204.)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli analysoida ammattikorkeakoulussa terveysalan koulutuksessa toimivien opettajien tieteellisen tiedon hallintataitoja.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi

Aineisto(t): Tutkimuksen perusjoukon muodostivat Suomen vakinaisissa ja väliaikaisissa ammattikorkeakouluissa terveysalan koulutuksessa syksyllä 1998 – keväällä 1999 toimineet opettajat (N= 224).

Viitekehykset: opettajat, terveysala, terveysalan opettajat, tieto, tieteellinen tieto, tiedonhankinta, tiedonkäyttö, tiedonhallinta, tietoperusta⁶²⁴, informaatiolukutaito⁶²⁵, tutkimusaiheen sensitiivisyys⁶²⁶, näyttöön perustuva toiminta, tiedon hallintataidon teoriat.⁶²⁷

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa tarkasteltiin opettajien koulutustason ja työkokemuksen yhteyttä tieteellisen tiedon hallintataitoihin. Lisäksi tarkasteltiin opettajien tieteellisen tiedon hallintaprosessia ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä. Tutkimushypoteesissa oletettiin, että mitä korkeampi koulutustaso opettajalla on, sitä useammin hän tunnistaa tieteellisen tiedon tarpeensa, valitsee ja tunnistaa tietoperustansa, kerää ja kokoaa tieteellistä tietoa sekä käyttää sitä opetuksessaan. Tutkimuksen tulokset tukivat vain osittain asetettua hypoteesia. Opettajien koulutustaso oli yhteydessä tieteellisen tiedon tarpeen tunnistamiseen ja tieteellisen tiedon käyttöön. Mitä korkeampi koulutustaso opettajalla oli, sitä useammin hän tunnistaa tieteellisen tiedon tarpeensa ja käytti tieteellistä tietoa. Koulutustasolla ei ollut yhteyttä tietoperustan tunnistamisen ja valitsemisen eikä tieteellisen tiedon keräämiseen ja kokoamiseen.

Opettajan aikaisempi työkokemus terveydenhuollossa oli yhteydessä tieteellisen tiedon tarpeen tunnistamiseen. Tieteellisen tiedon tarpeen tunnistamiseen oli yhteydessä myös opettajan työkokemus ammattikorkeakoulussa. Opettajan luottamus oman tutkintonsa pääaineeseen oli yhteydessä suoritettuun sairaanhoidon opettajan tutkintoon ennen maisterin tutkintoa, työkokemukseen opettajana ja työkokemukseen opettajana ammattikorkeakoulussa. Opettajan riski tunnistaa harvoin tieteellisen tiedon tarpeensa kasvoi, jos opettaja oli iältään 50 – 63 vuotias, hänellä oli maisterin tutkinto kesken ja työkokemusta opettajana ammattikorkeakoulussa alle kaksi vuotta. Riskiä vähensi opettajan luottamus oman tutkintonsa pääaineen tieteelliseen tietoon.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Opettajat, jotka ovat iältään 50 – 60 vuotiaita, kauan sitten valmistuneita ja jotka eivät suorita jatkotutkintoa, tarvitsevat tieteellisen tiedon hallintaan liittyvää täydennys- ja lisäkoulutusta. Opettajan rooli on keskeinen opiskelijoiden tieteellisen tiedon hallintataitojen oppimisessa ja kehittämisessä koulutuksen aikana. Näyttöön perustuva toimintatapa edellyttää taitoa tunnistaa tiedon tarpeensa, kykyä etsiä ja hankkia tietoa erilaisista tiedonlähteistä sekä soveltaa relevanttia tutkimustietoa käytännön työelämästä nouseviin ongelmiin.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen tulokset voidaan yleistää koskemaan tutkimuksessa mukana olleita opettajia, mutta ei kuitenkaan laajasti kaikkia Suomen ammattikorkeakouluissa terveysalan eri koulutusohjelmissa toimivia opettajia. Syynä tähän on vastausprosentti, joka omaa työtä arvioivissa tutkimuksissa usein jää alhaiseksi.

Aihe osoittautui araksi. Perinteisesti opettajan opetuksen sisältö on ollut opettajan oma henkilökohtainen

---

⁶²⁴ *Tietoperusta*-termiä käytetään määrittelemättä. Sen käyttöyhteyksiä ovat mm. *opettajien oman opetusalan tietoperusta*, *opetuksen tietoperusta*, ja *hoitotyön tietoperusta* sekä *tietoperustan valitseminen ja tunnistaminen* (Rekola 2003, 30, 32, 26, 78).

⁶²⁵ Termiä *informaatiolukutaito* ei käytetä tutkimuksessa, mutta sen relevanssi on ilmeinen.

⁶²⁶ Rekola 2003, 85.

⁶²⁷ Tutkimuksessa mainitaan useita ”tiedon hallintataidon teorioita” kuten *Kuhlthau ISP*, josta lähteenä esim. Kuhlthau, C.C. 1991. Inside the Search Process: Information Seeking from the User’s Perspective. *Journal of American Society for Information Science* 42, s. 361-371 (Rekola 2003, 75). Yhteenveto teorioista, ks. Rekola 2003, 29.

asia eikä sitä välttämättä ole asetettu kritiikille alttiiksi. Siirtyminen ammattikorkeakouluun aiheutti opettajan pätevyydessä uusia vaatimuksia, joka tarkoitti sitä, että osasta ennen päteviä opettajia tuli siirryttäessä ammattikorkeakouluun epäpäteviä. Opettajilta on vaadittu uutta osaamista ja ammattitaitoa siirryttäessä opistoasteen opetuksesta korkeakouluopetukseen. Opettajan tieteellisen tiedon tutkiminen saattoi aiheuttaa opettajilla reaktioita, jotka vähensivät halukkuutta vastata tai vastata positiivisemmin kuin mitä tilanne todellisuudessa oli. Tulosten luotettavuutta saattaa heikentää se, että tutkimukseen valikoituivat todennäköisesti ne henkilöt, joilla saattoi olla muita paremmat valmiudet tieteellisen tiedon hallintataidoissa ja jotka näin saattoivat olla muita opettajia motivoituneimpia vastaamaan. Tulokset voivat olla siis todellisuutta parempia.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin ammattikorkeakoulu, tutkimukseen osallistuneet, harkinnanvaraisella otannalla valitut 10 vakinaista ja neljä väliaikaista ammattikorkeakoulua.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kolehmainen, Seppo 1997, Kotila, Hannu 2000, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäkisalo, Merja 1998, Raudaskoski, Leena 2000, Stenfors, Paula 1999

Saadut viittaukset: Salmela, Marjo 2004, Heikkilä, Asta 2005, Holopainen, Arja 2007, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Korppoo, Maijaleena 2010, Laine, Päivi 2010, Leinonen, Rauni 2012.

Rissanen: Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina: fenomenografisia näkökulmia tradenomin opinnäytetyöhön

tekijä	Rissanen, Riitta	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina: fenomenografisia näkökulmia tradenomin opinnäytetyöhön		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	ammattillinen kehitys, ammattitaito, fenomenografia, korkeakouluopiskelu, opinnäytteet, opiskelijat, opiskelu, oppiminen, osaaminen, tradenomit, työelämä		
muut hakusanat	kolmikanta		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön aiheet pyritään löytämään käytännön ongelmista, työ- ja harjoittelupaikoista tai toimeksiantoina alueen yrityksiltä tai muilta toimijoilta.⁶²⁸ Osa opinnäytetöistä toteutetaan projekteina, jolloin prosessiin osallistuu kyseisen ammattialan ja työelämän edustajia, opiskelijoita ja opettajia. Tutkimusongelmat on johdettu tutkimusilmiön rajauksesta ja opinnäytetyö kolmikantailmiönä -ajattelusta. 1. Mikä on työelämälähtöisen opinnäytetyön tehtävä ammattikorkeakoulussa?, 2. Mitä työelämälähtöisyys merkitsee opinnäytetyössä?, 3. Mitä opinnäytetyössä opitaan?, 4. Millaista osaamista opinnäytetyö kehittää työelämäkontekstissa?⁶²⁹

Tutkimusmenetelmä(t): fenomenografia⁶³⁰, haastattelututkimus, teemahaastattelu.

⁶²⁸ Rissanen 2003, 16.

⁶²⁹ Rissanen 2003, 21, ks. myös kuva Tutkimuksen käsitteellinen perusta ja ilmiön rajaus (mts. 19).

⁶³⁰ ”Fenomenografisen otteen tarkoituksena on saada selville se, mitä tutkittavaan ilmiöön liittyvät käsitykset ovat sekä miten ne laadullisesti eroavat” (Rissanen 2003, 28).

Aineisto(t): Opiskelijoiden ja työelämän edustajien haastattelut (yhteensä N=19) liittyen kymmeneen opin-
näytetyöhön.

Viitekehukset: opinnäytetyöt, tradenomit, käsitykset, tietokäsitykset, oppiminen, osaaminen, tieto⁶³¹, työ-
elämälähtöisyys, teorian ja käytännön suhteet⁶³², kolmikanta.

Keskeiset tulokset: Fenomenografisessa tutkimuksessa syntyy kategoriakuvaus, joka on keskeinen osa tut-
kimuksen tuloksia. Haastatteluaineistoja tulkitaan käsitteitä hierarkisoimalla ja käsittekuvaus tuottamalla
(Rissanen 2003, 21). Esimerkiksi kategoria 1 (Työyhteisö opinnäytetyön kontekstina) muodostuu kahdesta
alakategoriasta (1a: opinnäytetyön tehtävä työyhteisössä ja 1b: opinnäytetyön toimintamalli työyhteisössä,
jotka edelleen koostuvat käsittekuvauksista (Rissanen 2003, 46-47).

Työelämälähtöisen opinnäytetyön odotuksia työyhteisöissä kuvaa hyvin sekä käytännöllisyys että hyödyn-
nettävyys; niitä yritysten edustajat odottivat. Työelämälähtöinen opinnäytetyö voidaan ymmärtää kehittä-
mistyönä, markkinalähtöisenä tilaustutkimuksena tai tutkintotyönä, jonka opiskelija tekee korostetun itse-
näisesti.⁶³³ Työelämälähtöistä opinnäytetyötä ei tule tuottaa vain tiedon tuottamisen panoksi, koska
silloin ammattikorkeakoululle ominainen oppimista ja asiantuntijaosaamisen jakamista korostava opinnäy-
tetyön profiili jää toteutumatta (Rissanen 2003, tiivistelmä).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Opinnäytetyön ohjauksen rooliin liittyvät kysymykset jäävät
tutkimuksessa avoimiksi. Tutkimus- ja kehittämistyön käytäntöjä on pohdittava ammattikorkeakoulun ja
ohjaajien taholta; ohjaukseen kuuluu sekä toimintaa asiantuntijaverkostoissa että ammatillisen tutkimus- ja
oppimisprosessin ohjaamista. Työelämälähtöisen opinnäytetyöohjauksen mallien rakentumista käytännös-
sä sekä ohjaajan hyvää opinnäytetyötä koskevien käsitysten roolia on tutkittava.

Tutkimuksen rajoitukset: Fenomenografian tavoitteena on pyrkiä kuvaamaan todellisuuden ymmärtämises-
sä, tässä tapauksessa työelämälähtöisessä opinnäytetyössä, ilmeneviä eroja, jolloin tutkimusote korostaa
sisällön merkitystä sekä sisällöllisiä että kokemuksellisia asioita. Fenomenografiassa tuotetut kuvauskate-
goriat, esimerkiksi käsitykset työelämälähtöisestä opinnäytetyöstä ja opinnäytetyössä oppimisesta, ovat
sidoksissa kuvattavan ainutlaatuisuuteen sisältöön. Fenomenografinen näkemys tiedosta, ajattelusta ja oppi-
misesta korostaa kuvauksien sisältöön sidottuja spesifisiä piirteitä ja laadullisia eroja.⁶³⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laakkonen, Raijaliisa 1993, Raudaskoski, Leena 2000, Vesterinen Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Paloste, Airi 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Kyrön-
lahti, Eija 2005, Hyrkkänen, Ursula 2007, Suhonen, Liisa 2008, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Rau-
tajoki, Arto M. 2009, Lyytinen, Anu 2011, Leinonen, Rauni 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Seppälä, Han-
nele 2013, Vuorijärvi, Aino 2013, Lahtinen, Johanna 2016, Kämäräinen, Juha 2018.

⁶³¹ Ks. esim. *opinnäytetyön tieto* (Rissanen 2003, 132-144).

⁶³² Teorian ja käytännön välillä nähdään jännite (*kategoria 2b3: teorian ja käytännön jännite*, Rissanen 2003, 112).
Vain joissakin olosuhteissa jännite lakkaa (*kategoria 2b1: asiantuntijatieto korvaa teorian ja käytännön vastakkain-
asettelun*, Rissanen 2003, 111).

⁶³³ *Kehittämistyössä* lähtökohtana on oppiminen ja tutkiminen; tekijän ja työyhteisön yhteistyö korostuu. *Markkina-
lähtöisessä tilaustutkimuksessa* korostuu tiedon tuottaminen ja konsultatiivinen soveltaminen. *Tutkintotyö* kartuttaa
tietämystä itsenäisesti ja yrityksen akuutista ongelmasta riippumattomammin. (Rissanen 2003, 55-58.)

⁶³⁴ Rissanen 2003, 23. Tekstissä viitataan lähteeseen Gröhn, Terttu 1993. *Fenomenografinen tutkimusote*, teoksessa
Gröhn, T. & Jussila, J. (toim.): *Laadullisia lähestymistapoja koulutuksen tutkimuksessa*. Helsinki: Yliopistopaino: 1-32.

Vuorimaa: Tiedon taidot verkko-opiskeluympäristössä: tietotekniikan perusosaaminen ammattikorkeakoulussa

tekijä	Vuorimaa, Vesa	julkaisuvuosi	2003
nimeke	Tiedon taidot verkko-opiskeluympäristössä: tietotekniikan perusosaaminen ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	Jyväskylän ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	tietotekniikka, opiskeluympäristö, verkko-opiskelu, verkko-opetus, verkko-oppiminen, opiskelijat, informaatiolukutaito, ongelmanratkaisu, oppimisympäristö, ongelmalähtöinen oppiminen, tiedonhankinta, ammatillinen koulutus, lukutaito, informaatio, opetus suunnitelmat, tiedonhallinta, osaaminen, toimintatutkimus, oppiminen, opiskelutekniikka, opetus		
muut hakusanat	ahdistus, työvälineohjelmat, ohjelmistot		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Miten operationalisoidaan eräiden avainkompetenssien⁶³⁵ koulutusta tietotekniikan alkuopetuksen yhteydessä ammattikorkeakoulukoulussa verkko-opetusympäristöä hyödyntäen, kun useimmat opiskelijat ovat tietotekniikan taitojen noviiseja tai selviytyjiä?, 2. Kuinka opiskelijat kokevat rakennetun opiskelu ympäristön ja annetun opetuksen tukeneen omaa oppimistaan?⁶³⁶, 3. Kuinka opiskelijat kokevat tietotekniikan taitojensa kehittyneen järjestetyn opetuksen aikana?, 4. Miten opiskelijat kokevat järjestetyn opetuksen tukeneen eräiden avainkompetenssiensa kehittymistä opiskelun aikana? Tutkimusongelma 4:n alaongelmat: 4.1. Kuinka opiskelijat kokevat opiskelutaitojensa kehittyneen?, 4.2. Miten opiskelijat kokevat opiskeluun liittyvät ongelmatilanteet ja kuinka he kertoivat toimivansa ongelmanratkaisutilanteissa?, 4.3. Kuinka opiskelijat kokevat informaatiolukutaitonsa kehittyneen ja kuinka he hyödynsivät tiedonhakutaitojaan? (Vuorimaa 2003, 56.)

Tutkimusmenetelmä(t): toimintatutkimus, triangulaatio⁶³⁷, sisällönanalyysi⁶³⁸ Tutkimus on ollut osa tavanomaista ammattikorkeakoulun opetusta ja muodostaa yhden kierroksen toimintatutkimuksen syklien muodostamasta spiraalista.

Aineisto(t): Kohderyhmänä oli kaksi Jyväskylän ammattikorkeakoulun vaatetusalan ensimmäisen vuosikurssin opiskelijaryhmää (N=47) lukuvuosilta 1999-2000 ja 2000-2001. Aineistona käytettiin oppimispäiväkirjoja.

Viitekehykset: tietotekniikan opetus, vaatetusala, verkko-opiskelu, verkko-opetus, verkko-oppiminen, paradigmat, uskomukset, taidot, kompetenssit, avainkompetenssit, informaatiolukutaito, ongelmalähtöinen oppiminen, tiedonhankinta, fenomenologinen psykologia, merkitykset, merkitysverkostot, tulkinallinen paradigma, Tuomivaaran malli tietokoneen käyttöön liittyvistä asenteista ja uskomuksista, Fishbeinin ja Ajzenin asenne-käyttäytymisteoria, Davisin teknologian käyttöönottomalli, Deweyn kokeilevan oppimisen

⁶³⁵ Avainkompetenssin käsitteestä ks. luku 2.6 Kansainvälistä avainkompetenssien koulutusta (Vuorimaa 2003, 45-48).

⁶³⁶ Opetus-, opiskelu- ja oppiminen-termien suhteista ja tässä tutkimuksessa sovelletusta opetus-opiskelu-oppiminen -paradigmasta ks. Vuorimaa 2003, 57-58.

⁶³⁷ Triangulaatio ymmärretään toimintatutkimuksessa suppeammin useiksi aineistonkeruutavoiksi ja laajemmin menetelmä-, tietolähde- ja tutkijatriangulaatioksi (Vuorimaa 2003, 67-68). Viittaus lähteeseen Syrjälä, L. & Numminen, M. 1988. Tapaustutkimus kasvatustieteessä. Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia 51. Oulu: Oulun yliopisto:140-141.

⁶³⁸ Analyysimenetelmä: Fenomenologisen psykologian metodin (Vuorimaa 2003, tiivistelmä, 161-164) sovellus. Viittaus lähteeseen: Perttula, Juhani 1995. Kokemus psykologisena tutkimuskohteena: johdatus fenomenologiseen psykologiaan. Tampere: Suomen fenomenologinen instituutti.

malli⁶³⁹, Bruce'n informaatiolukutaidon malli, Jonassenin malli konstruktivistisen opiskeluympäristön suunnittelusta (CLE).

Keskeiset tulokset: Merkitysrakenteiden analyysia varten opiskelijat luokiteltiin omien kuvaustensa perusteella tietotekniseltä taitotasoltaan viiteen luokkaan noviisista eksperttiin⁶⁴⁰ aineiston oppimispäiväkirjoista tunnistettujen merkitysisältöjen avulla (Vuorimaa 2003, 174-175). Kolmesta taitoluokasta (selviytyjä, pätevä ja taitava) valittiin kustakin yksi tapaus tarkempaan merkitysverkostojen analyysiin.⁶⁴¹ Opiskelijat kokivat tietokone- ja ongelmanratkaisutaitojensa kehittyneen merkittävästi tutkimusjakson aikana. Heidän tietokoneahdistuksensa oli muuttunut tietokoneluottamukseksi ja heidän tietokoneen käyttönsä oli lisääntynyt merkittävästi. He kokivat myös yleisten opiskelutaitojensa kehittyneen.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus on opettajan omasta opetuksesta ja hänen opiskelijoidensa opiskelukokemuksista tekemä toimintatutkimus ja antaa kuvan yhdestä verkko-opiskelun ongelmakeskeisestä, lähi- ja avoimen etäopiskelun välimaastoon sijoittuvasta toteutusmallista.

Tutkimuksen rajoitukset: Toimintatutkimus lähestyy taustaoletuksiltaan tutkimuksen tulkinnallista paradigmaa, joten luotettavuuden arvioinnin tulokset ovat samoja kuin laadullisessa tutkimuksessa, mm. korostetaan, että validiteettia on arvioitava sekä teoreettisia ja aineistopohjaisia käsitteitä verrattava toisiinsa koko tutkimuksen ajan. (Vuorimaa 2003, 66-67.) Tutkija esittää yhdeksänkohtaisen arvion omasta työstään em. periaatteita soveltaen (mts., 227-230).⁶⁴²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammatillinen opettaja-korkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole

Saadut viittaukset: Savonmäki, Pasi 2007.

2004

Auvinen, Pekka

Friman, Mervi

Kaaresvirta, Päivi

Kilpinen, Kari

Ora-Hyytiäinen, Elina

Paloste, Airi

Salmela, Marjo

---

⁶³⁹ Tutkimuksessa on hyödynnetty Reijo Miettisen (1998) tulkintaa Dewey'n kokeilevan oppimisen mallista (Vuorimaa 2003, tiivistelmä). Viittaus: Miettinen 1998. Miten kokemuksesta voi oppia? Kokemus ja reflektiivinen ajattelu John Dewey'n toiminnan filosofiassa. *Aikuiskasvatus* 18 (2), 84-97.

⁶⁴⁰ Luokitus pohjautuu lähteeseen Rantalaiho K. 1994. *Huomautuksia osaamisesta*. Kasvatustieteiden tiedekunnan selosteita n:o 50. Joensuu: Joensuun yliopiston monistuskasvu.

⁶⁴¹ Yksilöllisiä merkitysverkostoja eritellään luvussa 8.1. Luvut 8.2 - 8.4 tarkastelevat yleistä tietotekniikan opiskelun merkitysverkostoa, joustavaa työskentelytapaa ja avainkompetenssien kehittymistä (Vuorimaa 2003, 176-196). Ryhmäkohtaisia merkitysverkostoja tarkastellaan luvussa 8.5 (mts. 196-210).

⁶⁴² Luotettavuustarkastelu pohjautuu lähteisiin Lincoln, Y. S. & Guba, E. 1985. *Naturalistic Inquiry*:218-219, Anttila, P. 1996. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta: taito-, taide- ja muotoilualojen tutkimuksen työvälineet:408-412 ja Patton, M. 1990. *Qualitative evaluation and research methods*:11,14. Ensinmainitussa on toisen kirjoittajan sukunimi muodossa Cuba. Tekijän oman tutkimuksen arvioinnissa (Vuorimaa 2003, 227-230) keskeisessä roolissa on ilmeisesti Perttula, Juhani 1995. Kokemus psykologisenä tutkimuskohteena: johdatus fenomenologiseen psykologiaan, sivut 102-104 (merkitty tekstiin muodossa Perttula 1995a, jonka lähin vastine lähdeluettelossa edellä mainittu on).

Auvinen: Ammatillisen käytännön toistajasta monipuoliseksi aluekehittäjäksi? : ammattikorkeakoulu-uudistus ja opettajan työn muutos vuosina 1992-2010

tekijä	Auvinen, Pekka	julkaisu vuosi	2004
nimeke	Ammatillisen käytännön toistajasta monipuoliseksi aluekehittäjäksi? : ammattikorkeakoulu-uudistus ja opettajan työn muutos vuosina 1992-2010		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	kehitys, opettajankoulutus, toimintakulttuuri, ammatillinen opettajankoulutus, korkea-asteen koulutus, organisaatiot, opettajat, osaaminen, työn sisältö, ammatillinen koulutus, uudistukset, muutos		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, tulkita ja ymmärtää 1990-luvun alussa käynnistyneen koulutusuudistuksen vaikutuksia ammattikorkeakoulujen ja erityisesti opettajien osaamisvaatimuksiin sekä ennakoida niiden muutoksia vuoteen 2010 ulottuvalla ajanjaksolla.

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, aineistolähtöisyys, abduktiivinen päättely.

Aineisto(t): Tutkimuksen ensisijaisena aineistona olivat keväällä 2002 suoritettavat Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun (N=8) ja Savonia-ammattikorkeakoulun (N=8) eri alojen yliopettajien, lehtoreiden ja päätoimisten tuntiopettajien teemahaastattelut. Täydentävänä aineistona olivat ammattikorkeakoulujen hallinnon (N=10) ja työelämän edustajien (N=7) haastattelut.

Viitekehykset: ammattikorkeakoulureformi, abduktio, opettajat, työnkuvat, ammatti-identiteetti, osaaminen⁶⁴³, osaamisvaatimukset, opiskelijoiden tarpeet, toimintakulttuurit, aihealuekohtaiset teoriat, tiedonkäyttö, tiedontuottaminen, sisäinen yrittäjyys.

Keskeiset tulokset: 2000-luvun alun ammattikorkeakoulu oli selvästi erilainen työ- ja toimintaympäristö kuin ammatillinen oppilaitos 1990-luvun alussa. Tärkeimpiä muutoksia olivat olleet koulutusjärjestelmän rakenteellinen uudistaminen, ammattikorkeakoulujen tehtäväkentän laajeneminen, oppilaitoksen avautuminen, keskushallinnon suoran ohjauksen väheneminen sekä ammattikorkeakoulun itsenäisen suunnittelu- ja kehittämisvastuun korostuminen.

Opiskelijoiden tarpeet ja vaatimukset olivat monipuolistuneet ja opiskelijaryhmien epäyhtenäisyys oli lisääntynyt. Opettajan työkuva on monipuolistunut ja laajentunut perinteisen opetustyön ulkopuolelle, työ on tullut vaativammaksi ja mielenkiintoisemmaksi. Toimintakulttuurin ja käytännön toiminnan muutoksen eteneminen vaihteli voimakkaasti ammattikorkeakoulujen eri osissa.

Tulevaisuuden kehityssuuntia ovat kilpailun kiristyminen koulutusmarkkinoilla, ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoiminnan vahvistuminen, verkko-opetuksen lisääntyminen, yhteistyön merkityksen korostuminen ja monikulttuurisuuden vahvistuminen. Yliopettajien osuus opettajakunnasta kasvaa ja yhä useamman opettajan työssä tutkimuksella, työelämän kehittämistehtävillä ja yhteiskunnallisella vaikuttamisella on merkittävä osuus.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Opettajat voivat tulosten avulla hahmottaa ammattikorkeakoulujen muutosta ja tulevaisuuden kehityssuuntia sekä opettajuuttaan, vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan opettajina.

⁶⁴³ Esimerkkejä näkökulmista: osaaminen osana ammatillisen pätevyyden määrittelyä kaaviomuodossa (Auvinen 2004, 34), asiantuntijuuden piirteinä (mts., 37, 39). teorian ja käytännön avulla jaoteltuna (mts., 38), kokemustiedon määrittelyn osana (mts., 50).

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen arviointikriteereitä ovat: 1. vahvistettavuus (conformability), 2. luotettavuus (reliability, dependability, auditability), 3. sisäinen validius/vastaavuus (internal validity, credibility, authenticity), 4) ulkoinen validius/siirrettävyys (external validity, transferability, fittingness) ja 5) hyödynnettävyys/sovellettavuus (utilization, application, action orientation). Viittaus: Miles & Huberman 1994. *Qualitative data analysis. An expanded sourcebook*: 278-280. Näitä on käsitelty luvun 8.1. alaluvuissa (Auvinen 2004, 377-386).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Savonia-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Friman, Mervi 2004, Herranen, Jatta 2003, Jaatinen, Päivi 1999, Kilpiäinen, Seppo 2003, Kolehmainen, Seppo 1997, Korhonen, Mirjami 1998, Kotila, Hannu 2000, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäki-salo, Merja 1998, Paloste, Airi 2004, Raudaskoski, Leena 2000, Rissanen, Riitta 2003⁶⁴⁴, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Holopainen, Arja 2007, Hyrkkänen, Ursula 2007, Häkämies, Annukka 2007, Käyhkö, Riitta 2007, Mällinen, Sisko 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Nyssölä, Hannu 2008, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Lahtinen, Päivikki 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Johnson, Esko 2011, Kullaslahti, Jaana 2011, Lyytinen, Anu 2011, Timonen, Liisa 2011, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Mäki, Kimmo 2012, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Jämsä, Ulla 2014, Laitinen, Eija 2014, Laajala, Tiina 2015, Marttila, Liisa 2015, Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Töytäri, Aija 2019, Turtiainen, Tarja 2020, Kiukas, Carina 2021.

Friman: Ammatillisen asiantuntijan etiikka ammattikorkeakoulutuksessa

tekijä	Friman, Mervi	julkaisuvuosi	2004
nimeke	Ammatillisen asiantuntijan etiikka ammattikorkeakoulutuksessa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	opiskelijat, asiantuntijat, ammatillistuminen, yhteisöllisyys, yksilöllisyys, opettajat, korkeakouluopetus, ammattietiikka, etiikka, asiantuntijuus, opetus		
muut hakusanat			

Vakionuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on hakea Aristoteleen esittämän hyve-etiikan tradition tulkintakehikossa käsitystä siitä, mitä on hyvä ammatillinen asiantuntijuus. Tarkoituksena on tehdä näkyväksi asiantuntijuus eettisenä kasvatuksen ja kasvamisen myötä konstituotivana olemisen ja toimimisen tapana. Tutkimuksen tehtävänä on selvittää, mitä ovat ammattikorkeakoulusta valmistuvan ammatillisen asiantuntijan hyveet normatiivisten tekstien preskriptoimina ja opiskelijoiden deskriptoimina. Alakysymykset: 1. Mitä ovat ammatillisen asiantuntijan hyveet?, 2. Millaisin hyvein ammatillinen asiantuntija jäsentää työnsä tekemisen ja sen kohteen?, 3. Millaisin hyvein asiantuntija jäsentyy työyhteisöön?, 4. Millaisin hyvein ammatillinen asiantuntija jäsentyy lokaaliin ja globaaliin yhteisöön?⁶⁴⁵

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, sisällönanalyysi⁶⁴⁶, hermeneutiikka, dekonstruktio.⁶⁴⁷

⁶⁴⁴ Nimeke muodossa *Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstissa*.

⁶⁴⁵ Friman 2004, 13.

⁶⁴⁶ Sisällönanalyysi esitetään myös poisvalittuna menetelmänä (Friman 2004, 84, vrt. kuitenkin mts. 86).

⁶⁴⁷ Hermeneutiikan suunnasta havaintoja tarkastellaan sellaisten teoreettisten oletusten kautta, joita tutkija pitää ammatillisen asiantuntijan etiikalle ominaisina ilmenemistapoina. Dekonstruktio tarkoittaa tekstien lukemista niitä itseään vastaan ja toimii tekstien lukemisen ja ymmärtämisen välineenä ollen alisteinen, mutta samalla hermeneuttisen

Aineisto(t): Aineisto 1: ammattikorkeakoulutuksen alkuvaiheessa kirjoitettuja, reformia ohjaavia normatiivisia tekstejä. Aineisto 2: valmistumisvaiheessa olevien opiskelijoiden teemahaastatteluja (N=15). Ensimmäistä aineistoa kuvataan preskriptiiviseksi ja toista deskriptiiviseksi.⁶⁴⁸ Laki- ja asetustekstit taustoittavat aineiston 1 normatiivisia tekstejä, mutta niitä ei erikseen analysoida (Friman 2004, 40).

Viitekehukset: etiikka, ammattietiikka, ammattietiikan alustava viitekehys⁶⁴⁹, hyveet, Aristoteleen hyveetiikka, työyhteisöt, huoli, käytäntöyhteisöt⁶⁵⁰, asiantuntijuus

Keskeiset tulokset: Aineiston dekonstruktion ja konstruktion tuloksena syntyvät normatiivisen tekstiaineiston ja opiskelijoiden haastattelussa esittämien ajatusten mukaiset hyveprofiilit.⁶⁵¹ Ammatillisen asiantuntijan hyveet tiivistyvät neljään elementtiin: ammatillinen asiantuntija-itse, suhde työtehtäviin, suhde työyhteisöön, suhde lokaaliin ja globaaliin yhteisöön. Hyveprofiilit taulukon muodossa: Friman 2004, 128.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tekijä haluaa herättää ammattikorkeakoulututkijoiden ja -toimijoiden kesken keskustelua koulutuksen arvoihin, moraaliin ja etiikkaan liittyen. Keskustelun rajoittavana tekijänä voi olla heterogeeninen joukko intressitahoja. (Friman 2004, 162.) Jatkotutkimusaiheet jäsenyivät kasvatuksen, kasvattajuuden, ammatillisen asiantuntijuuden etiikan ja ammattikorkeakoulutuksen moraalisen filosofian teemoiksi. (mts. 163).⁶⁵²

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen luotettavuustarkastelu koskee koko tutkimusprosessia: sen perusrakennetta, lähestymistapaa, aineiston hankintaa ja analysointia sekä tutkimuksen raportointia. Tutkimusta koskevat etiikan ja luotettavuuden kysymykset kohdistuvat sekä aineistojen käsittelyyn että sitä taustoittavaan kuvaukseen. (Friman 2004, 14, 152). Näitä kysymyksiä käsitellään luvussa 7.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Herranen, Jatta 2003, Raudaskoski, Leena 2000, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

---

lähestymistavan kanssa sopusointuinen tapa ymmärtää tutkimuskohdetta osien ja kokonaisuuksien, läsnä- ja poissaolevan merkitysyhteytenä. Dekonstruktio on väline ymmärtää tekstiä purkavasti ja kyseenalaistaen, ei pelkästään dekonstruktionismien metodi. (Friman 2004, 72, 83.)

⁶⁴⁸ Aineiston 1 tekstejä ovat Ekola, Jorma (toim.) 1992. Johdatus ammattikorkeakoulupedagogiikkaan (Porvoo: WSOY), Lampinen, Osmo (toim.) 1995. Ammattikorkeakoulut — vaihtoehto yliopistolle (Helsinki: Gaudeamus) ja Helakorpi, Seppo & Olkinuora, Anita 1997. Asiantuntijuutta oppimassa (Porvoo: WSOY). (Friman 2004, 12, 72.)

⁶⁴⁹ Friman 2004, 20. Malli pohjautuu tutkijan lisensiaatintutkimukseen: Friman, M. 1999. Ammattikorkeakoulutuksen ammattietiikan alustava viitekehys. Lisensiaatintyö : Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden laitos, kasvatustiede.

⁶⁵⁰ Käytetty communities of practice –termin suomennos on *käytänneyhteisöt* (Friman 2004, 65). Yleisesti on käytössä myös termi *käytäntöyhteisöt*.

⁶⁵¹ Friman 2004, 18.

⁶⁵² Seuraavat jatkotutkimuksen aihepiirit mainitaan: opiskelijoiden käsitykset työn merkityksellisyydestä ja asemoitumisesta hyvän elämän käsitteeseen; opiskelijoiden eettisen kasvun seuranta tutkimus, ammatillisen asiantuntijuuden kontribuutiot eritasoisille yhteisöille: yksittäiselle ammattikorkeakoululle, työorganisaatiolle, kuin kansallisvaltiolle; Kantin pedagoginen paradoksi: miten voi samanaikaisesti sekä pyrkiä valistuneempaan yhteiskuntaan että sopeutua olevaan? Työelämän kehittäminen ja siihen sopeutuminen näyttäytyvät yhtäaikaistena.; ammattikorkeakoulu ammatillisen asiantuntijuuden identiteetin luojana: ammatillisuuden ja asiantuntijuuden määrittämien identiteettien välillä on ristiriita.; tiede- ja ammattikorkeakoulujen välinen keskustelu ammatillisesta etiikasta; tutkimuksen ja kehittämisen etiikat: Tutkimuksen etiikka ei sellaisenaan ole relevantti lähtökohta eettisyyden määrittelylle vaan kehittäjäyys esimerkiksi tiedon soveltamisena monisyistä tilannetta; tarvitaan ammatti- ja toimialakohtaista tarkastelua siitä, miten asiantuntijuuden hyveet voisivat ankkuroitua ja sijoittua osaksi erilaisten ammattien etiikkaa; sosiaali- ja terveysalan ammatillisen etiikan traditio ja asiantuntijuuden panos siihen; työelämän mahdollinen muutos toimialakohtaisesta organisoitumisesta organisoitumiseen lokaaliksi ja globaaliksi. (Friman 2004, 163-167.)

Saadut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Niiranen-Linkama, Päivi 2005, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Brunou, Sinikka 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Katajamäki, Erja 2010, Leinonen, Rauni 2012, Laitinen, Eija 2014.

Kaarevirta: Oppiminen työelämäprojekteissa : ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kokemukset työelämäprojekteissa oppimisesta

tekijä	Kaarevirta, Päivi	julkaisuvuosi	2004
nimeke	Oppiminen työelämäprojekteissa : ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kokemukset työelämäprojekteissa oppimisesta		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	Oulun yliopiston kirjasto
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö		
YSO-asiasanat	opiskelijat, kokemukset, työssäoppiminen, itseohjautuvuus, työelämä, yhteistyö, ammatillinen kehitys, oppiminen, sosiaaliala, terveysala		
muut hakusanat	expertise, professional knowledge, self-guidance, phenomenological method, working life project, ammatillinen tietämys, fenomenologinen tutkimus, työelämäprojekti		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden oppimiskokemuksia työelämäprojekteissa. Tutkimuksen tavoitteena on kuvata, tulkita ja ymmärtää opiskelijoiden kokemuksia itseohjautuvasta oppimisesta ja sen perusteella saada tietoa ja näkökulmia opiskelijoiden oppimisen ja ohjauksen edelleen kehittämiseksi.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, triangulaatio, Hermansin (1987) affektimittari.⁶⁵³

Aineisto(t): Tutkimusaineistona oli sosiaali- ja terveysalojen opiskelijoiden haastattelu- ja oppimispäiväkirja-aineisto (N=13) sekä oppimisen arvo-ominaisuuksia kartoittava mittariaineisto (N=13), joka koottiin vuonna 1998.

Viitekehukset: sosiaaliala, terveysala, oppimiskokemukset, projektit, työelämäprojektit, itseohjautuva oppiminen, sosiokulttuurinen oppimiskäsitys, fenomenologia, ohjaus, aineistolähtöisyys, teorialähtöisyys⁶⁵⁴, Hermansin (1987) affektimittari.⁶⁵⁵

Keskeiset tulokset: Oppiminen perustui suunnitteluun, ongelmien ratkaisuun, toimintaan osallistumiseen, itseohjautuvasti toimimiseen, arviointiin osallistumiseen ja vastuun ottamiseen. Tutkittavien oppimista koskevat kuvaukset edustivat pääasiassa kriittisen reflektion alinta tasoa. Opiskelijat katsoivat hyödyntäneensä oppimisessaan työhön, sen erityisolosuhteisiin, erilaisiin työtapoihin ja asiakaskontakteihin liittyviä kokemuksiaan ja pitivät niitä opettavaisina. Erityisesti yhteistyötaitoissa opiskelijatoverin kanssa, ongelmanratkaisu-, itsearviointi- sekä kriittisen reflektion taidoissa tutkittavat tarvitsevat yksilökohtaista kehittymistä edistävää ja toimintamahdollisuuksia lisäävää tukea.

⁶⁵³ Menetelmätriangulaatio voi vaikeuttaa tulosten tulkintaa. Tässä tutkimuksessa triangulaation vaikutus ilmeni eri menetelmillä saadun tiedon erilaisuutena. (Kaarevirta 2004, 173.)

⁶⁵⁴ ”Tutkimuksen laadullisen osion luokitusjärjestelmät muodostettiin aineistolähtöisesti ja määrällisen osion teoreettisista lähtökohdista käsin” (Kaarevirta 2004, tiivistelmä).

⁶⁵⁵ Käytetään myös termiä *affekteja kuvaava standardimalli*. Lähteenä Hermans, H. J. (1987). *The dream in the process of valuation: A method of interpretation*. Journal of Personality and Social Psychology, 53 (1), 163–175. Malli tiivistetynä: Kaarevirta 2004, 80.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tulokset auttavat ymmärtämään opiskelijoiden oppimista työn arjessa. Niitä voidaan hyödyntää verkostotyöhön perustuvan ja projektina toteutuvan oppimismenetelmän kehittämiseen.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan fenomenologisen tapaustutkimuksen sekä naturalistisen ja fenomenologisen metodin kriteerien pohjalta. Reliabiliteetin käsitettä ei tutkimuksessa ole käytetty. Tulosten luotettavuudessa on kysymys tulkintojen uskottavuudesta. Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään pääasiassa validiteetin, väittämän uskottavuuden osoittamiseen tutkimuksen tekemisen kriittisissä kohdissa. Sisäistä validiteettia edustaa teoreettisten ja käsitteellisten määritteiden suhteiden loogisuus ja ulkoista validiteettia teoreettisten johtopäätösten ja empiirisen aineiston välisen suhteen osoittaminen, esioletuksen todentaminen.⁶⁵⁶

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Havukainen, Pirjo 2003, Könnilä, Paula 1999, Räisänen, Anu 2002, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Leinonen, Rauni 2012, Jämsä, Ulla 2014.

Kilpinen: Reflective teacher using the computer-network in teaching; how the psycho-epistemological learning styles help to better design learning environments

tekijä	Kilpinen, Kari	julkaisuvuosi	2004
nimeke	Reflective teacher using the computer-network in teaching; how the psycho-epistemological learning styles help to better design learning environments		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	informaatiotieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	verkko-opetus, oppiminen, oppimistyyli, verkko-opiskelu, verkko-oppiminen, oppimisympäristö, tietokoneavusteinen opetus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tavoitteena oli aluksi tutkia sitä, miten tietokonepohjaiset oppimisympäristöt voidaan toteuttaa pedagogisesti hyvin.⁶⁵⁷ Tekijän mukaan tutkimuskysymys muuttui useita kertoja tutkimuksen aikana (Kilpinen 2004, 183).

Tutkimusmenetelmä(t): toimintatutkimus, tapaustutkimus, fenomenografia⁶⁵⁸, etnografia, grounded theory⁶⁵⁹, kyselytutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, triangulaatio.

Aineisto(t): Aineisto on kerätty useista projekteista. Pilottiprojektina oli filosofian johdantokurssi ammattikorkeakouluopiskelijoille (N=18).⁶⁶⁰ Pienemmissä projekteissa oli mukana myös ammatillisen toisen asteen opiskelijoita.

⁶⁵⁶ Kaaresvirta 2004, 168. Viittaukset: Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. 1998. *Qualitative research for education. An introduction to theory and methods*:25, Creswell, J. W. 1998. *Qualitative inquiry and research design: choosing among five traditions*: 208, Grönfors, M. 1985. *Kvalitatiiviset kenttätutkimusmenetelmät*:174.

⁶⁵⁷ "Finally I decided that the issue I was studying was: 'How could the learning environment with computers be arranged in a pedagogically good way?'" (Kilpinen 2004, 12.)

⁶⁵⁸ Luku 2.5 Phenomenography (Kilpinen 2004, 23-25).

⁶⁵⁹ Tutkimuksessa yhdistyy etnografian ja grounded theoryn piirteitä (Kilpinen 2004, 20).

⁶⁶⁰ Luku 3 (Kilpinen 2004, 55-85), osallistujamäärästä, mts. 73.

Viitekehykset: Popperin kolmen maailman malli⁶⁶¹, opettajat, reflektio, verkko-opetus, oppimistyyli⁶⁶², tietokäsitykset, kognitivismi, konstruktivismi, oppimisympäristöt, ekspansiivinen oppiminen⁶⁶³, esiymmärrys, fenomenologia, hyperteksti⁶⁶⁴, multimedia, internet-tiedonhaku, tiedonhankinta⁶⁶⁵, Kilpinen model⁶⁶⁶, teorian ja käytännön suhteet⁶⁶⁷

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen keskeinen väitöskirjassa dokumentoitu tulos on *Kilpisen malli*, joka tarkastelee oppimistyylien, oppimisympäristöjen ja sisältöjen (subject matter) suhteita.⁶⁶⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Suosituksia: Opettajien on suositeltavaa perehtyä erilaisiin tietokäsityksiin pohjaaviin oppimistyyliin (epistemological learning styles). Edelleen opettajien on hyvä tietää kuinka opiskelijat hankkivat tietoa. Tämä vaikuttaa tapoihin motivoida opiskelijoita, siihen, miten opiskelijat prosessoivat tietoa sekä millaista palautetta he toivovat. Myös opiskelijoiden kannattaa tutustua omiin oppimistyyliihinsä.

Jatkotutkimusteemoja: 1. yksityiskohtaisempien pedagogisten soveltamisohjeitten kehittäminen tutkimuksessa käsiteltyihin oppimistyylinäkökulmiin, 2. erilaisten oppimistyylien tukeminen internet-hakustrategioiden muotoilussa, 3. erilaisten oppimistyylien ja ohjausprosessien suhteet. (Onko mahdollista kehittää eri tyyliille sopivia oppimisympäristöjä vai onko henkilökohtainen ohjaus parempi ratkaisu tyylien erojen käsitelyyn?), 4. palautteen merkitys eri oppimistyylien soveltajille, 5. sosiaalisten yhteyksien (social connections) tarve on erilainen eri oppijoilla. Yhteenvedo jatkotutkimustarpeista: On tutkittava yksityiskohtaisemmin sitä, miten erilaisia epistemologioita soveltavat oppijat oppivat ja etsivät tietoa tietokonepohjaisissa oppimisympäristöissä.⁶⁶⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tekijän kaksoisrooli tutkijana ja käytännön toimijana on rajoittanut pääsyä joihinkin sellaisiin tietoihin, jotka ulkopuolinen olisi tavoittanut. Tutkijalla oli vaikeuksia nähdä ongelmia omassa opetuksessaan.⁶⁷⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu (Lahti polytechnic).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Ora-Hyytiäinen: Auttajasta reflektiiviseksi sairaanhoitajaksi: ammattikorkeakouluopiskelijan kasvu ja kehittyminen ammattiin

tekijä	Ora-Hyytiäinen, Elina	julkaisuvuosi	2004
nimeke	Auttajasta reflektiiviseksi sairaanhoitajaksi: ammattikorkeakouluopiskelijan kasvu ja kehittyminen ammattiin		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	

⁶⁶¹ Tutkimuksen *filosofinen näkökulma* (Kilpinen 2004, 12), Kolmen maailman mallin esittelyä luvussa 2.6 (mts. 26-27).

⁶⁶² Oppimistyylikäsitteistöä taulukon muodossa: Kilpinen 2004, 55. Lähde: Leino & Leino 1990. Oppimistyyli: teoriaa ja käytäntöä: 38-39.

⁶⁶³ Luku 2.10 (Kilpinen 2004, 40-42).

⁶⁶⁴ Hyperteksti ja multimedia esitellään luvussa 2.12 (Kilpinen 2004, 46-49).

⁶⁶⁵ Kilpinen 2004, 185.

⁶⁶⁶ Tutkijan nimeä kantava oppimismalli *Kilpinen model* esitellään eri versioina luvussa 6.8 *Epistemological learning model* (Kilpinen 2004, 170-176).

⁶⁶⁷ Tietotekniikkaa hyödyntävän opetuksen todellisuus näyttäytyy erilaisena kuin konferenssisieltelemien välittämä kuva (Kilpinen 2001, 11). Tekijä mainitsee tässä erikseen *Interaktiivinen teknologia koulutuksessa* -konferenssin.

⁶⁶⁸ Kaavioesitys oppimismallista: Kilpinen 2004, 172.

⁶⁶⁹ Luku 7.5 (Kilpinen 2004, 186-187).

⁶⁷⁰ Kilpinen 2004, 186.

tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus
YSO-asiasanat	hoitotiede, osaaminen, reflektio, roolit, sairaanhoito, koulutus, korkeakouluopetus, korkea-asteen koulutus, sisällönanalyysi, ammattikuva, toimintaympäristö, ammatillinen kehitys, ammatti-identiteetti, sairaanhoitajat, opiskelijat, ohjaus (neuvonta ja opastus), ammatillinen koulutus, grounded theory, opinto-ohjaus, hoitotyö, kvalitatiivinen tutkimus, kehittäminen, ammatillistuminen
muut hakusanat	Nursing Research, Professional Competence, Education, Nursing, Baccalaureate, nurse's role, Nursing Theory, professional role, vocational education, Nurses, Students, Nursing, Education, Nursing, Caregivers (MeSH)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on tunnistaa opiskelijan sairaanhoitajaksi kehittymisen ydinkategoria ja ydinprosessi. Tarkoituksena ei ole tietyn ammattikorkeakouluyksikön opetuksen ja oppimisen laadun arviointi eikä tyypillisyyttä tai keskiarvoa kuvaavan yleistettävän tiedon tuottaminen. Tutkimustehtävä kysymykseksi tiivistettynä: *Mikä on sairaanhoitajan kehittymisen ydinprosessi mahdollisine vaiheineen opiskelijan kokemana?*⁶⁷¹

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, grounded theory⁶⁷², narratiivinen tutkimus⁶⁷³, kirjoittaminen kehystetyn pohjalta, eläytymistarinat⁶⁷⁴

Aineisto(t): I aineisto 79 tarinaa yhden ammattikorkeakoulun hoitotyön nuorisoasteen opiskelijoilta⁶⁷⁵, II aineisto 92 tarinaa viiden muun ammattikorkeakoulun opiskelijoilta.⁶⁷⁶

Viitekehukset: teoriaa luova tutkimus, substantiivinen teoria, formaali teoria, teorian ja käytännön suhteet⁶⁷⁷, sairaanhoitajat, osaaminen, asiantuntijuus, tietokäsitys, konstruktivistinen oppimisen näkemys, sosiokulttuurinen oppimisen näkemys, ammatillinen kehitys⁶⁷⁸, ammatti-identiteetti, identiteetti (sairaanhoitajat), tyypittelyprosessi⁶⁷⁹, Bolognan prosessi.

Keskeiset tulokset: Sairaanhoitajaksi kehittyminen hahmottuu viideksi kategoriaksi: I sairaanhoitajan identiteetti, II sairaanhoitajan toiminnan päämäärä ja arvot, III sairaanhoitajan toiminnan suhde potilaaseen, IV sairaanhoitajan toimintaympäristö, V sairaanhoitajan toiminta. Ydinkategoriaksi valittiin sairaanhoitajan identiteetti, josta hahmottuu viisi eri muotoa. Viidentenä opintovuotena opiskelijoiden identiteetti hahmotui joko tehokkaan sairaanhoitajan tai reflektiivisen sairaanhoitajan kategoriaan. Toinen aineisto toi esiin myös ristiriitaisen siirtymäidentiteetin.⁶⁸⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tuloksia voidaan soveltaa ammattikorkeakoulujen laadunvarmistuksesta käytävässä keskustelussa. Sairaanhoitajaopiskelijan ammatillista kasvua ja kehittymistä

⁶⁷¹ Ora-Hyytiäinen 2004, 33, 109.

⁶⁷² Tekstissä muodossa *grounded teoria* (esim. Ora-Hyytiäinen 2004, 35).

⁶⁷³ Narratiivinen tutkimus esitetään jälkikäteisarviona tutkimuksen tavoitteisiin mahdollisesti grounded theorya paremmin soveltuvaksi (Ora-Hyytiäinen 2004, 36).

⁶⁷⁴ Eläytymistarinaa nimitetään tutkimuksen saatekirjeessä aineistonkeruumenetelmäksi (Ora-Hyytiäinen 2004, 144).

⁶⁷⁵ Luku 4.3. (Ora-Hyytiäinen 2004, 37-44).

⁶⁷⁶ Luku 5.3. (Ora-Hyytiäinen 2004, 70-74).

⁶⁷⁷ Esim. Ora-Hyytiäinen 2004, 121.

⁶⁷⁸ Kooste aiemmasta tutkimuksesta: 3.1. *Opiskelijan kehittyminen sairaanhoitajaksi* (Ora-Hyytiäinen 2004, 27-30).

⁶⁷⁹ "[I]dentiteetit ovat kulttuurissa ja ajassa olevia tyypittelyprosessia helpottavia tuotteita. Tyypittelyprosessi on ihmisen tapa järjestää sosiaalista maailmaa koskevaa tietoa, sen avulla ihminen rakentaa todellisuuttaan." (Ora-Hyytiäinen 2004, 119.)

⁶⁸⁰ Luku 5.1. (Ora-Hyytiäinen 2004, 45-66).

kuvaava substantiivinen teoria nostettiin tutkimuksessa formaaliksi teoriaksi ammattiin kasvamisesta ja kehitymisestä ammattikorkeakoulussa.⁶⁸¹

Tutkimuksen rajoitukset: Formaalin teorian arviointikriteereitä ovat sopivuus (fits the real world), toimivuus (works in predictions and explanations), relevanttius (relevant to the people concerned) ja joustavuus (readily modifiable). Teorioita arvioidaan jokapäiväisissä opetuksen ja ohjauksen toimintakäytännöissä.⁶⁸² Toisen data-aineiston käyttöä pidetään tutkimuksen validiteetin testaamisena.⁶⁸³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea, Lohja-instituutti.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Havukainen, Pirjo 2003, Karttunen, Päivi 1999, Kuokkanen, Ritva 2000, Könnilä, Paula 1999, Räisänen, Anu 2002, Stenfors, Paula 1999, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007, Käyhkö, Riitta 2007, Asteljoki, Sari 2010, Romppanen, Maija 2011, Löfman, Päivi 2014, Kassara, Heidi 2017.

Paloste: Valmistumisesta työelämään: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalalta 1995 valmistuneiden käsityksiä koulutuksesta, ammatillisesta pätevyydestä ja sijoittumisesta työelämään

tekijä	Paloste, Airi	julkaisuvuosi	2004
nimeke	Valmistumisesta työelämään: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalalta 1995 valmistuneiden käsityksiä koulutuksesta, ammatillisesta pätevyydestä ja sijoittumisesta työelämään		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	hoitotyö, kehittäminen, opiskelijat, opinto-ohjaus, sairaanhoitajat, kätilöt, ammatillinen koulutus, työhönsijoittuminen, kvalitatiivinen tutkimus, kasvatustiede, fenomenografia, ammattitaito, tutkinnon suorittaneet, terveysala, hoitoala, käsitykset, koulutus, pätevyys, työelämä, kompetenssi		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalalta vuonna 1995 valmistuneiden käsityksiä koulutuksesta, ammatillisesta pätevyydestä ja sijoittumisesta työelämään. Tutkimusongelmat: 1. Minkälaisia käsityksiä vuonna 1995 terveysalan ammattikorkeakoulusta valmistuneilla oli hoitotyön koulutuksesta?, 2. koulutuksensa aikaisesta opintojen ohjauksesta / tutoroinnista?, 3. ammatillisesta pätevyydestään ja sen kehittämisestä hoitotyön koulutuksessa?, 4. Minkälaisia suunnitelmia opiskelijoilla oli hoitotyön koulutuksen jälkeen ja niiden toteutuminen myöhemmin?, 5. Miten hoitotyön koulutuksesta vuonna 1995 valmistuneet sijoittuivat työelämään?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, fenomenografia⁶⁸⁴, sisällönanalyysi, seurantatutkimus, kirjallisuuskatsaus.

Aineisto(t): valmistuvat sairaanhoitajat ja kätilöt (N=39, sairaanhoitajia 25, kätilöitä 14), työelämävaiheen sairaanhoitajat ja kätilöt (N=6).⁶⁸⁵

⁶⁸¹ Formaalin teorian tiivistys: Ora-Hyytiäinen 2004, 106-107.

⁶⁸² Ora-Hyytiäinen 2004, 114, viittaus Glaser 1987: 143. Viittaus on tässä muodossa virheellinen, lähdettä Glaser 1987 ei löydy lähdeluettelosta. Mahdollisesti oikea viittaus on Glaser 1978. *Theoretical sensitivity. Advances in Methodology of Grounded Theory*. San Francisco: University of California.

⁶⁸³ Abstract, suomenkielisessä tekstissä termiä *validiteetti* ei käytetä, Ora-Hyytiäinen 2004, 9.

⁶⁸⁴ Tutkimuksessa lähestymistapa oli fenomenografinen, koska tutkimuksen lähtökohtana on tutkittavien käsitysten kuvaaminen (Paloste 2004, 97).

⁶⁸⁵ Opiskelijoiden ja työelämävaiheen haastateltavien taustatekijöistä (Paloste 2004, 104-107).

Viitekehykset: terveysala, hoitoala, kasvatustiede, ammattikorkeakoulupedagoginen tutkimus, aineistolähtöisyys, kokemuksellinen oppiminen⁶⁸⁶, kokonaisvaltainen oppiminen (Paloste 2004, 14), reflektiivisyys, käsitykset⁶⁸⁷, ammattitaito, kompetenssi, työelämä, työhönsijoittuminen, teorian ja käytännön suhteet, opinnäytetyöt, intersubjektiivinen tietokäsitys aineiston analyysissa (Paloste 2004, 113).⁶⁸⁸

Keskeiset tulokset: Oppimisympäristöön ja koulutukseen liittyvät kokemukset voidaan jakaa opintojen ilmapiiriin, yhteistyöhön, opettajiin, opetukseen, opiskelijoihin, opinnäytetyön tekemiseen ja ammattikorkeakoulutukseen liittyviin kokemuksiin. (Paloste 2004, 194-196, bibliografian tekijän tiivistys Taulukko 3.)

Taulukko 3. Käsityksiä hoitotyön koulutuksesta (lähde Paloste 2004, 194-196 ja eri kohdin). Katsauksen tekijän kokoama taulukko.

osa-alue	positiiviset havainnot	negatiiviset havainnot
oppimisympäristö	oppilaitoksen sijainti ja pieni koko	opintojen arviointiin liittyi käsityksiä epäselvyydestä ja epäoikeudenmukaisuudesta
opintojen ilmapiiri	yleisesti hyvä ilmapiiri	ryhmien sisäisessä ilmapiirissä koettiin ongelmia
yhteistyö	ryhmien välinen yhteistyö, ystävyyssuhteet	huono tiedonkulku, liian vähän aikaa tutorointiin
opettajat	myönteinen suhtautuminen opiskelijoihin, yhteistyö	liian teoreettinen ja tieteellinen opetus etenkin alkuvaiheessa
opetus	itsenäistä tiedonhankintaa on rohkaistu	suunnittelu, tiiviyys, yksitoikkoiset opetusmenetelmät
opiskelu	itseohjautuvuus, oman suuntautumisvaihtoehdon ammattiaineet, harjoittelu	vaikutusmahdollisuuksien puute
opinnäytetyö	(opintojen päättövaiheen osalta tutkimus keskittyy työelämään siirtymiseen ja jatko-opintoihin, opinnäytetyötä käsitellään hyvin niukasti)	ohjauksen puutteet, kuva opinnäytteestä ei ollut realistinen
ammattikorkeakoulutus	ammattiaineiden opiskelu opintojen loppuvaiheessa	epätietoisuus sisällöstä, liian hätäinen aloitus, teoreettisuus

Ammatillisen pätevyyden sisäisiä toiminnallisia valmiuksia vahvistavien ja heikentävien tekijöiden kooste on esitetty kaaviomuodossa (Paloste 2004, 205).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimustulokset antavat viitteitä ammattikorkeakoulutuksen kehittämiseksi ja opetussuunnitelmatyölle, opiskelijan ohjausjärjestelmän / tutortoiminnan ja käytännön harjoittelun kehittämiseksi sekä opiskelijan ammatillisen pätevyyden tason arvioinnille. Opettajat voivat käyttää tutkimuksen tuloksia oman työnsä reflektointiin. Tulokset palvelevat opetussuunnitelmatyötä, opetussisältöjen ja -menetelmien suunnittelua sekä opintojen ohjauksen ja tutor-toiminnan suunnittelua.

⁶⁸⁶ *Kokemuksellisen oppimisen mallin* lähtökohtina ovat lewiniläinen [Kurt Lewin] organisaatiotutkimus, Piaget'n kehitysteoria ja Dewey'n tekemällä oppimisen paradigma (Paloste 2004, 13).

⁶⁸⁷ Käsitys muodostaa suhteen yksilön ja häntä ympäröivän maailman välille (Paloste 2004, 16).

⁶⁸⁸ Tutkimuksen teoreettinen viitekehys tiivistetysti: Paloste 2004, 95.

Työelämäyhteistyön ja opetuksen kehittäminen opiskelijoiden yksilöllisistä tarpeista lähtien ovat tärkeitä tavoitteita.⁶⁸⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Sisällönanalyysin on oltava objektiivista eli jokainen askel tapahtuu pelkästään, jotta saadaan vastaus ennakoilta asetettuihin tutkimuskysymyksiin (Paloste 2004, 115). ”Saatujen tulosten yleistettävyyttä rajoittaa se, että kyseessä ei ole otantatutkimus” (mts., 212).⁶⁹⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Karttunen, Päivi 1999, Kilpiäinen, Seppo 2003, Rissanen, Riitta 2003, Räisänen, Anu 2002.

Saadut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Leinonen, Rauni 2012.

Salmela: Sairaanhoidajaopiskelijoiden hoitamisen taidot ja niiden opetus ammattikorkeakoulussa : opiskelijoiden, opettajien ja ohjaajien arviot

tekijä	Salmela, Marjo	julkaisuvuosi	2004
nimeke	Sairaanhoidajaopiskelijoiden hoitamisen taidot ja niiden opetus ammattikorkeakoulussa : opiskelijoiden, opettajien ja ohjaajien arviot		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	sairaanhoidajat, koulutus, opetus, arviointi, hoitotyö, sairaanhoito, ammattitaito, opiskelijat, taidot, ohjaus (neuvonta ja opastus), sisältö, ammatillinen kehitys, opiskelu, hoitoala, tuloksellisuus, harjoittelu, hoito, arviointitutkimus, työharjoittelu, oppimistulokset, käytännön opetus, ohjaajat (kasvatus ja opastus), opettajat, osaaminen		
muut hakusanat	Students, Education, knowledge, attitudes practice, teaching, nursing, clinical competence, Health Knowledge, Attitudes, Practice, Schools, Nursing, Educational Measurement, Needs Assessment, Teaching, Nursing Evaluation Research (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää minkälaisiksi valmistumassa olevat ammattikorkeakoulujen sairaanhoidajaopiskelijat, hoitotyön opettajat, ja opiskelijoiden käytännön harjoittelua ohjaavat sairaanhoidajat (eli ohjaajat) arvioivat opiskelijoiden fyysiset ja psykoemotionaaliset hoitamisen taidot sekä niiden opetuksen määrän.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, arviointitutkimus, kirjallisuuskatsaus, tilastollinen analyysi, faktori-analyysi. Tutkimusprosessin vaiheet on esitetty kaaviomuodossa, ks. Salmela 2004, 12.

Aineisto(t): Opiskelija-aineisto: 7 ammattikorkeakoulua (2 kieltäytyi) vuonna 1996, viimeisen lukukauden sairaanhoidajaopiskelijat, N=151) Opettaja-aineisto (14 ammattikorkeakoulua vuonna 2001, N=164), ohjaaja-aineisto (5 yliopistosairaala vuonna 2001, N=268)

Viitekehykset: hoitotyö, hoitotyön toiminnot, Bolognan prosessi, tavoitetietoisuus, taidot, hoitamisen taidot, osaaminen.

Keskeiset tulokset: Kaikki osapuolet arvioivat opiskelijoiden taidot keskinkertaisiksi ohjaajien ollessa kriittisimpiä. Ohjaajat arvioivat opiskelijoiden psykoemotionaaliset hoitamisen taidot huonommiksi kuin opiskelijat ja opettajat. Opettajat arvioivat opiskelijoiden fyysisen hoitamisen taidot paremmiksi kuin muut ryh-

⁶⁸⁹ Paloste 2004, 213.

⁶⁹⁰ Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 7.1.6. (Paloste 2004, 211-213).

mät. Eniten oli eri osapuolten mielestä opetettu psykoemotionaalista terveyttä tukevaa ja vähiten tautispe-
sifiä hoitamista. Opiskelijoiden hoitamisen taitoja selittivät opetuksen määrä, suuntautuvien opintojen pai-
nottuminen, käytännön harjoittelu sekä aikaisempi tutkinto.⁶⁹¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulosten sovellukset jakautuvat opetuksen kehittämiseen
oppilaitoksissa, ohjauksen kehittämiseen käytännön harjoittelussa ja koulutuksen arviointitoiminnan ke-
hittämiseen. Lisäksi esitetään jatkotutkimusehdotukset.⁶⁹²

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta käsittelee luku 9. Tutkimuksen asetelma muuttui ai-
neistonkeruitten välillä. Todettaessa tutkimuksen ensimmäisen aineistonkeruun analyysissa ammattikor-
keakouluopiskelijoiden tulokset opistoasteen opiskelijoiden tuloksia huonommiksi tutkimusta päätettiin
jatkaa ja kerätä ammattikorkeakouluista uusia aineistoja (ohjaaja- ja opettaja-aineistot) sekä luopua opis-
toasteelta kerätyn aineiston käytöstä.⁶⁹³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: 16 oppilaitosta, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Elomaa, Leena 2003, Kuokkanen, Ritva 2000, Könnilä, Paula 1999, Liimatainen, Leena
2002, Rekola, Leena 2003, Räisänen, Anu 2002, Salminen, Leena 2000, Stenfors, Paula 1999.

Saadut viittaukset: Heikkilä, Asta 2005, Häkämies, Annukka 2007, Laine, Päivi 2010, Luojus, Katja 2011.

2005

Alanko-Turunen, Merja

Antikainen, Eeva-Liisa

Flinck, Marja (vain painettu)

Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa

Heikkilä, Asta (vain painettu)

Heikkinen, Vesa Antero (vain painettu)

Kaartinen, Tapani

Kosonen, Pekka A.

Kyrölahti, Eija

Leskelä, Jori

Niiranen-Linkama, Päivi

Ylikerälä, Juhani (vain painettu)

Alanko-Turunen: Negotiating interdiscursivity in a problem-based learning tutorial site

tekijä	Alanko-Turunen, Merja	julkaisu vuosi	2005
nimeke	Negotiating interdiscursivity in a problem-based learning tutorial site: A Case Study of an International Business Programme		
yliopisto	Tampereen yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Faculty of Education, Department of Education		

⁶⁹¹ Johtopäätökset on ryhmitelty hoitamisen taitoihin (5 kohtaa), hoitamisen taitojen opetuksen määrään (5 kohtaa)
sekä hoitamisen taitoihin ja opetuksen määrään yhteydessä oleviin tekijöihin liittyviin (8 kohtaa) (Salmela 2004, 122-
123).

⁶⁹² Tulosten sovellusten ja jatkotutkimusehdotusten kokonaisuus tiivistyy Pohdinta-luvun taulukkoon (Salmela 2004,
128, kuvio 11).

⁶⁹³ Salmela 2004, tiivistelmä.

YSO-asiasanat	ongelmalähtöinen oppiminen, tutorointi, diskurssi, opetuskeskustelu, liiketalous, opetus, korkeakouluopetus, tapaustutkimus, diskurssianalyysi
muut hakusanat	problem-based learning, tutorial, polytechnic, interdiscursivity, place discourse community, critical discourse analysis, international business education, critical management studies, ongelmaperustainen oppiminen

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävät tai –ongelmat: Tutkimus analysoi ja kuvaa problem based learningiin (PBL) kuuluvaa tutoriaalikeskustelua liiketalouden koulutuksessa. Keskustelu nähdään interdiskursiivisena tilana, jota tulkitaan postmodernin näkemyksen kautta. Tutkimuskysymykset: 1. Miten PBL-ympäristö fyysisenä tilana rakennetaan/rakentuu loppukeskusteluja varten?, 2. Miten PBL-tutoriaalien loppukeskustelut tuotetaan eri genrejen kautta?, 3. Miten yhteisöllinen tiedonrakentaminen ilmenee PBL-tutoriaalien loppukeskusteluissa eri diskursseissa?, 4. Miten tutoriaalien loppukeskusteluissa tuotetut genret ja diskurssit liittyvät nyky-yhteiskunnan laajempaan sosiokulttuuriseen kontekstiin?⁶⁹⁴

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, instrumentaalinen tapaustutkimus, diskurssianalyysi, kriittinen diskurssianalyysi.

Aineisto(t): Kahdeksan PBL-purkututoriaalikeskustelua ja niihin liittyvät oppimisvirikkeet. Tutkimuksessa tutoriaalit videoitiin ja keskustelut litteroitiin.

Viitekehykset: funktionaalinen kielikäsitelmä, groupthink, contents of business school education (Amdam et al. 2000)⁶⁹⁵, Bolognan prosessi, sosiaalinen konstruktivismi, problem based learning (PBL), situationaalinen oppiminen, postmodernismi⁶⁹⁶, diskurssit, genret, tietokäsitykset⁶⁹⁷, epistemologia⁶⁹⁸, ontologia⁶⁹⁹, ontologinen konstruktivismi.⁷⁰⁰

Keskeiset tulokset: Koulutuksen genret ja diskurssit kytkeytyvät läheisesti liike-elämän vastaaviin rakenteisiin. Tietämisen vastaanottamiseen ja tiedon rakentamiseen keskusteluissa liittyi jännitteitä.⁷⁰¹ Osallistuvat opiskelijat pyrkivät muovaamaan keskustelua luokahuoneomaisiksi.

Tutoriaali on uusi oppimisympäristö ja kutsuu opiskelijoita keskusteluun rooleistaan tiedon tuottajina ja oppijoina perinteisestä luokahuoneasetelmasta poikkeavasti.⁷⁰²

On tarpeen tarkastella kriittisesti (dekonstruoida) liike-elämän käytäntöjä, jotka alan kirjallisuus tuo opetukseen. Koulutus on myötäillyt amerikkalaisia johtamisrationaalisia perinteitä ja välttänyt keskustelua siitä, onko tämä lähtökohta neutraali.⁷⁰³

⁶⁹⁴ 1. How is the PBL site, as a physical location, constructed for the closing tutorial discussions?, 2. How are PBL tutorial closing discussions produced by means of various genres?, 3. How is collaborative knowledge construction manifested in the PBL tutorial closing discussions in various discourses?, 4. How do the genres and discourses produced in the tutorial closing discussions related to the wider socio-cultural context of contemporary society? Pääkysymyksiin sisältyy numeroimattomia alakysymyksiä. (Alanko-Turunen 2005, 88.)

⁶⁹⁵ Amdam, RP, Larsen, E & Kvalshaugen, R 2000. The Content of Management Education in Europe. *CEMP report*, 12.

⁶⁹⁶ Esim. merkitysten epävarmuus ja moninaisuus ja postmodernismi (Alanko-Turunen 2005, 17-18).

⁶⁹⁷ Tietokäsitykset ja postmodernismi: "At the core of postmodernism is the doubt that any method or theory, discourse or genre, tradition or novelty, has a universal claim as the right or the privileged of authoritative knowledge" (Alanko-Turunen 2005, 18).

⁶⁹⁸ Kasvatuksellisen prosessin pitäisi synnyttää opiskelijoiden mieleen ja oloon (being) epistemologinen ja ontologinen häiriö (Alanko-Turunen 2005, 221).

⁶⁹⁹ Mm. ontologiset haasteet ja häiriöt: Alanko-Turunen 2005, 18-19,

⁷⁰⁰ Alanko-Turunen 2005, 30-31.

⁷⁰¹ "Tension could be noted in the genres that supported the discourse of received knowing and in those aligned more closely with the discourse of emerging knowledge construction" (Alanko-Turunen 2005, 6).

⁷⁰² Alanko-Turunen 2005, 226.

⁷⁰³ Alanko-Turunen 2005, 229.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tuo keskustelun rakentumista korostavan näkökulman uutena PBL:n tutoriaalityöskentelyyn ja palvelee opetussuunnitelman toteutuksen suunnittelua. Tutkimuksen tuottama tieto voi motivoida muita oppilaitoksia tavoittelemaan syvempää ymmärrystä pedagogiikan kehittämisestä ja ymmärtämään kaikkien osallistujien tarvetta keskustella oppimisen ympäristöissä tapahtuvista muutoksista. Tutkimus voi auttaa diskursiivisen käytäntöjen merkityksen ymmärtämistä tiedon luomisessa ja liiketoiminnan ympäristöihin sosiaalistumisessa.

Tutkimuksen rajoitukset: Pedagogiikan uudelleenkäsitteellistämisen tulee käydä tiedon (knowledge) uudelleenkäsitteellistämisen kanssa käsi kädessä. PBL-pohjainen opetussuunnitelma vaatii pedagogista johtajuutta ohjelman vetäjiltä, jatkuvaa koulutusta ja henkilöstön keskustelua. Muuten on vaarana, että aktiiviset toteuttajat uupuvat. Ohjelmaa tulee jatkuvasti arvioida, ettei se vesity ja muutu opittujen mallien toistamiseksi ilman omakohtaista perusteiden pohdintaa. Tutkija kuvaa positiotaan: Alanko-Turunen 2005, 27-28.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Liiketalouden ammattikorkeakoulu Helia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Herranen, Jatta 2003, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Mäkelä, Leena 2010, Kallioniemi, Marja 2019.

Antikainen: Kasvuorientoitunut ilmapiiri esimiestyön tavoitteena : tapaustutkimus ammattikorkeakoulussa

tekijä	Antikainen, Eeva-Liisa	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Kasvuorientoitunut ilmapiiri esimiestyön tavoitteena: tapaustutkimus ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	esimiehet, johtaminen, ammattikorkeakoulut, henkilöstöjohtaminen, ammatillinen kehitys, ilmapiiri, tapaustutkimus, muutosjohtaminen, organisaatioilmasto, henkilöstö, työyhteisöt, kehittäminen, organisaatiot, muutos, kannustus, voimaantumisen		
muut hakusanat	uudistava johtaminen		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee ammattikorkeakoulun johtamisjärjestelmän ja henkilöstön toiminnan yhteyksiä. Ammattikorkeakoulua luonnehtivat vaatimukset jatkuvasta kehityksestä, muutoksesta ja oppimisesta. Pääongelma: Miten uudistavalla johtamisella on luotu edellytyksiä henkilöstön kasvun ja voimaantumisen mahdollistamiselle ammattikorkeakoulussa? Haastatteluteemoihin liittyvät alaongelmat: 1. Miten uudistava johtaminen edistää henkilöstön voimaantumista jatkuvaan ammatilliseen kasvuun ja kehitykseen?, 2. Mitä työn kannustavia elementtejä henkilöstö kokee työssään ja mitä vaatimuksia ne asettavat uudistavalle johtamiselle?, 3. Miten uudistava johtaminen tukee ryhmien toimintaa ja vuorovaikutteisuutta?, 4. Miten työpaineet heijastuvat organisaation ilmapiiriin ja mitä vaatimuksia ne asettavat uudistavalle johtamiselle?, 5. Missä määrin kasvuedellytyksiä koskevat arviot selittävät henkilöstön jäsenten kasvumotivaatiota ja sitoutumista työhönsä? ⁷⁰⁴

Tutkimuksen lähtökohta ja keskeinen motivaatio tiivistyvät seuraavassa: "Ammattikorkeakoululle uutena ja jatkuvan kehityksen odotuksiin vastaamaan pyrkivänä korkeakouluna on erityisen tärkeää pystyä luomaan henkilöstön kasvua ja voimaantumista tukeva työympäristö ja ilmapiiri" (Antikainen 2005, 58).

⁷⁰⁴ Antikainen 2005, 123. Sivun kuviossa esitetään tutkimusongelmat ja haastattelun teemat. Numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, kyselytutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, bayesilainen menetelmä⁷⁰⁵, sisällönanalyysi, menetelmätriangulaatio

Aineisto(t): kyselyt ammattikorkeakoulun henkilöstölle (N=206) ja opettajien teemahaastattelut (N=7).⁷⁰⁶

Viitekehykset: kasvatustieteellisten ongelmien mallintaminen⁷⁰⁷, ammatillinen kasvu, ammattikorkeakoulun kasvutekijät, kasvutekijät (ammattikorkeakoulut), kasvumotivaatio (henkilöstö), kasvutarve, johtaminen, uudistava ja vuorovaikutteinen johtaminen, voimaantumisen, ilmapiiritutkimus⁷⁰⁸, ryhmän toiminta, opettaja-opiskelija-suhteet, stressi, suhde työhön, vuorovaikutus, viestintä.

Keskeiset tulokset: Vuorovaikutuksen ja viestinnän merkitys korostui johtamisen kaikilla osa-alueilla. Tutkimuksessa tuotetaan *uudistavan ja vuorovaikutteisen johtamisen* käsite ja esitetään yhteenvedo esimiehen ominaisuuksista ja toiminnasta uudistavan ja vuorovaikutteisen johtamisen kannalta.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheita: 1. opettaja-opiskelijasuhteen vuorovaikutus ammattikorkeakoulussa, 2. opettajuuden yhteydet opiskelijan kasvun mahdollistamiseen (uudistava ja vuorovaikutteinen opettajuus), 3. erilaisten alaisten vaikutus esimiehen johtamiskäyttäytymiseen, 4. seurantatutkimus ammattikorkeakoulun johtamis- ja esimiestoiminnan ja henkilöstön kasvun yhteyksistä, 5. johtamis- ja esimiestoiminnan ja henkilöstön kasvun yhteydet ammattikorkeakoulun tuloksellisuuteen.⁷⁰⁹

Tutkimuksen rajoitukset: ”Organisaation kasvuorientoituneeseen ilmapiiriin kohdistuvaa tutkimusta voidaan pitää tapaustutkimuksena. Tutkimus toteutettiin yhdessä ammattikorkeakoulussa, jonka henkilökunta kokonaisuudessaan muodosti tutkimuksen kohdejoukon. Tällöin koko aineiston tilastollista testausta ei tarvita tavallisessa otos-perusjoukko-merkityksessä.”⁷¹⁰ ”Tutkija joutuu tarkastelemaan ilmiötä ja tekemään päätelmiä epävarman ja epätäydellisen tiedon perusteella.”⁷¹¹ Terminologia on ajoittain häilyvää. Tutkimuksessa käytetään aihealinnan perusteluihin kerran termiä *ammattikorkeakoulun kasvutekijät*, jota ei määritellä.⁷¹² Käytetään myös lähitermejä (*ihmisen / henkilökohtainen*) *kasvutarve*, *kasvutarpeen voima*⁷¹³, *kasvutarvetutkimus*, *kasvutarveprojekti*⁷¹⁴. *Ammatillinen kasvu* -termi on laajassa käytössä.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Kolehmainen, Seppo 1997, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raija-Liisa 1999, Raudaskoski, Leena 2000, Salminen, Hannele 2001.

Saadut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Saranki-Ranta-kokko, Sirkka 2008,

⁷⁰⁵ Antikainen 2005, 115, nimityksiä *Bayes-laskenta* ja *Bayes-mallinnus*.

⁷⁰⁶ Antikainen 2005,152, 125.

⁷⁰⁷ Tirri, H., 1999. What the heritage of Thomas Bayes has to offer for modern educational research. P. Ruohotie & H. Tirri, P. Nokelainen & T. Silander (eds.) *Modern Modeling of Professional Growth*, 1. Ks. Antikainen 2005, 117.

⁷⁰⁸ ”Ilmapiirimuuttujia tutkimuksessa oli 92. Ne jaettiin seuraaviin kokonaisuuksiin: johtaminen (1-27), työ ja tehtävät (28-53), ryhmän toiminta (54-65), opettaja-opiskelijasuhteet (66-69), työn aiheuttama stressi (70-80), henkilökohtainen suhtautuminen työhön (81-92).” (Antikainen 2005, 111.)

⁷⁰⁹ Luku 6.4. (Antikainen 2005, 247-249.

⁷¹⁰ Antikainen 2005, 114.

⁷¹¹ Antikainen 2005, 116.

⁷¹² Antikainen 2005, esipuhe.

⁷¹³ ”Kasvutarpeen voimalla tarkoitetaan yksilön halua vastaanottaa uusia haasteita, oppia uutta, kehittää itseään ja innovatiivisuutta omassa työssään ja ammatissaan” (Antikainen 2005, 89). Viittaukset: Kautto-Koivula, K. 2000. Degree-Oriented Professional Adult Education in the Work Environment. Teoksessa: Honka ym. (toim.) *Ammattikasvatuksen haasteet 2000*. Hämeenlinna : Hämeen ammattikorkeakoulu. Ruohotie 1993. *Ammatillinen kasvu työelämässä*: 128-130. Ruohotie 1996. *Professional growth and development in organizations*. In: *Professional growth and development: Direction, delivery and dilemmas*:9-69.

⁷¹⁴ Monivuotinen *Kasvutarveprojekti* toteutettiin Tampereen yliopiston Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskuksessa.

Lahtinen, Päivikki 2009, Vidgrén, Mervi 2009, Korppoo, Maijaleena 2010, Vuori, Johanna 2011, Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016.

Flinck: Itse teossa : toimintatutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystalouden henkilöstön työssä jaksamisen kehittämishankkeesta vuosilta 2000-2002

tekijä	Flinck, Marja	julkaisu vuosi	2005
nimeke	Itse teossa : toimintatutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystalouden henkilöstön työssä jaksamisen kehittämishankkeesta vuosilta 2000-2002		
yliopisto	Turun yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustiede		
YSO-asiasanat	hyvinvointi, työelämä, arviointi, kehittämissuunnitelmat, toimintatutkimus, vaikuttavuus, kehittäminen, työyhteisöt, terveysala, sosiaaliala, henkilöstö, työhyvinvointi, jaksaminen		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus etsii vastauksia organisaation jatkuvan kehittymisen ja työhyvinvoinnin säilymisen haasteisiin. Tutkimuksen avulla pyritään ymmärtämään vallitsevaa tilannetta ja löytämään uusia keinoja työtoiminnan jatkuvalle kehittämiselle, yhteistyölle ja työssä jaksamiselle. Tutkimuksessa tarkastellaan ja raportoidaan kymmentä kehittämispäivää.⁷¹⁵

Tutkimusmenetelmä(t): toimintatutkimus⁷¹⁶, kyselytutkimus, sisällönanalyysi⁷¹⁷, esitesti-jälkitesti, tapaus-tutkimus, triangulaatio⁷¹⁸, alku- ja loppumittaus.

Aineisto(t): alkukartoitus avokysymyksillä yhdessä yksikössä (N=28), alkumittaus (N=61), loppumittaus (N=59), opiskelijakysely (N=96), yhteistyökumppanikysely (N=85), palautearviot, ryhmätyöt, kokousmuistiot, tutkijan päiväkirja.⁷¹⁹

Viitekehukset: työhyvinvointi, työtoiminta, kehittäminen, oppiva organisaatio, ihmiskäsitykset, vaikuttavuus, opiskelijat, yhteistyökumppanit.⁷²¹

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen käsittelemä hanke kohdistuu seuraaville kehittämisalueille: 1. organisaation muutos ja sen merkitys työntekijälle ja työyhteisölle, 2. työn ja työympäristön suunnittelu ja kehittäminen, 3. yhteistyön esteet ja edellytykset, 4. työssä jaksamisen tukeminen (Flinck 2005, 31, 37). Tutkimus tarkastelee kehittämishanketta kymmenen kehittämispäivän raportoinnin avulla. Eriyksen merkittäväksi työyhteisön hyvinvoinnin kehittämisessä muodostuu henkilöstön toimintakyky ja keskinäinen dialogi.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimusta voidaan hyödyntää suunniteltaessa ja pyrittäessä ymmärtämään organisaatioiden ja työyhteisöjen työhyvinvointiin tähtäävää kehittämistoimintaa.

Tutkimuksen rajoitukset: Tulokset eivät ole sellaisinaan yleistettävissä, koska toimintatutkimuksen avulla hankitaan tietoa ja muutetaan käytäntöä tietyissä konkreettisissa tilanteissa (Flinck 2005, 127). Kehittämissuunnitelman vaikuttavuutta tarkastellaan luvussa 6 (mts. 93-116).

⁷¹⁵ Luku 5 (Flinck 2005, 33-92). Yhteenveto kaaviomuodossa kehittämispäivien osallistujamäärineen: mts., 92.

⁷¹⁶ Toimintatutkimus esitellään luvussa 4 (Flinck 2005, 16-27). Toimintatutkimus käsitetään enemmän tutkimusstrategiaksi kuin -menetelmäksi (mts., 126).

⁷¹⁷ Sisällönanalyysin kehitystä, suuntauksia ja prosesseja tarkastellaan toimintatutkimuksen strategian esittelyn yhteydessä (Flinck 2005, 23-25).

⁷¹⁸ Luku 4.3.1. (Flinck 2005, 21-23)

⁷¹⁹ Flinck 2005, 22-23.

⁷²⁰ Luku 5.8.2. (Flinck 2005, 80-82).

⁷²¹ Luku 8 Yhteistyökumppanien näkökulma (Flinck 2005, 122-125). Yhteistyökumppani tarkoittaa toimintayksiköitä, joissa opiskelijat suorittavat harjoitteluaan (mts., 122).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimus tarkastelee yhtä ammattikorkeakoulua, jota ei nimetä.⁷²²

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Jaatinen, Päivi 1999, Herranen, Jatta 2003.⁷²³

Saadut viittaukset: Holopainen, Arja 2007, Lahtinen, Päivikki 2009.

Frilander-Paavilainen: Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa

tekijä	Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Helsingin yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	käyttätymistieteellinen tiedekunta, kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	ammattikorkeakoulut, asiantuntijuus, ohjaus (neuvonta ja opastus), opinnäytteet, opiskelijat, oppiminen, tavoitteet, työelämä, kehittäminen, korkeakouluopetus, opinto-ohjaus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata asiantuntijuutta, jota tavoitellaan ammattikorkeakoulun opinnäytetyössä, sekä asiantuntijuuden ohjaamista opinnäytetyössä. Tutkimuskysymykset: 1. Opinnäytetyön mahdollisuudet: millaisia käsityksiä ammattikorkeakoulun opiskelijoilla, opettajilla ja työelämäohjaajilla on opinnäytetyön koulutuspoliittisista ja asiantuntijuuden kehittymiselle asetetuista tavoitteista ja opiskelijan oppimisesta opinnäytetyössään?, 2. Opinnäytetyön ohjaus: tutkitaan opiskelijoiden, opettajien ja työelämäohjaajien käsityksiä opettajan ja työelämäohjaajan antamasta opinnäytetyön ohjauksesta. Miten opettaja ja työelämäohjaaja tukevat ja ohjaavat opiskelijan asiantuntijuuden kehittymistä?, 4. Opinnäytetyöprosessin ja ohjauksen kehittäminen: millaisia käsityksiä opiskelijoilla, opettajilla ja työelämäohjaajilla on opinnäytetyön ohjauksen ja opinnäytetyöprosessin kehittämisestä?

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, sisällönanalyysi, fenomenografia, triangulaatio, human instrument⁷²⁴

Aineisto(t): kysely opiskelijoille (N=92) ja opettajille (N=23), teemahaastattelut opettajille (N=23) ja työelämän edustajille (N= 31)⁷²⁵

Viitekehukset: asiantuntijuus, oppimisympäristöt, opinnäytetyöt, sosiokonstruktivismi, hiljainen tieto⁷²⁶, tietokäsitykset⁷²⁷, käsitykset, teorian ja käytännön suhteet⁷²⁸, työelämälähtöisyys, esiymmärrys

Keskeiset tulokset: Opiskelijoiden mielestä asiantuntijuuden kehittymiselle asetetut tavoitteet kaipaavat arviointia, tiedostamista ja kehittämistä koko ammattikorkeakoulua koskeviksi. Työelämäedustajien odotukset korostavat oman organisaation etua; tämä tuottaa ongelmia opiskelijan, ammattikorkeakoulun ja toimeksiantajan tavoitteiden yhdistämisessä, mm. tiedonhankintaan tarvitaan tukea. Toimijoiden näkemykset heijastuvat opinnäytetyön muotoihin ja toteutustapoihin. Opettajat painottavat kvantitatiivisia lähesty-

⁷²² Lähdeluettelossa eräiden lähteiden nimekkeitä on anonymisointitarkoituksessa muutettu poistamalla ammattikorkeakoulun nimi; tuloksena on pseudonimeke, esim. *AMK toimintakertomus 2000* (Flinck 2005, 146).

⁷²³ Puuttuu lähdeluettelosta, tekstissä esim. Flinck 2005, 75.

⁷²⁴ Frilander-Paavilainen 2005, 62.

⁷²⁵ Vastaajien taustatiedot taulukkumuodossa Frilander-Paavilainen 2005, 57.

⁷²⁶ Hiljaiseen tietoon liittyviä ongelmia: Frilander-Paavilainen 2005, 7.

⁷²⁷ Staattinen tietokäsitys ja yhteistoiminnan puuttuminen: Frilander-Paavilainen 2005, 82.

⁷²⁸ Opettajien rooli teorian ja käytännön yhdistämisessä: Frilander-Paavilainen 2005, 82.

mistapoja. Opinnäytetyön toimijoiden ei opettajien käsityksissä katsottu toimivan rajanylittäjinä. Painotuksessa käytännön taitojen ja käsitteellisen ymmärryksen kehittymisen kesken oli jännitteitä. Itseohjautuvuutta korostettiin, mutta eri toimijat ymmärsivät sen eri tavoin.⁷²⁹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, jolla on merkitystä ammattikorkeakoulutuksen, opetussuunnitelmien sekä asiantuntijaosaamisen ja erityisesti opinnäytetyötoiminnan kehittämiseksi. Yksilöllisen, yhteisöllisen ja tiedon jakamisen näkökulman liittäminen asiantuntijuuden kehittämiseen opinnäytetyössä laajentaa opinnäytetyöopiskelua selittävää teoreettista perustaa. Ammattikorkeakouluorganisaatiolla on kehittämistä työelämysuhteissaan mm. tavoitteidensa kirkastamisessa. Tutkimustuloksia voi käyttää kehitettäessä ja integroitaessa opinnäytetyöhön valmentavia sekä ammatillisia opintoja toisiinsa; tutkimuksen tekoaikana opinnäytetyön integraatio muuhun opetukseen oli heikkoa (Frilander-Paavilainen 2005, 188).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkijan oma subjektiivisuus, aikaisemmat tiedot ja odotukset vaikuttavat tutkimukseen. Tutkija nähdään teoreettisen perehtymisensä pohjalta tutkimusinstrumenttina. (Frilander-Paavilainen 2005, 62.) Tutkimuksen käsitevaliditeettia pyrittiin parantamaan kirjallisuuskatsauksella ja esiymmärryksellä. Kvantitatiivisia tuloksia ei voi yleistää, koska otos ei ole edustava. (Frilander-Paavilainen 2005, 179.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Orelma, Ari 1996, Peltomäki, Eila 1996, Rissanen, Riitta 2003, Stenfors, Paula 1999, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007, Suhonen, Liisa 2008, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Leinonen, Rauni 2012, Vuorijärvi, Aino 2013, Jämsä, Ulla 2014, Kämäräinen, Juha 2018.

Heikkilä: Ammattikorkeakoulusta valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden tutkitun tiedon käyttö

tekijä	Heikkilä, Asta	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Ammattikorkeakoulusta valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden tutkitun tiedon käyttö		
yliopisto	Turun yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	kyselytutkimus, hoitotyö, tiedonhankinta, terveydenhuoltohenkilöstö, terveysala, kättilöt, käyttö, tieto, näyttöön perustuva hoitotyö, soveltaminen, tieteellinen tieto, hoitoala, koulutus, opiskelijat, terveydenhoitajat, sairaanhoitajat, arvostus, oppimistulokset, opetus, oppiminen, arviointi		
muut hakusanat	tiedonkäyttö, tiedon käyttö, MESH: research, knowledge, nursing research, students, nursing, evidence-based medicine, learning, nursing education, Hoidokki: tutkimustiedon käyttö.		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Mitä on tavoiteltava tutkitun tiedon käytön osaaminen ja opetus hoitotyön koulutuksessa terveysalan yliopettajien arvioimana? 2. Mikä on valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden koulutuksessa saavuttama tutkitun tiedon käytön osaamisen taso? 3. Miten tutkitun tiedon käytön opetus ja oppiminen toteutuu hoitotyön koulutuksessa hoitotyön opiskelijoiden arvioimana? 4. Millä tekijöillä on yhteyttä valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden tutkitun tiedon käytön osaamiseen, toteutuneeseen tutkitun tiedon käytön opetukseen ja opiskelijoiden oman oppimisen säätelyyn?⁷³⁰

⁷²⁹ Frilander-Paavilainen 2005, luku 8.1, s. 161-162.

⁷³⁰ Heikkilä 2005, 45. Tutkimuksen eteneminen kaaviomuodossa, mts. 46.

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, postikysely, internet-kysely, sisällönanalyysi⁷³¹, teemoittelu, kategoriat, tilastollinen analyysi, analyysiyksiköt⁷³²

Aineisto(t): terveysalan yliopettajien vastaukset postikyselyyn (N=37), hoitotyön opiskelijoiden vastaukset oppilaitosten avulla kohdistettuun internet-kyselyyn (N=526).

Viitekehykset: näyttöön perustuva hoitotyö, tiedonhankinta, tieteellisen tiedon hankinta hoitotyöhön⁷³³⁷³⁴, tiedonkäyttö⁷³⁵, osaaminen, tutkitun tiedon käytön osaaminen⁷³⁶, tutkitun tiedon käyttöönototavat⁷³⁷, asiantuntijuus, tieteellinen tieto (tiedon tyypit)⁷³⁸, tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus.⁷³⁹

Keskeiset tulokset: Tutkitun tiedon käytön osaaminen jaetaan suhtautumiseen, tietoihin ja taitoihin.⁷⁴⁰ Hoitotyön opiskelijoiden suhtautuminen tutkitun tiedon käyttöön oli melko myönteinen. Tiedot tutkitun tiedon käytöstä olivat sairaanhoitaja- tai terveydenhoitajaopiskelijoilla tyydyttävät tai heikot, kättilöopiskelijoilla hyvät tai erinomaiset.⁷⁴¹

Tutkitun tiedon käyttöön liittyvä suhtautuminen jaetaan edelleen tiedon käyttöön sitoutumiseen ja tutkitun tiedon käytön arvostamiseen. Tiedon käyttö katsottiin olennaiseksi osaksi hoitotyön asiantuntijuuteen kehittymistä. Potilaiden hyvä hoito perustuu tutkitun tiedon käyttöön. Tutkitun tiedon arvostaminen oli silti vahvempaa kuin siihen itse sitoutuminen.⁷⁴²

Tutkitun tiedon käyttöön liittyvät tiedot jaetaan tietoihin *tiedonhankinnasta* (lähteet ja menetelmät), ja *tiedon tuottamisprosessista* (tutkimuksen rakenne, tutkimussanasto, tutkimukselliset lähestymistavat, aineistonkeruumenetelmät, analyysimenetelmät), *tutkitun tiedon arviointikriteereistä* (validiteetti, reliabiliteetti, eettisyys, relevanssi) sekä *tutkitun tiedon käyttöönototavoista* (suora ja epäsuora käyttötapa).⁷⁴³

Tutkitun tiedon käytön taidot jaetaan *tiedonhankintataitoihin* (esim. tiedon tarpeen tunnistaminen, haun rajaaminen, kliinisen ongelman tunnistaminen käytännön hoitotyössä) *tiedon lukutaitoihin* (mm. olennaisen tiedon löytäminen, tutkimussanaston ymmärtäminen) ja *tiedon käyttöönototaitoihin* (mm. tutkittuun tietoon perustuvat arviointimenetelmät potilaiden hoidossa, tutkimustulosten soveltaminen yksittäisen potilaan hoitoon).⁷⁴⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa esitetään kehittämissuhteita tietopuolisen opetuksen, ohjatun harjoittelun ja johtamisen alueille. Tekemällä oppimista korostetaan tutkitun tiedon käytön opetusta toteutettaessa. Tutkimuksessa kehitettiin Internet-pohjainen tutkitun tiedon käytön arviointiväline (TuTik), jota pyritään kehittämään edelleen.⁷⁴⁵

Tutkimuksen rajoitukset: TuTik-välineen esittelyssä käytetty esimerkki (kipumittari) saattoi kapeuttaa vastaajien näkökulmaa. Tekijä toteaa (Heikkilä 2005, 109) eräitä käsitteellisiä epäselvyyksiä kyselylomakkeissa.

⁷³¹ *Sisällön analyysin eteneminen: litterointi, pelkistys teemoittain, alakategorioiden muodostaminen, yläkategorioiden muodostaminen* (Heikkilä 2005, 57).

⁷³² Analyysiyksikkö sisällön analyysissa: sana, sanayhdistelmä tai lause (Heikkilä 2005, 56).

⁷³³ Tutkimukselliset lähestymistavat tieteellisen tiedon hankintaan: Heikkilä 2005, 15.

⁷³⁴ "Heikoin näyttö saadaan asiantuntijoiden näkemyksistä, jotka perustuvat kokemukselliseen näyttöön ja kuvaileviin tutkimuksiin" (Heikkilä 2005, 15).

⁷³⁵ Tutkitun tiedon käytön nimityksiä ja lähteitä taulukkomuodossa (Heikkilä 2005, 17).

⁷³⁶ Heikkilä 2005, 18-19.

⁷³⁷ Tutkitun tiedon käyttöönototapa- ja symboliset (Heikkilä 2005, 58). Viittaus: Stetler 1994. Refinement of the Stetler / Marram model for application of research findings for practice. Nursing outlook 42, 15-25.

⁷³⁸ Heikkilä 2005, 15

⁷³⁹ Kokonaisuus muodossa suhtautuminen, tiedot ja taidot, esim. luvun 2.4 jaottelu (Heikkilä 2005, 25-33).

⁷⁴⁰ Luku 2.4 (Heikkilä 2005, 25-33).

⁷⁴¹ Heikkilä 2005, tiivistelmä, 117-125.

⁷⁴² Heikkilä 2005, 77-82.

⁷⁴³ Heikkilä 2005, 83-88.

⁷⁴⁴ Heikkilä 2005, 89-94.

⁷⁴⁵ Heikkilä 2005, 126-127.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: suomenkieliset ammattikorkeakoulut (26 kpl) mainittu joukkona ilman nimiä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Elomaa, Leena 2003, Kilpiäinen, Seppo 2003, Könnilä, Paula 1999, Rekola, Leena 2003, Räisänen, Anu 2002, Salmela, Marjo 2004, Salminen, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Kuoppamäki, Ritva 2008, Brunou, Sinikka 2009, Laine, Päivi 2010, Lahtinen, Johanna 2016, Sulosaari, Virpi 2016.

Heikkinen: *Matka restonomin ydinosaamiseen : kuvaus majoitus- ja ravitsemisalan esimiehen osaamisalueista, asiantuntijuudesta ja dynaamisesta ammattitaidosta*

tekijä	Heikkinen, Vesa Antero ⁷⁴⁶	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Matka restonomin ydinosaamiseen : kuvaus majoitus- ja ravitsemisalan esimiehen osaamisalueista, asiantuntijuudesta ja dynaamisesta ammattitaidosta		
yliopisto	Turun yliopisto	muu julkaisija	Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	restonomit, ammattitaito, osaaminen, majoitusala, ravitsemisala, toimintaympäristö, kilpailukyky, brändit, segmentointi, asiantuntijuus, hotelliala, johtaminen, koulutusohjelmat, opetus, ravintola-ala		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoite on kuvata hotelli- ja ravintola-alan esimieheksi valmistuvan ja vastavalmistuneen restonomin ydinosaamista, osaamisalueita, asiantuntijuutta ja dynaamista ammattitaitoa.⁷⁴⁷ Perinteiseen tapaan asetettuja tutkimustehtäviä tai –ongelmia tutkimuksesta ei löydy.

Tiivistelmässä tutkimuksen tavoitteiksi määritellään osassa I kuvata *alan ja alan yritysten toimintaympäristöä, yritysten kilpailukykytekijöitä ja asiakassegmenttejä*. Osassa II kuvataan *dokumenttianalyysin avulla esimiesammattiteja, esimiehen seitsemää osaamisaluetta (teknis-tuotannollinen, sosiokulttuurinen, ekonominen, viestinnällinen, ekologinen, esteettinen ja eettinen) ja asiantuntijuutta*.

Osassa III tarkastellaan *restonomin dynaamista ammattitaitoa ja ydinosaamista konstruktivistisen kirjoittamisen avulla*. Osassa IV pohditaan, *miten hotelli- ja ravintola-alan (liikkeen)johtamisen koulutusohjelmaa sekä post- ja transmodernia opetussuunnitelmaa voi kehittää ottamalla huomioon yritysten toimintaympäristön muutoksen, kilpailukykytekijät, asiakaskäsityksen osaamisalueet sekä restonomin sisäisen maailman, restonomi-minän*.⁷⁴⁸

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, dokumenttianalyysi, laadullinen tutkimus⁷⁴⁹, käsiteanalyysi⁷⁵⁰,

⁷⁴⁶ Väitöskirjassa merkitty vain etunimien alkukirjaimet V.A.

⁷⁴⁷ Heikkinen 2005, tiivistelmä.

⁷⁴⁸ Heikkinen 2005, tiivistelmä.

⁷⁴⁹ "[T]utkimuksen lähestymistapa on laadullinen, mikä voi aiheuttaa tutkimustuloksiin vinoutumia ja vaikeuttaa tulkintaa" (Heikkinen 2005, 46).

⁷⁵⁰ Heikkinen 2005, 47. Menetelmä on kuvauksen perusteella luonnehdittavissa käsiteanalyysiksi.

konstruktiiivinen tutkimusote⁷⁵¹, konstruktiiivinen kirjoittaminen⁷⁵², DACUM⁷⁵³, interventionistinen tutkimus.^{754, 755}

Aineisto(t): "[D]okumenttianalyysin pääasiallisia lähteitä ovat muun muassa alan ammattikirjallisuus, matkailuneuvos Jorma Latvuksen (2001-2003), SHR:n tutkimuspäällikkö Heikki Lankisen (2001-2003) ja konsultti Ari Larnemaan (2001-2003) tiedonannot sekä koti- ja ulkomainen kilpailukykytekijöitä käsittelevä lähdekirjallisuus. Tärkeimpiä ulkomaisia lähteitä ovat alan liiketoimintaa sekä lähitulevaisuutta käsittelevät kirjat ja selvitykset."⁷⁵⁶ Haastattelututkimus majoitus- ja ravitsemisalalan yrittäjille, yritysten toimitus- ja henkilöstöjohtajille, muille alan asiantuntijoille (N=213).⁷⁵⁷

Viitekehykset: ontologia, pragmatismi, fenomenologia⁷⁵⁸, vita activa⁷⁵⁹, dynaamisen ammattitaidon malli⁷⁶⁰, DACUM⁷⁶¹, restonomit, MARATA-verkosto, opetussuunnitelmat⁷⁶², monitieteisyys⁷⁶³, postmodernismi⁷⁶⁴, transmodernismi⁷⁶⁵, postmoderni opetussuunnitelma, transmoderni opetussuunnitelma⁷⁶⁶, dikotomiat, ammattitaito, asiantuntijuus, konstruktivismi⁷⁶⁷, osaaminen⁷⁶⁸, ydinosaaminen⁷⁶⁹, ammattianalyysi, taitotieto,

⁷⁵¹ "Työni konstruktiiivinen tutkimusote on syntyisin opetussuunnitelman kehittämismenetelmästä, eksistentiaalisesta (pragmatistisesta) filosofiasta ja fenomenologiasta" (Heikkinen 2005, 50).

⁷⁵² "Konstruktiiivinen kirjoittaminen on konstruktiiivisen tutkimuksen ja tapaustutkimuksen alametodi" (Heikkinen 2005, 49). Vaiheet: mts. 50.

⁷⁵³ DACUM nimetään tutkimuksessa metodiksi (Heikkinen 2005, tiivistelmä). Sitä käsitellään bibliografisessa tarkoituksessa kuitenkin viitekehyksenä.

⁷⁵⁴ Ks. Heikkinen 2005, 49-50: "Tutkimusotteella pyritään vaikuttamaan todellisuuteen."

⁷⁵⁵ Menetelmät on kuvattu osakohtaisesti luvuissa 2.4.2 – 2.4.4. (Heikkinen 2005, 46-52).

⁷⁵⁶ Heikkinen 2005, 47. Aineistoa esitellään menetelmäkuvausten yhteydessä luvuissa 2.4.2 – 2.4.4 (mts. 46-52).

⁷⁵⁷ Heikkinen 2005, 46-47. Henkilöinformantteja: mts. 51.

⁷⁵⁸ "Fenomenologia tarjoaa mahdollisuuden tarkastella suoraan työelämän ilmiöitä ilman etukäteen asetettuja ammattikasvatuksellisia tai opetussuunnitelman kehittämiseen liittyviä teorioita tai käsitteitä" (Heikkinen 2005, 37). Fenomenologisen lähestymistavan merkityksestä ja metodista: mts. 37-40. Metodien määrittelystä: Spiegelberg 1994 (ed.) *The Phenomenological Movement: A Historical Introduction*, tässä kohdin ei sivutarkkoja viittauksia (Heikkinen 2005, 37).

⁷⁵⁹ Heikkinen 2005, 35. Vrt. lähdeluettelossa: Arendt, H[annah] 2002. *Vita Activa: Ihmisenä olemisen ehdot*.

⁷⁶⁰ "Praksis ja vita activa näkyvät dynaamisen ammattitaidon mallissa, joka on syntynyt ajattelun, kokemuksen ja teoreettisten lähteiden avulla" (Heikkinen 2005, 35).

⁷⁶¹ DACUM on lyhenne sanoista "Developing a Curriculum". Lähestymistapa kehitettiin 1960-luvulla Yhdysvalloissa ammatillisten oppilaitosten opetussuunnitelmatyön, oppimateriaalien ja koulutusohjelmien työkaluksi (Heikkinen 2005, 43. Ks. luku 2.4.1. (Heikkinen 2005, 43-46). Viittaus: luvun päälähde on Haltia & Kivinen 1995. Ammattien tutkiminen ja ammattitutkinnot. DACUM on ammattianalyysin menetelmä (Heikkinen 2005, 44).

⁷⁶² "[Ammattikorkeakoulun opetussuunnitelma] on ammattikasvatuksellinen, toimintakulttuurinen ja markkinointiviestinnällinen dokumentti" (Heikkinen 2005, 270).

⁷⁶³ Tutkimuksen monitieteiset lähtökohdat kaaviomuodossa: Heikkinen 2005, 35.

⁷⁶⁴ "Postmodernismi on tärkeä 1900-luvun yhteiskuntaa ja kulttuuria muovaava (erityisesti kirjallisuus, musiikki, taide) ilmiö" (Heikkinen 2005, 147).

⁷⁶⁵ "Yleisesti transmodernismi, läpimoderni yhteiskunta, tavoittelee ihmisten hyvinvointia sekä luonnon ja ihmisen toiminnan sopusointua. Ideaalisimmillaan sen pitäisi näkyä ihmisten viihtyvyytenä, tyytyväisyytenä, fyysisenä ja henkisenä hyvinvointina." (Heikkinen 2005, 152.)

⁷⁶⁶ Luku 1.3. (Heikkinen 2005, 276-279).

⁷⁶⁷ "[K]onstruktivistisen idean mukaan oppiminen ja asiantuntijaksi kasvaminen rakentuu perustietojen ja -taitojen varan sekä uuden taitotiedon kehittymiselle vanhan osaamisen päälle" (Heikkinen 2005, 27).

⁷⁶⁸ Osaamiseen liittyviä tutkimusalueita: asiantuntijuuden jakaminen ja tuotteistaminen (Knowledge Commercialization), tiedon ja tietämyksen hallinta (Knowledge Management) ja oppiva organisaatio (Learning Organizations) (Heikkinen 2005, 27). Viittaukset: Koivula 1998. *Knowledge Commercialization: A Case of the Process of Creation of the Team Coach Plus Knowledge Product*; väitöskirja, Tekninen korkeakoulu. Sarala & Sarala 1996. *Oppiva organisaatio: oppimisen, laadun ja tuottavuuden yhdistäminen*.

⁷⁶⁹ Restonomien ydinosaaminen tarkoittaa restonomien sisäistä maailmaa, jonka "etsiminen perustuu eksistentiaaliseseen fenomenologiaan", joka ilmenee tutkittavien ilmiöiden ja ihmisen olemuksen kuvaamisena (Heikkinen 2005, 35-36).

esimiehet, osaamisalueet, esimiesten osaamisalueet, uusi liikkeenjohtaminen (New Management)⁷⁷⁰, mallit, esimiehen dynaamisen ammattitaidon malli⁷⁷¹, restonomi-minä⁷⁷², pelitila.⁷⁷³

Keskeiset tulokset: Työssä kehitettiin dynaamisen ammattitaidon malli. Tutkimus osoittaa majoitus- ja ravitsemisalalan sekä alan yritysten toimintaympäristön dynaamiseksi.⁷⁷⁴ Restonomina ja esimiehenä olemisessa on kysymys pelitilasta, jossa restonomitutkimintoa suorittava / tutkinnon suorittanut esimies toimii, havainnoi ja ajattelee.⁷⁷⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimukselle esitetään olevan käyttöä 1. valtakunnallisella tasolla, 2. yritystasolla, 3. koulutusohjelmatasolla ja 4. kansainvälisellä tasolla. Valtakunnan tason käyttö liittyy mm. MARATA-verkoston tukemiseen, yritystason käyttö toimintaympäristön ja esimiesten osaamisalueiden kuvaamiseen, koulutusohjelmatason käyttö MARATA-verkoston ja opetussuunnitelmien kehittämiseen sekä kansainvälinen käyttö esimieskoulutuksen aineiston tuottamiseen ja kansainväliseen vertailuun.⁷⁷⁶

Tutkimuksen rajoitukset: ”[T]utkijan empiirinen interventio on eksplisiittistä ja voimakasta. Tässä työssä se näkyy tietoisena, sisäistyneenä, poleemisena ja kriittisenä kirjoittamisena. - - - Tutkimusotteella pyritään vaikuttamaan todellisuuteen.”⁷⁷⁷ ”Haastatteluissa on pyritty objektiivisuuteen, puolueettomuuteen ja luotettavuuteen”. Tutkimuksessa käytettiin haastattelijoina yrityselämän asiantuntijoita, jotta haastatteluiden tavanomaiset virheet minimoituisivat.⁷⁷⁸ ”[T]utkimuksen lähestymistapa on laadullinen, mikä voi aiheuttaa tutkimustuloksiin vinoutumia ja vaikeuttaa tulkintaa.”⁷⁷⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Haaga instituutin ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kotila, Hannu 2000, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Rajaliisa 1999, Oksanen, Juha 1999, Toikka, Mirja 2002, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kaartinen: *Itsesäätelyvalmiudet musiikin opiskelussa*

tekijä	Kaartinen, Tapani	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Itsesäätelyvalmiudet musiikin opiskelussa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	musiikki, opiskelu, musiikkikasvatus, ammatillinen koulutus, musiikkiala, opiskelijat, itsesäätely, opiskelumotivaatio, motivaatio, oppiminen		
muut hakusanat	metataidot, oppimisstrategiat, motivaatiovalmiudet		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tutkimuksen avulla pyritään saamaan uutta tietoa oppimisen konatiiviseen alueeseen, ts. tarkoituksellisen toiminnan säätelyyn liittyvistä valmiuksista: motivaatiosta ja oppimisstrategioista. Täsmennetyt tutkimusongelmat: 1. Millainen motivaatioperusta on musiikin ammatillisiksi

⁷⁷⁰ Heikkinen 2005, 27.

⁷⁷¹ Luku 1.2. (Heikkinen 2005, 248-250).

⁷⁷² Luku 2.6 (Heikkinen 2005, 263-265).

⁷⁷³ Luku 1.3 (Heikkinen 2005, 250-254).

⁷⁷⁴ Heikkinen 2005, tiivistelmä.

⁷⁷⁵ Heikkinen 2005, 36.

⁷⁷⁶ Heikkinen 2005, 54. Esitysjärjestys alkuperäinen, numerointi bibliografian kokoajan.

⁷⁷⁷ Heikkinen 2005, 49-50.

⁷⁷⁸ Heikkinen 2005, 46-47.

⁷⁷⁹ Heikkinen 2005, 46.

opiskelevilla henkilöillä? 2. Onko eri opiskelijaryhmien välillä eroa motivaatiooperustassa? 3. Millaisia oppimisstrategioita musiikin opiskelijat käyttävät musiikin opiskelussa? 4. Onko eri opiskelijaryhmien välillä eroa oppimisstrategioiden käytössä? 5. Millainen yhteys oppimismotivaatiolla ja -strategioilla on opinnoissa menestymiseen?

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, MSLQ, APLQ, bayesilainen menetelmä, kategoriat, kvalitatiiviset luokituskategoriat, faktorianalyysi.

Aineisto(t): kyselytutkimuksessa 350 vastaajaa (naisia 114, miehiä 136).

Viitekehykset: itsesäätely, musiikin opiskelu, musiikkikasvatus, musiikkiala, pragmatismi, sosiokognitiivinen teoria, oppimisstrategiat, metakognitio⁷⁸⁰, konaatio⁷⁸¹, käsitteellinen muutos.

Keskeiset tulokset: Musiikin opiskelijoiden motivaatiovalmiuksista erottuu kuusi ulottuvuutta (tehokkuususkomukset, koe- ja esiintymisjännitys, opiskelun hyödyllisyys, opiskelun kiinnostavuus, ulkoinen tavoiteorientaatio, sisäinen tavoiteorientaatio, vastuu omasta oppimisesta⁷⁸²) ja oppimisstrategisista valmiuksista yhdeksän osa-aluetta.

Oppimisstrategisten valmiuksien osa-alueita ovat: musiikillisen tietämyksen rakentaminen, vertaisoppiminen, muistiinpanojen tekeminen, tunnollisuus opinnoissa, ajankäytön hallinta, ymmärtämisen varmistaminen, määrätietoinen ponnistelu, vuorovaikutuksessa oppiminen ja itseltä kysyminen.⁷⁸³

Osa motivaatiovalmiuksista muodostaa sisäisen motivaation klusterin. Oppimisprosessin kokonaisvaltaisessa hallinnassa yhdistyvät musiikillisen tietämyksen rakentaminen, metakognitiivinen säätely ja resursienhallinta.⁷⁸⁴

Motivaatio ja metataidot selittävät menestystä musiikin ammattiopinnoissa. Opiskelijoiden sisäinen motivaatio on keskimäärin korkea.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheeksi nostetaan persoonallisuuden merkitys musiikillisen kompetenssin kehittämisessä. Kompetenssi määritellään tiedon ja taidon sisältämäksi kognitiiviseksi valmiudeksi. Selvitetään, miten motivationaaliset ja oppimisstrategiset valmiudet ja opintomenestys ennustavat musiikin opiskelijoiden menestystä työelämässä.⁷⁸⁵

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 4.6 (Kaartinen 2005, 95-101).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Sibelius-Akatemia, Helsingin ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu, Svenska yrkeshögskolan, Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kosonen: Sosiaalialan ja hoitotyön asiantuntijuuden kehitysehdot ja opiskelijavalinta

tekijä	Kosonen, Pekka A.	julkaisu vuosi	2005
nimeke	Sosiaalialan ja hoitotyön asiantuntijuuden kehitysehdot ja opiskelijavalinta		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	

⁷⁸⁰ Luku 3.2.5. (Kaartinen 2005, 70-72).

⁷⁸¹ Kaartinen 2005, 47. Viittaukset: Colman 2001. Dictionary of Psychology:152, Ruohotie 2002. Oppiminen ja ammatillinen kasvu: 75.

⁷⁸² Kaartinen 2005, 5.

⁷⁸³ Kaartinen 2005, 5-6.

⁷⁸⁴ Kaartinen 2005, 6.

⁷⁸⁵ Kaartinen 2005, 162.

tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, opettajankoulutuslaitos
YSO-asiasanat	hoitotyö, sosiaalityö, asiantuntijuus, ammatti-identiteetti, soveltuvuus, opiskelijavalinnat, sosiaaliala, terveydenhuoltoala, hoitoala, arviointi, ammatillinen kehitys, koulutusvalinnat
muut hakusanat	merkitys, merkitykset, semiotiikka

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijavalinnan perustaa asiantuntijuuden kehittymisen näkökulmasta. Tutkimustehtävä muotoillaan seuraavasti: "Millaiset yksilölliset tekijät vaikeuttavat tai estävät hoitotyön ja sosiaalialan käytännön asiantuntijuuden omaksumista ja etenevää kehittymistä ja minkä tyyppisin menetelmin nämä tekijät ovat todettavissa?"⁷⁸⁶ Tutkimustehtävä esitetään myös kysymyksinä: Millä tavoin ammattikorkeakouluun haku liittyy elämäntutkimukseen? Miten tärkeä siirtymävaihe se on hakijoille? Missä määrin kyseessä on pyrkimys toteuttaa omaa ammatillista suuntautumista, ellei jopa elämäntutkimusta?⁷⁸⁷

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, laadullinen tapaustutkimus⁷⁸⁸, hermeneutiikka, triangulaatio, alku- ja loppumittaus. "Lähestymistavaltaan [tutkimus] ei ole kokeellinen eikä muuttujien tilastollisiin riippuvuuksiin kohdistuva, vaan kuvaileva, deskriptiivinen."⁷⁸⁹

Aineisto(t): Kyselyt sosiaali- ja terveysalojen opiskelijoiksi hakeville, ennen valintakokeita (N=107) ja niiden jälkeen (N=97).

Viitekehitykset: sosiaaliala, asiakastyö (sosiaaliala), tarjoutumien teoria, ekologinen psykologia⁷⁹⁰, eliö-ympäristö-systeemi⁷⁹¹, tarjoumat, affordanssit, asiantuntijuus, sosiaalialan asiantuntijuus⁷⁹², identiteetti⁷⁹³, minuus, persoona⁷⁹⁴, hermeneutiikka, hermeneuttinen kehä⁷⁹⁵, merkitysjärjestelmät, yhteiskunta.

Keskeiset tulokset: Sosiaali- ja terveysalan amk-koulutukseen hakijoiden välillä on selviä eroja kiinnostuneisuudessa ja ammatillisen kehittymisen edellytyksissä. 50 % hakijoista oli vahvasti suuntautunut alalle ja 30 % puolestaan opiskelemaan muuta esimerkiksi yliopistossa; heidän hakuunsa liittyi pakkoa, välineellisyttä ja yhdentekevyyttä.⁷⁹⁶ Tulosten tarkastelu jaotellaan seuraaviin teemoihin: 1. asiantuntijuuden kehittyminen (Kosonen 2005, 218-220), 2. opiskelijavalinnan metodologia (mts., 220-221), 3. koulutushaun prosessiluontoisuus (mts., 221-222), 4. hakijoiden orientaatiot, identiteettitilat ja minän integraatio (mts. 222-225), 5. toisaalle aikovat ja pakkohakijat (mts. 225), 6. uranvalinnan ja opiskelijavalinnan perusteet (mts. 226), 7. hakijoiden optimismi ja informaation tarve (mts. 227-228)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimukseen liittyy teoriakehikön edelleen kehittämisen ja käsitteiden tarkentaminen mm. tarjoutumien, merkityssuhteiden, identiteetin ja muistin yhteyksien kannalta. Tarjoumaprosessin jatkotutkimuksessa tarvitaan kenttätutkimusta ja kokeellista tutkimusta.⁷⁹⁷

⁷⁸⁶ Kosonen 2005, 13.

⁷⁸⁷ Kosonen 2005, 118.

⁷⁸⁸ Tapaustutkimuksen luonnehdintaa: Kosonen 2005, 106.

⁷⁸⁹ Kosonen 2005, 14.

⁷⁹⁰ Ekologisen psykologian mukaan "ympäristö havaitaan, rakentuu ja on kuvattavissa tapahtumina ja tapahtumien sarjoina, sisäkkäisyyksinä, toistuvuuksina, ajan rytmeinä" (Kosonen 2005, 61). Viittaus: Gibson 1986. The ecological approach to visual perception. London: Lawrence Erlbaum:101-102.

⁷⁹¹ Myös *eliö-ympäristö-kokonaisuus*, Kosonen 2005, 40, 51. Esim. "Ihminen kytkeytyy esineisiin, paikkoihin ja tapahtumiin ilman välityksiä" (mts., 50).

⁷⁹² Kosonen 2005, 30.

⁷⁹³ Minäidentiteetin tarkasteluun sovelletaan James Marcian typologiaa (Kosonen 2005, 162). Viittaus: Marcia 1966. Development and validation of ego-identity status. Journal of personality and social psychology 3 (5), 551–558.

⁷⁹⁴ Luku 7.1. (Kosonen 2005, 145-162).

⁷⁹⁵ Kosonen 2005, 15-16.

⁷⁹⁶ Kosonen 2005, 138-143, 188, 222.

⁷⁹⁷ Kosonen 2005, 228.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksessa tuotettavan käsitteellisen merkitysrakenteiden kuvauksen luotettavuus perustuu siihen, että kukin tutkimusprosessin vaihe tai elementti toteutuu kyllin pätevällä tavalla.⁷⁹⁸

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Könnilä, Paula 1999, Räisänen, Anu 2002.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kyrönlahti: Työterveyshuollossa työskentelevän terveydenhoitajan ammatillinen osaaminen : itsesäätelyvalmiuksien kehittäminen ammattikorkeakoulussa

tekijä	Kyrönlahti, Eija	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Työterveyshuollossa työskentelevän terveydenhoitajan ammatillinen osaaminen : itsesäätelyvalmiuksien kehittäminen ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	työterveyshoitajat, terveydenhoitajat, ammattitaito, ammatillinen kehitys, osaaminen, työterveyshuolto, koulutus, hoitotyö, opetus, ammatilliset oppilaitokset, ammattikorkeakoulut, laadullinen tutkimus, haastattelututkimus, sisällönanalyysi		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Millaista ammatillista osaamista työterveyshuollossa työskentelevä terveydenhoitaja tarvitsee? Miten terveydenhoitajien koulutuksessa voidaan kehittää työterveyshuollossa tarvittavaa ammatillista osaamista?

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, laadullinen sisällönanalyysi, triangulaatio.

Aineisto(t): dokumenttiaineistot: opintojaksokuvauksia (N=13), opetussuunnitelmia (N=8), haastatteluaineistot: työterveyshuollon asiantuntijoiden haastattelut (N=8), terveydenhoitajien haastattelut (N=13).

Viitekehykset: asiantuntijuus, asiantuntijan taitoprofiili (Ruohotie 2002)⁷⁹⁹, osaaminen⁸⁰⁰, tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus, ammatillinen osaaminen⁸⁰¹, mallit, malli työterveyshuollossa tarvittavan ammatillisen osaamisen kehittämiseksi terveydenhoitajan ammattikorkeakoulutuksessa, merkitykset, elämismaailma.⁸⁰²

Keskeiset tulokset: Opintojaksojen sisällöt eroavat tarkasteltujen opintojen osalta eri ammattikorkeakouluissa. Työterveyshuollon alalla toimivan terveydenhoitajan ammatillinen osaaminen käsittää ammattispesifiä tietotaitoa, terveydenhoitotyön yleisiä valmiuksia ja itsesäätelyvalmiuksia. Teorian ja käytännön integroituminen, ohjattu harjoittelu ja henkilökohtainen opetussuunnitelma korostuvat koulutuksessa. Koulutus tulee yhdenmukaistaa työterveyshuollon osalta. Tutkimuksessa luotiin malli työterveyshuollossa tarvittavan ammatillisen osaamisen kehittämiseksi terveydenhoitajan ammattikorkeakoulutuksessa.

⁷⁹⁸ Kosonen 2005, 15.

⁷⁹⁹ Ruohotie, P. 2002. Mitä työelämä meiltä vaatii? Ammatikasvatuksen aikakauskirja 1:4-13.

⁸⁰⁰ "Jaakkolan (1995, 119) mukaan ammatillinen osaaminen tarkoittaa tiedoista, taidoista ja yksilön ominaisuuksista muodostuvaa toimintakykyisyyttä, jonka avulla tämä selviytyy työssään. Ammatillinen osaaminen on siten yksilöllinen ominaisuus, kompetenssi, jota tarvitaan tietyn tehtävän suorittamiseen. (Kyrönlahti 2005, 116.) Viittaus: Jaakkola, R. 1995. Työelämän ja koulutuksen käsitteistöä. Teoksessa Turpeinen (toim.) Ammattitutkintojen ja näyttökokeiden teoreettisia perusteita: 113-127.

⁸⁰¹ Luku 4 (Kyrönlahti 2005, 116-158).

⁸⁰² Elämismaailma nähdään merkitysten kokonaisuutena (Kyrönlahti 2005,24) Viittaus: Varto 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia: 23.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa laadittiin henkilökohtaisen opetussuunnitelman lomakkeisto. Jatkotutkimus voi kohdistua työikäisten näkemyksiin tutkimuksessa rakennetun koulutusmallin sisällöstä. Mallia seuraavan koulutuksen osallistujilta voi kerätä kokemuksia ammatillisen osaamisen kehittymisestä sekä selvittää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman käyttökelpoisuutta.⁸⁰³

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä yleistämiseen vaan ilmiöön liittyvien merkitysten kuvaamiseen.⁸⁰⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Elomaa, Leena 2003, Karttunen, Päivi 1999, Ora-Hyytiäinen 2004. Rissanen, Riitta 2003, Räisänen, Anu 2002, Salminen, Hannele 2001, Uosukainen, Leena 2002.

Saadut viittaukset: Kuoppamäki, Ritva 2008.

Leskelä: *Mentorointi aikuisopiskelijan ammatillisen kehittymisen tukena*

tekijä	Leskelä, Jori	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Mentorointi aikuisopiskelijan ammatillisen kehittymisen tukena		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	mentorointi, aikuisopiskelu, opiskelijat, ammatillinen kehitys, urakehitys, oppiminen, vuorovaikutus, fenomenografia, tapaustutkimus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli kuvata, analysoida ja tulkita aikuisopiskelijoiden mentorointiprosessia ja sen tuloksia. Tutkimuskysymykset: Millainen merkitys mentoroinnilla oli aktoreille ammatillisen kehittymisen näkökulmasta? Millaiset orientaatioperustat aktoreilla ja mentoreilla oli? Millaisiksi aktori-mentoriparien vuorovaikutussuhteet muodostuivat?⁸⁰⁵

Tutkimusmenetelmä(t): fenomenografia, haastattelututkimus, laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, triangulaatio, aineistotriangulaatio, kategoriat, kuvauskategoriat.

Aineisto(t): Aineistona olivat nauhoitetut haastattelut aktoreilta (opiskelijoita, 21 insinööri- ja 2 tradenomiopiskelijaa työn ohessa, 2 avoimessa ammattikorkeakoulussa) ja mentoreilta (7 aikuiskoulutusta tekevää opettajaa).⁸⁰⁶

Viitekehyykset: voimaantumisen⁸⁰⁷, situationaalinen kognitio⁸⁰⁸, käsitykset⁸⁰⁹, merkitykset⁸¹⁰, kaksikehäinen oppiminen, kolmikehäinen oppiminen, monikehäinen oppiminen.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen päätulokset ovat mentoroinnin oluttuvuuksia koskevat kuvauskategoriat mentoroinnin tuloksista, osapuolten orientaatioista, mentoroinnin ohjauksesta ja vuorovaikutussuhteesta. Tutkimuksessa tuotettiin 5 pääkategoriaa, 14 alakategoriaa ja 91 käsittekuvausta.⁸¹¹

Mentorointi edisti laaja-alaisesti aikuisopiskelijoiden ammatillista kehittymistä ja tuotti merkittäviä vaikutuksia aktorien käsitysten uudistumiseen, voimaantumiseen ja urakehitykseen. Kehittymisen painopisteet

⁸⁰³ Kyrönlähti 2005, 195.

⁸⁰⁴ Kyrönlähti 2005, 25, 176.

⁸⁰⁵ Leskelä 2005, 5.

⁸⁰⁶ Leskelä 2005, 50-52.

⁸⁰⁷ Luku 4.3.3. (Leskelä 2005, 90-92).

⁸⁰⁸ Leskelä 2005, 68.

⁸⁰⁹ Laadullisen tutkimuksen tavoitteena on selvittää, "missä suhteissa tutkimushenkilöiden käsitykset tutkittavasta asiasta vaihtelevat" (Leskelä 2005, 43).

⁸¹⁰ Leskelä 2005, 43.

⁸¹¹ Leskelä 2005, 60.

ja tavoiteorientaatiot voivat muuttua alun perin asetetuista. Mentorin ja aktorin toimintaa ja vuorovaikutusta kuvattiin kymmenellä dimensiolla. Aktorien kesken oli merkittäviä eroja itsesäätelyn, tavoiteorientaation ja mentorointiin suhtautumisen osalta. Mentorointisuhteissa oli suuria eroja aktorin ja mentorin rooleissa ja emotionaalisessa välimatkassa sekä aktorien avoimuudessa. Jos aktori oli passiivinen, mentorikaan ei kyennyt vaikuttamaan keskusteluiden ja aktorin ajattelun suuntaan.⁸¹²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheena mainitaan mentoroinnin rooli-odotusten ja niistä käytävän keskustelun merkitys mentorointisuhteen onnistumisessa. Tutkimuksen tuloksia voidaan täydentää kvantitatiivisella jatkotutkimuksella yleistettävyyden kannalta. Mentorointia koskevat rooli-odotukset esitetään jatkotutkimuksen keskeisenä kohteena. Mentorijien soveltamien käyttöteorioiden avaaminen nähdään tutkimuksen haasteena.⁸¹³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkija oli itse mentorointisysteemin suunnittelija, vastasi toteutuksesta ja toimi yhtenä tutkimuksen seitsemästä mentorista. Tutkijan mentoroimia oli 24 % tutkituista 25:stä prosessista.⁸¹⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Annala, Johanna 2007, Suhonen, Liisa 2008, Lahtinen, Päivikki 2009, Leinonen, Rauni 2012, Kallioniemi, Marja 2019.

Niiranen-Linkama: Sosiaalisen transformaatio sosiaalialan asiantuntijuuden diskurssissa

tekijä	Niiranen-Linkama, Päivi	julkaisuvuosi	2005
nimeke	Sosiaalisen transformaatio sosiaalialan asiantuntijuuden diskurssissa		
yliopisto	Jyväskylä	muu kust.	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	arvot, sosiaalityö, sosiaaliala, ammatillinen koulutus, asiantuntijuus, sosiaalityöntekijät, diskurssianalyysi, sosionomit		
muut hakusanat	sosiaalinen		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on tuottaa tulkinta sosiaalisesta käsiteltäessä sosiaalityön asiantuntemusta suomalaisissa ammattikorkeakouluissa. Miten sosiaalialan opettajat, opiskelijat ja alan ammatillaiset rakentavat persoonallista (subjektipositiot) ja yhteiskunnallista eetostaan ja miten sosiaalinen paikantuu tässä tulkintaprosessissa? Yhdistääkö yhteiskunnallista ja persoonallista sosiaalista Schelerin (1973)⁸¹⁵ mainitsema solidaarisuus ja voiko sosiaalista luonnehtia myös universaaliksi sosiaaliseksi? Mitä ovat sosiaalialan opettajien, työntekijöiden ja opiskelijoiden puheen erot ja yhtäläisyydet? Miten sosiaalialan asiantuntijuutta legitimoidaan?

Tutkimusmenetelmä(t): kriittinen diskurssianalyysi

Aineisto(t): Aineisto koostuu 15:n ammattikorkeakoulun opettajan ja opiskelijan sekä sosiaalialan työntekijän haastattelusta. Haastateltavia on viisi kustakin ryhmästä. Aineiston kaikki haastateltavat edustavat samaa sukupuolta.

Viitekehykset: sosiaalipedagogiikka, sosiaaliala, asiantuntijuus, sosiaalisen transformaatio, sosiaalinen (käsite), konstruktivismi, teorian ja käytännön suhteet, kriittinen teoria, kehittäminen, kehittämiseetos, eetos.

⁸¹² Leskelä 2005, 5, 60.

⁸¹³ Luku 8.6. (Leskelä 2005, 257).

⁸¹⁴ Leskelä 2005, 238.

⁸¹⁵ Scheler, M. 1973/1966. Formalism in Ethics and Non-Formal Ethics of Values. A New Attempt toward the Foundation of an Ethical Personalism. Evanston:Northwestern University Press. 5. korjattu painos julkaistu alunperin Saksassa nimellä 'Der Formalismus in der Ethik und die materiale Wertethik' 1966. (1. painos 1913 (I osa) ja 1916 (II osa)).

Keskeiset tulokset: Tutkija rakentaa aineistonsa pohjalta sosiaalialan asiantuntijuuden yhteiskunnallisen ja persoonallisen sosiaalisen tulkintaa nojautuen ahlmanilaiseen filosofis-antropologiseen näkemykseen ihmisen persoonasta.⁸¹⁶ Universaali sosiaalinen on joutunut uhanalaiseksi huolenpitoon kohdistuvissa yhteiskunnallisissa muutoksissa ja muuttuu osallisuuden puhettavaksi sosiaalialan asiantuntijuuden diskurssissa. Työelämää koskeva kehittämisen eetos opettajien tuottamissa kuvauksissa on niin ilmeinen, että voidaan foucault'laisittain puhua ritualistisesta puhunnasta tai teknologistuneesta diskurssista, jolla voi ohjailia yhteiskunnallisia muutoksia. Kaikki opettajat eivät pidä työelämän yksioikoista kehittämistä yhtä keskeisenä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus osallistuu sosiaalialan asiantuntijuutta koskeviin keskusteluihin (Niiranen-Linkama 2005, 178). Tutkimuksen intressiryhmänä ovat toisaalla sosiaalialan toimijat, opettajat, työntekijät ja opiskelijat ja toisaalla heidän kanssaan ja ohellaan keskustelua käyvät tahot.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta lisäävänä tekijänä aineiston analyysissa on pyritty löytämään erityisesti identtisiä puhetapoja sekä heikompia ja vastapuhetapoja. Hallitsevina pidettyjä opettajien puhuntoja verrataan aineiston muihin puheisiin. Tutkija viittaa itsearviointinsa Lincolnin ja Guban esittämiin laadullisen tutkimuksen arviointikriteereihin vastaavuuteen, siirrettävyyteen, tutkimustilanteen arviointiin ja vahvistettavuuteen.⁸¹⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Friman, Mervi 2004, Herranen, Jatta 2003, Kotila, Hannu 2000.

Saadut viittaukset: ei ole.

Ylikeräjä: Yrityshautomokokemuksen vaikutukset tradenomiopiskelijan yrittäjäuran syntyyn ja kehittymiseen : yrityshautomotoiminta liiketalouden alan ammattikorkeakoulun yrittäjäkoulutuksessa

tekijä	Ylikeräjä, Juhani	julkaisu vuosi	2005
nimeke	Yrityshautomokokemuksen vaikutukset tradenomiopiskelijan yrittäjäuran syntyyn ja kehittymiseen : yrityshautomotoiminta liiketalouden alan ammattikorkeakoulun yrittäjäkoulutuksessa		
yliopisto	Helsingin kauppakorkeakoulu	muu kust.	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	yrityshautomot, yrittäjäyys, koulutus, yrittäjäyyskasvatus, uranvalinta, opiskelijat, tradenomit, tapaustutkimus, vaikutukset, urakehitys, yritykset, neuvonta, opetus, liiketalous, yritystoiminta, yrittäjät, ammatillinen koulutus, opinnot, yritysneuvonta, kauppa-ala, työura		
muut hakusanat	Entrepreneurship, Companies, Counselling, Polytechnics, Teaching, Business education, Business economics, Career development, Students, kaupallinen koulutus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen lähtökohtana on yksilö häntä ja yhteiskuntaa ohjaavien toimintasääntöjen tai -tapojen rajoissa tilanteita kokevana ja todellisuutta konstruoivana toimijana.⁸¹⁸ Pää-tutkimusongelma tai -kysymys: Millaisia ovat yrityshautomokokemuksen vaikutukset tradenomiopiskelijan

⁸¹⁶ Esim. Ahlman, E. 1976/1939. Kulttuurin perustekijöitä. Jyväskylä: Gummerus.

⁸¹⁷ Niiranen-Linkama 2005, 176: "Lincolnin ja Cuban mukaan perinteiset luotettavuuskäsitykset perustuvat objektivistiseen oletukseen, että on olemassa vain yksi konkreettinen todellisuus, jota tutkimuksessa tavoitellaan". Viittaus: Tynjälä, P. 1991. Kvalitatiivisten tutkimusmenetelmien luotettavuudesta. Suomen kasvatustieteellinen aikakauskirja Kasvatus (22) 5–6, 387–398.

⁸¹⁸ Tutkimuksen tieteenfilosofinen tausta esitellään luvun 5 alussa lähtökohtana positivistisen ja toisaalta konstruktivistisen yhteiskuntatieteellisen ontologian ja epistemologian esittely (Ylikeräjä 2005, 132-135). Viittauksia: Burrell & Morgan 2001. Sociological paradigms and organizational analysis, Crotty 1998. The foundations of social research, Hollis 2000. The philosophy of social science: an introduction, Niiniluoto 1997. Johdatus tieteenfilosofiaan: käsitteen- ja teorianmuodostus.

yrittäjäuran syntyyn ja kehittymiseen?⁸¹⁹ Alakysymykset: 1. Miten yrityshautomo vaikuttaa opiskelijan ryhtymiseen yrittäjäksi?, 2. Opettaako työskentely yrityshautomossa käytännön yrittämisessä tarvittavaa osaamista ja antaako se totuudenmukaisen kuvan yrittäjän ammatista?, 3. Miten yrityshautomo vaikuttaa urapäätöksiin?⁸²⁰

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, monitapaustutkimus⁸²¹, teoreettinen otanta, harkinnanvarainen näyte⁸²², haastattelututkimus, teemahaastattelu, saturaatio⁸²³

Aineisto(t): Tutkimushenkilöt ovat Helia-ammattikorkeakoulun yrityshautomoon vuosina 1996-2002 osallistuneita tradenomeja. Haastateltuja henkilöitä (N=10) ei erikseen esitellä, heidän tilannettaan kuvataan osana aineiston hankintaa.⁸²⁴ Henkilöiden taustoista yhteenvetoa taulukkomuodossa: Ylikerälä 2005, 162. Aineiston keruun taustarakennelma kaaviona: Ylikerälä 2005, 152.

Viitekehukset: liiketaloustiede⁸²⁵, yrittäjät⁸²⁶, yrittäjyys, yrittäjyystutkimus, yrittäjäkoulutustutkimus, malli, ontologia, epistemologia, positivismi, konstruktivismi, hautomotutkimus, osaaminen, teorian ja käytännön suhteet⁸²⁷

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa luotiin malli yrityshautomon vaikutuksesta opiskelijan yrittäjäuraan ja sitä koeteltiin alustavasti.⁸²⁸ Mallin pohjana toimi tutkimuksen teoreettinen viitekehys (kaaviomuodossa kuvio 12, Ylikerälä 2005, 128), jota kehitettiin edelleen (kaaviomuodossa kuvio 17, mts. 227). Tulokset tiivistettiin seuraavasti: ”[Y]rityshautomo voi toimia yrittäjäkokeilun jo opiskeluvaiheessa laukaisevana tekijänä tarjoamalla resursseja, tietoa ja turvallisuutta. Se mahdollistaa kokeilun suorittamisen jatkuvan tuen, sekä aineellisen että henkisen, kautta. Se vahvistaa myös luottamusta omiin kykyihin toimia joko yrittäjänä tai toisen palveluksessa ja luo yrittäjäpotentiaalia. - - - Pitäisi löytää keinoja lisätä yrittäjyydestä kiinnostu- en joukkoa, jotta saataisiin syntymään mahdollisimman suuri yrittäjäpotentiaali.” (Mts. 236.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheita: 1. Päteekö tutkimuksessa esitetty kolmivaiheinen malli muiden alojen ammattikorkeakouluissa ja yrityshautomoissa?, 2. Yrityshautomo opetus- ja opiskelumenetelmänä: sisältö, hautomohenkilökunnan merkitys hautomoon osallistuville, osallistuvien vuorovaikutus, 3. Hautomoyrittämisen merkitys palkkatyöuran ja sisäisen yrittäjyyden edistäjänä, 4. Miten opiskelijat saadaan kiinnostumaan yrittämisestä ja miten yrittämisestä kiinnostuneet opiskelijat tunnustetaan?, 5. Millaiset opiskelijat ovat kiinnostuneita hautomotoiminnasta? Millaisia motiiveja ja tavoitteita heillä on? Kiinnostuvatko nämä opiskelijat yrittäjäurasta ja yhtyvätkö he yrittäjiksi?, 6. Kuinka yrittäjät saadaan tuottamana aktiivisesti uusia ideoita?, 7. Moniyrittäjyys: monesko liikeidea moniyrittäjillä on keskimäärin käytössä? Mitä entisille ideoille tapahtui?, 8. Yrittämisen lopettamisen ja yrittäjyyden lopettamisen mahdolliset erot?, 9. Onko olemassa yrittäjätyyppi, jolle on ominaista erityisesti ideointi (eikä niinkään idean käyttöönotto)? Voisiko olla olemassa ideapankkeja?, 10. Vaikeutuuko palkkatyön vaihto yrittä-

⁸¹⁹ Tutkimusongelma perustuu Helian yrityshautomon tavoitteeseen: ”Opiskelija saa perustamansa yrityksen toimimaan kannattavasti siten, että se jatkaa toimintaansa, ja opiskelija työllistää näin itsensä ja mahdollisesti myös muita. Hänestä tulee taitava yrittäjä”. (Ylikerälä 2005, 153.)

⁸²⁰ Ylikerälä 2005, 138, vrt. 152. Alakysymykset: mts. 152.

⁸²¹ Tutkimuksessa käsitellään kymmentä yrittäjätapausta. Olisi siis perusteltua käyttää termiä *monitapaustutkimus* (multiple case study). Toisaalta tapauksena voidaan pitää Helian yrityshautomoa ja sen ohjelman tiettyä toteutusta.

⁸²² Ylikerälä 2005, 145.

⁸²³ Termiä *saturaatio* ei käytetä, mutta sen relevanssi on ilmeinen: Ylikerälä 2005, 157.

⁸²⁴ Ylikerälä 2005, 157.

⁸²⁵ Teoriaosa muodostuu kolmesta kokonaisuudesta: yrittäjäkoulutuksesta, yrittäjää ja yrittäjyyttä koskevasta käsitteistöstä sekä yrityshautomotoiminnasta (Ylikerälä 2005, 117). Viitekehys kaaviomuodossa: mts., 128.

⁸²⁶ ”Yrittäjä [on] henkilö, joka perustaa (tai ostaa tai perii) yrityksen ja ryhtyy sitä pyörittämään (- - - määritelmä sisältää perustamisen, omistamisen ja johtamisen sekä yrittäjän roolin hyväksymisen)” (Ylikerälä 2005, 253).

⁸²⁷ ”Uudemman käsityksen mukaan - - - yrittämisessä tarvittavaa osaamista voidaan opettaa” (Ylikerälä 2005, 126).

⁸²⁸ Tulokset esitellään alakysymyksittäin luvussa 7 *Empiirisen aineiston hankinta ja analyysi*.

miseen ja päinvastoin ajan funktiona? Mitä tekijöitä asiaan liittyy?, 11. Minkälaiseksi yrityshautomoon osallistuneiden opiskelijoiden ura 10-15 vuoden kuluessa hautomosta (pitkittäistutkimus)?⁸²⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Mallia ei ole mahdollista ilman lisätutkimuksia siirtää toisiin ammattikorkeakouluihin ja yrityshautomoihin. Laadullisessa tutkimuksessa tapahtuva yleistäminen on luonteeltaan teoreettista.⁸³⁰ Tutkija on toiminut liike-elämässä yli 20 vuotta. Hän on johtanut tutkimaansa hautomoa sen perustamisesta saakka. Tutkimuksen reliabiliteetin säilyttämiseksi hyvänä tutkija teki toteutetut haastattelut ja käsitteli niiden aineiston itse. Haastateltavilla oli mahdollisuus kommentoida litteroituja tekstejä. Validiteetti pyrittiin saamaan hyväksi teoreettisella viitekehysellä ja koehaastatteluilla. Haastattelijalla ja haastateltavilla katsottiin olevan ”yhteinen kieli” liiketaloustaustan perusteella.⁸³¹ Tutkimuksessa oletetaan, että yrityshautomolla on myönteinen vaikutus sekä yrittäjäuran alkuun että sen edelleen kehittymiseen: opiskelijan oletetaan pysyvän yrittäjäuralla (Ylikerälä 2004, 125).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu (Helia), yrityskeskus.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Rohweder, Liisa 2001.

Saadut viittaukset: Pihkala, Jussi 2008.

2006

Heinonen, Jarmo

Nissilä, Säde-Pirkko

Tiusanen, Olavi

Heinonen: Suomalaisten tiede- ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ohjaajien silmin

tekijä	Heinonen, Jarmo	julkaisuvuosi	2006
nimeke	Suomalaisten tiede- ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ohjaajien silmin		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	opinnäytteet, korkeakoulut, yliopistot, arviointi, vertailu, ohjaus (neuvonta ja opastus), opettajat, käsitykset, opinto-ohjaus, ohjaajat (kasvatus ja opastus), erot, kyselytutkimus, sisällönanalyysi, tutkielmat		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan opinnäytetöiden ohjaajien käsityksiä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opinnäytetöistä Suomessa. Tutkimuksen pääongelmat: 1. opinnäytetyön ohjaajien käsitykset opinnäytetöistä ja 2. yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden erot tai samankaltaisuudet. Pääongelmiin liittyen esitetään neljä alaongelmaa. Kysymyksenasettelu tiivistyy muotoon: ”Näkevätkö opinnäytetyön ohjaajat opinnäytetyöt samanlaisina ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa?” (Heinonen 2006, 204.)

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, sisällönanalyysi, kvantitatiivinen tutkimus⁸³², monimuuttuja-regressio, korrespondenssianalyysi, erotteluanalyysi, triangulaatio, teoriaa luova tutkimus, conjoint-

⁸²⁹ Ylikerälä 2005, 254.

⁸³⁰ Ylikerälä 2005, 254-255.

⁸³¹ Ylikerälä 2005, 143-144.

⁸³² Sitoutumisesta kvantitatiiviseen tutkimusotteeseen, ks. Heinonen 2006, 165. Conjoint-analyysi katsotaan toisaalta kvantitatiiviseksi mutta myös ”kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen rajapintaan” sijoittuvaksi (mts. 23).

analyysi.⁸³³

Aineisto(t): yliopistoihin lähetetyt kyselylomakkeet, palautuneet N=23, ammattikorkeakouluihin lähetetyt kyselylomakkeet, palautuneet N=64.⁸³⁴

Viitekehukset: Bolognan prosessi, human capital -teoria, korkeakoulututkimusten yhtenäinen viitekehys⁸³⁵, akateeminen noste, ammattikorkeakoulunoste⁸³⁶, tietokäsitykset, asiantuntijuus, Perryn malli⁸³⁷, korkeakoulumuotojen vertailu.

Keskeiset tulokset: Opinnäytetöiden yhteisiä piirteitä vastaajien käsityksissä olivat käytännönläheisyys, teoreettisuus, tieteellisyys, selvityksellisyys, ja tutkimuksellisuus.⁸³⁸ Ammattikorkeakoulujen edustajat mainitsivat niiden opinnäytetöistä hyödynnettävyyden, laajuuden, työelämälähtöisyyden, soveltavuuden, käytännöllisyyden, vaihtelevuuden ja näkökulman. Ammattikorkeakoulussa sovelletaan jo tiedettyä, yliopistossa tieteellistä uutta. Käsite ”tutkimus” ymmärretään yliopistossa ja ammattikorkeakoulussa eri tavoin. Säilyttääkseen omaleimaisuutensa yliopistojen pitäisi korostaa yliopistomaisuuttaan ja ammattikorkeakoulujen omaleimaisuuttaan, jotta suomalainen duaalijärjestelmä säilyisi.⁸³⁹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimusta on mahdollisuus laajentaa opiskelijoiden ja yrittäjien käsityksiä koskevaksi. Voitaisiin teettää annetuista aiheista opinnäytetöitä ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa vertailua silmällä pitäen. Suomalaisen, saksalaisen, englantilaisen ja hollantilaisen ammattikorkeakoulujärjestelmän kesken voisi toteuttaa vertailuja. Suomessa suhteellisen vähän käytetylle conjoint-analyysille on nähtävissä sovelluksia myös tuotekehityksen ja markkinoinnin ulkopuolella, missä sitä enimmäkseen on sovellettu.⁸⁴⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksessa ei tarkasteltu opiskelijoiden mielipidettä.⁸⁴¹ Menetelmän lähtökoh-
tia, tutkimuksen toteutusta ja luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä tarkastellaan laajasti kirjallisuuteen pei-
laten omassa luvussa (luku 5, Toteutus, s. 165-185).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Arcada-Nylands yrkeshögskolan, Espoon-Vantaan teknillinen ammat-
tikorkeakoulu, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, Haaga Instituutin ammattikorkeakoulu, Helsingin liike-
talouden ammattikorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Kajaanin
ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Kymen-
laakson ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Laurea-ammattikorkeakoulu, Mikkelin amat-
tikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Pohjois-Savon
ammattikorkeakoulu, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Seinäjoen am-
mattikorkeakoulu, Svenska Yrkeshögskolan, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu,
Vaasan ammattikorkeakoulu, Yrkeshögskolan Sydväst.

---

⁸³³ Conjoint-analyysi on kyselytutkimuksilla hankittuun aineistoon perustuva tilastollinen analyysimenetelmä, joka auttaa määrittämään, miten ihmiset arvostavat tuotteiden tai palveluiden eri attribuutteja. Menetelmän tavoite on määrittää, mikä attribuuttijärjestelmä vaikuttaa eniten vastaajien valintoihin ja päätöksiin. Lähemmin Heinonen 2006, 167-178.

⁸³⁴ Lähetettyjä lomakkeita pyydettiin välittämään eteenpäin organisaatioissa, joten palautuneiden määrä voi olla lähetettyjen määrää suurempi (Heinonen 2006, 180).

⁸³⁵ Heinonen 2006,19. Viittaus:Palonen 2003. *Ammattikorkeakoulut kansainvälisen toimintaympäristön muutoksessa*. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 5 (4). S. 10–19, viittaus sivulle 15.

⁸³⁶ Ammattikorkeakoulunoste on akateemisen nosteen ”vastinpari” (Heinonen 2006, esim. 116), vrt. *polytechnic drift*. Vastaavia rinnastuksia on koottu mts. 205.

⁸³⁷ Perryn malli tieteellisen ajattelutavan kehittämisestä.

⁸³⁸ Heinonen 2006, 193.

⁸³⁹ Heinonen 2006, esim. 206.

⁸⁴⁰ Luku 7.5 (Heinonen 2006, 237-239).

⁸⁴¹ ”Suomalaisen ammattikorkeakoulun nuoruuden takia opiskelijoiden mielipide jätettiin pois tarkastelusta- -” (Heinonen 2006, 3).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Orelma, Ari 1996, Salminen, Hannele 2001, Vesterinen, Marja-Liisa 2003, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Annala, Johanna 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Vuorijärvi, Aino 2013.

Nissilä: Dynamic dialogue in learning and teaching : towards transformation in vocational teacher education

tekijä	Nissilä, Säde-Pirkko	julkaisu vuosi	2009
nimeke	Dynamic dialogue in learning and teaching : towards transformation in vocational teacher education		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	oppiminen, opetus, dialogisuus, vuorovaikutus, ammatillinen opettajakoulutus, opettajankoulutus, opiskelijat, ammatillinen kehitys, opettajat, opettajuus, fenomenografia, ammatilliset opettajakorkeakoulut, minäkuva, uskomukset		
muut hakusanat	Vocational teachers -- Training of (LCSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t)⁸⁴²: 1. Mitkä ovat toista tai kolmatta uraansa tekevien ammatillisen opettajakoulutuksen opiskelijoiden kokemukset opinnoistaan ja itsestään tulevana opettajina kirjoitelmien perusteella tarkasteltuna?, 2. Kuinka em. opettajaopiskelijat kuvaavat käsityksiään itsestään, tehtävästään, (koulutuksen) prosesseista ja (opettajan) ammatillisuudesta koulutuksen kestäessä ja sen lopussa?, 3. Kuinka toista tai kolmatta uraansa tekevien opettajaopiskelijoiden pedagoginen ajattelu kehittyy koulutuksen aikana?

Tutkimusmenetelmä(t): fenomenografia, temaattinen sisällönanalyysi, mallintaminen.

Aineisto(t): Lähtöaineisto sisälsi useita opintojen eri vaiheissa tehtyjä kirjoitelmia (essays) noin 500:ltä opettajaopiskelijalta vuosilta 1999-2004. Lähempään tarkasteluun valittiin 50:n opiskelijan tuotokset. Valikoituun 50:n opiskelijan tuotosaineistoon sisältyy kirjoitelmia koko aikaväliltä, mies- ja naispuolisilta eri ikäryhmien ja eri koulutustaustojen edustajilta.

Viitekehukset: ammatillinen ajattelu, pedagoginen ajattelu, kognitiiviset rakenteet, opettajaopiskelijat, minäkuva, kokemukset, käsitykset, tietokäsitykset, teorian ja käytännön suhteet, käyttöteoriat, merkitykset, sensemaking , reflektio, hiljainen tieto.

Keskeiset tulokset: Analyysin päätavoite oli tutkia ja mallintaa tapaa, jolla opetustyön monimutkaiset toiminnot tulevat näkyviksi ja tiedostetuiksi käytännössä ja mitä variaatioita on reflektoiduissa kokemuksissa opettajankoulutuksen aikana.⁸⁴³ Merkittävät kokemukset avaavat pedagogisen vuorovaikutuksen kompleksisuutta. Tutkittuja kokemusten kuvauksia ei voida verrata ”ulkopuoliseen todellisuuteen”, vaan toisiin kuvauksiin.⁸⁴⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulevaisuudessa ammatillisen opettajan työn haasteita ovat työelämän jatkuvat muutokset, jotka korostavat mm. työssäoppimista ja toimimista erilaisissa verkoissa ja oppimisympäristöissä samoin kuin opettamisen ja opettajan roolin muutokset. Luovuutta, innostuneisuutta, innovatiivisuutta ja elinikäistä, elämänlaajuista oppimista tulee vaalia ammatillisissa

⁸⁴² Alkuperäinen muotoilu Nissilä 2009, 23: ”1. What are the 2nd and 3rd career teacher students’ experiences of their studies and themselves as prospective teachers during the vocational teacher education according to their written descriptions? 2. How do they describe their personal, task, process and professional conceptions during and at the closing phase of education? 3. How does the pedagogical thinking of the 2nd and 3rd career student teachers develop during the vocational teacher education (a longitudinal study)?”

⁸⁴³ Analyysin kulkua kuvataan luvussa 3.4. (Nissilä 2006, 69-71).

⁸⁴⁴ Nissilä 2006, 62.

opettajakorkeakouluissa.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksessa on tarkasteltu opettajaopiskelijoiden kokemuksia ja käsityksiä, kognitiivisten rakenteiden kehitystä ja tietoisuuden muutoksia, jotka heijastuvat tekstiaineistossa.⁸⁴⁵ Tulosten yleistäminen jää lukijan vastuulle. (Nissilä 2006, 71-73.) Tutkimuksen luotettavuutta käsittelee luku 3.5. (Nissilä 2006, 71-74).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Suhonen, Liisa 2008, Kullaslahti, Jaana 2011, Laitinen, Eija 2014.

Tiusanen: Työyhteisön kehittäminen ja tärkeimmät muutosvälineet

tekijä	Tiusanen, Olavi	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Työyhteisön kehittäminen ja tärkeimmät muutosvälineet : tapaustutkimus Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulun eli Helian henkilöstön ja johdon kehittämiskäsityksistä, muutosvälineistä ja muutosmalleista		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	työyhteisöt, organisaatiot, henkilöstö, toiminta, muutos, kehittäminen, kehitysstrategiat, toimintakulttuuri, organisaatiokulttuuri, osaaminen, muutosjohtaminen, johtaminen, strateginen johtaminen, organisaatiotutkimus, tieteenteoria		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tarkoituksena oli tutkia ammattikorkeakoulun henkilöstön ja johdon käsityksiä toiminnan kehittämisestä sekä niitä ongelmia, joita johto koki toiminnassa. Tutkimus tarkasteli toiminnan muutosvälineiden merkitystä strategia-, toiminta- ja toimijatasolla. Tutkimusongelmat: 1. Millaisia käsityksiä Helian a) henkilöstöllä ja b) johdolla oli toiminnan kehittämisestä? 2. Mitkä olivat johdon kokemat toimintaan liittyvät ongelmat Heliassa? 3. Mitä organisaation muutosvälineitä pidettiin tärkeimpinä a) strategiatasolla, b) toiminnan tasolla ja c) toimijan tasolla?⁸⁴⁶

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, kyselytutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, osallistuva havainnointi, faktorianalyysi, toimintatutkimus, kehittävä työntutkimus, muutoslaboratorio⁸⁴⁷, kvantitatiivinen tutkimus, laadullinen tutkimus, triangulaatio.

Aineisto(t): henkilöstölle tehty kysely (N=116), johtotiimin muutoslaboratoriotyöskentelyn (Virkkunen 1996⁸⁴⁸) aineisto⁸⁴⁹, opiskelijoiden ja henkilökunnan teemahaastatteluaineistot.

Viitekehykset: työyhteisöt, organisaatiokulttuurit, osaaminen, organisaatiotutkimus, tieteenteoria, toiminnan kehittämiskohteiden viitekehys.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa pyrittiin luomaan organisaation kehittämistä varten muutosmalli. Tulosten yhteenveto esitetään tutkimuksen tiivistelmässä tutkimusongelmittain (Tiusanen 2005, 3-4) ja yksityiskohtaisemmin luvussa 6 (mts., 110-127).

⁸⁴⁵ "[O]pettajaopiskelijoiden havainnot tulkitaan kognitiivisten rakenteiden läpi kahdesti: ensin opiskelijoiden vaikutelmina ja sitten tutkijan analyysin kuluessa" (Nissilä 2006, 136).

⁸⁴⁶ Tiusanen 2006, tiivistelmä.

⁸⁴⁷ Tiusanen 2006, 103-104. Muutoslaboratoriomalli kaaviomuodossa mts. 104.

⁸⁴⁸ Alkuperäisaineistoja lähdeluettelossa: Virkkunen, T. 1996b[sic!]. Aineistoa muutoslaboratorioon. Helsinki: Helia. Virkkunen T. 1996c[sic!]. Suunnitelma Helian johtoryhmän toiminnan kehittämiseksi muutoslaboratorion avulla.

⁸⁴⁹ Kaavio muutoslaboratoriotyöskentelyn elementeistä, ks. Tiusanen 2006, 104.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Yhtenä jatkotutkimuksen kohteena esitetään strategisten ratkaisujen vieminen käytäntöön eli strategiataidon soveltaminen. Siihen liittyvät strategiataidon käsitteiden analyysi, strategisen kyvykkyyden kehittäminen ja strategisen ajattelun hyödyntäminen.⁸⁵⁰ Tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia pyrittiin varmistamaan käyttämällä sekä laadullista että määrällistä menetelmää. Vastaajia oli riittävästi edustaen eri koulutusaloja ja henkilöstöryhmiä. (Tiusanen 2006, 129.) Toimintatutkimusosuudessa kehitetyt muutospäivitykset ”vaikuttivat suoraan toiminnan tasolla” (mts. 131).

Tutkimuksen rajoitukset: Yhden organisaation toimintojen kehittämisen perusteella ei ole mahdollisuutta tehdä yleistyksiä.⁸⁵¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu (Helia).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007, Turpeenniemi, Kaisa 2008, Lahtinen, Päivikki 2009, Vuori, Johanna 2011.

2007

Annala, Johanna

Bergroth, Mari

Holopainen, Arja

Hyrkkänen, Ursula

Häkämies, Annukka

Karjalainen, Lahja (vain painettu)

Käyhkö, Riitta (vain painettu)

Mällinen, Sisko

Puusa, Anu (vain painettu)

Savonmäki, Pasi

Sevón, Kerstin

Annala: Merkitysneuvotteluja hopsista ja sen ohjauksesta

tekijä	Annala, Johanna	julkaisu vuosi	2007
nimeke	Merkitysneuvotteluja hopsista ja sen ohjauksesta : toimintatutkimus hopsin ja sen ohjauksen kehittämisestä korkea-asteen koulutuksessa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	HOPS, opetussuunnitelmat, ohjaus (neuvonta ja opastus), opinto-ohjaus, korkea-asteen koulutus, toimintatutkimus, korkeakoulupedagogiikka, korkeakoulut		
muut hakusanat			

⁸⁵⁰ Tutkimuksessa esitetään jatkotutkimusaiheiden yhteydessä toiminnan kehittämiskohteiden viitekehys (Tiusanen 2006, 142-143).

⁸⁵¹ Tiusanen 2006, 140, 142.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli kehittää ja tutkia korkea-asteen koulutukseen soveltuvaa henkilökohtaista opetussuunnitelmaa (hops) ja sen ohjausta pedagogisena käytänteenä. Tutkimustehtävät: 1) kuvata ja analysoida hopsin ja sen ohjauksen kehittämisen prosessia ja siinä tapahtuvia merkitysneuvotteluita, 2) kuvata ja analysoida hopsin muotoutumisen prosessia ja merkityksiä opiskelijoiden näkökulmasta. Väitöskirjassa on esitetty erikseen tutkimus- ja kehittämistehtävät.⁸⁵²

Tutkimusmenetelmä(t): toimintatutkimus, kertovan muutosselonteon menetelmä.⁸⁵³

Aineisto(t): Aineisto koostui kyselyistä, dokumenttiaineistoista ja kirjoitelmista.⁸⁵⁴ Toimintatutkimuksen toteutusaikana (kolme vuotta) kertyneestä aineistosta valittiin tarkasteltavaksi tekstiotteet, jotka koskevat ohjausta, hopsia, mentorointia opettajan toimintana, erostyöskentelyä⁸⁵⁵, klusteritoimintaa, pedagogista strategiaa ja opetussuunnitelmatyöskentelyä opetushenkilöstön ja organisaation näkökulmasta. Analyysin kuluessa aineistoa karsittiin relevanssin perusteella suhteessa tutkimustehtäviin. (Annala 2007, 79.)

Viitekehyykset: korkeakoulupedagogiikka, opinto-ohjaus, osaaminen⁸⁵⁶, opetussuunnitelmat, pedagogiset käytänteet, HOPS, merkitysneuvottelut, merkitykset, muutuskertomukset, etogenia, sosiaaliala, narratiivit.

Keskeiset tulokset: Korkeakouluopiskelussa prosessina rakennetun hopsin hyödyt ovat ilmeiset opintojen suunnittelun, oppimisen ja opiskelun jälkeisen ajan osalta. Hopsin merkitys vaihtelee opiskelijakohtaisesti. Hops itsessään ei tuota ammatillista kasvua ja kehittymistä vaan siihen liittyy useita prosesseja. Hops on toimiva ja merkityksellinen, kun se kytketään tiiviisti pedagogiseen suunnitteluun ja käytänteisiin.

Hopsin ohjauksen integroinnilla pedagogisiin käytänteisiin voidaan parhaimmillaan palvella sekä opiskelijaa että ohjaajaa. Henkilöstön myönteinen suhtautuminen opiskelijoiden ohjaamiseen tulkitaan opiskelijoiden arvostamiseksi ja kunnioittamiseksi. Hopsin ohjauksen normatiivisuus nähdään myönteisenä vaikka ohjauksen tarve vaihtelee opiskelijakohtaisesti. Normatiivisuus tukee epävarmoja, hitaasti eteneviä ja keskeyttämistä harkitsevia opiskelijoita. Ohjauksen puitteiden luominen ei takaa ohjauksen osaamista tai ohjaussuhteen syntymistä. Ohjaustyön kuormittavuus riippuu ohjauksen liittymisestä ohjaajan työnkuvaan ja ohjauksen sopimusten pitävyydestä.⁸⁵⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimuksia voi suunnata hopsin ohjaukseen vuoro-vaikutustilanteena ja keskusteluna. Ohjauksen eri rooleja ja kvalifikaatioita on syvennettävä.

Tutkimuksen rajoitukset: Toimintatutkimus on sidoksissa aina johonkin kontekstiin, sen toistettavuutta tai yleistettävyyttä ei siis ole mielekäästä arvioida. Toimintatutkimuksen yhteydessä puhutaan sen pätevyydestä, laadusta, uskottavuudesta, johdonmukaisuudesta, oikeudenmukaisuudesta, siirrettävyydestä tai käyttökelpoisuudesta (Annala 2007, 167).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Heinonen, Jarmo 2006, Leskelä, Jori 2005.

Saadut viittaukset: Kalima, Riitta 2011, Leinonen, Rauni 2012, Laajala, Tiina 2015.

⁸⁵² Annala 2007, 59.

⁸⁵³ Kertovan muutosselonteon menetelmää käsittelee luku 3.2.3. (Annala 2007, 69-71). Menetelmä pohjautuu etogonian teoriaan, joka korostaa luonnollisen ympäristön merkitystä ihmisen toiminnan ja siitä annettujen selonteiden tarkastelussa (mts., 69). Viittaus: Harré & Secord 1972. The explanation of social behaviour. Oxford: Basil Blackwell.

⁸⁵⁴ Aineiston laajuudesta tyypeittäin ja informanttien lukumääristä, ks. Annala 2007, 73-79.

⁸⁵⁵ Lyhenne *eros* viittaa termiin ”erityisosaaminen” ja ryhmiin, joita yhdistää kiinnostus tiettyyn erityisalueeseen. Ryhmiin kuuluu opettajia, opiskelijoita ja sosiaalialan työyhteisöjen jäseniä (Annala 2007, 99.)

⁸⁵⁶ Esim. ”[H]opsin lähtökohtana nähtiin opiskelijan aikaisempi osaaminen, vahvuudet ja tiedot” (Annala 2007, 96).

⁸⁵⁷ Annala 2007, 173-174.

Bergroth: Språkplanering vid en tvåspråkig yrkeshögskola : exemplet fackspråkligt språkbad

tekijä	Bergroth, Mari	julkaisuvuosi	2007
nimeke	Språkplanering vid en tvåspråkig yrkeshögskola : exemplet fackspråkligt språkbad		
yliopisto	Vaasa	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Språkvetenskap		
YSO-asiasanat	ammattikieli, opetus, suomen kieli, kielen omaksuminen, kielikylpy, ruotsin kieli, kaksikielisyys, kielipolitiikka		
muut hakusanat	kielensuunnittelu, LSP immersion, polytechnic teaching, integrated language and subject teaching, language strategy, language planning		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoite on kolmiosainen: tutkia ja analysoida kielisuunnittelutyötä Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun kaksikielisessä Pietarsaaren yksikössä; tarkentaa nykyisiä kielisuunnittelun malleja siten, että niitä voidaan käyttää kuvaamaan koulujen kielistrategioita; kehittää uudentyyppistä kieli- ja substanssiopetuksen integraatiota, jota tutkimuksessa kutsutaan ammattikielen kielikylvyksi, fackspråkligt språkbad, specialised language (LSP) immersion.⁸⁵⁸

Tutkimuskysymykset: 1. Miksi tarkastellussa ammattikorkeakouluyksikössä tarvitaan kielistrategiaa?, 2. Millaisia ovat opettajien, opiskelijoiden ja yksikön johdon reaktiot kielistrategiatyöhön keväällä 2003 ja millaisia kysymyksiä se herättää?, 3. Miten substanssiopettajat suunnittelevat ja toteuttavat kielikylpykursseja?, 4. Millaisia ovat ruotsinkielisten ja suomenkielisten opiskelijoiden odotukset ruotsin kielikylpyä kohtaan?, 5. Millaisia ovat opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden käsitykset kielikylpykursseista? 6. Miten kielikylpystrategiaa voidaan kehittää pilottikurssien kokemusten perusteella?⁸⁵⁹

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tapaustutkimus⁸⁶⁰, toimintatutkimus⁸⁶¹, havainnointi⁸⁶², kyselytutkimus⁸⁶³.

Aineisto(t): Tutkimusaineisto on koottu keskusteluilla opettajien, opiskelijoiden ja hallinnon edustajien kanssa, lomakekyselyillä ja luokassa keväällä 2003 tehdyillä havainnoinneilla.⁸⁶⁴

Viitekehukset: kielensuunnittelu (språkplanering), kielenopetus, vieraan kielen oppiminen, ruotsin kieli, suomen kieli, kielikylpy, Två språk – ett trumfkort -projekti, tieto, Haugenin (1987) kielensuunnittelumalli, kielen ja sisällön integroinnin mallit⁸⁶⁵

Keskeiset tulokset: Teoreettiset ja empiiriset kielistrategiatyön kokeilut Pietarsaassa osoittavat Haugenin (1987)⁸⁶⁶ kielensuunnittelumallin merkittäväksi saavutukseksi; sitä voidaan tarkentaa niin, että se soveltuu mikrotason kielensuunnitteluun korkeakoulukäytössä. Mallia voidaan käyttää koulujen kielistrategiatyössä aina päiväkodista aikuiskoulutukseen. Tässä tutkimuksessa mallin kehitys on perustunut Haugenin alkuperäisen, varsin yksinkertaisen mallin tarkentamiseen. Mallin yksinkertaisuus liittyy sen laajaan yleistettävyyteen. Tarkentaminen luonnollisesti vähentää mallin yleistä soveltuvuutta, mutta sillä on oikeutuksensa konkreettisen soveltamisen kannalta.⁸⁶⁷

⁸⁵⁸ Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuskysymykset on koottu kaavion muotoon: Bergroth 2007, 40.

⁸⁵⁹ Bergroth 2007, 40.

⁸⁶⁰ Bergroth 2007, 41. Tapaustutkimuksesta viittaus Merriam, S. B. 1994. *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur:46.

⁸⁶¹ Toimintatutkimuksen määrittelyä: Bergroth 2007, 31-34. Prosessin kuvauksessa keskeinen lähde: Swedner, H. (1978). *Sociologisk metod. En bok om kunskapsproduktion och förändringsarbete*. Lund: LiberLäromedel.

⁸⁶² Havainnointilomake: Bergroth 2007, 250.

⁸⁶³ Kyselyaineiston avovastausten analyysia tarkastellaan luvussa 2.3.3.2 (Bergroth 2007, 63-64).

⁸⁶⁴ Aineiston kuvaus taulukkomuodossa: Bergroth 2007, 43. Kyselyaineiston laajuus (mts. 62).

⁸⁶⁵ Yhteenvedo kielen ja sisällön integroinnista opetuksessa kaaviomuodossa Bergroth 2007, 27.

⁸⁶⁶ Haugen, E. (1987). *Blessings of Babel: Bilingualism and Language Planning. Problems and Pleasures*. Berlin: Mouton de Gruyter.

⁸⁶⁷ Bergroth 2007, 214.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tuotti tarkennetun kielen suunnittelun mallin. Tutkimus osoitti, että ammattikielen kielikylpy ammattikorkeakoulun kielistrategiana on dynaaminen prosessi, joka edellyttää jatkokehittelyä sekä luokan että oppilaitoksen tasolla.

Tutkimuksen rajoitukset: Toimintatutkimus on tapa toimia suhteessa tietoon. Lähtökohtana on käytäntö, jota tutkija ja käytännön toimija yhdessä työstävät kehittääkseen ja muuttaakseen todellisuutta. Tutkimuksen fokus on tarpeessa ymmärtää, mitä tapahtuu aikataulultaan rajallisessa muutosprosessissa. (Bergroth 2007, 31.) Tutkimuksessa on muodostettu uusia tulkintoja todellisuudesta deduktiivisesti aiempien teorioiden pohjalta. Siinä ei ole kuitenkaan rajoitettu deduktiiviseen päättelyyn vaan päätelmiä on tehty induktiivisesti ammattikorkeakoulun kielisuunnittelussa kohdatun todellisuuden pohjalta. (Mts. 41.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Mellersta Österbottens yrkeshögskola (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Holopainen: Changes in meanings of teacherhood among Finnish nurse teachers

tekijä	Holopainen, Arja	julkaisu vuosi	2007
nimeke	Changes in meanings of teacherhood among Finnish nurse teachers : a substantive theory of nurse teacherhood		
yliopisto	Kuopio	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteiden tiedekunta, hoitotiede		
YSO-asiasanat	hoitotyö, opettajat, opettajuus, opetus, ammatti-identiteetti, sitoutuminen, terveysala, koulutus, terveydenhuollon opettajat, sairaanhoidon opettajat, muutos, hoitoala, korkea-asteen koulutus, kokemukset, sisällönanalyysi, grounded theory, kirjallisuuskatsaukset		
muut hakusanat	Teachers (LCSH), Nursing, Nurses, Teaching -- methods, Education, Nursing (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata hoitotyön opettajuutta ammattikorkeakouluissa sellaisena kuin hoitotyön opettajat opettajuutensa kokevat. Aikaisemmat tutkimukset ovat pääasiassa kohdistuneet opettajien erilaisiin rooleihin ja tehtäviin sekä hyvän opettajan ominaisuuksiin. Hoitotyön opettajuuden ilmiötä sellaisena kuin opettajat itse sen kokevat työnsä ja ammattinsa muutoksissa on tutkittu huomattavan vähän. Tutkimus toteutettiin kahdessa vaiheessa. I vaiheen tutkimuskysymys: Miten hoitotyön opettajat kuvaavat hoitotyön opettajuutta ensimmäisenä vakinaistettujen ammattikorkeakoulujen käynnistymisvaiheessa?, II vaiheen tutkimuskysymykset: a) miten hoitotyön opettajat kuvaavat hoitotyön opettajuutta toiminnan vakinaistuttua kaikissa ammattikorkeakouluissa?, b) Millä tavoin hoitotyön opettajuutta, sen muutosta ja opettajuuden ilmenemistä voidaan teoreettisesti kuvata?⁸⁶⁸

Tutkimusmenetelmä(t): grounded theory, sisällönanalyysi, kirjallisuuskatsaus, teoriaa luova tutkimus.

Aineisto(t): I vaihe: hoitotyön opettajien haastattelut (N=22), 3 vakinaista ammattikorkeakoulua. II vaihe: systemaattinen kirjallisuuskatsaus hoitotyön opettajuuden tutkimuksiin vuosina 1990-2004 (207 lähde) ja hoitotyön opettajien haastattelut, 5 ammattikorkeakoulua, 8 toimipistettä (N=34).

Viitekehukset: opettajuus, merkitykset, terveysala, hoitotyö, ammatti-identiteetti, symbolinen interaktionismi⁸⁶⁹, pragmatismi, pragmatistinen filosofia.

⁸⁶⁸ Holopainen 2007, abstract.

⁸⁶⁹ Luku 4.1. (Holopainen 2007, 32-33). Perusoletukset 1. Ihmisten toimintaa ohjaavat asioille (ihmisille, instituutioille, uskomuksille, tilanteille) annetut merkitykset. 2. Merkitykset muodostuvat vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa. 3. Asioille annetut merkitykset kehittyvät ja muuttuvat ihmisten yksilöllisten, tilanteisten tulkintojen mukaan. (Mts.

Keskeiset tulokset: I vaihe: Hoitotyön opettajuutta kuvaaviksi tekijöiksi muodostuivat hoitotyön opettajan ammatti-identiteetti ja sen vahvuus, työn vaativuus, yhteistyökumppanuus opiskelijan kanssa, toiminta naisvaltaisessa työyhteisössä, hämmentävä monialaisuus ja yhteyksien laajeneminen. II vaihe: Kirjallisuuskatsauksessa hoitotyön opettajuutta tarkastelevat aikaisemmat tutkimukset muodostivat kolme teemaa: hoitotyön opettajuuden laaja-alaistuminen, hoitotyön opettajuuteen liittyvät valmiudet ja niiden kehittäminen sekä hoitotyön opettajuus ja työyhteisön jäsenyys.

Haastatteluiden pohjalta hoitotyön opettajuutta kuvaavan substantiivisen teorian keskeisiksi käsitteiksi tarkentuivat organisaation muutosprosessi, terveysalan työyhteisön toimintakulttuuri, hoitotyön opettajan ammatillinen itsetunto, hoitotyön opettajan osaamisen kohdentuminen, hoitotyön opettajan sidos opiskelijoihin, tulevaisuus omassa ammatissa ja ammatissa pysymisen edellytykset. Hoitotyön opettajuuteen sitoutumista ilmensi 8 opettajatyyppeä: 1) paikkansa työhönsä uutta etsivät, 2) paikkaansa sopeutuneet, 3) paikastaan eteenpäin pyrkivät, 4) paikkansa löytäneet, 5) paikkaansa hakevat, 6) paikastaan irrottautuvat, 7) paikkaansa tyytyneet ja 8) paikastaan epävarmat opettajatyypit.⁸⁷⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Hoitotyön opettajuuteen sitoutumista kuvaavien opettajatyypien tunnistaminen auttaa opettajien työyhteisön jäseniä ymmärtämään opettajien erilaisuutta. Työyhteisön johtamisen haasteena on tunnistaa erityisesti kaikkein heikoimmin hoitotyön opettajuuteen sitoutuneet opettajat, jotteivät he uupuisi ammatissaan tai tyytymättömyytensä takia hakeutuisi ammatistaan muihin tehtäviin. Haasteena on tunnistaa myös ne opettajat, jotka ovat tyytyväisiä hoitotyön opettajuuteen, mutteivät koe saavansa riittävän haasteellisia tehtäviä nykyisessä työssään. Jatkotutkimusten haasteita ovat, miten siirtyminen sitoutumista kuvaavasta yhdestä opettajatyypistä toiseen tapahtuu sekä miten hoitotyön opettajuus muuttuu ja kehittyy tulevaisuudessa.⁸⁷¹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuustarkastelu nojaa grounded theory -tutkimuksen yhteydessä käytettyihin kriteereihin *uskottavuus* (credibility), *sopivuus* (fit, fitness), *ymmärrettävyys* (understanding), *yleisyys* (generality), *käyttöymmärrys* (control)⁸⁷² sekä laadullisen tutkimuksen yleisempiin arviointikriteereihin *vahvistettavuus* (confirmability), *siirrettävyys* (transferability) ja *eheyden varmistaminen* (dependability)⁸⁷³. Kirjallisuuskatsauksen luottavuuden lisäämiseksi aineistoa tarkasteli myös toinen tutkija eli sovellettiin tutkijatriangulaatiota. Kansainvälistä tarkastelua hankaloittivat erot eri maiden hoitoalan koulutuksen rakenteissa ja opettajien tehtävänkuvuissa.⁸⁷⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: useita ammattikorkeakouluja, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Elomaa, Leena 2003, Flinck, Marja 2005, Herranen, Jatta 2003, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Puusa, Anu 2007, Rekola, Leena 2003, Salminen, Leena 2000, Savonmäki, Pasi 2006.

Saadut viittaukset: Puusa, Anu 2007, Vidgrén, Mervi 2009.

32). Viittaukset: Blumer 1978. Society as symbolic interaction. In: Dans JG Manis, & BN Meltzer (Eds). Symbolic interaction: a reader in social psychology 3: 97-103, Bowers 1988. Grounded theory. In: Sarter (ed). Paths to knowledge: innovative research methods for nursing. National League for Nursing: 33-59, Leino-Kilpi 1990. Grounded teoria-menetelmän käytöstä hoitotieteellisessä tutkimuksessa. Hoitotiede 2 (3): 199-204. Charon 1992. Symbolic interactionism: an introduction, an interpretation, an integration. 4th ed. Benzie & Allen 2001. Symbolic interactionism as a theoretical perspective for multiple method research. Journal of advanced nursing, 33(4), 541-547.

⁸⁷⁰ Holopainen 2007, 60.

⁸⁷¹ Holopainen 2007, 81-83.

⁸⁷² Control-termin käänös tätä varten: Juha Kämäräinen. Termin sisällöstä ks. Glaser & Strauss 1967. The Discovery of grounded Theory: Strategies for Qualitative Research, s. 245.

⁸⁷³ Dependability-termin käänöksestä "eheyden varmistaminen" ks. Kämäräinen 2018, 72.

⁸⁷⁴ Ks. lähemmin Holopainen 2007, 62-80.

Hyrkkänen: Käsitteistä ajatuksen poluille: ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptin kehittäminen

tekijä	Hyrkkänen, Ursula	julkaisu vuosi	2007
nimeke	Käsitteistä ajatuksen poluille : ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptin kehittäminen		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	käyttäytymistieteellinen tiedekunta, kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	tutkimus- ja kehittämistoiminta, tutkimustyö, kehittäminen, opinnäytteet, työelämä, opetus, resurssit, monialaisuus, toiminta, konseptit, korkeakoulut, arviointi, menetelmät		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen taustalla ovat opetusministeriön havainnot ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoiminnan käsitteiden sekaannuksesta ja tavoitteet tehostaa tutkimus- ja kehitystoiminnan määrittelyä ja kehittämistä.⁸⁷⁵ Tutkimustehtävinä on I) selvittää ja kuvata ammattikorkeakoulun toimijoiden tutkimus- ja kehittämistyöhön liittyviä käsitteitä ja II) tarkastella ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan käsitteiden kehittymistä ja konkretisoitumista strategiasta arjen toiminnaksi sekä eritellä kohdattuja esteitä ja niiden ylittämiseen vaadittuja ratkaisuja. Täsmennetty tutkimusongelma: Mitkä ovat ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptin kehittämisen mahdollisuudet ja rajoitukset? Alaongelmat: 1. Miten koulutusohjelmajohtajat käsittävät ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan tehtävän ja luonteen? 2. Mitä tutkimus- ja kehitystoiminnan esteitä ja mahdollisuuksia koulutusohjelmajohtajat ajattelevat toiminnan käynnistämisen vaiheessa? 3. Minkälaisen ajatuksen polkujen kautta opettajat päätyvät uuteen tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptiin? 4. Mitä esteitä opettajat kohtaavat kehittäessään tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptia koulutuslallallaan ja miten he ylittävät kehitystoiminnassaan kohtamiaan esteitä? (Hyrkkänen 2007, 41-42.)

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, fenomenografia, muutoslaboratorio⁸⁷⁶, käsitteiden tutkimus⁸⁷⁷, nelikentät.⁸⁷⁸

Aineisto(t): ammattikorkeakoulun johdon haastattelut (N=22), videoaineistot muutoslaboratoriotyökentelystä.

Viitekehykset: toiminnan teoria, kehittävä työntutkimus, muutoslaboratorio, toimintakonseptit⁸⁷⁹, tutkimus- ja kehittämistoiminta, käsitteet, käsitteet, strategiat, osaaminen, välineet, työnjako, opinnäytetyöt, mikrosykli, innovaatiot, ristiriidat, toimintajärjestelmät, ammattikorkeakoulumetodit⁸⁸⁰, ajatuksen polut⁸⁸¹, Tieteellisen tutkimuksen nelikenttämalli Stokesin mukaan (Hyrkkänen 2007, 13).

Keskeiset tulokset: Tutkimus koskee sitä, miten ammattikorkeakoulun opettajat etenivät tutkimus- ja kehittämistoimintaa koskevan hämmennyksen tilasta ja kehittivät uuden toimintatavan sekä mitä esteitä toiminnan uudelleenjäsentämisessä kohdattiin ja millä tavoin opettajat ylittivät kohtamansa esteet. Uusien tutkimus- ja kehittämistoiminnan käsitteiden kehittäminen representaatioina ja uusina käytäntöinä

⁸⁷⁵ Hyrkkänen 2007, 41.

⁸⁷⁶ Esitellään luvuissa 4.2 ja 4.3 (Hyrkkänen 2007, 37-40).

⁸⁷⁷ Erilaisia käsitteiden tutkimisen tapoja esitellään luvussa 3.1 (Hyrkkänen 2007, 20-22).

⁸⁷⁸ Vrt. Tieteellisen tutkimuksen nelikenttämalli Stokesin mukaan (Hyrkkänen 2007, 13), ks. myös viitekehykset.

⁸⁷⁹ Toimintakonsepti on kollektiivisen tiedon muoto, joka syntyy intressejä, toimintoja ja merkityksiä yhteen sovittavan yhteisöllisen toiminnan kautta (Hyrkkänen 2007, 19).

⁸⁸⁰ Ammattikorkeakoulumetodit on tutkimuksessa luotu uusi käsite (Hyrkkänen 2007, 101). ”Projektityö, portfolion tekeminen, artikkelin kirjoittaminen tai tapahtuman järjestäminen ovat ammattikorkeakoulumetodeita” (Hyrkkänen 2007, 109, ”Mallia rakentavat puheenaihejaksot” -taulukko).

⁸⁸¹ Ajatuksen polkujen teoria, ks. Cussins, Adrian 1992. Content, embodiment and objectivity – the theory of cognitive trails. Mind (101) 404, s. 651–688.

edellyttää kehittävän tutkimuksen menetelmiä, joilla rakennetaan uusia toimintatapoja. Kehittämisyhmästä muodostuu kollektiivinen toimija. Vastaukset tutkimusongelmiin on koottu yhteen luvussa 12.1. (Hyrkkänen 2007, 223-228).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: On tarvetta laajentaa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön edistäminen kehittävän tutkimuksen menetelmiin, jossa tutkimus tukee uusien tutkimus- ja kehittämistoiminnan käsitteiden kehittämistä sekä representaatioiden että uusien käytäntöjen tasolla (Hyrkkänen 2007, 230). Uusien tutkimus- ja kehittämistoiminnan käsitteiden kehittäminen sekä representaatioiden että uusien käytäntöjen tasolla edellyttää ammattikorkeakouluja omaksuma kehittävän tutkimuksen menetelmiä, joissa riittävästi keskustellen, analysoiden ja väitellen toimijat rakentavat käytäntöä jäsentäviä toimintatapoja (Hyrkkänen 2007, tiivistelmä).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus toteutetaan yhdessä ammattikorkeakoulussa. Sitä ei kuitenkaan luonnehdita tapaustutkimukseksi. Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan luvussa 12.3 ja fenomenografisen analyysin kannalta s. 234. Tutkimuksen luotettavuuden lisäämiseksi tutkijan on tiedostettava omat lähtökohtansa. Hyrkkänen (2007, 239-240) tarkastelee omia positioitaan luvussa 12.3.3. *Tutkijan tausta*.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: yksi ammattikorkeakoulu, jota ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Auvinen, Pekka 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Herranen, Jatta 2003, Kaaresvirta, Päivi 2004, Kotila, Hannu 2000, Laakkonen, Rajjaliisa 1999, Lambert, Pirjo 1999, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Raudaskoski, Leena 2000, Rissanen, Riitta 2003, Tiusanen, Olavi 2005, Toikka, Mirja 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Suhonen, Liisa 2008, Rautajoki, Arto M. 2009, Kalima, Riitta 2011, Lyytinen, Anu 2011, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Jämsä, Ulla 2014, Kämäräinen, Juha 2018, Töytäri, Aija 2019, Nisula, Karoliina 2019.

Häkämies: Metodilla on merkitys - muodolla on mieli

tekijä	Häkämies, Annukka	julkaisuvuosi	2007
nimeke	Metodilla on merkitys - muodolla on mieli : draamatyöskentely mielen-terveyshoitotyön ammattikorkeakouluopinnoissa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	ammattikasvatus, didaktiikka, opetusmenetelmät, osallistuva teatteri, yhteisöteatteri, draamapedagogiikka, draamakasvatus, prosessidraama, mielenterveystyö, ihmissuhdetyö, työelämävalmiudet, oppiminen		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata didaktisen muodon merkitystä ammattiin kasvussa. Tutkimuksessa didaktista muotoa edustaa draama. Tutkimuskysymykset: Mitä draama didaktisena valintana merkitsee sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikasvatuksessa? Minkälaisia merkityksiä opiskelijat antavat draamalliselle oppimiskokemukselle? Mahdollistaako draama mielenterveystyössä vaadittavien psykoterapeuttisten valmiuksien oppimista?⁸⁸²

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, fenomenologisen psykologian analyysimenetelmä⁸⁸³, sisällönanalyysi, haastattelututkimus, triangulaatio, aineistotriangulaatio.

Aineisto(t): Opiskelijoiden Pinokkio-projektissa tuotettiin kolme vuorovaikutteista esitystä ala-asteen oppilaille, esitykset tallennettiin videolle ja äänitettiin c-kasetille. Nauhoitukset litteroitiin. 10 opiskelijaa teki aihepiiristä opinnäytetyönsä tutkijan ohjauksessa käyttäen tiedonhankintamenetelmänä forumteatteria

⁸⁸² Häkämies 2007, 31.

⁸⁸³ Ks. esim. Perttula, Juha 1995. Kokemus psykologisen tutkimuskohteena: johdatus fenomenologiseen psykologiaan. Suomen fenomenologinen instituutti.

(Häkämies 2007, 29). Opiskelijat pitivät päiväkirjoja ja tutkija haastatteli heitä.⁸⁸⁴ Myös tutkija piti päiväkirjaa.

Viitekehykset: sosiaali- ja terveydenhuolto, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikasvatus, mielenterveys-työ, oppimiskokemukset, merkitykset, ihmiskäsitykset, tietokäsitys, käyttöteoriat, didaktinen muoto, osallistava teatteri⁸⁸⁵, yhteisöteatteri, forumteatteri, draamapedagogiikka, pedagoginen draama, draamakasvatus, prosessidraama, fenomenologia, eksistentiaalinen fenomenologia, Pinokkio-projekti, Pinokkio (satu).

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa tarkastellun projektin tuottamaa draamakokemusta eriteltiin seuraavista näkökulmista: 1. kokemukset itsetuntemuksen kehittymisestä, 2. ryhmän merkitys oppimiskokemukselle, 3. oppimiskokemuksen siirrettävyys uuteen ammattiin, 4. draamatyöskentelyn muotoon liitetyt merkitykset oppimiskokemuksissa. Tutkimuksessa kuvattiin yksittäisten opiskelijoiden merkitysverkostoja haastatteluihin ja päiväkirjoihin perustuen ja koottiin niiden pohjalta tulkiten yhteinen merkitysverkosto.⁸⁸⁶

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimustulokset ovat siirrettävissä laajemmin kaikkeen aikuis- ja ammattikasvatuksen didaktiikkaan.⁸⁸⁷ Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittämiseksi tulisi tutkia, mikä säätelee opetuksen muodon valintaa. Didaktisiin metodeihin liittyvää muodon ontologiaa tulisi tutkia eri opetusmenetelmien osalta. Opettajien didaktinen ajattelu on mielenkiintoinen tutkimuksen kohde. Myös draaman eri genret edellyttäisivät tutkimusta sisältämiensä ontologisten painotusten osalta; tätä perustelee draamatyöskentelyn eettisyys. Väitöskirjassa tarkasteltu tutkimus ei ole päätepiste, vaan tutkija koki sen hetkellisenä leikkauksena tai vaiheena didaktisen ajattelunsa polulla.

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan totuusarvon, sovellettavuuden, pysyvyyden ja neutraaliuden näkökulmista (Lincoln & Guba 1985)⁸⁸⁸. Tutkija tarkasteli oman toimintansa vaikutusta opiskelijoiden oppimiskokemuksiin. Ihmisen kokemukseen ei ole välitöntä yhteyttä; ”kokeumuksella ei ole kieltä”. Tutkimuksellisesti yhteys kokemukseen saadaan yleensä kirjoitettujen tekstien välityksellä.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Könnilä, Paula 1999, Salmela, Marjo 2004, Stenfors, Paula 1999.

Saadut viittaukset: Leinonen, Rauni 2012, Kassara, Heidi 2017.

Karjalainen: Kansainvälisen korkeakouluverkoston kehittäminen : arviointitutkimus Barents Specialist -hankkeesta Rovaniemen ammattikorkeakoulussa

tekijä	Karjalainen, Lahja	julkaisu vuosi	2007
nimeke	Kansainvälisen korkeakouluverkoston kehittäminen : arviointitutkimus Barents Specialist -hankkeesta Rovaniemen ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Lapin yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	institutionaalistuminen, arviointitutkimus, organisaatiot, kehittäminen, yhteistyö, vaikuttavuus, oppiva organisaatio, kansainvälistyminen, esimerkit, yliopistot, korkeakoulut, verkostoituminen, oppiminen,		

⁸⁸⁴ Häkämies 2007, esim. 105-106.

⁸⁸⁵ Tutkimuksessa käytetään termiä *osallistava teatteri*, lähin vastaava YSO-termi on *osallistuva teatteri*. Aihepiirin käsitteitä esitellään luvussa 3.1.6. *Draama ja osallistava teatteri* (Häkämies 2007, 59-60).

⁸⁸⁶ Kootut vastaukset tutkimuskysymyksiin: Häkämies 2007, 146-150.

⁸⁸⁷ Häkämies 2007, tiivistelmä.

⁸⁸⁸ Häkämiehen (2007, 142) mukaan ”Lincoln ja Cuban”. Viittauksesta puuttuvat sivunumerot. Lähdeluettelossa Lincoln S.Y. & Guba E.G. 1985. *Naturalistic inquiry*. California Sage Publication. Oik. Lincoln, Yvonna S. & Guba, Egon G. 1985. *Naturalistic inquiry*. Newbury Park (Calif.): Sage.

	verkostot, asiantuntijat, kansainvälinen yhteistyö, kehittämisprojektit, projektit, arviointi, Barentsin alue
muut hakusanat	

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee projektissa tapahtuvan verkostoitumisen oppimista ja vaikuttavuuden kehittymistä ammattikorkeakoulun kontekstissa. Työssä pyritään tulkinnan avulla rakentamaan konkretisoitu kuva korkeakoulujen verkostoitumiskehityksestä (Karjalainen 2007, 31). Tutkimuksessa seurataan Lapin yliopiston, Rovaniemen ja Kemi-Tornion ammattikorkeakoulujen sekä Pohjois-Norjan ja Luoteis-Venäjän yliopistojen yhteisen Barentsin osaajaverkoston kehittämishankkeen vaikutusta Rovaniemen ammattikorkeakoulun verkostoitumiskehitykseen.

Tutkimuksen tavoitteen yhteydessä esitetään epäsuora kysymys alakysymyksineen: *Millaisilla edellytyksillä vaikuttavuutta syntyy intuitiosta alkavan tulkinnan kautta, integroinnin ja institutionaalistumisen prosessissa eli toiminnat tulevat osaksi verkostoon kuuluvien organisaatioiden toimintaa, kulttuuria ja arvoja ja mitkä asiat toimivat institutionaalistumisen esteinä. Institutionaalistumiseen vaikuttaa se 1. kohtaavatko verkoston intuitio ja organisaation tavoitteet ja strategia, ja missä vaiheessa eri osapuolet löytävät yhteisen tulkinnan, 2. mikä rooli annetaan asiantuntijatiedolle muutosprosessissa ja millä tavoin hankittu oppiminen voidaan sulauttaa organisaatioon institutionaalistumisen prosessissa, 3. korkeakoulun ja toimijoiden verkosto-osaaminen; osaamisen johtaminen, vuorovaikutus organisaation oppimisen prosessissa toimijoiden kesken sekä toimijoiden ja organisaation johdon ja muiden toimijoiden kanssa, 4. niiden edellytysten toteutuminen, joita vaaditaan organisaation kehittämistoiminnan toteuttamisessa. Tällaisia edellytyksiä ovat kehittämistoiminnan sitominen organisaation strategiaan tavoitteisiin, koko organisaation toimijoiden sitoutuminen verkoston tavoitteisiin ja osaamisen johtamiseen sekä tarvittavien resurssien varaaminen kehittämistoimintaan.*(Karjalainen 2007, 24-25.)

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tilastollinen analyysi, triangulaatio⁸⁸⁹, kyselytutkimus, haastattelututkimus, puolistrukturoitu haastattelu, havainnointi⁸⁹⁰, projektin arviointi, arviointitutkimus⁸⁹¹, tapaututkimus⁸⁹².

Aineisto(t): Aineistoa kerättiin koko projektin toiminta-ajan (toukokuu 2001– syyskuu 2006).⁸⁹³ Aineistotyyppiä: Tekstiaineistot (esim. muistiot, pöytäkirjat, raportit, esimerkkejä Karjalainen 2007, 121). Päiväkirjat (N=7). Kyselyt (2 kpl, N=9). Aineiston analyysia tarkastellaan luvussa 3.6.2 (mts., 128-130), tulkintaa luvussa 3.6.3 (mts. 130-132) ja tulkinnan pätevyyttä luvussa 3.7 (mts. 134).

Viitekehukset: arviointitutkimus, hallintotiede (Karjalainen 2007, 96), tiedonintressit⁸⁹⁴, Barentsin osaajaverkosto (Barents Specialists)⁸⁹⁵, asiantuntijuus⁸⁹⁶, asiantuntijatieto, intuitio (mts. 157-163), teorian ja käytännön suhteet (mts., 96), julkiteoria/käyttöteoriat (mts. 153), käsittekartat (mts. 153), oppiminen, organisaation oppiminen, yksilön oppiminen, koulutuksen vaikuttavuus⁸⁹⁷, verkko-oppimisympäristöt,

⁸⁸⁹ Karjalainen 2007, 117.

⁸⁹⁰ Karjalainen 2007, 120.

⁸⁹¹ Arviointitutkimusta esitellään luvussa 3 (Karjalainen 2007, 96-115). Filosofis-metodologiset sitoumukset ja metodologiset lähestymistavat on koottu taulukoihin (mts. 101, 105).

⁸⁹² Tapaus (Barents Specialist –kehittämisprojekti) esitellään luvussa 4 (Karjalainen 2007, 137-152).

⁸⁹³ Karjalainen 2007, 119.

⁸⁹⁴ Arviointitutkimus jakautuu ihmistieteille ominaisesti galileiseen eli kausaaliseen ja aristoteliseen eli teleologiseen tieteenfilosofiseen haaraan (Karjalainen 2007, 106). Metodologiset koulukunnat (eksperimentalistit, eklektikot, kuvaajat ja kustannus-hyöty-analysioijat) nojaavat eri tiedonintresseihin (mts. 105-109).

⁸⁹⁵ Ks. esim. Keep.eu: Barents Specialists (Development of a researcher and expert network in the Barents) <https://keep.eu/projects/2427/Barents-Specialists-Developm-EN/> Luettu: 28.5.2021.

⁸⁹⁶ Asiantuntijuutta tarkastelevat alaluvut 4.2.2.1 ja 4.2.2.2 (Karjalainen 2007, 146-151).

⁸⁹⁷ Koulutuksen vaikuttavuuden käsitteen analyysia luvuissa 4.2.2.1 (Karjalainen 2007, 146-150), 4.2.2.3 ja 4.2.2.4 (mts., 151-152)

institutionalisoituminen, verkoston institutionaalistuminen, prosessin normatiivinen kehittäminen.⁸⁹⁸

Keskeiset tulokset: Hanketoiminnan hyödyntäminen kehittämistoiminnassa on edelleen selkeytymätön ja sen roolia muutoksessa ei ole kytketty organisaation normaalitoimintaan. Edellytyksenä verkostoitumiselle on oppivan organisaation olemassaolo ja toimijoiden verkosto-osaaminen. Vaikuttavuuden syntymistä selitetään verkoston institutionaalistumisena siinä mukana olevien organisaatioiden oppimisen prosessissa. Työorganisaatioiden kehittämisen tulisi pysyä jatkuvan keskustelun, uudelleenmäärittelyn ja arvioinnin kohteena yleispäteviksi ja pysyviksi ajateltujen hyviä tai parhaiden organisaatiokäytäntöjen etsimisen sijasta. Aineiston tulkinnasta nousee esille tarve hanketoiminnan prosessin normatiiviseen kehittämiseen.⁸⁹⁹ Arviointitutkimus avaa näkökulmia ajankohtaisten toimintatapojen teemoihin, päätöksentekoon ja toimintaan liittyviin kysymyksiin.⁹⁰⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Hanketoiminnan hyödyntäminen kehittämistoiminnassa oli selkiintymätön ja sen roolia ei ole kyetty kytkemään organisaation normaaliin suunnittelutoimintaan ja johtamiseen. Tästä aiheutuu todellisen jaetun yhteisen ymmärryksen syntymisen puute, joka heikentää olennaisesti hanketavoitteiden vaikuttavuutta. Tulosten vaikuttavuuden ongelmaan on mahdollista hakea ratkaisua hylkäämällä ajatus hyvien tai parhaiden käytäntöjen jälkikäteen tapahtuvasta levittämisestä.⁹⁰¹

Tutkimuksen rajoitukset: Arviointitutkimuksessa tiedonkeruu muodostaa epävarmuustekijän: aineiston keruu on kiinteässä suhteessa toimintatilanteen tarjoamiin luontevan keruun mahdollisuuksiin. Kvalitatiivisen aineiston uskottavuus perustuu käytettyihin kriteereihin ja arvoperustaan, jolla aineistot on valittu (Karjalainen 2007, 122). Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija osallistuu toimintaan, asettaa tilanteeseen liittyviä lisäkysymyksiä toimijoille ja havainnoi toisten lisäksi myös itseään. (mts. 119-120.) Laadullista tutkimusta ei kannata hahmottaa sen paremmin induktiiviseksi kuin deduktiiviseksi, vaan abduktioksi eli teorian ja käytännön näkökulmia vuorottelevaksi päättelyprosessiksi (mts. 125).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Käyhkö: "Positiivinen suhtautuminen edesauttaa kehittymistä" : ammattikorkeakoulu asiantuntijuuden kehittäjänä opiskelijoiden käsitysten mukaan

tekijä	Käyhkö, Riitta	julkaisuvuosi	2007
nimeke	"Positiivinen suhtautuminen edesauttaa kehittymistä" ⁹⁰² : ammattikorkeakoulu asiantuntijuuden kehittäjänä opiskelijoiden käsitysten mukaan		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	käsitykset, fenomenografia, kyselytutkimus, eläytymismenetelmä, kokeilu, työelämä, yhteistyö, korkeakouluopetus, kvantitatiivinen tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus, esimerkit, asiantuntijuus, oppimisympäristö, pedagogiikka, opiskelijat, kehittäminen, haastattelututkimus, kehitys		
muut hakusanat			

⁸⁹⁸ Aineiston tulkinnasta nousi esille tarve hanketoiminnan normatiiviseen kehittämiseen (Karjalainen 2007, 231).

⁸⁹⁹ Karjalainen 2007, 6.

⁹⁰⁰ Karjalainen 2007, 6-7.

⁹⁰¹ Karjalainen 2007, 6. 231.

⁹⁰² Nimekkeen alkuosa on lainaus asiantuntijuuden kehitykseen liittyvästä opiskelijan esseestä (ks. Käyhkö 2007, 90).

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käsityksiä ammattikorkeakoulusta oppimisympäristönä. Tutkimuskysymykset: Ensimmäinen empiirinen vaihe: 1. Millaiseksi opiskelijat kokevat ammattikorkeakoulun oppimisympäristönä opiskelun eri vaiheissa ja eri koulutusaloilla?, 2. Miten opiskelijat kuvaavat alansa asiantuntijaa ja asiantuntijuuden kehittymistä?, 3. Miten ammattikorkeakoulu oppimisympäristönä opiskelijoiden käsitysten mukaan vaikuttaa asiantuntijuuden kehittämiseen? (Käyhkö 2007, 59.) Toinen empiirinen vaihe: Millainen on vakiintuneen ammattikorkeakoulun rooli opiskelijoiden näkemyksen mukaan asiantuntijuuden kehittäjänä? Alaongelmat: 1. Mitkä tekijät ovat yhteydessä asiantuntijuuden kehittämiseen opiskelijoiden mielestä?, 2. Millaisia ovat opiskelijoiden tyypilliset käsitykset asiantuntijuuden kehittymisestä? (Mts. 115.)

Tutkimusmenetelmä(t): fenomenografia, eläytymismenetelmä, eläytymistarinat, kyselytutkimus, kvantitatiivinen tutkimus, laadullinen tutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi⁹⁰³, yksilöesseet, triangulaatio.⁹⁰⁴

Aineisto(t): Ensimmäinen osatutkimus, kvantitatiivinen, N=234, toinen osatutkimus, kvalitatiivinen, N=39 (Käyhkö 2007, 60, 119).

Viitekehykset: asiantuntijuus⁹⁰⁵, kokemuksellinen oppiminen⁹⁰⁶, reflektiivinen oppiminen, ongelmanratkaisu, opiskelijat, oppimisympäristöt⁹⁰⁷, käsitteet⁹⁰⁸, käsitykset⁹⁰⁹, innovatiivisuus.

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulua oppimisympäristönä kuvasi kuusi ulottuvuutta: opetuksen innovatiivisuus, opiskelun tavoitteellisuus vs. vieraantuneisuus, opinnäytetyön⁹¹⁰ haasteellisuus, opiskelun ulkoiset resurssit, opiskelun vaatavuus ja yksiköiden yhteistyö eli synergia (Käyhkö 2007, 107).

Asiantuntijuus koostuu opiskelijoiden käsitysten mukaan alaa koskevasta tietotaidosta, reflektiivisestä toiminnasta ja yksilöllisistä ominaisuuksista, joista keskeisin on motivaatio. Asiantuntijuuden kehittämiseen vaikuttaa ensisijaisesti oma kiinnostus ja halu oppia, opetus ja kokemus työelämässä. Ammattikorkeakoulussa asiantuntijuuden kehittämistä edistää opetus: itsenäinen opiskelu, opintojen valinnaisuus, laboroinnit ja opettajan alan asiantuntijuuden taso. (Käyhkö 2007, tiivistelmä.) Eri alojen opiskelijat hahmottavat asiantuntijuuden eri tavoin koulutusalakulttuurien vaikuttaessa taustalla (mts. 146).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ammattikorkeakoulujen monialaisuuden merkitys sekä kansainvälistyminen merkitys opiskelijoiden arjessa ja sen yhteydet asiantuntijuuden kehittämiseen näytettyvät potentiaalisina jatkotutkimusalueina. Miten ammattikorkeakoulussa eri koulutusaloilla edistetään

⁹⁰³ Faktorianalyysissa käytettiin Varimax-rotatiota (Käyhkö 2007, 68).

⁹⁰⁴ ”Kvantitatiivista lähestymistapaa seuraa kvalitatiivinen lähestymistapa”, metodologinen triangulaatio (Käyhkö 2007, tiivistelmä, 141)

⁹⁰⁵ Asiantuntijuuden käsitteen suosio liitetään muutoksen korostamisen ohella kognitiivisen psykologian aseman vahvistumiseen (Käyhkö 2007, 21). Viittaus: Eräsaari 1997. Mistä asiantuntijuus on kotoisin? Teoksessa: Kirjonen ym. (toim.) Muuttuva asiantuntijuus: 62-72.

⁹⁰⁶ Kokemuksellisen oppimisen malli kaaviomuodossa (Käyhkö 2007,37). Viittaus: Kolb 1984. *Experiental learning: Experience as the source of learning and development*: 42.

⁹⁰⁷ Taulukko oppimisympäristön määritelmistä (Käyhkö 2007, 47).

⁹⁰⁸ Yksilön rakentamia käsitteitä kutsutaan käsityksiksi (Käyhkö 2007, 19). Viittaukset: Laine 1984. Ympäristöopin käsitteiden hallinta koulunkäynnin alussa ja luokittavan käsitteiden opetusstrategian vaikutus siihen. Laine 1992. Opiskelijoiden kasvatus-, opetus- ja oppimiskäsitykset I. Lastentarhan-, luokan- ja aineenopettajaksi opiskelevien käsitysten kuvaaminen. Gröhn 1991. Kotitalouden tieteenalaan liittyvien käsitysten muuttuminen korkeakoulutuksen eri vaiheissa.

⁹⁰⁹ Alaluku *Käsitykset tutkimuskohteena* määrittelee käsitteen yhteisöllisesti sovittuna tai yksilön mentaalisesti muodostamana subjektiivisena luokkana. *Käsitys* katsotaan kognitiiviseksi malliksi ja määritellään tutkimuskohteena ymmärtämiseen tähtävän tulkinnallisen otteen kautta, mikä toteutuu fenomenografiassa. (Käyhkö 2007, 19-20.)

⁹¹⁰ Alkutekstissä *päättötyö*.

yleisten työelämävalmiuksien ja metakognitiivisten taitojen kehittymistä? Onko monialaisuus ainoastaan virallista puhetta, joka ei liity millään tavalla ammattikorkeakoulun arkeen?⁹¹¹

Tutkimuksen rajoitukset: Kvantitatiivisen osan faktorianalyysissä päädyttiin Cattellin Scree-testiä soveltaen kuuteen faktoriin, joiden selitysosuudet olivat vähintään 3 % tasolla (Käyhkö 2007, 68, liite 2). Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on tutkijan avoin subjektiviteetti ja tutkijan asema tutkimusvälineenä (mts., 121). Tutkimuksen luotettavuus lisääntyy metodologista triangulaatiota käytettäessä (mts., 141).⁹¹²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003. Jaatinen, Päivi 1999, Kilpiäinen, Seppo 2003, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: Suhonen, Liisa 2008, Rautajoki, Arto M. 2009, Leinonen, Rauni 2012, Jämsä, Ulla 2014.

Mällinen: Conceptual change process of polytechnic teachers in transition from classrooms to web-based courses

tekijä	Mällinen, Sisko	julkaisuvuosi	2007
nimeke	Conceptual change process of polytechnic teachers in transition from classrooms to web-based courses		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	opettajat, ammatillisten opintojen opettajat, pedagogiikka, verkko-opetus, oppimiskäsitykset, konstruktivismi, muutos, verkkopedagogiikka		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Millaisia käsityksiä ammattikorkeakoulun opettajilla on opettamisesta ja oppimisesta? 2. Miten ammattikorkeakoulun opettajien ennakkokäsitykset vaikuttavat heidän käsityksiinsä opettajan ja opiskelijoiden rooleista? 3. Miten ammattikorkeakoulun opettajien käsitykset opettajan ja opiskelijoiden rooleista näkyvät heidän verkko-opetuksessaan? 4. Millaisia käsitteellisiä muutoksia tapahtuu ammattikorkeakoulun opettajilla, jotka sitoutuvat tietotekniikkaa käyttävään ja verkko-opetukseen (ICT training and online instruction)? 5. Miten ammattikorkeakoulun opettajien juurtuneet uskomukset (entrenched beliefs) vaikuttavat käsitteelliseen muutokseen heidän ajattelussaan? Kaksi alakysymystä: Miten ammattikorkeakoulun opettajat käyttävät tieto- ja viestintäteknologiaa opetuksessaan? Mitä oppimistarpeita ammattikorkeakoulun opettajat liittävät verkko-opetukseen?⁹¹³

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, sisällönanalyysi, pitkittäistutkimus, seuranta-tutkimus, toimintatutkimus, menetelmätriangulaatio, tutkijatriangulaatio.

Aineisto(t): kyselyt ammattikorkeakoulun opettajille (N=49), opettajien haastattelut (N=5), verkko-opetuksen käsikirjoitukset (N=5), haastateltujen opettajien laatimat digitaaliset oppimateriaalit.⁹¹⁴

Viitekehukset: verkko-opetus, konstruktivismi, käsitteellinen muutos⁹¹⁵, tekniikan ala, lausumat, kertomukset, narratologia, semiotiikka, aktanttimalli, transformatiivinen oppiminen, opettaja-fasilitaattori

⁹¹¹ Käyhkö 2007, 146.

⁹¹² Yhteenveto tutkimuksen luotettavuuden arvioinnista: Käyhkö 2007, 69-73.

⁹¹³ Mällinen 2007, 21.

⁹¹⁴ Mällinen 2007, tiivistelmä.

⁹¹⁵ Käsitteellinen muutos (conceptual change) tarkoittaa muutosta opettamiseen ja oppimiseen liittyvissä käsityksissä. Käsitettä taustoitetaan luvussa 2.4.

Keskeiset tulokset: Tutkimuskysymyksiin saadut vastaukset on koottu alalukuun 4.3.⁹¹⁶ Tutkimuksen I vaiheessa tehty kysely (2001) osoitti, että opettajat olivat varsin tyytyväisiä opetusmenetelmiinsä, joita tutkija piti perinteisinä. II vaiheessa järjestettiin henkilöstökoulutusta. Kysely (2003) osoitti, että opettajat hallitsivat koulutusteknologian paremmin kuin opiskelijakeskeisen pedagogiikan. Harvoilla oli kokemusta verkko-opetuksesta tai –oppimateriaaleista. Opettajat toimivat yksin, mutta halusivat yhteistyötä sekä kokemusten ja materiaalien jakamista. Opiskelijakeskeisyys oli haaste perinteisille opettajille. Koulutus suunniteltiin transformatiivisen oppimisen mallin pohjalta. Tavoitteena oli tukea opettajia verkkokurssien tuottamisessa, rohkaista yhteistyöhön, kriittiseen keskusteluun ja reflektioon sekä edistää käsitteellistä muutosta. III vaiheessa tutkittiin opettajien oppimiskäsitysten muuttumista. Tavoitteena oli ymmärtää muutosta osallistujien merkityskehyksissä. Aineistoina käytettiin kunkin opettajan tekemiä opetuksen käsikirjoituksia ja verkkomateriaaleja, joiden pohjalta heitä haastateltiin. Aineistojen analyysissa käytettiin Greimasin kano-nisen kertomuksen mallia (canonical narrative schema), jota tyypillisen kurssin rakenteen katsottiin heijastelevan. Modaliteetteja sovellettiin arvojen tuottamisen tarkasteluun.⁹¹⁷ Aktanttimallia käytettiin opettajien opetukseen ja oppimiseen liittyvien käsitysten ja niiden muuttumisen tarkasteluun.⁹¹⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimusta tulisi kohdistaa yhteistoiminnallisiin menetelmiin, joilla edistetään ammattikorkeakoulun opettajien valmiuksia transformatiiviseen oppimiseen. Opettajien toiminta oman työnsä tutkijoina palvelisi useita tavoitteita: vahvistaisi teoreettista pohjaa, rohkaisisi yhteistoimintaan, edistäisi kriittistä reflektiota ja kehittäisi metakognitiivisia taitoja.⁹¹⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus kohdistui verkko-opetusta aloittaviin opettajiin. Kokeneiden verkko-opettajien seuranta täydentäisi kuvaa käsitteellisestä muutoksesta.⁹²⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004.

Saadut viittaukset: Lahtinen, Päivikki 2009, Mäkelä, Leena 2010, Kullaslahti, Jaana 2011, Siekkinen, Hellä 2017, Kallioniemi, Marja 2019

Puusa: Tulkinta organisaatio-identiteetin luonteesta ja ilmentymisestä : "keitä me organisaationa oikeastaan olemme?"

tekijä	Puusa, Anu	julkaisuvuosi	2007
nimeke	Tulkinta organisaatio-identiteetin luonteesta ja ilmentymisestä : "keitä me organisaationa oikeastaan olemme?"		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kauppa- ja oikeustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	tavoitteet, organisaatiotutkimus, organisaatiot, muutos, organisaatio-käyttäytyminen, organisaatiokulttuuri, imago, identiteetti		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuskontekstin valinnan taustalla on kiinnostus ammattikorkeakouluja ja niiden perustamista seurannutta keskustelua kohtaan.⁹²¹ Tutkimuksen tavoitteena on saavuttaa hermeneutiikan perinteen mukainen syvälinen ymmärrys teoreettisella tasolla organisaatioidentiteetin käsitteestä, sen ydinolemuksesta, luonteesta ja siihen liitetyistä ominaispiirteistä.⁹²² Kohdeilmionä on

⁹¹⁶ Mällinen 2007, 192-195.

⁹¹⁷ Mällinen 2007, 101-104.

⁹¹⁸ Mällinen 2007, 206-209. Opettajien käsitteellisen muutoksen mallinnus s. 209.

⁹¹⁹ Mällinen 2007, 219.

⁹²⁰ Mällinen 2007, 219.

⁹²¹ Puusa 2007, 107.

⁹²² Puusa 2007, 30.

organisaatioidentiteetti, joka auttaa vastaamaan kysymykseen ”keitä me organisaationa olemme?”. Tutkimuksen pääkysymys on seuraava: Millaiseksi kohdeorganisaation identiteetti rakentuu jäsenten tulkitsemana? Alakysymykset: 1. Miten organisaation jäsenet tulkitsevat organisaationsa identiteetin luonnetta ja ilmentymistä?, 2. Millaisia käsityksiä organisaation jäsenillä on organisaatiossa tapahtuneista muutoksista, ja millaiseksi niiden merkitys voidaan tulkita organisaatioidentiteetin kannalta?, 3. Miten suhteutuvat toisiinsa organisaation imago, tavoiteimago ja tavoiteidentiteetti ja millaisia tulkintoja niiden suhteista voidaan tehdä organisaatioidentiteetin ja muutoksen kannalta?, 4. Miten organisaatioidentiteetti ilmenee kohdeorganisaatiossa?⁹²³

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, kirjallisuuskatsaus, hermeneuttinen kehä.⁹²⁴

Aineisto(t): Laadullisessa tutkimuksessa on kyse aineiston harkinnanvaraisesta näytteestä tai tarkoituksenmukaisesta poiminnasta, jolloin tutkimus perustuu pieneen tapausmäärään. Vaikka tutkittavia olisikin vähän, on aineiston määrä usein laadullisessa tutkimuksessa suuri. Haastateltavien valintaa käsitellään luvussa 4.5. (Puusa 2007, 117-119.) Haastateltavien lukumäärä N=18 (mts. 119).

Viitekehykset: organisaatioidentiteetti, organisaatiokulttuuri, muutoksenhallinta, johtaminen, käsitykset⁹²⁵, merkitykset, hermeneutiikka, paradigmata, tulkinnallinen paradigma⁹²⁶, hermeneuttinen paradigma, tulkinnallinen tutkimus⁹²⁷, taustaoletukset⁹²⁸, imago (organisaatio), tavoiteimago (organisaatio), identiteetti (organisaatio), organisaatioidentiteetti, tavoiteidentiteetti (organisaatio), tulkinta, subjektiivisuus, ymmärrys, ymmärtäminen, ontologia, epistemologia, relativismi, ihmiskäsitykset⁹²⁹, usko⁹³⁰.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen merkittävimpana teoreettisena kontribuutona voidaan pitää organisaatioidentiteetin käsitteen sisällön (tunedimensio) ja ydinolemuksen (tasot) ymmärryksen ja uuden tiedon laajenemista. Muutoskeskusteluun tutkimus tuotti kolme keskeistä näkökulmaa: 1. Muutoksenhallinnan kannalta merkityksellistä on kyetä muuttumaan samalla säilyttäen jotain vanhaa. 2. Johdon tulisi pyrkiä valitsemaan tavoitellun muutoksen laajuutta vastaavia keinoja vaikuttaa organisaatiomuutoksen toteutumisen onnistumiseen. 3. Muutoksessa on merkityksellistä ottaa huomioon muutoksen dynaamisuus, toisin sanoen muutosprosessin aikana muuttuvat tekijät. (Puusa 2007, tiivistelmä, 200-202.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheet: 1. Organisaation jäsenten sitoutumisella ja motivaatiolla on yhteyttä organisaatioidentiteettiin. Jäsenten motivaation ja organisaatioidentiteetin yhteyttä olisi tutkittava lähemmin, 2. Organisaatioidentiteetin ja luottamuksen välinen yhteys, 3. Vaikuttavatko organisaation mahdolliset useat erilaiset identiteetit positiivisesti vai negatiivisesti yksilön identifiointiin organisaatioon?, 4. Jos organisaatiolla on erilaisia identiteettejä ja eri tahojen käsitysten välillä on niihin liittyen eroja, millainen merkitys niillä on yksilö- tai ammatti-identiteetin kannalta?, 5. Millaisia seikkoja organisaation jäsenet toisivat keskustelussaan esille identiteetistä tai miten identiteetti rakentuu

⁹²³ Puusa 2007, 19.

⁹²⁴ Tutkimuksen avainkäsitteiden yhteydet toisiinsa hermeneuttisessa kehässä: Puusa 2007, 43.

⁹²⁵ Käsityksen asema tutkimuksen ja tulkintojen kohteena tiivistetään kaaviomuotoon: Puusa 2007, 129.

⁹²⁶ ”Tutkimukseni taustaoletukset pohjaavat tulkinnalliseen paradigmaan. Sosiaalista todellisuutta tarkastellaan subjektiivisesta näkökulmasta. Tutkimuksessani sosiaalisen todellisuuden ymmärretään olevan yksilön tietoisuuden tuote, siitä riippuva ja siten ihmisen omien havaintojen tulos.” (Puusa 2007, 42.) Taustaoletuksista luku 1.4.4. (mts., 42-44).

⁹²⁷ Fenomenologis-hermeneuttista tutkimusta voi kutsua tulkinnalliseksi tutkimukseksi (Puusa 2007, 44).

⁹²⁸ Tutkimuksen taustaoletukset esitetään tiivistetysti luvussa 1.4.4. Laajempi tarkastelu luvussa 1.4.2. noudattaa konventionaalista kokonpanoa: ontologia, epistemologia, ihmiskäsitys ja metodologia.

⁹²⁹ ”Tutkimukseni ihmiskäsitys perustuu voluntaristiseen sekä holistiseen ihmiskäsitykseen” (Puusa 2007, 43).

⁹³⁰ ”[T]ietäntyyppinen kriittisyys vaikuttaa leimaavan henkilöstön edustajien käsityksiä organisaationsa keskeisiksi ymmärrettyjä seikkoja [sic], bibliografian kokoajan huomautus]. He eivät valtaosaltaan usko omaan erilaisuuteensa, joka voisi kuvastaa myös identiteetin keskeisyys-ulottuvuutta. Tämän tutkimuksen perusteella siis nousee esiin tarve pohtia --- jonkinlai[sta] uskondimensio[ta].” (Puusa 2007, 227.)

ihmisten välisissä suhteissa?, 6. Organisaatioidentiteetin syvällisten ja pinnallisten tasojen tutkiminen ilmiöiden kautta. Tutkimuksen perusteella syntyy tarve pohtia, onko organisaatioidentiteetille leimallista jonkinlainen uskon dimensio.⁹³¹

Tutkimuksen rajoitukset: Hermeneuttista paradigmaa edustava tutkija hyväksyy sen, että hänen omat valintansa, persoonallisuutensa sekä tunteensa vaikuttavat tutkimuksen eri vaiheissa (Puusa 2007, 44). Aineiston analyysin vaiheet on lueteltu liitteessä 1 (mts., 250). "[T]utkijan on mahdollista tutkia tutkittavien kokemusten perusteella muodostamia käsityksiä jo tapahtuneesta" (mts., 43).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laakkonen, Raijaliisa 1999.

Saadut viittaukset: Holopainen, Arja 2007, Savonmäki, Pasi 2007, Vidgrén, Mervi 2009, Vuori, Johanna 2011, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Kallioniemi, Marja 2019.

Savonmäki: Opettajien kollegiaalinen yhteistyö ammattikorkeakoulussa: mikropoliittinen näkökulma opettajuuteen

tekijä	Savonmäki, Pasi	julkaisuvuosi	2007
nimeke	Opettajien kollegiaalinen yhteistyö ammattikorkeakoulussa: mikropoliittinen näkökulma opettajuuteen		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Koulutuksen tutkimuslaitos		
YSO-asiasanat	opettajat, yhteistyö, vuorovaikutus, ammatillisten opintojen opettajat, opettajuus, ammatillinen kehitys, työyhteisöt, työilmapiiri, ammatti-identiteetti, kehittäminen, haastattelututkimus, esimerkit, ilmapiiri, opettajankoulutus, työ, organisaatiokulttuuri, projektit, työkuultuuri, työntutkimus, työtoveruus, yhteistyökyky, yhteisöllisyys, asiantuntijuus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa pyritään löytämään uutta ymmärrystä opettajien yhteistyöhön, sen edellytyksiin ja esteisiin ammattikorkeakoulussa. Tutkimustehtävänä on kuvata ja analysoida: 1. opettajien kokemuksia kollegiaalisesta yhteistyöstä, 2. ammattikorkeakoulukulttuuria opettajien yhteistyön kontekstina.⁹³²

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus⁹³³, haastattelututkimus, ryhmähaastattelu, yksilöhaastattelu, tapaustutkimus⁹³⁴, yhteistyösuhdekaaviot⁹³⁵, triangulaatio⁹³⁶

Aineisto(t): videoidut ja litteroidut ryhmähaastattelut (N=17, viisi ryhmää) ja yksilöhaastattelut (N=19, sama korkeakoulu), tutkijan päiväkirja. Aineiston analyysin eteneminen kaaviomuodossa: Savonmäki 2007,72.

⁹³¹ Jatkotutkimusaiheet on jaoteltu kirjallisuudesta ja aineistosta nouseviin (Puusa 2007, 223). Tässä koosteessa keskitytään jälkimmäisiin (mts., 226-227).

⁹³² Savonmäki 2007, 57.

⁹³³ Laadullinen tutkimus on pyrkimystä tulkita ja ymmärtää niitä merkityksiä ja määrittelyjä, joita ihmiset antavat omille kokemuksilleen tai toiminnalleen (Savonmäki 2007, 58). Viittaukset: Silverman, D. 1993. *Interpreting qualitative data. Methods for analysing talk, text and interaction*:23-29, Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (eds.) 2000. *Handbook of qualitative research*: 8.

⁹³⁴ Yksilöhaastattelun asetelma katsottiin tapaustutkimusta muistuttavaksi, koska haastateltavat olivat samasta korkeakoulusta (Savonmäki 2007, 64).

⁹³⁵ "[T]arkoituksena - - - tukea opettajien omaa kertomusta - - - auttoi hahmottamaan suhteiden verkostoa. Piirrettyjä kuvioita en analysoinut itsenäisinä dokumentteina." (Savonmäki 2007, 70.)

⁹³⁶ Tutkimuksen prosessin eteneminen kaaviomuodossa (Savonmäki 2007, 62).

Viitekehykset: opettajuus, professiot, mikropolitiikka⁹³⁷, individualismi, kollegiaalisuus, kollegiaalinen yhteistyö, käsitykset, kokemukset, merkitysrakenteet⁹³⁸, väljäsidoksisuus, ammattikorkeakoulukulttuuri, organisaatiokulttuuri, organisaatiotutkimus, areenamalli⁹³⁹, opettajan ajattelu, ajattelu, konfliktit⁹⁴⁰, asiantuntijuus, yhteisöllinen asiantuntijuus, kasvatussociologia, taustaoletukset⁹⁴¹, aineistolähtöisyys, teorialähtöisyys., projektikulttuuri.

Keskeiset tulokset: Analyysin ensimmäisessä vaiheessa hahmottui ryhmähaastatteluista 3 teemaa: 1. ammattikorkeakoulu organisaationa ja työpaikkana paljasti opetuskulttuurin ja hallintokulttuurin kohtaamiset, 2. opettajan työssä korostui työn itsenäisyys ja 3. kollegiaalisesta yhteistyöstä erottui virallinen ja epävirallinen ulottuvuus. Yksilöhaastatteluista hahmottui 8 kategoriaa: 1. yhteistyön sisällöt, 2. organisaatiokulttuuri, 3. instituutorakenteet, 4. koettu työkulttuuri, 5. asiantuntijuus, 6. aika, 7. fyysiset tilat, 8. muut.⁹⁴²

Opettajien kokemus ammattikorkeakoulusta organisaationa kertaa aiemmassa tutkimuksessa havaittuja skeptisiä ja suuren koulutuskoneiston mielekkyyttä kyseenalaistavia asenteita. Ammattikorkeakoulun hallinnon ja opettajakunnan ajattelutavat ovat erilaisia; opettajat suhtautuvat hallintoon vieraantuneesti ja kynnisesti. Opetuksen olisi noustava esiin organisaation ydintehtävänä; johdon tulisi viestiä organisaation visiosta ja tavoitteista ymmärrettävästi ja konkreettisesti.⁹⁴³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheiksi tunnistetaan uusien opettajien perehdyttäminen ja osallistuminen yhteisön käytäntöihin sekä ammattikorkeakoulukulttuurin kehittyminen kohti yhteisöllistä opettajuutta, joka edellyttää osallistavaa johtajuutta (Savonmäki 2007, 173-174).

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen validiteetti liittyy siihen, miten selittäminen ja kuvaus vastaavat toisiaan.^{944, 945} Tutkimuksessa sovellettiin Lincolnin ja Guban (1985) käyttämää käsitettä uskottavuus (trustworthiness), jonka toteutuminen asettaa tutkijalle neljä raportointivaatimusta: tutkimustilanne, omat lähtökohdat, käsitteellistämisen läpinäkyvyys, tulosten merkitys tutkimuskontekstin ulkopuolella.⁹⁴⁶ Haastattelut varoivat, ettei organisaatiosta tule liian negatiivisia asioita esille (Savonmäki 2007, 70).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimushenkilöitä ja heidän organisaatioitaan ei nimetä (Savonmäki 2007, 166).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Auvinen, Pekka 2004, Friman, Mervi 2004, Herranen, Jatta 2003, Hyrkänen, Ursula 2007, Jaatinen, Päivi 1999, Kotila, Hannu 2000, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Lambert, Pirjo 1999, Nikander, Leena 2003, Peltokallio, Liisa 2000, Puusa, Anu 2007, Raudaskoski, Leena 2000, Toikka, Mirja 2002, Vesterinen, Pirkko 2001, Vuorimaa, Vesa 2003.

Saadut viittaukset: Suhonen, Liisa 2008, Lahtinen, Päivikki 2009, Katajamäki, Erja 2010, Johnson, Esko 2011, Kullaslahti, Jaana 2011, Vuori, Johanna 2011, Leinonen, Rauni 2012, Mäki, Kimmo 2012, Ahtiainen, Eeva-

⁹³⁷ Mikropolitiikka liittyy ryhmien ja yksilöiden viralliseen ja epäviralliseen vallankäyttöön, jolla pyritään tavoitteiden saavuttamiseen organisaatiossa (Savonmäki 2007, 52). Viittaus: Blase, J. (ed.) 1991. *Politics of life in schools: Power, conflict and cooperation*:11.

⁹³⁸ Merkitysrakenteet liittyvät mm. opettajien tapoihin jäsentää sosiaalista todellisuuttaan suhteessa kollegoihinsa (Savonmäki 2007, 70). Viittaukset: Alasuutari P 1994. Laadullinen tutkimus:95, Sulkunen P 1990. Ryhmähaastattelujen analyysi. Mäkelä (toim.) Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta:265.

⁹³⁹ Ammattikorkeakoulukulttuuri jakautuu opetus-, vuorovaikutus- ja hallintoareenoihin (Savonmäki 2007, esim. 72).

⁹⁴⁰ "Konflikti on keskeisin termi mikropolitiikan käsitteistössä." (Savonmäki 2007, 53).

⁹⁴¹ Tutkimuksen taustaoletukset esitetään tiivistetysti luvussa 4.1. (Savonmäki 2007, 58-61).

⁹⁴² Kategorioiden luonnehdinnat: Savonmäki 2007, 74-75.

⁹⁴³ Savonmäki 2007, 170.

⁹⁴⁴ Viittaus: Janesick VJ 2000. The choreography of qualitative research design: minuets, improvisations, and chrySTALLIZATION. Denzin & Lincoln (eds.) 2000. Handbook of qualitative research, 379-399:393.

⁹⁴⁵ Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 8.1. (Savonmäki 2007, 165-168).

⁹⁴⁶ Savonmäki 2007, 166.

Liisa 2013, Jämsä, Ulla 2014, Laitinen, Eija 2014, Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Töytäri, Aija 2019, Kiukas, Carina 2021.

Sevón: Bibliotekarierollen i en ny utbildningsorganisation: en studie vid fyra yrkeshögskolor

tekijä	Sevón, Kerstin	julkaisu vuosi	2007
nimeke	Bibliotekarierollen i en ny utbildningsorganisation: en studie vid fyra yrkeshögskolor		
yliopisto	Åbo Akademi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	koulutus, ammattikorkeakoulukirjastot, opettajat, kirjastonhoitajat, yhteistyö, professionalismi, informaatiolukutaito, ammatti-identiteetti, suomenruotsalaiset		
muut hakusanat	yrkesidentitet, bibliotekarier		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka kirjastonhoitajien roolit muotoutuivat Suomen ruotsinkielisissä ammattikorkeakouluissa uuden koulutusmuodon vakiintumisvaiheessa sekä analysoida ja selvittää roolien kehittymistä. Alustava tutkimuskysymys: Mitä tapahtuu kirjastonhoitajan ammatilliselle roolille, kun ammatin harjoittamisen konteksti muuttuu?⁹⁴⁷ Tarkennetut tutkimuskysymykset: 1. Miten kirjastonhoitajan rooli ammattikorkeakouluissa on muotoiltu ammattikorkeakoulujen perustamisvaiheessa?, 2. Millaisia odotuksia kirjastonhoitajalla on työstään ja ammatillisesta roolistaan?, 3. Mitä odotuksia organisaatiolla on kirjastonhoitajalta?, 4. Miten roolin kehittäminen liittyy meneillään olevaan institutionaaliseen muutokseen?^{948,949}

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus⁹⁵⁰, haastattelututkimus, menetelmätriangulaatio⁹⁵¹, tapaus-tutkimus⁹⁵², grounded theory.⁹⁵³

Aineisto(t): Aineisto sisältää 40 puolistrukturoitua haastattelua neljässä ruotsinkielisessä ammattikorkeakoulussa. Haastateltavina oli johdon ja eri koulutusohjelmien opettajien edustajia sekä kirjastonhoitajia ja kirjastovirkailijoita.

Viitekehukset: ammattikorkeakoulu-uudistus, ammatillinen kehittyminen, ammatilliset roolit, organisaatio-muutokset, yhteistyö, opettajien ja kirjastohenkilökunnan yhteistyö, pedagoginen kehitys, Problem-Based Learning (PBL)⁹⁵⁴, informaatiotaitojen (informationsfärdigheter) kehitys, ammatti-identiteetti, kirjastonhoitajat, informaattikot, konstruktivismi, yksilösuuntautunut konstruktivismi⁹⁵⁵, metateoriat⁹⁵⁶, Bolognan prosessi.

Keskeiset tulokset: Tulosten tarkastelu on jaoteltu seuraaviin osa-alueisiin: 1. Kehysorganisaatio (Sevón 2007, 73-86), 2. Oppiminen (mts., 115-153), 3. Kirjasto organisaatiossa (mts., 154-189), 4. Kirjastonhoitajan ammatti (mts., 190-242) ja 5. Kirjaston kehittäminen (mts., 243-256). Kirjastonhoitajien aloittaessa neljässä

⁹⁴⁷ Sevón 2007, 1.

⁹⁴⁸ Sevón 2007, 58-59.

⁹⁴⁹ Tutkimuskysymysten elementtejä kaaviomuodossa: Sevón 2007, 57.

⁹⁵⁰ Sevón 2007, 60

⁹⁵¹ Triangulaatio-termiä ei käytetä: "flera etablerade forskningsmetoder" (Sevón 2007, 60)

⁹⁵² Tapaustutkimus tiukassa mielessä on poisvalittu. Tutkija toteaa kuitenkin, että tapaustutkimus on joustava strategia, jota voidaan käyttää erilaisiin tarkoituksiin, kuten tavoiteltaessa kokonaiskuva tutkittavasta prosessista (Sevón 2007, 60).

⁹⁵³ Sevón 2007, 61-62.

⁹⁵⁴ Sevón 2007,38.

⁹⁵⁵ Niminä viitataan Brenda Derviniin ja Carol C. Kuhlthahun (Sevón 2007,22)

⁹⁵⁶ "Ansatsen är konstruktivistisk med avknytning till den metateori som har vuxit fram på pedagogisk och sociologisk grund." Lähdeviittaus Bates M 2005: An introduction to metatheories, theories and models. Teoksessa: Fischer et al. (toim.) Theories of Information Behavior. (Sevón 2007,22.)

ammattikorkeakoulussa tilanne oli niissä samanlainen: muut toimijat käsittivät aluksi kirjastonhoitajan tehtävän puhtaasti teknisesti. Palvelurooli tunnistettiin selkeämmin vasta, kun kirjastopalveluille alkoi olla kysyntää. Yhteisön jäsenet kokivat kirjaston ja tietopalvelut edelleen ensisijaisesti yhdeksi opetuksen tukitoiminnoksi. Digitalisaatio on johtanut siihen, että tarvitaan osaamista paikallisista ja globaaleista resursseista.⁹⁵⁷

Myös ammattikorkeakoulujen kirjastonhoitajat haluavat tulla tunnistetuiksi tietojen käsittelemisen asiantuntijoina. Tulokset viittaavat siihen, että ainakin jotkut muut toimijat havaitsivat, että tällaista roolikehitystä tapahtui, esimerkiksi silloin, kun kirjastonhoitajat vastasivat opettajien tiedontarpeisiin. Tietoasiantuntijoina kirjastonhoitajilla on myös pedagoginen tehtävä, joka toteutuu selvimmin aktiivisessa opastaja- ja ohjaajaroolissa. Tämä rooli kuitenkin toteutui vain rajoitetusti, koska se edellyttää integrointia substanssiopetukseen, jota organisaatio kokonaisuudessaan ei tukenut. Kirjastonhoitajien oma käsitys ammatillisesta roolistaan erosi muiden toimijoiden käsityksistä. Näillä oli usein epämääräinen käsitys nykyisestä kirjasto- ja tietopalvelualan koulutuksesta. Ammattikorkeakoulujen kirjastonhoitajien yhteistyö ja henkilökohtaiset tavoitteet olivat tärkeitä roolien kehittämistä liikkeellepaneovina voimina.⁹⁵⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Toisin kuin esimerkiksi hoitoalalla, professionäkoulua on käsitelty kirjasto- ja informaatiopalvelualalla harvoin. Koulutuksessa on tavoiteltu yleisempää tieteellisen toiminnan profiilia, jolloin yhteys kirjastoalaan on heikentynyt. Tutkimus havainnollistaa kirjastohenkilökunnan osallistumista muutosprosesseihin, antaa palautetta heidän toiminnastaan ammatillisena kollektiivina ja lisää kirjastonhoitajien ymmärrystä roolistaan toisten ammattikorkeakoulu-yhteisön jäsenten näkemänä. Tutkimus tarjoaa relevanttia ainesta alan koulutuksen kehittämiseen. Kirjastonhoitajien hiljainen tieto olisi vaikeasti tavoitettava, mutta kiinnostava jatkotutkimusaihe.⁹⁵⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tekijä näkee tutkimuksellaan historiallista luonnetta, koska ruotsinkielisten ammattikorkeakoulujen kokonaisuus on tutkimuksen jälkeen muuttunut. Tutkimuksen validiteettia tarkastellaan luvussa 7.1.2.⁹⁶⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Arcada – Nylands svenska yrkeshögskola, Svenska Yrkeshögskolan, Yrkeshögskolan Sydväst, Ålands Yrkeshögskola.

[Keskinäisviittaukset](#)

Annetut viittaukset: Kolehmainen, Seppo 1997, Raudaskoski, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018.

2008

Jäminki, Seija (vain painettu)

Kuoppamäki, Ritva

Nyysölä, Hannu

Pihkala, Jussi

Saranki-Rantakokko, Sirkka (vain painettu)

Suhonen, Liisa

Turpeenniemi, Kaisa (vain painettu)

⁹⁵⁷ Sevón 2007, abstract.

⁹⁵⁸ Sevón 2007, 271-273.

⁹⁵⁹ Sevón 2007, 280-282.

⁹⁶⁰ Sevón 2007, 258-260.

Jäminki: Ohjaus- ja opiskeluprosessit samanaikaisessa ja eriaikaisessa verkkoympäristössä : etnografinen tutkimusmatka verkkotutkinnon maailmaan

tekijä	Jäminki, Seija	julkaisu vuosi	2008
nimeke	Ohjaus- ja opiskeluprosessit samanaikaisessa ja eriaikaisessa verkko- ympäristössä : etnografinen tutkimusmatka verkkotutkinnon maailmaan		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	verkko-opiskelu, verkko-opetus, tutkinnot, oppimisympäristö, opiskelu ympäristö, verkkopedagogiikka, yhteisöllisyys, ryhmät, etnografia, virtuaaliammattikorkeakoulut, aikuiskoulutus, Internet, opinto-ohjaus, sosiaalinen konstruktivismi, opetus, verkostot, oppiminen, ohjaus (neuvonta ja opastus), opiskelu, verkko-oppiminen, verkkoyhteisöt, korkeakoulututkinnot, verkkokurssit, etäopetus, interaktiivisuus, ryhmädynamiikka, verkostoituminen, tietoverkot		
muut hakusanat	verkkotutkinto, samanaikainen / eriaikainen verkkoympäristö, ryhmäprosessit, adult education, online degree, e-learning, asynchronous and synchronous virtual learning environments, networks, group processes		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus kohdistuu siihen, millaiset puitteet eriaikainen ja samanaikainen verkkoympäristö tarjoavat ohjaus- ja opiskelunäyttämönä erityisesti ryhmäprosesseille ja yhteisöllisyydelle. Tutkimuskysymykset: 1. Miten opettajien verkko-opetukseen liittyvät käsitykset, osaaminen, kokemukset ja asenteet ohjaavat verkko-oppimisympäristöjen käytön suunnittelua ja työn organisointia?, 2. Millaiset puitteet eri- ja samanaikainen verkkoympäristö antavat ryhmäprosesseille ja yhteisöllisyydelle?⁹⁶¹

Tutkimusmenetelmä(t): etnografia⁹⁶², virtuaalietnografia⁹⁶³, haastattelututkimus, yksilöhaastattelut, ryhmähaastattelu, teemahaastattelu⁹⁶⁴, emic-lähestymistapa⁹⁶⁵, teemoittelu.⁹⁶⁶ Tutkija kuvaa positionsa kehitystä ja tutkimuksen etenemistä kaaviomuodossa: *tutkimusreppu* (Jäminki 2008, 83).

Aineisto(t): Liiketalouden julkishallinnon verkkotutkinnon opiskelijoille (N=50) ja ryhmän opettajille (N=18) tehdyt yksilö- ja ryhmähaastattelut, kyselyt, tutkijan havainto- ja kenttämuistiinpanot, dokumenttiaineisto.

Viitekehykset: verkko-opetus⁹⁶⁷, verkko-opiskelu⁹⁶⁸, oppimisympäristöt⁹⁶⁹, Internet, oppimiskäsitykset⁹⁷⁰, pedagogiset mallit, tietokäsitykset⁹⁷¹, humanistinen ihmiskäsitys, käytäntöyhteisöt, sosiokonstruktivismi,

⁹⁶¹ Jäminki 2008, 18.

⁹⁶² Luku 5.3. (Jäminki 2008, 73-75).

⁹⁶³ Etnografista suuntausta, jossa uutta mediaa, etenkin Internetiä, pyritään ymmärtämään sosiaalisen ja teknisen kontekstin yhteydessä, kutsutaan virtuaalietnografiaksi (Jäminki 2008, 75, viittaus Miller, D., & Slater, D. 2000: *The Internet: an ethnographic approach*:1-2,21).

⁹⁶⁴ Teemahaastattelun perustelut: Jäminki 2008, 84.

⁹⁶⁵ Emic ja etic: Jäminki 2008, 83.

⁹⁶⁶ ”Analyysissa päädyin kategorioihin eli teemoihin, jotka kuvasivat sisältöjä” (Jäminki 2008, 85).

⁹⁶⁷ Jäminki 2007, 26-27.

⁹⁶⁸ Termi *verkko-opiskelu* viittaa opiskeluun, joka tapahtuu Internetin verkkoympäristöissä (Jäminki 2008, 22).

⁹⁶⁹ Oppimisympäristö perinteisesti: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen, didaktinen, kognitiivinen ja emotionaalinen ympäristö, jossa oppiminen tapahtuu; myös oppimista tukeva fyysinen tai virtuaalinen tila, joka tarjoaa oppimista tukevia ärsykeitä (Jäminki 2008, 23-24). Oppimisympäristöihin liitettyjä suosituksia: Jäminki 2008, 24.

⁹⁷⁰ Jäminki 2007, 27-30.

⁹⁷¹ Tieto on nykykäsityksen mukaan relatiivista, kehittyvää ja kumuloituvaa. Yhteisöllinen työskentely tuottaa institutionaalista, kollegiaalista, sosiaalista tai verkostoitunutta tietoa. Tiedon luominen ja jakaminen on kilpailuvalttia yhteiskunnassa. (Jäminki 2008, 57.)

yhteisöllisyys, ryhmäprosessit⁹⁷², metaforat⁹⁷³, organisaatiokulttuurit, asenteet, osaaminen, hiljainen tieto⁹⁷⁴, flow.⁹⁷⁵

Keskeiset tulokset: Verkkoympäristöt tukevat useita oppimiskäsityksiä ja pedagogisia malleja. Ne voivat tukea niin yksilöllistä ja yhteisöllistä opiskelua kuin hajautettuaakin työskentelyä. Opettajien asenteet ja osaaminen ohjaavat verkkoympäristöjen käyttöä ja organisointia; lisäksi toteutuksiin vaikuttavat koulutusorganisaatioiden toimintakulttuurit ja tukitoimenpiteet. Verkkoympäristöjen käytössä korostuvat tiedonkäsitteily, viestinnällinen ja sosiaalinen metafora. Tutkimuksen yhtenä tuloksena on *verkkokorkeakoulun* metaforan tarkastelu.⁹⁷⁶

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Lisätutkimuksia tarvitaan verkkoyleisöjen ja virtuaalisen läsnäolon edellytysten selvittämisessä. Myös käsitteet *yhteisöllisyys* ja *yhteisö* kaipaavat tarkennusta, sillä tutkimusnäytön ja maallikoiden käsitteiden välillä on suuri ristiriita: yhteisöllisyys ei kuulu kansalaisten mielestä suomalaisuuteen; elämäämme heijastaa suomalaisten keskinäinen eristäytyminen⁹⁷⁷ (Jäminki 2007, 177-179) Tutkimukseen sisältyy tekijän *valinnaiseksi osaksi* (erotuksena *pakollisesta osasta*, ks. Jäminki 2007, 179) kutsuma luku 10: ”Tulevaisuuden historian siivillä”.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimusilmiötä tarkastellaan kenttäolosuhteissa. Tekijän rooli ammattikorkeakoulun työntekijänä vaikuttaa tutkimustapaan; kenttätutkijan työ muokkasi tekijästä etnografisen tutkijan (Jäminki 2008, 19). Laadullisen tutkimuksen pätevyyttä ei voida arvioida määrällisten tutkimusten tapaan. Tutkija hyödyntää Lincolnin ja Guban⁹⁷⁸ jäsenystä, jossa validiteetin käsite korvataan vastaavuuden ja siirrettävyyden käsitteillä. Tutkimuksen luotettavuuteen liittyvät prosessin, aineiston, analyysin ja tulosten esittämisen näkökulmat. Vastaavuuden eli tutkimuksen ja todellisuuden suhteiden kannalta (Patton 1990, 472-478) arvioidaan myös tutkijaa ja tutkimuksen rahoitusta. (Jäminki 2008, 169.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Saranki-Rantakokko, Sirkka 2008.

Saadut viittaukset: Kullaslahti, Jaana 2011, Jämsä, Ulla 2014.

Kuoppamäki: Ammattikorkeakoulun erikoistumisopinnot asiantuntijuuden kehittäjänä: tieto- ja viestintätekniikan erikoistumisopintojen vaikuttavuus terveysalalla

tekijä	Kuoppamäki, Ritva	julkaisuvuosi	2008
nimeke	Ammattikorkeakoulun erikoistumisopinnot asiantuntijuuden kehittäjänä: tieto- ja viestintätekniikan erikoistumisopintojen vaikuttavuus terveysalalla		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	

⁹⁷² Aikuisille suunnitellut ryhmäprosessit, voimia, jotka vaikuttavat ryhmän toimintaan: viestintä, normit, päätöksenteko, ongelmien esille ottaminen ja luova konfliktinratkaisu (Jäminki 2008, 66, viittaus Borgen, W., Pollard, D., Amundson, N., & Westwood, M. 1998. Työttömien ryhmäohjaus. Helsinki : Työministeriö:11. Alkuteos: The employment groups: the counselling connection)

⁹⁷³ Metaforat: internet: työväline, paikka, olemisen muoto. Pragmaattinen tutkimus tiedonpuussa: oksat ovat näkyvissä, mikä tuo arvostusta. (Jäminki 2008, 31-33.)

⁹⁷⁴ Asiantuntijalla on runsaasti ”hiljaista” käytännön tietoa, jota ei voida helposti välittää muille, vaikka tietoinen kokemuksesta oppiminen edellyttääkin kokemusten saattamista sanalliseen muotoon. Hiljainen tieto tarkoittaa toiminnassamme ilmenevää tietoa, jota emme ole saattaneet sanalliseen muotoon. (Jäminki 2008, 58, 83.)

⁹⁷⁵ Flow-tilaa esiintyy silloin, kun yksilö toimii oman suorituskykynsä ääriarajalla, ja sen tavoittelemisen ohjaa hänet jatkuvasti ylittämään itseään (Jäminki 2008, 59, viitaten Csikszentmihalyi, Mihaly 1999: If we are so rich, why aren't we happy?. *American psychologist* 54.10 (1999): 821-827).

⁹⁷⁶ Kaavioesitys ja pohdinta verkkokorkeakoulusta: Jäminki 2008, 166-168.

⁹⁷⁷ Yhteisöllisyydestä ja suomalaisista viittaus Anttila, J. 2007. Kansallinen identiteetti ja suomalaiseksi samastuminen. väitöstutkimus, Helsingin yliopisto:195-197.

⁹⁷⁸ Tekstissä Cuba 1985, 294-300.

tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus
YSO-asiasanat	asiantuntijuus, kehittäminen, erikoistuminen, opinnot, terveysala, tieto- ja viestintäteknikka, vaikuttavuus, koulutus, ammattikasvatus, opiskelu, arviointi, urakehitys, tietotekniikka, viestintäteknikka
muut hakusanat	

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Miten ammattikorkeakoulun erikoistumisopinnot kehittivät sairaanhoitajien, terveydenhoitajien ja fysioterapeuttien asiantuntijuutta? Alakysymykset: 1.1. Millaisia asiantuntijuuden kehittymisen haasteita opiskelijoilla oli hakeutuessaan erikoistumisopintoihin? 1.2 Miten opiskelijat arvioivat asiantuntijuutensa kehittyneen erikoistumisopinnoissa opintojen päättyessä? 1.3 Miten sairaanhoitajat, terveydenhoitajat ja fysioterapeutit arvioivat erikoistumisopintojen vaikutuksia asiantuntijuuteensa kaksi vuotta opintojen päättymisestä? 1.4 Mitä vaikutuksia erikoistumisopinnoilla oli sairaanhoitajien, terveydenhoitajien ja fysioterapeuttien uraan? 2. Miten työnantajatahoa, koulutuksen kehittäjätahoa ja työntekijöiden ammattijärjestötahoa edustavat asiantuntijat näkevät ammatillisten erikoistumisopintojen tehtävän osana korkeakoulujärjestelmää?⁹⁷⁹

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, kyselytutkimus, haastattelututkimus, pitkittäistutkimus, sisälönanalyysi.

Aineisto(t): kysely (N=15), portfolioit (N=15), ryhmähaastattelut (N=6).

Viitekehykset: asiantuntijuus, terveysala, erikoistumisopinnot, asiantuntijan taitoprofiilimalli⁹⁸⁰, mallit, kva-lifikaatio, kompetenssi, itsesäätely, arviointitutkimus, vaikuttavuus, tietokäsitykset, Bolognan prosessi, teorian ja käytännön suhteet.

Keskeiset tulokset: Tulosten tarkastelu (luku 5) jäsentyy seuraavasti: 1. Asiantuntijana kehittymisen haasteet erikoistumisopintojen alkaessa, 2. Asiantuntijana kehittyminen erikoistumisopintojen päättyessä, 3. Erikoistumisopintojen vaikutukset asiantuntijuuteen kaksi vuotta opintojen päättymisestä, 4. Eräiden intressiryhmien näkemykset erikoistumisopintojen tehtävästä korkeakoulujärjestelmässä.⁹⁸¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tuotti mm. seuraavat suositukset: 1) Erikoistumisopintojen suunnittelussa ja toteutuksessa pitää tiivistää yhteistyötä alan työnantajien, ammattihenkilöiden ja ammattikorkeakoulun kesken 2) erikoistumisopintoja on luonteva keskittää sinne, missä on alan paras osaaminen 3) yhteistyömuotojen ja verkostojen kehittäminen korkeakoulujen, julkisten organisaatioiden ja yritysten kesken antaa mahdollisuuden nostaa erikoistumisopinnot entistä laadukkaammalle ja vaikuttavammalle tasolle 4) erikoistumisopinnoilla turvataan aikuisille korkeasti koulutetuille riittävän laaja-alainen ja joustavasti uusiin haasteisiin vastaava erikoiskoulutus asiantuntijatehtäviin.

Tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää erikoistumisopintojen opetussuunnitelmatyössä ja opintojen toteutuksessa. Myös tieto- ja viestintäteknikan täydennyskoulutuksiin ja mahdollisesti ammattikorkeakoulun perustutkinnon opetussuunnitelmatyöhön tutkimuksen tulokset antavat suuntaa.⁹⁸²

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen tuloksia ei yleistetä, mutta niitä voidaan siirtää toiseen samankaltaiseen kontekstiin. Tutkimuksen käyttöarvoa arvioivat tulosten hyödyntäjät.⁹⁸³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

⁹⁷⁹ Kuoppamäki 2008, 21-22.

⁹⁸⁰ Kuoppamäki 2008, 87. Viittaus: Ruohotie 2002. Kvalifikaatioiden ja kompetenssin kehittäminen ammattikorkeakoulun tavoitteena. Teoksessa: Liljander (toim.) Omalla tiellä: ammattikorkeakoulut kymmenen vuotta:108-127.

⁹⁸¹ Kuoppamäki 2008, 93-131.

⁹⁸² Kuoppamäki 2008, 145-146.

⁹⁸³ Kuoppamäki 2008: Tutkimuksessa viitataan Lincolnin ja Guban useisiin teoksiin.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Elomaa, Leena 2003, Heikkilä, Asta 2005, Kyrölahti, Eija 2005, Könnilä, Paula 1999, Raudaskoski, Leena 2000.

Saadut viittaukset: ei ole.

Nyyssölä: *Omistajaohjaus, sisäinen yrittäjyys ja tuloksellisuus ammattikorkeakouluissa*

tekijä	Nyyssölä, Hannu	julkaisu vuosi	2008
nimeke	Omistajaohjaus, sisäinen yrittäjyys ja tuloksellisuus ammattikorkeakouluissa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	taloustieteiden tiedekunta, kauppakorkeakoulu		
YSO-asiasanat	omistajaohjaus, omistajuus, sisäinen yrittäjyys, tuloksellisuus, liikkeenjohto, yritystoiminta, yrittäjyys, tavoitteet, käsitteet, käsiteanalyysi		
muut hakusanat	korkeakoulujen arviointineuvosto, KARVI		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Omistajien roolia ammattikorkeakoulujen tavoitteiden asettamisessa ei ole tutkittu sen enempää koulutussosiologiassa kuin liiketaloustieteissäkään. Tutkimuksen teoreettisen osan tarkoitus on 1) tuottaa sellaiset kirjallisuusanalyysiin nojautuvat käsitelmääritykset, joiden varassa voidaan tutkia omistajaohjausta, sisäistä yrittäjyyttä ja tuloksellisuutta ammattikorkeakoulun tutkimuskontekstissa sekä 2) rakentaa käsiteteoreettinen viitekehys tutkimuksen empiiriselle osuudelle.

Teoreettisen osan tutkimuskysymyksiä ovat seuraavat: 1) Mitä sisällöllisiä ulottuvuuksia on käsitteillä omistajuus ja omistajaohjaus ja miten niitä sovelletaan erityisesti ammattikorkeakoulun kontekstiin?, 2) Mitä sisällöllisiä ulottuvuuksia on käsitteillä sisäinen yrittäjyys ja miten niitä sovelletaan erityisesti ammattikorkeakoulun kontekstiin?, 3) Mitä sisällöllisiä ulottuvuuksia on käsitteillä tavoitteellisuus ja tuloksellisuus ja miten niitä sovelletaan erityisesti ammattikorkeakoulunkontekstiin?, 4) Kuinka voidaan kirjallisuuteen tukeutuen mallintaa omistajaohjauksen, sisäisen yrittäjyyden ja tuloksellisuuden yhteyttä?⁹⁸⁴

Empiirisen osan tutkimuskysymykset: Pääkysymys: Missä määrin omistajaohjauksen ja sisäisen yrittäjyyden määrät vaikuttavat ammattikorkeakoulujen tavoitteellisuuteen ja tuloksellisuuteen?⁹⁸⁵

Omistajuuteen ja omistajaohjaukseen liittyvät alakysymykset: 1. Kuinka paljon tutkimuksen kohteena olevista ammattikorkeakouluista löytyy omistajuutta ja sen eri ulottuvuuksia? 2. Miten omistajaohjauksen teorialat painottuvat ammattikorkeakouluissa?, 3. Kuinka paljon ammattikorkeakouluissa on omistajaohjausta? 4. Mitkä ovat omistajien tavoitteet, ja kuinka tavoitteellista toiminta heidän mielestään on?⁹⁸⁶

Sisäiseen yrittäjyyteen liittyvät alakysymykset: 5. Kuinka paljon tutkimuksen kohteena olevien ammattikorkeakoulujen henkilökunnista löytyy sisäisen yrittäjyyden yksilöominaisuuksia? 6. Kuinka voimakasta on henkilöstön tiimi- ja verkostotoiminta? 7. Kuinka paljon ammattikorkeakouluissa on organisaatiotason sisäistä yrittäjyyttä?, 8. Mitkä ovat henkilöstön tavoitteet ja kuinka tavoitteellista toiminta heidän mielestään on?⁹⁸⁷

Tuloksellisuuteen liittyvät alakysymykset: 9. Mitkä ovat omistajien käsitykset koulujensa tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta? 10. Mitkä ovat henkilöstöjen käsitykset koulujensa tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta? 11. Kuinka tuloksellisia eri ammattikorkeakoulut ovat ministeriön nimeämässä asiakokonaisuudessa?⁹⁸⁸

⁹⁸⁴ Nyyssölä 2008, 25.

⁹⁸⁵ Nyyssölä 2008, 25.

⁹⁸⁶ Nyyssölä 2008, 134.

⁹⁸⁷ Nyyssölä 2008, 180.

⁹⁸⁸ Nyyssölä 2008, 229.

Koordinaatioon tai jännitteeseen liittyvät alakysymykset: 12. Koetaanko omistajien, henkilöstön ja ministeriön tavoitteet yhdensuuntaisina vai ristiriitaisina? 13. Kuinka paljon mielletty ja mitattu tuloksellisuus eroavat? 14. Korreloivatko omistajaohjauksen ja sisäisen yrittäjyyden määrät tuloksellisuuden kanssa?⁹⁸⁹

Tutkimusmenetelmä(t): tilastollinen analyysi, kirjallisuuskatsaus⁹⁹⁰, käsiteanalyysi⁹⁹¹, kyselytutkimus.⁹⁹²

Aineisto(t): kysely ammattikorkeakoulun omistajatahojen edustajille (N=123)⁹⁹³, kysely ammattikorkeakoulujen henkilöstölle (N=888).

Viitekehykset: omistajaohjaus, corporate governance⁹⁹⁴, triangle of coordination, triangle of tension, sisäinen yrittäjyys, tuloksellisuus, ministeriöohjaus, käsiteteoreettinen synteessimalli⁹⁹⁵, mallit, agenttiteoria⁹⁹⁶, osaamispääoman investoinnin teoria, pehtoriteoria⁹⁹⁷, sidosryhmäteoria.

Keskeiset tulokset: Mitä myönteisemmin työntekijät suhtautuivat sisäiseen yrittäjyyteen, sitä enemmän heillä oli tiimi- ja verkostosuhteita. Mitä korkeampi oli omistajuuden taso ja mitä sisäiseen yrittäjyyteen sitoutuneempia työntekijät olivat, sitä menestyneempi oppilaitos oli heidän oman arvionsa mukaan. Vaikutavuuden (effectiveness) käsite on hyvin jännitteinen. Omistajilla ja henkilökunnalla oli erilaiset tavat arvioida oppilaitosten menestystä eivätkä heidän arvionsa korreloineet opetusministeriön tekemiin arvioihin. Julkaisussa tulokset eritellään luvussa 7 ryhmiteltyinä neljään osioon empiirisessä osassa käytetyn jäsenyyksen mukaan. Osiot ovat 1. omistajuus ja omistajaohjaus, 2. sisäinen yrittäjyys, 3. tuloksellisuus ja 4. koordinaatio/jännite.⁹⁹⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ammattikorkeakouluympäristössä tulisi edelleen tehdä tutkimusta omistajaohjauksesta ja sisäisestä yrittäjyydestä erillisinä hankkeina, mutta yhteisin mittarein.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen validiteetti liittyy mittarien ohella päätelmiin ja tulosten käyttökelpoisuuteen. Erikseen tarkastellaan ilmi-, sisältö- ja rakennevaliditeettia. Omistajuuden ja omistajaohjauksen yksittäisten kysymysten validiteetti on ongelmallista, sillä tieteellistä vertailukohtaa kysymysten relevanttisuudesta ei löydy. Voidaan kysyä, mittaavatko kysymykset yleensäkin oikeiden omistajien käsityksiä eli ovatko kaupunkien ja kuntayhtymien sekä säätiöiden ja osakeyhtiöiden nimetyt päätöksentekijät todellisia omistajia.⁹⁹⁹

Tutkimuksessa mittauksen reliabiliteettia pyrittiin parantamaan laatimalla kyselylomakkeen kysymykset mahdollisimman selviksi ja yksiselitteisiksi. Lomakkeet testattiin kysymysten sisällöllisen yksinkertaisuuden varmistamiseksi. Lomakkeiden sanamuotoja hiottiin ja varmistettiin, että kukin kysymys sisältää vain yhden kysyttävän asian. Eri kysymysosiot rakennettiin samanlaisiksi, jolloin vastausten luotettavuus paranee. Lomakkeet oli täytetty muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta asiallisen tuntuisesti. Omistajakyselyn vastuksista hylättiin yhden vastauslomakkeen osio, jossa tietojen tallennusvaiheessa havaittiin ristiriitaisuutta. Henkilöstön vastauslomakkeeseen kuuluneessa vapaamuotoisessa kysymyksessä jouduttiin muutamia vastauksia hylkäämään epäasiallisina.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Diakonia-ammattikorkeakoulu, Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu, Haaga ammattikorkeakoulu, Helia ammattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Lahden

---

⁹⁸⁹ Nyssölä 2008, 257.

⁹⁹⁰ Tekijän käyttämä termi on *kirjallisuusanalyysi* (Nyssölä 2008, 24, 32, 286).

⁹⁹¹ Nyssölä 2008, 115.

⁹⁹² Kyselyissä käytettiin kahta lomaketta, toista omistajille ja toista henkilöstölle (Nyssölä 2008, 116, liitteet 3 ja 4).

⁹⁹³ Nyssölä 2008, liite 5.

⁹⁹⁴ Mallin C.A. 2004. *Corporate Governance*. New York: Oxford University Press: 1-17.

⁹⁹⁵ Malli kaaviomuodossa: Nyssölä 2008, 114.

⁹⁹⁶ Luku 2.3.1. (Nyssölä 2008, 39-41).

⁹⁹⁷ Luku 2.3.3. (Nyssölä 2008, 42-44).

⁹⁹⁸ Nyssölä 2008, 134-285.

⁹⁹⁹ Nyssölä 2008, 127-129.

ammattikorkeakoulu, Laurea, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Rovaniemen ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu.¹⁰⁰⁰

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Pekka 2002, Auvinen, Pekka 2004, Jarnila, Rauno 1998, Raudaskoski, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Kohtamäki, Vuokko 2009, Lyytinen, Anu 2011, Niemelä, Raija-Helena 2013.

Pihkala: Ammattikorkeakoulutuksen aikaiset yrittäjyysintentioiden muutokset

tekijä	Pihkala, Jussi	julkaisu vuosi	2008
nimeke	Ammattikorkeakoulutuksen aikaiset yrittäjyysintentioiden muutokset		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustiede, ammattikasvatus		
YSO-asiasanat	yrittäjyys, yrittäjyyskasvatus, opiskelijat, intentio, koulutusohjelmat, korkea-asteen koulutus, käsitykset, oppimistavoitteet, koulutus, opetussuunnitelmat		
muut hakusanat	KARVI		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus sijoittuu ammattikasvatuksen kentässä yrittäjyyskasvatuksen tutkimukseen ja kohdistuu koulutuspolitiikan ja koulutuksen kehittämisen näkökulmiin. Tutkimuksen pääkysymys on: muuttavatko ammattikorkeakoulun yrittäjyysopinnot opiskelijoiden yrittäjyysintentioneja?¹⁰⁰¹ Pääkysymys jakautuu seuraaviin alakysymyksiin: 1. Muuttavatko yrittäjyysopinnot yrittäjyyteen liittyviä uskomuksia? 2. Onko aikaisemmalla kosketuksella yrittäjyyteen, sukupuolella ja ammattikorkeakoululla merkitystä yrittäjyysintentioiden muutoksessa? 3. Muuttavatko yrittäjyysopinnot luottamusta omiin kykyihin? 4. Miten opiskelijat kokivat yrittäjyysopintojen sisällöt?

Tutkimusmenetelmä(t): pitkäaikainen tutkimus, tapaustutkimus, kyselytutkimus¹⁰⁰², postikysely, tilastollinen analyysi, haastattelututkimus, fokusryhmämenetelmä, triangulaatio.¹⁰⁰³

Aineisto(t): Kvantitatiivisen aineiston avulla tutkitaan yrittäjyysintentioiden muutosta ja kvalitatiivisen aineiston avulla sen luonnetta.¹⁰⁰⁴ Aineistot ovat seuraavat: Postikyselyt tehtiin 1) opintonsa aloittaneille kahdessa korkeakoulussa ja viidessä koulutusohjelmassa vuonna 2000 (N= 177), 2) vuonna 2003 aiemmin vastanneille (N=91). Fokusryhmähaastattelut (2003) toteutettiin 3-4 hengen ryhmissä, haastateltujen yhteismäärä N=18 (Pihkala 2008, 78).

Viitekehykset: opetussuunnitelmat, yrittäjyysintentionot, yrittäjyys, yrittäjyyskasvatus, organisaatioyrittäjyys, sisäinen yrittäjyys¹⁰⁰⁵, käsitykset, uskomukset, intentio, orientaatio, fenomenologia

Keskeiset tulokset: Painotettuun yrittäjyyskoulutukseen liittyvät nopeuttavat tekijät eivät lähtöoletuksen vastaisesti aiheuta opiskelijoiden yrittäjyysintentioneissa muutoksia.¹⁰⁰⁶ Yrittäjyysintentionot näyttävät olevan suhteellisen pysyviä opintojen ajan. Opiskelijat kokevat yrittäjyyskoulutuksen merkityksen osana opintoja tärkeänä. Koulutuksen avulla kaikkien opiskelijoiden tietoisuus yrittäjyydestä lisääntyy. Opiskelijat arvioivat yrittäjyyskoulutuksen tuovan epävarmuutta omiin yrittäjyyskykyihin luottamisessa. Epävarmuutta aiheut-

¹⁰⁰⁰ Tutkimus koskee mainittuja 15:ttä ammattikorkeakoulua (Nyyssölä 2008, abstract, 121).

¹⁰⁰¹ Kysymykseen liittyvää lähtöoletusta tarkastellaan luvussa 7.1 (Pihkala 2008, 77).

¹⁰⁰² Tekijän termi *kvantitatiivinen survey-tutkimus* (Pihkala 2008, tiivistelmä).

¹⁰⁰³ Tekijän termi *monistrateginen tutkimus* (Pihkala 2008, tiivistelmä).

¹⁰⁰⁴ Aineiston keruusta Pihkala 2008, 78-83 ja analyysistä luku 8.

¹⁰⁰⁵ Organisaatioyrittäjyys viittaa organisaation kollektiiviseen toimintatapaan ja sisäinen yrittäjyys yksilön ja organisaation yrittäjämäisen toimintatavan dynamiikkaan (Pihkala 2008, 21).

¹⁰⁰⁶ Pihkala 2008, 103.

tavat asetetut yrittäjyysopintojen ylimitoitettavatavoitteet, yrittäjäksi kannustamisen ja siihen liittyvän henkisen tuen puute sekä yrittäjyysopintojen laatu ja opintojen ajoitus. On kuitenkin perusteltua liittää koulutukseen yrittäjyyttä.¹⁰⁰⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tarvitaan laajempaa, useita ammattikorkeakouluja ja koulutusohjelmia koskevaa pitkittäistutkimusta. On tutkittava, miksi opiskelijoiden luottamus omiin yrittäjyyskykyihin vaihtelee huomattavasti sekä miten yrittäjyyskykyihin luottamiseen voidaan vaikuttaa. Organisaatioyrittäjyydestä (corporate entrepreneurship, organisational entrepreneurship) tarvitaan lisää tutkimusta.¹⁰⁰⁸ Jatkotutkimuksen aiheita esittelee luku 9.4. (Pihkala 2008, 114-115).

Tutkimuksen rajoitukset: Fokusryhmämenetelmään liittyy useita rajoituksia. Se on esimerkiksi yksilöhaastattelua vähemmän kontrolloitu vuorovaikutuksen monimutkaisuuden takia. Haastattelun pääteemaa testattiin korkeakouluopiskelijoilla. (Pihkala 2008, 62.) Määrällisen tutkimuksen osalta reliabiliteetti katsotaan niin hyväksi kuin postikyselynä on mahdollista (Pihkala 2008, 112). Laadullisen tutkimuksen kannalta tutkija on yksi instrumentti; tältä osin tarkastellaan tutkimuksen uskottavuutta.¹⁰⁰⁹ Tutkija käyttää vahvistettavuuden käsitettä viitaten Lincolnin ja Guban (1988) artikkeliin Naturalistic and rationalistic enquiry (Pihkala 2008, 113).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea, Hämeen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Joutsen-Onnela, Merja 2003, Ylikerälä, Juhani 2005.

Saadut viittaukset: Asteljoki, Sari 2010, Kakkonen, Marja-Liisa 2012, Salo, Seppo 2013.

Saranki-Rantakokko: Luokahuoneista verkostomaiseen virtuaaliopetukseen: tutkimus muutoksen johtamisesta ammattikorkeakoulussa

tekijä	Saranki-Rantakokko, Sirkka	julkaisu vuosi	2008
nimeke	Luokahuoneista verkostomaiseen virtuaaliopetukseen: tutkimus muutoksen johtamisesta ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Yhteiskuntatieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	tieto- ja viestintäteknikka, opetuskäyttö, johtaminen, muutosjohtaminen, etäopetus, verkko-opetus, sisällönanalyysi, grounded theory, muutos		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen pääongelma on, miten tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttöä voidaan johtaa ammattikorkeakoulussa. Pääongelma avautuu alaongelmiksi: 1. Mitä tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttö tarkoittaa?, 2. Miten ammattikorkeakoulun johtajat kuvaavat tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön johtamista?, 3. Miten tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön johtaminen suhteutuu muutoksen johtamisen lähestymistapaan?¹⁰¹⁰

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, kirjallisuuskatsaus, teemahaastattelu, aineistolähtöisyys,

¹⁰⁰⁷ Pihkala 2008, tiivistelmä.

¹⁰⁰⁸ Pihkala 2008, tiivistelmä.

¹⁰⁰⁹ Patton (2002) toteaa, että koska tutkija on kvalitatiivisen tutkimuksen tutkimusinstrumentti, riippuu tutkimuksen uskottavuus (credibility) suuresti määrin sitä tekevän henkilön taidosta, pätevyydestä ja täsmällisyydestä (Pihkala 2008, 113).

¹⁰¹⁰ Saranki-Rantakokko 2008, 19. Alaongelmien numerointi bibliografian tekijän.

laadullinen tutkimus¹⁰¹¹, sisällönanalyysi¹⁰¹², grounded theory¹⁰¹³, toimintatutkimus.¹⁰¹⁴

Aineisto(t): Yhden ammattikorkeakoulun opetuksesta vastaavien johtajien haastattelut (N=12, kutakin haastateltiin kaksi kertaa). Haastateltaviin kuului ammattikorkeakoulun toimialajohtajia ja koulutuspäälli-
köitä sekä opetustoiminnan kehittämisjohtaja ja rehtori. (Saranki-Rantakokko 2008, 26.)

Viitekehukset: tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttö¹⁰¹⁵, TVT-opetuskäyttö, hallintotiede, johtaminen, johtajat, muutoksen johtaminen¹⁰¹⁶, johtamisen tutkimus, osaaminen, osaamisen johtaminen, osaamisen kehittäminen, oppiva organisaatio, johtamismallit, mallit, ilmavaliditeetti (face validity), Mode 2, Bolognan prosessi. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys esitellään luvussa 3.2.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa on kehitetty TVT-opetuskäytön johtamismalli.¹⁰¹⁷ Ammattikorkeakoulussa johtajan tulee tiedostaa tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön omaksuminen syvälliseksi muutokseksi. Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön omaksuminen käsittää jäsentämis-, toiminta- ja vakiinnuttamisvaiheet. Se edellyttää muutoksen johtamisen lähestymistapaan perustuvaa johtamismallia, jonka peruselementit ovat johtajan osallistumisen käsittely, johtamisen muotoutuminen yhteisöissä sekä yhteisöjen osaamisen hallinta. Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttöä tukeviksi johtamismenetelmiksi muodostuivat johtamisen käsittely, henkilöstön osallistumisen tukeminen, rakenteiden luominen ja kehityksen arviointi. Tutkimuksessa tunnistettuja tieto- ja viestintätekniiikan (TVT) opetuskäytön johtamisen yläkategorioita ovat: TVT-opetuskäytön johtamisen käsittely, TVT-opetuskäytön kehittäminen ja TVT-opetuskäytön kehittämisen arviointi.¹⁰¹⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön johtamisen tutkiminen tuo uuden näkökulman aihetta koskevaan keskusteluun. Tutkimuksen tuottamaa tietoa voidaan käyttää opetuskäytäntöjen johtamisen järjestämisessä ammattikorkeakoulussa. Jatkotutkimusehdotuksia: 1. muutoksen johtamisen tarkastelu ammattikorkeakouluissa eri oppimisteorioiden tuottamilla jäsentämismalleilla, 2. tutkimuksessa kehitetyn johtamismallin tarkastelu osaamisen hallinnan teorioiden avulla, 3. verkostomaisia ja avoimia oppimisympäristöjä hyödyntävän opetuksen johtaminen (Saranki-Rantakokko 2008, 215-216).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä tarkastellaan luvussa 6.1.1. Kehitetyn johtamismallin yleistäminen edellyttää vielä lisätutkimusta. Tutkimusta kuvataan grounded theoryn kaltaiseksi, mutta lähestymistapaan liittyviä lähteitä on lähdeluettelossa niukasti. Prosessin edetessä tutkimusote on vaihtunut aluksi suunnitellusta toimintatutkimuksesta sisällönanalyysiin perustuvaksi aineistopohjaiseksi tarkasteluksi (Saranki-Rantakokko 2008, 210-211).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimus kohdistuu yhteen ammattikorkeakouluun, jota ei nimetä.

¹⁰¹¹ ”Empiirisen aineiston paikallinen selittäminen on laadullisen tutkimuksen ydin” (Saranki-Rantakokko 2008, 212).

¹⁰¹² Sisällönanalyysi kuvataan systemaattiseksi ja objektiiviseksi dokumenttien analysoinnin menetelmäksi (Saranki-Rantakokko 2008, 28-31). Vaiheet: kuvio 2 (mts., 29). Tässä yhteydessä viitataan mm. Kyngäs, Helvi & Vanhanen, Liisa 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede 11 (1), 1-12 ja Krippendorff, Klaus 2004. Content analysis: An introduction to its methodology. 2nd ed. Thousand Oaks, (Calif.) : Sage Publications:36.

¹⁰¹³ Tekijä kuvaa grounded theoryn sovellustaan *grounded theoryn kaltaiseksi sisällönanalyysimenetelmäksi* ja toteaa, ettei tutkimus kokonaisuudessaan ole ”rakentunut Grounded Theoryn periaatteiden mukaisesti” (Saranki-Rantakokko 2008, 29). Sisällönanalyysin ja grounded theoryn suhdetta tarkastellaan luvussa 2.3.2 (mts. 28-31).

¹⁰¹⁴ Toimintatutkimusta tarkastellaan poisvalittuna, mutta sen yhteyksiä valittuun lähestymistapaan tunnistaen (ks. Saranki-Rantakokko 2008, 211).

¹⁰¹⁵ Tutkimuksessa käytetään lyhennepohjaista termiä TVT-opetuskäyttö. Termin valinnasta ja sisällöstä Saranki-Rantakokko 2008, 12-13.

¹⁰¹⁶ Muutoksen johtamisen erilaisia tavoitteita käsittelee alaluku 5.2. (Saranki-Rantakokko 2008, 150-176.)

¹⁰¹⁷ Malli esitellään luvussa 5.6 ja tiivistetään kuviossa 8 (Saranki-Rantakokko 2008, 204-206, kuvio sivulla 205).

¹⁰¹⁸ Tutkimuksessa tunnistetut ylä- ja alakategoriat on tiivistetty kuvion muotoon: Saranki-Rantakokko 2008, 77.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005.

Saadut viittaukset: Jäminki, Seija 2008, Kullaslahti, Jaana 2011, Vuori, Johanna 2011.

Suhonen: Ammattikorkeakoulun lehtoreiden käsityksiä tutkivasta ja kehittävästä työotteesta

tekijä	Suhonen, Liisa	julkaisuvuosi	2008
nimeke	Ammattikorkeakoulun lehtoreiden käsityksiä tutkivasta ja kehittävästä työotteesta		
yliopisto	Joensuu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	lehtorit (opettajat), opettajat, opettajuus, asiantuntijuus, reflektio, kokemuksellisuus, kehittäminen, korkeakoulupedagogiikka		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Millaisia käsityksiä opettajilla on ”tutkivasta ja kehittävästä työotteesta” opettajan työssään? Millaisia käsityksiä opettajilla on ”tutkivasta ja kehittävästä työotteesta” siinä työssä, johon he opiskelijoitaan kouluttavat?

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, käsiteanalyysi¹⁰¹⁹, fenomenografia

Aineisto(t): Yhteensä 18 haastateltavaa (16 naista ja 2 miestä) edusti Lahden ammattikorkeakoulussa tekniikan ja liikenteen alaa (2 haastateltavaa), hallinnon ja kaupan alaa (3), matkailu-, ravitsemus- ja talousalaa (2), kulttuurialaa (3) sekä sosiaali- ja terveysalaa (8).¹⁰²⁰

Viitekehukset: opettajuus, asiantuntijuus, käsitykset, käsitteet, tutkiva ja kehittävä työote, aineistolähtöisyys, teorian ja käytännön suhteet

Keskeiset tulokset: Haastattelut osoittivat, että opettajat mielsivät ”tutkiva ja kehittävä työote” -käsitteen selkeästi osaksi ammattikorkeakoulupedagogiikkaa, osaksi opettajuutta ja oppimista. He puhuivat siitä pääasiassa opettamiseen ja oppimiseen, eivät tutkimus- ja kehitystoiminnan kontekstiin liittyvänä ilmiönä. Tutkimuksen tulokset esitetään opettajien käsityksistä muodostuneiden kategorioiden muodossa. Haastattelu- ja tehtäessä kävi ilmi, että kahden tutkimuskysymyksen erottaminen toisistaan oli vaikeaa kaikille muille paitsi sosiaali- ja terveysalan opettajille. Muiden alojen opettajat vastasivat toiseen tutkimuskysymykseen siten, että tutkiva ja kehittävä työote ilmenee osana substanssialan asiantuntijuutta samantyyppisesti, kuin he toivoivat opiskelijoidensa työotteen toimivan. Siksi kaikkia tuloksia käsitellään yhdessä eikä raportissa ole suoranaisesti erikseen löydettävissä vastauksia kahteen eri tutkimuskysymykseen.¹⁰²¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheita: 1) opettajien käsitysten ja niiden muutosten tutkiminen muutaman vuoden kuluttua, kun/jos laissa säädetty tutkimus- ja kehityselvoite toteutuu käytännössä, 2) opiskelijoiden ja työelämässä olevien, ammattikorkeakoulusta valmistuneiden asiantuntijoiden käsitysten ja/tai työkäytänteiden tutkiminen. Kuinka asiantuntijuudessa toteutuu tutkiva ja kehittävä työote, jota koulutuksen piti tuottaa?, 3) ammattikorkeakoulun johtohenkilöiden käsitysten tutkiminen saattaisi selkiyttää tutkivan ja kehittävän työotteen määrittelyä tai ainakin ymmärrystä siitä, mitä oikeastaan tavoitellaan, jos työote halutaan säilyttää toimintaa määrittävänä yhteisenä käsitteenä. Vai olisi siko mielekkäämpää siirtyäkin käyttämään kokonaan muita käsitteitä?, 4) Viime aikoina on julkisuudessa ehdotettu siirryttäväksi käsitteeseen ”*innovatiivinen*” työote, joka tosin ei sekään ole yksiselitteinen ja tarjoaa siten uuden tutkimusaiheen.¹⁰²²

¹⁰¹⁹ Tekijä ei käytä termiä käsiteanalyysi, mistä kuitenkin on mitä ilmeisimmin kysymys: kohteena on käsite *tutkiva ja kehittävä työote*, sen sisältö eli piirteet ja käyttö eli ekstensio.

¹⁰²⁰ Haastateltavien valinnasta ja taustasta sekä haastattelun toteutuksesta ks. Suhonen 2008, 74-78.

¹⁰²¹ Suhonen 2008, 88.

¹⁰²² Suhonen 2008, 191-192.

Tutkimuksen rajoitukset: Haastattelututkimuksessa tutkijan ja tutkittavan vuorovaikutus muotoutuvat tilannekohtaisesti.¹⁰²³ Yleistettävyyden problematiikkaa tarkastellaan luvussa 5.3 *Tulosten siirrettävyys* (Suhonen 2008, 170-172).¹⁰²⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Friman, Mervi 2004, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Kotila, Hannu 2000, Käyhkö, Riitta 2007, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Leskelä, Jori 2005, Nissilä, Säde-Pirkko 2006, Peltokallio, Liisa 2000, Raudaskoski, Leena 2000, Rekola, Leena 2003, Rissanen, Riitta 2003, Savonmäki, Pasi 2007, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Timonen, Liisa 2011, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Jämsä, Ulla 2014, Marttila, Liisa 2015, Lahtinen, Johanna 2016, Töytäri, Aija 2019.

Turpeenniemi: Siedä olevaa, muuta tulevaa : hyvinvointialojen opettajien stressin kokeminen

tekijä	Turpeenniemi, Kaisa	julkaisu vuosi	2008
nimeke	Siedä olevaa, muuta tulevaa : hyvinvointialojen opettajien stressin kokeminen		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	työhyvinvointi, työtyytyväisyys, selviytyminen, stressinhallinta, stressi, hoitoala, jaksaminen, ammatilliset oppilaitokset, sosiaalialan oppilaitokset, kokemukset, oppilaitokset, kyselytutkimus, elämänhallinta, terveysala, esimerkit, sosiaaliala, hyvinvointiala, opettajat		
muut hakusanat	Teaching, Stress, Psychological, Work -- psychology, Schools, Health Occupations, Job Satisfaction, Faculty, Education, Professional (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan ammattikorkeakoulussa hyvinvointialoilla työskentelevien sosiaalialan, hoitotyön ja kuntoutusalan opettajien työstressiä sekä siihen yhteydessä olevia seikkoja. Tutkimuksen pääongelmat kohdistuvat stressi-ilmiöön, stressin lähteisiin, coping-menetelmiin ja stressin oireisiin. Tutkimuskysymykset: 1. Kuinka paljon hyvinvointialojen opettajilla esiintyy työstressiä?, 2. Mitkä tekijät aiheuttavat työstressiä hyvinvointialojen opettajille?, 3. Millaisia coping-menetelmiä hyvinvointialojen opettajat käyttävät?¹⁰²⁵

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi¹⁰²⁶, kirjallisuuskatsaus

Aineisto(t): hyvinvointialojen opettajille tehty kysely (N=418, 12 ammattikorkeakoulua)

Viitekehykset: hyvinvointialat, opettajat, opettajuus, stressi¹⁰²⁷, työstressi¹⁰²⁸, elämänhallinta, työn hallinta,

¹⁰²³ Perinteiset [= määrällisessä tutkimuksessa käytetyt - JK] luotettavuuden arviointitavat eivät laadullisessa tutkimuksessa sellaisenaan toimi. Esimerkiksi reliabiliteettia arvioitaessa on toistettavuuden vaatimus muun muassa fenomenografiassa merkityksetön ja mahdotonkin sekä epistemologisesti että käytännössä. (Suhonen 2008, 81 viittaa lähteeseen Sandberg, J. 1997. Are phenomenographic results reliable? Higher Education Research and Development 16 (2), 203–212, sivulle 207.)

¹⁰²⁴ Tekstissä mainitaan mm. ”Lincoln & Cuba 2000”, joka viittaa artikkeliin Lincoln, YS. & Guba, EG. 2000. The only generalization is: there is no generalization. Teoksessa: R. Gomm, M. Hammersley and P. Foster (toim.) 2000. Case study method. London: SAGE Publications: 27–46. (Alkuperäistekstistä puuttuu julkaisija.)

¹⁰²⁵ Tutkimuskysymykset alakysymyksineen: Turpeenniemi 2008, 110-112.

¹⁰²⁶ Menetelmälliset valinnat esitetään kootusti tiivistelmässä ja laajemmin luvussa 10 (Turpeenniemi 2008, tiivistelmä, 113-128).

¹⁰²⁷ Turpeenniemi 2008, luku 4.

¹⁰²⁸ Turpeenniemi 2008, luku 5.6.

työhyvinvointi, coping¹⁰²⁹, teorian ja käytännön suhteet¹⁰³⁰, kvalifikaatio, asiantuntijuus^{1031, 1032}, kompetenssi.

Keskeiset tulokset: Lähes puolet (42 %) hyvinvointialojen opettajista koki stressiä, mutta suurin osa (85 %) oli tyytyväisiä työhönsä. Terveyden heikoksi kokeminen, matala työtyytyväisyyden aste, yli 40-tuntinen työviikko, tutkimus- ja kehittämisosaamisen hallinnan puutteiden tunnistaminen ja työn vaikeaksi kokeminen selittivät hyvinvointialojen opettajien stressin kokemista. Pahimpia hyvinvointialojen opettajien työstä johdettavia stressin lähteitä olivat kiire, työtehtävien suunnitteluun osallistumisen puute sekä rooli organisaatiossa, organisaation kulttuuri, koti ja vapaa-aika. Vähiten stressiä aiheuttivat urakehitys ja opiskelijat.

Stressin lähteitä voitiin selittää iällä, koetulla terveydellä, työtyytyväisyydellä, tutkintotavoitteisella opiskelulla, ammattitaidon ylläpitämisellä, ammattikorkeakouluopettajien työn hallinnan eri osa-alueilla, osallistumismahdollisuuksilla täydennyskoulutukseen ja siitä saadulla annilla, käytetyllä työajalla sekä työsuhteella.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa saatuja tuloksia voidaan hyödyntää terveydenhuoltoalan opettajien koulutuksessa, työterveyshuollossa, ammattikorkeakoulujen organisaatioiden kehittämisessä, työelämän laadun parantamisessa ja työhyvinvoinnin edistämässä. Tekijä esittää kymmenen toimenpide-ehdotusta.¹⁰³³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkijan toiminnan tulee olla rehellistä, huolellista ja loogista. Tähän on pyritty sekä tiedonhankinnan, tiedonkeruun että analysoinnin yhteydessä ja tulokset on raportoitu aineistoon pohjautuen. Kaksi ammattikorkeakoulua kieltäytyi tutkimuksesta tutkimusluvan hakemisen yhteydessä. Vastaajilla oli mahdollisuus ottaa tutkijaan yhteyttä saadakseen tarkempia tietoja tutkimuksesta. (Turpeenniemi 2008, 127.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: 12 ammattikorkeakoulua.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Antikainen, Pekka 2002, Auvinen, Pekka 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Heinonen, Jarmo 2006, Herranen, Jatta 2003, Jaatinen, Päivi 1999, Kaaresvirta, Päivi 2004, Kilpiäinen, Seppo 2003, Kolehmainen, Seppo 1997, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Peltokallio, Liisa 2000, Rekola, Leena 2003, Salminen, Hannele 2001, Tiusanen, Olavi 2006, Toikka, Mirja 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: ei ole.

2009

(Altmäe, Arvi)¹⁰³⁴

Brunou, Sinikka

¹⁰²⁹ Coping voidaan suomentaa mm. tilanteiden hallinnaksi, elämänhallinnaksi, sopeutumiseksi tai selviämiseksi. Käsitteen tarkastelua: Turpeenniemi 2008, 83.

¹⁰³⁰ "[P]yrittiin vahvistamaan - - - teoreettista hallintaa, väheksymättä lainkaan oman ammattialansa käytännön työelämän tuntemista. Vain tällainen - - - kaksitahoinen orientaatio antaa riittävän ammattitaidon." (Turpeenniemi 2008,31.)

¹⁰³¹ Asiantuntijuuden malleina esitellään Dreyfusin & Dreyfusin malli sekä Bennerin vaiheteoria. Yksittäismaininta myös Berlineristä (Turpeenniemi 2008, 31-33). Mahdollisesti David C. Berliner, esim. Learning about and learning from expert teachers. *International journal of educational research* 35.5 (2001): 463-482.

¹⁰³² Ammattikorkeakoulun opettajan asiantuntijuus koostuu neljästä alueesta: kehittämis- ja tutkimusosaamisesta, työelämän osaamisesta, substanssiosaamisesta ja korkeakoulupedagogiikan osaamisesta (Turpeenniemi 2008, 33).

¹⁰³³ Turpeenniemi 2008, 240.

¹⁰³⁴ Arvi Altmäen (2009) väitöskirja "Koulutuksen laatu Viron tekniikan alan ammattikorkeakouluissa" rajataan Suomen ammattikorkeakouluja koskevan tarkastelun ulkopuolelle.

Immonen-Orpana, Päivi**Kettunen, Juha****Kohtamäki, Vuokko****Lahtinen, Päivikki****Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa****Pitkäranta, Ari****Rautajoki, Arto M.****Vidgrén, Mervi***Brunou: Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjattujen käytännön harjoittelujen aikana ilmenneet eettiset ongelmat*

tekijä	Brunou, Sinikka	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjattujen käytännön harjoittelujen aikana ilmenneet eettiset ongelmat		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	koulutus, terveysala, ongelmat, harjoittelu, harjoittelijat, terveydenhuolto, eettisyys, työharjoittelu, käytännön opetus, opetus, etiikka, hoitotyö, sairaanhoitajat, opiskelijat, ammattietiikka		
muut hakusanat	students nursing, preceptorship, nursing practical, counseling, ethics professional, teaching (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli 1) kartoittaa opintojen eri vaiheissa olevien sairaanhoidajaopiskelijoiden ja heitä ohjaavien hoitajien näkemyksiä eettisistä ongelmista ja niiden ratkaisuista ja 2) kuvata ja analysoida sairaanhoitajiksi valmistuvien opiskelijoiden eettisten ongelmien havaitsemista, ratkaisemista, niiden opetusta ja itseohjausta tiedonhankkimisessa sekä niihin yhteydessä olevia tekijöitä.¹⁰³⁵

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, sisällönanalyysi¹⁰³⁶, kirjallisuuskatsaus

Aineisto(t): esseekysymykset opiskelijoille (N=18), kysely ohjaaville hoitajille (N=115), ryhmähaastattelut (hoitajat N=81, yhteensä 10 haastattelua), internet-kysely (N=319)¹⁰³⁷

Viitekehykset: käytännön harjoittelu, eettiset ongelmat, tiedonhankinta, ammattietiikka

Keskeiset tulokset: Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjatussa käytännön harjoittelussa ilmenneet eettiset ongelmat liittyivät potilaaseen tai asiakkaaseen, hoitohenkilökuntaan ja opiskelijaan. Ratkaisut puolestaan liittyivät valmistautumiseen ja toimimiseen ongelman ratkaisemiseksi. Ongelmat luokiteltiin oikeus-, eetos- ja oikeellisuusongelmiin sekä yksilöllisiin ja rakennetekijöihin. Eettisten ongelmien ratkaisut luokiteltiin ohjaaja-, henkilökunta- ja asiantuntijasuuntautumiseen, potilas-, asiakas- ja omaissuuntautumiseen sekä asiassuuntautumiseen. Valmistumassa olevat sairaanhoidajaopiskelijat olivat havainneet eettisiä ongelmia itsenäisesti ja yhdessä hoitohenkilökunnan kanssa kaikilla käytännön harjoittelujaksoilla melko paljon, mutta ratkaisseet niitä vähemmän. Eniten eettisiä ongelmia oli havaittu ja ratkaistu psykiatrisen hoitotyön harjoittelujaksolla. Sairaanhoidajaopiskelijoiden eettisten ongelmien havaitseminen ja ratkaiseminen oli heidän oman käsityksensä mukaan muuttunut myönteisesti koulutuksen aikana. Eettisten ongelmien havaitsemiseen ja ratkaisemiseen yhteydessä olevia tekijöitä olivat opetus ja itseohjaus tiedonhankinnassa.

¹⁰³⁵ Brunou 2009, 43.

¹⁰³⁶ Sisällönanalyysin vaiheet, ks. Brunou 2009, 52.

¹⁰³⁷ Brunou 2009, 47-48.

Sukupuoli, koulutussuuntaus ja ikä olivat yhteydessä opiskelijoiden eettisten ongelmien havaitsemiseen ja ratkaisemiseen sekä itseohjaukseen.¹⁰³⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulokset osoittivat tarpeen keskustella siitä, millä tavalla opiskelijat itse voivat ohjatussa käytännön harjoittelussa edistää eettistä toimintaa. Ohjaustilanteissa tulisi enemmän keskustella siitä, mitä opiskelijoiden havainnoista. Kokemuksia, tilanteita ja esimerkkejä tulisi käsitellä ratkaisuja perustellen. Opiskelijalle tulisi tarjota esimerkkiongelmia ratkaistavaksi Hoitotyön opiskelijat tarvitsevat säädöstiedon osaamisen lisäksi koulutuksen aikana käytännön tilannetietoa: esimerkkejä ja toimintaohjeita siitä, kuinka hoitajana ja opiskelijana voi ja tulee huolehtia potilaslain¹⁰³⁹ toteutumisesta.¹⁰⁴⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Internet-kyselyn lomaketta voi pitää vastaajien näkökulmasta vaativana sekä eettinen ongelma -käsitteen että kyselylomakkeessa esiintyneiden samankaltaisten kysymysten ja avointen kysymysten määrän vuoksi. Ryhmähaastattelua litteroitaessa oli mahdotonta identifioida keskustelijoita.¹⁰⁴¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: 21 suomenkielistä ammattikorkeakoulua, joista valmistui tutkimusajankohtana opiskelijoita nuorisosaasteen sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajakoulutuksesta, (1 ammattikorkeakoulu esitutkimuksessa ja muut 20 varsinaisessa tutkimuksessa).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Friman, Mervi 2004, Heikkilä, Asta 2005.

Saadut viittaukset: Numminen, Olivia 2010, Romppanen, Maija 2011.

Immonen-Orpana: Onnistuneen ikääntymisen ymmärrystä rakentamassa: fysioterapeuttiopiskelijoiden oppiminen kestävästä kehitystä edistävän kasvatuksen kehityksessä

tekijä	Immonen-Orpana, Päivi	julkaisu vuosi	2009
nimeke	Onnistuneen ikääntymisen ymmärrystä rakentamassa: fysioterapeuttiopiskelijoiden oppiminen kestävästä kehitystä edistävän kasvatuksen kehityksessä		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	käyttäytymistieteellinen tiedekunta, soveltavan kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	ammattitaito, fysioterapeutit, fysioterapia, ikääntyminen, ikääntyneet, kasvatusta, kestävä kehitys, korkeakoulupedagogiikka, käsitteet, käsitykset, käsitteenmuodostus, miellekartat, opetusmenetelmät, opiskelijat, oppiminen, pätevyys		
muut hakusanat	tiedonrakentaminen, tiedonrakentelu		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli tuoda esille ammattikorkeakoulun¹⁰⁴² ja sen kehittämisen kehittämispohjaisen oppimisen toimintamallin mahdollisuuksia tukea kestävästä kehitystä edistävää kasvatusta, fysioterapeuttiopiskelijoiden korkealaatuista oppimista ja kompetenssien kehittymistä. Tutkimusongelmat: 1. Minkä verran ja millaisia yksilöllisiä käsityksiä - käsitteitä, propositioita ja käsiterakenteita - opiskelijat tuottavat onnistunut ikääntyminen -käsitteestä tutkimuksen eri vaiheissa: a) ennen opintojaksoa, b) opintojakson jälkeen ja c) yhteisen tiedonrakentamisen jälkeen? 2. Mitä tapahtuu yhteisessä tiedonrakentamisessa? a) Millainen on opiskelijaryhmän CMap-Tools-ohjelmistoa hyödyntävä yhteinen tiedonrakentamisen prosessi onnistunut ikääntyminen -käsitteestä opintojakson jälkeen? b) Minkä verran ja millaisia käsitteitä, propositioita ja käsiterakenteita opiskelijaryhmät tuottavat yhteisesti laadittuun käsiterakentamiseen? c) Millaisia vaikutuksia yhteisellä tiedonrakentamisella on yksilöllisiin käsityksiin? 3. Mitä

¹⁰³⁸ Brunou 2009, tiivistelmä.

¹⁰³⁹ Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992.

¹⁰⁴⁰ Brunou 2009, 112.

¹⁰⁴¹ Brunou 2009, 55, 102-106.

¹⁰⁴² Laurea-ammattikorkeakoulu.

voidaan päätellä fysioterapian kompetenssien kehittymisestä 1. ja 2. tutkimusongelmien tulosten perusteella?¹⁰⁴³ Tutkimusongelmat sisältävät yhteensä 6 alaongelmaa tai –kysymystä.

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, design-tutkimus, kehittämistutkimus, triangulaatio, käsittekarttojen analyysi, videonauhoitukset

Aineisto(t): aineisto käsittää Laurea-ammattikorkeakoulun syventävän vaiheen fysioterapeuttiopiskelijaryhmän (N = 22) tuotoksia. Tutkimuksen aineistona olivat yksilölliset käsittekartat, yhteisesti laaditut käsittekartat sekä näiden laadintaprosessin videonauhoite ja CMap-Tools-ohjelmiston tuottama tallenne.¹⁰⁴⁴

Viitekehykset: korkeakoulupedagogiikka, käsitteenmuodostus, kehittämispohjainen oppiminen, Learning by Developing (LbD), tiedonrakentaminen, kompetenssi, käsitteet, käsittekartat, CMap-Tools-ohjelmisto, Bologna-prosessi, systeemisyy, Coping at Home -tutkimushanke

Keskeiset tulokset: Käsittekarttatyöskentelyyn pohjautuva yhteinen tiedonrakentaminen tuki yksilöllistä oppimista. Työskentelyn edetessä opiskelijat luopuivat monista aikaisemmista arkikäsitteistään ja toivat käsittekarttoihinsa runsaasti yhteisessä tiedonrakentamistilanteessa esiin tulleita käsityksiä. Tiedon tuottamiseen liittyvät näkökulmat puuttuivat kokonaan eurooppalaisesta korkeakoulututkimuksen viitekehyksestä.¹⁰⁴⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa tarkasteltiin käsityksiä käsitteiden ja propositioiden kautta, mutta tutkimuksessa ei arvioitu, antavatko tutkittavat henkilöt samanlaisen merkityksen yksilöllisissä käsittekartoissa ilmaistuille käsitteille. Tulevaisuuden haasteeksi jää selvittää, ajattelivatko opiskelijat samalla tavalla ja millaisia merkityksiä he antaisivat yhdessä tuotetuille käsitteille. Kestävää kehitystä edistävä kasvatus tulisi nähdä yleissivistävänä. Tietoisuus kestävän kehityksen periaatteista, systeeminen, holistinen, osallistava, eettinen ja kriittinen näkökulma tulisi integroida kaikkeen opetukseen. Jos ammattikorkeakoulut arvioisivat systemaattisesti tutkimus- ja kehittämishankkeittensa kestävää kehitystä edistävän vaikutuksen, sen käsitteet ja periaatteet, holistinen näkökulma, tulisivat käsitetasolla tutuiksi hankkeessa työskenteleville opiskelijoille, opettajille ja työelämän kumppaneille.¹⁰⁴⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen empiirisessä toteutuksessa on pyritty metodiseen kurinalaisuuteen ja systemaattisuuteen. Aineiston analyysissa on pyritty huoleellisuuteen ja tarkkuuteen perehtymällä aineistoon perusteellisesti. Myös aineiston analyysi on kuvattu tarkasti. Tutkittavat itse käsitteellistivät omat käsityksensä. Tutkija siirsi alkuvaiheen käsin piirretyt kartat digitaaliseen muotoon CmapTools-työkalulla. Jos tutkimus olisi tehty muualla kuin suomalaisessa ammattikorkeakoulussa, asetelma olisi voinut muuttua.¹⁰⁴⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kettunen: *Essays on strategic management and quality assurance*

tekijä	Kettunen, Juha	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Essays on strategic management and quality assurance		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	(osajulkaisut) ¹⁰⁴⁸
tiedekunta ja yksikkö	teknillinen tiedekunta, tuotantotalouden osasto		

¹⁰⁴³ Immonen-Orpana 2009, tiivistelmä.

¹⁰⁴⁴ Immonen-Orpana 2009, tiivistelmä.

¹⁰⁴⁵ Immonen-Orpana 2009, 169.

¹⁰⁴⁶ Immonen-Orpana 2009, 172-174.

¹⁰⁴⁷ ”CMapTools on käytössä ympäri maailmaa, mutta korkeakouluissa sen käyttö näyttäisi olevan tutkimuksien perusteella vielä melko vähäistä.” (Immonen-Orpana 2009, 155.)

¹⁰⁴⁸ Artikkeliväitöskirja, 8 artikkelia eri julkaisuissa. Luettelo alkuperäisistä artikkeleista, ks. Kettunen 2009, s. 39.

YSO-asiasanat	korkea-asteen koulutus, korkeakoulut, ammattikorkeakoulukirjastot, strateginen johtaminen, strateginen suunnittelu, laadunvarmistus, arviointi, tasapainotettu mittaristo, laadunvalvonta
muut hakusanat	verkostostrategia, evaluation, higher education, network, quality assurance, strategic management, strategiakartta

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tehtävänä on tuottaa strategisen suunnittelun ja laadunvarmistuksen viitekehys korkeakoulutuksen instituutioita varten.

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, strategiakartta

Aineisto(t): Tutkimuksen aineistoja ei esitellä yhteenveto-osassa.

Viitekehykset: Bolognan prosessi, strategiat, strateginen johtaminen, strateginen suunnittelu, laadunvarmistus, arviointi, tasapainotettu mittaristo, laadunvalvonta, johdon informaatiojärjestelmät¹⁰⁴⁹, Turun kaupunki, organisaatiomuisti¹⁰⁵⁰

Keskeiset tulokset: Tutkimus osoittaa, että tasapainotettua mittaristoa (balanced scorecard) voidaan käyttää strategiseen suunnitteluun eri tasoilla: kansallisella tasolla tarkastellaan ammattikorkeakouluverkoston strategiaa ja ammattikorkeakoulukirjastojen toiminnallisen strategian suunnittelua, alueellisella tasolla tutkimus esittää korkeakoulutuksen instituutioiden verkostostrategian sekä Turun ammattikorkeakoulun strategian osana Turun kaupungin strategiaa. Instituutiotasolla tarkastellaan täydennyskoulutuksen kilpailustrategioita. Korkeakoulutuksen instituutioiden ja niiden toiminnan arviointi on satunnaista, epätarkkaa ja epävarmaa, jollei käytetä yhteistä arviointikehikkoa. Tutkimuksessa tuotettu strategiakartta laajentaa Goddardin ja Chattertonin (2003)¹⁰⁵¹ sekä OECD:n (2007)¹⁰⁵² tuottamia käsitteellisiä kehikoita.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Koulutusorganisaatioiden johto voi hyödyntää tutkimuksen tuloksia parantaakseen strategista johtamista ja laadunvarmistusta.

Tutkimuksen rajoitukset: Väitöskirjan kokonaisuus muodostuu tapaustutkimuksista ja koskee erityisesti yhtä ammattikorkeakoulua ja sen suhdetta sijaintikaupunkiinsa. Yhteenveto-osassa ei ole tarkasteltu kokonaisuutta luotettavuuden kannalta.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Vuori, Johanna 2011, Kämäräinen, Juha 2018.

Kohtamäki: Financial autonomy in higher education institutions : perspectives of senior management of Finnish AMK institutions

tekijä	Kohtamäki, Vuokko	julkaisu vuosi	2009
nimeke	Financial autonomy in higher education institutions : perspectives of senior management of Finnish AMK institutions		

¹⁰⁴⁹ Tasapainotettu mittaristo ei ole pelkästään strategisten suunnitelmien viestinnän ja toteutuksen työkalu vaan myös strategioiden suunnittelun työkalu kaikkien näkökulmien ottamiseksi huomioon ("takes all perspectives into account") ja selkeiden strategisten tavoitteiden määrittelyyn. Se olettaa kausaalisuhteiden vallitsevan tavoitteiden välillä ja määrittelee strategian teemoina, joiden johto uskoo toteutettuina johtavan haluttuihin tuloksiin. (Kettunen 2009, 31).

¹⁰⁵⁰ Kettunen 2009. The collective process and memory of strategic management. In: Girard JP (ed) 2009. Building organizational memories: will you know what you knew? Hersley (PA): IGI Global:148-163.

¹⁰⁵¹ Goddard, J.B. & Chatterton, P. 2003. The response of universities to regional needs. Economic Geography of Higher Education: Knowledge Infrastructure and Learning Region.

¹⁰⁵² OECD 2007. Higher education and regions, Globally competitive, locally engaged, Organisation for Economic Co-operation and Development. Paris: OECD Publishing.

yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	talous, autonomia, johtaminen, oikeusasema, resurssit, taloudellinen ohjaus, ohjaus (hallinta), valvonta		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Raportti jakautuu kahteen osaan: I osassa esitellään suomalaisten ammattikorkeakoulujen taloudellisen autonomian perusteet. II osassa täsmennetään tutkimuksen teoreettista viitekehystä. Tutkimusongelma jakautuu pääongelmaan ja alaongelmiin. Pääongelma: Kuinka yksittäisten ammattikorkeakoulujen ylläpitäjien taloudellinen autonomia rakentuu suhteessa rahoittajiin? Alaongelmat: 1. Miten ammattikorkeakoulujen taloudellista autonomiaa valvotaan ja miten siihen vaikuttaa opetusministeriön ja ylläpitäjien taholta?, 2. Miten yksittäinen ammattikorkeakoulu toimii parantaakseen taloudellista autonomiaansa?, 3. Miten ammattikorkeakoulut tunnustetaan yksilöllisinä toimijoina (as entities) suhteessa taloudelliseen autonomiaansa?¹⁰⁵³

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, monitapaustutkimus, haastattelututkimus, teoreettinen otanta¹⁰⁵⁴, sisällönanalyysi. Tutkimuksen lähtökohdat on tiivistetty taulukkoon: Kohtamäki 2009, 112.

Aineisto(t): haastatteluaineistot, asiakirja-aineistot (yhteenveto Kohtamäki 2009, 109).

Viitekehykset: talous (korkeakoulut), korkeakoulujen autonomia, korkeakoulujen talous, autonomia, strategiat, taloudellinen autonomia, resurssiriippuvuusteoria¹⁰⁵⁵, abduktio.¹⁰⁵⁶

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulujen ylläpitäjät eivät ole toimijoina ja organisaatioina keskenään samanlaisia, vaan niitä on neljää tyyppiä, joten niiden intressit voivat vaihdella. Ammattikorkeakoulujen ohjaus jakautuu valtiolliseen ja paikalliseen. Ohjauksessa voi vaikuttaa eri toimijoiden ristiriitaisia intressejä. Ammattikorkeakoulut toimivat toisistaan eroavissa poliittisissa ympäristöissä, mikä heijastuu niiden strategioissa. Ammattikorkeakoulujen autonomian tutkimuksessa on sovellettu instituution (institutional autonomy), talouden (financial autonomy) ja itsehallinnon (self-government) näkökulmia. Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin systeemin ja instituution tasoja ylläpitäjäorganisaation ja valtion muodossa. Sekä ylläpitäjillä että opetusministeriöllä oli merkittävät roolit ammattikorkeakoulujen ohjauksessa. Ammattikorkeakoulujen autonomian sisäiset tekijät (internal matters) havaittiin epäselviksi (unclear). Taloudellisen autonomian ala vaihtelee huomattavasti: ei ole selkeästi kapeaa ja laajaa autonomiaa. Autonomiaa tarkasteltiin resurssinäkökulmasta (rahoituksen hankinta ja kohdentaminen) ja entiteettinäkökulmasta (lain, sisäisen hallinnon ja talousyksikön kannalta).

Tutkimuksessa havaittiin, että taloudellisen autonomian kansallisilla kehyksillä oli vaikutusta paikallisiin talouskehyksiin. Toisaalta paikallisesti luodut taloudelliset kehykset ja paikallinen ohjaus ylläpitäjien taholta vaikutti tutkittuihin instituutioihin ja niiden toiminnallisiin yksiköihin. Ylläpitäjät loivat hallinnollista kontekstia, harjoittivat taloudellista ohjausta (financial management and steering) sekä kontrolloivat erityisesti resurssien hankintaa ja kohdentamista. Tutkitut instituutiot olivat taloudellisen autonomiansa aktiivisia toimijoita.¹⁰⁵⁷

¹⁰⁵³ Kohtamäki 2009, 28, 29, 99. Tutkimuksen rakenne kaaviomuodossa: mts., 30.

¹⁰⁵⁴ Purposive sampling (Kohtamäki 2009, 112).

¹⁰⁵⁵ Pfeffer, J. & Salancik, G.R. 2003. The external control of organizations: A resource dependence perspective. Stanford University Press.

¹⁰⁵⁶ "Tutkimus käynnistyi induktiivisesti tarkastelemalla kohdeilmiötä, mutta sen logiikka on abduktiivista" (Kohtamäki 2009, 115). Viittaukset: Patton 2002. Qualitative Research and Evaluation Methods. 3rd ed. California: Sage. Denzin & Lincoln 2003. Introduction: The Discipline and Practice of Qualitative Research. In: Denzin & Lincoln (eds.) The Landscape of Qualitative Research. Kooste viitekehysistä: Kohtamäki 2009, 112.

¹⁰⁵⁷ Kohtamäki 2009, 56,66, 68, 79-80.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ammattikorkeakouluja rahoittavat etupäässä opetusministeriö ja ylläpitäjät. Vaikka muiden rahoituslähteiden osuus on suhteellisesti pienempi, muiden rahoituslähteiden merkitystä on syytä tutkia. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen taloudellisen autonomian vertailu näyttää tutkimushaasteena tulevaisuudessa. Yliopistojen rahoitusaseman muuttuminen [joka on nyttemmin toteutunut¹⁰⁵⁸] muodostaa kiinnostavan vertailuasetelman ammattikorkeakouluihin nähden.¹⁰⁵⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Monitapaustutkimuksena tutkimuksen tuloksia arvioidaan uskottavuuden (credibility) ja siirrettävyyden (transferability) kannalta validiteetin ja reliabiliteetin sijasta. Uskottavuus liittyy datan laatuun, analyysin suorittamiseen ja tutkijan kompetenssiin. Siirrettävyys viittaa mahdollisuuteen, että tuloksilla on merkitystä toisille samassa tilanteessa oleville.¹⁰⁶⁰ Kukin tutkimuksessa sovellettu viitekehys kohdistaa huomiota vain rajoitettuun näkökulmaan: valittu kehys tarkastelee valtion ja ylläpitäjän näkökulmia. On tutkittava empiirisesti, miten autonomia ilmenee yksittäisessä ammattikorkeakoulussa.¹⁰⁶¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuksessa oli mukana kuusi ammattikorkeakoulua (Kohtamäki 2009, 187).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Pekka 2002, Herranen, Jatta 2003, Jaatinen, Päivi 1999, Kotila, Hannu 2000, Könnilä, Paula 1999, Nyyssölä, Hannu 2008, Raudaskoski, Leena 2000, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: Lyytinen, Anu 2011, Vuori, Johanna 2011, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Pekkola, Elias 2014, Linna, Jukka 2016, Kuoppala, Eeva 2019.

Lahtinen: Ikääntyvän opettajan ammatillista kasvua ja osaamista tukeva johtaminen ammattikorkeakoulussa

tekijä	Lahtinen, Päivikki	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Ikääntyvän opettajan ammatillista kasvua ja osaamista tukeva johtaminen ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	opettajat, ammatillisten opintojen opettajat, ikääntyminen, ikääntyvät työntekijät, ammatillinen kehitys, osaaminen, ikäjohtaminen, johtaminen, terveysala, fenomenografia		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan ikääntyvien ammattikorkeakoulussa työskentelevien terveysalan opettajien ja heidän esimiestensä käsityksiä ikääntyvien opettajien osaamisesta ja ammatillisesta kasvusta sekä ikäjohtamisesta ja työstä. Tutkimuskysymykset: Millaisia käsityksiä haastateltavilla on johtamisen yhteydestä ikääntyvien opettajien osaamiseen ja voimaantumiseen? Millaisia käsityksiä haastateltavilla on johtamisen yhteydestä ikääntyvien opettajien ammatilliseen kasvuun ja työhön?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, fenomenografia¹⁰⁶², teemahaastattelu, face validity (ilmivaliditeetti).

¹⁰⁵⁸ Yliopistolaki 558/2009.

¹⁰⁵⁹ Luku 8.6 (Kohtamäki 2009, 207-208).

¹⁰⁶⁰ Luku 6.4. (Kohtamäki 2009, 111-115).

¹⁰⁶¹ Kohtamäki 2009, 97. Eräät organisaatioteoriat pyrkivät häivyttämään organisaation itsenäisenä ja tarkastelevat sitä ympäristönsä osana. Viittaus: Meyer, J., & Rowan, B. (1991). Institutionalized organizations: formal organizations as myth and ceremony. Di Maggio y Powell, The New Institutionalism in Organizational Analysis, Chicago University Press, Chicago: 47.

¹⁰⁶² *Fenomenografisessa analyysissä keskeistä on muodostaa kategoriat, jotka kuvaavat aineistossa esiintyvien käsitysten ja kokemusten variaatiota, laadullisesti erilaisia tapoja ymmärtää tutkittava ilmiö* (Lahtinen 2009,91).

Aineisto(t): haastatteluaineisto (N=19)¹⁰⁶³.

Viitekehykset: käsitykset, fenomenografia, ikääntyminen¹⁰⁶⁴, johtaminen, ikäjohtaminen, transformatiomaallinen johtaminen¹⁰⁶⁵, voimaantuminen.¹⁰⁶⁶

Keskeiset tulokset: Johtamiseen liittyvissä käsityksissä korostuu eri-ikäisten työntekijöiden johtaminen ja ikääntyvien tukeminen. Eräitä näkökulmia olivat: ikääntyvien osaamisen arvostaminen, osaamisen jatkuvuuden turvaaminen ja voimaantumista edistävä johtaminen.¹⁰⁶⁷

Ikääntyvän opettajan osaamista ja voimaantumista tukevan johtamisen kategoriat kaaviomuodossa: Lahtinen 2009, 101. Ammatillisen kasvun rinnalla on tärkeää tukea työntekijän kasvua ihmisenä. Esimiehen tuki ja kannustus sekä oikeanlaisten työhaasteiden asettaminen edistää työssä jaksamista.¹⁰⁶⁸ Opettajien ja esimiesten käsitykset erosivat toisistaan ATK-taitojen ja verkkopedagogiikan sekä työsuunnitelmien laadinnan osalta. Esimiehet olivat huolissaan työntekijöiden haluttomuudesta kehittää em. taitoja (Lahtinen 2009, 134).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksia ei voi sellaisenaan yleistää. Jatkotutkimukseen on mahdollista laajentaa vastaajien kohdejoukkoa muihin ammattiryhmiin, eri organisaatioihin sekä laajemmin julkiselle sektorille. Tällöin valittaisiin kvantitatiivinen tutkimusote yleistettävyyden parantamiseksi.¹⁰⁶⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen tuloksia ei voi sellaisenaan yleistää.¹⁰⁷⁰ Tutkimuksen ilmivaliditeettia (face validity) on parannettu esittelemällä alustavia tuloksia tutkimusryhmälle, joka on todennut ne paikansäilyttäväksi.¹⁰⁷¹ Analyysiprosessin eteneminen on kuvattu kaaviomuodossa: Lahtinen 2009, 94.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: neljä ammattikorkeakoulua, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Auvinen, Pekka 2004, Flinck, Marja 2005, Leskelä, Jori 2005, Mäki, Maire 2000, Mäkisalo, Merja 1998, Mällinen, Sisko 2007, Nikander, Leena 2003, Raudaskoski, Leena 2000, Salminen, Hannele 2001, Savonmäki, Pasi 2007, Tiusanen, Olavi 2006, Toikka, Mirja 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Johnson, Esko 2011, Vuori, Johanna 2011, Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Turtiainen, Tarja 2020.

---

¹⁰⁶³ Lahtinen 2009, tiivistelmä.

¹⁰⁶⁴ Ikääntyvä tarkoittaa tässä tutkimuksessa yli 45-vuotiasta henkilöä (Lahtinen 2009, tiivistelmä).

¹⁰⁶⁵ Transformationaaliset johtajat inspiroivat työntekijöitä ylittämään mielenkiintonsa rajat organisaation hyväksi (Lahtinen 2009, 36). Viittaukset: Trofino 2000. Transformational leadership: moving total quality management to world-class organizations. *International Nursing Review* 47(4), 232-242. Takala, T. & Aaltio, I. 2005. Charismatic leadership and ethics from gender perspective. *EJBO – Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies* 10 (1), 1-14.

¹⁰⁶⁶ Tutkimuksessa todetaan, että voimaantuminen on heikosti määritelty ja sillä on iskusanan luonnetta (Lahtinen 2009, 49). Voimaantumiseen liittyy sekä henkilökohtainen että toisen tukemisen aspekti (mts., 51). Voimaantuminen on dynaaminen oppimisprosessi, jossa henkilö vahvistaa *näkemystään kompetensistaan, itseluottamuksestaan ja halustaan sitoutua yhä laajemmalle toiminta-alueelle* (mts.).

¹⁰⁶⁷ Luku 5.4. (Lahtinen 2009, 153-156).

¹⁰⁶⁸ Lahtinen 2009, 169.

¹⁰⁶⁹ Lahtinen 2009, 169-170.

¹⁰⁷⁰ Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 5.3.5. (Lahtinen 2009, 95-96) ja eettisiä kysymyksiä luvussa 5.4. (mts., 96-99).

¹⁰⁷¹ Tekstissä muodossa *face-validiteetti* (Lahtinen 2009, 95-96).

Neuvonen-Rauhala: Työelämälähtöisyyden määrittäminen ja käyttäminen ammattikorkeakoulun jatkotutkintokokeilussa

tekijä	Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa	julkaisu vuosi	2009
nimeke	Työelämälähtöisyyden määrittäminen ja käyttäminen ammattikorkeakoulun jatkotutkintokokeilussa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, yhteiskuntapolitiikka		
YSO-asiasanat	korkea-asteen koulutus, korkeakouluopetus, aikuiskoulutus, jatkotutkinnot, työelämä, työelämälähtöisyys, työelämäyhteydet, koulutuspolitiikka, toimijaverkkoteoria, korkeakoulupolitiikka		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on kuvata, tarkastella ja ymmärtää ammattikorkeakoulun jatkotutkintokokeilua työelämälähtöisyyden näkökulmasta: sen tunnuspiirteitä sekä yhteyksiä työelämään. Tutkimuskysymykset: Mistä jatkotutkintokokeilun toimijaverkko koostuu? Miten toimijat määrittävät työelämälähtöisyyden jatkotutkintokokeilussa? Miten työelämälähtöisyys muokkautui jatkotutkintokokeilussa?

Tutkimusmenetelmä(t): Tutkimus perustuu pääasiallisesti jatkotutkintokokeilun arviointi- ja seurantadokumenttien sekä osin myös kokeilun valmistelu- ja päätöksentekodokumenttien aineisto- ja teorialähtöiseen toimijaverkkoanalyysiin. Pääpaino dokumenttien analyyseissä on arviointi- ja seurantadokumenteissa, koska ne ovat jatkotutkintokokeilulle samanaikaiset ja keskenään keskusteleuvia eli intertekstuaalisia.

Aineisto(t): Tutkimusaineistona on käytetty jatkotutkintokokeilun asiakirjamateriaalia ja sitä koskevia julkaisuja, koska niitä on runsaasti saatavilla ja monipuolisella tavalla koottuna.

Viitekehykset: toimijaverkkoteoria, Bolognan prosessi, Bourdieun kenttäteoria¹⁰⁷², työelämälähtöisyys, systeemiteoria, autopoieettinen systeemiteoria¹⁰⁷³, kolmikanta, teorian ja käytännön suhteet

Keskeiset tulokset: Jatkotutkintokokeilun toimijaverkko koostui kokeilua ohjaavista ja toteuttavista sekä sidosryhmätoimijoista.¹⁰⁷⁴ Ohjaavia toimijoita olivat opetusministeriö, ministeriön nimeämä koordinaatio- ja seurantaryhmä sekä kokeilulaki. Toteuttavia toimijoita olivat jatkotutkintokokeilun koulutusohjelman yliopettajat, opiskelijat ja heidän yhteyshenkilönsä työelämässä. Sidosryhmätoimijat pyrkivät vaikuttamaan omien intressiensä mukaisesti jatkotutkinnon puolesta tai sitä vastaan. Tutkimus osoitti, että toimijaverkkoteoria soveltuu empiirisen aineiston käsittelyä ohjaavaksi viitekehyykseksi, joka auttaa asettamaan toimijoita ja tapahtumia uuteen tapauskohtaiseen sosiaaliseen järjestykseen tietyinä ajankohtana.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimuksissa olisi tarkasteltava enemmän sitä, miten työelämälähtöisyys kehittyi tiedontuotannon ja työelämän yhteistyömuotojen näkökulmasta. Olisi selvitettävä, miten korkeakoulujen lupaukset jatkotutkinnon kehittämisestä ovat toteutuneet sekä miten tutkimus- ja kehittämistoiminta kytketty ylempään ammattikorkeakoulututkintoon.

Tutkimuksen rajoitukset: Toimijaverkkoteoriaa sovellettaessa toimijoiden tunnistamiseen liittyy epävarmuuksia, koska toimijoita voi olla paljon. Myös ei-inhimillisten toimijoiden tunnistaminen saattaa olla hankalaa. Toimijaverkkoteorian mukainen toimijoiden ja tapahtumien kunnioittaminen tuottaa kuvausta ja analyysia, jossa sosiaaliset yhteydet ja järjestys muodostuu sellaisina kuin toimijat ne hahmottavat - ilman, että tutkija osoittaisi tietävänsä paremmin, joskin osallistuu aihetta koskevaan keskusteluun. Tutkijan ei ole syytä asettaa kyseenalaiseksi sitä, miten toimijat itse kuvaavat ja määrittelevät tapahtumat.

¹⁰⁷² Neuvonen-Rauhala 2009, 22-23. Viittaus: Luhmann 1995. Social Systems. Luhmann 2004. Luhmann 2004. Ekologisen kommunikaatio.

¹⁰⁷³ Poisvalittu, ks. perusteluita Neuvonen-Rauhala 2009, 22.

¹⁰⁷⁴ Koostetaulukko jatkotutkintokokeilun toimijoista ja näiden tavoitteista, ks. Neuvonen-Rauhala 2009, 90.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu, Liiketalouden alan jatkotutkintokokeilun Pk-yrittäjyyden ja liiketoimintaosaamisen koulutusohjelman muut toteuttajat: Helia, Mikkelin ammattikorkeakoulu, Pohjois-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Pekka 2002, Herranen, Jatta 2003, Mäki, Maire 2000, Raudaskoski, Leena 2000, Rissanen, Riitta 2003, Salminen, Hannele 2001, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: Vuori, Johanna 2011, Jämsä, Ulla 2014, Keinänen, Meiju 2019.

Pitkäranta: Epälineaarinen arvoketju : case - ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan organisointi osaksi epälineaarista arvoketjua

tekijä	Pitkäranta, Ari	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Epälineaarinen arvoketju : case ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan organisointi osaksi epälineaarista arvoketjua		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kauppa- ja hallintotieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	tutkimus- ja kehittämistoiminta, arvoketjut, oppiva organisaatio, johtaminen, viestintätekniikka, vuorovaikutus, klusterit, innovaatiot		
muut hakusanat	klusteriteoria, oppiminen, puutuoteollisuus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä lisäämään ymmärrystä ja tekemään tulkintoja siitä, miten epälineaariset arvoketjut organisoituvat teolliseksi järjestelmäksi. Tavoitteena on ymmärtää ja tulkita arvoketjua sekä mallintaa arvoketjun oppiminen ja johtaminen ammattikorkeakoulun yhteydessä. Tutkimus on rakentamisen markkinointilogistinen tapaustutkimus ja teoreettis-käsitteellinen epälineaarisen arvoketjun analyysi.¹⁰⁷⁵

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus¹⁰⁷⁶, mallintaminen, mallit, hermeneutiikka.¹⁰⁷⁷

Aineisto(t): Aineistoa kuvataan projekteittain luvussa 5¹⁰⁷⁸. Aineistotyyppeihin kuuluvat haastattelut, keskustelut, muistiot, suunnitteluraportit ja havainnoinnit.

Viitekehyykset: puuteollisuus, organisaation oppiminen, oppiva organisaatio, aineeton pääoma, klusteriteoria, innovaatiot, aineistolähtöisyys, kokemuksellisuus, hermeneutiikka, esiyymmärrys¹⁰⁷⁹, sosiaalinen konstruktivismi, tiedon paradigmat, sosiaalisen todellisuuden ilmiöt.

Keskeiset tulokset: Arvoa luova järjestelmä koostuu alueellisesta, toimialakohtaisesta teollisesta yhteistyöstä (klusterista). Tarkastelun perusyksikkö on arvoketju. Klusterissa ovat mukana arvoketjuun osallistuvat yritykset, sitä tukevat lähialueen yritykset, sekä tietoa tuottavat yhteisöt, kuten ammattikorkeakoulu. Arvoketjun uudistumisen mahdollistavia tekijöitä ovat kehittyneet teknologia ja lisääntynyt vuorovaikutus.¹⁰⁸⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tarkoitus on ollut ohjata arvoketjussa tapahtuvaa kulttuurista muutosta.¹⁰⁸¹ Tutkija ei pyrkinyt yleispäteviin tutkimustuloksiin vaan lisäämään tutkimuksen avulla ymmärrystä, esittämään tulkintoja ja antamaan merkityksiä tutkimusaineiston esiintuomille sosiaalisen todellisuuden ilmiöille.

¹⁰⁷⁵ Pitkäranta 2009, tiivistelmä.

¹⁰⁷⁶ "Hermeneutiikkaan perustuvia tutkimusotteita nimitetään yhteiskuntatieteissä yleisnimellä case-tutkimus" (Pitkäranta 2009, 20). Viittaus: Olkkonen 1994:52. Viitattu lähde puuttuu lähdeluettelosta. Kyseessä on todennäköisesti Olkkonen, Tauno 1994. Johdatus teollisuustalouden tutkimustyöhön. Otaniemi : Teknillinen korkeakoulu

¹⁰⁷⁷ Pitkäranta 2009, 20.

¹⁰⁷⁸ Pitkäranta 2009, 48-74.

¹⁰⁷⁹ Pitkäranta 2009, 44.

¹⁰⁸⁰ Pitkäranta 2009, 178-187.

¹⁰⁸¹ Pitkäranta 2009, 179.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkija on itse osa tutkimuksen kohdetta ja tutkimusmetodi on kokemuksellinen, joten tutkimus on luonteeltaan subjektiivista.¹⁰⁸²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea-ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Rautajoki: Asiantuntijuutta vakuuttamassa : opettajien työelämäsuhteen asiantuntijuuspuhe sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston työelämäprojekteissa

tekijä	Rautajoki, Arto M.	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Asiantuntijuutta vakuuttamassa : opettajien työelämäsuhteen asiantuntijuuspuhe sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston työelämäprojekteissa		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Yhteiskuntatieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	ammattitaito, opettajat, puheviestintä, retoriikka, opettajuus, työelämä, projektit, tutkimus- ja kehittämistoiminta, opetus, asiantuntijuus, työelämälähtöisyys, koulutus, sosiaaliala, ammattikieli, kehittämisprojektit, yhteistyö, haastattelututkimus, diskurssianalyysi, oppiminen		
muut hakusanat	faktuaalistaminen, faktuaalistamisstrategiat		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee sosiaalialan ammattikorkeakouluopettajien työelämäsuhteen asiantuntijuuden rakentumisesta, sitä, miten ammattikorkeakouluopettajat rakentavat puheessaan asiantuntijuutensa olemassa olevaksi.¹⁰⁸³

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, haastattelututkimus, aineistolähtöisyys, fokusryhmähaastattelu, diskurssianalyysi.

Aineisto(t): puolentoista tunnin mittaiset fokusryhmähaastattelut kuudesta ammattikorkeakoulusta, haastateltujen sosiaalialan koulutusohjelmien opettajien lukumäärä N=22.¹⁰⁸⁴

Viitekehykset: tutkimus- ja kehittämistoiminta, tietokäsitykset, hiljainen tieto¹⁰⁸⁵, sosiaalinen konstruktio-nismi¹⁰⁸⁶, kontekstuaalinen konstruktio-nismi¹⁰⁸⁷, tutkimuskartta, tutkiva opettaja, faktuaalistaminen, retoriikka, käyttöteoria¹⁰⁸⁸, julkiteoria.

Keskeiset tulokset: Opettajan työelämäsuhteen asiantuntijuuden rakentumisessa nousivat keskeisiksi substanssiosaaminen ja ammatillinen taitotieto, kontekstin tuntemus, käytännön kokemus ja ”hiljainen tieto”, opetus- ja ohjausosaaminen, ammatillis-eettinen osaaminen, arviointiosaaminen, tutkimus- ja kehityso-saaminen, yhteistyö-, vuorovaikutus- ja verkostoitumistaidot, suunnitelmallisuus, organisoititaidot, lu-

¹⁰⁸² Pitkäranta 2009, 21.

¹⁰⁸³ Rautajoki 2009, tiivistelmä. Eksplisiittisiä tutkimuskysymyksiä ei ole yksilöity.

¹⁰⁸⁴ Rautajoki 2009, 24.

¹⁰⁸⁵ Rautajoki 2009, 122. Hiljainen tieto nimetään mm. osaamiseksi ja liitetään asioiden hallintaan ja käytännön koke-mukseen. Kyseessä on yhtä opettajan käyttämistä tiedon lajeista kuvaava muotitermi. (Mts., 122, 277, 281.)

¹⁰⁸⁶ *Sosiaalinen konstruktio-nismi* nimetään tutkimuksen viitekehykseksi ja mainitaan mm. tutkimusasetelman kaavi-ossa (Rautajoki 2009, 33, 37).

¹⁰⁸⁷ Rautajoki 2009, 32.

¹⁰⁸⁸ Rautajoki 2009, 29.

vuus ja joustavuus, jatkuvuudesta ja sitoutumisesta huolehtiminen sekä jatkuva oppiminen sisältäen opettajan tutkivan otteen, reflektoinnin ja kriittisen ajattelun.¹⁰⁸⁹ Asiantuntijuus rakentuu tutkimuksessa kielellisenä artefaktina, jonka opettajat puheessaan tuottavat. Diskurssianalyysin lähtökohtien mukaisesti asiantuntijuuspuhe ei suoraan kerro ulkopuolisesta todellisuudesta.¹⁰⁹⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää ammattikorkeakoulun opettajien pedagogisessa koulutuksessa, opettajien ammatillisen asiantuntijuuden kehittymisen tukemisessa sekä ammattikorkeakoulujen pedagogisessa ja osaamisstrategiatyössä. Myös ammattikorkeakoulun opettajat saavat tutkimustuloksista pohjaa oman asiantuntijuutensa, opettajien puheessaan käyttämien strategioiden ja retoristen keinojen sekä työelämäprojektien oppimisympäristöjen hahmottamiseen ja tietoiseen kehittämiseen.¹⁰⁹¹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta ja merkitystä on arvioitu (Rautajoki 2009, 285-297) hyödyntäen Milesin ja Hubermanin (1994)¹⁰⁹² esittämiä näkökulmia: vahvistettavuus (conformability), luotettavuus (reliability, dependability), vastaavuus (internal validity, credibility), siirrettävyys (external validity, transferability). Tutkimuksen arviointia sisältyy etenkin lukuun 4 (Rautajoki 2009, 86-114).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Espoon-Vantaan ammattikorkeakoulu, Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Friman, Mervi 2004, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Jaatinen, Päivi 1999, Kilpiäinen, Seppo 2003, Kotila, Hannu 2000, Käyhkö, Riitta 2007, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Peltokallio, Liisa 2001, Raudaskoski, Leena 2000, Rissanen, Riitta 2003, Salminen, Leena 2000, Savonmäki, Pasi 2007, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Kullaslahti, Jaana 2011, Vuori, Johanna 2011, Jämsä, Ulla 2014, Laitinen, Eija 2014.

Vidgrén: Koulutusinnovaatiotoiminnan tukemisen ja johtamisen mallintaminen

tekijä	Vidgrén, Mervi	julkaisuvuosi	2009
nimeke	Koulutusinnovaatiotoiminnan tukemisen ja johtamisen mallintaminen		
yliopisto	Kuopio	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	uudistukset, kehittäminen, opetus, korkea-asteen koulutus, johtaminen, koulutus, innovaatiotoiminta, liiketalous, terveysala, innovaatiot, tapaustutkimus, organisaatiokulttuuri, paneelitutkimus		
muut hakusanat	Questionnaires, Organizational Case Studies, Qualitative Research, Interview, Personnel Management, Leadership, Diffusion of Innovation, Organizational Culture, Teaching, Learning, Commerce, Education, Nursing, Education, Public Health Professional (MeSH) Case Studies, Innovations, Administration, Organizational Culture, Universities (ericd)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus kohdistuu koulutusinnovaatiotoimintaan monialaisessa, koulutuksen laatuyksikkötunnuksen saaneessa ammattikorkeakoulussa. Tutkimuskysymykset: 1. Millaiset olivat kohdeorganisaation koulutuksen laatuyksikön innovaation lähtökohdat? 2. Miten koulutusinnovaatiota kehitettiin ja käyttöön otettiin ammattikorkeakoulussa? 3. Miten ammattikorkeakoulussa tuettiin ja johdettiin

¹⁰⁸⁹ Rautajoki 2009, 280.

¹⁰⁹⁰ Rautajoki 2009, 262. Viittaus: Jokinen 1999. Vakuuttelevan ja suostuttelevan retoriikan analysoiminen. Teoksessa Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (toim.): Diskurssianalyysi liikkeessä. Vastapaino. Tampere, 126–157.

¹⁰⁹¹ Rautajoki 2009, 294-295.

¹⁰⁹² Miles, Matthew & Huberman, A. Michael 1994. Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook. Thousand Oaks: SAGE.

koulutusinnovaatiotoimintaa sen eri vaiheissa? 4. Miten ammattikorkeakoulun koulutusinnovaatiotoiminnan tukeminen ja johtaminen voidaan mallintaa? Tutkimuskysymykseen 2 sisältyy kaksi alakysymystä.

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, kyselytutkimus, haastattelututkimus, tapaustutkimus, sisällönanalyysi, mallintaminen, paneelitutkimus, SWING-menetelmä.¹⁰⁹³

Aineisto(t): ryhmähaastatteluaineisto, asiantuntijapaneelin keskusteluaineisto

Viitekehukset: innovaatiot, sosiaaliset innovaatiot, avoimet innovaatiot, organisaatiokulttuurit, luottamus¹⁰⁹⁴, Bolognan prosessi, Learning by Developing (LbD), sosiaalinen pääoma, organisaation sosiaalisen pääoman malli¹⁰⁹⁵

Keskeiset tulokset: Koulutusinnovaation (LbD-malli)¹⁰⁹⁶ kehittämisessä ja käyttöönotossa toimittiin tehtyjen strategisten linjausten mukaisesti. Ylin ja keskijohto toimivat strategioiden viestittäjänä ja varsinkin terveysalan koulutuksessa strategiaa konkretisoitiin koulutusalan näkökulmasta, joten strategiat tulivat lähemmäksi opettajien arkea. Opetussuunnitelmauudistus toimi LbD-mallin jalkauttamisen työvälineenä. Innovaation kehittämistä ja käyttöönottoa edisti opettajien asiantuntemus, jota tuettiin sisäisellä koulutuksella. Organisaation yhteisöllinen toimintakulttuuri ja rakenteet mahdollistivat työyhteisöjen sisäisen ja niiden välisen keskinäisen yhteistoiminnan ja kiinteän vuorovaikutuksen. Koulutusinnovaatio syntyy avoimen innovaation mallin mukaisesti ja vaatii sekä sisäistä että ulkoista verkostoitumista. Koulutusinnovaatiossa keskeisiä toimijoita ovat työelämän edustajat.¹⁰⁹⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa luodun mallin toimivuutta tulee tutkia edelleen ammattikorkeakoulun koulutuksen uudistamistyössä. Tulevaisuudessa koulutusinnovaatiotoimintaa on tärkeää tutkia useamman koulutusalan näkökulmasta.¹⁰⁹⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus on tapaustutkimus, joka rajattiin sosiaalisiin innovaatioihin. Tutkimuksen tuloksissa ilmenivät terveys- ja liiketalousalan koulutusalaakohtaiset erot, joten useamman koulutusalan mukaan ottaminen toi esille alojen kulttuuriset erot ja niiden vaikutuksen koulutusinnovaatiotoimintaan. Tutkimuksen luotettavuus käsittää totuusarvon, sovellettavuuden, pysyvyyden ja neutraalisuuden ulottuvuudet (Vidgrén 2009, 152).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Hokkanen, Simo 2001, Holopainen, Arja 2007, Jaatinen, Päivi 1999, Kolehmainen, Seppo 1997, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Nikander, Leena 2003, Puusa, Anu 2007, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: Vuori, Johanna 2011, Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Turtiainen, Tarja 2020.

2010

Asteljoki, Sari

Katajamäki, Erja

¹⁰⁹³ Von Winterfeldt Detlof & Edwards, Ward 1986. Decision analysis and behavioral research. Cambridge University Press, Cambridge.

¹⁰⁹⁴ Luottamus-käsitteen synonyymeja taulukkomuodossa: Vidgrén 2009, 59. Viittaus: Blomqvist 1997. The many faces of trust. Scandinavian Journal of Management 13 (3), 271-286:2.

¹⁰⁹⁵ Organisaation sosiaalisen pääoman malli kaaviomuodossa: Vidgrén 2009, 58. Viittaus: Leana & Van Buren III 1999. Organizational social capital and employment practices. The Academy of Management Review 24 (3), 538-555: 547.

¹⁰⁹⁶ Learning by Developing –toimintamallilla (LbD-malli) tarkoitetaan oppimisprosessin ja työelämälähtöisen kehittämishankeprosessin yhteensovittamista (Vidgrén 2009, 75).

¹⁰⁹⁷ Luku 8.5. (Vidgrén 2009, 117-151). Luku sisältää useita yhteenvetokappaleita. Siinä käytetään myös runsaasti aineistolainauksia.

¹⁰⁹⁸ Vidgrén 2009, 167.

Korppoo, Maijaleena**Laine, Päivi****Luoto, Seppo****Mäkelä, Leena****Numminen, Olivia**

Asteljoki: Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminta yrittäjämäisen ja yhteistoiminnallisen toimintatavan rajapinnassa

tekijä	Asteljoki, Sari	julkaisuvuosi	2010
nimeke	Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminta yrittäjämäisen ja yhteistoiminnallisen toimintatavan rajapinnassa		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	Turun ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden laitos		
YSO-asiasanat	terveysala, työharjoittelu, yhteistoiminnallinen oppiminen, yrittäjyyskasvatus, palveluliiketoiminta, yhteistoiminnallisuus, yrittäjyys, palvelut, grounded theory		
muut hakusanat	kokemukset, käsitteet, tarinat, kertomukset, monialainen palvelutoiminta, haastattelututkimus, narratiivinen tiedonkeruumenetelmä, eläytymismenetelmä		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1) mitkä käsitteet kuvaavat opiskelijoiden ja opettajien kokemusten pohjalta ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan ohjatun harjoittelun palvelutoiminnan toimintaa ja minkälaisia ovat näiden käsitteiden väliset suhteet? 2) miksi ja mihin tarkoitukseen opiskelijoiden ja opettajien kokemusten mukaan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminnassa tapahtuvaa toimintaa tarvitaan? 3) minkälainen ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan ohjatun harjoittelun palvelutoiminnan toimintaa kuvaava kokonaisrakenne muodostuu opiskelijoiden ja opettajien kokemuksista? ¹⁰⁹⁹

Tutkimusmenetelmä(t): narratiivinen tiedonkeruumenetelmä¹¹⁰⁰, eläytymismenetelmä¹¹⁰¹, grounded theory¹¹⁰², eläytymistarinat, triangulaatio

Aineisto(t): Aineistot koostuvat kertomuksista ja haastatteluista. Tutkimuksen informanteja olivat yhden ammattikorkeakoulun monialaisen palvelutoiminnan ohjattua harjoitteluaan suorittavat bioanalytiikan, fysioterapian, hoitotyön, suun terveydenhuollon ja toimintaterapian koulutusohjelmien opiskelijat (kertomusaineisto N=75, haastatteluaineisto N = 15) ja heitä ohjaavat opettajat (kertomusaineisto ja haastatteluaineisto, N = 7).

Viitekehykset: EQF (European Qualifications Framework), Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys (myös: Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys), substansiivinen teoria, sosiaalinen konstruktivismi, pragmatismi¹¹⁰³, rajavyöhyketoiminta, yrittäjämäinen oppiminen, yhteistoiminnallinen oppiminen, ohjattu harjoittelu.

Keskeiset tulokset: Tuloksissa eritellään eläytymiskertomuksista ja haastatteluista tunnistetut kategoriat ja ydinkategoria *Yrittäjämäinen yhteistoiminnallinen toimintatapa* sekä kootaan *teoria ammattikorkeakoulun*

¹⁰⁹⁹ Asteljoki 2010, tiivistelmä.

¹¹⁰⁰ Luku 4.1.1. (Asteljoki 2010, 78-79).

¹¹⁰¹ Luku 4.1.2. (Asteljoki 2010, 80-81).

¹¹⁰² Luku 4.1.3. (Asteljoki 2010, 80-83).

¹¹⁰³ "Empiristisen ja rationalistisen epistemologian lisäksi tieteenfilosofiassa vaikuttaa pragmatismi. Sen mukaan todellisuus ei ole pysyvä tila, vaan jatkuvasti muuttuva toiminnallinen prosessi." (Asteljoki 2010, 41.)

*sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminnan ohjatussa harjoittelussa tapahtuvasta yrittäjämäisestä yhteistoinnallisesta toimintatavasta.*¹¹⁰⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen avulla saatua tietoa opiskelijoiden toiminnasta palvelutoiminnan ohjatussa harjoittelussa voidaan hyödyntää opiskelijoiden opiskelussa ja ohjauksessa, opettajan työn kehittämisessä, asiakkaiden palveluiden parantamisessa sekä yrittäjämäisen yhteistoinnallisen ympäristön ja kulttuurin luonnissa.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan aineiston, tutkimusprosessin sekä muodostetun teorian kannalta.¹¹⁰⁵ Tutkimus tehtiin yhdessä ammattikorkeakoulussa. Sitä ei kuitenkaan luonnehdita tapaustutkimukseksi.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Joutsen-Onnela, Merja 2003, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Paajanen, Pekka 2000, Pihkala, Jussi 2008, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: ei ole.

Katajamäki: Moniammatillisuus ja sen oppiminen : tapaustutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalta

tekijä	Katajamäki, Erja	julkaisuvuosi	2010
nimeke	Moniammatillisuus ja sen oppiminen : tapaustutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalta		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, Tampereen yliopiston ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	moniammatillisuus, monialaisuus, sosiaaliala, terveysala, koulutus, asiantuntijuus, oppiminen, ammattitaito, yhteisöllinen oppiminen, opiskelijat, kehitysvammaiset, voimaantumisen		
muut hakusanat	tapaustutkimus, sisällönanalyysi, käsiteanalyysi		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Miten opiskelijoiden ja opettajien kokemukset ilmentävät monialaisuutta ja moniammatillisuutta? Miten opiskelijoiden moniammatillisuuden oppiminen ilmenee opiskelijoiden ja opettajien kokemusten perusteella?¹¹⁰⁶

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, sisällönanalyysi¹¹⁰⁷.

Aineisto(t): opiskelijoiden oppimispäiväkirjat (N=6), opettajien teemahaastattelut (N=6), kokousmuistiot (N=8) ja kokousten nauhoitteet (12 tuntia), tutkijan päiväkirja. Tutkimuksessa on analysoitu 1 235 erilaista merkityksellistä ilmausta.

¹¹⁰⁴ Luku 5.6. (Asteljoki 2010, 135-141). Ydinkategorian analyysia kaaviomuodossa: mts. 134.

¹¹⁰⁵ Asteljoki (2010, 168) käyttää sanaa luotettavuus myös osana luotettavuuden arvioinnin määrittelyä: ”Luotettavuuden arviointi voidaan tehdä aineiston validiteetin, reliabiliteetin ja luotettavuuden sekä tutkimusprosessin ja tutkimustulosten empiirisen muodostamisen kautta.” Ilmaisussa on kehäpäätelmän luonnetta. Reliabiliteettia määritelmässä seuraava luotettavuus voi olla käänös sanasta *trustworthiness*.

¹¹⁰⁶ Katajamäki 2010, 80.

¹¹⁰⁷ Sisällönanalyysi-termi esiintyy vain tutkimuksen tiivistelmässä, lähdeluettelossa ja liitteissä.

Viitekehykset: kvalifikaatiot, ammattitaito, pätevyys, ammatillinen pätevyys, asiantuntijuus¹¹⁰⁸, asiantuntijuuden oppiminen, oppiminen, moniammatillisuus, monialainen sosiaali- ja terveysalan koulutus, sosiaalinen konstruktivismi, yhteisöllinen oppiminen, kvalifikaatioviitekehys, teorian ja käytännön suhteet, Bologna-prosessi.¹¹⁰⁹

Keskeiset tulokset: Moniammatillisuuden oppiminen edellyttää toisen kunnioittamista, motivaatiota ja sopivaa oppimistilannetta ja -yhteisöä. Kannustavassa oppimisyhteisössä kukin opiskelija on voinut hyödyntää osaamistaan. Tutkimus kuvaa myös sitä, miten työyhteisöt voisivat oppia yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa. Moniammatillisuuden oppimisessa on vaikeutena sen konkretisointi. Tutkimustulokset kuvataan tutkimuskysymysten perusteella kategorioina, jotka ilmentävät moniammatillisuuden sekä sen oppimisen ulottuvuuksia.¹¹¹⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Sellaisen oppimiskäytännön kehittäminen, jossa opiskelijat, opettajat ja työelämän asiantuntijat voisivat oppia moniammatillisuutta.¹¹¹¹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimusta on vaikeuttanut tutkittavien tunnistamattomuuden ja käsittelyn neutraaliuden yhdistäminen tutkittavien kuvatessa omia kokemuksiaan.¹¹¹²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Friman, Mervi 2004, Salminen, Hannele 2001, Savonmäki, Pasi 2007, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Jämsä, Ulla 2014.

Korppoo: Laatutyöhön sitoutumisen edellytykset ammattikorkeakoulussa

tekijä	Korppoo, Maijaleena	julkaisuvuosi	2010
nimeke	Laatutyöhön sitoutumisen edellytykset ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Käyttätymistieteellinen tiedekunta, käyttätymistieteiden laitos		
YSO-asiasanat	henkilöstö, johtaminen, laatujohtaminen, laatu, sitoutuminen, työhyvinvointi, laatu, strateginen johtaminen		
muut hakusanat	mixed methods, monimenetelmäisyys		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen kohteena olivat henkilöstön laatutyöhön sitoutumisen edellytykset ammattikorkeakoulussa. Tutkimusongelma *Minkälaisin käsittein voidaan kuvata ja selittää henkilöstön laatutyöhön sitoutumista?* tarkentuu kahdeksaksi tutkimuskysymykseksi, jotka kohdistuvat henkilöstön laatu-tietoisuuteen, henkilöstön sitoutumiseen, laatu-työn johtamiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin. Esimerkki tutkimuskysymyksestä: *Miten henkilöstö kuvailee laatu-tietoisuuttaan?*¹¹¹³

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, kyselytutkimus, mixed methods, triangulaatio, tapaustutkimus, faktorianalyysi, rakenneyhtälömallit.

Aineisto(t): Tutkimusjoukon muodosti tutkittavan ammattikorkeakoulun henkilöstö, josta tutkimukseen osallistui 341 henkilöä (44,5 %).¹¹¹⁴

¹¹⁰⁸ Liitteessä luetellaan sosiaali- ja terveysalan asiantuntijuutta koskevia tutkimuksista (Katajamäki 2010, 177).

¹¹⁰⁹ Tutkimuksen keskeisiä käsitteitä: Katajamäki 2010, 78-79.

¹¹¹⁰ Kategoriat kaaviomuodossa: Katajamäki 2010, 97.

¹¹¹¹ Luku 7.4. (Katajamäki 2010, 164).

¹¹¹² Katajamäki 2010, 152.

¹¹¹³ Tutkimuskysymykset taulukkomuodossa: Korppoo 2010, 97. Taulukossa viimeisenä tutkimusongelma.

¹¹¹⁴ Korppoo 2010, 91.

Viitekehykset: Laadun teoreettinen viitekehys (Korppoo 2010 tutkimuksen yksi tulos), uusintavan oppimisen viitekehys, Meyerin ja Allenin kolmikomponenttimalli, sitoutumisen viitekehys (Finegan 2000), EFQM model, kolmikehäinen oppiminen, kehittävä työntutkimus.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa kehitettiin ammattikorkeakoulun laatutyöhön sitoutumisen edellytysten rakenneyhtälömalli¹¹¹⁵ (tutkimuksessa nimellä *kartta-malli*). Rakenneyhtälömalli voidaan nähdä karttana, jossa on erilaisia polkuja, jotka selittävät laatutyöhön sitoutumisen edellytyksiä ja johtavat sitoutumiseen.

Laadun teoreettinen viitekehys (Korppoo 2010, 13) käsittää kuusi ulottuvuutta. Laatutietoisuus sisältää asiakas-, prosessi-, tuote- ja systeemilaadun. Asiakaslaatu tarkoittaa asiakkaan mitattua kokemusta palvelusta/tuotteesta. Ammattikorkeakoulussa tuotelaatua¹¹¹⁶ edustaa se, että opetuksen sisällön perustana on tieteellinen tieto. Prosessilaatua edustaa jatkuvan parantamisen kehä. Systeemilaatu on mm. ymmärrystä organisaation kokonaisuudesta ja toimijoiden osallisuutta laadukkaiden tuotteiden tuottamisessa asiakkaille laadukkaan prosessin kautta. Tuotelaadun (sisällön laadun) ja systeemilaadun kehittämiseksi tutkimus ei löytänyt optimaalista järjestystä.

Organisaation osakulttuurien ymmärtäminen ja prosessointi todettiin tärkeäksi, kun laatutyötä kehitetään organisaatiossa. Organisaatiossa toteutettu laatutyökoulutus ei tukenut sitoutumista laatutyöhön.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Kartta-mallia ehdotetaan testattavaksi laatimalla sopivaan strategisen tason kehittämisprojektiin mallin mukainen systeeminen kokonaisuus osaksi projektisuunnitelmaa. Projektiryhmän tulisi olla moniammatillinen ja hallita tarvittavaa tutkimusosaamista. Laatutyön edistämiseksi voisi käyttää kehittävä työntutkimuksen menetelmiä ja tutkia em. lähestymistavan mahdollisuuksia laatutietoisuuden kehittämisessä.¹¹¹⁷ Ei ole yleisesti hyväksyttyä laadun teoreettisten lähtökohtien perusteoriaa, johon organisaatiokohtaiset sovellukset voitaisiin perustaa.¹¹¹⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Laatutyö käsitteenä todettiin tutkimuksen kuluessa ongelmalliseksi. Tutkimuksen kuluessa tutkimusote laajeni alkuperäisestä kokonaan laadullisesta mixed methods -paradigman mukaiseksi. Tähän vaikutti sekä tutkimuksen tekijään että tutkimusympäristöön liittyviä syitä. (Korppoo 2010, 172.) Tutkimuksen rajoituksia käsittelee Luku 9 (Korppoo 2010, 171-174).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäki, Maire 2000, Nikander, Leena 2003, Rekola, Leena 2003, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: ei ole.

Laine: Verenpaineen mittaamisen opettaminen sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoille

tekijä	Laine, Päivi	julkaisuvuosi	2010
nimeke	Verenpaineen mittaamisen opettaminen sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoille		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	verenpaine, mittaus, opetus		
muut hakusanat	Blood Pressure Determination, Education, Nursing, Intervention Studies, Learning, Students, Nursing, Teaching (MeSH)		

¹¹¹⁵ Rakenneyhtälömalleista ja niiden tekemisestä LISREL-ohjelmalla ks. esim. Karjaluoto & Juntunen 2007 sekä Virtanen, Haverinen & Leskinen 2018.

¹¹¹⁶ Tuotelaadusta käytetään tutkimuksessa paikoitellen myös nimitystä *sisällön laatu* ja tuotteeksi tulkitaan *opettava aines* (Korppoo 2010, 113).

¹¹¹⁷ Korppoo 2010, 194-195.

¹¹¹⁸ Korppoo 2010, 195.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus jakautuu kartoitus- ja interventiovaiheisiin. Kartoitusvaiheessa: 1. Mitä ja miten verenpaineen mittaamista opetetaan Suomessa hoitotyön koulutusohjelmassa nuorisoasteella? Interventiovaiheessa: 2. Millaiset tiedot koe- ja vertailuryhmän opiskelijoilla on verenpaineen mittaamisesta? 3. Millaiset taidot koe- ja vertailuryhmän opiskelijoilla on verenpaineen mittaamisesta? 4. Millaiset tiedot ja taidot koeryhmän opiskelijoilla on *Taitoviikon*¹¹¹⁹ jälkeen?

Tutkimusmenetelmä(t): kuvaileva tutkimus, kyselytutkimus, strukturoitu kysely.

Aineisto(t): Kartoitusvaiheessa opettajakysely N=107, interventiovaiheessa opiskelijoista koostuvat koeryhmä (N=29) ja vertailuryhmä (N=44).¹¹²⁰

Viitekehukset: interventiotutkimus, teorian ja käytännön suhteet, ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia, koeasetelmat, taitojen oppiminen, simulaatiokädet.

Keskeiset tulokset: Opiskelijoiden verenpaineen mittaamisen tiedoissa ja taidoissa oli runsasta vaihtelua. Mittausharjoitteluun sairaalaolosuhteissa (*Taitoviikko*) osallistuneiden koeryhmän opiskelijoiden tiedot ja taidot verenpaineen mittaamisesta olivat vertailuryhmää paremmat. Tutkimuksessa kehitettiin verenpaineen mittaamisen arviointimittari *RrmittTest*.¹¹²¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: 1. Verenpaineen mittauksen lisäksi Taitoviikolla olisi järkevää opiskella myös muita hoitotyön toimintoja. 2. Verenpaineen mittaamisen oppimistuloksia olisi selvitettävä valtakunnallisesti hyödynnettäväksi opetussuunnitelmatyössä ja opetuksen laadun seurannassa. 3. Arvioinnin tulisi kohdistua hoitotyön taitoihin aiempaa monipuolisemmin ja ottaa siinä mukaan asiakkaan näkökulma. 4. Verenpaineen mittaaminen hoitotyön toimintona tulisi määritellä kansainvälisesti. 5. Taitoviikolla toteutuva opettajien ja hoitajien yhteistyö voisi toimia hoitajien tietojen ja taitojen päivittämistä pahumana opiskelijoiden alustassa keskusteluita. Yksi kehittämiskohteista olisivat opettajien ohjaustaidot. Taitoviikko voisi toimia opettajien "työelämäjaksona" hoitotyön taitojen päivittämiseksi. 6. Opettajakoulutusta olisi kehitettävä hoitotieteellisen näyttöön perustuvan tiedon soveltamisen sekä uusien opetusmenetelmien osalta. 7. Verenpaineen mittaamisen arviointimittaria (*RrmittTest*) olisi testattava kansallisesti ja kansainvälisesti sekä kehitettävä edelleen.¹¹²²

Tutkimuksen rajoitukset: Hoitamisen taitojen tutkimukseen on vain vähän validoituja mittareita. Tutkimuksessa käytettyjen kahden mittarin reliabiliteettia pyrittiin parantamaan esitestauksilla, joihin osallistui opettajia sekä sairaanhoidon aikuisopiskelijoita. Mittareita olisi pitänyt testata myös kohderyhmään kuuluvilla opiskelijoilla. Tutkimuksen kartoitusvaiheen tuloksia voidaan pitää yleistettävänä verenpaineen mittaamisen opetukseen Suomen ammattikorkeakoulujen hoitotyön nuorisoryhmissä tutkimusajankohtana. Interventiovaiheessa pieni otoskoko on yleinen ongelma. Interventiovaiheen tuloksia ei tule yleistää, mutta tulokset antavat suuntaa opetuksen kehittämiseksi ja oppimisen tukemiseksi.¹¹²³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Elomaa, Leena 2003, Heikkilä, Asta 2005, Kuokkanen, Ritva 2000, Rekola, Leena 2003, Salmela, Marjo 2004, Salminen, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Nenonen, Marjo 2020.

¹¹¹⁹ *Taitoviikko* tarkoitti järjestelyä, jossa opiskelijat harjoittelevat verenpaineen mittaamista terveystieteiden keskeisellä vuodeosastolla opettajan ja kliinisen hoitajan johdolla.

¹¹²⁰ Laine 2010, tiivistelmä.

¹¹²¹ Laine 2010, tiivistelmä.

¹¹²² Laine 2010, 100-101.

¹¹²³ Luku 6. (Laine 2010, 79-86).

Luoto: The reflective structuration of entrepreneurship as contextualized to the Finnish university and polytechnics students' narratives

tekijä	Luoto, Seppo	julkaisuvuosi	2010
nimeke	The reflective structuration of entrepreneurship : as contextualized to the Finnish university and polytechnics students' narratives / Yrittäjyyden reflektiivinen strukturaatio – kontekstina suomalaisten yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden tarinat yrittäjyydestä		
yliopisto	Vaasa	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kauppätieteellinen tiedekunta, johtamisen yksikkö		
YSO-asiasanat	narratiivisuus, diskurssianalyysi, opiskelijat, yliopistot, yrittäjyys, yrittäjät, yrittäjyyskasvatus, narratiivinen tutkimus, korkea-asteen koulutus, korkeakouluopetus, roolipelit, eläytyminen, eläytymismenetelmä		
muut hakusanat	Entrepreneurship, Discourse analysis, Narrative, Students, Businesspeople (LCSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella yrittäjyyttä tekstuaalisena ilmiönä tutkimusta varten rakennetun niin sanotun reflektiivisen strukturaation avulla. Tutkimustehtävänä on hyödyntää kehitettyä viitekehystä suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden tarinoiden tarkasteluun.

Tutkimusmenetelmä(t): diskurssianalyysi, roolipelimenetelmä, eläytymismenetelmä, narratiivinen tutkimus, narrative board¹¹²⁴

Aineisto(t): 162 tarinaa, jotka kerättiin roolipelimenetelmällä vuosien 2004–2005 aikana Vaasan yliopistossa sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.¹¹²⁵

Viitekehykset: tiedon sosiologia, strukturaatioteoria (reflective structuration), semiotiikka, konstruktivismi, reflektio, dekonstruktio, todellisuuden sosiaalinen rakentuminen¹¹²⁶, mallitarinat¹¹²⁷, narratiivinen pedagogiikka.¹¹²⁸

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen aineistosta muodostetussa mallitarinassa yrittäjyys rakennettiin yksilölliseksi, itsellisyden ja kyvykkyyden tavoitteluksi työteliäisyyden kautta. Mallitarina on nähtävissä perintönä suomalaisesta agraarista ja työväenluokkaisesta eetoksesta. Aineisto uusintaa perinteisiä länsimaisia sukupuolittuneita käsityksiä yrittäjyyteen liittyen. Näiden vastapainoksi tutkimuksessa esitettiin vaihtoehtoisia tarinamalleja erilaisista yrittäjyysidentiteeteistä.¹¹²⁹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tarjoaa teoreettisia avauksia strukturaatioteoriaan ja tekstien analysointiin. Käytännöllisiä sovelluksia voi liittyä yrittäjyyskasvatukseen erityisesti narratiivisen pedagogiikan sovelluksina.¹¹³⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Reflektiivinen strukturaatio on vaativa lähestymistapavalinta. Käytetyn kehyksen rakentaminen edellytti sellaisten vaikuttavien seikkojen ja taustatekijöiden laajaa esittelyä, joita ilman tarkastellut kertomukset eivät olisi ymmärrettäviä.¹¹³¹ Tutkimus kohdistui Pohjanmaan alueelle. Tutkimus tarkastelee paikallisten nuorten opiskelijoiden kertomuksia, vaikkakaan kaikki opiskelijat eivät tule alueelta.¹¹³²

¹¹²⁴ Narratiivien rakenteellisen jäsentämisen työkalu (*narrative board*) on käytössä tutkimuksessa. Esittely kaaviomuodossa: Luoto 2010, 225.

¹¹²⁵ Luoto 2010, 160.

¹¹²⁶ Berger, P.L. & Luckmann, T., 1966. The social construction of reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge. London : Penguin Books.

¹¹²⁷ Luku 3.4.6 (Luoto 2010, 101-102).

¹¹²⁸ *Narrative pedagogics* (Luoto 2010, 218, 223).

¹¹²⁹ Luoto 2010, tiivistelmä.

¹¹³⁰ Luku 8.3. (Luoto 2010, 218-227).

¹¹³¹ Luoto 2010, 227.

¹¹³² Luoto 2010, 229.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Vaasan yliopisto.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Mäkelä: Verkkokurssi opetuksen ja oppimisen kompleksisena toimintatilana

tekijä	Mäkelä, Leena	julkaisuvuosi	2010
nimeke	Verkkokurssi opetuksen ja oppimisen kompleksisena toimintatilana		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, opettajankoulutuslaitos		
YSO-asiasanat	verkko-opetus, verkkokurssit, verkko-oppiminen, verkko-opiskelu, opetusteknologia, oppimisympäristö, etnografia, opiskeluympäristö, verkkopedagogiikka, ongelmalähtöinen oppiminen, vuorovaikutus, diskurssianalyysi, oppiminen, korkeakouluopiskelu		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus jakautuu neljään teemaan: 1) Verkko digitaalisena toimintatilana, 2) Verkko diskurssien kohtauspaikkana, 3) Vuorovaikutus verkkokurssilla ja 4) Verkkokurssi pedagogisena toimintatilana. Kussakin teemassa esitetään 3-6 tutkimuskysymystä, yhteensä kysymyksiä on 17 ja osa niistä voi sisältää useita alakysymyksiä. Esimerkki tutkimuskysymyksestä: *Millaisia oppimisen tasoja aineistosta löytyy?* (teema 4).¹¹³³

Tutkimusmenetelmä(t): etnografia¹¹³⁴, aineistolähtöisyys, diskurssianalyysi, kriittinen diskurssianalyysi, keskusteluanalyysi, conversation analysis (CA), neksusanalyysi, yhteysanalyysi¹¹³⁵, tilastollinen analyysi¹¹³⁶

Aineisto(t): Tutkimusaineistot on koottu kahdelta verkkokurssilta: Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulun Helian kokonaisvaltaisen markkinoinnin kurssilta ja Tampereen ammattikorkeakoulun viestinnän koulutusohjelmaan kuuluvalta pelikäsikirjoittamisen kurssilta.¹¹³⁷

Viitekehykset: opetus, verkko-opetus, kompleksisuus¹¹³⁸, Bolognan prosessi, affordanssit, PBL, Problem-Based Learning, diskurssit¹¹³⁹, metadiskurssit, teorian ja käytännön suhteet¹¹⁴⁰, itsenäiset agentit.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa kuvataan verkko-opetukseen siirtymistä kahta ammattikorkeakoulussa toteutettua verkkokurssia tarkastelemalla. Verkkokurssia tarkastellaan digitaalisena toimintana, diskurssien kohtauspaikkana ja pedagogisena toimintatilana. Siirtyminen verkko-opetukseen on vähittäinen muutos ja tapahtuu siten, että toimijat yhdistävät uuteen teknologiaan ja toimintaympäristöön jo osaamiaan teknologioita ja perinteisen koulutuksen käytäntöjä. Yhteysanalyysin (neksusanalyysin) tuloksia on mahdollista ymmärtää kompleksisuusajattelun viitekehyksen avulla. Tarkastelun kohteena ovat diskursiiviset käytännöt

¹¹³³ Luku 3.5 (Mäkelä 2010, 66-68).

¹¹³⁴ "[T]utkimuskirjallisuudessa etnografiaa kutsutaan ennemmin tutkimusstrategiaksi kuin menetelmäksi. Tämä johtuu siitä, että etnografiassa käytetään monenlaisia tiedonhankinta- ja analyysimenetelmiä, jotka riippuvat kulloisenkin tutkimuksen luonteesta ja tavoitteista." (Mäkelä 2010, 15.)

¹¹³⁵ Neksusanalyysi: nexus analysis, toiminnan ja diskurssin suhteita tutkiva diskurssianalyysin haara ja käsitevälineistö.

¹¹³⁶ Tilastollinen analyysi poisvalittu: "[T]utkimuksessani kvantitatiivinen analyysi ei ole ollut ulottuvilla puuttuvien resurssien ja osaamisen vuoksi" (Mäkelä 2010, 303).

¹¹³⁷ Luku 3.6 (Mäkelä 2010, 68-71).

¹¹³⁸ Kompleksisuustutkimusta sovelletaan kasvatustieteessä (Mäkelä 2010, 249). Viittaus: Davis, B. & Sumara, D. 2006. Complexity and Education: Inquiries into Learning, Teaching and Research. Mahwah (NJ): Lawrence Erlbaum.

¹¹³⁹ Luku 5: Verkkokurssi diskurssien kohtauspaikkana (Mäkelä 2010, 137-179).

¹¹⁴⁰ "[V]erkko-opetuksen tutkimuksessa tarvitaan teoreettisia viitekehyksiä, jotka nykyistä paremmin ymmärtävät käytännön toiminnan monimuotoisuutta" (Mäkelä 2010, 249).

¹¹⁴¹ Mäkelä 2010, 64.

verkkokurssin sosiaalisessa tilassa. Uusia ja vanhoja käytäntöjä yhdistävä muutosprosessi on hidas, mutta tekee toiminnan helpommin hallittavaksi. Korkeakouluympäristössä verkko-opetus ei murra institutionaalisia tai oppiainerajoja äkillisesti vaan formaalin koulutuksen käytännöt rakentuvat verkkoon.¹¹⁴²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Verkko-opetuksen ja -oppimisen ilmiöiden tutkimiseen tulee kehittää uusia lähestymistapoja ja metodologioita. On myös tärkeää tutkia eri kursseja ja verrata niitä. Yhteysanalyysi-tutkimusstrategiaa tulee kehittää edelleen. Verkko-opetuksen tutkimuksessa tulee soveltaa rinnakkain useita menetelmiä. Analyysia olisi mahdollista tehdä enemmän yksittäisten toimijoiden tasolla, kuten kuvata yksilön toimijahistoriaa ja elämismaailmaa sekä toimintaa kurssin vuorovaikutuksessa. Näin saataisiin tietoa *itsenäisten agenttien toimintatavoista järjestelmässä*.¹¹⁴³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkija toteaa aineistolähtöisen lähestymistavan ongelmaksi kokonaisuuden hallinnassa pysymisen samalla kun sallitaan aineiston tuottaa uusia näkökulmia. Tässäkin tutkimuksessa ennakkokäsitys muuttui: keskeistä ei ollutkaan odotettu verkko-opetuksen tuoma muutos vaan formaalin koulutuksen käytäntöjen toteutuminen verkkoympäristössä.¹¹⁴⁴ Tutkimuksen kohde oli ensisijaisesti toiminta, eivät merkitykset. Tutkija raportoi puutetta yhteysanalyysia (neksusanalyysi, nexus analysis) soveltavista muista tutkimuksista.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu (Helia), Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Alanko-Turunen, Merja 2005, Mällinen, Sisko 2007.

Saadut viittaukset: Kullaslahti, Jaana 2011.

Numminen: Nursing ethics education in Finland from the perspective of codes of ethics

tekijä	Numminen, Olivia	julkaisuvuosi	2010
nimeke	Nursing ethics education in Finland from the perspective of codes of ethics		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat			
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli analysoida hoitotyön etiikan opetusta sairaanhoitajien eettisten ohjeiden näkökulmasta sairaanhoitajien peruskoulutuksessa Suomen ammattikorkeakouluissa. Tutkimuskysymykset: Mitä tiedetään sairaanhoitajien eettisistä ohjeista käytännössä ja koulutuksessa? Mitä eettisten ohjeiden sisältöjä opetetaan? Mitä opetus- ja arviointimenetelmiä käytetään? Millä taustamuuttujilla on yhteys opetukseen? Mikä on hoitotyön opettajien tietoperusta eettisten ohjeiden opettamiseen? Mitkä ovat sairaanhoitajaopiskelijoiden tiedot eettisistä ohjeista ja taidot soveltaa niitä? Mitkä ovat vastaajien mielipiteet eettisten ohjeiden tarpeellisuudesta ja soveltavuudesta sekä niiden opettamisen tärkeydestä osana hoitotyön etiikan opetusta?¹¹⁴⁵

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, kirjallisuuskatsaus, sisällönanalyysi, induktiivinen sisällönanalyysi.¹¹⁴⁶

¹¹⁴² Mäkelä 2010, tiivistelmä, 137.

¹¹⁴³ Mäkelä 2010, 303-304.

¹¹⁴⁴ Mäkelä 2010, 300.

¹¹⁴⁵ Numminen 2010, 57.

¹¹⁴⁶ Numminen 2010, 63.

Aineisto(t): Tutkimuksen kohderyhmänä olivat etiikkaa opettavat hoitotyön opettajat (N=183) ja lukuvuonna 2006 valmistuneet sairaanhoitajaopiskelijat (N=214).¹¹⁴⁷

Keskeiset tulokset: Kirjallisuuskatsauksen perusteella tutkimusta eettisistä ohjeista on vähän ja se on lähes olematonta ohjeiden opetuksen alueella. Sairaanhoitajan eettisiä ohjeita ja niihin sisältyviä eettisiä käsitteitä opetettiin paljon, ohjeiden tarkoituksia ja ohjeisiin liittyviä lakeja ja sopimuksia opetettiin jokseenkin paljon, mutta muiden terveydenhuoltoalan ammattien eettisten ohjeiden opettaminen oli vähäistä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimus tulisi kohdistaa etiikan opetuksen organisointiin opetussuunnitelmassa, opetusprosessiin, ja opetuksen vaikuttavuuden sekä opettajien pätevyyden arviointiin. Myös eettisten ohjeiden merkitys ja tavoitteet tarvitsevat huomiota. Tutkimusmenetelmiä olisi syytä monipuolistaa.¹¹⁴⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tekijä erittelee tutkimuksen kohtaamat ongelmat huolellisesti. Etiikkaan liittyvissä kyselyissä vastausaktiivisuus on yleisesti matala. Tutkija ei voinut valvoa kaikissa Suomen ammattikorkeakouluissa toteutettua osuutta itse. Toteutusajankohtana lukukauden loppu oli sekä perusteltu että ongelmallinen. Ammattikorkeakouluja kuormittavat lukuisat tutkimukset aiheuttavat väsymistä niihin. Eettisiin kysymyksiin vastaamista voi vääristää pyrkimys sosiaalisesti hyväksytyihin vastauksiin.¹¹⁴⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: 24 ammattikorkeakoulun henkilökuntaa ja opiskelijoita osallistui tutkimukseen.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Brunou, Sinikka 2009.

Saadut viittaukset: Kallioniemi, Marja 2019.

2011

Johnson, Esko

Kalima, Riitta (vain painettu)

Kullaslahti, Jaana

Luoja, Katja

Lyytinen, Anu

Malmivirta, Helena

Pylkkä, Outi

Romppanen, Maija

Timonen, Liisa

Vuori, Johanna

Johnson: Kielenopettajaksi tuleminen ammattikorkeakoulun muutosmaisemassa

tekijä	Johnson, Esko	julkaisu vuosi	2011
nimeke	Kielenopettajaksi tuleminen ammattikorkeakoulun muutosmaisemassa		
yliopisto	Itä-Suomen yliopisto	muu julkaisija	Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	filosofinen tiedekunta, kasvatustiede		
YSO-asiasanat	kieli ja kielet, opetus, opettajat, kielenopettajat, opettajuus, oppiminen, ammatillinen kehitys, ammattitaito, tutkiva opettaja, narratiivinen tutkimus, kasvu, omaelämäkerrat		
muut hakusanat			

¹¹⁴⁷ Numminen 2010, tiivistelmä.

¹¹⁴⁸ Luku 6.4. (Numminen 2010, 106-107).

¹¹⁴⁹ Luku 6.2. (Numminen 2010, 101-105).

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tehtävänä on opettajan oppimisen ja kasvun tapahtumisen autobiografinen kuvaaminen. Tutkimuksen kohteena ovat opettajan kokemat oppimisensa ja kasvunsa merkitykselliset haasteet. Tutkimuskysymyksiä ovat: Miten tutkiva opettaja oppii ja kehittyy ammatillisesti eli miten kielenopettajaksi tuleminen tapahtuu hänelle? Miten tutkivan opettajan käyttämät metaforat ohjaavat hänen opettajuutensa kehitystä?¹¹⁵⁰

Tutkimusmenetelmä(t): narratiivinen analyysi, metafora-analyysi., autobiografinen tutkimus, fenomenologinen metodi.

Aineisto(t): tutkivan opettajan [tutkijan itsensä] havainnot, päiväkirjat, dokumentit, haastattelut, nauhoitetut keskustelut.

Viitekehukset: kielen oppiminen, verkko-opetus, opettajuus, elämäkerrat, omaelämäkerrat, konstruktivismi, kulttuurienvälisen opetuksen ja oppimisen viitekehys (tutkimuksen tulos), Euroopan neuvosto 2003 -viitekehys¹¹⁵¹, fenomenologinen metodi, hermeneutiikka¹¹⁵², tietokäsitykset, tietäminen.¹¹⁵³

Keskeiset tulokset: Tutkimus tarkastelee yksityiskohtaisesti kolmea tekijän omaelämäkerrallista tarinaa: 1. tarinaa verkko-opetuksen kehittämistyöstä tutkivan opettajan ammatillisen uudistumisen ja opettajatiedon kehittymisen kannalta, 2. tarinaa tekniikan asiantuntijoiden kieli- ja viestintäosaamisen kehittamisestä ja 3. tarinaa globalisaation tuomasta muutoksesta tutkivan opettajan työssä, monikulttuurista opetusta ja oppimista. Lisäksi tutkimus käsittelee em. tarinoiden sisältämiä metaforia oppimisen, kasvun ja ammatillisen tietämisen ulottuvuuksina. Aika, yksilöllinen opettajuus ja sitä ympäröivä konteksti kietoutuvat toisiinsa kokonaisvaltaisesti usealla eri tasolla yhden kielenopettajan elämäkulussa. Tutkimuksessa rakennetaan kulttuurienvälisen opetuksen ja oppimisen viitekehys.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää kielenopettajien perus- ja täydennyskoulutuksessa, oppilaitosorganisaation ja kielenopettajien osaamisen johtamisessa sekä ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmatyössä. Edelleen tulisi tutkia ammattikorkeakoulun (kielen)opettajien oppimista ja kasvua erityisesti ammatillisissa verkostoissa sekä kansainvälistyvän ammattikorkeakouluympäristön kieli- ja vuorovaikutuskäsityksiä.¹¹⁵⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimustekstissä muotoutuva kertomuksen kokonaiskuva on epävarma ja monikerroksinen, sillä kokonaisuutta pitää koossa joukko osanarratiiveja, joihin tutkija kiinnittää tulkittamansa ”faktat”¹¹⁵⁵. Tämä on narratiiviselle tutkimukselle ominaista. Lukijan tulkinta tutkimuksen kertomuksista voi olla redusoivaa, kuin palapelin palojen tarkastelemista yksitellen eikä kokonaisuutena.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Laakkonen, Riittaliisa 1999, Lahtinen, Päivikki 2009, Raudaskoski, Leena 2000, Savonmäki, Pasi 2007.

Saadut viittaukset: ei ole.

¹¹⁵⁰ Tutkimuskysymykset ovat bibliografian laatijan tähän tarkoitukseen alkuperäisten minämuotoisten kysymysten pohjalta muokkaamia. Niitä ei tule käyttää alkuperäisten kysymysten sijasta.

¹¹⁵¹ Euroopan neuvosto 2003. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys. Helsinki: WSOY.

¹¹⁵² Johnson 2011, 7.

¹¹⁵³ Esim. kulttuurinen tietäminen (Johnson 2011, 108).

¹¹⁵⁴ Johnson 2011, 159.

¹¹⁵⁵ Lainausmerkit alkutekstissä (Johnson 2011, 155).

Kalima: Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa

tekijä	Kalima, Riitta	julkaisuvuosi	2011
nimeke	Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa: tutkimus Helsingin ammattikorkeakoulun opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen syistä vuosina 2002-2007 ja niihin vaikuttamisen keinoista		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	Suomalaiset oikeusjulkaisut SOJ Oy
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus		
YSO-asiasanat	oppimisvaikeudet, HOPS, työssäkäynti, opintotuki, opinnäytteet, pitkittäistutkimus, kesto, keskeyttäminen, opintomenestys, opintoneuvonta, henkilökohtaistaminen, kehittäminen, ennaltaehkäisy, opintojen keskeyttäminen, opintojen kesto, opinnot, opintosuoritukset, opiskelumotivaatio, opiskelu, korkeakouluopiskelu, opinto-ohjaus, opiskelijat		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen syitä ammattikorkeakouluopiskelijoilla. Tutkimuksessa asetetaan viisi tutkimusongelmaa ja niille yhteensä yhdeksän alaongelmaa. Tutkimusongelmat ovat: 1) opinnoissaan pitkittyneiden opiskelijoiden piirteet ja käsitkset oppilaitoksen opetus- ja ohjaustoiminnasta, 2) opintojen keskeyttäminen ja sen harkintaan liittyvät tekijät, 3) opinnoissaan pitkittyneiden ja opintonsa keskeyttämisen jälkeen uudelleen aloittaneiden opiskelijoiden opintojen etenemisen seuranta, 4) opintojen keskeyttämiseen liittyvät tekijät, 5) miten oppilaitos olisi parhaiten voinut edistää opiskelijoiden opintoja ja vähentää opintojen pitkittymistä ja keskeyttämistä?¹¹⁵⁶

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, pitkittäistutkimus.

Aineisto(t): Kysely opinnoissaan pitkittyneille (vuonna 2002, N=183), haastattelu (opinnoissaan pitkittyneille vuonna 2003, N=20, opintonsa keskeyttäneille vuonna 2007, N=16)

Viitekehykset: opintojen keskeyttäminen, Vesikansan, Lempisen ja Suomelan luokittelu opintojen etenemiseen ja suoritusaikoihin vaikuttavista tekijöistä¹¹⁵⁷, Tinton pitkittäismalli opiskelijoiden opintojen lopettamispäätökseen vaikuttavista tekijöistä¹¹⁵⁸, Durkheimin itsemurhateoria¹¹⁵⁹, opintojen edistyminen, käsitkset, heikot signaalit.¹¹⁶⁰

Keskeiset tulokset: Tärkeimpiä opintojen keskeyttämiseen vaikuttavia tekijöitä olivat ansiotyön tekeminen ja taloudelliset tekijät. Keskeyttämiseen vaikuttavat elämäntilanteeseen ja heikkoon akateemiseen menestymiseen liittyvät tekijät, kuten opinnäytetyön vaikeudet.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus liittyi Helsingin ammattikorkeakoulun opetus- ja

¹¹⁵⁶ Kalima 2011, 65.

¹¹⁵⁷ Vesikansa, S., Lempinen, P., & Suomela, S. 1998. *Tehokkaaseen opiskeluun: norminopeutta vai mielekästä oppimista*. Kaavio opintojen etenemiseen ja suoritusaikoihin vaikuttavista tekijöistä, ks. Kalima 2011, 66.

¹¹⁵⁸ Tinto, V., 1975. Dropout from higher education: A theoretical synthesis of recent research. *Review of educational research*, 45(1), pp.89-125.

¹¹⁵⁹ Teoria koskee itsemurhapäätöksen prosessia, ei esiinny suoraan lähdeluettelossa, tekstistä ks. Kalima 2011, esim. 260, vrt. esim. Godor, B.P., 2017. Academic fatalism: applying Durkheim's fatalistic suicide typology to student dropout and the climate of higher education. *Interchange*, 48(3), pp.257-269.

¹¹⁶⁰ "Tutkimuksessa raportoitiin sellaisiakin tuloksia, jotka eivät olleet tilastollisesti merkitseviä. Näin siksi, että haluttiin löytää heikotkin signaalit, jotka mahdollisesti antoivat aiheita opintojärjestelmien kehittämiseen ammattikorkeakouluissa. (Kalima 2011, 64, korostus alkuperäinen.)

ohjaustoiminnan kehittämishankkeeseen alkaen vuodesta 2002. Kutakin opintojen keskeyttämissyytä vastaa tutkimuksen tunnistama keino vähentää keskeyttämistä. Esimerkiksi akateemisia epäonnistujia voi auttaa hakeva ohjaus ja henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan¹¹⁶¹ liittyvä keskustelu.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus kohdistuu yhteen ammattikorkeakouluun ja sen haastatteluosa tekniikan ja liikenteen opiskelijoihin, joita kyselyn palautusjärjestely suosi (Kalima 2011, 72). ”Tutkimuksessa ei ole aiheen ja tutkimusaineiston huomattavan laajuuden johdosta mahdollista käsitellä kaikkia tutkittavaan ongelmaan liittyviä asioita kuten tutkinnon rakennetta ja elämäntilanteeseen vaikuttavia tekijöitä.”¹¹⁶²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Annala, Johanna 2007, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007.¹¹⁶³

Saadut viittaukset: Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Salo, Seppo 2013, Kämäräinen, Juha 2018.

Kullaslahti: Ammattikorkeakoulun verkko-opettajan kompetenssi ja kehittyminen

tekijä	Kullaslahti, Jaana	julkaisuvuosi	2011
nimeke	Ammattikorkeakoulun verkko-opettajan kompetenssi ja kehittyminen		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden yksikkö		
YSO-asiasanat	verkkopedagogiikka, verkko-opetus, pätevyys, osaaminen, oppimisympäristö, opettajuus, opettajat, kompetenssi, ammattitaito, ammatillinen kehitys, opetushenkilöstö		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on kuvata ja luoda uutta ymmärrystä ammattikorkeakoulun verkko-opettajan kompetenssista ja kehitymisestä. Tutkimuskysymykset: 1. Millainen on verkko-opettajan kompetenssi ammattikorkeakoulussa?, 2. Mitkä ovat keskeiset verkko-opettajan kompetenssin kehittymistä ohjaavat tekijät?, 3. Millainen on verkko-opettajaksi kehittymisen prosessi? Lisäksi kaksi alakysymystä ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä.¹¹⁶⁴

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, kyselytutkimus, mixed methods, triangulaatio, bayesilainen menetelmä.

Viitekehukset: opettajuus, tietoyhteiskunta¹¹⁶⁵, verkko-opetus, pragmatismi, kompetenssi, mallit, konstruktivismi, postmodernismi¹¹⁶⁶

Aineisto(t): opettajien itsearviointi verkkokyselynä (N=183), kerronnallinen haastatteluaineisto (N=8)

Keskeiset tulokset: Verkko-opettajan kompetenssiin sisältyy kolme toisiinsa integroitunutta osa-aluetta: ammattialaspesifinen, pedagoginen sekä tieto- ja viestintätekninen kompetenssi. Olennaista on näiden kolmen osa-alueen leikkauskohta, jossa yhdistyy alan pedagoginen tietämys ja työelämän toimintakulttuurin tuntemus, pedagoginen monipuolisuus sekä näihin liittyvä jatkuvasti päivitettävä tieto- ja viestintätekninen

¹¹⁶¹ Lyh. HOPS, henkilökohtainen opintosuunnitelma, myös: henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, henkilökohtainen oppimissuunnitelma.

¹¹⁶² Kalima 2011, 67.

¹¹⁶³ Nimeke virheellisessä muodossa *Käsityksiä ajatuksen poluille. Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptin kehittäminen.*

¹¹⁶⁴ Kullaslahti 2011, 45.

¹¹⁶⁵ Luku 3.1. (Kullaslahti 2011, 28-30).

¹¹⁶⁶ Luku 4.1 *Tutkimuksen filosofiset ja metodologiset lähtökohdat.* Vrt. Heikkinen, H.L., Huttunen, R., Niglas, K. and Tynjälä, P., 2005. Kartta kasvatustieteen maastosta. Kasvatus: Suomen kasvatustieteellinen aikakauskirja 36 (2005): 5.

ymmärrys ja tarkoituksenmukainen käyttö. Tulos saa tukea aiemmista opettajan tietämyksen mallinnuksista, joissa yhdistyvät pedagoginen, sisällöllinen ja teknologinen tietämys.¹¹⁶⁷ Neljäntenä kompetenssialueena mainitaan affektiivis-konatiiviset eli persoonalliset ominaisuudet, motivaatio ja minäkäsitys. Verkko-opetuksessa vaaditaan mm. joustavuutta, jämäkkyyttä, selkeää ilmaisua ja luotettavuutta.¹¹⁶⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Lisääntynyttä tietoa ja ymmärrystä voidaan käyttää opettajien verkko-opetustyön tukemiseen, oppilaitosten kehittämistyössä sekä ammatillisten opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämisessä. Täydennyskoulutuksen ei tule olla pelkästään teknistä, vaan yhdistää pedagogiset ja ammatillisuudelliset näkökulmat teknisiin.¹¹⁶⁹ Tutkimuksen merkitystä ja jatkotutkimusta tarkastelevassa luvussa esitetään seuraavat eksplisiittiset kysymykset: Miten selviää suoraan työelämästä tuleva ja ehkäpä täysin ilman verkko-opiskelukokemusta oleva uusi opettaja verkko-opetuspainotteisen aikuiskoulutusryhmän opetuksesta? Miten huolehditaan verkko-opettajan kompetenssin syntymisestä, ylläpitämisestä ja kehittämisestä?¹¹⁷⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Monimenetelmällisyys on tuottanut haasteita tutkimusmenetelmien valinnassa, yhteensovittamisessa tutkimuskysymyksiin sekä aineiston hankinnan ja analyysin prosesseihin. ”Monimenetelmällisen tutkimuksen luotettavuuden peruselementtinä voidaan nähdä tutkijan esiymmärrys, kokemus ja teoreettinen ymmärrys aihealueesta, jonka pohjalta tutkimuksen eri ratkaisut, tulokset ja johtopäätökset rakentuvat”¹¹⁷¹ Tutkimustapojen väliset siirtymät analyysi- ja raportointivaiheessa olivat hankalia. Haastateltavien oman äänen ja kerronnallisuuden säilyttäminen yhtä aikaa tiivistämisen tavoitteen kanssa tuotti vaikeuksia.¹¹⁷²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeenlinnan ammatillinen opettajakorkeakoulu, Hämeen ammattikorkeakoulu. Verkkokyselyn vastaajat olivat ensimmäisessä vaiheessa neljästä ja toisessa yhdestä ammattikorkeakoulusta. Näitä ei nimetä tutkimuksessa.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Jäminki, Seija 2008, Mäkelä, Leena 2010, Mällinen, Sisko 2007, Nissilä, Sade-Pirkko 2006, Rautajoki, Arto M. 2009, Saranki-Rantakokko, Sirkka 2008, Savonmäki, Pasi 2007.

Saadut viittaukset: Laitinen, Eija 2014, Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Kassara, Heidi 2017, Kallioniemi, Marja 2019, Töytäri, Aija 2019, Kiukas, Carina 2021.

Luojus: Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli : ohjaajien näkökulma

tekijä	Luojus, Katja	julkaisuvuosi	2011
nimeke	Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli : ohjaajien näkökulma		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotiede		
YSO-asiasanat	ohjaus (neuvonta ja opastus), edistäminen, käytännön opetus, työharjoittelu, oppilaanohjaus, ohjaajat (kasvatus ja opastus), arviointi, toimintamallit, kehittäminen, ammattitaito, hoitotyö, harjoittelu, opiskelijat, terveysala, päämäärät, työnohjaajat, täydennyskoulutus		
muut hakusanat	hoitotyön koulutus (finmesh), terveydenhuollon työharjoittelu (finmesh), interventiot, interventiotutkimus, koulutusinterventiot		

¹¹⁶⁷ Esim. Koehler, M.J. & Mishra, P. 2009. What is technological pedagogical content knowledge? *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education* 9 (1), 60–70.

¹¹⁶⁸ Luku 7.1. (Kullaslahti 2011, 159-166).

¹¹⁶⁹ Luku 8.3. (Kullaslahti 2011, 176-179).

¹¹⁷⁰ Kullaslahti 2011, 177.

¹¹⁷¹ Kullaslahti 2011, 75. Viittaus: Dellinger & Leech 2007. Toward a Unified Validation Framework in Mixed Methods Research. *Journal of Mixed Methods Research* 1 (4), 309–332: 322–324.

¹¹⁷² Luku 8.2. (Kullaslahti 2011, -176)

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena oli interventiotutkimuksen avulla saada harjoittelun käytännön ohjaajien toiminnasta uutta tietoa, jonka avulla laajennetaan hoitotieteen tietoperustaa kehitettäessä hoitotyön opiskelijoiden ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjausta terveysalan toimintayksiköissä. Tutkimusongelmat: 1. Millaista on ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjaus? 2. Mitä arviointitapoja käytetään ammattitaitoa edistävässä ohjatussa harjoittelussa? 3. Mitä tekijöitä harjoittelun ohjauksesta ja arvioinnista ohjaukselliset lähtökohdat selittävät? 4. Millaisia ovat koulutusintervention yhteydet harjoittelun ohjauksessa tapahtuneisiin muutoksiin? 5. Miten tutkimuksessa kehitetty toimintamalli edistää ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjausta ohjaajien näkökulmasta? Sisältyy 9 alaongelmaa.¹¹⁷³

Tutkimusmenetelmä(t): interventionistinen tutkimus, prospektiivinen pitkittäistutkimus, kyselytutkimus, sisällönanalyysi, aineistolähtöinen analyysi, grounded theory, kvalitatiiviset luokituskategoriat, esitesti-jälkitesi.

Aineisto(t): Interventiot muodostettiin alkukyselyn tulosten sisällönanalyysin perusteella ja suunnattiin opiskelijaohjaajina toimivalle hoitohenkilöstölle. Tutkimuksessa oli interventio- ja vertailuryhmä. Aineisto 1: ohjaajakyselyn avoimet vastaukset (N=211), aineisto 2: alkumittausaineisto (N=768), aineisto 3: loppumittausaineisto (N=274).¹¹⁷⁴

Viitekehukset: ammattitaitoa edistävä ohjattu harjoittelu, harjoittelu, interventiotutkimus, tietoperusta, ohjaajuuden viitekehys, jossa on neljä elementtiä: opiskelija, ohjaaja, asiakas ja oppimisympäristö.¹¹⁷⁵

Keskeiset tulokset: Ohjattua harjoittelua kuvaa ohjaajien ja opiskelijoiden avovastauksina antaman palautteen perusteella kahdeksan käsiteluoikkaa: 1) tiedottaminen, 2) yhteistyö, 3) tavoitteiden hallinta 4) tiedolliset valmiudet, 5) omaohjaajuus, 6) ohjausaika 7) asenteet ja motivaatio sekä 8) arviointi.¹¹⁷⁶

Tutkimuksen empiirisessä osassa suoritettiin koulutusinterventio ja laadittiin arviointikriteerit ohjaajien apuvälineeksi ohjatun harjoittelun arviointiin. Osallistujien ohjaukselliset lähtökohdat eivät poikenneet interventio- ja vertailuryhmän välillä alkumittauksessa. Loppumittauksessa ohjaajien ohjaushalukkuus oli myönteisempää vertailuryhmässä kuin interventioyhmässä, erityisesti 41- 50-vuotiaiden ja yli 21 vuotta työkokemusta omaavien ohjaajien osalta. Pitkän työkokemuksen omaavat ohjaajat arvioivat, että työyksikössä ohjaajat löytyvät helpommin ja opiskelijoita ei koeta ylimääräisenä rasitteena.

Opiskelijatavoitteet olivat selkeämmät vertailuryhmän kuin interventioyhmän ohjaajien mukaan sekä alku- että loppumittauksessa. Ohjaajien tavoitetietoisuus toteutui paremmin interventio- kuin vertailuryhmän ohjaajilla sekä alku- että loppumittauksessa. Loppumittaukseen osallistuneista interventioyhmäläisistä ohjaajien tavoitetietoisuus oli kehittynyt positiivisemmaksi yliopistotutkimuksen suorittaneiden, ylioppilaiden ja yli 51-vuotiaiden ohjaajien mukaan.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen toteutuksesta ja tuloksista tuotettiin ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli.¹¹⁷⁷ Toimintamallin avulla voidaan jäsentää ja kehittää terveysalan toimintaympäristössä työskentelevien ohjaajien toteuttamaa opiskelijaohjausta ja -arviointia. Toimintamalli on siirrettävissä vastaavaan toimintaympäristöön, jossa tulee arvioida sen toimintaedellytykset kontekstikohtaisesti. Toimintamallia tulee testata edelleen. Tutkimuksen lopuksi esitetään 11 johtopäätöstä, joista useimmat sisältävät toimintasuosituksia.

Tutkimuksen rajoitukset: Loppumittauksen kyselyn vastausprosentti jäi alhaiseksi ja kyselyn vastaajille toimittamisen tapa vaikutti vastausaktiivisuuteen. Aineisto on kerätty yhdestä harjoitteluorganisaatiosta.¹¹⁷⁸

¹¹⁷³ Luojus 2011, 45-46.

¹¹⁷⁴ Tutkimuksen kulku ja aineistot kaaviomuodossa: Luojus 2011, 48.

¹¹⁷⁵ Luojus 2011, 31. Viittaus: Driscoll, J. 2000. Practising Clinical Supervision. A Reflective Approach.

¹¹⁷⁶ Luojus 2011, 51.

¹¹⁷⁷ Luku 5.8. (Luojus 2011, 131-134). Malli kaaviomuodossa: mts., 134.

¹¹⁷⁸ Luojus 2011, 136, 138.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tampereen ammattikorkeakoulu, useita nimeämättömiä ammattikorkeakouluja ja toisen asteen oppilaitoksia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Elomaa, Leena 2003, Salmela, Marjo 2004, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: Jämsä, Ulla 2014.

Lyytinen: Finnish polytechnics in the regional innovation system : towards new ways of action

tekijä	Lyytinen, Anu	julkaisu vuosi	2011
nimeke	Finnish polytechnics in the regional innovation system : towards new ways of action		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	johtamiskorkeakoulu, hallintotiede		
YSO-asiasanat	innovaatiot, toimintaympäristö, kehittäminen, alueellinen yhteistyö, sidosryhmät, kapasiteetti, alueelliset vaikutukset, koulutusyritykset, johtamisjärjestelmät, tuloksellisuus, kehitys		
muut hakusanat	polytechnics, innovations, interest groups, management (helecon)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Kuinka ammattikorkeakoulut ovat vahvistaneet institutionaalista kapasiteettiaan alueelliseen sitoutumiseen?, 2. Millaisia yhteyksiä (linkages) ammattikorkeakoulut ovat luoneet muiden toimijoiden kanssa ympäristössään? ¹¹⁷⁹

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, tapaustutkimus, monitapaustutkimus¹¹⁸⁰, triangulaatio, sidosryhmäanalyysi, pilottitutkimus.

Aineisto(t): Tutkimuksessa käytettiin haastattelu- ja asiakirja-aineistoja neljästä ammattikorkeakoulusta.¹¹⁸¹ Haastatteluaineisto käsittää 10 teemahaastattelua, jotka toteutettiin vuonna 2005 (Lyytinen 2011, 87). Haastatteluista edelsivät keskustelut neljän kehittämisestä tai laatutyöstä vastaavan johtajan kanssa. Niitä käytettiin pilottitutkimuksena haastatteluerojen kehittämiseen (mts).

Viitekehukset: johtaminen, sidosryhmät, yritysmäisen organisaation muutoselementtien viitekehys, Clark's concept of organisational change elements, työkuulttuurit, yrittäjyyskuulttuuri (entrepreneurial culture)¹¹⁸², akateeminen ydin (academic heartland), tietoyhteiskunta.

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen tuloksissa raportoidaan muutoksista kohdeorganisaatioissa ja niiden käytännöissä alueellisen sitoutumisen ja kapasiteetin rakentamisen kannalta. Tarkastelu kohdistuu siihen, miten ammattikorkeakoulut ovat vahvistaneet johtamistaan (management) ja päätöksentekoaan, millaisia yhteyksiä ne ovat rakentaneet muihin alueellisiin toimijoihin ja organisaatioihin, kuinka oppilaitokset ovat kurottuvat kohti ympäristöään ja miten ammattikorkeakoulut ovat monipuolistaneet rahoituspohjaansa.¹¹⁸³ Ammattikorkeakoulujen hallinto on yliopistoja enemmän sidoksissa poliittisiin ja yritysarvoihin kuin yliopistojen vastaavat toiminnot. Ammattikorkeakoulujen johtaminen lähentyy yrityssektoria, koska niillä on tiiviit yhteydet liike-elämään, teollisuuteen ja muihin työelämän edustajiin.¹¹⁸⁴

Tapausten ristiintarkastelulla hahmottuivat seuraavat ammattikorkeakoulujen uudet toimintatavat: 1. alueelliseen sitoutumiseen liittyvän sisäisen johtamisen vahvistaminen, 2. yhteyksien vakiinnuttaminen alueen

¹¹⁷⁹ Lyytinen 2011, 80.

¹¹⁸⁰ Monitapaustutkimuksesta ja sen soveltamisesta: luku 5.1. (Lyytinen 2011, 79-88).

¹¹⁸¹ Perustiedot tutkimukseen osallistuneista ammattikorkeakouluista taulukkomuodossa (Lyytinen 2011, 81).

¹¹⁸² Luku 4.2.5 (Lyytinen 2011, 77-78).

¹¹⁸³ Luku 6 (Lyytinen 2011, 90-126).

¹¹⁸⁴ Lyytinen 2011, 148. Viittaus: Nikander, L. 2003. "Hyvää mieltä ja yhteistyötä": johtajien ja esimiesten käsityksiä johtajuudesta ammattikorkeakoulussa:92.

muiden toimijoiden kanssa, 3. oppilaitosten toimintakäytäntöjen stimulointi, 4. rahoituslähteiden monipuolistaminen, 5. integroituneen toimintakulttuurin rakentaminen.¹¹⁸⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Korkeakouluihin kohdistuva tutkimus pyrkii ymmärtämään miten instituutiot muuttuvat osana tietoyhteiskuntaa osana globaalia markkinaa, taloudellista niukkuutta ja epävarmoja ympäristöjä. Tälle tutkimukselle on ollut yhteistä painotus instituutiotasoisien hallinnon ja johtamisen tarkasteluun. Tämän osan on katsottu muuttuvan enemmän kuin akateemisten rakenteiden (academic units). Osana näitä tarkasteluita on yrittäjyys eri tavoin käsitettynä. Se voidaan laajemmin nähdä toiveena manageriaalisten ja akateemisten eli kollegiaalisten arvojen rinnakkaiselosta.¹¹⁸⁶ Eräissä tutkimuksissa yrittäjyysnäkökulma nähdään negatiivisemmässä valossa.¹¹⁸⁷ Tutkimuksen diskussiossa käsitellään erityisesti läpi tutkimuksen sovellettuja Clarkin mallinnuksia organisaatiomuutoksista ja tarkastellaan tutkittuja tapauksia erikseen.

Jatkotutkimusta ehdotetaan kohdistettavaksi seurantatutkimuksena siihen, miten ammattikorkeakoulujen kulttuuri ja akateemiset toiminnot (academic activities) muuttuvat pitemmällä aikavälillä. Lisäksi voidaan syventää tarkastelua koulutusmuotojen samankaltaisuuksista ja eroista ja toteuttaa seurantatutkimusta ammattikorkeakoulujen hallinnon ja johtamisen kehittymisestä yrittäjämäisempään suuntaan vahvistuvan autonomian ja kasvaneiden alueellisten vastuiden seurauksena.¹¹⁸⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen rajoituksia käsittelee luku 5.2. (Lyytinen 2011, 88-89). Validiteetin ja reliabiliteetin käsitteiden on katsottu olevan määrällistä tutkimusta vähemmän soveltuvia laadullisen tutkimuksen tarkasteluun.¹¹⁸⁹ Tutkimuksen tulosten on oltava konsistentteja käytettyyn aineistoon nähden ja niiden on oltava peräisin aineistosta ("that they are dependable", Lyytinen 2011, 89).¹¹⁹⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Jaatinen, Päivi 1999, Kohtamäki, Vuokko 2009, Nikander, Leena 2003, Nyysölä, Hannu 2008, Rissanen, Riitta 2003, Salminen, Hannele 2001, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: ei ole.

Malmivirta: Taide siltana sosionomiksi (AMK) kasvamiselle

tekijä	Malmivirta, Helena	julkaisuvuosi	2011
nimeke	Taide siltana sosionomiksi (AMK) kasvamiselle : toimintatutkimus taide- ja ilmaisuaineiden kehittämisestä postmodernin taidekasvatuksen suuntaan Oulun seudun ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelmassa vuosina 2001-2004		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden yksikkö		
YSO-asiasanat	ilmaisukasvatus, kokemusoppiminen, koulutus, koulutusohjelmat, opetus, sosiaaliala, sosionomit, taide, taideaineet, taidekasvatus, taiteellinen työ, tekemällä oppiminen, toimintatutkimus, visuaalinen kulttuuri		

¹¹⁸⁵ Luku 7 (Lyytinen 2011, 127-146)

¹¹⁸⁶ Lyytinen 2011, 147.

¹¹⁸⁷ Lyytinen 2011, 147-148. Viittaus: Slaughter, S. & Leslie, L. 1997. Politics, Policies and the Entrepreneurial University. Baltimore: John Hopkins University Press. Marginson, S. & Considine, M. 2000. The enterprise university: power, governance and reinvention in Australia. Cambridge: Cambridge University Press.

¹¹⁸⁸ Lyytinen 2011, 152.

¹¹⁸⁹ Viittaus: Tuomi & Sarajärvi 2003. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi: ei sivuviittausta.

¹¹⁹⁰ Viittaukset: Merriam 1998. Qualitative research and case study applications in education: 206-207, Lincoln & Guba 1985: ei sivuviittausta.

muut hakusanat	
----------------	--

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1) Luoda taidekasvatuksellinen viitekehys taide- ja ilmaisuaineiden opetukseen aiemman luovuutta ja itseilmaisua painottavan näkökulman sijasta kokemuksellisen oppimisen ja konstruktivistisen oppimiskäsityksen ajattelua seuraten, 2) vahvistaa ja vakiinnuttaa taidekasvatuksellinen ja erityisesti visuaaliseen kulttuuriin painottuva viitekehys taide- ja ilmaisuaineiden opetusta ohjaavaksi teoriaksi.¹¹⁹¹

Tutkimusmenetelmä(t): interventionistinen tutkimus, narratiivinen tutkimus, toimintatutkimus¹¹⁹², triangulaatio.

Aineisto(t): Opiskelijaryhmään liittyvistä viidestä interventiosta tutkimus käsittelee kolmea käyttäen aineistoina opiskelijoiden oppimispäiväkirjoja, tutkijan päiväkirjaa, opiskelijoiden strukturoituja esseitä, keskustelumuistiinpanoja, tutkijan ottamia valokuvia sekä videoituja keskusteluita.

Viitekehykset: opiskelijat, sosionomiopiskelijat, pragmatismi, postmoderni taidekasvatus, oppiminen, tekemällä oppiminen, kokemuksellinen oppiminen, kokemuksellinen taideoppiminen, konstruktivistinen oppimiskäsitys, merkitykset.

Keskeiset tulokset: Postmoderniin taidekasvatukseen sidotulla taideaineiden opetuksella voidaan tukea sosionomiopiskelijan persoonallista ja ammatillista kasvua. Opiskelijoille on rakentunut käsitys, että taidekasvatus luo mahdollisuuksia sosionomin asiakastyössä tarvittavalle kasvatus-, opetus- ja ohjaustyölle. Opiskelijan sosiaalisen vuorovaikutuksen taidot ja opiskelijan osaaminen reflektiiviseen ajatteluun ja visuaaliseen ajatteluun vahvistuvat taiteellisessa toiminnassa.¹¹⁹³ Taidekasvatuksen asemoiminen sosiaalialan taideaineiden opetuksen perustaksi sai osakseen myös yhteisön kritiikkiä ja kyseenalaistamista.¹¹⁹⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen välillisenä tarkoituksena on kehittää myös käytännön sosiaalialan työtä.¹¹⁹⁵ Tutkija pohti omaa asemaansa opettavana tutkijana ("[O]petus on perustehtävä, jota tutkimus ei saa häiritä.") sekä tutkimuksen suhdetta ammattikorkeakoulun yksikön ja koulutusohjelman tehtävään ja tavoitteisiin.¹¹⁹⁶ Epävarmuustekijänä tutkimuksen alkuvaiheessa oli epätietoisuus siitä, suostuvatko opiskelijat osallisiksi tutkimukseen.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen haasteena oli, miten saada opiskelijoiden elämään merkittävästi vaikuttaneita kokemuksia näkyväksi tutkimuksen kielellä. Merkitykset eivät ole pelkästään sanallisesti ilmaisutavissa. "Jotkut merkitykset ovat 'luettavissa' ja ilmaistavissa kirjallisesti; jotkut toiset merkitykset vaativat kirjallista muotoa ja kieltä; silti jotkut muut merkitykset vaativat toisenlaista muotoa, jonka kautta merkityksiä voidaan esittää ja jakaa".¹¹⁹⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: ei ole.

¹¹⁹¹ Malmivirta 2011, tiivistelmä.

¹¹⁹² Malmivirta 2011, 74-79. Sovelluksesta tähän tutkimukseen: mts., 80-82. Kaaviomuodossa: mts., 82.

¹¹⁹³ Malmivirta 2011, tiivistelmä.

¹¹⁹⁴ Malmivirta 2011, 277.

¹¹⁹⁵ Malmivirta 2011, 85.

¹¹⁹⁶ Malmivirta 2011, 277-278.

¹¹⁹⁷ Eisner, E.W. 2002. The arts and the creation of mind. Harrisonburg: VA: Yale University Press: 230.

Pylkkä: Duuri- ja mollisoituja musiikkialan kentällä : organisaatiomuutoksen heijastuksia ammattikorkeakoulun musiikinopettajien työhön

tekijä	Pylkkä, Outi	julkaisu vuosi	2011
nimeke	Duuri- ja mollisoituja musiikkialan kentällä: organisaatiomuutoksen heijastuksia ammattikorkeakoulun musiikinopettajien työhön		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, sosiaaligerontologia		
YSO-asiasanat	musiikinopettajat, opettajuus, ikä, ikäryhmät, professionalismismi, organisaatiomuutokset, hiljainen tieto		
muut hakusanat	teachership of music, field, capital, habitus, tacit knowledge, age, position		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee ammattikorkeakoulun musiikinopettajuutta; erityisinä tarkastelukulmina ovat musiikin koulutusohjelman muotoutuminen ammattikorkeakouluun siirtymisen jälkeen ja musiikinopettajien käsitykset työstään. Tutkimustehtävä kohdentuu rakenteiden ja toimijuuden väliseen suhteeseen. Tutkimuskysymykset: Miten organisaatiomuutos vaikuttaa ammattikorkeakoulun musiikinopettajien työhön?, Miten sanaton tieto ilmenee ja mikä on sen suhde habitukseen?, Miten eri-ikäisten musiikinopettajien positiot määrittävät ammattikorkeakoulussa?¹¹⁹⁸

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, narratiivinen tutkimus, metafora-analyysi, aktanttimalli ja semioottinen neliö analyysin ja tulkinnan apuvälineinä (Sulkunen 1997, 35)¹¹⁹⁹.

Aineisto(t): videotallenteet (N=14) opetuksesta, opettajien haastattelut (N=15).¹²⁰⁰

Viitekehykset: sosiologinen näkökulma, Bourdieun kenttäteoria, aktanttimalli, semioottinen neliö, hiljainen tieto¹²⁰¹, sanaton tieto, tietokäsitykset, opettajuus, musiikinopettajuus, sosiaalinen pääoma.

Keskeiset tulokset: Musiikinopettajat asemoituivat ammattikorkeakouluun iästä riippumatta oman instrumenttinsa, virka-asemansa ja osaamisensa perusteella. Musiikinopettajien sosiaalinen pääoma ilmenee erityisesti oman alakentän opettajien välisenä yhteistyönä sekä sosiaalisina suhteina, vuorovaikutustaitoina opiskelijoiden kanssa. 30–39-vuotiaat musiikinopettajat kokivat sosiaaliset suhteet ja yhteistyön hyväksi työskentelyssä.

Hiljainen tieto on emergenssiä, uuden tietotason syntymistä aikaisempien kokemustemme perusteella osana tämänhetkistä toimintaamme. Se on keskeistä taidon opettamisessa, kuten musiikinopetuksessa. Se tulee esiin kolmessa eri muodossa: hiljaisena ymmärtämisenä, hiljaisina menettelytapoina ja sääntöinä.

Habitus sisältää käyttäytymistavat ja normit, jotka ihminen omaksuu ja joiden mukaan ihminen toimii tiedostamattaan. Bourdieun käsitys habituksesta lähestyy Polanyin käsitystä hiljaisesta tiedosta.¹²⁰²

Musiikinopettajat käyttivät metaforisia ilmauksia affektiivisessä merkityksessä, kun he yrittivät auttaa opiskelijaa saamaan tietyn emotion soitettavaan tai laulettavaan kappaleeseen. Musiikinopettajien metaforiset ilmaukset toimivat opiskelijalle oman ajatustoiminnan virikkeinä, jotka ilmenivät soitossa tai laulussa. Metaforat toimivat assosiaation virikkeenä tietynlaiseen soittoon tai lauluun.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: On aiheellista tutkia ikääntyneiden musiikinopettajien asemaa sekä muiden alojen opettajien positioita suhteessa työuran pidentämisyrittämyksiin sekä erontekoja ammattikorkeakoulujen eri alojen välillä (ks. Herranen 2003), esimerkiksi opettajien asemoitumisessa alati

¹¹⁹⁸ Pylkkä 2011, 35-36.

¹¹⁹⁹ Pylkkä 2011, 36. Viittaus: Sulkunen, P. 1997. Todellisuuden ymmärrettävyys ja diskurssianalyysin rajat. Teoksessa P. Sulkunen & J. Törrönen (toim.) Semioottisen sosiologian näkökulmia: sosiaalisen todellisuuden rakentuminen ja ymmärrettävyys. Helsinki: Gaudeamus, s. 35.

¹²⁰⁰ Pylkkä 2011, 36.

¹²⁰¹ Esim. luku 1.4.3. (Pylkkä 2011, 25-33).

¹²⁰² Pylkkä 2011, 99.

muuttuviin työn haasteisiin.¹²⁰³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkija halusi tarkastella yhtä ammattikorkeakoulun musiikin alan koulutusohjelmaa kokonaisuutena sosiologisesta näkökulmasta. Metodologisiin valintoihin vaikutti ensisijaisesti teoriasidonnaisuus, sillä tutkija ei halunnut lähteä tarkastelemaan musiikinopettajuutta pelkästään aineistolähtöisesti. Haastattelut tehtiin aikana, jolloin tutkimusympäristönä olevan oppilaitoksen lakkautamis- ja yhdistämisaikheet olivat ajankohtaisia.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: kohdeyhteisöä ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Herranen, Jatta 2003.

Saadut viittaukset: ei ole.

Romppanen: Hoitotyön opiskelijoiden merkitykselliset hoitamisen kokemukset ja niistä oppiminen kliinisessä oppimisympäristössä

tekijä	Romppanen, Maija	julkaisuvuosi	2011
nimeke	Hoitotyön opiskelijoiden merkitykselliset hoitamisen kokemukset ja niistä oppiminen kliinisessä oppimisympäristössä		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	terveystieteiden tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	sisällönanalyysi, hoitotyö, oppimiskokemukset, kokemukset, harjoittelu, ohjaus (neuvonta ja opastus), opiskelijat, kliininen harjoittelu, sairaanhoitajat, oppiminen, hoitosuhde, hoitoetiikka, eettisyys, oppimisympäristö, ammatillinen kehitys, koulutus		
muut hakusanat	Mentors, Students Nursing, Learning, Preceptorship (MeSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajakoulutuksessa opiskelevien hoitotyön opiskelijoiden merkityksellisiä hoitamisen kokemuksia ja niistä oppimista erilaisissa kliinisissä oppimisympäristöissä. Tutkimustehtävät: 1. Millaisia merkityksellisiä kokemuksia hoitamisesta hoitotyön opiskelijoilla oli kliinisessä oppimisympäristössä?, 2. Mitä hoitotyön opiskelijat oppivat merkityksellisistä hoitamisen kokemuksista?¹²⁰⁴

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, merkityksellisten tapahtumien tekniikka¹²⁰⁵, sisällönanalyysi¹²⁰⁶, aineistolähtöinen analyysi, fenomenologinen analyysi, narratiivinen menetelmä¹²⁰⁷.

Aineisto(t): hoitotyön opiskelijoiden vuosien 1996–2003 aikana oppimistehtävän muotoon kirjoittamat merkitykselliset kokemukset hoitamisesta ja hoitamaan oppimisesta kliinisessä oppimisympäristössä, harjoittelussa tai työpaikassa (N = 547).¹²⁰⁸

Viitekehukset: hoitotyö, kliininen ohjaus, oppiminen, oppimistehtävät, kokemuksellinen oppiminen, sosio-konstruktivistinen oppimiskäsitys.¹²⁰⁹

Keskeiset tulokset: Tulosten tarkastelu on jaettu merkityksellisiin kokemuksiin (tutkimustehtävä 1, luku 5.1) ja hoitamisen oppimiseen merkityksellisten kokemusten kautta (tutkimustehtävä 2, luku 5.2).

Merkitykselliset tapahtumat ja tilanteet olivat potilaan hoitamiseen ja omaisten kohtaamiseen liittyviä monenlaisia ja monentasoisia kohtaamisia ja suhteita erilaisissa kliinisissä konteksteissa, joissa oli mukana useita

¹²⁰³ Pylkkä 2011, 163-164.

¹²⁰⁴ Romppanen 2011, 37.

¹²⁰⁵ Flanagan J. 1954. The critical incident technique. Psychological Bulletin 51(4), 327–358.

¹²⁰⁶ Kyngäs H. & Vanhanen L. 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede 11(1), 3–12.

¹²⁰⁷ Fenomenologinen analyysi ja narratiivinen menetelmä poisvalittuja (Romppanen 2011, 210).

¹²⁰⁸ Luku 4.2.1. (Romppanen 2011, 39-41).

¹²⁰⁹ Tekstissä myös *sosiaalikonstruktivismi*.

toimijoita ja jotka olivat laaja-alaisia ja kompleksisia. Hoitamiseen liittyvät tapahtumat olivat opiskelijoiden kokemusten mukaan haasteellisia, vaativia, henkilökohtaisesti koskettavia, eettisesti ristiriitaisia ja haavoittuvuutta aiheuttavia, mutta antoivat myös mahdollisuuden ammatillisen kasvun alkuun ja tuottivat onnistumisen iloa ja ylpeyttä. Hoitotyön opiskelijoiden merkityksellisistä kokemuksista muodostui kuusi pääkategoriaa, jotka kuvaavat hoitamisen monimuotoisuutta. Merkitykselliset kokemukset luottamuksellisissa potilas-opiskelijasuhteissa kuvasivat onnistumista hoitosuhteen luomisessa, kriisien kohtaamisessa, ajallaan auttamisessa, turvallisuuden luomisessa ja luottamuksen vahvistamisessa.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa on kuvattu hoitamisen oppimista opiskelijan näkökulmasta. Jatkotutkimuksena näkökulmaa tulisi laajentaa ohjaussuhteen ja oppimisilmapiirin osuuden tarkasteluun opiskelijan oppimisprosessissa. Saatua tietoa voidaan hyödyntää hoitotyön opiskelijoiden harjoittelun ohjauksen edelleen kehittämisessä. Kirjoitettujen merkityksellisten oppimiskokemusten laajempaa käyttömahdollisuutta kliinisen oppimisprosessin tukena olisi myös hyödyllistä selvittää.¹²¹⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan suhteessa kunkin tutkimuksen lähtökohtiin ja epistemologisiin perusteisiin. Kokemusten tutkimisessa useimmiten käytettyä fenomenologista analyysimenetelmää tai narratiivista menetelmää käyttämällä olisi ehkä saanut merkitystä paremmin esille kuin sisällönanalyysillä; aineiston laajuus vaikutti menetelmän valintaan. Tutkimuksen luotettavuuteen voi vaikuttaa myös osallistujien erilainen tausta, mutta kaikilla osallistujilla oli kuitenkin samanlainen mahdollisuus kuvata heille merkityksellisiä kokemuksia hoitotyöstä sairaanhoitajaksi opiskelun kontekstissa.¹²¹¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Brunou, Sinikka 2009, Karttunen, Päivi 1999, Kuokkanen, Ritva 2000, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Räisänen, Anu 2002, Salminen, Leena 2000.

Saadut viittaukset: Jämsä, Ulla 2014, Löfman, Päivi 2014.

Timonen: Kansainvälisty tai väisty?: tapaustutkimus kansainvälisyysosaamisen ja kulttuurienvälisen oppimisen merkityksenannoista

tekijä	Timonen, Liisa	julkaisuvuosi	2011
nimeke	Kansainvälisty tai väisty?: tapaustutkimus kansainvälisyysosaamisen ja kulttuurienvälisen oppimisen merkityksenannoista oppijan, opettajan ja korkeakoulutoimijan pedagogisen suhteen rajaamissa kohtaamisen tiloissa		
yliopisto	Itä-Suomen yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	filosofinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	kansainvälisyys, oppiminen, osaaminen, kulttuurienvälisyys, monikulttuurisuus, kulttuuriosaaminen, pedagogiikka, kokemusoppiminen, elämismaailma, opettajuus, dialogisuus, tapaustutkimus, hermeneutiikka, opettajat, konstruktivismi, merkitykset (semantiikka), semantiikka		
muut hakusanat	international competence, intercultural learning, reflection, dialog, experimental learning, sovittu todellisuus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan kansainvälisyysosaamisen ja kulttuurienvälisen oppimisen merkityksenantoja Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa korkeakoulutoimijan,

¹²¹⁰ Romppanen 2011, tiivistelmä.

¹²¹¹ Luku 6.2. (Romppanen 2011, 209-213). Tutkimusta tarkasteltiin uskottavuuden, vahvistettavuuden ja siirrettävyyden kannalta (mts. 210, viittaus: Polit & Hungler 1999. Nursing research: Principles and methods, Graneheim U. H. & Lundman B. 2004. Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. Nurse Education Today 24(2), 105–112, kummassakaan ei sivuviittauksia).

opettajan ja maaseutuelinkeinojen koulutusohjelman oppijan pedagogisen suhteen rajaamisessa kohtamisen tiloissa erityisesti oppijan oppimismahdollisuuksiin ja -tarpeisiin kiinnittyen. Tutkimuskysymykset: 1. Millaisina kansainvälisyysosaamisen merkitykset näyttäytyvät korkeakoulukontekstin toimijoille ja kumppaneille ja millaisia puhetapoja aineistosta jäsentyy?, 2. millainen pedagoginen tieto ohjaa tutkijan toimintaa oppijan kansainvälisyysosaamisen ja kulttuurienvälisen oppimisen merkityksen muodostumiseksi?, 3. Millaista oppijan merkityksenanto kansainvälisyysosaamisesta ja kulttuurienvälisestä oppimisesta on?¹²¹²

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus (kartoittava, kuvaileva ja ymmärtävä vaihe), hermeneutiikka, fenomenologia, toimintatutkimus, aineistotriangulaatio.

Aineisto(t): haastattelut (N=18), tutkijan päiväkirjat, opintojaksojen suunnittelumateriaali, ryhmäkeskustelut (N=5), portfoliot (N=18)¹²¹³

Viitekehukset: monikulttuurisuus, hermeneutiikka, fenomenologia¹²¹⁴, osaaminen, konstruktivismi, osallistava paradigma, kokemuksellinen oppiminen, kohdallisuus, Euroopan neuvosto 2003 -viitekehys (kielten opetus), Eurooppalaisten tutkintojen viitekehys 2008, EQF (European Qualifications Framework), NQF (kansallinen viitekehys), tiedonintressit, tiedon sosiologia.

Keskeiset tulokset: Kulttuurienvälisen oppiminen edellyttää oppijalta tiedollista ymmärrystä kulttuurienvälisen kasvatuksen keskeisistä käsitteistä sekä monikulttuurisuuden käsitteen vähintään jonkin asteista hahmottamista. Kansainvälisyysosaamisen käsitteen monitulkintaisuus heikentää osaltaan mahdollisuuksia tukea oppijan kulttuurienvälisestä oppimista ja kansainvälisyysosaamista tavoitteiden osoittamaan suuntaan. Kansainvälisyysosaaminen nähdään tässä tutkimuksessa kielitaitona, kohtaamisen taitona ja kyynä ymmärtää oman alansa kehitystä. Ammattikorkeakoulussa on tuettava yhteisen ymmärryksen muodostumista jokaisen osallisen todellista osallisuuden kokemusta edistävällä tavalla. Opettaja tarvitsee myös tukea ja aidon mahdollisuuden kokeakseen osallisuutta dialogiin sekä taitoa ja halua kohdata erilaisia oppijoita. Kokonaisvaltaiseen ja jaettuun dialogiin ei kuitenkaan vielä ole päästy. Tekstissä tutkimuskysymysten vastaukset on kuvattu vaihe vaiheelta tapaustutkimuksen kartoittavaan, kuvailevaan ja ymmärtävään vaiheeseen kiinnittyen. Praktisen tiedonintressin osalta oman työn luonteen ymmärtäminen osana yhteiskunnallista kontekstia on tärkeää, ja tätä tavoitetta erityisesti tutkimuksen kartoittava vaihe edisti. Tutkimuksen kuvaileva vaihe syvensi tutkijan ymmärrystä pedagogisen tiedon moniulotteisuudesta. Tutkimuksen ymmärtävässä vaiheessa tutkijalle hahmottui oppijoiden erilaisuus, että jokainen oppija tarvitsee omanlaisiaan tukea kansainvälisyysosaamisen ja kulttuurienvälisen oppimisen merkitysten etsimiseen.¹²¹⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Koulutuskontekstissa on mietittävä, missä on riittävän tietämisen ja yhteisymmärryksen raja, millaisia edellytyksiä osallisuudelle voidaan asettaa sekä sitä, miten riittävän jaetun ymmärryksen tavoite olisi mahdollista saavuttaa. Vallealaa (2006) seuraten on syytä pohtia sitä, missä määrin yhteinen ymmärtäminen on arjen tilanteissa mahdollista ja tarpeellista.¹²¹⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen lähtökohdissa viitataan tieteen paradigmojen jakautumiseen subjektiivisiin ja objektiivisiin paradigmoihin, joiden synonyymeiksi esitetään laadullinen ja määrällinen.¹²¹⁷ Postmodernin ihmistutkimuksen soveltaman tulkinnallisen paradigman mukaan ”tutkimus on subjektiivista ihmisen erityislaatuisuuden kuvailua ja selittämistä, jonka erityispiirteitä ovat nominalismi, antipositivismi,

¹²¹² Timonen 2011, 9.

¹²¹³ Tutkija korostaa aineistotriangulaation merkitystä tutkimuksensa tulkintana triangulaatiosta (Timonen 2011, 98).

¹²¹⁴ Viitekehys tutkimuksen luotettavuuden arvioinnin kannalta: ”Fenomenologiseen traditioon ja hermeneuttiseen tulkintaan perustuvan tutkimuksen luotettavuutta on mahdollista tarkastella perinteisen tieteellisen tutkimuksen sekä sosiaalisen konstruktion kriteerejä vasten suhteessa siihen, miten onnistun kuvaamaan tutkittavaa tapausta todellisuuskertomuksena.” (Timonen 2011, 100-101.)

¹²¹⁵ Timonen 2011, 181-184 ja eri kohdin.

¹²¹⁶ Valleala, U.M. 2006. Yhteinen ymmärtäminen koulutuksessa ja työssä. Kontekstin merkitys ymmärtämisessä opiskelijaryhmän ja työtiin keskusteluissa. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 280.

¹²¹⁷ Timonen 2011, 21, viittaus: Heikkinen, Huttunen, Niqlas & Tynjälä 2005. Kartta kasvatuksen maastosta. Kasvatus 36 (5), 340–353: 341.

vapaaehtoisuus ja ideografisuus".¹²¹⁸ Tutkimusta paikannetaan tutkijan position¹²¹⁹ ja tutkimuksen kohdallisuuden kysymyksiä tarkastellen.¹²²⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Suhonen, Liisa 2008.

Saadut viittaukset: Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Leino, Lea 2017.

Vuori: *Leadership frames of program directors at Finnish universities of applied sciences*

tekijä	Vuori, Johanna	julkaisu vuosi	2011
nimeke	Leadership frames of program directors at Finnish universities of applied sciences		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Johtamiskorkeakoulu, hallintotiede		
YSO-asiasanat	opettajat, esimiehet, johtaminen, johtajuus, esimiestyö		
muut hakusanat	leadership, managers, higher education leadership		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee ammattikorkeakouluopettajien lähiesimiesten johtajuusorientaatioita. Tutkimuskysymykset: 1. Millaisia johtamisen orientaatioita (kehyksiä) koulutusohjelmien johtajat (program directors) käyttävät?, 2. Miten johtamisen orientaatioita käytetään?, 3. Ovatko johtajat kykeneviä vaihtamaan johtamisen kehystä ja käyttämään useaa orientaatiota?, 4. Miten johtamisen kehykset muuttuvat?^{1221, 1222}

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, haastattelututkimus, teema-analyysi, tapaustutkimus¹²²³, ilmivaliditeetti (face validity).

Aineisto(t): Haastateltavat (N=15) edustivat tekniikkaa, sosiaali- ja terveysalaa ja liiketaloutta, jotka olivat tutkimusajankohtana suomalaisten ammattikorkeakoulujen suurimmat koulutusalat.¹²²⁴

Viitekehykset: johtaminen, johtajuus, johtamiskehysteoria, Bolognan prosessi, johtajuuden paradigmat¹²²⁵, teema-analyysi, konstruktivismi, positivismi¹²²⁶, sensemaking, akateemiset heimot (Becher).

Keskeiset tulokset: Empiirisen materiaalin pohjalta kirjoitettiin neljä kuvausta ohjelmajohtajien johtamisorientaatioista. Kaikkia johtamiskehysteorian mallin mukaisia johtamiskehyksiä (rakenteellinen johtamiskehys, henkilöstövoimavarajohtamiskehys, poliittinen johtamiskehys, symbolinen johtamiskehys) käytetään am-

¹²¹⁸ Timonen 2011, 22.

¹²¹⁹ Timonen 2011, 100. Viittauksia liittyen tutkijan positioon, tulkintaan ja ymmärtämiseen: Cohen, Manion & Morrison 2008. Research methods in education (6th ed.), Cousin 2009. Researching Learning in Higher Education. An Introduction to Contemporary Methods and Approaches, Freebody 2004. Qualitative Research in Education: Interaction and Practise, Kvale (ed.) 1989a. Issues of Validity in Qualitative Research, Patton 2002. Qualitative Research & Evaluation Methods (3rd ed): 541–598, Punch 2009. Introduction to Research Methods in Education. Rantala 2006. Etnografisen tutkimuksen perusteet. Virtanen 2006. Fenomenologia laadullisen tutkimuksen lähtökohtana. Rantala ja Virtanen teoksessa: Metsämuuronen (toim.) Laadullisen tutkimuksen käsikirja.

¹²²⁰ Luku 6.5. (Timonen 2011, 100-102). Bibliografian kokoajan huomautus: Kohdallisuuden käsite viittaa adekvaattisuuteen (Varto 1992, 118), sitä ei tutkimuksessa määritellä yleisesti; siitä erottuu mm. eettinen ulottuvuus (mts., 18).

¹²²¹ Vuori 2011, 91.

¹²²² Ks. Vuori, J. 2011. Ammattikorkeakoulun lähiesimies muutosta johtamassa. Hallinnon Tutkimus 30 (3), 191–206.

¹²²³ Tapaustutkimus on poisvalittu. Tapaustutkimuksen tekemisen vaihtoehto tutkijan omasta organisaatiosta hylättiin suunnitteluvaiheessa (Vuori 2011, 95), vaikka esimerkkejä sellaisista on Suomen ammattikorkeakoulusektorilta.

¹²²⁴ Vuori 2011, 117. Puhtaaksikirjoitettu aineisto käsitti 198 sivua (mts.).

¹²²⁵ Positivistinen, konstruktivistinen, kriittinen ja postmoderni (Vuori 2011, 56). Yhteenvetotaulukko: mts., 57.

¹²²⁶ Positivismi poisvalittu (Vuori 2011, 66).

mattikorkeakoulujen lähiesiemiestyössä. Useamman johtamiskehyksen käyttöä rinnakkain esiintyy ammattikorkeakoulujen lähiesiemiestyössä, mutta sitä voitaisiin lisätä.¹²²⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ohjelmajohtajien tai vastaavassa asemassa olevien ammattikorkeakoulun lähiesiemiesten työnkuvasta tulisi keskustella jokaisessa ammattikorkeakoulussa. Lähiesiemiesten kannustaminen useamman johtamiskehyksen käyttöön voi tukea ammattikorkeakoulujen muutokkyvykkyttä.¹²²⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksessa käytetyn konstruktivistisen lähestymistavan kriitikot, jotka useimmiten edustavat positivistista tutkimusparadigmaa, kyseenalaistavat yksilöiden tekemien havaintojen ja yksilöllisten merkitysten tutkimisen arvon johtajuustutkimuksessa. Nämä kriitikot saattaisivat väittää, että tutkijan tehtävänä on selvittää ”kuinka asiat ovat” ja muodostaa yleispäteviä sääntöjä.¹²²⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Auvinen, Pekka 2004, Heinonen, Jarmo 2006, Herranen Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Jaatinen, Päivi 1999, Kettunen, Juha 2009, Kohtamäki, Vuokko 2009, Kotila, Hannu 2000, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Lahtinen, Päivikki 2009, Mäki, Maire 2000, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Nikander, Leena 2003, Puusa, Anu 2007, Raudaskoski, Leena 2000, Rautajoki, Arto M. 2009, Salminen, Hannele 2001, Saranki-Rantakokko, Sirkka 2008, Savonmäki, Pasi 2007, Tiusanen, Olavi 2006, Toikka, Mirja 2002, Vidgrén, Mervi 2009.

Saadut viittaukset: ei ole.

2012

Kakkonen, Marja-Liisa

Karjalainen, Anna Liisa

Leinonen, Rauni

Mäki, Kimmo

Mäkimurto-Koivumaa, Soili

Penttilä, Taru

Kakkonen: Learning entrepreneurial competences in an international undergraduate degree programme : a follow-up study

tekijä	Kakkonen, Marja-Liisa	julkaisuvuosi	2012
nimeke	Learning entrepreneurial competences in an international undergraduate degree programme : a follow-up study		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	liiketalous, opetus, yrittäjyyskasvatus, oppimistyyli, seurantatutkimus		
muut hakusanat	Business education, Study and teaching (Higher), Entrepreneurship, Instructional systems (LCSH), competences, intention, kompetenssit, intentio		

¹²²⁷ Vuori 2011, tiivistelmä.

¹²²⁸ Luku 7.3. (Vuori 2011, 159-160).

¹²²⁹ Vuori 2011, 66.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa seurataan liiketalouden opiskelijoiden yrittäjyyskompetenssien kehittymistä yhden ammattikorkeakoulun kansainvälisessä ohjelmassa. Tutkimustehtävänä oli selvittää, missä määrin opiskelijoiden yrittäjyyskompetenssit kehittyvät tämän ohjelman aikana. Väitöskirja käsittää kuusi osatutkimusta. Tavoitteet ja kysymykset kootusti: Taulukko 4.

Taulukko 4. Tutkimuksen tavoitteet ja kysymykset osatutkimuksittain (Kakkonen 2012, 2-5). Tavoitteisiin ja kysymyksiin liittyy lähdeviittauksia.

Osa	tavoite	tutkimuskysymys/-kysymykset
I	Tutkia ja ymmärtää kansainvälisten opiskelijoiden itsehavaittuja kompetensseja heidän aloittaessaan opintonsa. Kuinka kompetenssit liittyvät heidän itsehavaittuun yrittäjyysintentionsa.	Kuinka opiskelijoiden osaamisprofiilit eroavat toisistaan heidän yrittäjyysintentionsa nähden opintojen alussa?
II	Selvittää mitä liiketoiminnan opiskelijat oppivat yrittäjyydestä ja mitä oppimisstrategioita he käyttävät ensimmäisen vuoden aikana.	Mitä ovat yrittäjyysopintojen päätulokset ensimmäisen vuoden aikana? Mitä strategioita opiskelijat näyttävät käyttävän merkittävimmässä oppimiskokemuksissaan ensimmäisen vuoden aikana?
III	Tutkia ja ymmärtää opiskelijoiden luovuuden käyttöön liittyviä havaintoja sekä luovuuden käyttöä haittaavia ja tukevia tekijöitä korkeakouluopinnoissa.	Kuinka opinnoissa käytetään luovuutta? Millaisia riskejä otetaan luovuutta käytettäessä? Kuinka luovuuden käyttöä opinnoissa voi lisätä?
IV	Selvittää opiskelijoiden asenteita yrittäjyyttä kohtaan liikkeenjohdon (business management) koulutusohjelmissä Suomessa.	Miten sukupuoli vaikuttaa yrittäjyyteen liittyviin asenteisiin? Miten yrittäjäominaisuudet ja kiinnostus yrittäjyyteen sekä yrittäjyyden motiivit ja esteet liittyvät toisiinsa? Kuinka yrittäjyystavoitteet liittyvät siihen onko perheessä tai suvussa yrittäjiä? Kuinka opintovuosi vaikuttaa yrittäjyysasenteisiin? Kuinka yrittäjyysasenteet muuttuvat eri opintovuosina?
V	Selvittää, miten liiketalouden opiskelijat käsittävät ammatillisen osaamisensa liittyvän liiketoimintaan ja yrittäjyyteen ja tutkia opiskelijoiden itsehavaittua tavoitetta ryhtyä yrittäjäksi opintojen jälkeen.	Kuinka opiskelijat käsittävät liiketoimintaosaamisensa ja yrittäjyystavoitteensa suoritettuaan ohjelman ammattiopinnot? Millaisia eroja käsityksissä on opiskelijaryhmittäin opiskeluvuoden mukaan? Millaisia eroja käsityksissä liiketoimintaosaamisesta ja yrittäjyystavoitteista on nais- ja miesopiskelijoiden välillä?
VI	Tutkia ja ymmärtää liiketalouden opiskelijoiden yrittäjäominaisuuksien ja -kompetenssien kehitystä koulutusohjelman aikana sekä opiskelijoiden päämäärien ja motivaation luonnetta opintojen alussa ja opintojen tuloksena.	Miten liiketalouden opiskelijoiden yrittäjäominaisuudet kehittyvät koulutuksen kuluessa? Millainen suhde on tavoitteiden laadun ja motivaation tason kesken opintojen alussa ja niiden tuloksena?

Tutkimusmenetelmä(t): seurantatutkimus, tulkinnallinen seurantatutkimus, itsearviointi, triangulaatio.

Aineisto(t): osatutkimusten aineistotarkastelut: Taulukko 5.

Taulukko 5. Osatutkimusten aineistot (mukaillen Kakkonen 2012, 28).

Osa- tutk.	esseet	muut kirjoite- tut aineistot	kyselyt
1	25		
2	18		
3		18	
4			19+87, 18+39
5			19+93
6	4+4	4+4	

Viitekehykset: yrittäjyys, kompetenssit, kompetenssiprofiilit, osaaminen¹²³⁰, intentiot, yrittäjyysintentiot, kansainväliset koulutusohjelmat, liiketalous, metakognitio, itseohjautuvuus¹²³¹, luovuus, proaktiivisuus, käyttäytymismallit, motivaatio, oppimistyyli, käsitykset¹²³². Tutkimuksen pääkäsitteet ja viitekehykset on koottu taulukoksi: Kakkonen 2012, 25.

Keskeiset tulokset: Opiskelijoiden kompetenssiprofiilit ja yrittäjyysintentiot liittyvät toisiinsa jo opintojen alussa. Tavoitteet hahmottuvat ensimmäisen lukuvuoden aikana realistisesti. Itseohjautuvuuden odotukset opetuksessa ja opiskelijoiden metakognitiiviset valmiudet eivät kohtaa riittävästi. Opiskelijoilta odotetaan luovuutta, mutta opettajat eivät rohkaise heitä siihen riittävästi. Vaikka opiskelijoiden yrittäjyysasenteet ovat positiiviset, ne eivät koulutuksen aikana kehity tähän suuntaan vaan voivat jopa muuttua negatiivisemmiksi. Yrittäjyysintentio näyttää liittyvän siihen, millaiset oppimistavoitteet ja motivaatio opiskelijalla on. Aiempien tutkimusten mukaan sukupuolten välillä ei ole eroa yrittäjämäisyyksissä. Miespuolisilla opiskelijoilla on enemmän motivaatiota ja kiinnostusta. Yrittäjyyden esteet ovat miespuolisilla vähäisempiä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus esittää ehdotuksia opetuksen kehittämiseksi mm. seuraavasti: koulutuksen ei tule rajoittua pelkkään liiketoimintaan (*commercial subjects*); yrittäjyysopinnoissa on kyse käyttäytymismallin muutoksesta (*promoting an individual's entrepreneurial behaviour*). Tähän voidaan käyttää mm. monialaisia projekteja yrityksissä, opetuksen ja tutkimuksen integraatiota, verkko-opintoja, pelejä ja simulaatioita, yrittäjien ja alumnien käyttöä opettajina sekä yritysten perustamista. Koulutuksessa on kyse opiskelijoiden kehittymisen, etenkin tekemällä oppimisen tukemisesta. Yhteistyötä eri koulutusalojen (*study fields*) välillä tarvitaan. Myös tiedon löytämisen (*to find knowledge required*) ja luomisen valmiuksia korostetaan. Reagoivan luovuuden (*responsive creativity*) sijaan tulee korostaa proaktiivista luovuutta. Oma liiketoiminta on merkittävä motivaation ja tulosten lähde yrittäjyysopinnoissa.

Jatkotutkimuksena tulee ensiksi kyseeseen pitkittäistutkimus toisessa kontekstissa eli nyt tutkittujen opiskelijoiden seuranta mm. tavoitteiden ja motivaation osalta. Tulisi kehittää malli suuremmin koulutuksen sisältöön liittyvien kompetenssien arviointiin. Tutkimuksessa havaittiin, että kompetenssiprofiilit ja yrittäjyysintentiot ovat yhteydessä jo opintojen alussa. Tarvitaan lisätutkimusta siitä miten ne kehittyvät läpi opintojen. Tutkimus kohdistui opiskelijoiden havaintoihin (*perceptions of the students*) ja itsearviointeihin.

¹²³⁰ Osaaminen-termiä käytetään tässä alkutekstin termin *competence* toisena vastineena (vrt. kompetenssi).

¹²³¹ Aiempi tutkimus liittyy itseohjautuvuuden menestymiseen ja akateemisiin saavutuksiin, joten itseohjautuvuuden lisääntyminen voi auttaa opiskelijoita saavuttamaan henkilökohtaiset tavoitteensa paremmin (Kakkonen 2012, 36).

¹²³² "This study assumed that since the students were only studying and learning the competences, the most convenient and practical way to examine these competences was to ask the students to assess them by themselves. Therefore, as the epistemological approach the study has adopted to study perceptions of the competences, not the competences demonstrated in practice." (Kakkonen 2012, 26.)

Siis ei tutkittu kompetensseja käytännössä, mihin olisi syytä myös kohdistaa huomiota. Arvioijina voisivat olla valmistuneiden tulevat työnantajat.¹²³³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen arvioinnissa käytetään Lincolnin ja Guban (kirjoitusasu *Cuba*) esittämiä kriteereitä uskottavuutta (credibility), siirrettävyyttä (transferability), luotettavuutta (dependability) ja vakiintuneisuutta (confirmability).¹²³⁴ Tulokset todetaan valideiksi vain tutkitussa opiskelijaryhmässä, mutta aiemman tutkimuksen vahvistamina niitä voidaan siirtää (transfer) toiseen samanlaiseen yhteyteen. Soveltajan on kuitenkin arvioitava siirrettävyyttä itse. (Kakkonen 2012, 46.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Mikkelin ammattikorkeakoulu (Mikkeli University of Applied Sciences).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Pihkala, Jussi 2008.

Saadut viittaukset: ei ole.

Karjalainen: Elettyä ymmärtämässä: omaelämäkerrallinen kirjoittaminen ja teksti reflektiona sosiaalialan ammattikorkeakouluopinnoissa

tekijä	Karjalainen, Anna Liisa	julkaisuvuosi	2012
nimeke	Elettyä ymmärtämässä: omaelämäkerrallinen kirjoittaminen ja teksti reflektiona sosiaalialan ammattikorkeakouluopinnoissa		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	Diakonia-ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	Filosofinen tiedekunta, kirjallisuus		
YSO-asiasanat	kirjoittaminen, omaelämäkerrallisuus, reflektio, itsetuntemus, tekstit, representaatio, opiskelu, ammatillinen kehitys, sosiaaliala, tekstintutkimus, sosionomit, opiskelijat, narratiivisuus		
muut hakusanat	studier, omaelämäkerrallinen kirjoittaminen, omaelämäkerrallinen teksti		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa selvitetään, millainen reflektion väline omaelämäkerrallinen kirjoittaminen ja teksti ovat ja miten ne soveltuvat pedagogiseen käyttöön.¹²³⁵ Pääkysymys: Mitä omaelämäkerrallinen kirjoittaminen ja teksti ovat reflektiona? Alakysymykset: 1. Millaiset ilmaisun ja kerronnan piirteet ovat ominaisia omaelämäkerrallisille teksteille ja mikä niiden merkitys on oman elämän kerronnassa?, 2. Mitä omasta elämästä kirjoittaminen on kirjoittajan tekona?, 3. Miten kirjoittaja tulkitsee omia tekstejään?, 4. Miten omasta elämästä kirjoittamista voi käyttää menetelmänä koulutuksessa? ¹²³⁶

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus¹²³⁷, kirjoittamisen kokemuksesta kirjoittaminen, retorinen luennan tapa ja kerronnan analyysi¹²³⁸.

Aineisto(t): Aineisto koostuu kirjoitelmista (N=345, kirjoittajien N=37). Ne on koottu 3-3,5 vuoden pituisesta omaelämäkerrallisen kirjoittamisen prosessista, joka on osa sosiaalialan ammattikorkeakouluopintoja Diakonia-ammattikorkeakoulussa vuosina 2004-2007.¹²³⁹ Aineistot esitellään luettelossa (Karjalainen 2012, 262) ja luvun 3.3. (mts., 40-51) taulukossa sivulla 42.

¹²³³ Tutkimuksen sovelluksia käsitellään luvussa 5.2 (Kakkonen 2012, 48-50 ja jatkotutkimusehdotuksia luvussa 5.4 (mts., 50-51). Huomaa numerointi: alalukua 5.3 ei ole.

¹²³⁴ Tutkimuksen rajoituksia käsitellään luvussa 5.1 Assessment of the implementation of the study (Kakkonen 2012, 45-48)

¹²³⁵ Karjalainen 2012, tiivistelmä.

¹²³⁶ Karjalainen 2012, 36. Alakysymysten numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹²³⁷ Laadulliseen tutkimukseen viitataan tutkimusetiikan yhteydessä: Karjalainen 2012, 57.

¹²³⁸ Luku 3.4. Tutkimusaineiston analyysitavat (Karjalainen 2012, 51-54).

¹²³⁹ Karjalainen 2012, tiivistelmä.

Viitekehykset: omaelämäkerta¹²⁴⁰, kerronta, representaatio¹²⁴¹, reflektio¹²⁴², kirjoittaminen representaationa, kirjoittaminen tiedostamisen prosessina¹²⁴³, refleksiivisyys¹²⁴⁴, konstruktivismi¹²⁴⁵, tunnettyö, identiteetti, identiteettityö.

Keskeiset tulokset: Erillistä tuloslukua ei ole. Tulosten tarkastelu perustuu lukuun 7. Johtopäätökset ja pohdinta (Karjalainen 2012, 249-261). Luku jäsenyy johdannon jälkeen osiksi 1. *Reflektiivinen teksti*, 2. *Kirjoittaminen tunne- ja identiteettityönä*, 3. *Omaelämäkerrallinen teksti representaationa*, 4. *Eletyn tulkinta jatkuu* sekä 5. *Tutkimuksen ja sen toteutuksen arviointi*.¹²⁴⁶

Osa 1 tarkastelee reflektiivisen tekstin piirteitä, kuten avoimuutta, kyselevyyttä ja toisinaan tiivistyvää ja pysähtyvää luonnetta. Tekstin reflektiivisyyden merkitystä pedagogisessa yhteydessä on tarkennettava. On tulkittava esimerkiksi sitä, miten reflektiivisen tekstin rakentamista ja reflektiivisyyden ilmaisemista tekstitaitona opetetaan. Osa 2 tarkastelee lukemisessa ja kirjoittamisessa syntyvien tunteiden merkitystä kirjoittamisen kokemuksessa. Tutkija toteaa, että omaelämäkerralliseen kirjoittamiseen liittyvästä tunteiden heräämisestä voidaan sosiaalityön ja pedagogiikan yhteyksissä *olla huolissaan*, koska tämä tuo ohjaukseen epävarmuuden elementin. Kirjoittajat suojaavat itseään omilla valinnoillaan, mikäli heille annetaan siihen mahdollisuus, joten kirjoittaminen on menetelmänä turvallinen. Tutkimuksessa kirjoittamisen kontekstina on oppiminen eikä esimerkiksi terapia. (Mts. 252.) Osa 3 tarkastelee omaelämäkerrallisen tekstin vastaanottajan konstruointumista sekä tekstin monimutkaista suhdetta elettyyn elämään. Kaikkia tekstejä täydennetään ennakkokäsityksillä, omaelämäkerrallisesta tekstistä puhuttaessa käsitellään myös sitä, miten *kirjoittaja lukijana* täydentää kokonaisuutta muistinsa avulla (mts. 255). Osa 4 korostaa, että lämäntarinat eivät ole toisintoja tai tallenteita tapahtuneesta, vaan kokemusten jatkuvaa aikaan sidottua tulkintaa ja uudelleentulkintaa, jota motivoi *tarve ymmärtää elettyä*. Aineistosta hahmottuu päämerkitysluokkina: 1. elettyyn ja koettuun liittyvä oivaltaminen, 2. muisteleminen, muistelu ja muistot sekä 3. identiteettityö (mts. 182).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen sovellukset liittyvät omaelämäkerrallisen kirjoittamisen ja siitä syntyvän tekstin käyttämiseen ammatillisen kasvun tukena sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksessa (Karjalainen 2012, 249). Oppilaitoksissa yleisen *loputulosorientoituneen kirjoittamisen* rinnalla oppilaitoksissa voisi orientoitua myös siihen, *mitä kirjoittajalle kirjoitettaessa tapahtuu* (mts., 254).

Tutkimuksen rajoitukset: Aineisto kerättiin pitkällä aikavälillä ja ensisijalla oli opiskelijoiden oppimisprosessi eikä tutkimuksen aineistonkeruu. Validiteetin ja reliabiliteetin käsitteitä ei tutkimuksen itsearvioinnissa käytetty. Tutkimuksessa tehtyjen havaintojen ja tulkinnan oikeellisuuden ja luotettavuuden arviointi on laadullisen tutkimuksen tapaan lukijan tehtävä.¹²⁴⁷ Tutkimuksen etiikkaa käsitellään luvussa 3.5 (mts., 54-60).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Peltomäki, Eila 1996.

¹²⁴⁰ Luku 2.1. Omaelämäkerta ja omaelämäkerrallinen teksti (Karjalainen 2012, 19-24).

¹²⁴¹ Luku 2.2. Kirjoittaminen representaationa (Karjalainen 2012, 24-27). ”Representaatiolla ei tarkoiteta re-presentaatiota, jonkin edeltävän asian uudelleen esittämistä tai ’uudelleen läsnäolevaksi tekemistä’.- - [R]epresentaatio syntyy semiosiksessa, merkityksen muodostumisessa merkeissä, tekstissä ja niiden avulla.” (Mts., 27.) Viittaus: Veivo, Harri 2011. Portti ja polku. Tutkimus kirjallisuuden semiotiikasta:102, 104-105.

¹²⁴² Reflektio tarkoittaa tässä tutkimuksessa omasta elämästä kirjoittamisen, kirjoittamisen kokemuksesta kirjoittamisen ja oman tekstin lukemisen ja tulkinnan prosessia (Karjalainen 2012, tiivistelmä).

¹²⁴³ Luku 5.6. Kirjoittaminen tiedostamisen prosessina (Karjalainen 2012, 227-230).

¹²⁴⁴ ”Kielitieteessä refleksiivisyydellä tarkoitetaan tekijään, toimijaan, subjektiin itseensä kohdistuvaa, ’itsekohtaista’. Vuorovaikutukseen perustuvissa asiantuntijatehtävissä sillä tarkoitetaan tekniikkaa, jossa asiantuntija tai haastattelija palauttaa tai heijastaa takaisin olennaisen asia- ja tunnesisällön haastateltavan sanomasta.” (Karjalainen 2012, 28).

¹²⁴⁵ Omaelämäkerrallinen kirjoittaminen on tutkimuksessa konstruktivistista toimintaa, oman elämän merkityksellistämistä ja tulkintaa (Karjalainen 2012, 249).

¹²⁴⁶ Numerointi bibliografian tekijän.

¹²⁴⁷ Karjalainen 2012, 260.

Saadut viittaukset: ei ole.

Leinonen: Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen : opiskeluorientaatiot ja opinnäytetyön vertaistilanteet opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittämisen tukena

tekijä	Leinonen, Rauni	julkaisuvuosi	2012
nimeke	Ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen : opiskeluorientaatiot ja opinnäytetyön vertaistilanteet opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittämisen tukena		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, Kajaanin opettajankoulutusyksikkö, kasvatustiede		
YSO-asiasanat	opiskelijat, asiantuntijuus, oppiminen, orientoituminen, opiskelu, vertaistoiminta, vertaissuhteet, opinnäytteet, korkeakoulupedagogiikka, pedagogiikka, kehittäminen, vertaisoppiminen, korkeakouluopiskelu, oppimisprosessi, vertaistuki		
muut hakusanat	ammattikorkeakoulupedagogiikka, opiskeluorientaatio, expertise, learning, mixed methods, peer activities, polytechnic pedagogy, study orientation		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on saada tietoa opinnäytetyöprosessiin liittyvien vertaistilanteiden merkityksestä opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymiselle ja kehittää opinnäytetyöprosessia ammattikorkeakoulun pedagogiikan suuntaisesti.

Tutkimuksessa asetettu pääongelma on, miten terveys- ja liikunta-alan ammattikorkeakouluopiskelija kokee opinnäytetyöhön liittyvät vertaistilanteet oman asiantuntijuuden kehittämisen kannalta.

Pääongelmaan haetaan vastausta kolmen alaongelman avulla: 1. Mitä oppimistavoitteita opiskelija asettaa vertaistilanteisiin?, 2. Mitä opiskelija kokee oppivansa vertaistilanteissa?, 3. Millaiseksi opiskelija kokee vuorovaikutuksen ja ohjaussuhteen vertaistilanteissa?

Opiskeluorientaatioita tarkastellaan seuraavilla tutkimusongelmissa: 1. Mitä opiskeluorientaatioita esiintyy terveys- ja liikunta-alan ammattikorkeakouluopiskelijoilla ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista?, 2. Mitä opiskeluorientaatioita esiintyy terveys- ja liikunta-alan ammattikorkeakouluopiskelijoilla eri koulutusammatin mukaisesti?, 3. Mitä opiskelijaklustereita esiintyy terveys- ja liikunta-alan ammattikorkeakouluopiskelijoilla opiskeluorientaatioiden perusteella?, 4. Miten opiskelupaikan valintaan vaikuttavat yleisorientaatiota kuvaavat tekijät ilmenevät opiskelijaklustereissa?¹²⁴⁸

Tutkimusmenetelmä(t): mixed methods¹²⁴⁹, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, klusterianalyysi, sisällönanalyysi, aineistolähtöisyys, aineistolähtöinen sisällönanalyysi, deduktiivinen sisällönanalyysi.

Aineisto(t): kyselyaineisto (N=96), kirjoitelma-aineisto(N=96) terveys- ja liikunta-alan opiskelijoilta.¹²⁵⁰

Viitekehukset: ammattikorkeakoulupedagogiikka, opinnäytetyöt, vertaisoppiminen, vertaistilanteet, asiantuntijuus, holistinen ihmiskäsitys, osaaminen, kompetenssi.

Keskeiset tulokset: Kirjoitelmien teemoista muodostettiin merkityskokonaisuudet ja lopuksi asiantuntijuuden kehittymistä kuvaavat merkitysverkostot, kompetenssit. Opiskelijoita kuvaavia klustereita muodostui viisi: sopeutettava oppija, sosiaalinen syväoppija, itseensä luottava menestyjä, omistautumaton pänttääjä ja tunnollinen pinkoupuja.¹²⁵¹ Vertaistilanteissa opiskelija saavutti asiantuntijuuttaan kehittymällä oman

¹²⁴⁸ Leinonen 2012, 27-28.

¹²⁴⁹ Mixed methods -asetelma kaaviomuodossa: Leinonen 2012, 56.

¹²⁵⁰ Leinonen 2012, 133-134. Kyselyn vastaajien tarkastelua taulukkomuodossa: mts., 135. Kirjoitelma-aineistosta: mts., 316-317, liite 11.

¹²⁵¹ Luku 2.6.3. (Leinonen 2012, 165-169).

sisäisen ymmärryksen ja tietoisuuden avulla. Opiskelija loi ensin henkilökohtaisen merkityssuhteen vertaistilanteeseen ja itseensä, minkä jälkeen hän koki vertaistilanteeseen osallisuuden.¹²⁵² Asiantuntijuuden kehittyminen ilmeni myös yhteisöllisen dialogi- ja luottamusosaamisen, oppimisen itsesäätelyprosessien kehittymisosaamisen ja pintaoppimista tukevan dokumenttiosaamisen kompetensseina. Tutkimus osoitti konkreettisesti, että opiskelijat olivat vertaistilanteissa enemmän kuin vain tiettyjen mallien tai rutiinien mukaan toimivia. He toimivat tilanteissa ajankohtaisten ongelmiansa, mielialansa, motivaationsa tai osaamisensa mukaisesti.¹²⁵³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkija tuotti uudenlaista sanastoa aineiston pohjalta kohteen kuvaamiseksi sekä pedagogisen toiminnan ymmärtämiseksi ja sen kehittämiseksi. Uudet termit vuorokuuntelukohtaaminen, dialogiosaaminen, vertaiskompetenssi, yhteisöllinen dialogi- ja luottamusosaaminen, pintaoppimista tukeva dokumenttiosaaminen ja oppimisen itsesäätelyprosessien kehittymisosaaminen auttoivat vertaistoimintaan liittyvän asiantuntijuuden kehittymisen ymmärtämistä samalla kun termit toivat tutkijalle uutta ymmärtämisen sanastoa ja näkökulmaa.¹²⁵⁴

Tutkimus nosti esille tarpeen kiinnittää opinnäytetyön pedagogisessa kehittämisessä huomiota: 1. opiskelijan sisäisen ymmärryksen ja tietoisuuden refleктоivaan kehittämiseen, 2. tavoitteiden, oppimisen ja vertaistilanteen kokonaisuuden tiedostamiseen, 3. yhteisöllisyyden ja dialogisuuden merkitykseen, 4. oppimisen syväsuuntaamiseen ja 5. optimismin kehittymisen tukemiseen.¹²⁵⁵

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus ei ratkaise opinnäytetyön vertaistilanteisiin liittyviä asioita ja anna kattavia vastauksia ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittämiseksi, mutta tulokset tuovat näihin molempiin lisävalaistusta. Tutkimus ei tuota asiantuntijuuden kehittymisen kannalta ”runsaita tuloksia”¹²⁵⁶, mutta holistisen ihmiskäsityksen yhdistäminen pedagogisen toiminnan tutkimukseen avaa ammattikorkeakoulupedagogiikkaan tutkimattoman näkökulman.¹²⁵⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kajaanin ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Annala, Johanna 2007, Auvinen, Pekka 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Friman, Mervi 2004, Heinonen, Jarmo 2006, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Häkämies, Annukka 2007, Jaatinen, Päivi 1999, Kaarevirta, Päivi 2004, Kilpiäinen, Seppo 2003, Kolehmainen, Seppo 1997, Kostiainen, Emma 2003, Kotila, Hannu 2000, Käyhkö, Riitta 2007, Könnilä, Paula 1999, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Leskelä, Jori 2005, Ora-Hyytiäinen Elina 2004, Paloste, Airi 2004, Raudaskoski, Leena 2000, Rekola, Leena 2003, Rissanen, Riitta 2003, Räisänen, Anu 2002, Salminen, Hannele 2001, Savonmäki, Pasi 2007, Stenfors, Paula 1999, Suhonen, Liisa 2008, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018, Vuorijärvi, Aino 2013.

Mäki: Opetustyön ammattilaiset ja mosaiikin mestarit: työkuulttuurit ammattikorkeakouluopettajan toiminnan kontekstina

tekijä	Mäki, Kimmo	julkaisuvuosi	2012
nimeke	Opetustyön ammattilaiset ja mosaiikin mestarit: työkuulttuurit ammattikorkeakouluopettajan toiminnan kontekstina		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu, yrittäjyys		
YSO-asiasanat	opettajat, työkuulttuuri, organisaatiokuulttuuri, ammattikuva, ammattitaito, asiantuntijaorganisaatiot, opettajuus, osaaminen,		

¹²⁵² Leinonen 2012, tiivistelmä, 450-457.

¹²⁵³ Leinonen 2012, 481-489.

¹²⁵⁴ Leinonen 2012, 482.

¹²⁵⁵ Leinonen 2012, tiivistelmä.

¹²⁵⁶ Muotoilu Kallioniemi-Chambers V 2010. Kulttuuriset ajan mallit yliopiston pedagogisessa projektitoiminnassa: 165.

¹²⁵⁷ Leinonen 2012, 482.

	sitoutuminen, työyhteisöt, työyhteisötaidot, verkostot, muutos, opetus, sosialisatio
muut hakusanat	commitment, organizational and networking competence, organizational culture, university of applied sciences teacher, work culture

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan ammattikorkeakouluopettajien työku-
tuurin hahmottumista opettajien käsityksissä. Tutkimuskysymykset: 1. Millainen on opettajien käsitys am-
mattikorkeakoulumaisesta työkuulttuurista?, 2. Miten ammattikorkeakoulussa työskentelevät opettajat kä-
sitteellistävät työtään? 3. Millaista osaamista vallitseva työkuulttuuri opettajien käsitysten mukaan vaatii? 4.
Mihin ammattikorkeakouluopettajat sitoutuvat määrittelemässään työkuulttuurissa? ¹²⁵⁸ Tutkimuskohteena
ovat opettajien kokemukset, tulkinnat ja käsitykset. ¹²⁵⁹

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, yksilöhaastattelu¹²⁶⁰, ryhmähaastattelu¹²⁶¹,
fokusryhmähaastattelu, täsmäryhmähaastattelu, sisällönanalyysi, teorialähtöisyys, teorialähtöinen sisällön-
analyysi¹²⁶², fenomenografia¹²⁶³, käsitekartat¹²⁶⁴, triangulaatio. Metodologian jäsenys kaaviomuodossa:
Mäki 2012, 73.

Aineisto(t): käsitekarttatyöskentely (N=15¹²⁶⁵), ryhmähaastattelut (kuusi ryhmää, N=25), työviikkokuvaukset
(N=23), yksilöhaastattelut (N=8)¹²⁶⁶.

Viitekehyykset: työkuulttuurit, työkuulttuurikoalitiot¹²⁶⁷, kohtaamattomien tulkintojen työkuulttuuri, substanssi-

¹²⁵⁸ Mäki 2012, 12-13.

¹²⁵⁹ Mäki 2012, 69.

¹²⁶⁰ Teemahaastattelukysymykset ja apukysymykset: Mäki 2012, 82.

¹²⁶¹ Teemoitettuja ryhmähaastatteluita kuvataan luvussa 4.2.2. (Mäki 2012, 76-81) ja yksilöhaastatteluita luvussa
4.2.3. (mts. 81-82). Osioihin sisältyy myös haastattelututkimuksen yleisempää metodologista tarkastelua.

¹²⁶² Mäki 2012, 72. Viittaukset: Burnard, P. 1996. Teaching the analysis of textual data: an experiential approach.

Nurse Education Today 16, 278–281. Cavanagh, S. 1997. Content analysis: concepts, methods and applications. Nurse
Researcher 4, 5–16: 5-16. Latvala, E. & Vanhanen-Nuutinen, L. 2003. Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perus-
prosessi: sisällönanalyysi. Teoksessa S. Janhonen & M. Nikkonen (toim.). Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotietees-
sä, 21–43: 24–30.

¹²⁶³ Fenomenografia esitellään empiiriseksi tutkimukseksi kokemisen, omaksumisen, käsittämisen, ymmärtämisen ja
käsittellistämisen tavoista (Mäki 2012, 70-71). Viittaus: Marton 1994. Phenomenography. In: The International Encyc-
lopedia of Education, 2nd ed, vol 8:4424-4429.

¹²⁶⁴ Tutkimushenkilöt tuottivat käsitekarttoja, joista muokattiin ryhmähaastattelun runkoja (Mäki 2012, 73). Käsite-
kartta määritellään graafiseksi esitykseksi, jonka käyttötarkoituksia ovat mm. ideoiden esittäminen, ajattelun helpotta-
minen, ongelmanratkaisu, strategioiden suunnittelu ja prosessien kehittäminen. Käsitekartta on opettamisen työkalu,
oppimisen edistäjä ja arviointityökalu (mts., 75). Viittaus: Reiska, P. & Ruohotie, P. 2008. Using Concept Mapping in
Vocational Education. Proceedings of the Third Int. Conference on Concept Mapping. Tallinn, Estonia & Helsinki,
Finland 2008:697-703. <https://tinyurl.com/2p86hjce>

¹²⁶⁵ Käsitekarttatyöskentelyyn osallistujat olivat eri henkilöitä kuin ryhmähaastatteluihin osallistuneet. Käsitekartta-
työskentelyyn osallistujia (N=15) kuvataan luvussa 4.3. (Mäki 2012, 82-83.)

¹²⁶⁶ Mäki 2012, 74.

¹²⁶⁷ Tutkimuksessa tunnistettiin kaksi työkuulttuurien liittoumaa eli koalitiota: 1. Kollaboratiivinen ja liikkuvan mosaiikin
työkuulttuuri muodostavat koalition. Koalitiota luonnehtii kehittämismyönteisyys ja osaamisintressien kohtaaminen.
Opettajan työhön liittyy ristiriitaisia tulkintoja, erottuu opetukseen ja toisaalta tutkimukseen ja kehittämiseen keskitty-
mistä. Perustyön lisäksi kohdataan yllättäviä ja siksi kuormittavia kehittämistehtäviä. 2. Yksilöllisyyden työkuulttuuri,
klikkiytynyt työkuulttuuri ja kollaboratiivinen työkuulttuuri muodostavat koalition. Koalitiota luonnehtii osaamisalueiden
vartiointi ja luokkatyöskentelyn korostuminen. Tiedonhankinta ja -käyttö on yksilökeskeistä. (Mäki 2012, 94-95, 99,
102.) Viittaus: Hargreaves, A. 1999. Changing teachers, changing times. Teacher`s work and culture in the postmodern
age.

ja opetuskeskeinen työkulttuuri, oppimiskäsitysten muovaama työkulttuuri, mosaiikkimainen työkulttuuri¹²⁶⁸, tulkintafoorumit, osaaminen¹²⁶⁹, osaamiskäsitys, käsitykset, sitoutuminen, organisaation kulttuurinen rakenne¹²⁷⁰, organisaatiokulttuurin artefaktit¹²⁷¹, fenomenologia¹²⁷², ammattikorkeakouluopettajuuden valtakunnallinen kehittämishanke¹²⁷³, hermeneuttis-fenomenografinen tutkimusote¹²⁷⁴, hermeneuttinen kehä.¹²⁷⁵

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulun työkultuurin tarkastelu jakautuu kahtia ulkoisen säilymisen ja sisäisen yhdentymisen kenttiin. Ylläpitäjät ja hallinto tarkastelevat ohjausjärjestelmässä ammattikorkeakoulun arvostettavan toiminnan mittareita, ulkoista säilymistä. Ammattikorkeakoulu opettajayhteisönä ilmentää sisäisen yhdentymisen tekijöitä. Tarvitaan jäsenysten kohtaamisen ja yhteisen fokuksen etsimisen mahdollistavia tulkintafoorumeita.¹²⁷⁶ Tutkimuksessa tunnistettiin kolme työkulttuuria: 1. kohtaamattomien tulkintojen työkulttuuri, jossa työtä jäsenetään useissa erillisissä rooleissa ja työn keskeisiä sisältöjä on vaikea hahmottaa, 2. substanssi- ja opetuskeskeinen työkulttuuri, jossa osaaminen on henkilökohtaista, muodostuu työn suunnittelun klikkejä, sekä 3. oppimiskäsitysten muovaama työkulttuuri, jossa keskeisessä asemassa on yksi oppimisfilosofia työn artefaktina.¹²⁷⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jakautuneen ja sirpaleisen näkymän sijasta ammattikorkeakouluopettajan työtä tulee tarkastella tietoisesti rakennettuna mosaiikkimaisena kokonaisuutena, mihin tarvitaan tarkastelukulman muutosta. Perinteisiä opettajien työrooleja ei pidä ottaa annettuina, esimerkiksi jakona ”opetustyöhön ja muuhun työhön”, vaan katsoa uudella tavalla ja laajemmin, ottaen mukaan eri työmuodot opiskelijoiden, kollegoiden ja työelämän kanssa. Tarkastelunäkökulman muutos opettajan työn tutkimisessa ja kehittämisessä haastaa myös ammatillista opettajakoulutusta. Sen tulee laajentaa pedagogista osaamiskäsitystä yhteisöllisiin ja verkostomaisiin työtapoihin sekä nähdä selkeästi yhteisö- ja verkostoosaaminen ammatillisen opettajan keskeisimpänä substanssitaiona. Ammatillisen opettajakoulutuksen tulee nähdä opettajan työareenat myös koulutusorganisaation ulkopuolella. Jatkotutkimusaiheita: 1. Miten asiantuntijatyötä tehdään näkyväksi asiantuntijoiden ja esimiesten näkökulmista?, 2. Millaisissa paikoissa ja areenoissa, tilanteissa, tiloissa ja yhteyksissä verkostomaista työtä tehdään?, 3. Mitä osaamisen jakamisen ja yhteisen osaamisen tuottamisen foorumeissa tapahtuu?, 4. Millaisia ovat konkreettiset oppimisprosessit näissä foorumeissa?, 5. Mitä ovat verkostomaisen työn kuormittavuustekijät?, 6. Mikä on oman työn hallintataitojen, yhteisöjen vertaistuen ja mahdollistavan esimiestyön merkitys verkostomaisessa työssä ja siihen liittyvässä kuormituksessa?, 6. Miten tässä tutkimuksessa luotu työkultuurijäsenitys soveltuu laajempaan aineistoon? ¹²⁷⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Haastattelu vuorovaikutteisena tiedonkeruumenetelmänä sisältää virhemahdollisuuksia, koska haastattelun onnistuminen riippuu haastattelijan taitavuudesta ja kokemuksesta. Kohdattuja ongelmia kuvataan seuraavasti: ”Taitavia argumentoijia ja innostavia kannanottajia oli haasteellista ohjata tavoitteellisessa keskustelussa. - - - Haastattelutilanteissa oli myös haastavaa havaita ja reagoida nopeasti

¹²⁶⁸ ”Mosaiikkimainen työkulttuuri on tässä tutkimuksessa sekä teoreettinen väline että analyysin käsitteväline” (Mäki 2012, 46).

¹²⁶⁹ Osaaminen muodostaa yhden tutkimushaastattelun teemoista (esim. Mäki 2012, 82).

¹²⁷⁰ Organisaation kulttuurinen rakenne kaaviomuodossa: Mäki 2012, 25. Viittaus: Mäkipeska & Niemelä 2005. Haasteena luottamus: työyhteisön sosiaalinen pääoma ja syvärakenne: 62-65.

¹²⁷¹ Luku 2.3 (Mäki 2012, 26-29).

¹²⁷² ”Fenomenologia on yritys kuvata kokemusta suoraan sellaisena kuin se on, sitä ei selitetä tai analysoida - - -” (Mäki 2012, 70). Viittaus: Merleau-Ponty 2000. Esipuhe ”Havainnon fenomenologiaan”, Tiede ja edistys 25(3), 170–182: 170.

¹²⁷³ Mäki 2012, 82-83.

¹²⁷⁴ Mäki 2012, 14.

¹²⁷⁵ Mäki 2012, 70. Viittaus: Töttö 1982. Yhteiskuntatiede ja toiminta: Objektivismiin kritiikistä yhteiskuntatieteiden metodologiassa: 174-175.

¹²⁷⁶ Mäki 2012, 127.

¹²⁷⁷ Mäki 2012, 97, 108, 125, 128, 130-131.

¹²⁷⁸ Mäki 2012, 134-135. Jatkotutkimusaiheiden numerointi ja tiivistävä muotoilu kysymyksiksi bibliografian kokoajan tekemä.

yllättäviin ja odottamattomiin, tutkimuksen kannalta merkityksellisiin teemoihin.”¹²⁷⁹ Tutkija kuvaa käsittekarttatyöskentelyn tulosta mm. seuraavasti: ”Kunkin opettajan kokemukset yhdistyivät toisten opettajien kanssa, ja he tuottivat yhteistä kokemus- ja tietopohjaa kolmen käsittekartan muodossa”. Käsittekarttoja käytettiin tutkimuksessa haastattelurungon suunnitteluun työkuultuuriteorioiden ja tutkimuskysymysten rinnalla. Ryhmähaastattelulla pyrittiin *moniääniseen näkökulmaan*.¹²⁸⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimus kohdistui metropolialueen ammattikorkeakoulutoimijoihin tutkijan oman verkoston pohjalta. Korkeakouluja ei tutkimuksessa nimetä.¹²⁸¹

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Mäki, Maire 2000, Mäkisalo, Merja 1998, Savonmäki, Pasi 2007.

Saadut viittaukset: Ahtiainen, Eeva-Liisa 2013, Salo, Seppo 2013, Jämsä, Ulla 2014, Laitinen, Eija 2014, Laajala, Tiina 2015, Marttila, Liisa 2015, Kämäräinen, Juha 2018, Töytäri, Aija 2019, Kiukas, Carina 2021.

Mäkimurto-Koivumaa: Effectuation in embedded and enquiry-based entrepreneurship education: essays for renewing engineering education at Kemi-Tornio University of Applied Sciences

tekijä	Mäkimurto-Koivumaa, Soili	julkaisu vuosi	2012
nimeke	Effectuation in embedded and enquiry-based entrepreneurship education: essays for renewing engineering education at Kemi-Tornio University of Applied Sciences ¹²⁸²		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	taloustieteiden tiedekunta, johtamisen ja kansainvälisen liiketoiminnan yksikkö		
YSO-asiasanat	yrittäjyyskasvatus, yrittäjät, insinöörit, korkeakouluopetus, yrittäjyys, opetusmenetelmät		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoitus on kehittää uusi insinöörinkoulutukseen soveltuva yrittäjyyskasvatuksen ja -koulutuksen viitekehys.¹²⁸³ Artikkeliväitöskirjan yhteenveto-osassa ei esitetä eksplisiittisiä tutkimusongelmia tai -kysymyksiä. Yhteenveto-osaan sisältyvästä osatutkimusten esittelystä on löydettävissä niiden teemojen tarkastelua, mutta ei eksplisiittisiä ongelma- tai kysymysmuotoiluja.¹²⁸⁴ Tutkimus koostuu neljästä osajulkaisusta, joista kaksi on luonteeltaan käsitteellistä ja kaksi empiiristä (Mäkimurto-Koivumaa 2012, 60).

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, puolistrukturoitu haastattelu, teemahaastattelu¹²⁸⁵, triangulaatio, tapaustutkimus¹²⁸⁶, kirjallisuuskatsaus.

Aineisto(t): I osatutkimuksen haastatteluaineistot käsittävät sidosryhmien edustajien keväällä 2009 tehtyjä haastatteluista kolmesta Pohjoismaasta, suomalaisten haastateltavien N=14. Aineistoa ei kuvata tarkemmin väitöskirjan yhteenveto-osassa.¹²⁸⁷

¹²⁷⁹ Mäki 2012, 79-81.

¹²⁸⁰ Mäki 2012, 76.

¹²⁸¹ Mäki 2012, 82. Metropolialueen ammattikorkeakouluja ovat Haaga-Helia, Laurea ja Metropolia.

¹²⁸² Nimeke suomennettuna: Effektuaatio sulautetussa ja tutkivassa yrittäjyyskasvatuksessa ja -koulutuksessa. Esseitä insinöörinkoulutuksen uudistamiseksi Kemi-Tornion ammattikorkeakoulussa. <https://tinyurl.com/3anrt6j9>

¹²⁸³ Mäkimurto-Koivumaa 2012, tiivistelmä.

¹²⁸⁴ Mäkimurto-Koivumaa 2012, 63-69.

¹²⁸⁵ Haastatteluprosessin kuvaus: Mäkimurto-Koivumaa 2012, 61.

¹²⁸⁶ Mäkimurto-Koivumaa 2012, 60. Tapaustutkimuksen eri tarkoituksista (mts.). Viittaus: Yin 2003. Case Study Research. Design and Methods. 3rd ed.: 15.

¹²⁸⁷ Luku 3.2. (Mäkimurto-Koivumaa 2012, 59-62).

Viitekehykset: yrittäjyys, opiskelijat, insinööriopiskelijat, fenomenologia, hermeneuttinen kehä, ontologia, epistemologia, PBL (Problem-Based Learning), EBL (Enquiry-Based Learning), tutkiva oppiminen, luovuus, ekspansiivinen oppiminen, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskoulutus, teknologiayrittäjyys, efektuaatio¹²⁸⁸. mallit, ekspansiivisen yrittäjyyskoulutuksen malli (expansive entrepreneurship education model).

Keskeiset tulokset: I osatutkimuksessa tarkastellaan yrittäjäkoulutuksen kehittämiseen vaikuttavia tekijöitä ("Sources of inspiration for continued improvements in entrepreneurship education") kolmessa korkeakoulussa Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa. Kustakin valittiin kohteeksi kaksi opintojaksoa. Sidosryhmien edustajilla oli samantyyppiset odotukset. Julkishallinnon edustajilla oli muita laajempi käsitys yrittäjyydestä: se nähtiin uusien yritysten perustamisena, mutta myös yrittäjämäisenä käyttäytymisenä ja taitoina yhteiskunnassa. Tarkastelluilla korkeakouluilla oli erilaisia painotuksia ja ne voisivat oppia toinen toisiltaan tavoista toteuttaa yrittäjyyskoulutusta.

II osatutkimus on käsitteellinen tarkastelu yrittäjyyskoulutuksen pedagogisista näkökulmista. Yrittäjyyskoulutus tutkimuskohteena kytkeytyy sekä yrittäjyyteen että pedagogiikkaan. Oppiminen voidaan nähdä yhteistoiminnallisena prosessina, johon liittyy sekä opettajien että oppijoiden/opiskelijoiden toiminta. Toiminnalliset oppimismenetelmät (action-based learning methods) perustuvat konstruktivismiin (constructivism) ja sosiaaliseen konstruktivismiin (socio-constructivism), jotka korostavat oppijan aktiivista roolia. Oppiminen voidaan nähdä kaaottisena (chaotic) tapahtumana, jossa tilannetekijät pakottavat osallistujat toimimaan yhdessä, viestimään ja refleктоimaan prosessin kuluessa. Osatutkimuksessa kehitetään Engeströmin ekspansiivisen oppimisen mallin pohjalta ekspansiivisen yrittäjyyskoulutuksen malli ("expansive entrepreneurship education model").

III osatutkimus tarkastelee efektuaatiota keinona lähestyä yrittäjyyskoulutuksen suuntaamista kohti mahdollisia tulevaisuuksia ("possible futures"). Kausaatio tulkitaan keinoksi tuottaa yrittäjyysmahdollisuuksien luomiseen tarvittavaa relevanttia tietoa. Effektuaatio esitellään uutena pedagogisena näkemyksenä ("pedagogic view") ja mahdollisuuksien luomiseen tarvittavan luovuuden edistäjänä.

Yrittäjyyskoulutus ei ole pelkästään pedagoginen, vaan myös ontologinen ja epistemologinen kysymys ihmisen luovasta ja konstruktiiivisesta käyttäytymisestä todella epävarmoissa liiketoimintaympäristöissä. Osatutkimuksessa esitellään insinööriskoulutusta koskeva efektuaatioon perustuva yrittäjyyskoulutuksen kehikko ("holistic effectuation-based entrepreneurship education").¹²⁸⁹

IV osatutkimus on empiirinen tapaustutkimus yrittäjyysprosesseista ja päätöksenteosta pienissä teknologiayrityksissä. Tutkimus tarkastelee yrittämismahdollisuuksien tunnistamista tavoitteena yrittäjyyskasvatuksen viitekehyksen rakentaminen insinööriskoulutusta varten. Viitekehys perustuu Sarasvathyn teorioihin kausaatiosta ja efektuaatiosta. Kausaatio määrittellään ennustamisen logiikasta riippuvaksi toimintamalliksi tilanteessa, jossa yrittäjän päätöksenteko perustuu informaation keräämiseen. Effektuaatio soveltaa kontrollin logiikkaa, jossa yrittäjä pyrkii lisäämään tietoisuuttaan käytettävissä olevista päätöksenteon välineistä.¹²⁹⁰

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Yrittäjyyden tarkastelun tarve laajenee liiketaloudesta ja taloustieteestä eri aloille. Siksi sitä on käsiteltävä myös näiden alojen koulutuksessa. Tarvitaan eri alojen vertailevaa yrittäjyystutkimusta. Ammattikorkeakoulujen yrittäjyysstrategioita ja toimintaa voidaan verrata yliopistojen vastaaviin koulutusorganisaatioiden mahdollisuuksien ja haasteiden ymmärtämiseksi tältä osin.

¹²⁸⁸ Effektuaatio kuvaa päätöksentekoa tilanteissa, joissa ei ole käytettävissä riittävästi tietoa ennusteiden ja laskelmien tekemiseksi. Teorian keskeinen esittäjä on Saras D. Saraswathy, esim. Saraswathy 2008. Effectuation : elements of entrepreneurial expertise. Cheltenham, UK ; Northampton, MA : Edward Elgar. Ks. esim. Aho, Sakari 2015: Effektuaatio ja kausaatio startup-yrityksen toiminnassa: monitapaustutkimus startup-yrityksissä. Pro gradu, Turun yliopisto, Turun kauppakorkeakoulu.

¹²⁸⁹ Mäkimurto-Koivumaa 2012, 73.

¹²⁹⁰ Luku 4. (Mäkimurto-Koivumaa 2012, 63-69).

Tutkitaan korkeakoulujen etenemistä kohti yrittäjämäistä korkeakoulua (entrepreneurial university). Tässä tutkimuksessa luotu viitekehys voidaan nähdä lähtökohtana organisaation muutokselle.¹²⁹¹

Tutkimuksen rajoitukset: Konstruktivististen ja interpretivististen tutkimusten luotettavuutta (trustworthiness) arvioidaan neljällä kriteerillä uskottavuudella (credibility), siirrettävyydellä (transferability), luotettavuudella (dependability) ja vakiintuneisuudella (confirmability) Tutkimuksen rajoitukset liittyvät menetelmiin ja tutkimuksen designiin ja toisaalta tutkimuksen sisältöön ja tuloksiin.¹²⁹²

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Bodö Business College, Luleå Technical University.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Penttilä: Environmental issues in business education curricula at Finnish Universities of Applied Sciences : towards a postmodern curriculum?

tekijä	Penttilä, Taru	julkaisuvuosi	2012
nimeke	Environmental issues in business education curricula at Finnish Universities of Applied Sciences : towards a postmodern curriculum?		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	Turun ammattikorkeakoulu
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	ympäristökysymykset, liiketalous, koulutus, ammattikorkeakoulut, opetussuunnitelmat, ympäristö, osaaminen, kehittäminen		
muut hakusanat	Universities and colleges, Curriculum planning, Business education -- Environmental aspects (LCSH), curriculum, business education, environment -- knowledge (helecon)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan, miten laajasti ympäristökysymyksiä käsitellään suomalaisten ammattikorkeakoulujen liiketalouden opetussuunnitelmissa ja miten ne kykenevät uudistumaan ja vastaamaan ympäristöön liittyvän tiedon (environmental knowledge) kasvavaan tarpeeseen.¹²⁹³ Tutkimuskysymykset: 1. Mikä on ympäristökysymysten (environmental issues) rooli liiketalouden koulutuksessa suomalaisissa ammattikorkeakouluissa?, 1.1. Mitä ympäristökysymykset (environmental issues) ovat?, 1.2. Esiintyykö ympäristökysymyksiä (environmental issues) suomalaisten ammattikorkeakoulujen liiketalouden opetussuunnitelmissa? Jos esiintyy, mitä ne ovat?, 1.3. Mikä on näiden aiheiden laajuus koulutusohjelmassa?, 1.4. Mikä on näiden aiheiden asema opetussuunnitelmassa eli ovatko ne osa muita aiheita vai opiskellaanko niitä erikseen ja ovatko ne pakollisissa vai valinnaisissa opinnoissa?, 1.5 Mitkä seikat edistävät ympäristökysymysten käsittelyä liiketalouden koulutuksessa?, 2. Ovatko suomalaisten ammattikorkeakoulujen liiketalouden opetussuunnitelmat vastanneet ympäristöosaamisen (environmental knowledge) kasvavaan tarpeeseen ja uudistuneet tältä osin kolmena viime vuotena?¹²⁹⁴

¹²⁹¹ Luku 6.5. (Mäkimurto-Koivumaa 2012, 86-87).

¹²⁹² Mäkimurto-Koivumaa 2012, 84-85. Viittaukset: Teddlie C & Tashakkori A 2009. Foundations of Mixed Methods Research: Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences: 296, Guba EG & Lincoln YS 1994. Competing Paradigms in Qualitative Research. In: Denzin NK & Lincoln YS (eds) Handbook of Qualitative Research. Thousands Oaks California, Sage Publications: 105–117:13 (Kirjoitusasu tekstissä Cuba and Lincoln 1994, lähdeluettelossa Cuba EG & Lincoln YS). Wigren 2007. Assessing the quality of qualitative research in entrepreneurship. In: Neergaard H & Ulhoi JP (eds) Handbook of Qualitative Research Methods in Entrepreneurship. Cheltenham UK, Edward Elgar: 383–405.

¹²⁹³ Penttilä 2012, 17.

¹²⁹⁴ Penttilä 2012, 18-19. Suomenkielisessä tiivistelmässä käytetään termiä *ympäristöosaaminen* (mts., abstrakti).

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus¹²⁹⁵, haastattelututkimus, teemahaastattelu, tapaustutkimus¹²⁹⁶, diskurssianalyysi¹²⁹⁷, sisällönanalyysi¹²⁹⁸, triangulaatio¹²⁹⁹, saturaatio¹³⁰⁰

Aineisto(t): asiakirja-aineisto¹³⁰¹, kyselyaineisto¹³⁰², haastatteluaineisto.

Viitekehykset: ympäristökysymykset (environmental issues), opetussuunnitelmat, liiketalous, postmodernismi, sosiokulttuurinen lähestymistapa oppimiseen (socio-cultural theory)¹³⁰³, konstruktivismi¹³⁰⁴, Bolognan prosessi.

Keskeiset tulokset: Organisaatiot saattavat keskittyä ympäristöasioissa yksittäisiin elementteihin ja nimityksiin (titles). Ympäristökysymykset tulee nähdä ammattikorkeakouluissa holistisesti ja integroida koulutuksen sisältöihin ja toteutukseen sekä organisaation strategisiin valintoihin ja päätöksiin, jotta organisaation strategioissa ja toimintapolitiikoissa tapahtuu todellista parantumista (real improvement).¹³⁰⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimus voi kohdistua ympäristökysymyksissä tapahtuvaan myöhempään kehitykseen ja toisaalta laajemmin vastuullisen liiketoiminnan kysymyksiin liiketalouden koulutusohjelman opetussuunnitelmassa. Kaikilla koulutusorganisaatioilla on oma ymmärryksensä ympäristökysymyksistä ja niiden ilmenemisestä yhteiskunnassa ja liike-elämässä. Vaikka painotukset vaihtelevat, perushuoli on sama: miten lähestyä aihepiiriä koulutuksessa integroituneella ja kokonaisvaltaisella tavalla (*"in an integrated and holistic way"*). Jatkotutkimus voi tuottaa syvällistä tietoa ja hyviä käytäntöjä näihin kysymyksiin.¹³⁰⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota rakenteelliseen validiteettiin, sisäiseen validiteettiin, ulkoiseen validiteettiin ja reliabiliteettiin.¹³⁰⁷ Rakenteellista validiteettia on vahvistettu käyttämällä useita aineistoja (triangulaatiota). Sisäistä validiteettia on parannettu esimerkiksi esittämällä sama kysymys useissa muodoissa. Ulkoisen validiteetin parantamiseksi empiirinen tutkimus toteutettiin mahdollisimman yhdenmukaisesti. Reliabiliteetin kannalta on laadullisessa tutkimuksessa vaikea määrittää riittävää vastausten määrää. Tällöin arvioidaan saturaatiota, sitä että tutkija on kuullut saman asian usealta vastaajalta.¹³⁰⁸ Tutkimusta on rajoittanut kohdeilmion laajuus, kompleksisuus ja dynaaminen luonne.¹³⁰⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Turun ammattikorkeakoulu (Turku University of Applied Sciences)

[Keskinäisviittaukset](#)

Annetut viittaukset: Rohweder, Liisa 2001.

Saadut viittaukset: ei ole.

¹²⁹⁵ Kyselytutkimukseen liittyvä metodologinen tarkastelu sisältyy lukuun 1.4 (Penttilä 2012, 26-29).

¹²⁹⁶ Tapaustutkimukseen liittyvä metodologinen tarkastelu sisältyy lukuun 1.4 (Penttilä 2012, 24-26).

¹²⁹⁷ Diskurssianalyysiin liittyvä metodologinen tarkastelu sisältyy lukuun 1.4 (Penttilä 2012, 26-29).

¹²⁹⁸ Sisällönanalyysiin liittyvä metodologinen tarkastelu sisältyy lukuun 1.4 (Penttilä 2012, 30-32).

¹²⁹⁹ Penttilä 2012, 107.

¹³⁰⁰ Penttilä 2012, 108.

¹³⁰¹ Dokumenttien kuvauksia: Penttilä 2012, 87.

¹³⁰² Otoksista: Penttilä 2012, 27-28, 76-78.

¹³⁰³ Ihminen luo tietoa ja merkityksiä kokemuksestaan, joten tieto on sidoksissa yksilöön. Vygotskin mukaan myös kulttuuriset käyttäytymistavat ohjaavat oppijaa. Oppimista ei voi erottaa kulttuurista, joka sitä ympäröi. Ajattelutapa on yleisesti omaksuttu ammattikorkeakouluihin. (Penttilä 2012, 62.) Viittaukset: Ruohotie 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Vygotski 1982. Ajattelu ja kieli.

¹³⁰⁴ Konstruktivistinen pedagoginen lähestymistapa (*a constructivist pedagogical approach*) on tyypillistä suomalaisille ammattikorkeakouluille (Penttilä 2012, 62).

¹³⁰⁵ Penttilä 2012, 117-118.

¹³⁰⁶ Luku 5.3 (Penttilä 2012, 117-120).

¹³⁰⁷ Penttilä 2012, 106. Viittaus: Yin 1989. Case Study Research: Design and Methods: 40-46.

¹³⁰⁸ Luku 4.7 (Penttilä 2012, 106-109).

¹³⁰⁹ Penttilä 2012, 118.

2013

Ahtiainen, Eeva-Liisa**Niemelä, Raija-Helena****Pirinen, Rauno****Salo, Seppo****Seppälä, Hannele****Suonpää, Maija****Vuorijärvi, Aino**

Ahtiainen: Kansainvälistymisen ja laadunvarmistuksen yhteys ammattikorkeakoulun asiakirjateksteissä: tapaustutkimus

tekijä	Ahtiainen, Eeva-Liisa	julkaisu vuosi	2013
nimeke	Kansainvälistymisen ja laadunvarmistuksen yhteys ammattikorkeakoulun asiakirjateksteissä: tapaustutkimus		
tiedekunta ja yksikkö	filosofinen tiedekunta, kasvatustiede		
YSO-asiasanat	kansainvälistyminen, laadunvarmistus, laatutyö, asiakirjat, sisällönanalyysi, arviointi, kilpailu (toiminta)		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee kansainvälistymisen ja laatutyön yhteyttä mikro-poliittisesta näkökulmasta yhden ammattikorkeakoulun asiakirjateksteissä. Päätehtävä on tutkia, millainen on kansainvälisyyden, kansainvälistymisen ja laadunvarmistuksen yhteys ammattikorkeakoulun asiakirjoissa. Tutkimuskysymykset: 1. Mitä kansainvälisyys ja kansainvälistyminen ovat ammattikorkeakoulun asiakirjoissa?, 2. Mitä laadulla tarkoitetaan ammattikorkeakoulun asiakirjoissa?, 3. Millaisena kansainvälistymisen ja laadun yhteys näyttäytyy ammattikorkeakoulun asiakirjoissa?¹³¹⁰

Tutkimusmenetelmä(t): sisällönanalyysi, käsitekartat, tapaustutkimus, empiirinen analyysi, hermeneuttinen tutkimusote.

Aineisto(t): 189 ammattikorkeakoulun sisäistä asiakirjaa.¹³¹¹ Aineistoa esitellään ja analyysia tarkastellaan luvussa 3.4.¹³¹²

Viitekehukset: kansainvälisyys, kansainvälistyminen, globalisaatio¹³¹³, glocalisaatio¹³¹⁴, laatu, laatutyö, Balanced Scorecard (BSC), EFQM Excellence, asiakirjat, retoriikka, sosiaalinen konstruktivismi, järjestelmäteoria, systems theory, valtateoria, theory of power, Bolognan prosessi, merkitykset, merkitysteoriat, ontologinen hermeneutiikka, hermeneuttis-fenomenologinen viitekehys¹³¹⁵

Keskeiset tulokset: Kansainvälisyyden ja laadun keskinäinen suhde on empiirisen analyysin perusteella mahdollista tulkita Harvey'n ja Greenin (1993) laadun määritelmiä soveltaen. Kansainvälistymisen laatu -

¹³¹⁰ Ahtiainen 2013, 65-67.

¹³¹¹ Esimerkkejä asiakirjoista: Ahtiainen 2013, tiivistelmä.

¹³¹² Ahtiainen 2013, 84-91

¹³¹³ Kansainvälistymistä ja globalisaatiota ei tule sekoittaa keskenään (Ahtiainen 2013, 11). Viittaus: Knight, J. 1999. Internalisation of higher education. OECD Quality and internalisation in higher education. OECD: IMHE, 13-28.

¹³¹⁴ *Glocalization*, paikallisen, kansallisen, ja globaalien näkökulman vuorovaikutus (Ahtiainen 2013, 14). Viittaukset: Morley, L. 2003. Quality and power in higher education. McGraw-Hill. Lingard, B. 2013. It is and it isn't: Vernacular globalization, educational policy, and restructuring. Routledge. Trompenaars, F. 1993. Riding the waves of culture: understanding diversity in business.

¹³¹⁵ Hermeneuttis-fenomenologisen ajatussuunnan mukainen kulttuuristen rakenteiden huomiotta jättäminen on poisvalittu, ristiriidassa tutkimustehtävän ja kohteena olevan organisaation suhteen (Ahtiainen 2013, 69).

teemaa kuvaavat analyysin perusteella määreet tarkoituksenmukaisuus (fitness for purpose) sekä toiminnan muutos (transformation).¹³¹⁶ Kansainvälistymisen ja laadun välinen yhteys kohteena olevan ammattikorkeakoulun asiakirjateksteissä oli vähäinen. Laatuun liittyviä näkökohtia ei ollut kirjattu kansainvälisiin yhteistyösopimuksiin. Laadunvarmistustyöryhmän muistioissa ei viitattu kansainvälistymiseen eikä kansainvälistymiseen liittyvän työryhmän asiakirjoissa laatuun. Kansainvälistymisen ja laadun yhteys ilmeni aineistoissa kahtena teemana: ammattikorkeakoulun laadun kansainvälistymisenä ja kansainvälistymisen laaduna.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkija on päätenyt kuvailevaan tutkimukseen tarkoitukseen tiettyjen käsitteiden avulla ja ristiriitaisiakin näkökulmia hyödyntäen luoda viitekehys, jota vasten tutkimuksen kohdeorganisaation asiakirjoissa valottuvia tekstejä on ollut mahdollista arvioida.¹³¹⁷ Jatkotutkimusaiheita: 1. asiakirjatekstien kansainvälistymis- ja laadunvarmistustavoitteiden yhteys opetussuunnitelmiin, 2. kansainvälistymisen ja laadun toteutuminen opettajien ja muun henkilöstön arkipäivässä, 3. opiskelijaperspektiivin lisääminen vallitsevaan kansainvälistymis- ja laadunvarmistuskeskusteluun, 4. valttadiskurssi, opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämien nousevien talousmaiden (Kiina, Venäjä, Brasilia, Intia) esiintyminen ammattikorkeakoulujen strategioissa, toimintasuunnitelmissa, kansainvälisen työn strategioissa ja työryhmien muistioissa.¹³¹⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuuteen liittyy tutkimusprosessin, tiedonhankinnan, aineiston, empiirisen analyysin ja tulosten perusteltavuus uskottavasti, objektiivisesti, totuudenmukaisesti ja näyttöön perustuen.¹³¹⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Savonia-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Pekka 2002, Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Kalima, Riitta 2011, Kohtamäki, Vuokko 2009, Kotila, Hannu 2000, Mäki, Kimmo 2012, Puusa, Anu 2007, Raudaskoski, Leena 2000, Rissanen, Riitta 2003, Salminen, Hannele 2001, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Timonen, Liisa 2011, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001, Vidgrén, Mervi 2009.

Saadut viittaukset: ei ole.

Niemelä: Kokemukset ja opettajien väliset erot osaamisen tunnistamisen kehittämisessä: sisäisen yrittäjyyden, psykologisen omistajuuden ja työn ilon näkökulma

tekijä	Niemelä, Raija-Helena	julkaisu vuosi	2013
nimeke	Kokemukset ja opettajien väliset erot osaamisen tunnistamisen kehittämisessä: sisäisen yrittäjyyden, psykologisen omistajuuden ja työn ilon näkökulma		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu, yrittäjyys		
YSO-asiasanat	osaaminen, tunnistaminen, opettajat, sisäinen yrittäjyys, työtyytyväisyys, kokemukset, yrittäjyys, omistajuus, kehittäminen, osaamistarve, opetus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on koota opettajien kokemuksia osaamisen tunnistamisen kehittämisestä ja analysoida opettajien välisiä eroja tässä kehittämistyössä sisäisen yrittäjyyden, psykologisen omistajuuden ja työn ilon näkökulmista. Tutkimuksessa ei tarkastella AHOT-prosessin

¹³¹⁶ Ahtiainen 2013, 180.

¹³¹⁷ Ahtiainen 2013, 7.

¹³¹⁸ Ahtiainen 2013, 214-215, numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹³¹⁹ Ahtiainen 2013, 91. Viittaukset: Lincoln Y. & Guba E. 1985. Naturalistic inquiry:290, Puolimatka, T. 2002. Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuus ja totuusteoriat. Kasvatus 33 (5), 466-474: 466, Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2002. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausten käsitteleminen:3. Asiaan liittyviä näkökohtia on käsitelty luvussa 3.5 *Tutkimuksen luotettavuus* (Ahtiainen 2013, 91-94.)

onnistuneisuutta tai vaikutuksia, vaan toteuttajien innostusta ja kokemuksia kehittämisprosessin yhteydessä. Tutkimuskysymykset: 1. Mitkä seikat ovat yhteydessä opettajien sisäiseen yrittäjyyteen ja psykologiseen omistajuuteen osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittämisessä? 2. Millaisia kokemuksia opettajilla on omasta osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittämistyöstä työn ilon näkökulmasta? 3. Millaisia kokemuksia opettajilla on työyhteisön osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittämistyöstä työn ilon näkökulmasta? ¹³²⁰

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tapaustutkimus¹³²¹, haastattelututkimus, diskurssianalyysi, sisällönanalyysi.¹³²²

Aineisto(t): Tutkimuskonteksti oli yhden ammattikorkeakoulun osaamisen tunnistamisen kehittämisprosessi (Niemelä 2013, 164-165). Aineistot: Opettajien haastattelut (N=9), dokumenttiaineistot: yhden osaamisryhmän kolmen suunnittelukokouksen nauhoitukset ja tutkijan omat havainnot ja muistiinpanot.

Viitekehyykset: opettajat, kokemukset, osaaminen, osaamisen tunnistaminen, sisäinen yrittäjyys, psykologinen omistajuus¹³²³, ilo, työ, työn ilo, AHOT.¹³²⁴

Keskeiset tulokset: Tutkimustulokset esitellään sekä teemoittain (luku 5.1.) että tutkimuskysymyksittäin (5.2.). Tässä seurataan teemanmukaista jäsenystä. Osa haastatelluista ilmensi psykologista omistajuutta osaamisen tunnistamiseen ja sisäistä yrittäjyyttä. Psykologiseen omistajuuteen liittyi vahva vastuun tunteminen työstään ja vaikuttamisen tarve. Osa haastatelluista koki puutteita osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen liittyvässä osaamisessaan. Opiskelijoiden onnistuminen ja heidän auttamisensa tuottivat opettajille onnistumisen kokemuksia. Haastateltavat pitivät työpaikkansa kehittämisilmapiiriä huonona: organisaatiossa ei ollut kiinnostusta osaamisen tunnistamisen kehittämiseen. Johdon toimeksiannot toteutettiin velvollisuudesta ilman erityistä luovuutta ja innovatiivisuutta.¹³²⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Kohdeorganisaatiossa kehittämisilmapiiri koettiin huonoksi. Tästä lähtökohdastavoitaisiin tutkia johtamistyylien vaikutusta työyhteisön ilmapiiriin. Osaamisryhmien työkalutuureita olisi tarpeen tutkia tuloksellisuuden näkökulmasta.¹³²⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen arviointiin on sovellettu rakennevaliditeetin, sisäisen validiteetin, ulkoisen validiteetin, reliabiliteetin ja objektiivisuuden käsitteitä. Tutkimuksen tulokset työyhteisön kehittämisestä ovat sovellettavissa muihin samankaltaisiin kehittämistilanteisiin.¹³²⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Haaga-Helia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Nyysölä, Hannu 2008.

Saadut viittaukset: ei ole.

Pirinen: Towards realization of research and development in a university of applied sciences

tekijä	Pirinen, Rauno	julkaisu vuosi	2013
--------	----------------	----------------	------

¹³²⁰ Niemelä 2013, 20-21. Kysymyksistä käytetään tekstissä termiä *alakysymykset*. Numerointi alkuperäinen.

¹³²¹ Niemelä 2013, 76-78. Viittaus: Yin 2009. *Case Study Research: Design and Methods*. 4th Ed. California: Sage: 3-5.

¹³²² Niemelä 2013, 86-88.

¹³²³ Luku 3.2. (Niemelä 2013, 48-54).

¹³²⁴ AHOT-prosessi näkökulmana poisvalittu: tutkimuksessa ei tarkastella AHOT-prosessin onnistuneisuutta tai vaikutuksia, vaan toteuttajien innostusta ja kokemuksia kehittämisprosessin yhteydessä.

¹³²⁵ Niemelä 2013, 93-94.

¹³²⁶ Luku 7.3. (Niemelä 2013, 166-167).

¹³²⁷ Luku 4.4. (Niemelä 2013, 89-92). Viittaukset: Yin 2009. *Case Study Research: Design and Methods*. 4th Ed.:41. Gibbert, Ruigrok & Wicki 2008. What passes as rigorous case study? *Strategic Management Journal* 29(13), 1465-1474.

nimeke	Towards realization of research and development in a university of applied sciences ¹³²⁸		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	korkeakouluopiskelu, mallintaminen, tutkimus- ja kehittämistoiminta, tutkiva oppiminen, tapaustutkimus, tietojärjestelmät		
muut hakusanat	Information technology, Student-centered learning, Active learning, Inquiry-based learning, Modeling, System analysis, Education, Higher, Universities and collages, Research and development projects, Learning (LCSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on saavuttaa syvempää ymmärrystä tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K, R&D) rakenteista, ominaisuuksista, osatekijöistä (factors) ja toteutuksista kohteena olevassa ammattikorkeakoulussa.¹³²⁹ Väitöskirjan kokonaisuus sisältää kuusi teemaa ja 15 tutkimuskysymystä (Taulukko 6).

Taulukko 6. Pirisen (2013) väitöskirjan osatutkimusten tutkimuskysymykset.

Teema	tutkimuskysymykset (Pirinen 2013, 29-33)
I ¹³³⁰	Millaisia rakenteita ja malleja liittyy kansainvälisiin ja globaaleihin T&K-toimintoihin, joilla tuotetaan ja konkretisoidaan suomalaisia ammattikorkeakouluja?
II ¹³³¹	Miten tietoverkkoihin liittyvät erikoistumisopinnot noudattavat Laurea'n T&K-strategiaa ja millaista oppia voidaan saada käytettäessä uusia integroivia malleja ja koulutustuotteita?
III ¹³³²	Millainen osaamisperustainen (competence-based) opetussuunnitelma tuottaa temaattista osaamista ja tietoa? Millainen toiminta silloittaa tietoa ja osaamista teemaverkoston (thematic networks), teemakaupunkien (thematic cities) ja living labien (living labs) tutkimuksessa? Miten kilpailututkimus (competitive research), viimeisen mailin tutkimus (last mile research) ja living labien tutkimus aktualisoituvat opetussuunnitelmissa? ¹³³³ Mitä evaluoinnin ja kompleksisuuden hallinnan menetelmiä pitäisi ottaa huomioon tässä kontekstissa?
IV ¹³³⁴	Mikä on LbD-mallin teoreettinen tausta? Millaisia malleja ja rakenteita kehitettiin ja testattiin T&K-toiminnan toteutukseen? Millaisia tuloksia, vaikutuksia, koulutuseroja ja

¹³²⁸ Tarkastelussa on käytetty myös väitöstiedotetta Kohti tutkimus- ja kehitystoiminnan toteuttamista ammattikorkeakoulussa. (Väitös tietojenkäsittelytieteiden alalta 9.8.2013, TkL Rauno Pirinen) <https://tinyurl.com/49ckhee3>
¹³²⁹ Pirinen 2013, 30.

¹³³⁰ Teema I: What are the constructions and models contributing to international and global R&D activities which are used in implementation and actualization by Finnish universities of applied sciences? (Pirinen 2013, 30).

¹³³¹ Teema II: How do the network specialization studies fulfill Laurea's (R&D) strategy and what are the lessons to be learnt when executing new integrative models and education products? (Mts., 31.)

¹³³² Teema III: What kind of competence-based curriculum produces thematic competencies and knowledge?, What type of action bridges knowledge and competence in the study of thematic networks, thematic cities, and living labs?, What should competitive research, last-mile research, and livinglab research be in the actualization of the thematic curriculum discussed?, What methods for evaluation and complexity management should be considered in this context? (Mts., 31.)

¹³³³ "The term 'last mile' has been used across disciplines to refer to populations who are farthest away, most difficult to reach, or last to benefit from a program or service. However, last mile research lacks a shared understanding around its conceptualization." (Davison, C. M., Bartels, S. A., Purkey, E., Neely, A. H., Bisung, E., Collier, A., Dutton, S., Aldersey, H. M., Hoyt, K., Kivland, C. L., Carpenter, J., Talbot, E. A. & Adams, L. V. 2021. Last mile research: a conceptual map. *Global Health Action* 14(1), 1893026. <https://tinyurl.com/2p9354mr>

¹³³⁴ Teema IV: What is the theoretical background of learning by developing (LbD)? What models and constructions were developed and tested in the (R&D) actualization? What results, impacts, educational differences, influences, and challenges were observed in the (R&D) actualization? What new data concepts have been observed, and what products have been developed and demonstrated at Laurea University of Applied Sciences? (Mts., 32.)

	haasteita havaittiin T&K-toiminnan toteutuksessa? Millaisia uusia tietokäsitteitä (data concepts) havaittiin, mitä tuotteita on kehitetty ja demonstroitu Laureassa?
V ¹³³⁵	Miten oppimisen ja yhteistyön osatekijöitä (factors) voidaan ymmärtää SATERISK-projektin tutkimus- ja kehittämistyössä? Millaisia pääelementtejä ja tekijöitä voidaan tunnistaa tutkimus- ja kehittämistoiminnan toteutumisissa ja oppimisessa SATERISK-projektissa?
VI ¹³³⁶	Understanding and modeling (knowledge, action logic and process models) for designing (thinking, sharing, building, improving and testing) and research for new concepts in integration of R&D-related higher education and regional development

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, monitapaustutkimus, toimintatutkimus, design-tutkimus, triangulaatio, kilpailututkimus, viimeisen mailin tutkimus. last-mile research¹³³⁷

Aineisto(t): Tutkimusaineisto on kerätty vuosina 2003-2012. Aineiston keruu perustuu teoreettiseen otaan. Aineisto käsittää seuraavia ryhmiä: 1. strategiaan liittyvä johdon aineisto, 2. Korkeakoulujen arviointineuvoston hakemus- ja evaluointiaineisto, 3. kehittämispäivien ja seminaarien aineisto, 4. AMKOTA-tietokannan aineisto, 5. opiskelijapalauteaineisto, 6. arviointiraporttiaineisto, 7. tutkimus- ja kehittämishankkeiden aineisto ("funded R&D projects")¹³³⁸

Viitekehykset: Learning by Developing (LbD), opetus suunnitelmat, tietojärjestelmät, tietokäsitykset¹³³⁹, tieto, osaaminen, Mode-2, malli, informaatiojärjestelmät (ko)¹³⁴⁰, turvallisuusjohtaminen (ko), palveluliiketoiminta (ko), viimeisen kilometrin ongelma¹³⁴¹, living lab, alueet, aluekehitys, teemakaupungit, teemaverkostot, Contingency Theory of Organizations¹³⁴²

Keskeiset tulokset: *I osatutkimuksessa* kehitettävän uuden konseptin tavoitteena oli integroida ammattikorkeakoulun lakisääteiset tehtävät (opetus, tutkimus ja kehittämistoiminta sekä aluekehitys). Tämä toteutuu prosessimallissa, jonka ulottuvuuksia ovat sykliisyys, temaattisuus, lineaarisuus ja relevanssi. Integroiva prosessi nähdään toimintalogiikkana, joka kuvaa tiedon, tietovarannon (knowledge base) ja tietotalouden (knowledge economy) päivittäisessä toiminnassa. (Pirinen 2013, 49-50.)¹³⁴³

II osatutkimuksessa T&K-prosessin integroinnin fokus oli transformatiivisessa yhteistoiminnassa, johon liittyvät sykliset innovaatiotoiminnot ja lineaariset kehittämisorientaatiot, laatu ja relevanssi. T&K-toiminnan ja koulutuksen näkökulmat syntetisoitiin LbD-mallin ulottuvuuksiksi. LbD-mallia¹³⁴⁴ on kollektiivisesti luotu ja toteutettu vuodesta 2003. Sitä testattiin toimintatutkimuksen keinoin tietoverkkojen suunnittelun opetuksessa. (Mts., 52-53.)

¹³³⁵ Teema V: How can the factors of learning and collaboration activities be understood in the R&D work at SATERISK? What kind of main elements and factors can be identified in the performed R&D actualizations and learning in the SATERISK project? (Mts., 32-33.)

¹³³⁶ Teema VI: Understanding and modeling (knowledge, action logic and process models) for designing (thinking, sharing, building, improving and testing) and research for new concepts in integration of R&D-related higher education and regional development. (Mts., 33.)

¹³³⁷ Pirinen 2013, 31, 47.

¹³³⁸ Luku 2.3. (Pirinen 2013, 35-39).

¹³³⁹ "[H]ow to understand conceptualization of information and its quality in the union of regional innovation networks and higher education" (Pirinen 2013, 88).

¹³⁴⁰ (ko) = koulutusohjelma.

¹³⁴¹ Ongelma-alue liittyy laajasti ja monialaisesti palveluiden tai resurssien toimittamiseen hankaliin olosuhteisiin. Esim. Davison ym. 2021. Last mile research: a conceptual map. Global Health Action 14(1).

¹³⁴² Lawrencen ja Lorschin (1967) Contingency Theory of Organizations -viitekehyksen mukaan ei ole sellaista pedagogista toimintaa tai mallia, joka soveltuisi kaikille toimijoille. Soveltuva toteutustapa riippuu toimijan profiilista, tilanteesta, toiminnan logiikasta ja ympäristöstä (Pirinen 2013, 86).

¹³⁴³ Malli kaaviomuodossa: Pirinen 2013, 50.

¹³⁴⁴ LbD-mallin ulottuvuudet kaaviomuodossa: Pirinen 2013, 54.

III osatutkimuksessa tarkasteltiin T&K-prosessia ja osaamis pohjaista opetussuunnitelmaa informaatiojärjestelmien koulutusohjelmassa. Teema-ajattelulle (teemaopetussuunnitelma, opintojaksojen temaattiset toteutukset jne.) löydettiin vastineet ja intressit T&K-agendalta. (Mts., 56-57.)

IV osatutkimus tarkasteli LbD-mallia ammattikorkeakoulujen kolmen tehtävän kannalta tietojärjestelmien, turvallisuusjohtamisen ja palveluiden koulutusohjelmissa. Tapausta analysoitiin opinto-ohjelmien tasolla. Vuosina 2003-2009 toteutettiin kaksi toimintatutkimuksen sykliä. (Mts.60-61.)

V osatutkimus kohdistui opiskelijakeskeiseen T&K-toimintaan, joka jakaa alueelliset ja kansalliset T&K-toiminnan kyvykkyudet, intressit ja agendan ja tekee yhteistyötä niiden kanssa. Tutkimus tarkasteli yhteistoiminnan mallia ja niitä tekijöitä, joiden kautta T&K-hankkeet tuottavat akateemista tietämystä, kompetensseja ja alueellisia kykyjä osallistuville tahoille. Opiskelijakeskeinen T&K-toiminta osallistui ulkoisesti rahoitettuihin reaalielämän hankkeisiin ammattikorkeakoulun ja alueellisen innovaatiojärjestelmän kontekstissa. (Mts., 65-67.)

VI osatutkimus kokosi monitapaustutkimuksena yhteen toteutetut T&K-projektit (N=11), joissa tapahtui aluekehitystä ja yhteistoiminnallista tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Näkökulmia ovat: tiedon, toimintalogiikan ja prosessimallien ymmärtäminen ja mallintaminen, mallien ja toteutusten suunnittelu sekä uusien konseptien tutkiminen T&K-toimintaan liittyvän korkeakoulutuksen ja arvoverkkojen kannalta. (Mts., 68.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimuksen osa-alueita: I Aluekehitykseen liittyvä yhteistyö ja toiminnot ammattikorkeakoulussa: Miten yhteistyö aluekehityksessä ymmärretään, määritellään, suunnitellaan ja toteutetaan? (Tämä pääkysymys laajenee alakysymyksiksi.) II Johtamisen ja johtajuuden (management-leadership) käsitteet ja mallit: Miten tuetaan mielikuvituksen, luovuuden ja innovaation toimintoja korkeakoulutuksessa ja edistetään yhteistyötä verkostoissa? III Evaluaation suunnittelun tulosten ja vaikutusten mittaaminen: Jatkotutkimusaiheita käsittelee luku 4.5 (Pirinen 2013, 87-88).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen arviointia käsittelee luku 4.3. (Pirinen 2013, 77-86) ja rajoituksia luku 4.4 (mts., 86-87). Tutkimuksen laatua arvioitiin käyttäen osatutkimusten tarkasteluun samaa laatuksymysten patteristoa.¹³⁴⁵ Tutkimuksen alkuvaiheisiin sovellettiin toimintatutkimuksen ”kanonista” muotoa.¹³⁴⁶ Tutkimuksen ulkoinen valideetti ja tulosten siirrettävyys viittaavat siihen, miten tuloksia ja luotuja malleja (integroiva prosessi, LbD, opiskelijakeskeinen T&K-toiminta) voidaan yleistää. Näitä koskee luku 4.3.1. (Pirinen 2013, 77-78).

Sisäinen valideetti ja autenttisuus ja tutkimuksen uskottavuus (credibility) liittyvät kausaalisuhteiden tunnistamiseen: tutkimuksen kohteissa keskitytään kasvattamaan luottamuksenarvoisuutta (trustworthiness) ja ymmärrystä siitä, miten tutkimus nähdään mielekkääksi ja riittävän uskottavaksi (credible enough).¹³⁴⁷ Tutkimuksen keskeisin rajoitus liittyy vaikeuksiin tunnistaa ja mitata tutkittujen ilmiöiden ja rakenteiden välisiä suhteita. Esimerkiksi innovatiivisuus, flow tai ”henki” (spirit) ovat vaikeita mitata.¹³⁴⁸

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

¹³⁴⁵ Pirinen 2013, 77. Viittaukset: Miles & Huberman 1994. Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. Seale 2004. Quality in qualitative research. Teoksessa: Seale, Gobo, Gubrium & Silverman (toim.): Qualitative research practice: 410–419.

¹³⁴⁶ Pirinen 2013, 77. Viittaus: Davison, Martinsons & Kock 2004. Principles of canonical action research. Information Systems Journal 14 (1): 65–86.

¹³⁴⁷ Pirinen 2013, 77. Viittaus: Miles & Huberman 1994.

¹³⁴⁸ Pirinen 2013, 86-87.

Salo: Yritys hyvä kymmenen: monitapaustutkimus aikuisopiskelijoiden opintojen edistymisestä ja sisäisestä yrittäjyydestä

tekijä	Salo, Seppo	julkaisu vuosi	2013
nimeke	Yritys hyvä kymmenen: monitapaustutkimus aikuisopiskelijoiden opintojen edistymisestä ja sisäisestä yrittäjyydestä		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu		
YSO-asiasanat	opiskelijat, aikuisopiskelijat, osaaminen, tunnistaminen, opinnot, sisäinen yrittäjyys, itseohjautuvuus, opintojen kesto, aikuiskoulutus, kehittäminen, ammattitaito, opintomenestys, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyys, ammatillinen tieto		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimusongelma: mitä hyötyä on sisäisestä yrittäjyydestä ammattikorkeakouluopinnoissa? Alakysymykset: 1. Miten sisäinen yrittäjyys ilmenee opinnoissa?, 2. Miten sisäinen yrittäjyys on yhteydessä opiskelijoiden opintojen etenemiseen ja valmistumisiin?, 3. Mitä kehittämistarpeita tutkitut tapausesimerkit nostavat esiin?, 4. Miten sisäinen yrittäjyys on yhteydessä itseohjautuvuuteen ja psykologiseen omistajuuteen?¹³⁴⁹

Tutkimusmenetelmä(t): monitapaustutkimus, tapaustutkimus¹³⁵⁰, abduktiivinen tutkimus¹³⁵¹, triangulaatio, aineistotriangulaatio¹³⁵², haastattelututkimus, teemahaastattelu, tilastollinen analyysi, Webropol-kyselyt.

Aineisto(t): Jokainen tutkimukseen valittu Haaga-Helian tietojenkäsittelyn aikuisopiskelija edustaa yhtä tapausta (N=7).¹³⁵³ Tutkimuksessa käytetään valintakoetietoja ja opintojen etenemiseen liittyviä tietoja.¹³⁵⁴

Viitekehykset: opiskelijat, aikuisopiskelijat, tietojenkäsittely, opintojen edistyminen, sisäinen yrittäjyys¹³⁵⁵, SIP-valmiudet¹³⁵⁶, itseohjautuvuus¹³⁵⁷, psykologinen omistajuus¹³⁵⁸, osaaminen¹³⁵⁹, ammatillinen osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen, ammattispesifinen taitotieto¹³⁶⁰, AHOT¹³⁶¹, teorian ja käytännön suhteet¹³⁶², opintojen keskeyttäminen, opiskelijavalinta, opetussuunnitelmat.

Keskeiset tulokset: Osan 1 tuloksia tarkastellaan luvussa 4.9 (Salo 2013, 60) ja osan 2 tuloksia luvussa 8 (mts., 179-183). Osan 1 tutkimuskysymyksiin vastataan 1. kuvauksilla tutkintojen viitekehysistä, suomalaisista AHOT-linjauksista sekä toiminnan kuvauksilla tarkastelluissa koulutusohjelmissä, 2. tutkimalla 2007 aloittaneiden opiskelijoiden etenemistä: AHOT ei tulosten mukaan nopeuta valmistumista, 3. seuraavilla

¹³⁴⁹ Salo 2013, 65-66.

¹³⁵⁰ Monitapaustutkimusta tai tapaustutkimusta ei määritellä. Monitapaustutkimuksen sovellus kuvataan: Salo 2013, 69. Viittaukset: Eisenhardt, K. 1989. Building Theories from Case Study Research. *Academy of Management Review* 14 (4), 532-550. Yin 1994. *Case Study Research: Design and Methods* (2nd ed.). Kontinen, T. & Ojala, A. (2009). International opportunity recognition in the foreign market entry of family SMEs. 10th Vaasa Conference on International Business.

¹³⁵¹ Tutkimusta kuvaillaan abduktiiviseksi jälkikäteisluonnehdinnassa teorian ja empirian vuorottelusta (Salo 2013, 67).

¹³⁵² Aineistotriangulaatio kuvataan *useiden aineistojen käytöksi* (Salo 2013, 67).

¹³⁵³ Salo 2013, 20.

¹³⁵⁴ Salo 2013, 67.

¹³⁵⁵ Luku 6.2.3. (Salo 2013, 93-100). Yhteenvedo taulukkomuodossa: mts., 115.

¹³⁵⁶ SIP sanoista sisäinen yrittäjyys, itseohjautuvuus, psykologinen omistajuus (Salo 2013, 116, kaaviomuodossa: mts.).

¹³⁵⁷ Luku 6.3. (Salo 2013, 100-110).

¹³⁵⁸ Luku 6.4. (Salo 2013, 110-113).

¹³⁵⁹ ”Osaaminen on tietojen, taitojen ja pätevyyden yhdistelmä: henkilön laaja-alainen kyky hyödyntää tietoja, taitoja ja pätevyyttä työ- ja opintotilanteissa sekä yhteiskunnan jäsenenä” (Salo 2013, 17).

¹³⁶⁰ Ammattispesifisen taitotiedon tarkastelu kaaviomuodossa: Salo 2013, 74. Lähde: Ruohotie & Honka 2003.

Ammatillinen huippuosaaminen: 22.

¹³⁶¹ Luku 3.1 Osaamisen tunnustamisen periaatteita (Salo 2013, 28-36).

¹³⁶² Teorian ja empirian vuorottelusta abduktiiviseksi luonnehditussa tutkimuksessa: Salo 2013, 67.

johtopäätöksillä: Valmistumisen nopeuttamiseksi tulee myöntää opiskeluaikaa suhteessa suorittamatta oleviin opintopisteisiin. Valintakokeiden haastatteluissa tulisi käyttää ammattilaisia, jotta saataisiin todella motivoituneita opiskelijoita. Valintajärjestelmää tulee tarkastella kriittisesti ja lisätä haastattelun painoarvoa.

Osan 2 tutkimuskysymys koskee sisäisen yrittäjyyden hyödyllisyyttä ammattikorkeakouluopinnoissa. Opin-
tojen etenemisen perusteella muodostetuista kahdesta ryhmästä (A ja B), ryhmän A opiskelijat ilmensivät
sisäistä yrittäjyyttä motivaatiollaan ja halullaan etsiä oma-alotteisesti opintojen suoritusmahdollisuuksia.
Ryhmän B opiskelijoilta puuttui aloitteellisuutta ja suoritettujen tutkinnon koettu merkitys oli vähäinen. B-ryh-
mässä opinnot eivät kaikilla käynnistyneet. (Salo 2013, 181.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulosten merkitystä tarkastellaan erikseen kontribuutiona
tieteelle ja käytännölle (Salo 2013, 183). Koska ammattikorkeakoulussa aloittaneista tietojenkäsittelyn ai-
kuisopiskelijoista valmistuu alle puolet, olisi tutkija odottanut aiheesta julkista keskustelua. Jatkotutkimus
voisi kohdistua aikuisopiskelijoiden motivaatioon, haluan ja mahdollisuuksiin viedä opinnot päätökseen.
Miten voimaantumisprosessi käynnistyisi korkeakouluopiskelijoilla heti opintojen alussa?¹³⁶³ Tutkimuksessa
esitetään kehittämissuunnitelmia valintatavasta, opiskeluajan rajaamisesta, opetussuunnitelmista, opintojen
modulaarisesta rakenteesta ja henkilökohtaisesta ohjauksesta. (Salo 2013, 181-182.)

Tutkimuksen rajoitukset: Esiselvityksen laskelmat AHOT-pisteiden ja opiskelun aikana suoritettujen pistei-
den korrelaatiosta ovat toistettavissa. Tutkimuksen toisessa osassa käytettiin *lomakehaastattelua, joka to-
teutettiin Webropol-kyselynä* (N=17). Kyselyn avulla löydettiin haastateltavat varsinaiseen teemahaastatte-
luun (N=7). Haastatteluosuus toi esiin ”asioita, joita opetushallinnon järjestelmistä ei voinut havaita”.¹³⁶⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kalima, Riitta 2011, Lerkkanen, Jukka 2002, Mäki, Kimmo 2012, Mäkisalo, Merja 1998,
Paajanen, Pekka 2001, Pihkala, Jussi 2008.

Saadut viittaukset: ei ole.

*Seppälä: Students' scientific thinking in higher education : logical thinking and conceptions of scientific
thinking in universities and universities of applied sciences*

tekijä	Seppälä, Hannele	julkaisuvuosi	2013
nimeke	Students' scientific thinking in higher education : logical thinking and conceptions of scientific thinking in universities and universities of applied sciences		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	käyttäytymistieteiden laitos		
YSO-asiasanat	kognitio, korkeakouluopiskelu, kauppatieteet, tieteellinen ajattelu, kyselytutkimus, sisällönanalyysi, opiskelijat, korkeakoulut, tiedonkäsitys, ajattelu, metakognitio, päättely, oppimisympäristö, yliopistot		
muut hakusanat	College students, Thought and thinking, Universities and colleges (LCSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tarkoituksena on tutkia opiskelijoiden tieteellisen ajattelun taitoja sekä
kehittää teoriaa tieteellisestä ajattelusta tutkimalla yhteyksiä opiskelijoiden loogisen ajattelun taitojen ja
epistemologisten oletusten välillä. Tutkimuskysymykset: 1. Mitä ovat loogisen ajattelun taidot ja meta-
kognitiiviset kyvyt taloustieteen ja liiketalouden opiskelijoilla?, 1.1 Onko päättelyprosesseissa eroa kor-
keakoulusektorien välillä?, 1.2 Onko päättelyprosesseissa eroa opintojen eri vaiheissa (alkuvaihe, keski-
vaihe, loppuvaihe)?, 1.3 Mitä ovat yksittäisten taustatekijöiden (sukupuoli, ikä, aikaisempi koulutus) vai-
kutukset em. päättelyprosesseihin?, 2. Mitä ovat opiskelijoiden käsitykset tieteellisestä ajattelusta?, 2.1
Onko käsityksissä eroa korkeakoulusektorien välillä?, 2.2 Onko käsityksissä eroa opintojen eri vaiheissa

¹³⁶³ Luku 4.10 (Salo 2013, 61).

¹³⁶⁴ Salo 2013, 183-184.

(alkuvaihe, keskivaihe, loppuvaihe)?, 3. Mitä ovat yhteydet tutkittujen kahden tieteellisen ajattelun tradition välillä?, 4. Mitä ovat opiskelijoiden käsitykset korkeakouluopiskelussa tarvittavista taidoista ja käsitykset tieteellisen ajattelun roolista opinnoissa?¹³⁶⁵

Tutkimusmenetelmä(t): teoriaa luova tutkimus, kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, ristiintaulukointi, sisällönanalyysi, menetelmätriangulaatio, triangulaatio.

Aineisto(t): Tutkimukseen osallistui opiskelijoita neljästä yliopistosta ja viidestä ammattikorkeakoulusta (N=338). Aineisto esitellään luvussa 3.1.1. (Seppälä 2013, 41-44).

Viitekehukset: käsitykset, tietokäsitykset, käsitykset tieteellisestä ajattelusta (conceptions of scientific thinking)¹³⁶⁶, tieteellisen ajattelun tutkimustraditiot¹³⁶⁷, metakognitio¹³⁶⁸, metakognitiivinen tietoisuus (metacognitive awareness)¹³⁶⁹, ajattelun taidot, loogisen ajattelun taidot, päättelyprosessit, teorian ja käytännön suhteet¹³⁷⁰, EQF (European Qualifications Framework), korkeakoulumuotojen vertailu.¹³⁷¹

Keskeiset tulokset: Tutkimus osoitti, että 60-80 % yliopisto-opiskelijoista saavuttaa hypoteettis-deduktiivisen ja kausaalisen päättelyn valmiudet, kun taas ammattikorkeakouluopiskelijoista tälle tasolle yltää 50-60 % (Seppälä 2013, 111). Tutkittujen opiskelijoiden käsitykset tieteellisestä ajattelusta heijastavat taloustieteen ja liiketalouden (economics and business administration) alakohtaisia piirteitä. Käsitykset ajattelusta kriittisenä ja analyttisenä toimintana liittyvät tieteellisiin ja akateemisiin tavoitteisiin, kun taas tiedon soveltava käyttö sekä laaja-alaisen ja perustavanlaatuisen (comprehensive) ajattelun piirteet liittyvät ammatillisiin ja käytännöllisiin pyrkimyksiin (mts., 113).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Työelämän toimintaympäristö monimutkaistuu ja taitovaatimukset kasvavat, mikä synnyttää kasvavia odotuksia korkeakoulutusta kohtaan. Korkeakoulututkimusten ja opetus suunnitelmien uudelleenmäärittely (esim. EQF-viitekehys) ovat osa tätä prosessia. Tutkimus ja kehittämistoiminta tulee vahvistumaan uuden ammattikorkeakoululain myötä (2014). Tieteellisen ajattelun taitojen kehittämisessä on yhteyksiä sekä teoreettiseen ajatteluun että ammatilliseen kehitykseen. Eryistä huomiota tulee kiinnittää oppimisympäristöihin, opetusmenetelmiin, sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kognitiivisten taitojen stimuloimiseen. (Seppälä 2013, 111-112.)

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus kohtaa haasteita liittyen kahden eri tehtävän käyttöön loogisen ajattelun mittaamisessa, käsitysten tutkimiseen, otantastrategiaan, tietoihin opiskelijoiden koulutuksellisesta (educational) taustasta sekä seurantadatan puuttumiseen (Seppälä 2013, 107).

Kahden tehtävän (heiluritehtävä ja kemikaalitehtävä¹³⁷²) välinen korrelaatio oli tilastollisesti merkitsevä, mutta tehtävät käsiteltiin erillisinä niiden erilaisten painotusten ja fokusten takia. Ristiriidatonta tulosta opiskelijoiden loogisen ajattelun tasosta ei tässä tutkimuksessa näin ollen voitu saavuttaa. Kahden kokeen käyttö ja erillinen käsittely lisäsi tutkimuksen validiteettia triangulaation kautta.

Otantaan liittyviä kysymyksiä tarkastellaan luvussa 3.1.1. sekä luvun 6 alussa (Seppälä 2013, 41-44, 108-109). Tutkimushenkilöiden koulutustaustaa ja muita taustatekijöitä käsittelee luku 3.2.1 (mts., 52-53). Tutkimuksen johtopäätökset ovat alustavia (tentative), koska käytössä ei ole seurantadataa (mts., 109).¹³⁷³

¹³⁶⁵ Seppälä 2013, 10.

¹³⁶⁶ Käsitykset tieteellisestä ajattelusta (*conceptions of scientific thinking*) ovat epistemologisten uskomusten tutkimuksen kannalta toimijan resursseja (Seppälä 2013, 11). Resurssinäkökulman ohella niitä voidaan tarkastella myös osina yksilön kehitystä tai uskomusjärjestelmiä (mts. 24). Näkökulmia käsitellään luvun 2.2 alaluvuissa (mts. 23-29).

¹³⁶⁷ Loogisen ajattelun tutkimus ja epistemologisten uskomusten tutkimus (Seppälä 2013, 11).

¹³⁶⁸ Metakognition tarkastelu rajoittuu päättelyprosessien kognitiivisiin operaatioihin (Seppälä 2013, 18).

¹³⁶⁹ Käytetyistä metakognitiivisen tietoisuuden mittareista, luku 3.1.2. (Seppälä 2013, 44-46).

¹³⁷⁰ "The balance between theoretical and scientific, and professional and practical orientations both in the two higher education sectors - - - creates a context to this study" (Seppälä 2013, abstract).

¹³⁷¹ Tutkimuksen viitekehys kaaviomuodossa: Seppälä 2013, 11.

¹³⁷² Heiluritehtävässä arvioitiin heilurin ominaisuuksien ja ulkopuolisen voiman vaikutusta liikkeeseen, kemikaalitehtävässä opiskelijat vastasivat kysymyksiin videolla näytettyjen kokeiden perusteella (Seppälä 2013, 45).

¹³⁷³ Tutkimuksen validiteettia ja rajoituksia käsittelee luku 6 (Seppälä 2013, 107-110).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Joensuun yliopisto, Kuopion yliopisto (2010 lähtien osina Itä-Suomen yliopistoa), Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Turun kauppakorkeakoulu, Turun yliopisto, EVTEK (vuodesta 2005 osana Metropoliaa), Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Laurea ammattikorkeakoulu, Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Rissanen, Riitta 2003, Stenfors, Paula 1999, Vesterinen, Marja-Liisa 2002.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018.

Suonpää: *Constructing an opportunity centred collaborative learning model through and for entrepreneurship*

tekijä	Suonpää, Maija	julkaisuvuosi	2013
nimeke	Constructing an opportunity centred collaborative learning model through and for entrepreneurship		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu, yrittäjyys		
YSO-asiasanat	yrittäjyys, yrittäjyyskasvatus, pedagogiikka, korkeakoulupedagogiikka, oppiminen, yhteistoiminnallinen oppiminen, oppimisympäristö		
muut hakusanat	mallit, konstruktivinen tutkimusote, mahdollisuuskeskeinen oppiminen, entrepreneurship, entrepreneurial learning, entrepreneurial behaviour, collaborative learning, opportunity centred learning, constructive research approach		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa rakennetaan oppimismalli tukemaan yrittäjämäistä oppimista ja opettajan roolia fasilitaattorina. Tavoitteena on auttaa opettajien työtä yrittäjyyskasvattajina.

Tutkimustehtävät: 1. Ratkaistavan käytännön ongelma tunnistaminen yrittäjyyskoulutuksessa, 2. Nykyisen yrittäjyyskoulutuksen, yrittäjyyden opettamisen ja oppimisen teorian soveltaminen sellaisen oppimisintervention suunnitteluun, joka tuo esiin oppimismallin keskeiset elementit ja prosessit, 3. Oppimisintervention mallin testaus opiskelijoilla, jotka osallistuvat markkinoinnin kurssille kolmantena opiskeluvuotenaan Haaga-Helian kansainvälisessä liiketalouden koulutusohjelmassa (International Business Programme), 4. Oppimismallin rakentaminen intervention toteuttamisen jälkeen, 5. Oppimismallin toiminnallisuuden (functionality) testaaminen joillakin yrittäjyyskoulutuksen asiantuntijoilla eri Euroopan maissa (Viro, N=1, Suomi, N=5, Ranska, N=2 ja Yhdistynyt Kuningaskunta, N=1). Testauksen (*weak market testing*) tarkoituksena on löytää mallin logiikan keskeiset virheet.¹³⁷⁴

Tutkimusmenetelmä(t): constructive research approach (CRA)¹³⁷⁵, konstruktivinen tutkimusote¹³⁷⁶, interventiot, interventiostrategia (interventional strategy), laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, osallistuva havainnointi¹³⁷⁷, toimintatutkimus¹³⁷⁸, triangulaatio¹³⁷⁹, harkinnanvarainen otanta, purposeful sampling.

Aineisto(t): Tutkimuksessa käytettiin dokumenttiaineistoja (opiskelijoiden oppimispäiväkirjat, projektiraportit, yhteensä n. 470 sivua¹³⁸⁰). Osallistujien lukumäärä opintojakson alkaessa N=28 ja päättyessä N=24. Yksityiskohtaisempaan tarkasteluun valittiin yksi ryhmä (N=4).¹³⁸¹

¹³⁷⁴ Suonpää 2013, 18-19.

¹³⁷⁵ Luvut 4.1. ja 4.2. (Suonpää 2013, 67-77). Tutkimusprosessi kaaviomuodossa: mts., 75.

¹³⁷⁶ Bibliografian kokoajan lisäämä viite. Kari Lukka: Konstruktivinen tutkimusote. Metodix.

<https://tinyurl.com/pkzvpwz7>

¹³⁷⁷ Suonpää 2013, 81.

¹³⁷⁸ ”Tutkimus on laadullinen tapaustutkimus ja sisältää elementtejä toimintatutkimuksesta” (Suonpää 2013, 65). Ks. myös mts., 73.

¹³⁷⁹ Suonpää 2013, 73.

¹³⁸⁰ Tutkijan antamasta ohjeistuksesta opiskelijoille: Suonpää 2013, 80-81.

¹³⁸¹ Suonpää 2013, 81.

Viitekehykset: oppiminen, oppimismallit¹³⁸², yrittäjyys, yrittäjyyskoulutus¹³⁸³, yrittäjämäinen toiminta, opettajakeskeisyys¹³⁸⁴, opiskelijakeskeisyys, opportunity centred learning¹³⁸⁵, mahdollisuuskeskeinen oppiminen, Opportunity Centred Learning Model¹³⁸⁶, yhteisöllinen toiminta, epävarmuus, kokemuksellinen oppiminen¹³⁸⁷

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen tuloksena luotiin malli yrittäjyyden mahdollisuuskeskeisestä oppimisesta. Tutkimuskysymyksiin vastataan luvun 5 alaluvuissa. Alalukujen teemat ovat: 5.1. henkilökohtaisesta hankkeesta kollektiiviseksi hankkeeksi, 5.2. mahdollisuuksien yhteistoiminnallinen luominen ja tutkiminen, 5.3. kollektiivisesta suunnittelusta mahdollisuuksien toteuttamiseen, 5.4. kollektiivinen toiminta mahdollisuuden toteuttamiseksi.¹³⁸⁸ Mallin rakenne kaaviomuodossa: Suonpää 2013, 110.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Kehitetty malli tarjoaa mahdollisuuskeskeisen oppimisen kehyksen opiskelijan kasvulle yrittäjyyteen opettajan toimiessa yhdessäoppijana. Jatkotutkimusaiheet: 1. Yrittäjyyskoulutuksessa ei tule pyrkiä yhteen yhtenäiseen metodiin. On tutkittava Saraswathyn (2001) esittämän aikaansaamisen ja mahdollisuuksien luomisen logiikan (*effectual logic*) käyttöä korkeakoulutuksessa.¹³⁸⁹ 2. On tutkittava huonosti toimivia tiimejä ja niiden vaikutusta mahdollisuuskeskeisissä oppimisprosesseissa. 3. Korkeakoulut korostavat tiimipohjaista oppimista, jolloin syntyy tarpeita tiimien valmentamiselle (coaching) ja sen tutkimukselle. 4. Perinteinen kokeisiin perustuva arviointi ei ole vaikuttavaa yrittäjämäisessä oppimis- ja käyttäytymismallissa. Arvioinnin tulisi olla osa oppimisprosessia eikä erillistä toimintaa. Näin ollen tarvitaan lisätutkimusta arvioinnista ja sen etiikasta mahdollisuuskeskeisissä oppimisprosesseissa.¹³⁹⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Eettiset kysymykset tutkimuksessa riippuvat tutkijan asetelmaan kohdistuvasta vallasta ja kontrollista. Opettajana tutkijalla on valtaa opiskelijoihin. Heidät nähdään tutkimuksessa vapaina ja vastuullisina toimijoina, jotka voivat säilyttää ominaislaatuja. Opiskelijoita kannustettiin ottamaan aktiivinen rooli oppimisprosessissaan. Tiimien keskustellessa oppimiskäytännöistään ja niiden haasteista tutkija toimi kysymyksiä esittävän fasilitaattorin roolissa.

Tutkimusasetelmassa oppimisympäristöön luotiin tarkoituksellisesti epävarmuutta ja turvattomuutta (*insecurity*). Oppimisaktiviteetteja sijoitettiin luokkahuoneen ulkopuolelle, mutta opiskelijoita ei saatettu vaaraan. Ryhmätyöskentelyllä luotiin tukea yksittäisille opiskelijoille. Arviointiprosessissa tutkija käytti valtaa, mutta selitti arvioinnin perusteet.¹³⁹¹ Tutkija teki jokaisen kontaktiopetuskerran jälkeen muistiinpanot kokemuksistaan ja havainnoistaan. Nämä ovat luonteeltaan subjektiivisia.¹³⁹² Tuloksin yhteydessä

¹³⁸² Yhteenveto oppimisteorioista taulukkomuodossa: Suonpää 2013, 43.

¹³⁸³ Luku 2 (Suonpää 2013, 23-36).

¹³⁸⁴ Opettajakeskeisyys yrittäjäkasvatuksessa poisvalittu. Tavoitteena on paradigmanmuutos opiskelijakeskeisyyteen. (Suonpää 2013, abstract.)

¹³⁸⁵ Luku 3.4. (Suonpää 2013, 51-56).

¹³⁸⁶ Rae, D. 2003. Opportunity centred learning: an innovation in enterprise education. *Education + Training* 45 (8), 542-549, Rae, D. 2007. *Entrepreneurship-from opportunity to action*. New York: Palgrave MacMillan, Rae, D. 2010. *Entrepreneurial learning: the challenge of the new era*. Presentation. Valtakunnalliset yrittäjyyskasvuspäivät. 30.9-1.10.2010. Turku, Finland.

¹³⁸⁷ "Entrepreneurial learning is experiential and contextual -- [and] requires student centred learning methods where the role of a teacher is to support students' learning and the development of entrepreneurial behaviour, skills and attitudes" (Suonpää 2013, 13).

¹³⁸⁸ Luku 5 (Suonpää 2013, 109-131).

¹³⁸⁹ Aikaansaamisen prosessi (effectual process) (Suonpää 2013, 34-35) ja sovellus: mts. 141. Viittaus: Saraswathy 2001. Causation and effectuation: toward a theoretical shift from economic inevitability to entrepreneurial contingency. *Academy of Management Review* 26 (2), 243-263.

¹³⁹⁰ Suonpää 2013, 141.

¹³⁹¹ "[W]ho can keep their individual qualities" Luku 4.5. (Suonpää 2013, 83-85).

¹³⁹² Suonpää 2013, 81.

aineistoon liittyen viitataan Derridan (1978) käsitykseen, että tekstin merkitys on kirjoittamisessa ja lukemisessa, ei tekstissä itsessään.¹³⁹³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Haaga-Helia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Vuorijärvi: *Tekstilaji ja yhteisö: ammattikorkeakoulun opinnäytetyön diskussio tekstinä*

tekijä	Vuorijärvi, Aino	julkaisuvuosi	2013
nimeke	Tekstilaji ja yhteisö: ammattikorkeakoulun opinnäytetyön diskussio tekstinä		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Humanistinen tiedekunta, suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos		
YSO-asiasanat	opinnäytteet, genret, suomen kieli, tekstintutkimus, tekstianalyysi		
muut hakusanat	tekstilaji, opinnäytetyö, genreanalyysi		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen päätehtävä on selvittää, millaisia tekstikonventioita ja niiden vaihtelua terveysalan opinnäytetyötekstiin ja erityisesti sen diskussio-osan jäsenyyteen sisältyy sekä mihin yhteisöllisiin odotuksiin tekstillä ja sen osilla pyritään vastaamaan. Tutkimuskysymykset: 1. Millainen on ammattikorkeakoulun opinnäytetyötekstin kokonaisrakenne, ja miten se vaihtelee? 2. Millainen tekstinosa opinnäytetyön diskussio on, miten se jäsentyy ja millaista vaihtelua siihen sisältyy? 2a) Mitä tekstijaksoja eli siirtoja diskussio sisältää?, 2b) Millaisia jaksot tyypillisesti ovat?, 2c) Miten jaksot järjestyvät?, 2d) Mitkä kielenaineokset ovat jaksoille ominaisia? 3. Mitä opinnäytetyön diskussio-osan tyypillinen jäsenyys ja sen vaihtelu kertovat tekstilajin tehtävistä?¹³⁹⁴

Tutkimusmenetelmä(t): tekstianalyysi¹³⁹⁵, siirtoanalyysi¹³⁹⁶, kyselytutkimus, triangulaatio¹³⁹⁷ Tutkimuksessa käytetty opinnäytetyötekstin funktionaalinen tulkintakehikko kaaviomuodossa: Vuorijärvi 2013, 21.

Aineisto(t): Opinnäytetyöaineisto sisältää 40 Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian terveysalan opiskelijoiden opinnäytetyötä, joiden tekstinohjaukseen tutkija osallistui vuosin 2000-2002.¹³⁹⁸ Toinen aineisto on keväällä 2005 opettajaohjaajille tehty kysely (N=53). Kyselyä hyödynnettiin opinnäytetöiden siirtoanalyysin kohdentamisessa.¹³⁹⁹ Aineistoksi katsotaan myös kuvaus opinnäytetöiden yhteisöllisestä ja institutionaalista kontekstista (Vuorijärvi 2013, 25).

¹³⁹³ Suonpää 2013, 80. Viittaukset: *Derrida 1978*, Hodder 2000. The Interpretation of documents and material culture. In: Denzin & Lincoln (eds) 2000. Handbook of Qualitative Research, 2nd Ed.: 156-157. Derridan teosta ei löydy lähde-luettelosta. Kyseessä on luultavimmin Derrida, J. 1978. Writing and difference (transl. Alan Brass). London: Routledge.

¹³⁹⁴ Vuorijärvi 2013, 18-19. Kysymyksen 2 alanumerointi bibliografian tekijän.

¹³⁹⁵ Tekstianalyysia sovelletaan tutkimuksessa diskussioiden tarkasteluun. Lukuisien opinnäytetöiden kaikki osat katta-va ja tarkka laadullinen tekstianalyysi poisvalittu aineiston laajuudesta johtuvan työläyden vuoksi. (Vuorijärvi 2013, 22, 71).

¹³⁹⁶ Siirtoanalyysi on eräs tekstianalyysin lähestymistapa (Vuorijärvi 2013, 95). Luku 6.1. (mts., 95-124). Tekstisiirrolla tarkoitetaan ”tekstin vaiheittaista jaksoa, joka osaltaan todentaa koko tekstin viestintätarkoitusta” (mts., 99). Viittaus: Swales 1990. Genre analysis. English in academic and research settings.

¹³⁹⁷ ”Tutkimuksessani olen yhdistänyt eri aineistoja ja menetelmiä saadakseni tutkimuskohteestani mahdollisimman monipuolisen kuvan” (Vuorijärvi 2013, 218). Triangulaatio-termi ei ole käytössä.

¹³⁹⁸ Vuorijärvi 2013, 26, 221.

¹³⁹⁹ Vuorijärvi 2013, 29.

Viitekehykset: suomen kieli, tekstilingvistiikka, funktionaalinen kielentutkimus, genret, genrepedagogiikka, genremenetelmä, tekstilajit, dispositiot, IMRD-rakenne, topiikkirakenne, tieteelliset tekstit, erikoiskielet, English for Special Purposes (ESP) ESP (English for Special Purposes), tekstikonventiot, opinnäytteet, tutkimustyyppinen opinnäytetyö, tuotetyyppinen opinnäytetyö, diskussio, siirtorakennemalli¹⁴⁰⁰

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa on tarkasteltu ammattikorkeakoulun terveystieteiden opinnäytetyötä yhteisöllisenä tekstilajina, jossa toimivat diskurssiyhteisön tarkoituksenmukaisiksi katsomat tekstikäytännöt. Lähemmin on tutkittu, millaisiksi tekstijaksoksi terveystieteiden opinnäytetyö ja sen diskussio-osa jäsentyvät. Tutkimuksesta nähdään, mitä funktioita opinnäytetyön ja diskussion jaksotus palvelee. Tutkimustyyppisessä työssä sovelletaan johdannosta menetelmien ja tulosten kautta diskussioon etenevää IMRD-jäsennystä. Tuotetyyppisen työn jäsenitys on topikaalinen, tapauskohtaisempi. Tutkimustyyppisessä opinnäytetyössä diskussio on tuloksiin suuntautuva, kun taas tuotetyyppisen työn diskussio keskittyy enemmän prosessiin.¹⁴⁰¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa on hahmoteltu genreanalyttiseen siirtoanalyysiin pohjautuvan genrepedagogiikan sovellus, joka on vietävissä eri alojen tutkimus- ja kehitystyön tekstilajien opetukseen ja ohjaukseen.¹⁴⁰² Jatkotutkimusaiheeksi esitetään suomalaisen yhteiskunnan ja eri ammattialojen vaikutusvaltaisimpien tekstilajien eli voimagenrenjen sekä niiden tuottamisen ja vastaanottamisen kartoittaminen ja tutkiminen. Ammattikorkeakouluyhteisössä olisi ajankohtaista keskustella, mitä opinnäytetyön tekstikonventiota halutaan vahvistaa: tutkimus- vai tuotetyyppistä tai niiden hybridiä.¹⁴⁰³

Tutkimuksen rajoitukset: Kyselytutkimuksen toistettavuutta ajatellen sen toteutus on kuvattu yksityiskohdallisesti. Tutkijalla on tutkitussa yhteisössä myös opinnäytetöiden tekstinohjaajan sekä opinnäytetöiden kehittäjän (diskurssiyhteisöä edustavan informantin) roolit.¹⁴⁰⁴

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Alanko-Turunen, Merja 1999, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Heinonen, Jarmo 2006, Julkunen, Jorma 2002, Kilpiäinen, Seppo 2003, Leinonen, Rauni 2012, Rissanen, Riitta 2003.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018.

2014

Jämsä, Ulla

Löfman, Päivi

Pekkola, Elias

Jämsä: Kuntoutuksen muutosagentit : tutkimus työelämälähtöisestä oppimisesta ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa

tekijä	Jämsä, Ulla	julkaisu vuosi	2014
nimeke	Kuntoutuksen muutosagentit : tutkimus työelämälähtöisestä oppimisesta ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Lääketieteellinen tiedekunta, terveystieteiden laitos, hoitotiede		

¹⁴⁰⁰ Luku 6.1.2. (Vuorijärvi 2013, 101-113). Lähteenä erityisesti Dudley-Evans, T. 1994: Genre analysis: an approach to text analysis for ESP. Malcolm Coulthard (ed.): Advances in written text analysis:219–228.

¹⁴⁰¹ Vuorijärvi 2013, 213-218.

¹⁴⁰² Vuorijärvi 2013, 222-225.

¹⁴⁰³ Vuorijärvi 2013, 218.

¹⁴⁰⁴ Vuorijärvi 2013, 25.

YSO-asiasanat	yhteisöllisyys, kustannustehokkuus, moniammatillisuus, potilaslähtöisyys, työssäoppiminen, asiakaslähtöisyys, työelämälähtöisyys, kehittävä työntutkimus, oppiminen, opiskelijat, kuntoutus, koulutusohjelmat, korkea-asteen koulutus
muut hakusanat	työelämälähtöinen oppiminen, ylempi ammattikorkeakoulutus, Master's degree level education at universities of applied sciences, developmental work research, rehabilitation, work-based learning

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus kuvailee työelämälähtöistä oppimista ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa kuntoutuksen koulutusohjelmassa. Tutkimuksessa kuvataan opiskelijoiden yksilöllistä oppimista ja kehittämistehtäviä, jotka he toteuttivat työyhteisössään.

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, sisällönanalyysi.¹⁴⁰⁵

Aineisto(t): Osatutkimus 1: opiskelijoiden yksilöhaastattelut (N=9). Osatutkimus 2: Esimiesten (N=4) ja opiskelijoiden yksilöhaastattelut (N=6), työntekijöiden ryhmähaastattelut (N=5), opettajien ryhmähaastattelut (N=2)¹⁴⁰⁶, opiskelijoiden työyhteisöjen yhteiskehittelypalaverien aineistot (N=5).

Viitekehykset: kuntoutustoiminta, työelämälähtöinen oppiminen, ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyö, työelämäyhteydet, opetussuunnitelmat, kehittävä työntutkimus, toimintajärjestelmät.

Keskeiset tulokset: Tutkimus tuotti uutta tietoa toimintajärjestelmätasolla tapahtuvasta työelämälähtöisestä oppimisesta. Se vahvisti aikaisempia tutkimuksia ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyön ja asiakaslähtöisen kuntoutustoiminnan kehittämisen tarpeesta.

Tutkimustulokset antavat viitteitä siitä, että työelämälähtöisen oppimisen kehittämisessä tulee kiinnittää enemmän huomiota yhteistyön tiivistämiseen ammattikorkeakoulun ja työelämän edustajien välillä rajoja ylittäen. Opetusta on syytä tarkastella uudella tavalla opettajan roolin painopiste siirtämiseksi koulussa tapahtuvasta ohjauksesta kehittämistehtäviin liittyvään yhteistyöhön. Tutkimus täydentää ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyön tietoperustaa, joka koskee työelämälähtöisen oppimisen toteuttamisen lähtökohtia (esimerkiksi Neuvonen-Rauhala 2009). Tutkimustulokset myös tukevat aiemman tutkimuksen päätelmiä opettajan työajan määrittelemisestä. Tutkimus tuotti tietoa työyhteisötasolla tapahtuvasta oppimisesta. Se toi esille myös teoreettisen ja tutkimukseen perustuvan tiedon merkityksen työkäytäntöjen kehittämisessä.¹⁴⁰⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tuloksia voidaan hyödyntää ylemmän ammattikorkeakoulutuksen työelämäyhteistyön ja opetussuunnitelman kehittämisessä. Jatkotutkimusaiheita: 1. Minkälaista on työelämälähtöinen oppiminen ylemmän ammattikorkeakoulutuksen hanketyöskentelyssä?, 2. Miten opettajat kuvaavat kehittämistehtävien merkitystä ylemmän ammattikorkeakoulutuksen aluevaikuttavuuden ja käyttäjälähtöisten palvelujen kehittämisen näkökulmasta?, 3. Miten hyödylliseksi työelämän edustajat arvioivat ylemmän ammattikorkeakoulutuksen kehittämistehtävät työyhteisön toiminnan kehittämisessä?. Myös erikseen mainitaan jatkotutkimusaiheena työelämälähtöisen oppimisen toteutuminen hanketyöskentelyssä.¹⁴⁰⁸

¹⁴⁰⁵ Sisällönanalyysin lähtökohdat ja vaiheet tutkimuksessa lähteineen: Jämsä 2014, 107.

¹⁴⁰⁶ 1 ryhmä, 2 haastateltavaa (Jämsä 2014, 139, 142).

¹⁴⁰⁷ Jämsä 2014, 237.

¹⁴⁰⁸ Jämsä 2014, 226, 239.

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa tarkastellaan käytetyn tutkimusmenetelmän loogisuutta koko tutkimusprosessin ajan. Tutkija kuvaa tutkimuksen toteuttamisen vaiheet sekä suhteensa ja esiyymmärryksensä tutkittavaan ilmiöön. Tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan aineiston keruun ja analyysin sekä tulosten esittämisen osalta.¹⁴⁰⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Metropolia, Stadia, Turun ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Jäminki, Seija 2008, Kaaresvirta, Päivi 2004, Katajamäki, Erja 2010, Käyhkö, Riitta 2007, Luojus, Katja 2011, Mäki, Kimmo 2012, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Rautajoki, Arto M. 2009, Rissanen, Riitta 2003, Romppanen, Maija 2011, Salminen, Hannele 2001, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Vesterinen, Marja-Liisa 2002, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: ei ole.

Laitinen: Ammattikorkeakoulujen opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi ja sen mittaaminen

tekijä	Laitinen, Eija	julkaisuvuosi	2014
nimeke	Ammattikorkeakoulujen opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi ja sen mittaaminen		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden yksikkö		
YSO-asiasanat	opettajat, kansainvälisyys, kulttuurienvälisyys, monikulttuurisuus, osaaminen, arviointi, kompetenssi		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus sitoutuu ammattikasvatuksen kenttään ja kulttuurienvälisyys-tutkimukseen.¹⁴¹⁰ Tutkimuskysymykset: 1. Millainen on ammattikorkeakoulun opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi?, 2. Millainen on ammattikorkeakoulun opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi vertaisarvioinnin perusteella?, 3. Millaiseksi ammattikorkeakoulun opettajat arvioivat kulttuurienvälisen kompetenssin tärkeyden suhteessa työhön?, 4. Miten tutkimuksessa käytetyt mittarit toimivat ammattikorkeakoulun opettajien kulttuurienvälisen kompetenssin arvioimisessa?¹⁴¹¹

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, kvantitatiivinen tutkimus, tilastollinen analyysi, pääkomponenttianalyysi, faktorianalyysi

Aineisto(t): Tutkimuksessa kohdistettiin kyselyt neljään vastaajaryhmään: I ammattikorkeakoulujen opetus-tehtävissä toimivat (oman kulttuurienvälisen kompetenssin arviointi, kulttuurienvälisen osaamisen merkityksen arviointi osana opettajan ammattitaitoa), II opetuksen esimiestehtävissä toimivat (opettajien kulttuurienvälisen kompetenssin arviointi), III suomenkielisissä tutkinto-ohjelmissa opiskelevat (opettajien kulttuurienvälisen kompetenssin arviointi) IV englanninkielisissä tutkinto-ohjelmissa opiskelevat (opettajien kulttuurienvälisen kompetenssin arviointi).¹⁴¹² Vastaajien kokonaismäärä N=2278.¹⁴¹³

Viitekehykset: kansainvälisyys, monikulttuurisuus¹⁴¹⁴, kansainvälisyyskasvatus, globaalikasvatus, kulttuurienvälisyyskasvatus, kulttuurienvälisyyskoulutus, kulttuuri, kompetenssi, kulttuurienvälinen

¹⁴⁰⁹ Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 10 (Jämsä 2014, 231-235).

¹⁴¹⁰ Laitinen 2014, 250.

¹⁴¹¹ Laitinen 2014, tiivistelmä.

¹⁴¹² Laitinen 2014, 19, 112.

¹⁴¹³ Laitinen 2014, tiivistelmä.

¹⁴¹⁴ Esimerkkinä avainkäsite *monikulttuurisuus*: ”Tilanne, jossa yhteiskunnassa tai instituutiossa on läsnä ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen osallistuu vähintään kahta eri kulttuuritaustaa edustavia henkilöitä” (Laitinen 2014, 94).

kompetenssi, asiantuntijuus^{1415,1416}, kulttuurienvälisyys, osaaminen.¹⁴¹⁷

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen keskeisiä tuloksia ovat seuraavat: (1) Opettajat arvioivat kulttuurienvälisen kompetenssinsa varsin vahvaksi. Sen vahvimpia alueita ovat toisen osapuolen kunnioitus ja vuorovaikutuksen tuoma mielihyvä. (2) Opettajilla on vahva motivaatio kulttuurienväliseen toimintaan. (3) Vahvimmiksi osaamisalueikseen opettajat kokivat toisen osapuolen kunnioituksen ja myös vuorovaikutuksen tuovan mielihyvän. Heikoimmiksi opettajat arvioivat viestintätaidot, tarkkaavaisuuden ja kulttuurien välisen vuorovaikutuksen toimintana. Esimiesten ja opiskelijoiden (4) arviot opettajien kulttuurienvälisestä osaamisesta olivat keskenään yhdenmukaisia. (5) Opettajien kulttuurienvälisen osaaminen arvioitiin näiden ryhmien vastauksissa alhaisemmaksi kuin opettajien vastauksissa.¹⁴¹⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheet: 1. Opettajien kulttuurienvälisen kompetenssin kehittymisen tukemisen keinot. 2. Jos keinona on koulutus, tarvitaan seurantatutkimusta koulutuksen tehokkuudesta. 3. Kuinka kulttuurienvälisyydestä oppiminen tapahtuu kompetenssin kehittymisen eri vaiheissa. Tietoa kulttuurienvälisyyteen liittyvästä oppimisesta voidaan käyttää opettajien jatko- ja täydennyskoulutuksen järjestämisessä ja opiskelijoiden kulttuurienvälisyysvalmiuksien opetuksessa.¹⁴¹⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta ja rajoituksia käsittelee luku 4.4.¹⁴²⁰ ”Internet-sovelluksena tehtävässä kyselyssä, jossa vastaukset siirtyvät sähköisesti tilasto-ohjelmiin, kaikki inhimilliset virheet ovat poissuljettuja”.¹⁴²¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu, Laurea ammattikorkeakoulu (FUAS-liittouman ammattikorkeakoulut).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Friman, Mervi 2004, Herranen, Jatta 2003, Kullaslahti, Jaana 2011, Mäki, Kimmo 2012, Nissilä, Säte-Pirkko 2006, Rautajoki, Arto M. 2009, Savonmäki, Pasi 2007.

Saadut viittaukset: Kiukas, Carina 2021.

Löfman: Tapaustutkimus itseohjautuvuudesta sairaanhoitajakoulutuksen eri vaiheissa

tekijä	Löfman, Päivi	julkaisuvuosi	2014
nimeke	Tapaustutkimus itseohjautuvuudesta sairaanhoitajakoulutuksen eri vaiheissa		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Filosofinen tiedekunta, kasvatustiede		
YSO-asiasanat	sairaanhoitajat, koulutus, itseohjautuvuus, itsesäätely, ammatillinen kehitys, sosiaalinen oppiminen, orientoituminen		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata itseohjautuvuuden piirteitä ja toteutumista sairaanhoitajakoulutuksen aikana hoitotyön opiskelijoiden näkökulmasta ammattikorkeakoulussa.

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, ryhmähaastattelu, itsearviointi,

¹⁴¹⁵ Asiantuntijuuden ja lähikäsitteiden määrittelyä Bereiterin ja Scardamalian (1993) mukaan: Laitinen 2014, 35. Viittaus: Bereiter & Scardamalia 1993. Surpassing ourselves: An inquiry in to the nature and implications of expertise: 44.

¹⁴¹⁶ Tutkimuksen avainkäsitteet (luettelossa ennen viitenumeroa) on koottu taulukoksi: Laitinen 2014, 94.

¹⁴¹⁷ ”Tässä tutkimuksessa osaamista käsitellään kompetenssina, joka kuvaa kyvykkyyttä suoriutua opettajan kansain- ja kulttuurienvälisyyden kasvatus- ja koulutustehtävästä” (Laitinen 2014, 19).

¹⁴¹⁸ Luku 5 (Laitinen 2014, 140-217). Numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹⁴¹⁹ Luku 6.2. (Laitinen 2014, 250-255). Jatkotutkimusaiheiden tiivistys ja numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹⁴²⁰ Laitinen 2014, 133-139.

¹⁴²¹ Laitinen 2014, 133. Tässä tutkijan muotoilu on harkitsematon, jopa naiivi.

tapaustutkimus, intensiivinen tapaustutkimus¹⁴²², triangulaatio, sisällönanalyysi.¹⁴²³

Aineisto(t): Laadullinen aineisto muodostui pääasiassa puolistrukturoiduista teemahaastatteluista, jotka toteutettiin ryhmähaastatteluina 1., 3. ja 4. lukuvuonna ja lisäksi yksilöhaastatteluista koulutuksen lopussa. Määrällinen aineisto koostui itsearvioinnista itseohjatun oppimisen mittarilla kerätystä aineistosta 2. ja 4. lukuvuonna. Yhteenveto aineistoista taulukkomuodossa: Löfman 2014, 70.

Viitekehukset: itseohjautuvuus, opiskelijat, oppimistyyli, hoitotyö, ymmärtäminen, tulkinta, ainutlaatuisuus, käsiteanalyysi.¹⁴²⁴

Keskeiset tulokset: Itseohjautuvuus-käsitteen määrittely oli vaikeaa tutkittaville koko opiskelun ajan. Lopussa itseohjautuvuuden käsite suuntautui enemmän tulevaan valmistautumiseen, suunnitelmallisuuteen ja kykyyn selvittää asioita, mitkä ovat työelämässä tarvittavia taitoja. Koulutuksen alussa itseohjautuvuus vaihteli, ja sen kehittymiseen tarvittiin aikaa. Koulutuksen alussa vastaajat kokivat olevansa kykeneviä arvioimaan itseään, kun taas ammattiin valmistuttaessa omaa oppimista arvioitiin kriittisesti. Tutkimuksessa analysoitiin itseohjautuvuutta ja sen yhteyttä itsemääräämisen ja itsesäätelyn käsitteisiin. Havaittiin laaja-alaista yhteneväisyyttä käsitteiden välillä, minkä toteaa myös Koro (1993)¹⁴²⁵. Tästä voidaan päätellä itseohjautuvuuden sisältävän samoja elementtejä potilaan itsemäärääminen -käsitteen kanssa, jotka esiintyvät kuitenkin eri kontekstissa

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tulokset antavat viitteitä, että koulutuksessa voidaan lisätä itseohjautuvuutta oppimistyylien huomioimisella, tekemällä oppimiseen kannustamisella, aikataulujen huomioimisella sekä painottaen itseohjautuvuustaidon jatkuvuutta työelämässä.

On tutkittava, mikä osuus ammattikorkeakoulutuksella, rakenteilla, puitteilla ja hallinnolla on itseohjautuvuusvalmiuksien kehittymiseen ja mikä osuus on opiskelijasta itsestään lähtevää. Tämä tutkimus toteutettiin yhden ryhmän tapaustutkimuksena, mutta olisi oleellista selvittää laajasti kvantitatiivisin menetelmin erilaisia rakenteellisia tekijöitä liittyen itseohjattuun oppimiseen. Lisäksi tarvitaan tutkimusta siitä, eroavatko hoitotyön eri alojen opiskelijoiden itseohjautuvuusvalmiudet toisistaan.¹⁴²⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Lincoln ja Guba (1985) ovat esittäneet laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointiin seuraavia kriteereitä: uskottavuus, todeksi vahvistettavuus, merkityksellisyys, toistuvuus, kylästeisyys ja siirrettävyys. Tutkimusaineiston kerääminen hoitotyön opiskelijoilta ryhmähaastattelulla todettiin tarkoituksenmukaiseksi tiedonkeruumenetelmäksi. Ryhmähaastatteluissa on oleellista ryhmän jäsenten aktiivinen rohkaisu vuorovaikutukseen ja tutkijan aktiivinen rooli keskustelun luomisessa, mikä edisti vapautunutta ilmapiiriä. Lisäksi ryhmähaastatteluissa edettiin osallistujien ehdoilla ja opiskelijat tunsivat toisensa, mikä lisäsi tiedon luotettavuutta. Sopiva ryhmän koko lisäsi tämän tutkimuksen luotettavuutta, koska syy kuuteen tai vähempään osallistujamäärään on se seikka, että osallistujilla on paljon saannottavaa, vaikka on suositeltu kuudesta kymmeneen osallistujaa sopivaksi määräksi.¹⁴²⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Saimaan ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Ora-Hyytiäinen, Elina 2004, Romppanen, Maija 2011, Vesala, Päivi 2001.

¹⁴²² Tapaustutkimukseen tyyppejä voidaan jaotella intensiivisiin ja ekstensiivisiin tapaustutkimuksiin. Tutkimuksessa on lähestymistapana intensiivinen tapaustutkimus, mikä tarkoittaa yhden tai muutaman tapauksen ymmärtämistä ja tulkintaa, ainutlaatuisuudesta kiinnostunutta tutkimusta. (Löfman 2014, 56.)

¹⁴²³ Laadullinen aineisto analysoitiin käyttäen induktiivista ja teoriaohjaavaa sisällönanalyysia (Löfman 2014, V).

¹⁴²⁴ Termiä *käsiteanalyysi* ei tutkimuksessa käytetä, mutta sen relevanssi on ilmeinen.

¹⁴²⁵ Koro, J. 1993. *Aikuinen oman oppimisensa ohjaajana: itseohjautuvuus, sen kehittyminen ja yhteys oppimistuloksiin kasvatustieteen avoimen korkeakouluopetuksen monimuotokokeilussa*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä studies in education, psychology and social research 98

¹⁴²⁶ Löfman 2014, 137-138.

¹⁴²⁷ Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 5.2.6 (Löfman 2014, 75-76. Viittaus: Morgan, D. L. 1998. *Planning focus groups. Focus group kit 2*.)

Saadut viittaukset: Siekkinen, Hellä 2017.

Pekkola: Korkeakoulujen professio Suomessa: ajankuvia, käsitteitä ja kehityskulkuja

tekijä	Pekkola, Elias	julkaisu vuosi	2014
nimeke	Korkeakoulujen professio Suomessa: ajankuvia, käsitteitä ja kehityskulkuja		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	johtamiskorkeakoulu		
YSO-asiasanat	professiot, korkeakoulut, yliopistot, työura, akateeminen työvoima, työnkuva, ammattiryhmät, henkilöstö, korkeakoululaitos, tutkijat		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on lisätä akateemisen profession käsitteen käyttöarvoa sekä henkilöstökysymysten tuntemusta suomalaisessa korkeakoulupoliittisessa ja tieteellisessä keskustelussa. Tutkimus tuottaa empiiristä tietoa suomalaisen korkeakoululaitoksen akateemisesta henkilöstöstä ja sen toiminasta sekä jäsentää henkilöstöryhmien välisiä suhteita. Tutkimus lisää ymmärrystä korkeakoulujen toiminnasta professioteorian avulla, määrittelee professio-käsitettä ja profession toimintaympäristöä suomalaisessa kontekstissa sekä kuvaa korkeakoulutusta akateemisen profession toimintakenttänä.¹⁴²⁸

Tutkimuskysymykset: Taustoittavat kysymykset: 1. Mitä on akateemisen profession tutkimus?, 2. Miten akateemisen profession toimintaympäristö ja rooli ovat muuttuneet?, 3. Millainen on akateemisen profession toimintakenttä ja -dynamiikka?¹⁴²⁹

Osatutkimuksissa käsitellyt tutkimuskysymykset: 1. Mitä on akateeminen työ?, 2. Miten korkeakoulusektorit eroavat henkilöstön osalta toisistaan?, 3. Onko Suomessa yhtenäistä akateemista professiota ja kuinka sitä voidaan rajata?, 4. Mitä on manageriaalinen ja kollegiaalinen johtaminen, ja kuinka ne vaikuttavat akateemiseen työhön?, 5. Miten nuorten akateemisen uran palkitsevuus rakentuu, ja kuinka se vaikuttaa akateemisen uran houkuttelevuuteen?¹⁴³⁰ Tutkimuksen rakenne kaaviona ja osajulkaisuina: Pekkola 2014, 30-31. Kokonaisuuden viidestä osatutkimuksesta ammattikorkeakouluja koskee kaksi.¹⁴³¹

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, käsiteanalyysi, asiakirja-analyysi, kuvaileva määrällinen analyysi, keskiarvovertailut, korrelaatiot, pääkomponenttianalyysi.¹⁴³²

Aineisto(t): Muuttuva akateeminen professio -hankkeen Suomen osahankkeen kysely (N=1452). Kyselyn perusjoukkoon kuuluvat työsuhteiset opettajat ja tutkijat molemmilta korkeakoulusektoreilta.¹⁴³³

Viitekehukset: professiotutkimus, angloamerikkalainen professiotutkimus¹⁴³⁴, mannermainen professiotutkimus¹⁴³⁵, professioteoria¹⁴³⁶, hallintokulttuurit (romaanisgermaaninen ja anglosaksinen)¹⁴³⁷, Bolognan

¹⁴²⁸ Pekkola 2014, tiivistelmä, 28.

¹⁴²⁹ Taustoittavia kysymyksiä vastaavat luvut: (1) luvut 2 ja 5.2., (2) luvut 3 ja 5.3., (3) luvut 4 ja 5.4.

¹⁴³⁰ 1. Mitä on akateeminen työ? (OT 1), 2. Miten korkeakoulusektorit eroavat henkilöstön osalta toisistaan? (OT 2), 3. Onko Suomessa yhtenäistä akateemista professiota ja kuinka sitä voidaan rajata? (OT 3), 4. Mitä on manageriaalinen ja kollegiaalinen johtaminen, ja kuinka ne vaikuttavat akateemiseen työhön? (OT 4), 5. Miten nuorten akateemisen uran palkitsevuus rakentuu, ja kuinka se vaikuttaa akateemisen uran houkuttelevuuteen? (OT 5)

¹⁴³¹ Osatutkimukset 2 (*Captive Academics: an Examination of the Binary Divide in Finland*) ja 3 (*Akateeminen professio Suomessa: valtateskittymä vai kolmen luokan työntekijöitä?*) käsittelevät ammattikorkeakoulua (Pekkola 2014, 30-32).

¹⁴³² Menetelmät on koottu osatutkimuksittain taulukkomuotoon: Pekkola 2014, 38.

¹⁴³³ Pekkola 2014, 123. Ks. myös luku 1.4. (mts. 32-38).

¹⁴³⁴ Pekkola 2014, 54.

¹⁴³⁵ Pekkola 2014, 54-55.

¹⁴³⁶ Pekkola 2014, 55-59. Kaavio: akateemisen profession tutkimus tutkimusalojen leikkauspisteessä (mts. 59).

¹⁴³⁷ Pekkola 2014, 55.

prosessi, akateeminen professio, kontingenssiteoria¹⁴³⁸, resurssiriippuvaisuusteoria¹⁴³⁹, johtaminen, manageriaalinen johtaminen, kollegiaalinen johtaminen, palkitsevuus, , Muuttuva akateeminen professio (CAP) - tutkimushanke¹⁴⁴⁰

Keskeiset tulokset: Tulosten yhteenveto bibliografiassa kohdistuu väitöskirjan lukuihin 4-6 ja tulosten esittelyssä painotetaan ammattikorkeakoulua. Suomalainen akateeminen kenttä on tiivistetty kaaviomuotoon luvussa 5.5. osiossa *Onko Suomessa yhtenäistä akateemista professiota, ja kuinka sitä voidaan rajata?*¹⁴⁴¹ Ammattikorkeakoulujen henkilöstön tarkastelu akateemisen profession sisällön kannalta on ongelmallista, mutta akateemisen profession käsite määrittellen aineistoa kerättyä usein problematisoimatta sitä. Ammattikorkeakoulun henkilöstöstä vain osa yliopettajista osallistuu professionaaliseen työhön tieteellisen arviointiprosessin ja tiedon tuottamisen mielessä.¹⁴⁴²

Yleisen mielipiteen kautta akateemisen profession kohdistuu seuraavia uhkatekijöitä uskottavuuden ja toimintavapauden kannalta: 1. *plutokratia*: taloudellinen ohjaus ohittaa tieteen arvo-ohjauksen, 2. *markkinointuminen*: opiskelijat muuttuvat asiakkaiksi ja massojen paine tuotteistaa tieteellisen koulutuksen, 3. *poliitisoituminen* joko sisältä- tai ulkoapäin, 4. *etääntyminen*: akateeminen professio käy tarpeettomaksi esimerkiksi vanhanaikaisena ja epäyrittäjämäisenä ja 5. *paikallistuminen*: erityisesti ammattikorkeakouluja ohjaavat paikalliset elinkeinoelämän tarpeet.¹⁴⁴³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Eksplisiittiset jatkotutkimusaiheet (tutkijoiden asema ja rooli yliopistossa, henkilöstöjohtaminen yliopistoissa, Pekkola 2012, 129-130) painottuvat yliopistoihin. Ammattikorkeakoulua koskevat mm. seuraavat havainnot ja päätelmät: 1. On mahdollista, että Suomessa ammattikorkeakoulutus sulautuu yliopistokoulutukseen.¹⁴⁴⁴, 2. Ammattikorkeakouluilla on paikallinen tehtävä, joka rajoittaa niiden autonomiaa.¹⁴⁴⁵, 3. Korkeakoulusektorien henkilöstö eroaa toisistaan. Ammattikorkeakoulujen opetus- ja T&K-henkilöstö ovat yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstöä homogeenisempi joukko.¹⁴⁴⁶, 4. Ammattikorkeakouluissa johtaminen on yliopistoja yritysmäisempää ja keskitetymäistä.¹⁴⁴⁷

Tutkimuksen rajoitukset: ”Tilastollisilla menetelmillä suoritettujen analyysien voidaan yhteiskuntatieteissä vain harvoin ajatella olevan tuloksia sinänsä, vaan ne vaativat tulkintaa, joka johtaa subjektiivisiin päätelmiin. Tässäkin tutkimuksessa aineistoa ei ole kerätty, vaan se on tuotettu, eivätkä tulokset ole löydöksiä vaan luomuksia.”¹⁴⁴⁸ Tutkimuksen validiteetin ja reliabiliteetin tarkastelua sisältyy luvun 1.4. osioon Muuttuva akateeminen professio -kyselytutkimus (Pekkola 2014, 32-37).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Yksittäisiä ammattikorkeakouluja ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Pekka 2002, Kohtamäki, Vuokko 2009.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018.

¹⁴³⁸ Pekkola 2014, 63. Viittaus: Harisalo 2008. Organisaatioteoria:223-234.

¹⁴³⁹ Resurssiriippuvaisuusteoria ammattikorkeakoulujen tutkimuksessa (Pekkola 2014, 63). Viittaus: Antikainen, Pekka 2002. Korkeakoulupoliittista vallankäyttöä oppimassa: tapausesimerkinä ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessi vuosina 1995-2000.

¹⁴⁴⁰ Hanketta kuvataan luvussa 1.4. osiossa Muuttuva akateeminen professio -kyselytutkimus (Pekkola 2014, 32-37).

¹⁴⁴¹ Pekkola 2014, 119.

¹⁴⁴² Pekkola 2014, 119-121.

¹⁴⁴³ Pekkola 2014, 101-103.

¹⁴⁴⁴ Pekkola 2014, 85

¹⁴⁴⁵ Pekkola 2014, 103.

¹⁴⁴⁶ Pekkola 2014, 118.

¹⁴⁴⁷ Pekkola 2014, 118.

¹⁴⁴⁸ Pekkola 2014, 37. Viittaus: Irvine, Miles & Evans 1979. Introduction: Demystifying Social Statistics. Teokessa: Irvine et al. (ed.) 1979. Demystifying Social Statistics: 3.

2015

Laajala, Tiina

Marttila, Liisa

Laajala: Diskurssianalyttinen tutkimus ammattikorkeakoulun opetussuunnitelman kehittämisprosessista

tekijä	Laajala, Tiina	julkaisu vuosi	2015
nimeke	Diskurssianalyttinen tutkimus ammattikorkeakoulun opetussuunnitelman kehittämisprosessista		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	opetussuunnitelmat, kehittäminen, tekniset alat		
muut hakusanat	osaamisperustaisuus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus koskee osaamisperustaisen opetussuunnitelman kehittämistä Oulun ammattikorkeakoulun tekniikan yksikössä. Tutkimuskysymykset: 1. Millaisia merkityksiä ammattikorkeakoulun osaamisperustaisen opetussuunnitelman kehittämisprosessissa rakentuu?, 2. Millä tavoin osaamisperustaisen opetussuunnitelman kehittämisprosessissa rakentuvat merkitykset tuotetaan? ¹⁴⁴⁹

Tutkimusmenetelmä(t): diskurssianalyysi¹⁴⁵⁰, etnografia¹⁴⁵¹, ryhmäkeskustelut, äänitallenteet.

Aineisto(t): Aineiston muodostavat osaamisperustaisen opetussuunnitelman perehdyttämiskoulutuksessa käydyistä ryhmäkeskusteluista kuuden äänitallenteiden litteraatiot, litteroituina 132 sivua. ¹⁴⁵²

Viitekehykset: EQF (European Qualifications Framework)¹⁴⁵³, KSC-malli (knowledge, skills, competences, suom. tietäminen, taitaminen, kompetenssit)¹⁴⁵⁴, opetussuunnitelmat^{1455,1456}, opetussuunnitelmatyö¹⁴⁵⁷, merkitysten neuvottelu, merkityksellistäminen, arviointikehikot, opetussuunnitelmateoria, diskurssit¹⁴⁵⁸, opetussuunnitelman kehittämisen toimijuusdikotomia¹⁴⁵⁹, paradigmanmuutokset, Bolognan prosessi¹⁴⁶⁰,

¹⁴⁴⁹ Laajala 2015, 85.

¹⁴⁵⁰ Diskurssianalyysin valintaa perustelevat aineiston ryhmäkeskustelumuoto sekä ryhmäkeskustelun toteuttamisen taustaoletukset (Laajala 2015, 69-70).

¹⁴⁵¹ Etnografia poisvalittu (Laajala 2015, 70). Perusteluita ei esitetä, kyseessä on ainoa etnografiaa koskeva maininta.

¹⁴⁵² Laajala 2015, 86. Aineisto esitellään luvussa 5.4.2. (mts., 86-88). Aineistona kuusi keskustelua seitsemästä käydyistä.

¹⁴⁵³ Laajala 2015, 85.

¹⁴⁵⁴ Laajala 2015, 52. Vrt. tiedot, taidot ja asenteet –kokonaisuus.

¹⁴⁵⁵ "[O]petussuunnitelman käsite tulisi merkityksellistää - - - enemmän mahdollisuutena kuin opettajan työtä tai oppimista rajoittavana" (Laajala 2015, 205). Opetussuunnitelman käsitettä tarkastellaan luvussa 1.1. (mts., 20-21).

¹⁴⁵⁶ Opetussuunnitelman repertoaareja tarkastellaan luvun 6.2. alaluvuissa (Laajala 2015, 150-195).

¹⁴⁵⁷ Opetussuunnitelmatyön repertoaareja tarkastellaan luvun 6.1. alaluvuissa (Laajala 2015, 110-150).

¹⁴⁵⁸ "Diskurssit voidaan määritellä vakiintuneiksi puhekäytännöiksi, jotka osaltaan rakentavat ja tuottavat sitä ilmiötä, jota ne kuvaavat" (Laajala 2015, 70). Diskurssin rinnakkaiskäsitteitä ovat merkityssysteemi, tulkintarepertuaari, kehys ja kulttuurinen malli (mts. 71). Viittaukset: Alasuutari 2011. Laadullinen tutkimus: 180. Jokinen, Juhila & Suoninen 1993. Diskurssianalyysin aakkoset: 26-27. Jokinen, Juhila & Suoninen 1999. Diskurssianalyysi liikkeessä: 66-69.

¹⁴⁵⁹ Opetussuunnitelman kehittäminen nähdään toisaalta yhteisenä hankkeena ja toisaalta ulkopuolelta tulleen valmiiksi sanoitettuna rakenteena, jonka opettajat vain toteuttavat (Laajala 2015, 205). Viittaukset: Kukkonen, H. 2011. Positiointi opetussuunnitelman ymmärtämisen välineenä. Teoksessa Mäkinen ym. (toim.) Korkeajännityksiä – Kohti osallisuutta luovaa korkeakoulutusta:83–103. Mäki & Saranpää 2012. Johtamisen pedagogiikka ja pedagogisen osaamisen johtamista. Teoksessa Kotila & Mäki (toim). Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2. Helsinki: Edita: 186-200. Sanastotermin bibliografian kokoajan.

¹⁴⁶⁰ Luku 3.3.1. (Laajala 2015, 51-53).

osaaminen¹⁴⁶¹, osaamisperustaisuus¹⁴⁶², osaamisperustaisen opetussuunnitelman perehdytyskoulutus¹⁴⁶³, osaamiskieli, merkitysneuvottelu¹⁴⁶⁴, AMK-arviointikehikko¹⁴⁶⁵, tulkintarepertuaarit¹⁴⁶⁶, sosiaalinen konstruktioismi¹⁴⁶⁷, teorian ja käytännön suhteet¹⁴⁶⁸, asiantuntijuus opetussuunnitelmasta¹⁴⁶⁹, tieto¹⁴⁷⁰, tietoperusta, käytäntölähtöinen, situationaalinen tieto¹⁴⁷¹, teorian ja käytännön yhdistävä tieto.¹⁴⁷²

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa tunnistettiin lukuisia opetussuunnitelmatyön ja opetussuunnitelman tulkintarepertuaareja. Opetussuunnitelmatyön tulkintarepertuaareja ovat: pakko, velvollisuus, hyöty, uhka autonomialle, reflektion käynnistäjä, pedagogisen johtajuuden vahvistaja. Opetussuunnitelman repertuaareja ovat: formaali oppiminen, henkilökohtainen oppiminen, tietoperustaisuus, substanssikeskeisyys, opintojaksokeskeisyys, opiskelija kohteena, ristiriitainen suhde työelämään.¹⁴⁷³

Esimerkkinä bibliografiassa tarkastellaan (Taulukko 7) tietoperustaisuuden repertuaaria, joka lukeutuu opetussuunnitelman hallitsevimpiin puhetapoihin. Teorian ja käytännön suhteet toistuvat eri variaatioina tietoperustaisuuden repertuaarissa.¹⁴⁷⁴ Tietoperustaisuus katsotaan yhteensopimattomaksi kehittämistyön fokuksessa olevan osaamisperustaisuuden kanssa.¹⁴⁷⁵

¹⁴⁶¹ Luku 3.3.2. (Laajala 2015, 53-54). Esimerkki osaamisen käsitteen ongelmallisuudesta: ”Mäkinen ja Annala (2010) huomauttavat, että osaaminen esiintyy moninaisissa määritelmissä itsensä ylä- ja alakäsitteenä.” (mts., 53.) Viittaus: Mäkinen, M. & Annala J. 2010. Osaamisperustaisen opetussuunnitelman monet merkitykset korkeakoulutuksessa. *Kasvatus & Aika* 2010 (4), 41–61.

¹⁴⁶² Osaamisperustaisuutta käsittelee luku 3.3. (Laajala 2015, 51-60).

¹⁴⁶³ Tutkimuksen kohteena oleva koulutus esitellään luvussa 4.2. (Laajala 2015, 64-67).

¹⁴⁶⁴ Tutkimuksessa tarkasteltavassa perehdyttämiskoulutuksessa pyrittiin yhteiseen merkitysneuvotteluun opetussuunnitelman uudistuksista (Laajala 2015, 70). Viittaus: Annala 2007. Merkitysneuvotteluja hopsista ja sen ohjauksesta: toimintatutkimus hopsin ja sen ohjauksen kehittämisestä korkea-asteen koulutuksessa.

¹⁴⁶⁵ ”Arviointikehikossa - - - kuvattiin tiedollisen, taidollisen, ryhmätaitojen ja johtamisen osaamisen sekä vastuullisuuden kasvu kolmella eri vaativuustasolla ammattikorkeakoulututkintoja varten” (Laajala 2015, 62).

¹⁴⁶⁶ Repertuaarilla tai tulkintarepertuaarilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa tilanteisesti rakentuvia tapoja puhua opetussuunnitelmatyöstä ja opetussuunnitelmasta (Laajala 2015, 8). Yksittäistapauksissa kirjoitusasu on *repertoaari*.

¹⁴⁶⁷ Sosiaalisen konstruktivismiin mukaan todellisuus tuotetaan ihmisten välisen vuorovaikutuksen kautta. Tieto, käsitteet ja merkitykset ovat osa tätä todellisuutta ja sen tuottamista. Heikossa suuntauksessa ihmisten väliset sopimukset muodostavat sosiaalisen todellisuuden, jonka kohteet ovat ontologisesti subjektiivisia, mutta epistemologisesti objektiivisia. Vahvassa suuntauksessa vastustetaan sopimukseen perustumattoman todellisuuden, ”karujen tosiasioiden”, olemassaoloa. (Laajala 2015, 71-72.) Viittaukset: Searle 1995. *The Construction of social reality*. Berger & Luckmann 1966. *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. Alasuutari 2009. *The social constructionism and discourse analysis*. Laadullisen tutkimuksen luentosarja. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. 13.10.2009.

¹⁴⁶⁸ Teorian ja käytännön mutkikkaat suhteet ilmenevät mm. tietoperustaisuuden repertoarissa: puhutaan riskistä *opettaa tietoperusta yhdessä opintojaksossa ja soveltaminen toisessa* (Laajala 2015, 182).

¹⁴⁶⁹ Laajala 2015, 68.

¹⁴⁷⁰ Sosiaalisen konstruktioismin viitekehyksessä ”tiedon katsotaan syntyvän merkityksenannon, kriittisen reflektion ja tulkinnan prosessina” (Laajala 2015, 33).

¹⁴⁷¹ Käytäntölähtöinen, situationaalinen tieto asettuu vastinpariksi *uudelle, ulkoapäin tulevalle tiedolle* (Laajala 2015, 7). Käytäntölähtöinen tieto rinnastuu myös *hiljaiseen tietoon* (mts., 34). Viittaus: Lauriala, A. 2013. Changes in research paradigms and their impact on teachers and teacher education: A Finnish case. Teoksessa C. Craig, P. Meijer ja J. Broeckmans (toim.) *From teacher thinking to teachers and teaching: The evolution of a research community*. *Advances in Research on Teaching* 19, 569–595: 578.

¹⁴⁷² Laajala 2015, 70. Viittaus: Lauriala, A. 2013. Changes in research paradigms and their impact on teachers and teacher education: A Finnish case. Teoksessa C. Craig, P. Meijer ja J. Broeckmans (toim.) *From teacher thinking to teachers and teaching: The evolution of a research community*. *Advances in Research on Teaching* 19. Bingley, UK: Emerald, 569–595: 581-583.

¹⁴⁷³ Opetussuunnitelman repertuaareja tarkastellaan luvun 6.2. alaluvuissa (Laajala 2015, 150-195).

¹⁴⁷⁴ Taulukointi bibliografian kokoajan tekemä. Aineisto: Laajala 2015, 167-173.

¹⁴⁷⁵ Laajala 2015, 8-9.

Taulukko 7. Esimerkkejä teorian ja käytännön suhteista tietoperustaisuuden repertuaarissa.

Näkökulma	Laajala 2015 s.
teorian ja sovellusten [käytäntö] opetusjärjestelyt, niiden erottaminen mahdollista	168
ulkoa muistaminen [teoria] vs. soveltaminen [käytäntö]	169
”ei pelkkää tietoa [teoria], vaan siinä tarvitaan sitä soveltamista [käytäntö]”	169
käyttää [käytäntö] vs. katsoa [teoria] ¹⁴⁷⁶	170
taitoperustainen ammattikorkeakoulu vs. tietoperustainen yliopisto	170
ammattikorkeakoulun taito-oppi vs. yliopiston tieto-oppi	170-171
teorian soveltaminen käytäntöön -puhetapa: ovat erillisiä ja teoria on ensisijaista	172

Tulkintarepertuaarit ovat tilanteisesti rakentuneita opetussuunnitelmatyön ja opetussuunnitelmaan kytkeytyneitä merkityssysteemejä. Opetussuunnitelmatyön diskursseista hallitsevimpana näyttäytyy pakko-repertuaari. Opetussuunnitelman diskursseista nousevat hallitsevimiksi formaali oppiminen, tietoperustaisuus ja substanssikeskeisyys.¹⁴⁷⁷ Osaamisperustainen pedagogiikka on tämän tutkimuksen perusteella vielä alkuvaiheessa; pelkkä *tavoitteiden kääntäminen osaamiskielelle* ei tuota osaamisperustaisuutta.¹⁴⁷⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Diskurssianalyyssissa tulkinnan kohteena eivät ole repertuaarit tai diskurssit sinänsä, vaan niiden aktualisoituminen sosiaalisissa käytännöissä.¹⁴⁷⁹ On tärkeää vahvistaa opettajien tutkivaa otetta omaan työhönsä ja välttää esimerkiksi jakoa *kehittäviin opettajiin* ja *vain opettaviin opettajiin*. Opetussuunnitelman kehittämistarpeet löydetään paremmin opettajien kokemuksia tarkastelemalla.¹⁴⁸⁰ Jatkotutkimusaiheita: Tutkimuksen toistaminen muutaman vuoden välein toisi esiin ilmiöiden kehitystä pidemmän ajan kuluessa.¹⁴⁸¹

Koulutusalojen opetussuunnitelmadiskurssien tutkiminen, sen selvittäminen, poikkeavatko ne toisistaan, on mielenkiintoinen jatkotutkimuskysymys. Koulutusalojen vertailu voi tuottaa ongelmia; siksi koulutusalojen opettajien yhteinen tiedonrakentelu opetussuunnitelmaan liittyen voi tarjota foorumin oppiaine- ja alakohtaisten rajojen ylittämiseksi pedagogista identiteettiä rakennettaessa. Myös osaamisperustaisuudesta tarvitaan lisää tutkimusta.¹⁴⁸²

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkija käyttää perehdytyskoulutuksen vuorovaikutuksen tekstiä tulkitessaan tiettyjä sosiaalisesti jaettuina diskursseja. Mitä diskursseja hän käyttää ja valitsee, heijastaa hänen omaa tulkintakehitystään.¹⁴⁸³ Aineiston keruun ja raportoinnin viimeistelyn väli on kolme vuotta.¹⁴⁸⁴ Yhden ryhmäkeskustelun tallentamisen epäonnistuttua aineistona on kuusi tallennetta seitsemästä keskustelusta.¹⁴⁸⁵ Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan luvussa 7.2. (Laajala 2015, 210-213).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun ammattikorkeakoulu, Oulun ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Annala, Johanna 2007, Auvinen, Pekka 2004, Herranen Jatta 2003, Mäki, Kimmo 2012.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018, Töytäri, Aija 2019, Kiukas, Carina 2021.

¹⁴⁷⁶ Tässä voi nähdä vastaavuutta antiikin kreikan erotteluun theorein (θεορείν), katsoa vs. práttein (πράττειν), tehdä, saada valmiiksi.

¹⁴⁷⁷ Opetussuunnitelmatyön ja opetussuunnitelman tulkintarepertuaarit taulukkumuodossa: Laajala 2015, 196.

¹⁴⁷⁸ Laajala 2015, 214.

¹⁴⁷⁹ Laajala 2015, 76. Viittaus: Jokinen, Juhila & Suoninen 1993. Diskurssianalyyssin aakkoset: 28.

¹⁴⁸⁰ Tulosten sovelluksia ja toiminnan kehittämiskohteita tarkastelee luku 7.1 (Laajala 2015, 204-209).

¹⁴⁸¹ Jatkotutkimusaiheita käsitellään luvussa 7.3 (Laajala 2015, 213-216).

¹⁴⁸² Laajala 2015, 9, 213-214.

¹⁴⁸³ Laajala 2015, 197. Viittaus: Jokinen 1993: 201-204. Ei esiinny lähdeluettelossa. Todennäköisesti tarkoitettu: Jokinen, Juhila & Suoninen 1993. Diskurssianalyyssin aakkoset.

¹⁴⁸⁴ Laajala 2015, 213.

¹⁴⁸⁵ Laajala 2015, 86.

Marttila: Ura kerronnallisena työnä: ammattikorkeakoulun opettajat kertojina

tekijä	Marttila, Liisa	julkaisuvuosi	2015
nimeke	Ura kerronnallisena työnä: ammattikorkeakoulun opettajat kertojina		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden yksikkö		
YSO-asiasanat	työura, urakehitys, narratiivisuus, kertomukset, työelämän sosiologia, narratiivinen tutkimus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuskysymykset: 1. Mitä urakerronnan yleisiä ja yhteiskunnallisia konventioita kerronnassa noudatetaan ja millaisia muotoja ne urakertomuksissa saavat?, 2. Miten urakertomukset kiinnitetään ammattikorkeakoulun kerronnalliseen ympäristöön?, 3. Miten kerronnallisia konventioita merkityksellistetään ja varioidaan yksilöllisesti?¹⁴⁸⁶ Tutkimustematiikka kuviona: Marttila 2015, 75.

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, lumipallo-otanta¹⁴⁸⁷, keskusteluanalyysi¹⁴⁸⁸, rakennelähtöinen analyysi, funktionaalinen analyysi.

Aineisto(t): Aineistona ovat yhteensä 13:n hoitotyön, liiketalouden tai markkinoinnin opettajan (tuntiopettaja, lehtoreita, yliopettajia) urahaastattelut kolmesta ammattikorkeakoulusta (Marttila 2015, 81). Lisäksi aineistona on piirroksia haastateltavien uralinjoista.¹⁴⁸⁹ Neljää kertomusta tarkastellaan luvussa 7.

Viitekehyykset: opettajat, urat¹⁴⁹⁰, urasiirtymät, uraskriptit¹⁴⁹¹, paradigmaattiset kertomukset¹⁴⁹², työroolit, osaaminen¹⁴⁹³, narratiivinen tutkimus, sosiokulttuurinen työelämä tutkimus¹⁴⁹⁴, urakerronta, merkityksellistäminen, kerronnallinen työ¹⁴⁹⁵, kerronnallisuuden elementit¹⁴⁹⁶, kerronnan konventiot, kerronnalliset tehtävät, puhe-esitykset¹⁴⁹⁷, rakennelähtöinen analyysi, funktionaalinen analyysi.¹⁴⁹⁸

Keskeiset tulokset: Aineistona olevat kertomukset integroivat yksilöllisiä tapahtumia, joiden jäsentäminen ja kommunikointi seuraavat samankaltaisia urakerronnan käytäntöjä. Prototyyppejä kerronnan elementtejä ovat tilanteisuus, tapahtumien asettaminen ajalliseen järjestykseen, epätasapainotila tarinamaailmassa¹⁴⁹⁹ ja kokemuksellisuus.¹⁵⁰⁰ Urakerronta ankkuroidaan omaa arvomaailmaa heijastaviin sosiaalisiin viite-ryhmiin.¹⁵⁰¹ Tulokset on koottu lukuun 8.1. (Marttila 2015, 186-189).

¹⁴⁸⁶ Marttila 2015, tiivistelmä. Numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹⁴⁸⁷ Marttila 2015, 82.

¹⁴⁸⁸ Keskusteluanalyysi menetelmänä poisvalittu, koska ei tutkita *haastateltavan puhetta ensisijaisesti vuorovaikutuksena* (Marttila 2015, 87).

¹⁴⁸⁹ Marttila 2015, tiivistelmä.

¹⁴⁹⁰ Luku 2 (Marttila 2015, 19-31).

¹⁴⁹¹ Marttila 2015, 22-25.

¹⁴⁹² Organisaatiossa kulkevia kertomuksia hyvästä ammattinsa ja organisaationsa edustajasta sekä eri asemiin pääsemisestä organisaatiossa. Paradigmaattinen kertomus on uraskriptin lähikäsite. (Marttila 2015, 122 alaviite.)

¹⁴⁹³ "Mikäli työtehtävien, ammatin tai muun position psykologiset ehdot muuttuvat, muuttuvat myös oman osaamisen rajat ja käsitys siitä" (Marttila 2015, 22). Osaamisesta lähemmin ks. luku 6.2.2. (Marttila 2015, 126-129).

¹⁴⁹⁴ Tekstissä: useiden tieteenalojen soveltama sosiokulttuurinen lähestymistapa (Marttila 2015, 15). Viittaus: Khapova & Arthur 2011. Interdisciplinary approaches to contemporary career studies. *Human Relations* 64 (1), 3-17.

¹⁴⁹⁵ Kerronnallisella työllä tarkoitetaan historiallisesti muotoutuvien urakerronnan konventioiden seuraamista tai niistä poikkeamista, sosiaalisiin odotuksiin vastaamista (Marttila 2015, 186).

¹⁴⁹⁶ Marttila 2015, 59. Viittaus: Herman, D. 2009. *Basic elements of narrative*.

¹⁴⁹⁷ Urakertomus rakentuu haastattelun aikana puhe-esityksenä (Marttila 2015, 90).

¹⁴⁹⁸ Rakennelähtöinen analyysi menetelmänä poisvalittu (Marttila 2015, 89-90).

¹⁴⁹⁹ Kertomuksen ajallisen peräkkäisyyden katkaisee odotusten, normien tai alkutilanteen ehtojen rikkoutuminen. Kertomukset ovat kertomisen arvoisia, kun näin tapahtuu (Marttila 2015, 56). Viittaus: Bruner, J. 1990. *Acts of meaning*, ei sivuviittausta.

¹⁵⁰⁰ Marttila 2015, 187. Viittaus: Herman, D. 2009. *Basic elements of narrative*. Malden (Mass.): Wiley-Blackwell.

¹⁵⁰¹ Luku 8.1. (Marttila 2015, 186-197). Tuloksia on tiivistetty aspekteittain taulukoihin, mts. 190, 192, 194, 195.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimusta voidaan tarkastella ura- ja opettajuustutkimuksen, kerronnallisen tutkimuksen, ammattikorkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen opettajien tutkimuksen konteksteissa (luku 8.3). Jatkotutkimuksen aiheita: Paradigmaattiset kertomukset kuvaavat hyviä ammattinsa ja organisaationsa edustajia. Niiden sovellus ammattikorkeakouluun esitetään yhtenä jatkotutkimuksen aiheena.¹⁵⁰² Aineisto on kerätty vuosina 2004-2006; olisi mahdollista tutkia tämän jälkeen ammattikorkeakoulun toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten heijastumista urakerrontaan.¹⁵⁰³ Toisaalla mainittuja jatkotutkimusaiheita ovat myös kasvukertomusten ja toisaalta menestyspuheen esiintyminen ammattikorkeakouluun liittyvässä urakerronnassa.¹⁵⁰⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta ja etiikkaa tarkastellaan luvussa 8.2. (Marttila 2015, 198-208). Tutkimuksen sitoumuksia käsittelee luku 5.2. ja tutkijan positiota 5.3.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Jaatinen, Päivi 1999, Mäki, Kimmo 2012, Suhonen, Liisa 2008.

Saadut viittaukset: Kiukas, Carina 2021.

2016

Ahokallio-Leppälä, Heidi

Haukijärvi, Ilkka

Lahtinen, Johanna

Linna, Jukka

Sulkakoski, Marjut

Sulosaari, Virpi

Ahokallio-Leppälä: Osaaminen keskiössä: ammattikorkeakoulun uusi paradigma

tekijä	Ahokallio-Leppälä, Heidi	julkaisuvuosi	2016
nimeke	Osaaminen keskiössä: ammattikorkeakoulun uusi paradigma		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden yksikkö		
YSO-asiasanat	osaaminen, henkilöstö, kehittäminen, ammatillinen kehitys, johtaminen, osaamisen johtaminen		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tavoitteena on selvittää ammattikorkeakoulun henkilöstön kehittämiseen kuuluvien toimintakäytänteiden rakentumista, ongelmia ja uudistumista. Tutkimus on alkanut, kun nykyisessä henkilöstön kehittämiseen liittyvissä toimintakäytännöissä havaitut häiriöt synnyttivät kiinnostuksen koko henkilöstön kehittämisen toimintajärjestelmän toimintoihin (Ahokallio-Leppälä 2016, 63). Tutkimuskysymykset: 1. Miksi henkilöstön kehittämisen toimintakäytänteet eivät toimineet kattavasti vuonna 2008 koko organisaatiossa, vaan aiheuttavat toimintaan erilaisia häiriöitä?, 2. Mitkä olivat keskeisiä tekijöitä, jotka ohjasivat uuden toimintajärjestelmän luomista ja kehittämistä?, 3. Syntyikö yhteiskehittelytyön ja ekspansiivisen oppimisen kautta uusi osaamisen johtamisen ja kehittämisen toiminta-

¹⁵⁰² Marttila 2015, 122 alaviite.

¹⁵⁰³ Marttila 2015, 33.

¹⁵⁰⁴ Marttila 2015, 212.

malli?, 4. Toiko uusi osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintamalli muutoksia käytännön johtamistyöhön?¹⁵⁰⁵

Tutkimusmenetelmä(t): pitkittäistutkimus, teemahaastattelu, interventionistinen tutkimus, solmutyökentely, Webropol-kysely¹⁵⁰⁶, sisällönanalyysi.¹⁵⁰⁷

Aineisto(t): teemahaastatteluaineisto, dokumenttiaineistoja.¹⁵⁰⁸

Viitekehykset: henkilöstön kehittäminen, toiminnan teoria¹⁵⁰⁹, kehittävä työntutkimus¹⁵¹⁰, yhteiskehittely, ekspansiivinen oppiminen, tiedonkäyttö, asiantuntijuus¹⁵¹¹, toimintajärjestelmät, toimintakonseptit, ontologia¹⁵¹², kollektivismi, kriittinen teoria, behaviorismi.¹⁵¹³

Keskeiset tulokset: Pitkittäistutkimuksessa on analysoitu henkilöstön kehittämistä yhtenä ammattikorkeakoulun toimintona. Osallistuminen henkilöstön kehittämisen toimintajärjestelmän laajentamiseen kohti osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintajärjestelmää oli organisaatiolle ja sen toimijoille kuuden vuoden aikana toteutettu oppimiskokemus. Kehitysprosessi, joka toi esiin organisaation historiaa, muokkasi sen hierarkia- ja valtarakenteita sekä haastoi organisaation toimijoiden ammatti-identiteetin rakentumista, oli monipuolinen tutkimusmatka.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Uutta osaamisen johtamisen ja kehittämisen toimintamallia käyttöön otettaessa oli selvästi nähtävissä, että ne henkilöt, jotka olivat osallistuneet uuden toimintamallin suunnitteluun ja rakentamiseen, veivät sitä aktiivisesti käytäntöön oman työnsä kautta.¹⁵¹⁴ Kun toimintamallia oli viety käytäntöön kahden vuoden ajan, tutkija halusi selvittää, millaisia muutoksia ja kokemuksia malli oli tuonut käytännön johtamis- ja esimiestyöhön.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkijan tavoitteena on ollut olla osa muutosta luomalla organisaatioon edellytyksiä kehittämistyölle. Sekä tutkijan että tutkittavien osallistuminen tutkimukseen aktiivisina osapuolina edellyttää kriittistä luotettavuustarkastelua. (Ahokallio-Leppälä 2016, 23, 65.)¹⁵¹⁵

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu.

---

¹⁵⁰⁵ Ahokallio-Leppälä 2016, tiivistelmä.

¹⁵⁰⁶ Toimintakäytänteitä koskevaa tietoa keräsivät kehittämiseen osallistuneet henkilöt haastatteluin omissa yksiköissään. Tiedot vedettiin yhteen ja lähetettiin tutkijalle vastauksina Weropol-kyselyihin. (Ahokallio-Leppälä 2016, 75.)

¹⁵⁰⁷ Sisällönanalyysia voidaan pitää luonteeltaan kvantitatiivisena menetelmänä, joka kuvaa aineiston jakautumisen luokkiin ja kategorioihin. Sisällön analyysilla on merkitystä myös tulkinnallisena kvalitatiivisena analyysimenetelmänä. (Ahokallio-Leppälä 2016, 74.)

¹⁵⁰⁸ Yhteenveto aineistoista Ahokallio-Leppälä 2016, 76.

¹⁵⁰⁹ Toinen nimitys kulttuurihistoriallinen toiminnan teoria.

¹⁵¹⁰ Kehittävä työntutkimus on valittu, koska se tutkijan mukaan soveltuu hyvin ammattikorkeakoulussa tarvittavan kollektiivisen asiantuntijuuden kehittämiseen sekä työn muutosten havainnointiin (Ahokallio-Leppälä 2016, 35).

¹⁵¹¹ Asiantuntijuus voidaan määritellä kollektiivisena asiantuntijuutena, sekä sosiaalisten että materiaalien tekijöiden yhteenkietoutumisena, kun tavoitteena on saada aikaan uutta tietoa sekä käytäntöjä erilaisilla osaamisen rajapinnoilla (Ahokallio-Leppälä 2016, 25-26).

¹⁵¹² Tieteellistä ajattelua voidaan harjoittaa kahdessa vaihtoehdoisessa ontologisessa viitekehyyksessä: konstruktivistisessä tai realistisessa. Tämä tutkimus sijoittuu kriittisen realismin viitekehyykseen. (Ahokallio-Leppälä 2016, 72.)

¹⁵¹³ Behaviorismi oletetaan tunnetuksi ja esitetään poisvalittavana menneen ajan ilmiönä työpaikoilla: "Behaviorismi vaikutti vuosikymmeniä työpaikoilla tapahtuvaan ammatillisen osaamisen kehittämiseen. Tuolloin oletettiin, että työssä tarvittava osaaminen voidaan määritellä etukäteen ja tämän määrittelyn perusteella tiedetään, mitä henkilöstölle opetetaan tai mitä henkilöstön tulee oppia erilaisissa koulutuksissa." (Ahokallio-Leppälä 2016, 34.)

¹⁵¹⁴ Ahokallio-Leppälä 2016, 171.

¹⁵¹⁵ Validiteettitarkastelu on ajasta, paikasta ja yhteiskunnallisista käytänteistä sekä arvomaailmasta riippuvaista toimintaa. Validiteettitarkasteluun liittyy oleellisesti refleksiivisyys eli se, miten tutkija ja tutkittavat ovat vuorovaikutuksessa keskenään. (Ahokallio-Leppälä 2016, 192.)

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Antikainen, Eeva-Liisa 2005, Auvinen, Pekka 2004, Kullaslahti, Jaana 2011, Lahtinen, Päivikki 2009, Nikander, Leena 2003, Savonmäki, Pasi 2007.

Saadut viittaukset: Kallioniemi, Marja 2019, Töytäri, Aija 2019, Kiukas, Carina 2021.

Haukijärvi: Strategizing digitalization in a Finnish higher education institution : towards a thorough strategic transformation

tekijä	Haukijärvi, Ilkka	julkaisuvuosi	2016
nimeke	Strategizing digitalization in a Finnish higher education institution : towards a thorough strategic transformation ¹⁵¹⁶		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	tietojenkäsittelytiede/tietojenkäsittelyoppi		
YSO-asiasanat	digitalisaatio, strategiatyö, korkea-asteen koulutus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Mitä on digitalisaation strategisointi korkeakoulussa?, 2. Kuinka digitalisaatio strategisoidaan korkeakoulussa?, 3. Mitkä ovat digitalisaation strategisoinnin edut ja vaikutukset korkeakoulussa?, 4. Mitä ovat keskeiset huomioon otettavat tekijät digitalisaatiota strategisoidaan korkeakoulussa?¹⁵¹⁷

Tutkimusmenetelmä(t): toimintatutkimus, pitkittäistutkimus, sisällönanalyysi.¹⁵¹⁸

Aineisto(t): Tutkimusaineisto koostuu strategiadokumenteista, arkistoaineistosta, haastatteluista, havainnoinnista ja digitaalisesti toteutetuista toistuvista kyselyistä. Kooste taulukkona: Haukijärvi 2016, 71.

Viitekehykset: digitalisaatio, strategiat, strategisointi, mallit, digitaalistrategia¹⁵¹⁹, painopistealueet, jaettu asiantuntijuus, asiantuntijuus, osaaminen, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta.

Keskeiset tulokset: Väitöstutkimuksessa tuodaan esille kohdeorganisaatiossa sovellettu, testattu ja dokumentoitu malli¹⁵²⁰ ja lähestymistapa digitalisaation strategisointiin, jonka vaikuttavuutta analysoidaan digi-strategiatyöhön osallistuneiden kognitiivisella ja henkilökohtaisella toiminnan tasolla esimies- ja johtajarooleissa sekä systeemisellä tasolla läpi kohdeorganisaation.

Kohdeorganisaation digistrategiatyössä muodostettiin seuraavat digistrategiakorit eli strategiset painopistealueet: 1. opetussuunnitelma, opintotarjonta, joustavuus ja koulutusyhteistyö, 2. osaaminen ja jaettu asiantuntijuus, 3. koulutusmyynti, 4. verkostot, näkyvyys ja tunnettuus, 5. teknologia, oppimisympäristö ja oppimateriaali, 6. laadunhallinta ja kehittäminen, 7. tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, sekä 8. digitaaliset palvelut ja avoin data.¹⁵²¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa luotua mallia ja työkaluja digitalisaation

¹⁵¹⁶ Tarkastelussa on käytetty lähteenä myös tiedotetta *Kehittämispäällikkö Ilkka Haukijärven väitös: Digitalisaation strategisointi TAMKissa* (Tampereen ammattikorkeakoulu 4.11.2016) <https://tinyurl.com/2p93jcdh>

¹⁵¹⁷ Haukijärvi 2016, 85. Tarkennetut ja toimintatutkimuksen vaiheisiin kohdenetut kysymykset: mts. 86-87.

¹⁵¹⁸ Sisällönanalyysi (qualitative content analysis) menetelmän keskittyä sisällön kontekstuaalisiin merkityksiin (Haukijärvi 2016, 78). Viittaukset: Budd, Thorp & Donohew 1967. Content analysis of communication, Lindqvist 1981. Approaches to textual analysis. In: Rosengren (ed.) Advances in content analysis: 23-41, McTavish & Pirro 1990. Contextual content analysis. Quality and quantity 24: 245-265, Tesch 1990. Qualitative research: analysis types and software tools. Edellä mainitut via Hsieh & Shannon 2005. Three Approaches to Qualitative Content Analysis.

¹⁵¹⁹ Kohdeorganisaation *digitaalistrategia* muotoiltiin organisaation strategian alastrategiaksi, tavoitteena tuottaa eksplisiittinen ja [aiempaa] konkreettisempi viesti [communication] digitalisaation strategisista tavoitteista ja mittareista (Haukijärvi 2016, 91).

¹⁵²⁰ Malli kaaviomuodossa: Haukijärvi 2016, 233.

¹⁵²¹ Luku 5.8 (Haukijärvi 2016, 190-218)

johtamiseen strategisoinnin osana voidaan hyödyntää myös muissa vastaavissa korkeakoulutuksen organisaatioissa.

Tutkimuksen rajoitukset: Väitöskirjassa raportoidaan noin vuoden pituinen osuus nelivuotisen pitkäikäistutkimuksen lopusta.¹⁵²² Digistrategiatyössä määriteltyjen ja sen toimeenpanossa toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuuden tieteellinen analysointi on rajattu väitöstutkimuksen ulkopuolelle siitä syystä, että pääosa toimenpiteistä toteutettiin vasta vuoden 2016 puolella. Näin ollen on liian aikaista tehdä analyysia vaikuttavuudesta. Toimintatutkimukseen lähestymistapana liittyviä ongelmia on tarkasteltu luvussa 4.2 (Haukijärvi 2016, 75-78). Laadullinen sisällönanalyysi on tekstin sisältödatan subjektiivista tulkintaa koodausta ja teemojen tunnistamista sisältävässä luokitteluprosessissa (Haukijärvi 2016, 78).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Lahtinen: Tietoasiantuntijoiden roolit ja toiminta koulutuksen ja työelämän kehittämishankkeissa : tapaustutkimus tietokäytäntöjen ja innovatiivisten tietoyhteisöjen kehittämisestä

tekijä	Lahtinen, Johanna	julkaisuvuosi	2016
nimeke	Tietoasiantuntijoiden roolit ja toiminta koulutuksen ja työelämän kehittämishankkeissa : tapaustutkimus tietokäytäntöjen ja innovatiivisten tietoyhteisöjen kehittämisestä		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	informaatiotieteiden yksikkö		
YSO-asiasanat	informaatikot, osaaminen, roolit, asiantuntijuus, oppimisympäristö		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan, minkälaisia rooli- ja osaamisodotuksia sekä toimintamahdollisuuksia tietoasiantuntijat kohtaavat hankkeissa. Tutkimuksen tarkoituksena on ymmärtää tietopalvelun uusia haasteita ja mahdollisuuksia muuttuvassa toimintaympäristössä.

Tutkimuskysymykset: 1. Minkälaisia osaamis- ja rooliodotuksia tietoasiantuntijat kohtaavat koulutuksen ja työelämän yhteisissä kehittämishankkeissa toimiessaan?, 2. Miten koulutuksen ja työelämän kontekstien, kulttuurien ja oppimistavoitteiden eroavuudet haastavat ja mahdollistavat tietoasiantuntijoiden toimintaa?, 3. Minkälaisia informaatiolukutaidon ohjaamisen valmiuksia tietoasiantuntijoilta edellytetään innovatiivista tietoyhteisöä kehittävässä oppimisyhteisöissä?, 4. Miten tietoasiantuntijoiden osaamista ja toimintaa tulisi kehittää muuttuneessa toimintaympäristössä?¹⁵²³

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus¹⁵²⁴, teemahaastattelu, laadullinen sisällönkuvailu¹⁵²⁵, teemoittelu ja koodaus¹⁵²⁶, grounded theory¹⁵²⁷

¹⁵²² Haukijärvi 2016, tiivistelmä.

¹⁵²³ Lahtinen 2016, 19.

¹⁵²⁴ Tutkimus koostuu kahden tapauksen tarkastelusta, joissa ensimmäisestä tapauksesta saatuja tuloksia hyödynnettiin toisen tapauksen tutkimuksen metodologisessa suunnittelussa. Tutkimusaineistoa kerättiin lisää toisesta tapauksesta, jotta saatuja havaintoja voitiin tarkastella fokusoidummin ja syvemmin sekä hahmottumassa oleva uusi tietomaisema tulisi kuvatuksi ja ymmärretyksi empiirisesti tarkemmin. (Lahtinen 2016, 78.)

¹⁵²⁵ Sisällönkuvailu on harvemmin käytössä laadullisen tutkimusmenetelmän kuvauksena; yleisesti sillä viitataan kirjasto- ja tietopalvelualan ammattikäytäntönä dokumenttiaineiston luokitteluun ja indeksointiin.

¹⁵²⁶ Lahtinen 2016, 76. Viittaus: Eskola, J. & Suoranta, J. (2000). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Ei sivuviittausta.

¹⁵²⁷ Grounded theory poisvalittu: ”aineistoa ei pyritty luokittelemaan aineistopohjaisen teorian (grounded theory, GT) tyyppisesti tyhjentävästi j osoittamaan luokkien välisiä suhteita” (Lahtinen 2016, 76).

Aineisto(t): Aineisto kerättiin haastattelemalla tietoasiantuntijoita ja muita asiantuntijoita (Uusimaa innovoi –hanke, N= 19, eNNI-hanke , N=13), havainnoimalla hanketoimintaa sekä hankkimalla tutkijan käyttöön hankkeita koskevia ja hankkeissa tuotettuja dokumentteja. (Lahtinen 2016, 70-75).¹⁵²⁸

Viitekehykset: informaattikot, tietopalvelu, tietoasiantuntijat, tietoasiantuntijuus¹⁵²⁹, osaaminen¹⁵³⁰, ammatilliset roolit, odotukset, tietomaisemat¹⁵³¹, tietokäsitykset¹⁵³², tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta¹⁵³³, tietokäytännöt¹⁵³⁴, transfer¹⁵³⁵, hankkeet, Uusimaa innovoi -hanke¹⁵³⁶, eNNI-hanke (Valtakunnallinen hanke lakisääteisen sähköisen potilaskirjaamisen opetuksen kehittämiseksi 2009- 2010)¹⁵³⁷, näyttöön perustuva toiminta¹⁵³⁸, innovatiivisuus, teorian ja käytännön suhteet.¹⁵³⁹

Keskeiset tulokset: Keskeistä kehittämishankkeissa ei ollut tiedonhankinta tai tiedon kumuloituminen yksittäisille henkilöille, vaan tiedon jakaminen, tuottaminen ja hyödyntäminen yhteisöllisen oppimisen saavuttamiseksi työkäytäntöjen kehittämisessä (Lahtinen 2016, 80-81). Tietoasiantuntijoiden odotettiin osallistuvan hankkeissa myös uuden tiedon tuottamiseen ja yhteisölliseen tietämyksen rakentamiseen, eikä pelkää tään tiedonhankintaan. Perinteisen kirjastotyön luonne ja toiminta on vertautunut ammatillisiin käytäntö-yhteisöihin, joissa ylläpidetään ja toisinnetaan käytäntöjä melko muuttumattomina. Toimintatavat eivät ole edellyttäneet vahvaa yhteistyötä muiden asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyön kehittäminen koulutuksen ja työelämän välille sekä osallistuminen tiedon hankinnan, jakamisen, tuottamisen ja hyödyntämisen tietokäytäntöihin osoittautuivat haasteellisiksi. Koulutuksen kontekstissa korostuu dokumentoitu teoreettinen

¹⁵²⁸ Esimerkiksi Uusimaa innovoi –hankkeen tutkimusaineiston muodostavat puolistrukturoidut teemahaastattelut sekä hanketta koskevat ja hankkeessa tuotetut dokumentit, joita tutkija sai hankkeen käytössä olleelta Wiki-työskentelyalustalta ja ryhmiin osallistuneilta henkilöiltä haastattelujen yhteydessä (Lahtinen 2016, 71).

¹⁵²⁹ Tietoasiantuntijuuden kolme orientaatiota –taulukko (Lahtinen 2016, 92).

¹⁵³⁰ Osaaminen ja asiantuntijuus ovat jotakin muuta kuin yksilön pään sisällä oleva tietovaranto (Lahtinen 2016, 36).

¹⁵³¹ Esim. Lahtinen 2016, 87. Tietomaiseman (information literacy landscape) käsitteestä ks. Lloyd, A. 2006.

Information literacy landscapes: An emerging picture. *Journal of Documentation*, 62(5), 570-583.

¹⁵³² Tässä tutkimuksessa tieto nähdään tietämisen prosessina, johon liittyvät taidot, osaaminen ja asiantuntemus (Lahtinen 2016, 33)..Alaluku 2.2.1 (Lahtinen 2016, 33-36).

¹⁵³³ Ammattikorkeakoulujen uusi rooli alueellisissa innovaatioympäristöissä ja työelämän kehittämisessä, erityisesti tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan kehittyminen, haastaa ja mahdollistaa myös tietopalvelun uutta toimintaa. Hankkeet ovat hyviä foorumeja, joissa koulutuksen ja työelämän yhteistä oppimisyhteisöä kehitetään innovatiiviseksi tietoyhteisöksi, jossa yhdessä oppiminen ylittää aiemman asiantuntijatietämyksen.(Lahtinen 2016, 98.)

¹⁵³⁴ Tutkimuksessa oletetaan tunnetuksi *tietokäytännön* (vrt. information practice) käsite. Työkäytäntöihin nivoutuvia tietokäytäntöjä ovat esim. 1) tiedon etsiminen (seeking), 2) hakutoiminnot (retrieving) ja tiedon vastaanottaminen (receiving), 3) seulominen (filtering), 4) analysointi (analyzing), tulkinta (interpreting) ja tiivistäminen (extracting), 5) synteesi (synthesizing) sekä 6) arkistointi (archiving) ja indeksointi (indexing). (Lahtinen 2016, 20 alaviite, viittaus: Talja S & Hansen P. 2006. Information sharing. teoksessa: Spink & Cole (toim.) New direction in human information behavior. Dordrecht: Springer. Niistä käytetään toisaalla tutkimuksessa myös nimitystä *tietotoiminnot* (osajulkaisu: Lahtinen J. ja Talja S. 2011. Tietoasiantuntijan rooli ja osaamisen hyödyntäminen alueellisessa kehittämishankkeessa. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 13(2), 73-90).

¹⁵³⁵ Asiantuntijuus aktivoituu eri tilanteissa ja konteksteissa eri tavoin, minkä vuoksi esimerkiksi tietyn konseptin, käsitteen tai idean siirtäminen koulutuksesta suoraan työelämään ei välttämättä onnistu (Lahtinen 2016, tiivistelmä).

¹⁵³⁶ Uusimaa innovoi -hankkeessa tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden sekä alueen kuntien ja yritysten asiantuntijat tuottivat yhteisöllisesti maakunnallisen innovaatiostrategian.Hankkeen esittely luvussa 3.2.1 (Lahtinen 2016, 63-67).

¹⁵³⁷ eNNI-hankkeessa terveydenhuollon asiantuntijat, kouluttajat, tietoasiantuntijat ja opiskelijat kehittivät sähköisen, määrämuotoisen potilaskirjaamisen käytäntöjä sekä tutkimukselliseen näyttöön perustuvaa toimintamallia (evidence-based practice) hoitotyössä (Lahtinen 2016, 18). Hankkeen esittely luvussa 3.2.2 (mts. 67-70).

¹⁵³⁸ Tiedolla johtaminen painottaa faktatiedon, tutkitun tiedon tai tutkimukselliseen näyttöön perustuvan toiminnan (evidence-based practice, EBP) merkitystä ja sen käyttöä osana päätöksentekoa (Lahtinen 2016, 33).

¹⁵³⁹ Ammattikorkeakouluissa toteutettujen työelämälähtöisten pedagogisten ratkaisujen taustalla on havainto, jonka mukaan koulutuksessa käsitelty teoreettinen ja yleistetty tieto ei välttämättä sovellu käytettäväksi kaikissa työtilanteissa, työolosuhteissa tai työyhteisöissä (Lahtinen 2016, tiivistelmä).

ja tutkittu tieto kun taas työelämässä painottuu kokemukseen ja työkäytäntöihin nivoutunut tietämys. Tietoperustojen erilaisuus on keskeinen elementti uuden tiedon ja innovatiivisten työkäytäntöjen kehittämisessä.

Tutkimuksessa tunnistettiin tietoasiantuntijoiden kolme orientaatiota hanketoiminnassa, jotka olivat tiedonhankkija, informaatiolukutaidon ohjaaja ja tietokäytäntöjen kehittäjä.¹⁵⁴⁰ Tietokäytäntöjen kehittäminen koulutuksen ja työelämän yhteistyössä edellyttää sitä, että tiedonhankinnan, jakamisen ja osallistumisen orientaatiot ovat tunnistettuja ja ymmärrettyjä ja että niitä osataan valita ja muuntaa tilanteeseen ja kontekstiin sopiviksi. On tärkeää irtautua perinteisestä tiedonhankinnan orientaatiosta ja siirtyä uuteen tietomaisemaan, jossa tietoasiantuntijat kehittävät yhdessä muiden asiantuntijoiden kanssa tiedon jakamisen ja tuottamisen sekä osallistumisen orientaatioita.¹⁵⁴¹

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Uusia kehittämishaasteita ja -suuntia ovat tutkimukselliseen näyttöön perustuvan reflektiivisen toimintatavan edistäminen, yhteisopettajuus jaettuna asiantuntijuutena, työelämän informaatiolukutaidon kehittäminen sekä yhteisöjen tietokulttuurin kehittäminen. Tietoasiantuntijuus ei kehity pelkästään työkäytäntöjen uudistumisena, vaan yhteisöllisesti ja edellyttää koko tietomaiseman ymmärtämistä ja hahmottamista uudelleen. Tietoasiantuntijoiden työ ja tietopalvelu muuttuvat rutinoituneesta käytäntöyhteisötyyppisestä toiminnasta uudenlaiseksi innovatiivista tietoyhteisöä kehittäväksi oppimisyhteisön toiminnaksi.

Tutkimuksen rajoitukset: Tapaustutkimuksen tarkoituksena on saada rikas ja syvälinen ymmärrys tutkittavasta ilmiöstä. Ilmiön suhde kontekstiinsa nähdään tässä tutkimuksessa olennaisena. Tällaisessa tutkimuksessa ei ole aina mahdollista tiivistää tuloksia muutamaan havaintoon ja johtopäätökseen. Tutkimusta voidaan arvioida hyödyllisyyden näkökulmasta.¹⁵⁴² Hyödyllisyyttä ovat esimerkiksi tutkimustulosten sovellettaavuus käytäntöön, tiheä kuvaus ilmiöstä ymmärryksen parantamiseksi sekä tutkimusprosessin läpinäkyvyys. Tutkimuksen kysymyksenasettelun ja tulkintojen luotettavuutta lisäävät osallistuminen tutkimuksen kohteina olleisiin hankkeisiin sekä hankkeissa kerätyt dokumentit, jotka vahvistivat tulkintojen tekemistä. Laadullisen tutkimuksen arviointi voi kohdistua myös tutkimuksen innovatiivisuuteen.¹⁵⁴³

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Heikkilä, Asta 2005, Rissanen, Riitta 2003, Suhonen, Liisa 2008.

Saadut viittaukset: Kämäräinen, Juha 2018.

Linna: *Yhtiöstä opettaja? : systeemiteoreettinen tulkinta ammattikorkeakoulujen yhtiöittämisestä*

tekijä	Linna, Jukka	julkaisuvuosi	2016
nimeke	Yhtiöstä opettaja? : systeemiteoreettinen tulkinta ammattikorkeakoulujen yhtiöittämisestä		
yliopisto	Helsinki	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	oikeustieteellinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	yhtiöittäminen, organisaatiot, organisaatiotutkimus, systeemiteoria, yhtiöoikeus		
muut hakusanat			

¹⁵⁴⁰ Orientaatiot tiivistettynä taulukkomuodossa: Lahtinen 2016, 92.

¹⁵⁴¹ Lahtinen 2016, tiivistelmä.

¹⁵⁴² Lahtinen 2016, 78.

¹⁵⁴³ Lahtinen 2016, 79. Viittaus: Spiggle 1994. Analysis and interpretation of qualitative data in consumer research. *Journal of Consumer Research* 21 (3), 491-503.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee osakeyhtiömuodon käyttöön kohdistuvia odotuksia erityisesti tilanteissa, joissa toiminnan ensisijainen tarkoitus ei ole voiton tuottaminen omistajille. Tarkennetut tutkimuskysymykset:¹⁵⁴⁴ 1. Mitkä ovat ne odotukset, joita osakeyhtiöön ammattikorkeakoulun organisoitumismuotona kohdistuvat?, 2. Miten aikaisemmin tehdyt päätökset pohjustivat seuraavien vaiheiden päätöksiä?, 3. Mitkä esitetyistä perusteista olivat etukäteen asetettuja tavoitteita, mitkä päätösten jälkikäteistä rationalisointia?, 4. Miten jokin vaihtoehtoinen ratkaisu olisi täyttänyt odotukset?, 5. Miten oikeudellinen, taloudellinen ja poliittinen kommunikaatio hävittivät vaihtoehtoja, rajoittivat kontingenssin toteutumista?

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tapaustutkimus, haastattelututkimus, dokumenttianalyysi¹⁵⁴⁵, teemoittelu

Aineisto(t): Keskeiset dokumenttiaineistot: selvityshenkilöiden raportti (Salminen & Ylä-Anttila 2010), lakiluonnoksesta annetut lausunnot, hallituksen esitys 26/2014 vp lakiehdotuksineen, sivistysvaliokunnan mietintö 10/2014 vp, mietinnöstä annetut lausunnot ja hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn pöytäkirjat¹⁵⁴⁶. Haastateltaville (N=12) annettiin heidän rooliaan kuvaavat peitenimet kuten Rehtori, Liikemies, Pedagogi (Linna 2016, 49).

Viitekehyykset: yhtiöittäminen, organisaatiotutkimus, yhtiöoikeus, sosiologia, luhmannlainen systeemiteoria¹⁵⁴⁷, osuuskuntamuotoinen ammattikorkeakoulu¹⁵⁴⁸, osakeyhtiömuotoinen ammattikorkeakoulu¹⁵⁴⁹

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa nousi esille kahden funktiojärjestelmän, koulutuksen ja oikeuden, merkitys. Korkeakoulujärjestelmä voi toteuttaa yhteiskunnallista tehtäväänsä vain, jos pidetään kiinni koulutuksen primaarikoodista ja ohjelmista – siitä autonomiasta, jolla yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen oikeudellisen aseman muutosta perusteltiin. (Linna 2016, 190-191.)

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Suomen koulutusjärjestelmän kattavaa, systeemiteoriaa hyödyntävää ja erilaisia vaihtoehtoja kartoittavaa tutkimushanketta voi perustella niin kansakunnan edulla kuin tieteellisellä merkittävyydelläkin (Linna 2016, 190).

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus yhdistää sosiologiaa, yhteisö- ja hallinto-oikeutta, oikeushistoriaa, kauppatieteitä ja korkeakoulupedagogiikkaa.¹⁵⁵⁰ Empiirinen tutkimus, erityisesti haastattelujen käyttö, pakotti venyttämään teorian rajoja äärimmilleen. Ajoittain tutkija katsoi astuneensa teoriakehikon ulkopuolelle, koska ihminen ei sellaisenaan kuulu luhmannlaisiin funktiojärjestelmiin.¹⁵⁵¹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea.

Keskinäisviittaukset

¹⁵⁴⁴ Linna 2016, 44. Kysymysten alustavat muotoilut: mts., 1. Kysymysten numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹⁵⁴⁵ Kuvaus analyysiprosessin etenemisestä: Linna 2016, 51.

¹⁵⁴⁶ Linna 2016, 45.

¹⁵⁴⁷ Niklas Luhmannin systeemiteoriassa yhteiskunta koostuu systeemeistä, jotka ovat eriytyneet hoitamaan omia tehtäviään. Ammattikorkeakoulun kannalta relevantteja systeemejä ovat esimerkiksi politiikka, oikeus, talous ja koulutus. Systeemiteoriaa esitellään alaluvussa 2.2 (Linna 2016, 8-13).

¹⁵⁴⁸ Osuuskuntamuotoista vaihtoehtoa ei tarkasteltu ammattikorkeakoulu-uudistuksen esiselvitys- ja valmisteluvaiheessa (Linna 2016, 181). Ks. lähemmin alaluku 6.4 Osuuskunta-ammattikorkeakoulu.

¹⁵⁴⁹ Eduskunnan sivistysvaliokunnalle annetuissa kirjallisissa lausunnoissa arvioitiin osakeyhtiömuotoisen hallintomallin piirteitä pääosin myönteisesti (Linna 2016, 159).

¹⁵⁵⁰ Linna 2016, iv. Tämä esipuheessa esitetty tutkimuksen näkökulmien luonnehdinta ei ole eksplisiittinen. Esimerkiksi korkeakoulupedagogiikkaa ei terminä mainita muualla tekstissä.

¹⁵⁵¹ Linna 2016, 190.

Annetut viittaukset: Kohtamäki, Vuokko 2009.

Saadut viittaukset: ei ole.

Sulkakoski: "Ihan vaan perusasiat pitää osata hyvin": ammattikorkeakoulujen insinööriopiskelijoille lukion kokemusten pohjalta rakentunut matematiikkakuva

tekijä	Sulkakoski, Marjut	julkaisu vuosi	2016
nimeke	"Ihan vaan perusasiat pitää osata hyvin": ammattikorkeakoulujen insinööriopiskelijoille lukion kokemusten pohjalta rakentunut matematiikkakuva		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	tekniset tieteet, insinöörit, opiskelijat, matematiikka, lukio, opetussuunnitelmat, oppisisällöt, oppimistavoitteet, toteutuminen		
muut hakusanat	view of mathematics, upper secondary school, narrative research, mixed methods research, mathematics, learning objectives, learning contents, narratiivinen tutkimus, mixed methods -tutkimus, matematiikkakuva, lukio-opetus		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksessa tarkastellaan, millaista osaamista lukion matematiikan oppisisältöjen pohjalta rakentuu ammattikorkeakoulujen insinööriopiskelijoille.

Tutkimuskysymykset: 1. Mitkä lukion matematiikan oppisisällöistä korostuvat ammattikorkeakoulujen tekniikan ja liikenteen alan matematiikan opetussuunnitelmassa?, 2. Miten oppimistavoitteet toteutuvat lukion matematiikassa insinööriopiskelijoiden kokemusten mukaan?, 2.1. Miten lukion matematiikkaa tulisi osata insinööriopiskelijoiden kokemusten mukaan?, 2.2. Miten insinööriopiskelijat kokevat oppineensa lukion matematiikkaa ammattikorkeakouluopintojen näkökulmasta?, 3. Millainen matematiikkakuva insinööriopiskelijoille muodostuu lukion matematiikan pohjalta?, 3.1. Millaisia kokemuksia insinööriopiskelijoilla on lukion matematiikan opiskelusta?, 3.2. Millainen kuva insinööriopiskelijoilla on lukion matematiikasta?, 3.3. Millainen kuva itsestä matematiikan oppijana ja osaajana insinööriopiskelijoilla on?, 3.4. Millaisia merkityksiä insinööriopiskelijat antavat lukion matematiikan oppimisen sosiaaliselle kontekstille?¹⁵⁵²

Tutkimusmenetelmä(t): narratiivinen tutkimus, kyselytutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, elämäkerralliset haastattelut, sisällönanalyysi, kvantifioiva sisällönanalyysi¹⁵⁵³, aineistolähtöisyys¹⁵⁵⁴, mixed methods¹⁵⁵⁵, triangulaatio.

Aineiston analyysia narratiivisen metodin avulla tarkastellaan luvussa 5.4.2 (Sulkakoski 2016, 74-79).

Aineisto(t): survey-tutkimus (*"Oppisisältömittari"*, N = 222), asenteiden alkukartoitus (*"Asenneindikaattori"*, N = 65), teemahaastattelut (N = 14). Aineistonkeruun kohderyhmää ja sen muodostumista eri oppilaitosten opiskelijoista esitellään luvussa 5.2.1. (Sulkakoski 2016, 62-63).

¹⁵⁵² Sulkakoski 2016, 54. Tutkimusasetelma kaaviomuodossa: mts., 53. Tutkimuksen vaiheet, mts. 55.

¹⁵⁵³ Nimitys kuvataan tutkijan omaksi (Sulkakoski 2016, 64). Viittaus: mm. Creswell JW (2011) *Controversies in mixed methods research*, teoksessa: *The Sage handbook of qualitative research*: 269–283.

¹⁵⁵⁴ Aineistolähtöisyys liitetään sisällönanalyysiin. Analyysin yläluokat tuotiin valmiina, mutta alaluokat muodostettiin aineistolähtöisesti (Sulkakoski 2016, 64). Viittaus: Hsieh H-F & Shannon SE (2005) *Three approaches to qualitative content analysis*. *Qualitative Health Research* 15(9): 1277–1288. ja Mayring P (2014) *Qualitative content analysis: theoretical foundation, basic procedures and software solution*. Klagenfurt. URL: <https://tinyurl.com/jrmeprw7>. Grounded theory –lähestymistapaa ei tutkimuksessa mainita.

¹⁵⁵⁵ Tutkimuksen taustaoletuksia ja metodologisia valintoja tarkastellaan luvussa 5.1. (Sulkakoski 2016, 51-62).

Viitekehykset: insinööriopiskelijat, matematiikka, lukio, osaaminen, opetussuunnitelmat, oppimistavoitteet¹⁵⁵⁶, matematiikkakuva¹⁵⁵⁷, tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus, kokemukset, esiymmärrys, hermeneuttinen traditio¹⁵⁵⁸, matemaattiset elämäkerrat, teorian ja käytännön suhteet.¹⁵⁵⁹

Keskeiset tulokset: Lukiossa matematiikan pitkän oppimäärän pakollisten kurssien oppisisällöt vastaavat hyvin ammattikorkeakoulujen tekniikan ja liikenteen alan matematiikan opetussuunnitelmia. Opiskelijoiden mukaan avainsisältöjä pitää osata soveltaa tutuissa tilanteissa tai yleistää uusissa tilanteissa ja vähiten tärkeiden oppisisältöjen kohdalla riittää, että tietää/muistaa perusasiat. Lukion matematiikan oppimistavoitteet toteutuivat niiden oppisisältöjen osalta, joissa opiskelijoiden kokemusten mukaan saavutettu kognitiivisen taidon taso (1–5) oli sama tai ylitti tavoiteltavan kognitiivisen taidon tason (1–5). Tavoitteiden toteutumisen tarkastelua oppisisällöittäin: Sulkakoski 2016, 163.

Tutkimuksessa tuotettiin neljän opiskelijan matemaattiset elämäkerrat, joihin sisältyi matematiikan osaamiseen liittyviä muutokertomuksia, joko parempaan tai huonompaan suuntaan. Muutokseen parempaan oli vaikuttanut opettajan kehoitus aktivoitumiseen. Muutosta huonompaan ei perusteltu selkeästi. Kiirettä pidettiin syynä vaikeuksiin lukion matematiikassa. Symbolisen laskimen rooli välineenä korostuu.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää opetussuunnitelmia kehitettäessä, opiskelijan matemaattisen lukiopolun suunnittelussa sekä opettajan pedagogisen työn tukena. Laajentamalla tutkimuskenttää myös muiden ammattikorkeakoulujen tekniikan ja liikenteen alalle on mahdollista saada vielä parempaa näkemystä insinööriopiskelijoiden lukion matematiikan oppisisältöihin liittyvistä kokemuksista.

Tutkimuksen rajoitukset: Toisiaan täydentävillä – kvantitatiivisella ja kvalitatiivisella – tutkimusotteilla on mahdollista luoda totuudenmukaisempi kuva kuin kumpaa tahansa menetelmää yksin käyttäen. Kvantitatiivinen tutkimus mittaa asioita laajasti ja mahdollistaa yleistettävyyden, kvalitatiivinen tutkimus menee asioissa syvälle ymmärtäen yksittäisiä tapauksia. Kvantitatiivinen tutkimus tukeutuu tilastollisesti määritettäviin merkitsevyyssarvoihin, ja kvalitatiivinen tutkimus pyrkii ymmärtämään sitä, mikä aiheuttaa ilmiön yhdistäen syyt ja seuraukset. Tutkimusotteiden luotettavuutta on tarkasteltu erikseen, ks. Sulkakoski 2016, 82-86. Narratiivisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa on käytetty määreitä aitous, todentuntuisuus ja käyttökelpoisuus (mts. 86).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu (Centria), Oulun ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Vaasan ammattikorkeakoulu.

[Keskinäisviittaukset](#)

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

---

¹⁵⁵⁶ Opiskelijoiden oppimistavoitteissa korostuu avainsisältöjen osaaminen ja soveltaminen (Sulkakoski 2016, 114).

¹⁵⁵⁷ Matematiikkakuva rakentuu kolmesta kokonaisuudesta: matematiikan opetuksesta (matematiikka oppiaineena, matemaattinen oppiminen ja ongelmanratkaisu, matematiikan opettaminen yleensä), oppijasta itsestä (usko omaan osaamiseen, asioiden hallintaan, tehtävän arvoon, tavoiteorientaatioon) ja sosiaalisesta kontekstista (Sulkakoski 2016, 32, Hannula MS, Kaasila R, Laine A & Pehkonen E (2005) Structure and typical profiles of elementary teacher students' view of mathematics. Tarkasteltavassa tutkimuksessa matematiikkakuva rakentuu yksilön subjektiivisesta tiedosta ja tunteista sekä sisältää käsitykset, uskomukset ja asenteet (Sulkakoski 2016, 45).

¹⁵⁵⁸ Hermeneuttisen tradition mukaan tulkinta syntyy aikaisemman esiymmärryksen pohjalta (Sulkakoski 2016, 53).

¹⁵⁵⁹ Teorian ja käytännön suhteet ilmenevät haastatteluoitteissa *käytännönläheisyyden* arvostamisena ja tavoitteluna.

Sulosaari: Medication competence of nursing students in Finland

tekijä	Sulosaari, Virpi	julkaisuvuosi	2016
nimeke	Medication competence of nursing students in Finland		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	kliininen hoitotiede, hoitotyö, koulutus, sairaanhoitajat, opiskelijat, lääkehoito, osaaminen		
muut hakusanat	Education, Nursing, Students, Nursing, Drug Therapy, Clinical Competence (MeSH)		

Vakio­muotoi­nen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on I) arvioida lääkehoidon opetusta suomalaisessa sairaanhoitajakoulutuksessa, II) arvioida sairaanhoitajaopiskelijoiden lääkehoidon osaamista sekä III) tunnistaa sairaanhoitajaopiskelijan lääkehoidon osaamiseen yhteydessä olevat tekijät. Tutkimuksen kuvaileva vaihe I: 1. Millainen on rekisteröityjen sairaanhoitajien lääkehoidon osaaminen?, 2. Mitä tekijöitä liitetään sairaanhoitajaopiskelijoiden lääkehoidon osaamiseen? Tutkimuksen evaluaatiovaiheet II ja III: 3. Millaista on lääkehoidon koulutus sairaanhoitajakoulutuksessa Suomessa?, 4. Millaista on sairaanhoidon opiskelijoiden lääkehoidon osaaminen ja siihen liittyvät tekijät?¹⁵⁶⁰

Tutkimusmenetelmä(t): kirjallisuuskatsaus¹⁵⁶¹, kyselytutkimus, sähköpostikysely, tilastollinen analyysi, asiantuntijapaneeli.¹⁵⁶²

Aineisto(t): Lääkehoidon koulutuksen nykytilaa tarkasteltiin sähköpostikyselyillä koulutusalojohtajille (program managers, N=22) ja opettajille (N=136), osallistuneita oppilaitoksia oli 21.¹⁵⁶³

Viite­keh­yk­set: opiskelijat, sairaanhoitajaopiskelijat, osaaminen, osaamis­perusta, lääkehoito, lääkehoidon osaaminen¹⁵⁶⁴, kliininen osaaminen, lääkelaskut, potilastapaukset, opetussuunnitelmat.

Keskeiset tulokset: Sairaanhoitajaopiskelijan lääkehoidon osaamista arvioitiin tutkimuksessa tietotestillä, lääkelaskentatehtävillä ja lyhyiden potilastapausten ratkaisemisen avulla. Lääkehoidon osaamiseen yhteydessä olevia tekijöitä tarkasteltiin kolmesta näkökulmasta: 1. yksilölliset tekijät, 2. kliiniseen oppimisympäristöön ja 3. ammattikorkeakouluun liittyvät tekijät. Lääkehoidon teoreettista osaamista arvioivassa tietotestissä opiskelijat vastasivat keskimäärin 72 prosenttiin kysymyksistä täysin oikein; lääkelaskuista täysin oikein oli 74 % ja potilastapauksissa 57 % valitsi parhaan mahdollisen toimintatavan. Tulosten perusteella sairaanhoitajaopiskelijan osaamista selittivät eniten yksilölliset tekijät. Lääkehoidon osaamiseen yhteydessä olevien tekijöiden välillä oli eroa opintojen alussa ja lopussa. Opintojen alkuvaiheessa opiskelijan aikaisempi opintomenestys oli yhteydessä lääkehoidon osaamiseen, kun taas opintojen loppuvaiheessa siihen olivat yhteydessä opiskelijan kyky itseohjautuvaan oppimiseen sekä opiskelumotivaatio. Tutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia kuin aikaisemmissa tutkimuksissa. Lääkehoidon opetuksen laajuus vaihtelee opetussuunnitelmatasolla, mutta täsmällinen arviointi on vaikeaa opetuksen sisältöjen integroimisen takia. Sairaanhoitajaopiskelijoiden lääkehoidon osaaminen oli hieman parempaa kuin aikaisemmissa tutkimuksissa, mutta osaamisessa on edelleen puutteita.¹⁵⁶⁵

¹⁵⁶⁰ Sulosaari 2016, 5, 36.

¹⁵⁶¹ Integroitujen kirjallisuuskatsausten avulla määriteltiin tutkimuksen kohteena oleva sairaanhoitajan lääkehoidon osaaminen ja aiemmin tunnistetut siihen yhteydessä olevat tekijät (Sulosaari 2016, tiivistelmä).

¹⁵⁶² Asiantuntijapaneelia (expert panel) käytettiin kyselyiden kehittämisessä (Sulosaari 2016, 42).

¹⁵⁶³ Luku 4.1. (Sulosaari 2016, 40).

¹⁵⁶⁴ Luku 2.4 (Sulosaari 2016, 22-33).

¹⁵⁶⁵ Sulosaari 2016, tiivistelmä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusehdotukset jakautuvat lääkehoidon koulutusta (medication education) ja lääkehoidon osaamista (medication competence) koskeviin osiin. Ehdotettuja toimenpiteitä koulutukseen liittyen: 1. lääkehoidon alempien tutkintojen koulutuksen (undergraduate medication education) säännölliset arvioinnit, 2. mittareiden (MEI, MECI) jatkokehittäminen ja testaaminen, 3. lääkehoidon eurooppalaisen koulutuksen tarkastelut ja arvioinnit, 4. hoitotyön koulutuksen tutkimista varten kehitetään oppimistuloksiin perustuva (competence outcomes) opetussuunnitelman toteutusmalli, jossa kuvataan koulutuksen sisältö ja määrä.¹⁵⁶⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia tarkastellaan luvussa 6.1.¹⁵⁶⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Kyselyyn osallistui 21 ammattikorkeakoulua, joita ei nimetä. Turun ammattikorkeakoulu mainitaan tutkimuksen tukijana (Sulosaari 2016, 66).

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Heikkilä, Asta 2005.

Saadut viittaukset: ei ole.

2017

Kassara, Heidi

Leino, Lea

Siekinen, Hellä

Virtanen, Aija

Kassara: Ilo hoitotyön ammatin opiskelussa ammatillisen kasvun voimavarana

tekijä	Kassara, Heidi	julkaisu vuosi	2017
nimeke	Ilo hoitotyön ammatin opiskelussa ammatillisen kasvun voimavarana		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	hoitotyö, sairaanhoito, ammatillinen koulutus, sairaanhoitajat, opiskelijat, tunteet, kokemukset, ilo, motivaatio, voimaantumisen, ammatillinen kehitys, käsitteenmuodostus, ammattikasvatus, hoitoala, opiskelu, teorit		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää substansiivinen teoria ilosta hoitotyön ammatin opiskelussa. Tutkimuskysymykset: 1. Mitkä ovat hoitotyön ammatin opiskelun iloa kuvaavat käsitteet?, 2. Miten hoitotyön ammatin opiskelun iloa kuvaavat käsitteet ovat suhteessa toisiinsa?, 3. Millainen hoitotyön ammatin opiskelun iloa kuvaava substansiivinen teoria muodostuu näiden käsitteiden ja niiden välisten suhteiden kautta?, 4. Millaisia kokemuksia hoitotyön ammatin opiskelijoilla on ilosta opiskelussa?¹⁵⁶⁸

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus¹⁵⁶⁹, haastattelututkimus, kyselytutkimus, grounded theory, teoriaa luova tutkimus

Aineisto(t): Hoitotyön opiskelijoilta kerätyt haastatteluaineisto, kyselyaineisto, ryhmäkeskusteluaineisto (N=262¹⁵⁷⁰).

¹⁵⁶⁶ Sulosaari 2016, 63. Numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹⁵⁶⁷ Sulosaari 2016, 53-55.

¹⁵⁶⁸ Kassara 2017, tiivistelmä,

¹⁵⁶⁹ Hoitotyön ammatin opiskelun iloa ei ole tutkittu, laadullinen lähestymistapa on siis perusteltu (Kassara 2017, 171).

¹⁵⁷⁰ Informanttien yhteismäärään viittaava luku mainittu vain tiivistelmässä.

Viitekehykset: ilo, hoitotyö, opiskelijat, kokemukset, käsitteet, substantiivinen teoria, käsiteanalyysi.¹⁵⁷¹

Keskeiset tulokset: Kirjallisuudessa käytetään otsikoissa paljon sanaa *ilo*, mutta määritelmää ilolle ei löydy¹⁵⁷². Analyysissa muodostettiin seuraavat kategoriat: Ilo hoitotyön ammatin opiskelussa ammatillisen kasvun voimavarana (ydinkategoria), ilon tuntuminen, ilon syttyminen, ilon sammuminen, ilon merkityksen kokeminen, ilojäljestä kasvaminen (mm. ilokokemuksia harjoittelussa, ilo ammatista).¹⁵⁷³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksena muodostunut teoria kuvaa iloa hoitotyön ammatin opiskelussa. Saadun tiedon avulla voidaan kehittää hoitotyön ammatin opiskelua. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voivat käyttää niin hoitotyön ammatin opettajat kuin opiskelijat. Lisäksi tavoitteena on, että tuloksia voitaisiin hyödyntää ammatillisessa opetuksessa ja opiskelussa yleensä, mutta myös muussakin koulutuksessa.

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta tulee tarkastella Glaserin ja Straussin esittämin kriteerein: sopivuuden, ymmärrettävyyden, yleistettävyyden ja kontrollin kautta.¹⁵⁷⁴ Tutkimuksen tuloksena on tavoitteen mukaisesti iloa hoitotyön ammatin opiskelussa kuvaava substantiivinen teoria. Tutkimus on laadullinen ja rajautunut hoitotyön ammatin opiskeluun; aineisto on kerätty suhteellisen pieneltä joukolta hoitotyön opiskelijoita. Jatkoksi tarvitaan teorian tutkimista, nostamista formaaliselle tasolle, kokeilua, korjaamista ja ehkä muuttamista. Lisätutkimusta tarvitaan testaamaan teoriaa, tuotettuja kategorioita ja käsitteitä. Kvantitatiivinen tutkimus esimerkiksi kyselytutkimuksena ja isolla otoksella voi tuottaa uutta tietoa tämän tutkimuksen täydennykseksi.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Metropolia ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Häkämies, Annukka 2007, Kullaslahti, Jaana 2011, Ora-Hyytiäinen, Elina 2004.

Saadut viittaukset: ei ole.

Leino: A study on the promotion of adults' oral English communication and teacher development in liberal and tertiary education

tekijä	Leino, Lea	julkaisuvuosi	2017
nimeke	A study on the promotion of adults' oral English communication and teacher development in liberal and tertiary education		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	suullinen kielitaito, keskustelutaito, englannin kieli, aikuiset, aikuisopiskelu, opetus, aikuiskoulutus, kieltenopettajat, ammatillinen kehitys, kielitaito, puhetaito, puheviestintä, opettajat, ikääntyvät työntekijät, vapaa sivistystyö, aikuiskasvatus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus kohdistuu aikuisten suulliseen englannin taitoon ja opettajan ammatilliseen kehitykseen opettajan itsensä tutkimana. Tutkimus pyrkii tarjoamaan vastauksia siihen, miten englannin opinnot lisäävät ja tukevat mahdollisuuksia kommunikaatioon osallistumiseen englanniksi. Tutkimuskysymykset: 1. Kuinka tutkimuksessa kehitetyt englannin opinnot palvelevat tutkitun ryhmän

¹⁵⁷¹ Termiä *käsiteanalyysi* ei tutkimuksessa käytetä, mutta sen relevanssi on ilmeinen.

¹⁵⁷² Kassara 2017, 18.

¹⁵⁷³ Kukin kategoria on esitelty luvun 6 alalukuna ja tiivistetty myös kaaviomuotoon, esim. *Ilo hoitotyön ammatin opiskelussa ammatillisen kasvun voimavarana (ydinkategoria)* (Kassara 2017, 147).

¹⁵⁷⁴ Kassara 2017, 172-177. Viittaukset: Glaser & Strauss 1967. *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Glaser 1978. *Theoretical Sensitivity. Advances in the Methodology of Grounded Theory*. Charmaz 2006. *Constructing Grounded Theory: A Practical Guide Through Qualitative Analysis*: 181–183.

edustamia aikuisopiskelijoita?, 2. Miten opinnot täyttävät aikuisopiskelijoiden odotukset, tavoitteet ja tarpeet sekä yhteiskunnan asettamat odotukset?, 3. Mitä tutkiva opetus (investigative teaching), erityisesti sen tutkimuksellinen komponentti (research component) vaatii opettajalta ja kuinka se tukee ja kehittää opettajan professionaalisuutta?¹⁵⁷⁵

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, teemahaastattelu, puhelinhaastattelu, 'postempiirinen tutkimus'¹⁵⁷⁶, seurantatutkimus, päiväkirjat, opettajan päiväkirjat, tutkijan päiväkirjat, kategoriat.

Aineisto(t): I aineisto: 25 haastattelua (litteroituna 218 tekstisivua, ei haastattelijan muistiinpanoja) , II aineisto 19 puhelinhaastattelua (haastattelijä teki muistiinpanoja).¹⁵⁷⁷ Haastatteluaineistot kerättiin yhdessä kansan- ja yhdessä kansalaisopistossa (yhteisnimitys liberal adult education institute) ja seurantatutkimuksen aineistot tutkijan työskennellessä ammattikorkeakoulussa.¹⁵⁷⁸

Viitekehykset: kieltenopetus, englannin puhuminen, vapaa sivistystyö, aikuisopiskelijat, aikuiskoulutus, ilmapiiri, suggestopedia¹⁵⁷⁹, opiskeluilmapiiri, Common European Framework of Reference for Languages (CEF)¹⁵⁸⁰, Rauhalan ihmiskäsitys (Lauri Rauhala), ihmiskäsitys (Lauri Rauhala), ihmiskäsitykset, oppimisteoriat, Wengerin oppimisteoria, Kolbin oppimisteoria, Lozanovin suggestopedinen teoria, hermeneutiikka, filosofinen hermeneutiikka (Gadamer), oppimiskäsitykset, sosiokulttuurinen teoria vieraan kielen oppimisesta, trustworthiness, osaaminen (competence)¹⁵⁸¹, teorian ja käytännön suhteet¹⁵⁸², opettajan henkilökohtainen teoria¹⁵⁸³

Keskeiset tulokset: Englannin puhumisen kursseilla tärkeitä ovat runsaat ja helposti avautuvat puhumisen mahdollisuudet, runsas osallistuminen sekä ystävällinen, positiivinen ja osallistujia tukeva opiskeluilmapiiri. Vapaus valita puheenaiheita sekä pariin ja ryhmien jatkuva vaihtaminen edistävät oppimista. Tehtävien yllättävyys valmistaa opiskelijoita kielenkäytön tilanteisiin koulutuksen ulkopuolella. Opiskelijoiden mentaalisten resurssien kasvulla on vaikutusta puhumisvalmiuksiin. Englannin puhumiseen voi liittyä pelkoja, jopa ahdistusta ("even have traumas") tai puhetta ei saada alulle. Koulutus poisti tai vähensi näitä esteitä. Osallistujat olivat todennäköisesti ennestään motivoituneita, ymmärsivät omaa oppimistaan ja tiesivät miten voisivat hyötyä koulutuksesta.

Opettajan ammatillista kehittymistä koskeva tutkimus alkoi koulutuksen suunnittelusta vapaan sivistystyön tarpeisiin. Itsenäisyys, vapaus ja kokonaisvastuu koulutuksesta tukivat ammatillista kehitystä. Keskustelupohjainen koulutus lisäsi myös opettajan osallisuutta ja voimaantumista. Paluu ammattikorkeakouluun tarjosi mahdollisuuden työskennellä kollegoiden kanssa. Päiväkirjan pitäminen jatkui, mikä osoitti, että jaksolla vapaan sivistystyön parissa oli vaikutusta suulliseen viestintään liittyvän kehityksen ohella myös opettajan ammatilliseen kehitykseen laajemmin.¹⁵⁸⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää sekä vapaan sivistystyön että ammatillisen koulutuksen sektoreilla opetusohjelmien kehittämisessä. Erityinen haaste ovat

---

¹⁵⁷⁵ Leino 2017, 18-19. Numerointi bibliografian tekijän muokkaama.

¹⁵⁷⁶ "The empirical research was spontaneously followed by a postempirical research period within the researcher's full-time occupation at a university of applied sciences (UAS), where the teacher's professional development was supported by discussions and cooperation with colleagues, work among the students, conversations with them and diary writing" (Leino 2017, abstract).

¹⁵⁷⁷ Leino 2017, 48, 53.

¹⁵⁷⁸ Leino 2017, 22.

¹⁵⁷⁹ Suggestopedia mainitaan opettajan henkilökohtaiseen teoriaan vaikuttavana tekijänä (Leino 2017, 32).

¹⁵⁸⁰ Leino 2017, 41-43.

¹⁵⁸¹ "CEF defines competence as 'the sum of knowledge, skills and characteristics that allow a person to perform actions' dividing them into general competences and communicative language competencies (CEF 2001, 9 and 13)." (Leino 2017, 42). Viittaukset: CEF 2001, 9, 13.

¹⁵⁸² Tutkijan näkemykset teorian ja käytännön suhteista kieltenopiskelussa, opettajan henkilökohtainen teoria ja käytäntö: Leino 2017, 17, 19-20, 55. Sosiokulttuurinen teoria kielen oppimisesta, sen teoria ja käytäntö: mts., 35.

¹⁵⁸³ Leino 2017, 17, 19-20, 55.

¹⁵⁸⁴ Leino 2017, 182-184, 194.

ammattilliseen kielitaitoon kohdistuvat toiveet, koska tämä alue on laaja. Erityisesti ammattikorkeakouluun ammatillista väylää tulevat hyötyisivät suullisesta kurssista mieleenpalauttamisen kannalta. Suulliseen kielitaitoon liittyvät identiteetin kehittymisen kysymykset. Jatkotutkimusaiheet: Keskusteluun pohjautuvan kielinopiskelun kokemuksia ja tutkimustuloksia voidaan hyödyntää myös maahanmuuttajien ja heidän opettajiensa koulutuksessa sekä maahanmuuttajien ja kantaväestön yhteisillä englannin kursseilla. Ryhmien sisäisiä tasoeroja kielitaidossa on tutkittava ja etsittävä keinoja voittaa erojen negatiivisia vaikutuksia. Erikseen mainitaan tutkimusaihe: "Fighting and overcoming nonlearning. language students as narrators".¹⁵⁸⁵

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus toteutettiin tutkijan yhdeksänä viimeisenä vuotena opettajan tehtävässä (vuodet 2004-2016), haastattelut vuosina 2004, 2005. Tutkimuksen seurantaosuus (follow-up research) päättyi tutkijan päiväkirjamerkintöjen käydessä vähiin vuoden 2007 lopulla.¹⁵⁸⁶ Osallistujille kerrottiin tutkimuksesta opintojaksojen alussa. Tutkimuksen luottamuksellisuudesta: Leino 2017, 191-192. Tutkimuksen luotettavuutta arvioitaessa käytetään kattokäsitettä trustworthiness sekä alakäsitteitä credibility, transferability, dependability ja confirmability.¹⁵⁸⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimukseen liittyviä oppilaitoksia (kansalaisopisto, kansanopisto ja ammattikorkeakoulu) ei mainita nimeltä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Timonen, Liisa 2011.

Saadut viittaukset: ei ole.

Siekinen: Työelämä, täältä tullaan - kielitaitoisina ja itseohjautuvina : tutkimus opiskelijoista monimuotoisesti toteutetulla englannin opintojaksolla Jyväskylän ammattikorkeakoulussa

tekijä	Siekinen, Hellä	julkaisuvuosi	2017
nimeke	Työelämä, täältä tullaan - kielitaitoisina ja itseohjautuvina : tutkimus opiskelijoista monimuotoisesti toteutetulla englannin opintojaksolla Jyväskylän ammattikorkeakoulussa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, soveltava kielitiede		
YSO-asiasanat	kielitaito, englannin kieli, monimuoto-opetus, arviointi, palaute, ammatillinen koulutus, itseohjautuvuus		
muut hakusanat	lifelong learning, multi-form education, self-directed learning		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai -ongelma(t): Tutkimuskysymykset on jaettu kolmeen alueeseen: englannin opintojakson oppimistuloksiin (1-3), itseohjautuvuuteen ja sen vaikutuksiin oppimisessa (4-7) sekä opiskelijoiden ja opettajien kokemuksiin opiskelusta ja tarkasteltavasta opintojaksosta (8-12). Tutkimuskysymykset: 1. Minkälaisia ovat oppimistulokset yleensä: kuinka paljon opitaan englantia opintojaksolla?, 2. Onko eroa saavutetussa kielitaidon tasossa lukion käyneiden, ylioppilastutkinnon suorittaneiden ja peruskoulupohjaisten, toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden välillä?, 3. Onko eroa saavutetussa tasossa sukupuolten välillä?, 4. Lisääntykö opiskelijoiden itseohjautuvuus SDLRS-mittarilla mitattuna opintojakson aikana?, Onko eroa itseohjautuvuuden muutoksessa lukiopohjaisten, ylioppilastutkinnon suorittaneiden ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen suorittaneiden opiskelijoiden välillä?, 5. Onko eroa itseohjautuvuuden muutoksessa sukupuolten välillä?, 6. Onko yhteyttä oppimistulosten ja SDLRS-testin osoittaman itseohjautuvuuden välillä?, 7. Onko yhteyttä itseohjautuvuuden ja iän välillä?, 8. Minkälaisia kokemuksia ja mielipiteitä opiskelijat tuovat esiin?, 9. Onko eroa lukion käyneiden, ylioppilastutkinnon suorittaneiden ja peruskoulupohjaisten, toisen asteen ammatillisen koulutuksen omaavien opiskelijoiden kokemuksissa ja mielipiteissä?, 9. Minkälaisista oppimistavoista opiskelijat pitävät?, 10. Mitä mieltä opiskelijat ovat monimuoto-opetuksesta, yhdistetystä lähi- ja itsenäisestä opiskelusta, englannin

¹⁵⁸⁵ Leino 2017, 194-197.

¹⁵⁸⁶ Leino 2017, 20.

¹⁵⁸⁷ Luku: The trustworthiness of the research (Leino 2017, 187-191. Tutkimuseettinen tarkastelu: mts., 191-193.

kielessä?, 11. Kuinka monimuoto-opetusta voitaisiin kehittää opiskelijoiden mielestä?, 12. Opettajien kokemukset ja mielipiteet?¹⁵⁸⁸

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, teemahaastattelu, sisällönanalyysi, esitesti-jälkitesti, tilastollinen analyysi, Studentin t-testi, Pearsonin korrelaatiokerroin, monimuuttujainen varianssianalyysi (MANOVA), faktorianalyysi¹⁵⁸⁹, SDLRS-mittari¹⁵⁹⁰, mittarit, monistrateginen tutkimus, triangulaatio.¹⁵⁹¹

Aineisto(t): alkukoe (N=82), loppukoe (N=82), taustatietokysely (N=82), opiskelijoiden haastattelut (N=10), opettajien haastattelut (N=3).

Viitekehykset: opiskelijat, kielitaito, englannin kieli, itseohjautuvuus, ihmiskäsitykset, humanistinen ihmiskäsitys, konstruktivistinen oppimiskäsitys, kokemuksellinen oppiminen¹⁵⁹², Euroopan neuvosto 2003 -viitekehys (kielten opetus)¹⁵⁹³

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa oli kolme tutkimusaluetta: 1. Englannin kielen taidon kehittyminen kaikille opiskelijoille yhteisellä pakollisella opintojaksolla, jossa lähiopetusta ja itsenäistä opiskelua oli kumpaakin n. 50 % laajuudesta. 2. Opiskelijoiden itseohjautuvuuden muuttuminen opintojakson aikana ja mahdollinen vaikutus oppimistuloksiin. 3. Opiskelijoiden ja opettajien mielipiteet ja kokemukset mm. eri oppimistavoista, monimuoto-opetuksesta ja sen kehittämistä.

Ensimmäisen tutkimusalueen yhteenveto: Tutkimusalueessa kartoitettiin kielitaidon kehittymistä. Kaikkien kielitaito parani merkitsevästi, ja lukiokoulutuksen omaavien opiskelijoiden tulokset olivat merkitsevästi parempia kuin ammatillisen koulutuksen omaavien sekä alku- että loppukokeessa.¹⁵⁹⁴

Toisen tutkimusalueen yhteenveto: Tutkimusalueessa kartoitettiin itseohjautuvuutta ja sen mahdollista eroavuutta eri koulutustaustan omaavien opiskelijoiden kesken. Tätä varten verrattiin lukion käyneiden ja toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden itseohjautuvuutta ja sen mahdollista muutosta opintojakson aikana. Itseohjautuvuusulottuvuuksilla ei ollut tilastollisesti merkitsevää vaikutusta oppimistuloksiin. Sukupuolten välillä ei ollut merkitsevää eroa itseohjautuvuuden muutoksessa.¹⁵⁹⁵

Kolmannen tutkimusalueen yhteenveto: Tutkimusalueella vastattiin kuuteen tutkimuskysymykseen: 1. Minkälaisia kokemuksia ja mielipiteitä opiskelijat tuovat esiin?, 2. Onko eroja lukion käyneiden, ylioppilastutkinnon suorittaneiden ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen omaavien opiskelijoiden kokemuksissa ja mielipiteissä?, 3. Minkälaisista oppimistavoista opiskelijat pitävät?, 4. Mitä mieltä opiskelijat ovat monimuoto-opetuksesta, yhdistetystä lähi- ja itsenäisestä opiskelusta, englannin kielessä?, 5. Kuinka monimuoto-opetusta voitaisiin kehittää opiskelijoiden mielestä?, 6. Opettajien kokemukset ja mielipiteet?¹⁵⁹⁶

Tutkimusalueen kysymysten lukuisuuden ja avoimen luonteen vuoksi tässä katsauksessa ei voida esittää alueesta tarkempaa yhteenvetoa.¹⁵⁹⁷

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheita: koulutusteknologian vaikutukset kielinopiskeluun, itseohjautuvuuden eri ulottuvuudet, niiden vaikutukset omatoimiseen ja itsenäiseen opiskeluun, seurantatutkimus itseohjautuvuuden kehittymisestä, kielenopettajien yhteistyö yliopistojen ja

¹⁵⁸⁸ Kysymykset on tässä numeroitu yhteen sarjaan. Siekkinen (2017, 81-83) numeroi ne kolmena erillisenä sarjana, jolloin yksilöintiin tarvitaan sekä kysymyksen numero että teema, johon se liittyy.

¹⁵⁸⁹ Faktorianalyysi on poisvalittu tutkittavien riittämättömän määrän (N=82) vuoksi (Siekkinen 2017, 89).

¹⁵⁹⁰ Self-directed Learning Readiness Scale. Mittari esitellään alaluvussa 8.2.1. alkaen sivulta 86.

¹⁵⁹¹ Tekstissä ei käytetä triangulaatio-termiä, vaan termiä monistrateginen tutkimus.

¹⁵⁹² Tutkimuksen taustaviitekehyksessä ovat humanistiseen ihmiskäsitykseen pohjautuvat konstruktivistinen oppimiskäsitys ja kokonaisvaltainen, kokemuksellinen oppiminen, jotka korostavat oppijan aktiivisen toiminnan merkitystä oppimisprosessissa, tiedon omaksumisessa ja uuden luomisessa (Siekkinen 2017, 58).

¹⁵⁹³ Tekstissä *Eurooppalainen viitekehys 2003* (esim. Siekkinen 2017, 23).

¹⁵⁹⁴ Luku 9.1 (Siekkinen 2017, 97-103).

¹⁵⁹⁵ Luku 9.2 (Siekkinen 2017, 103-115).

¹⁵⁹⁶ Siekkinen 2017, 83.

¹⁵⁹⁷ Luku 9.3 (Siekkinen 2017, 115-155).

ammattikorkeakoulujen välillä.

Tutkimuksen rajoitukset: Käytettyä mittaria on arvosteltu liikaa muodolliseen oppimiseen suuntautuvaksi. SDLRS-mittari on puutteistaan huolimatta käyttökelpoinen, erottelukykyinen ja luotettava. Aineiston pienuus esti käyttämästä faktorianalyysia. Työssä on kuitenkin tunnistettu seuraavat itseohjautuvuusulottuvuudet: 1. motivaatio, sitoutuneisuus ja vastuunotto, 2. luottamus oppimiskykyyn ja oma-aloitteisuus, 3. opiskelun kokeminen innostavana ja luovuus, 4. itsearviointi.¹⁵⁹⁸

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Korhonen, Kaisu 2002, Löfman, Päivi 2014, Mällinen, Sisko 2007, Peltomäki, Eila 1996.

Saadut viittaukset: ei ole.

Virtanen: Toimijuutta toisella kielellä : kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen suomen kielen taito ja sen kehittyminen työharjoitteluissa

tekijä	Virtanen, Aija	julkaisuvuosi	2017
nimeke	Toimijuutta toisella kielellä : kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen suomen kielen taito ja sen kehittyminen työharjoitteluissa		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	suomi toisena kielenä, kielitaito, opetus, ammattikieli, sairaanhoitajat, ulkomaalaiset opiskelijat, ammattitaito, koulutusohjelmat, työelämälähtöisyys		
muut hakusanat	second language learning, professional language, positioning, nursing, higher education, development, agency		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee englanninkielisessä sairaanhoitajakoulutuksessa olevien kansainvälisten opiskelijoiden ammatillista kielitaitoa ja toimijuutta sekä niiden kehittymistä työharjoitteluiden aikana. Tutkimuksen kohteena on myös se, milloin kansainväliset sairaanhoitajaopiskelijat positioidaan kykeneviksi sairaanhoitajaksi ja millä edellytyksin. Tutkimuskysymykset: 1. Miten kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen kielitaito ja toimijuus kehittyvät työharjoitteluiden aikana, ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat?, 2. Missä suhteessa toimijuus, ammatillinen kielitaito, positiot ja ympäristön resurssit ovat toisiinsa?, 3. Miten kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillisen kielitaidon ja toimijuuden kehittymistä sekä työllistymismahdollisuuksia voitaisiin tukea?¹⁵⁹⁹

Tutkimusmenetelmä(t): tapaustutkimus, pitkittäinen tapaustutkimus, etnografia, neksusanalyysi, dialoginen käsitysanalyysi, Can do -väittämälomakkeet¹⁶⁰⁰, triangulaatio.

Aineisto(t): 1. osatutkimuksessa sanomalehtiartikkeleita (N=92), verkkokeskusteluketjuja 6 kpl (viestien N=429), radiohaastattelu, Suomi toisena kielenä -asiantuntijan haastattelu, 2. osatutkimuksessa opiskelija-haastattelut (N=4), ohjaajahaastattelut (N=5), 3. osatutkimuksessa kolme kirjaamistilannetta, opiskelija-haastattelu ja ohjaajahaastattelu (N=3), 4. osatutkimuksessa osastonhoitajien haastattelut (N=4), opettajien haastattelut (N=5), opiskelijahaastattelut (N=2), Can do -väittämälomakkeet¹⁶⁰¹

Viitekehukset: kielen ekologia, ekologinen ja sosiokognitiivinen viitekehys, narratiivit, toimijuus, osallisuus, minuus, identiteetti, moniäänisyys, kielikäsitteet, kielenoppimiskäsitteet, käsitteet, käsitysten tutkimus,

¹⁵⁹⁸ Siekkinen 2017, 89.

¹⁵⁹⁹ Virtanen 2017, 28-29.

¹⁶⁰⁰ Virtanen 2017, 57-58. Viittaus: Aro 2009, 61-63 puuttuu lähdeluettelosta. Kyseessä on todennäköisesti Aro, Mari 2009. Speakers and doers. Polyphony and agency in children's beliefs about language learning. Jyväskylä Studies in Humanities 116. Jyväskylän yliopisto, väitöskirja : Jyväskylän yliopisto, soveltava kielitiede.

¹⁶⁰¹ Aineistoa tarkastellaan luvuissa 3.2 ja 3.3. (Virtanen 2017, 44-56)

käsitysten kontekstuaalisuus, positiointiteoriat, subjektipositio¹⁶⁰², sosiokulttuurinen kielentutkimus,

Keskeiset tulokset: Julkisessa keskustelussa ulkomaalaiset hoitajat voidaan käsittää yhteisöstä irrallisiksi ja heidän kielenoppimisensa yksilölliseksi kamppailuksi. Kielitaitoa joko on tai ei ole.¹⁶⁰³ Toinen käsitys korostaa kielitaitoa yhteisön osana kehittyvänä prosessina. Kielitaito on kehollista, eri aikoihin ja paikkoihin hajautettua ja kerrostunutta. Ammatillinen kielitaito näyttäytyy tilanteisena taitona havaita ja hyödyntää työympäristön tarjoumia. Ammatti- ja kielitaitoa ei voi tarkastella toisistaan erillään. Työmarkkina-asema vaikuttaa mahdollisuuksiin opiskelijoiden mahdollisuuksiin harjoittaa toimijuuttaan ja edistää ammatillista suomen kielen taitoaan. Toimijuus ja ammatillinen kielitaito kietoutuvat toimijoiden positiioihin.¹⁶⁰⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tuottaa uutta tietoa toimijuuden ja ammatillisen kielitaidon tilanteisesta, koetusta kehittymisestä. Tutkimus avaa uusia näkökulmia ammatillisen kielitaidon teoreettiseen jäsentämiseen *suomi toisena kielenä* -alalla ja tarjoaa suuntaviivoja kansainvälisen henkilöstön integroitumisen tukemiseen.¹⁶⁰⁵ Opinto-ohjelmien joustavuus ja työharjoittelun ohjauskäytänteet ovat keinoja tukea opiskelijoiden toimijuutta, joten niihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Jatkotutkimusta voi kohdistaa useampiin ohjaustilanteisiin eri terveydenhuollon yksiköissä ympäristöjen käytänteiden ja merkityksien tutkimiseksi. Huomion kiinnittäminen johtotason linjausten ja käytännön työn vuoropuheluun, mm. kielikoulutuspoliittisiin päätöksiin, on tärkeää.¹⁶⁰⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuseettiset näkökohdat rajoittavat pääsyä potilastilanteisiin. Kieltä tulee kuitenkin tutkia aidoissa käyttötilanteissa.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Espoon ja Vantaan ammattikorkeakoulu, Laurea.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

2018

Kepanen, Pirkko

Kämäräinen, Juha

Kepanen: "Ymmärsin olevani jonkin täysin uuden opiskelutavan edessä" : narratiivinen tutkimus polusta ammatilliseksi erityisopettajaksi osaamisperusteisessa koulutuksessa

tekijä	Kepanen, Pirkko	julkaisuvuosi	2018
nimeke	"Ymmärsin olevani jonkin täysin uuden opiskelutavan edessä" : narratiivinen tutkimus polusta ammatilliseksi erityisopettajaksi osaamisperusteisessä koulutuksessa		
yliopisto	Lappi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteiden tiedekunta		
YSO-asiasanat	opetussuunnitelmat, opettajankoulutus, ammatilliset erityisopettajat, erityispedagogiikka, ammatillinen opettajankoulutus, opettajankoulutuslaitokset, henkilökohtaistaminen, osaaminen, HOPS, itsearviointi, oppimisprosessi, reflektio, ammatilliset oppilaitokset, erityisopetus		
muut hakusanat			

¹⁶⁰² Subjektipositio mahdollistaa positioiden dynaamisen luonteen tarkastelun sosiaalisten identiteettien sijaan (Virtanen 2017, 40). Viittaukset: Foucault, Michel 1969. The archeology of knowledge. Hollway, Wendy 1984. Gender difference and the production of subjectivity. Teoksessa: Henriques et al. (eds.) Changing the subject: 235.

¹⁶⁰³ Virtanen 2017, 61.

¹⁶⁰⁴ Tuloksia tarkastellaan osatutkimuksittain luvussa 5 (Virtanen 2017, 66-74).

¹⁶⁰⁵ Virtanen 2017, 95.

¹⁶⁰⁶ Virtanen 2017, 94.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen pääkysymys: Millainen on ammatillisten erityisopettaja-opiskelijoiden osaamisperusteinen oppimisprosessi heidän itsensä kertomana? Alakysymykset: 1) Miten opiskelijat kuvaavat oppimisprosessiaan (osaamisen kehittymistä) ja sen vaiheita? ja 2) miten opiskelijoiden osaamisperusteisen oppimisprosessin kerronnassa ilmenee itsearviointi ja reflektointi?¹⁶⁰⁷

Tutkimusmenetelmä(t): narratiivinen tutkimus¹⁶⁰⁸, haastattelututkimus¹⁶⁰⁹, yksilöhaastattelut, teemahaastattelut, strukturoitu teemahaastattelu.

Aineisto(t): Tutkimusjoukon muodostivat ammatillisen erityisopettajankoulutuksen Oulun ammatillisessa opettajakorkeakoulussa 2014 aloittaneet opiskelijat (N=20), aineistona yksilölliset itsearviointihaastattelut (N=13) koulutuksen alkaessa, opiskelijoiden kirjalliset tarinat koulutuksen aikana (N=20) ja narratiivisesti orientoituneet haastattelut koulutuksen päättövaiheessa (N=20).¹⁶¹⁰

Viitekehykset: ammatillinen erityisopetus, ammatillinen opettajankoulutus, opetussuunnitelmat, osaaminen¹⁶¹¹, osaamisperusteisuus¹⁶¹², koulutusmallit, osaamisperusteinen koulutusmalli¹⁶¹³, inklusiivinen koulutusmalli (Kepanen 2018, 135), oppimisprosessi, itsearviointi, reflektointi, Korthagenin (2004) malli reflektion tasoista¹⁶¹⁴, tietokäsitykset¹⁶¹⁵, hiljainen tieto¹⁶¹⁶, hiljaisen tiedon sanoittaminen, narratiivinen tietäminen, tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus, narratiivisuus (Kepanen 2018, 64), narratiivinen tutkimus, sosiaalinen konstruktionismi, teorian ja käytännön suhteet.¹⁶¹⁷

Keskeiset tulokset: Tutkimuksessa kuvataan uudenlaista koulutusmallia ja opiskeluprosessia opiskelijoiden itsensä kertomana. Tutkimuksen tuloksena on kuvaus opiskelijoiden osaamisperusteisesta oppimisprosessista sekä reflektiotarinat arjesta, opiskelusta, työstä ja ammatillisesta kasvusta.¹⁶¹⁸ Narratiivisessa analyysissä luotiin kolme reflektiotarinaa, jotka pohjautuivat Korthagenin (2004) luomiin reflektion tasoihin. Uudet tarinat luotiin ympäristön, toiminnan ja identiteetin näkökulmista. Ne kuvasivat opiskelijoiden reflektiota ja ammatillista kasvua. Tarinoissa näyttäytyivät työn ja oman opiskelun haasteet, joihin erityisopettajanopiskelijan oli arjessa vastattava. Tulokset osoittivat myös, että opiskelijat hyötyivät osaamisperusteisesta koulutusmallista.¹⁶¹⁹

¹⁶⁰⁷ Kepanen 2018, 59.

¹⁶⁰⁸ Narratiivisen tutkimuksen lähestymistavalle ominaisista aineiston keruutavoista: Kepanen 2018, 68, tavoitteista muihin laadullisen tutkimuksen lähestymistapoihin nähden ja tarinan rakenteesta: mts. 69.

¹⁶⁰⁹ Haastattelun toteutusperustelua: Kepanen 2018, 70-72, aineiston laajuudet ja toteutusaikataulut mts. 72..

¹⁶¹⁰ Kepanen 2018, 68.

¹⁶¹¹ ”Osaaminen käsitetään laajasti: tietoina, taitoina ja asenteina.” (Kepanen 2018, tiivistelmä.)

¹⁶¹² Osaamisperusteisuus on koulutusmalli, jossa opiskelijan osaaminen otetaan huomioon opintojen alussa heidän itsensä arvioimana (Kepanen 2018, tiivistelmä).

¹⁶¹³ Oppilaitosten on pitänyt kehittää osaamisperusteisia koulutusmalleja ja opettajien on täytynyt alkaa integroida opetuksessaan tietoja, taitoja ja asenteita (Kepanen 2018, 37.) Mallin periaatteiden tiivistelmä alaluvussa 2.2.4. alkaen samalta sivulta.

¹⁶¹⁴ Korthagenin mallin tasot esiteltyinä ja graafisesti havainnollistettuna: Kepanen 2018, 52-53. Viittaus: Korthagen, F. A. J. 2004. In search of the essence of a good teacher: towards a more holistic approach in teacher education. *Teaching and Teacher Education* 20,77–97.

¹⁶¹⁵ Tieto muotoutuu eri tilanteissa ihmisen aikaisemmasta tiedosta ja se pohjautuu biolo-giseen, kognitiiviseen ja sosiaaliseen kehittymiseen. Vaikka ihmisen pitää käsitellä tämä tieto kytkemällä se ympäröivään maailmaan, se rakentuu vuorovaikutuksessa ihmisten, sosiaalisen ja fyysisen maailman välillä. (Kepanen 2018, 35.) Viittaus: Billett, S. 2017. *Developing domains of occupational competence: workplaces and learner agency*. Teoksessa M. Mulder (toim.) *Competence-based vocational and professional education. Bridging the worlds of work and education*: 47–66.

¹⁶¹⁶ Hiljainen tieto asiantuntijatiedon osana: Kepanen 2018, 50. Viittaus: Paloniemi, S. 2008. Hiljaisen tiedon jakaminen työyhteisössä – työssä oppimisen rajapinnalla. Teoksessa A. Toom, J. Onnismaa & A. Kajanto (toim.) *Hiljainen tieto: tietämistä, toimimista, taitavuutta*. Aikuiskasvatuksen 47. vuosikirja. Helsinki: Gummerus: 255–274.

¹⁶¹⁷ Esim. 5.1.4. Osaamisen osoittaminen ja soveltaminen, alaotsikko: Opitun soveltaminen omassa työssä (Kepanen 2018, 98-99.

¹⁶¹⁸ Kepanen 2018, 139, 145.

¹⁶¹⁹ Kepanen 2018, 134.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus tuo lisänsä osaamisperusteisuudesta käytävään keskusteluun. Se voi edistää sekä opetuskäytäntöjä että aihepiirin tutkimusta, teorian ja käytännön vuoropuhelua. Osaamisperusteisuuden rakentamisessa olennainen kysymys on, mikä osaaminen on tärkeää tulevaisuutta ennakoitaessa ja kuka sen määrittelee? Olisi mielenkiintoista tehdä tutkimusta opiskelijanäkökulmasta; luotaisiin narratiiveja oppimisprosessista kuvamaan oppimisen erilaisia polkuja, kuten vaikeuksien ja onnistumisten kautta etenemistä sekä opintojen etenemistä nopeasti tai hitaasti (Kepanen 2018, 149).

Tutkimuksen rajoitukset: Aineiston tulkinta on aina henkilökohtainen, puolueellinen ja dynaaminen. Lähestymistapa sopii moniselitteisyyttä ja epäselvyyttä sietävälle tutkijalle (Kepanen 2018, 139). Avoimeksi jäävät kysymykset siitä, mitä osaamisperusteinen opetus vaatii opettajilta ja miten osaamisperusteisuus saadaan osaksi elinikäistä oppimista, varhaiskasvatuksesta aikuisten täydennyskoulutukseen (Kepanen 2018, tiivistelmä).¹⁶²⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Oulun ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laajala 2015.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kämäräinen: Tiedonkäytön ilmiöitä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä: aineistolähtöinen tarkastelu ja käsitteellinen mallinnus

tekijä	Kämäräinen, Juha	julkaisuvuosi	2018
nimeke	Tiedonkäytön ilmiöitä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä: aineistolähtöinen tarkastelu ja käsitteellinen mallinnus		
yliopisto	Oulu	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	humanistinen tiedekunta, informaatiotutkimus		
YSO-asiasanat	opinnäytteet, opiskelijat, tiedonhankinta, tieto, käyttö, systeemiajattelu		
muut hakusanat	systems thinking, knowledge use, information use, bachelor theses, tiedonkäyttö, opinnäytetyöt		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa uutta, perusteltua käsitteellistä jäsenystä eli teoriaa ja sitä konkretisoivaa ja soveltamista tukevaa mallia tiedonkäytöstä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä. Tutkimustehtävänä on "käsitteellistä tiedonkäytön ilmiöitä ammattikorkeakoulun opinnäytetyötoiminnassa sekä koota käsitteellistämisen tulokset hyödyntämiskelpoiseksi malliksi".¹⁶²¹ Ennen tutkimustehtävän asettamista tekijä tarkastelee valintoja mm. tutkimusongelman, tutkimuskysymyksen ja tutkimustehtävän käsitteiden välillä (Kämäräinen 2018, 22).

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, monitapaustutkimus, aineistolähtöisyys, grounded theory, siirtoanalyysi¹⁶²², kirjallisuuskatsaus.

Aineisto(t): Opinnäytetöitä (N=23) useista ammattikorkeakouluista, joita ei nimetä. Myös opinnäytetyöt käsitellään anonyymeina. Mukana on perustutkinnon opinnäytteiden lisäksi ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytteitä ja ammatillisen opettajankoulutuksen hanketöitä. Tutkijan pyynnöstä pidetyt päi-

¹⁶²⁰ Tutkimuksen tuloksia on perusteltu tutkijan preferensseillä. Viittaus: Lieblich, A., Tuval-Mashiach, R. & Zilber, T. 1998. Narrative research. Reading, analysis and interpretation. Applied Social Research Methods Series Vol 47. Thousand Oaks, CA: Sage: 10.

¹⁶²¹ Luku 1.3. (Kämäräinen 2018, 25-26).

¹⁶²² Siirtoanalyysi on systeemis-funktionaalisen kielitieteen viitekehityksessä sovellettu lähestymistapa tekstijaksojen ja niiden tehtävien tunnistamiseksi. Tässä tutkimuksessa sitä sovelletaan tiedonkäytön tapausten ja ilmiöiden rajaamiseen opinnäytetyöteksteistä. Ks. lukua 6.4.

väkirjat (N=2) ja sekä tutkimuksesta riippumattomat blogit (N=2) ja näihin liittyvät opinnäytetyöt muodostavat yhden kuudesta aineistoryhmästä eli nelikosta¹⁶²³.

Viitekehykset: opinnäytetyöt, tiedonkäyttö, tiedonhankinta, tiedonlähteet, tiedonkäytön ilmiöt¹⁶²⁴, teorian ja käytännön suhteet, systeemiajattelu, systeemanalyysi, systeemityypit, systeemis-funktionaalinen kielikäsitteily, funktionaalinen kielikäsitteily, koloniat, informaatiokoloniat¹⁶²⁵, merkitykset, semantiikka, strukturalistinen semantiikka, semiotiikka, aktanttimalli, kolmikanta.

Keskeiset tulokset: Aineistosta on tunnistettu tiedonkäytön ilmiöitä, jotka on jaoteltu taustaoletuksiltaan tiukkarajaisia järjestelmiä tavoitteleviin, kunkin opinnäytetyötilanteen ainutkertaisuutta korostaviin sekä informaatiokäytäntöihin liittymisen dynamiikkaa hyödyntäviin. Tutkimustehtävä avautuu näin kolmeksi ulottuvuudeksi: 1. rakenteisuus tarkastelee, millaisia osia ja toiminnan struktuureja ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä laadittaessa kohdataan ja käytetään, 2. tilanteisuus tarkastelee opinnäytetyön tekemisen kokemusta ja sen ilmaisemista, 3. jäsenyys tarkastelee opinnäytetyön asettumista osalliseksi perinteistä ja käytännöistä, erityisesti osallisuutta tiedonkäytön käytännöissä.

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyötoiminta hahmottuu kolmena osajärjestelmänä, joilla on erilaiset olemassaolon tavat ja toiminnan dynamiikat: 1. *Opinnäytetyön tekeminen* on osallisille, erityisesti tekijälle, sellaisenaan koskaan toistumaton, tässä mielessä ainutkertainen ja merkityksellinen elämäntapahtuma. Opinnäytetyö raportoidaan kuitenkin erityisesti sen kohteen, tavoitteen ja saavutettujen positiivisten tulosten näkökulmasta. Tekijän kokemusten käsittelylle, kohdatuille ongelmille ja opinnäytetyön tulosten käytölle omistetaan niukasti huomiota. 2. *Opinnäytetyön teettäminen* on ammattikorkeakoululle ulkoa ohjattua toimintaa, jolla on jatkuvan, omia perusteitaan julkisesti kyseenalaistamattoman rutiinikoneen luonne. Tämä osajärjestelmä tuottaa määrällistä aineistoa hyväksytyistä opinnäytetöistä. Opinnäytetöiden sisällöt sekä niihin sisältyvä tai niiden tuottama kokemus, oppima ja tieto ovat tälle osajärjestelmälle merkityksellisiä. 3. *Opinnäytetyön tukeminen* on projektinomaista interventionistista toimintaa, jonka toimijoiksi aiempi tutkimus on kolmikantamallin¹⁶²⁶ mukaisesti ja ohjaamana tunnistanut enimmäkseen vain ohjaajan ja mahdollisen toimeksiantajan edustajan.

Keskeinen osa tuloksia on tiedonkäytön tasomalli.¹⁶²⁷ Malli on luotu yhdistämällä aineistosta tehdyt havainnot strukturalistiseen merkityksen jäsenyykseen ja teoriaan kolmesta systeemityypistä.¹⁶²⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Opinnäytetyöhön liittyvästä tiedonkäytöstä voidaan tunnistaa neljä systeemisiltä, tiedon ja prosessin luonteeseen viittaavilta oletuksiltaan erilaista orientaatiota.¹⁶²⁹ Tuloksia voidaan soveltaa opinnäytetöiden ohjauksessa ja muutettavat muuttaen hanketöinnassa. Tutkimuksessa tunnistetaan opinnäytetöiden lähteiden moninaisuus ja siitä seuraavat ohjaustarpeet sekä ehdotetaan kehitettäväksi lähdemerkintöjen laatimista pedagogisesti ja teknisesti tukeva

¹⁶²³ Opinnäytetöistä yksi kuuluu kahteen aineistoryhmään, joten N=23 (Kämäräinen 2018, 127, 134).

¹⁶²⁴ Tiedonkäytön ilmiö tarkoittaa aineistosta tunnistettavaa tutkimuksen ja kehittämistyön käsitteellistä kohdetta, kuten menettelytapaa tai ongelmaa. Tiedonkäytön ilmiöissä esimerkiksi opinnäytetyötä edistetään (kuten laajennetaan tekstiä tai kehitellään argumenttia) eksplisiittisesti hyödyntämällä tiedonlähteitä tai vaihtoehtoisesti edistetään em. kohdetta ilman merkkejä ulkopuolisten lähteiden käytöstä. (Kämäräinen 2018, 12.)

¹⁶²⁵ Informaatiokolonian käsitteestä ja koloniatyyppisistä systeemeistä ks. luku 2.4 sekä Porra J 1999: Colonial systems. Information Systems Research 10(1): 38–69.

¹⁶²⁶ Kolmikantamalli tunnistaa opinnäytetyön toimijoiksi tekijän, ohjaajan (tai ammattikorkeakoulun) ja ulkopuolisen tilaajan. Kolmikantamallin esittely ja merkityksen tarkastelu: Kämäräinen 2018, 87-90. Mallin arkkitehtuuri ja kyseenalaistamaton soveltaminen ovat tehneet vaikeaksi tunnistaa sen ulkopuolista, opinnäytetyön tekijään, ohjaajaan ja tilaajaan paikantumatonta, toimijuutta.

¹⁶²⁷ Tiedonkäytön tasomallin rakennetta ja kehitystä tarkastellaan luvussa 13, merkitystä ja käyttömahdollisuuksia luvussa 14.

¹⁶²⁸ Systeemityyppien teoriaa (engl. colonial systems ja information colonies) esitellään luvussa 6.3.

¹⁶²⁹ Orientaatiot ovat: 1. prosessin tunnettuutta ja osien kokonaisuuteen liittämistä korostava ”kone”, 2. kokemuksen ainutkertaisuuden korostuminen, 3. kannanotot eri traditioihin ja käytäntöihin sekä 4. ”kevyt” jäsenyys, jossa opinnäytetyön keskeinen rakenne on SWOT-analyysin tai Johari-ikkunan kaltainen varsin yleiskäyttöinen heuristiikka.

apuväline.¹⁶³⁰

Tutkimuksen rajoitukset: Teoriaa luovassa tutkimuksessa validiteetin arviointi ja ongelmalähteiden tunnistaminen tulee nähdä jatkuvana tutkimuksen elementtien ja tutkijan vuorovaikutuksena eikä jälkikäteenä varmistustoimenpiteenä, jollaiseksi se voi ulkokohtaisesti käsitettynä päätyä.¹⁶³¹ Grounded theory -otteen tarkastelussa validiteetti purkautuu ainakin seuraaviin neljään ulottuvuuteen:¹⁶³² 1. tutkimuksessa luodun teorian tai mallin sopivuus tutkimuksen tarkastelemaan tilanteisiin (*fit*), 2. teorian välilunne: tutkimuksen tulee tarjota kohteen dynamiikan ymmärtämisen ja sen parissa toimimisen välineitä (*work*), 3. mallin fokukset ja relevanssi: teorian tai mallin tulee kohdistua olennaisiin ilmiöihin kohdealueella (*relevance*), 4. korjattavuus: mallia tulee voida korjata uusien aineistojen tarkastelun (tai aiemman aineiston uudelleentulkinnan) tulosten mukaan (*modifiability*). Laadullisen monitapaustutkimuksen keskeisiä elementtejä ja tulosten käytön edellytyksiä tarkastellaan luvussa 3 (Kämäräinen 2018, 65-75).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Laurea.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa 2005, Heinonen, Jarmo 2006, Herranen, Jatta 2003, Hyrkkänen, Ursula 2007, Julkunen, Jorma 2002, Kalima, Riitta 2011, Kettunen, Juha 2009, Kilpiäinen, Seppo 2003, Laajala, Tiina 2015, Lahtinen, Johanna 2016, Leinonen, Rauni 2012, Mäki, Kimmo 2012, Pekola, Elias 2014, Rissanen, Riitta 2003, Seppälä, Hannele 2013, Sevón, Kerstin 2007, Toikka, Mirja 2002, Vuorijärvi, Aino 2013.

Saadut viittaukset: ei ole.

2019

Hero, Laura-Maija

Kallioniemi, Marja

Keinänen, Meiju

Kinnari-Korpela, Hanna

Kuoppala, Eeva

Nisula, Karoliina

Töytäri, Aija

Hero: Learning to develop innovations : individual competence, multidisciplinary activity systems and student experience

tekijä	Hero, Laura-Maija	julkaisuvuosi	2019
nimeke	Learning to develop innovations : individual competence, multidisciplinary activity systems and student experience		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteellinen tiedekunta, kasvatustiede		
YSO-asiasanat	korkea-asteen koulutus, innovaatiot, monialaisuus, toimintajärjestelmät, oppimiskokemukset, projektioppiminen		
muut hakusanat			

¹⁶³⁰ Väline perustuu olennaisesti esitutkimuksen havaintoihin ja esitellään sen yhteydessä luvussa 8.3.

¹⁶³¹ Pauwels P & Matthyssens P 2004: The Architecture of multiple case study research in international business. Teoksessa: Marschan-Piekkari R & Welch C (toim.) Handbook of qualitative research methods for international business. Cheltenham, UK; Northampton (Ma), USA, Edward Elgar: 125–143.

¹⁶³² Lomborg K & Kirkevold M 2003: Truth and validity in grounded theory – a reconsidered realist interpretation of the criteria: fit, work, relevance and modifiability. Nursing Philosophy 4(3): 189–200.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus käsittelee innovaatioiden kehittämisen oppimista ammattikorkeakoulussa.¹⁶³³ Pääkysymys: Mitkä tekijät ovat relevantteja innovaatioiden kehittämisen oppimisessa yhteistyössä koulutuksen ja työelämän kesken? Alakysymys 1: Mitä ovat viimeaikaisessa empiirisessä tutkimuksessa tunnistetut yksilön innovaatiokompetenssiin liittyvät tekijät? Alakysymys 2: Millaiset monialaiset pedagogiset toimintajärjestelmät tukevat innovaatiokompetenssien kehitystä opettajien mukaan? Alakysymys 3: Miten ammatillisen korkeakoulutuksen opiskelijat kokevat oppimisensa monialaisissa innovaatioprojekteissa? (Hero 2019, 49.) Kysymyksiä on edelleen tarkennettu väitöskirjan alatutkimuksissa.

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, systemaattinen kirjallisuuskatsaus¹⁶³⁴, semanttinen analyysi, toimintajärjestelmien analyysi, activity systems analysis (ASA)¹⁶³⁵, fenomenografia¹⁶³⁶, triangulaatio (myös tutkijatriangulaatio).

Aineisto(t): kirjallisuus, opiskelijoiden päiväkirjat, opetuksen ja hankkeiden suunnittelukokousten videot. ¹⁶³⁷

Viitekehukset: innovaatiot, toimintajärjestelmät¹⁶³⁸, ristiriidat, ekspansiivinen oppiminen¹⁶³⁹, opiskelijat, opettajat, pedagogiikka.¹⁶⁴⁰

Keskeiset tulokset: Yhteistoiminnallisissa innovaatioiden kehittämisprosesseissa tarvitaan joustavuutta, saavutusorientaatiota, motivaatiota ja sitoutumista, hyvää itsetuntoa, itsehallintaa, tulevaisuusorientaatiota, luovan ajattelun taitoja, sosiaalisia taitoja, projektinhallintataitoja, sisältöosaamista ja valmistamisen taitoja. Opettajien toteuttamaan yhteiskehittelyyn liittyy jännitteitä oppivan subjektin ja yhteisön määrittelyssä. Tarvitaan tehtäviin, työtapoihin, arviointiin, työelämän haasteisiin liittyvää tavoitteiden muotoilua.¹⁶⁴¹

Opiskelijat ymmärtävät oppimiskokemuksensa monialaisessa innovaatioprojektissa liittyen ratkaistavissa oleviin konflikteihin ja epätavallisiin tilanteisiin sisäistäessään omaa toimijuuttaan ja innovaatioprosessin vaiheita. Opiskelijat nimesivät oppimistuloksiksi mm. sisältöosaamiseen, henkilökohtaisten ominaisuuksien kehittymiseen, sosiaaliin taitoihin sekä käsiillä tekemiseen, testaamiseen ja innovaation implementointiin liittyviä taitoja. Väitöskirjan johtopäätöksinä esitetään osatutkimusten pohjalta innovaatioiden kehittämisen oppimiseen liittyviä muuttujia sekä pedagogisen innovaatioprosessin teoreettinen malli.

¹⁶³³ Tutkimuksen tavoitteet taulukkomuodossa: Hero 2019, 49.

¹⁶³⁴ Hero 2019, 56.

¹⁶³⁵ Hero 2019, 57.

¹⁶³⁶ "Phenomenography is an empirical research tradition that has been designed in an educational context to answer questions about learning, and it has been applied mainly in educational research. In phenomenographic research, the researcher chooses to study how people experience a given phenomenon. It does not study a phenomenon *an sich*." (Hero 2019, 59.)

¹⁶³⁷ Aineistoista ja niiden hankinnasta alaluku 5.2 (Hero 2019, 60-62).

¹⁶³⁸ Kaaviomuotoinen toimintajärjestelmän esitys *Innovation tournament activity*: Hero 2019, 72. Innovation tournaments -työskentelytavasta ks. mts., 23 sekä osatutkimus II: Hero, L. -M. (2017) Innovation tournament as an activity system to promote the development of innovation competence. *Journal of Professional and Vocational Education*, 19(4), 8–31.

¹⁶³⁹ Termiä *ekspansiivinen oppiminen* (expansive learning) ei käytetä pääjulkaisun tekstissä lähdeluetteloa lukuunottamatta. Lähin vastine on "toimintajärjestelmien analyysi" activity systems analysis (ASA).

¹⁶⁴⁰ Pedagogiikka määritellään tässä tutkimuksessa ihmisen kehitykseen kohdistuvaksi tarkoitukselliseksi kulttuuriseksi interventiksi, johon vaikuttavat sen yhteiskunnan ja yhteisön arvot ja historia, missä interventio tapahtuu. Viittaus mm. Alexander, R. (2008). *Culture, dialogue and learning: Notes on an emerging pedagogy*. Teoksessa N. Mercer & S. Hodgkinson (toim.), *Exploring talk in school: Inspired by the work of Douglas Barnes* (s. 91–115). London: SAGE. (Hero 2019, 47).

¹⁶⁴¹ Hero 2019, tiivistelmä.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Pedagoginen innovaatioprosessi voi edistää pidemmälle vietyjen tuotosten kehittämistä ja implementointia sekä tarjoaa läpinäkyvyyttä prosessin eri vaiheissa. Monialainen innovaatiojärjestelmä voi tukea innovaatio-oppimista, jos se mahdollistaa ristiriitatilanteiden syntymistä, opiskelijoille uusia verkostoja sekä tilaisuuksia tunnistaa kompetensseja. Tiimien rakentaminen monialaisiksi mahdollistaa toisiaan täydentävän osaamisen ja oman asiantuntijuuden tunnistamista. Opettajien tulisi mm. edistää innovaatioprosessin syvää ymmärtämistä, monitoroida ja helpottaa motivaatiota uhkaavaa ristiriitaa, tarjota arvioinnin työkaluja.

Tutkimuksen rajoitukset: Menetelmät valittiin kuhunkin osatutkimukseen erikseen sen varmistamiseksi, että ne soveltuvat asettuun tutkimuskysymykseen, mutta siten, että ne täydensivät toisiaan tuottaen näkymiä tutkimuksen pääkysymykseen (Hero 2019, 60).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Metropolia-ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kallioniemi: Teknologiatuetun yhteisöllisen opetuksen organisointi

tekijä	Kallioniemi, Marja	julkaisuvuosi	2019
nimeke	Teknologiatuetun yhteisöllisen opetuksen organisointi		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Informaatioteknologian tiedekunta		
YSO-asiasanat	ongelmalähtöinen oppiminen, yhteisöllinen oppiminen, sulautuva opetus, verkko-opetus, korkeakoulupedagogiikka		
muut hakusanat	Problem-based learning LCSH		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tavoitteena on lisätä ymmärrystä ja tietämystä opetussuunnitelman ja oppimisympäristön uudistamisprosessista, jossa kehittämistyön lähtökohtana ovat olleet valmistuvien opiskelijoiden, tulevaisuuden ammattilaisten, ennakoitujen osaamisvaatimukset tulevaisuuden työelämän haasteissa. Tutkimuskysymykset: 1. Miten ongelmaperustaisen oppimisen tutoriaalityöskentelyn toteuttaminen PC-verkkoneuvotteluohjelmistoja hyödyntäen samanaikaisena (synkronisena) vaikuttaa opiskelijoiden kokemaan vuorovaikutukseen?, 2. Voivatko opiskelijat PC-videoneuvotteluohjelmistojen välityksellä pidetyissä synkronisissa online-PBL-tutoriaali-istunnoissa saavuttaa kokemuksen opiskelijan taitojen sekä haasteiden tasapainosta ja vuorovaikutuksen sujuvuudesta suhteessa käytettyyn teknologiaan?, 3. Mitkä asiat vaikuttavat opiskelijoiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin hyödynnettäessä ongelmaperustaisessa oppimisessa tutoriaalityöskentelyä PC-videoneuvotteluohjelmistoilla samanaikaisena (synkronisena)?, 4. Mitä yhteisöllisessä teknologiatuetussa opetuksessa opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin toteutumisen vaatii ohjauksen eri tasoilta erityisesti strategiselta ohjaukselta?¹⁶⁴²

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, tilastollinen analyysi, tapaustutkimus¹⁶⁴³, toimintatutkimus¹⁶⁴⁴, kyselytutkimus¹⁶⁴⁵, mixed methods¹⁶⁴⁶, triangulaatio, aineistolähtöinen tutkimus¹⁶⁴⁷, sisällönanalyysi, induktiivinen sisällönanalyysi.

¹⁶⁴² Kallioniemi 2019, 51.

¹⁶⁴³ Luku 2.5 (Kallioniemi 2019, 54-55).

¹⁶⁴⁴ ”Skandinavian maissa puhutaan monesti tapaustutkimuksen metodologisena synonyymina toimintatutkimuksesta” (Kallioniemi 2019, 54). Viittaus: Syrjälä L & Numminen M 1988. Tapaustutkimus kasvatustieteessä. Oulun yliopiston kasvatustieteellisen tiedekunnan tutkimuksia 51/1988. Oulu: Oulun yliopiston monistus- ja kuvakeskus.

¹⁶⁴⁵ Kallioniemi 2019, 88-103.

¹⁶⁴⁶ Kallioniemi 2019, 60. Viittaukset: Creswell JW 2003. Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Creswell JW & Plano Clark VL 2011. Designing and conducting mixed methods research.

¹⁶⁴⁷ Kallioniemi 2019, 61.

Aineisto(t): I tutkimusvaihe: opiskelijoiden (N=32) tuottamat blogiaineistot (Kallioniemi 2019, 64), II tutkimusvaihe: kyselyaineistot (N=32).¹⁶⁴⁸

Viitekehykset: ongelmaperustainen oppiminen, PBL, pedagoginen menetelmä¹⁶⁴⁹, kokemuksellinen oppiminen, teorian ja käytännön suhteet¹⁶⁵⁰, tiedon rakentaminen, interaktioluokituksen teoria, strategiat, informaatiolukutaito¹⁶⁵¹, epistemologia, pragmatistinen epistemologia¹⁶⁵²

Keskeiset tulokset: "[K]oulutusorganisaation kokonaisstrategian tulisi sitouttaa kaikki osapuolet vastuullisina tavoitteeseen aikaansaada 'opiskelun imu', kokemus, jolla on positiivisia vaikutuksia opiskelijan hyvinvointiin, innovatiivisuuteen, motivaatioon, tarmokkuuteen, omistautumiseen, uppoutumiseen ja samalla myönteinen yhteys opiskeluun sitoutumiseen" (Kallioniemi 2019, 147).¹⁶⁵³

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimuksen kohteeksi esitetään "tutkimus- ja kehittämissaamisen kehityksen onnistumista tiedonhaun- ja käyttötaitojen ja tutkitun tiedon käyttämisen osalta".¹⁶⁵⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Määrällisen tutkimuksen aineiston pieni koko (N=32) rajoitti tilastollista analyysia.¹⁶⁵⁵

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Alanko-Turunen, Merja 2005, Frilander-Paavilainen 2005, Kullaslahti, Jaana 2011, Leskelä, Jori 2005, Mällinen, Sisko 2007, Puusa, Anu 2007, Toikka, Mirja 2002.

Saadut viittaukset: ei ole.

Keinänen: Educating innovative professionals: a case study on researching students' innovation competences in one Finnish university of applied sciences

tekijä	Keinänen, Meiju	julkaisu vuosi	2019
nimeke	Educating innovative professionals: a case study on researching students' innovation competences in one Finnish university of applied sciences		
yliopisto	Turku	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	kasvatustieteen tiedekunta, kasvatustieteen laitos		
YSO-asiasanat	opiskelijat, korkeakoulut, innovatiivisuus, osaaminen, arviointi, oppimisympäristö, korkeakoulupedagogiikka, korkeakouluopetus, innovaatiot		
muut hakusanat			

¹⁶⁴⁸ Aineiston keruumenetelmiä tarkastellaan luvuissa 3.1.1. (Kallioniemi 2019, 64) ja 3.2.1. (mts., 88).

¹⁶⁴⁹ "Pedagoginen menetelmä on opetuksen toteuttamis- tai työtapana, jolla edistetään oppijan oppimista" (Kallioniemi 2019, 83).

¹⁶⁵⁰ "Yhteistä eri asiantuntijuuden määrittelyille on Eteläpellon (1997) mukaan se, että asiantuntijuus syntyy teoreettisen tiedon, käytännön tiedon sekä metakognitiivisen tietämyksen vuorovaikutuksen tuloksena" (Kallioniemi 2019, 48). Viittaus: Eteläpelto, A. 1997. *Asiantuntijuuden muuttuvat määritykset*. Teoksessa J. Kirjonen, P. Remes & A. Eteläpelto (toim.) *Muuttuva asiantuntijuus*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston koulutuksen tutkimuslaitos, ei sivunumeroa.

¹⁶⁵¹ Informaatiolukutaidon osa-alueiden integrointi opetukseen ja informaattikko toimijana (Kallioniemi 2019, 135).

¹⁶⁵² "[M]enetelmien yhdistämisen taustalla on pragmatistinen epistemologinen ajattelu" (Kallioniemi 2019, 147).

¹⁶⁵³ Viittaukset: Schaufeli ym. 2001 (ei löydy lähdeluettelosta). Lähin vastine: Schaufeli, W., Martinez, I., Pinto, A., Salanova, M. & Bakker, A. 2002. Burnout and engagement in university students: A cross-national study. *Journal of CrossCultural Psychology* 33, 464–481. Salmela-Aro 2009. Opiskelu-uupumusmittari SBI-9 yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoille. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tutkimuksia 46. Helsinki: Kehitys Oy. Salmela-Aro 2011. Opiskelu-uupumus ja -into. Teoksessa Kunttu, K., Komulainen, A., Makkonen, K. & Pynnönen, P. (toim.) *Opiskeluterveys*. Porvoo: Bookwell Oy, 43–46. Jää epäselväksi, mikä on lähteiden osuus em. yhteenvedon kokonaisuudessa.

¹⁶⁵⁴ Kallioniemi 2019, 135.

¹⁶⁵⁵ Kallioniemi 2019, 89.

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on esitellä arviointityökaluja opiskelijoiden innovaatiokompetenssien mittaamiseen, testata ja arvioida niitä käytännössä sekä tutkia opiskelijoiden innovaatiokompetensseja innovatiivisissa oppimisympäristöissä opintojakso- ja tutkintotasolla.¹⁶⁵⁶

Tutkimuskysymykset: 1. Mitä innovaatiokompetenssit ovat ja miten niitä voidaan korkeakoulutuksessa mitata?, 2. Miten opiskelijoiden innovaatiokompetensseja mittaamaan kehitetty instrumentti toimii autenttisissa pedagogisissa käytännöissä opiskelijoiden näkökulmasta?, 3. Tukevatko innovatiiviset, korkeakoulun ja yrityksen yhteistyöhön perustuvat oppimisympäristöt opiskelijoiden innovaatiokompetenssien kehitystä?, 4. Millaisia yksilöllisiä ja ympäristötekijöitä liittyy innovaatiokompetenssien oppimiseen?, 5. Onko eroja opiskelijoiden innovaatiokompetensseissa ja heidän oppimiskokemuksessaan erilaisten innovaatiopedagogiikan mukaan rakennettujen oppimisympäristöjen elementtien suhteen?¹⁶⁵⁷

Tutkimusmenetelmä(t): monimenetelmäisyys, tapaustutkimus, haastattelututkimus, kyselytutkimus, ryhmähaastattelu, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, triangulaatio.

Aineisto(t): Osatutkimusten (4) osallistujamäärät: I aiemman mallin toimivuustutkimus (N=495), II uutta työkalua tarkasteleva, ryhmähaastatteluihin perustuva tutkimus (N=30), III tutkimus, jossa kohteena opiskelijoiden käsitykset innovaatiokompetenssien oppimisesta (N=77), IV innovaatiokompetenssit ja niiden yhteys opiskelukokemuksiin (N=236).

Viitekehukset: opiskelijat, innovaatiot, teorian ja käytännön suhteet¹⁶⁵⁸, kompetenssit, tietokäsitykset¹⁶⁵⁹, työelämän muutokset, innovaatiokompetenssit¹⁶⁶⁰, mittarit, pedagogiikka, innovaatiopedagogiikka¹⁶⁶¹, oppimisympäristöt, innovatiiviset oppimisympäristöt¹⁶⁶², opetussuunnitelmat, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminta, käsitysten tutkimus.

Keskeiset tulokset: Innovaatiokompetensseja voidaan arvioida, oppia ja tukea korkeakouluympäristössä. Opiskelijan motivaatio, oppimisen tärkeys ja ilmapiiri opintojaksolla ovat yhteydessä oppimiseen, demografiset tekijät eivät.¹⁶⁶³ Aktivoivat oppimis- ja opeustusmenetelmät, monialaiset oppimisympäristöt, työelämä lähtöisyys, TKI-integraatio, joustava opetussuunnitelma, yrittäjäisyys ja kansainvälisyys ovat yhteydessä innovaatiokompetensseihin.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Korkeakoululaitoksilla on tärkeä rooli innovatiivisten ammattilaisten kouluttamisessa, mutta erityistä huomiota tulee kiinnittää innovatiivisten oppimisympäristöjen kehittämiseen. Jatkotutkimuksiin tarvitaan laajempaa dataa ja mixed methods -lähestymistapaa tulosten uskottavuuden (credibility) ja siirrettävyyden (transferability) lisäämiseksi. Tarkasteltavia toimijoita voisivat olla myös ohjaajat ja vertaiset ja vastaajien lukumääriä voisi kasvattaa. Tulevissa tutkimuksissa tulisi harkita

¹⁶⁵⁶ Tutkimuksen tavoitteet kaaviomuodossa: Keinänen 2019, 55.

¹⁶⁵⁷ Keinänen 2019, 55-56.

¹⁶⁵⁸ "[T]he very mission of a university of applied sciences is pragmatic, i.e. to merge theory and practice" (Keinänen 2019, 42).

¹⁶⁵⁹ "Effective teaching in this new paradigm requires a shift from teaching basic to applied skills, from teaching facts and principles to investigate questions and problematizing, from mere theory to practice applying the relevant theory or theories, and from working with a fixed or set curriculum to working on authentic real-life projects" (Keinänen 2019, 34).

¹⁶⁶⁰ Innovaatiokompetenssit kuuluvat geneerisiin taitoihin tai kompetensseihin ja jakautuvat viiteen ulottuvuuteen: luovuuteen, kriittiseen ajatteluun, aloitekykyyn (initiative), ryhmätyöhön ja verkostoitumiseen. (Alaluku 2.2.3. Keinänen 2019, 30-32.) Innovaatiokompetenssien määrittelyä kaaviomuodossa: mts. 32.

¹⁶⁶¹ Innovaatiopedagogiikka viittaa tapaan uudistaa korkeakouluopetusta integroimalla innovaatiokompetenssit opetussuunnitelmaan opintojen alusta saakka ja korostaa opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua innovaatioiden luomiseen. Suomessa sitä käytti tutkimusaikana yksi oppilaitos. Lähestymistavan asemaa ja teoreettista perustaa tarkastellaan alaluvussa 2.4.1 (Keinänen 2019, 40-46).

¹⁶⁶² Tutkimuksessa tarkastellaan innovatiivisten oppimisympäristöjen malleja (Keinänen 2019, 97). Käsitettä *innovaatiivinen oppimisympäristö* ei määritellä väitöskirjan yhteenveto-osassa (tämä katsaus ei kata osajulkaisujen tekstejä).

¹⁶⁶³ Sukupuoli, opintovuosi, työkokemus tai opintojakso eivät ole yhteydessä innovaatiokompetenssien oppimiseen (Keinänen 2019, tiivistelmä).

vertailuryhmän käyttöä sekä kohdistaa huomiota pitempiäaikaisiin vaikutuksiin. (Keinänen 2019, 100-101.)

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimus on toteutettu tapaustutkimuksena yhdessä ammattikorkeakoulussa, joten tulosten yleistämiseen liittyy rajoituksia. Tutkimuksen reliabilitteettia ja validiteettia tarkastellaan alaluvussa 3.4 (Keinänen 2019, 72-76) ja eettisiä kysymyksiä alaluvussa 3.5 (mts. 76-78). Käsitysten tutkimisessa itsearviointin avulla on ongelmana, että koehenkilöt voivat pyrkiä vastaamaan tutkijan odotusten mukaisesti. Toisaalta myös asiantuntija-arvioinnin käyttöön vaihtoehtoisena menetelmänä liittyy ongelmia. (Mts., 100.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuksen ympäristönä ollutta ammattikorkeakoulua ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Raudaskoski, Leena 2000¹⁶⁶⁴.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kinnari-Korpela: Enhancing learning in engineering mathematics education: utilising educational technology and promoting active learning

tekijä	Kinnari-Korpela, Hanna	julkaisuvuosi	2019
nimeke	Enhancing learning in engineering mathematics education: utilising educational technology and promoting active learning		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	matematiikka, opetus, korkeakouluopetus, opetusmenetelmät, opetusteknologia, oppiminen		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Korkeakoulutuksen taloudellisten resurssien väheneminen ei saisi vaikuttaa oppimistuloksiin. Käytettävissä ei ole tarpeeksi resursseja opettaa perinteisesti kaikkea välttämätöntä sisältöä. Näin ollen tarvitaan pedagogista muutosta. Koulutusteknologialla on tärkeä osuus sulautuvan oppimisen (blended learning) toteutuksessa. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa insinöörimatematiikan opetuksen ja opiskelijoiden aktiivisen oppimisen edistämiseksi ammattikorkeakoulutasolla koulutusteknologian avulla ja etsiä uusia näkökulmia opetuksen suunnitteluun (instructional design).¹⁶⁶⁵

Tutkimuskysymykset: 1. Miten insinöörimatematiikan (engineering mathematics) kurseja voidaan opettaa teknologian avulla, erityisesti lyhyitä videoluentoja ja tietokoneavusteista arviointia hyödyntäen?, 2. Miten teknologia voidaan liittää insinöörimatematiikan kurssien toteutukseen, mukaan lukien kurssien sisällöt ja arviointi?, 3. Miten ammattikorkeakoulun opiskelijat kokevat koulutusteknologian, kuten lyhyiden videoluentojen ja tietokoneavusteisen arvioinnin käytön insinöörimatematiikan oppimisessa ja opetuksessa?, 4. Vaikuttaako koulutusteknologian, kuten lyhyiden videoluentojen ja tietokoneavusteisen arvioinnin käyttö opiskelijoiden oppimistoimintaan insinöörimatematiikan kontekstissa?, 5. Vaikuttaako koulutusteknologian, kuten lyhyiden videoluentojen ja tietokoneavusteisen arvioinnin käyttö opiskelijoiden oppimistuloksiin insinöörimatematiikan kontekstissa?, 6. Soveltuuko Bloomin taksonomia testiosoiden (test items) suunnitteluun opiskelijoiden substanssitietämyksen (subject related knowledge) tunnistamiseksi insinöörimatematiikan kontekstissa?, 7. Vaikuttavatko itseohjautuvuuden alueet (components) kuten sisäinen/ulkoinen motivaatio opiskelijoiden oppimiskokemukseen tai suoriutumiseen insinöörimatematiikan kontekstissa?, 8. Miten insinöörimatematiikan aktiivista oppimista voidaan edistää erityisesti painottaen itseohjautuvaa oppimista?¹⁶⁶⁶

¹⁶⁶⁴ Viitattu nimeke virheellisessä muodossa: "Ammattikorkeakoulun toimintalupaa etsimässä. Toimilupahakemusten sisältöanalyttinen tarkastelu".

¹⁶⁶⁵ Kinnari-Korpela 2019, 16-18.

¹⁶⁶⁶ Kinnari-Korpela 2019, 18-19.

Tutkimusmenetelmä(t): design-tutkimus¹⁶⁶⁷, opetusvideot, videoluennot¹⁶⁶⁸, kyselytutkimus, tilastollinen analyysi¹⁶⁶⁹, sisällönanalyysi¹⁶⁷⁰, online-kyselyt (polls)¹⁶⁷¹, Learning and Study Strategies Inventory (LASSI)¹⁶⁷², Motivated Strategies for Learning Questionnaire¹⁶⁷³, Self-Regulated Learning Interview Scale (SRLIS)¹⁶⁷⁴, triangulaatio¹⁶⁷⁵, alku- ja loppumittaus.

Aineisto(t): Osatutkimus I: esitesti ja jälkitesti propositionaalisen logiikan osaamisesta (N=18). Osatutkimus II: sähköinen kysely tiettyjen kurssien osallistujille (vastaajien N=140). Osatutkimus III: lyhyiden luentovideoiden katseluaktiivisuus (2 koeryhmää yhteensä N=70, kontrolliryhmä N=59). Osatutkimus IV: insinööriamatematiikan oppimisen viitekehysten kehittäminen, kirjallisen ja suullisen palautteen keruu (N=171):¹⁶⁷⁶

Viitekehukset: insinööriopiskelijat, insinöörimatematiikka, tekniikan matematiikka, matematiikan opetus, epistemologia¹⁶⁷⁷, koulutusteknologia, aktiivinen oppiminen¹⁶⁷⁸, itseohjautuvuus, itseohjautuva oppiminen, oppimiskokemukset, oppimiskokemusten mittaaminen¹⁶⁷⁹, Bloomin taksonomia, teorian ja käytännön suhteet¹⁶⁸⁰, Moodle.

Keskeiset tulokset: Osatutkimus I: Tutkimuksessa arvioitiin uudentyyppisten materiaalien soveltuvuutta ja Bloomin taksonomian hyödyntämistä diskreetin matematiikan valinnaisella kurssilla esi- ja jälkitesti-asetelmalla. Sisältönä oli propositionaalinen logiikka. 18 opiskelijaa läpäisi molemmat testit. Opiskelijat suoriutuivat esitestistä jälkitestiä heikommin: jälkitestin toiseksi vaikeimmasta osiosta saatiin korkeampi keskiarvo kuin esitestin helpoimmasta osiosta. Bloomin taksonomian kannalta opiskelijat saavuttivat jälkites-tissä tietämisen ja ymmärtämisen tasot, mutta analyysin taso jäi käytännössä saavuttamatta.¹⁶⁸¹ Kuitenkin, koska opiskelijat olivat aloittelijoita propositionaalisessa logiikassa, tämä on ymmärrettävää ja vastaa kirjallisuudessa esitettyä. Esitestissä opiskelijat eivät osoittaneet ymmärtämisen, soveltamisen tai analyysin tasoista osaamista. Esitestin tulos osoitti vastaajien edellytykset propositionaalisella logiikalla operointiin heikoiksi. Tulos oli odotettu, koska aihepiiriä opetetaan lukiossa ainoastaan valinnaisilla kursseilla.¹⁶⁸²

Osatutkimus II: Tutkimus keskittyi arvioimaan opetusvideoiden käytettävyyttä ja oppimiskokemusta, joten motivaatiotekijöillä oli vain pieni osuus. Sisäisen ja ulkoisen motivaation tarkastelu tuo silti tutkimukseen

---

¹⁶⁶⁷ Luku 3.1. (Kinnari-Korpela 2019., 60-72).

¹⁶⁶⁸ Luku 4.2.2. (Kinnari-Korpela 2019., 85).

¹⁶⁶⁹ "[The] data was analyzed with descriptive statistics, including summaries of sample (percentages), distributions of variables (mean, standard deviation) and cross tabulation" (Kinnari-Korpela 2019, 70).

¹⁶⁷⁰ "summative content analysis approach" (Kinnari-Korpela 2019, 70).

¹⁶⁷¹ Online-kyselyissä (polls) käytettiin Socrative-työkalua (Kinnari-Korpela 2019, 70).

¹⁶⁷² Kinnari-Korpela 2019, 87. Viittaus: Weinstein, Schulte & Palmer 1987. LASSI: Learning and Study Strategies Inventory. Clearwater, FL: H. & H.

¹⁶⁷³ Kinnari-Korpela 2019, 87. Viittaus Pintrich et al. 1991 puuttuu lähdeluettelosta. Lähin vastine: Pintrich 1991. A manual for the use of the Motivated Strategies for Learning Questionnaire (MSLQ).

¹⁶⁷⁴ Kinnari-Korpela 2019, 87. Viittaus Zimmerman & Martinez-Pons 1986 puuttuu lähdeluettelosta. Lähin vastine: Zimmerman, B. J., & Pons, M. M. 1986. Development of a structured interview for assessing student use of self-regulated learning strategies. American educational research journal, 23(4), 614-628.

¹⁶⁷⁵ Laadullisen ja määrällisen lähestymistavan yhdistämiseen viitataan aineistojen sekä reliabiliteetin ja validiteetin tarkastelun yhteydessä; termiä triangulaatio ei käytetä (Kinnari-Korpela 2019, 69, 87, 153).

¹⁶⁷⁶ Kinnari-Korpela 2019, 77, 86, 96, 110.

¹⁶⁷⁷ Luku 2.1 What is knowledge? (Kinnari-Korpela 2019, 28-37).

¹⁶⁷⁸ Aktiivinen oppiminen (active learning) on opiskelijakeskeinen lähestymistapa, jossa opiskelijat ovat vastuussa oppimisprosesseistaan sen sijaan, että passiivisesti vastaanottaisivat informaatiota (Kinnari-Korpela 2019, 17). Viittaus: Prince 2004. Does active learning work? A review of the research. Journal of engineering education, 93(3), 223-231.

¹⁶⁷⁹ Kinnari-Korpela 2019, 87-88. LASSI, SRLIS, MSLQ.

¹⁶⁸⁰ "This research considers instructional design as systematic process that combines theory and practice to develop teaching and learning methods and resources in a consistent way to meet the needs of university of applied sciences (abbreviation UAS) level students" (Kinnari-Korpela 2019, 15).

¹⁶⁸¹ Bloomin taksonomia esittää osaamisen kuutena tasona: 1. tietäminen, 2. ymmärtäminen, 3. soveltaminen, 4. analyysi, 5. synteesi ja 6. arviointi (Kinnari-Korpela 2019, 75-76).

¹⁶⁸² Luku 4.1.2.3. (Kinnari-Korpela 2019, 79-81).

lisäarvoa. Vastaajista 30 % osoitti korkeaa ja 50 % kohtalaista sisäistä motivaatiota. Neljänneksellä oli korkea ja puolella kohtalainen ulkoinen motivaatio. Koostusti n. 13 %:lla oli korkea sisäinen ja ulkoinen motivaatio. Avoimet kysymykset osoittivat motivaatiota lisääviä tekijöitä: 1. runsas luokkaopiskelu- ja harjoitusaika sekä opettajan henkilökohtainen tuki, 2. monenlaiset esimerkit, vaihteittain esitetyt laskuesimerkit, videot ja kotitehtävien malliratkaisut, 3. opetusmenetelmät ja pedagogiikka, 4. hyvä ja mukava opettaja.

Videoiden merkitykseen liittyvissä vastauksissa yleisempiä teemoja olivat: 1. Videoiden toisto- ja pysäytysmahdollisuus, 2. opettajan vaihteittain selostamat ratkaisut, 3. riippumattomuus ajasta ja paikasta, 4. äänen ja videon yhdistelmä. Lyhyet opetusvideot näyttivät lisäävän oppimisprosessin joustavuutta. Toistamismahdollisuus koettiin hyödylliseksi. Liki 50 % opiskelijoista koki videoiden lisänneen heidän motivaatiotaan. ¹⁶⁸³

Osatutkimus III: Tutkimus keskittyi opetusvideoiden katseluun toimintana. Lisäksi tarkasteltiin itseohjautuvan oppimisen elementtejä. Sisältö liittyi differentiaalilaskentaan. 86 % osallistujista katsoi videot joko aktiivisesti tai passiivisesti. Tyydyttävän tai hyvän matematiikan arvosanan (2 tai 3) omaavat opiskelijat olivat aktiivisimpia ja arvosanan 0 tai 5 omaavat olivat passiivisimpia. Opiskelijoiden itseohjautuvuuden tukemiseksi he voivat kartoittaa osaamistaan Bloomin taksonomiaa soveltavalla itsearviointitestillä. 89 % uskoi kykenevänsä arvioimaan tietojaan ja taitojaan, 9 % kykenevänsä tähän osittain ja 2 % ei lainkaan. Avovastauksissa tuli esiin mm. sisältöjen tunteminen, puutteet tiedoissa ja harjoittelun tarve. Lyhyillä opetusvideoilla näyttäisi olevan potentiaalia edistää itsearvioinnin kehittymistä sen tunnistamiseksi, millä alueilla osaaminen riittää ja mitä on vielä harjoitettava. ¹⁶⁸⁴

Osatutkimus IV: Tutkimus kohdistui ammattikorkeakoulun matematiikan oppimisen kehityksen (overall framework for mathematics learning in UAS level) kehittämiseen. Tulokset kehittämisprosessista on jaoteltu opiskelijoiden kokemusten ja aktiivisuuden tarkasteluun.

Opiskelijat kokivat online-ympäristössä tehdyt harjoitukset merkityksellisinä. Useimpien vastaajien (70 %) mielestä tällaiset harjoitukset ovat luotettava keino matemaattisen osaamisen arviointiin. Opiskelijat kokivat hyväksi toimintamallin, jossa teoriamateriaali annettiin opiskelijoille valmistautumista varten ennen luokkaopetusta, missä puolestaan keskityttiin laskuharjoituksiin. Opiskelijoista 1/3 perehtyi materiaaliin aina tai lähes aina, 1/3 joskus ja 1/3 harvoin tai ei lainkaan. 96 % opiskelijoista katsoi mallin kuitenkin toimivaksi.

Opiskeluaktiivisuutta tutkittiin Moodlen login avulla. Noin 87 % tehtävistä oli keskimäärin tehty; osuus oli odotuksia korkeampi. Logista tutkittiin myös Moodlessa käytettyä aikaa. Online-harjoitusten tekotiivisyys koeryhmässä oli kontrolliryhmää tasaisempaa. Aktiivisuushuiput ajoittuivat tehtävien deadlinea edeltävään ajankohtaan. ¹⁶⁸⁵

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa tarkasteltiin etenkin kahta näkökulmaa: mahdollisuuksia kehittää insinörimatematiikan opettamista ja oppimista opetusteknologian avulla ja keinoja edistää opiskelijoiden aktiivista oppimista. Tutkimuksessa tuotettiin ohjeita opetusteknologian hyödyntämiseen, opetuksen järjestämiseen sekä opiskelijoiden aktivointiin samankaltaisissa matematiikan oppimisen konteksteissa. ¹⁶⁸⁶ Vaikka tutkimus käsitti useita iteraatiokierroksia vuosina (2011-2018), jäi kysymyksiä avoimiksi. Tutkimuksessa käytettyjen teknologisten ratkaisujen vaihtoehtoja kannattaa tutkia; GeoGebra-ympäristö on yksi tällainen. Miten opiskelijat kokisivat sillä tehdyt visualisoinnit ja miten niitä voisi hyödyntää? Koulutusteknologian pitemmän ajan vaikutuksia kannattaa myös tutkia. Myös yhtä aikaa eri kursseilla käytetyn koulutusteknologian luomaa kognitiivista kuormitusta (cognitive load) on tutkittava. ¹⁶⁸⁷

Tutkimuksen rajoitukset: Validiteetti ja reliabiliteetti tulkitaan määrällisessä ja laadullisessa tutkimuksessa

¹⁶⁸³ Luku 4.2.3.3. (Kinnari-Korpela 2019, 88-93).

¹⁶⁸⁴ Luku 4.3.2.3. (Kinnari-Korpela 2019, 99-106).

¹⁶⁸⁵ Luku 4.4.2.4. (Kinnari-Korpela 2019, 123-128).

¹⁶⁸⁶ Kinnari-Korpela 2019, tiivistelmä.

¹⁶⁸⁷ Kinnari-Korpela 2019, 154-155.

eri tavoin. Design-tutkimuksessa reliabiliteettia voidaan parantaa toistamalla sama design useampia kertoja.¹⁶⁸⁸ Tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia tarkastelee luku 6.3.¹⁶⁸⁹

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Kuoppala: The cultural event as a test bench of work-based pedagogy in vocational higher education : a study of strategic partnership, commitment, and expansive learning in a regional network

tekijä	Kuoppala, Eeva	julkaisu vuosi	2019
nimeke	The cultural event as a test bench of work-based pedagogy in vocational higher education : a study of strategic partnership, commitment, and expansive learning in a regional network		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta		
YSO-asiasanat	korkea-asteen koulutus, korkeakouluopetus, korkeakouluopiskelu, työelämäyhteydet, työelämä, pedagogiikka, työssäoppiminen, yhteistyö, kumppanuus, kulttuurilaitokset, korkeakoulut, kulttuuritapahtumat, kulttuurituotanto, kehittäminen, ammatillinen koulutus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Miten ammatillisen korkea-asteen koulutuksen (AMK) ja kulttuuriorganisaation välinen strateginen kumppanuus kehittyi kulttuuritapahtuman kehittämisprosessissa?, 2. Miten laajan alueellisen verkoston osallistujien sitoutuminen kulttuuritapahtuman suunnitteluun ja toteuttamiseen ilmeni?, 3. Miten kulttuuritapahtuma testasi ja haastoi ammatillisen korkea-asteen koulutuksen työelämäpedagogisen mallia ja edisti osallistujien ekspansiivista oppimista?¹⁶⁹⁰

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, abduktiivinen analyysi¹⁶⁹¹, ekspansiivinen oppiminen. Analyysiprosessin kuvaus: Kuoppala 2019, 65.

Aineisto(t): Äänitetyt ja litteroidut kokoukset ja haastattelut, kokousmuistiot, projektin asiakirjat.¹⁶⁹²

Viitekehykset: työelämäyhteistyö, WBP (Work-Based Pedagogy)¹⁶⁹³, työelämäpedagoginen malli, teatteri, ekspansiivinen oppiminen, kulttuurihistoriallinen toiminnan teoria (CHAT), toiminnan teoria, ristiriidat, tietoperusta, teorian ja käytännön suhteet¹⁶⁹⁴, Triple Helix¹⁶⁹⁵, sitoutuminen, MMR-tapahtuma (Mikkeli

¹⁶⁸⁸ Kinnari-Korpela 2019, 152. Viittaus: McKenney & Reeves 2013. Conducting educational design research. Routledge.

¹⁶⁸⁹ Kinnari-Korpela 2019, 152-154.

¹⁶⁹⁰ Kuoppala 2019, tiivistelmä.

¹⁶⁹¹ Kuoppala 2019, 59. Viittaukset: Johnson & Christensen 2008. Educational research: Quantitative, Qualitative and Mixed Approaches. Paavola 2004. Abduction through Grammar, Critic and Methodetic. Transactions of the Charles S. Peirce Society: A Quarterly Journal in American Philosophy 40 (2), 245-270.

¹⁶⁹² Luku 6.1. (Kuoppala 2013, 62-65). Aineistojen yhteenveto taulukkomuodossa: mts., 73.

¹⁶⁹³ Luku 1.1. (Kuoppala 2019, 20-22).

¹⁶⁹⁴ "Overcoming the dilemma of school learning and a dichotomy between theory and practice calls for the mastery of WBP [work-based pedagogy] models, in which students teachers, and working-life partners construct the object of activity through relational expertise and expansive learning" (Kuoppala 2019, vi-vii).

¹⁶⁹⁵ Luku 1.2. (Kuoppala 2019, 23-28). Triple Helix viittaa korkeakoulun, elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon yhteistyöhön. Triple Helixiä verrataan käsitteisiin mode 2, innovaatiojärjestelmä ja korkeakoulujen kolmas tehtävä (mts., 24). Viittaukset: Etzkowitz 2003. Innovation in innovation: The Triple Helix of University-Industry-Government Relations. Social Science Information 42 (3), 293-337. Ramstadt 2008. Collaborative knowledge production model in the field of organizational development. Educational Action Research 16 (2), 261-278.

Meets Russia -kulttuuritapahtuma, ks. Kuoppala 2019, tiivistelmä).

Keskeiset tulokset: Kulttuuritapahtuman tuotantoprosessi toimi työelämäpedagogisen mallin testialustana epäselvistä lähtökohdista huolimatta. Työelämäpedagogista mallia tarvittiin käytännön ja teorian suhteen (dikotomian) käsittelyyn. Strategista kumppanuutta tarkasteltiin oppimisprosessina erityisesti ekspansiivisen oppimisen mahdollisuuksien näkökulmasta.¹⁶⁹⁶ Ammattikorkeakoulun ja teatterin strateginen kumppanuus kehittyi neljässä vaiheessa, joita on relevanttia kuvata kriittisten tapahtumien, yhteistyön kohteen sekä kehitysrastiriitojen avulla.¹⁶⁹⁷ Tutkimuksessa kehiteltiin sitoutumisen analysoinnin viitekehystä. Sitoutumisesta tunnistettiin kolme profiilia: kehittäjät (*developers*), toteuttajat (*realisers*) ja luopujat (*leavers*).¹⁶⁹⁸ Prosessin vetäjien tulee kyetä käsittelemään osapuolten motiiveja ja orientaatioita toiminnan kohteen rakentamisessa. Työelämämallien kehittäminen edellyttää, että on olemassa teorian ja käytännön yhdistävä tietoperusta.¹⁶⁹⁹ Tutkimuksen näkökulmien, aineistojen ja tulosten yhteenvetoja taulukkomuodossa: Kuoppala 2013, 73, 155.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ammattikorkeakoulun ja työelämätoimijoiden strateginen kumppanuus on tehokas väline toiminnan kehittämiseen pitkällä aikavälillä, mutta voi vaikuttaa muiden (ei-strategisten) kumppanien sitoutumiseen.¹⁷⁰⁰ Strateginen kumppanuus tarjoaa alustan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalle, pedagogiselle kehittämistyölle ja kaikkien osapuolten oppimiselle. Sillä voidaan saavuttaa tuloksia, jotka eivät olisi osallistujille yksinään mahdollisia.¹⁷⁰¹

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimusta arvioidaan mm. validiteetin ja luottamuksen arvoisuuden (*trustworthiness*) kautta luvussa 11.2. (Kuoppala 2019, 156-162). Oman asemansa tarkasteluun tutkija käyttää refleksiivisyyden käsitettä. Refleksiivisyys sisältää jatkuvan itsearvioinnin tutkijan aseman vaikutuksista osallistujiin ja tutkimuksen tuloksiin. Refleksiivisyyttä kuvataan myös eettisiin tutkimuskäytäntöihin johtavana prosessina. (Mts., 159.) Haastatteluissa ja aineiston analyysissä tutkija pyrki huolellisesti välttämään johdattelua ja oman agendansa edistämistä (mts. 160).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Mikkelin ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Kohtamäki, Vuokko 2009.

Saadut viittaukset: ei ole.

Nisula: Holistic business learning environment : bringing practice and integration to business education

tekijä	Nisula, Karoliina	julkaisuvuosi	2019
nimeke	Holistic business learning environment : bringing practice and integration to business education		
yliopisto	Tampere	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunta, tietojohdaminen		
YSO-asiasanat	opetus, oppiminen, kokemusoppiminen, oppimisympäristö, liiketoiminta, korkeakouluopetus, koulutus, korkea-asteen koulutus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimus tarkastelee sitä, miten kokemuksellinen oppimisympäristö pitäisi rakentaa, jotta se antaa kokonaisvaltaisen liiketoimintanäkökulman ja käytännön harjoituspaikan

¹⁶⁹⁶ Osallistujien oppimisessa tapahtuneet laajennukset (*expansions of learning*) kaaviomuodossa: Kuoppala 2019, 148.

¹⁶⁹⁷ "The phases were: 1. the need for collaboration, 2. the establishment of the strategic partnership, 3. constructing MMR by networking with local organizations, and 4. the consolidation of strategic partnership." (Kuoppala 2019, 138.) [MMR = Mikkelin Meets Russia]

¹⁶⁹⁸ Kuoppala 2019, 141.

¹⁶⁹⁹ Kuoppala 2019, tiivistelmä.

¹⁷⁰⁰ Kuoppala 2019, tiivistelmä.

¹⁷⁰¹ Kuoppala 2019, 150.

tulevaisuuden liiketoimintataitojen hankkimiseksi.¹⁷⁰² Kirjallisuuskatsauksessa ei löydetty aineistoa harjoitusyrityksistä ja tämän havainnon pohjalta tunnistettiin tutkimusaukko.¹⁷⁰³ Tutkimuskysymykset: 1. Miten liiketalouden holistinen oppimisympäristö pitäisi rakentaa?, 2. Miten holistinen oppimisympäristö pitäisi yhdistää opetussuunnitelmaan?, 3. Kun holistinen oppimisympäristö on rakennettu, parantaako se oppimista?, 4. Jos holistinen oppimisympäristö parantaa oppimista, miksi näin on?¹⁷⁰⁴

Tutkimusmenetelmä(t): suunnittelututkimus, design-tutkimus, kyselytutkimus, kirjallisuuskatsaus, koeasetelma, koeryhmä, kontrolliryhmä, vertailuryhmä, esitesti-jälkitesti, yrityssimulaatiot, simulaatiot.

Aineisto(t): Osatutkimusten aineistoja ei esitellä yhteenveto-osassa.

Viitekehykset: oppimisympäristöt, holistinen oppimisympäristö¹⁷⁰⁵, kokemuksellinen oppiminen¹⁷⁰⁶, oppimistyylit¹⁷⁰⁷, pragmatismi¹⁷⁰⁸, harjoitusyritykset, yrityssimulaatiot, toiminnanohjausjärjestelmät, simulaatiot, Business Skills Laboratory (BSL), teorian ja käytännön suhteet¹⁷⁰⁹, tietokäsitykset, kyvykkyydet, kompetenssit¹⁷¹⁰, rajakohteet (boundary objects), mallit, dynaamisten kyvykkyyksien malli (dynamic capabilities framework¹⁷¹¹), Bloomin taksonomia.

Keskeiset tulokset: Tutkimusta varten toiminnanohjausjärjestelmän osaksi rakennettu simuloitu oppimisympäristö tuotti hyviä oppimistuloksia tiedollisen, taidollisen ja tunneperäisen oppimisen alueilla. Se tuki heikosti ja keskitasoisesti suoriutuvien opiskelijoiden pitkäkestoista, tiedollista oppimista perustuen siihen, että liiketoimintasimulaatio toimii yhdistävänä tekijänä eri toimijoiden ja elementtien välillä. Heikommat oppijat hyötyvät oppimisympäristön tarjoamista lukuisista konkreettisista rajakohteista. Harjoitusyritysmalli toimi kokonaisuuden abstraktina jäsenyyksenä, toiminnanohjausjärjestelmä konkretisoi sitä vakiintuneiden lomakkeiden ja prosessien muodossa ja simulaatio satoi rajakohteita yhteen.^{1712, 1713}

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa kehitettiin avoimeen lähdekoodiin perustuvan toiminnanohjausjärjestelmän päälle liiketoimintasimulaatio.¹⁷¹⁴ Toiminnanohjausjärjestelmien pedagoginen käyttö on aiemmin rajoittunut tietojenkäsittelyn koulutusohjelmiin. Järjestelmän prototyyppi on otettu pysyvään käyttöön Tampereen ammattikorkeakoulussa liiketalouden ensimmäisen vuoden opiskelijoilla. Aiemmin on tutkittu objektiivisesti vain vähän sitä, mitä opiskelijat oppivat liiketoimintasimulaatioissa.¹⁷¹⁵ Lisätutkimusta tarvitaan tiedollisen oppimisen (cognitive learning) tasojen sekä muiden Bloomin taksonomian osien kannalta. Oppimista tukeviin ohjaajiin (coaches) ja heidän edustamiinsa ammatillisiin yhteisöihin

¹⁷⁰² Nisula 2019, tiivistelmä.

¹⁷⁰³ Nisula 2019, 38.

¹⁷⁰⁴ Nisula 2019, 48. Kysymysten numerointi bibliografian kokoajan korjaama (kysymyksillä 3 ja 4 sama numero).

¹⁷⁰⁵ "Holistinen oppimisympäristö on kompleksinen representaatio, jota voidaan havaita ja käyttää erilaisissa funktionaalisissa asetelmissa" (Nisula 2019, 48, viittaus: Carlile 2002. A pragmatic view of knowledge and boundaries: boundary objects in new product development. *Organization Science* 13(4), 442-455:451).

¹⁷⁰⁶ Luku 2.3. (Nisula 2019, 25-30).

¹⁷⁰⁷ Kolbin oppimistyylit kaaviomuodossa (Nisula 2019, 29).

¹⁷⁰⁸ Luku 2.1. Pragmatist paradigm (Nisula 2019, 23-24).

¹⁷⁰⁹ "In both learning environments [i.e. experimental and control ones], the students liked teamwork but disliked the uneven workload and free riders. They appreciated combining theory and practice but had challenges in separating which parts of the business operations reflected reality and where they could use their imagination. (Nisula 2019, 95)

¹⁷¹⁰ "Kompetenssit syntyvät subjektiivisista kokemuksista, kun toiminnan tulokset tulevat näkyviksi" (Nisula 2019, 21).

¹⁷¹¹ *The business theory of dynamic capabilities, dynamic capabilities model* (Nisula 2019, 85). Viittaus: Teece 2007. Explicating dynamic capabilities: the nature and microfoundations of (sustainable) enterprise performance. *Strategic management journal*, 28(13), 1319-1350.

¹⁷¹² Nisula 2019, 116. Kaavio: Boundary object in multi-disciplinary teaching (mts.).

¹⁷¹³ Luvut 6 ja 7. Väitöskirjan kokonaisuuteen sisältyviä artikkeleita käsitellään luvussa 5 (Nisula 2019, 54-110).

¹⁷¹⁴ Väitös: *Toiminnanohjausjärjestelmään perustuva liiketoimintasimulaatio tukee erityisesti heikompien opiskelijoiden oppimista* (www.tuni.fi) <https://tinyurl.com/bdec8zcx> Luettu 30.3.2022. Sovelluksesta mm. väitöskirjan luku 5.4.

¹⁷¹⁵ Artikkelit Nisula & Pekkola 2012. ERP-based simulation as a learning environment for SME business. *The International Journal of Management Education* 10 (1): 39-49: 47.

oppimisen edistäjinä on kohdistettava lisätutkimusta. Opiskelijoiden oppimisyhteisöjen toiminta, kuormitus ja muut tiimityön osa-alueet niissä ovat kiinnostava tutkimuskohde.¹⁷¹⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Laadullisen tutkimuksen osalta validiteettia tarkastellaan Maxwellin (1992) esittämien viiden aspektin pohjalta (descriptive validity, interpretive validity, theoretical validity, generalizability, evaluative validity).¹⁷¹⁷ Kirjallisuuskatsauksessa ei löydetty aineistoa harjoitusyrityksistä.¹⁷¹⁸

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tampere University of Applied Sciences, Tampereen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Hyrkkänen, Ursula 2007.

Saadut viittaukset: ei ole.

Töytäri: Näkökulmia ammattikorkeakouluopettajan oppimiseen ja osaamishaasteisiin

tekijä	Töytäri, Aija	julkaisuvuosi	2019
nimeke	Näkökulmia ammattikorkeakouluopettajan oppimiseen ja osaamishaasteisiin		
yliopisto	Jyväskylä	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	liikuntatieteellinen tiedekunta		
YSO-asiasanat	opettajat, digitalisaatio, kokemukset, oppiminen, työelämäyhteydet, osaaminen		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tavoitteena on tutkia ammattikorkeakouluopettajien kokemuksia oppimisestaan, digitaalisuuden hyödyntämisestä työssään sekä työelämäyhteistyön osaamishaasteista suomalaisissa ammattikorkeakouluissa.¹⁷¹⁹ Tutkimuskysymykset: 1. Miten ammattikorkeakouluopettajat kuvaavat omaa oppimistaan?, 2. Onko ammattikorkeakouluopettajien kuvauksissa omasta oppimisestaan eroja eri opettajaryhmien välillä opettajan tehtävän, sukupuolen ja iän perusteella?, 3. Minkälaisia kokemuksia ammattikorkeakouluopettajilla on digitaalisuuden hyödyntämisestä omassa työssään?, 4. Minkälaisia kokemuksia ammattikorkeakouluopettajilla on työelämäyhteistyöstä ja sen edellyttämästä osaamisesta?¹⁷²⁰

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, haastattelututkimus, yksilöhaastattelu, ryhmähaastattelu, temaattinen analyysi¹⁷²¹, kvantifiointi¹⁷²², tilastollinen analyysi, triangulaatio, avovastaukset.

Aineisto(t): Tutkimus sisälsi neljä osatutkimusta. Aineistoa koottiin kaikista Suomen ammattikorkeakouluista.¹⁷²³ I osatutkimus: ammattikorkeakoulun opettajien oma oppiminen. Aineisto koostui kyselyn avovastauksista, joiden pituus enintään 500 merkkiä (N=1028). II osatutkimus: edellisen osatutkimuksen vastaajat luokiteltiin avovastausten analyysin perusteella muodostettuihin kategorioihin (N=1028). III osatutkimus: digitaalisuuden hyödyntäminen opettajan työssä. Kyselytutkimuksen vastaajat FUAS-liittouman¹⁷²⁴ opettajia ja aineistona käytettiin kyselyn avovastauksia kysymykseen ”Miten hyödynnät digitaalisuutta omassa työssäsi?” (N=218). IV osatutkimus: opettajien osaamishaasteet, työelämäyhteistyön mukanaan

¹⁷¹⁶ Nisula 2019, 124, 126, 129 Ks. myös luku 7.6 (mts., 130).

¹⁷¹⁷ Nisula 2019, 127, viittaus: Maxwell 1992. Understanding and validity in qualitative research. Harvard Educational Review, 62(3), 279–301.

¹⁷¹⁸ Nisula 2019, 38.

¹⁷¹⁹ Töytäri 2019, tiivistelmä.

¹⁷²⁰ Töytäri 2019, 39.

¹⁷²¹ Luku 5.1.2. (Töytäri 2019, 44-45).

¹⁷²² Luku 5.1.3. (Töytäri 2019, 45-46).

¹⁷²³ Töytäri 2019, Alkuperäisjulkaisut, ei sivunumeroa.

¹⁷²⁴ FUAS-liittouman muodostivat Hämeen ammattikorkeakoulu, Lahden ammattikorkeakoulu ja Laurea-ammattikorkeakoulu.

tuomat osaamistarpeet ja haasteet. Yksilö- ja ryhmähaastattelut (osallistujia yhteensä N=16)¹⁷²⁵

Viitekehykset: opettajat, kokemukset, oppiminen, oppimiskäsitykset, perinteinen oppimiskäsitys¹⁷²⁶, metataidot¹⁷²⁷, työelämäyhteistyö, osaaminen, työelämäyhteistyöhön liittyvä osaaminen¹⁷²⁸, digitaalisuus¹⁷²⁹, fenomenografia¹⁷³⁰, kategoriat¹⁷³¹, teorian ja käytännön suhteet.¹⁷³²

Keskeiset tulokset: Tulokset esitetään osatutkimuksittain.

Osatutkimus I: Opettajien kuvauksissa oppimisesta oli suuria eroja.¹⁷³³ Kokemukset jäsenyivät neljään kategoriaan: 1. yksilöllinen oppiminen, 2. kollegiaalinen oppiminen, 3. tiimioppiminen ja 4. innovatiivinen kumppanuusoppiminen. Oppimiskuvausten vaihtelua tarkasteltiin toimijan, tiedonkäsittelytavan, reflektion luonteen, oppimistilanteen ja motivaation lähteen ulottuvuuksilla. Esimerkiksi yksilöoppimisessa oppija toimii yksin hankkien tietoa oppimateriaalin ohjaamassa tilanteessa ulkoisen paineen tai sisäisen itsensä kehittämisen motivoimana. Innovatiivisessa kumppanuusoppimisessa toimija on yhdessä tuottava ja innovoiva yhteisö, joka reflektoi kollektiivisesti ja luovasti sosiaalisissa verkostoissa yhdessä kehittämisen ja kehittymisen motivoimana.¹⁷³⁴

Osatutkimus II: Ammattikorkeakouluopettajien kuvaukset omasta oppimisestaan eroavat sekä opettajaryhmien, opettajan tehtävän, sukupuolen että iän perusteella. Opettajien enemmistö (eritoten nuoret mieslehtorit) oppii yksilöllisesti. Nuoremmat naisyliopettajat lukeutuvat kollegiaalisiin oppijoihin. Noin 10 % hahmottaa oppimisensa tiimioppimiseksi; varsinkin vanhemmat miesyliopettajat. Innovatiivista kumppanuusoppimista havaitaan pienellä joukolla.¹⁷³⁵ Tutkija nimeää tämän joukon edelläkävijöiksi.¹⁷³⁶

Osatutkimus III: Digitaalisuuden hyödyntämisen jäsenyntyneisyys jakaa opettajien kokemukset neljään kuvaukseen, jotka vaihtelevat asenteen, digitaalisuuden työroolin, tarkoituksen, peruskokemuksen, opettajan roolin ja vuorovaikutuksen ulottuvuuksilla. Kategorioiden nimet ovat: 1. digitaalisuus välttämättömänä pahana, 2. digitaalisuus mahdollisuutena, 3. digitaalisuus toivottuna muutoksena ja 4. digitaalisuus kaikkialla läsnä olevana apuna. Näistä ensimmäinen on kapeimmin ja neljäs laajimmin jäsenyntyne kuvaus.¹⁷³⁷

Osatutkimus IV. Opettajien tunnistamat työelämäyhteistyön osaamishaasteet kohdistuvat ammattikorkeakoulun ja sen ulkopuolisen työelämän suhteiden eri puoliin, jotka tutkimuksessa tiivistyvät neljäksi teemaksi: 1. Muutos koulutuksen ja työelämän suhteissa: koulutuksen ja työelämän organisaatiot eivät toimi enää erillisinä, vaan yhteistyöllä pyritään sujuvoittamaan opiskelijoiden siirtymistä työhön. Opetussuunnitelma nähdään tässä yhteisenä välineenä. 2. Opettajien on muutettava toimintatapaansa ja rooliaan yksilökeskeisestä (työelämä)yhteistyötä korostavaksi. Välineenä ovat koulutusta työelämässä toteuttavat hankkeet, jot-

¹⁷²⁵ Luku 5.1. (Töytäri 2019, 40-45).

¹⁷²⁶ Perinteinen oppimiskäsitys: oppiminen nähdään tiedon lisääntymisenä ja opettaminen tiedon jakamisena (Töytäri 2019, 57).

¹⁷²⁷ Termiä metataito ei määritellä. Ks. Töytäri 2019, 58 sekä osajulkaisu Töytäri ym. 2019. *Työelämäyhteistyö ammattikorkeakouluopettajan osaamishaasteena*. Ammattikasvatuksen aikakauskirja 21(1), 14 - 30. s. 26.

¹⁷²⁸ Opettajien työelämäyhteistyöhön liittyvä osaaminen mainitaan vähän tutkituksi alueeksi (Töytäri 2019, 15).

¹⁷²⁹ Luku 3.2. *Digitaalisuus ja digiteknologian hyödyntäminen opettajan osaamisena* (Töytäri 2019, 33-35).

¹⁷³⁰ Luku 5.1.1. (Töytäri 2019, 41-44).

¹⁷³¹ Kategoriat koottiin fenomenografisen lähestymistavan mukaisesti muodostamaan hierarkkinen järjestelmä; laajempien kategorioiden on mahdollista sisältää samoja näkökulmia kuin suppeampien, muttei päinvastoin (Töytäri 2019, 44). Viittaukset: Uljens 1989. *Fenomenografi – forskning om uppfattningar*. Lund: Student litteratur. Åkerlind 2011. Separating the 'teaching' from the 'academic': possible unintended consequences. *Teaching in Higher Education* 16 (2), 183-195.

¹⁷³² "Ammatillisesti suuntautuneessa koulutuksessa opettajan haasteeksi onkin noussut teorian ja käytännön kytkeminen toisiinsa opetuksessa niin, että opiskelijat kokevat opetuksen ja oppimisen mielekkääksi" (Töytäri 2019, 19).

¹⁷³³ Töytäri 2019, 55.

¹⁷³⁴ Kooste taulukkomuodossa: Töytäri 2019, 47. I osatutkimusta käsittelee luku 6.1. (mts., 46-47).

¹⁷³⁵ II osatutkimusta käsittelee luku 6.2 (Töytäri 2019, 47-50).

¹⁷³⁶ Töytäri 2019, 50.

¹⁷³⁷ Kategoriakokonaisuus taulukkomuodossa: Töytäri 2019, 52. III osatutkimusta käsittelee luku 6.3. (mts., 50-53).

ka vaativat opettajilta rohkeutta ja muutoksensietokykyä. 3. Opettajilta puuttuu työelämän vaatimia monipuolisia taitoja, jotka liittyvät liiketoiminnan eri osa-alueisiin. Kehittämisaamisessa on puutteita samassa organisaatiossa pitkään viiptyneillä. 4. Opettajilla on taitopuutteita myös vuorovaikutuksessa, oman alan substanssin hallinnassa sekä pedagogisten lähestymistapojen sopeuttamisessa työelämän tarpeisiin. Opiskelijoiden kasvatustehtävä kohdistuu niin vastuullisuuden kuin hyvien käytöstapojenkin opettamiseen.¹⁷³⁸

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Ammattikorkeakouluopettajuutta ja opettajien osaamista tulee tutkia muuttuvan työelämän tuottamista haasteita käsin. Osaamisen kehittäminen koko työuran ajan on tärkeää. Teorian ja käytännön integrointi opetuksessa on keskeinen osaamisen kehittämistä tukeva elementti. Tutkija pitää Åkerlindiin (2004, 2007, 2008) viitaten tärkeänä tarkastella opettajien käsitteellistä ymmärrystä pikemminkin kuin yksittäisiä opetusmenetelmiä ja -taitoja.¹⁷³⁹

Tutkimuksen rajoitukset: Opettajien omaa oppimista koskeva aineisto on kerätty 10 vuotta ennen tutkimuksen valmistumista, joten opettajien käsitykset ovat voineet muuttua.¹⁷⁴⁰

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Hämeen ammattikorkeakoulu. Aineistoa koottiin osaan tutkimuksesta kaikista Suomen ammattikorkeakouluista.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Auvinen, Pekka 2004, Hyrkkänen, Ursula 2007, Kullaslahti, Jaana 2011, Laajala, Tiina 2015, Lambert, Pirjo 1999, Mäki, Kimmo 2012, Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa 2009, Peltokallio, Liisa 2000, Savonmäki, Pasi 2007, Suhonen, Liisa 2008, Vesterinen, Pirkko 2001.

Saadut viittaukset: Kiukas, Carina 2021.

2020

Ahonen, Outi

Joensuu-Salo, Sanna

Nenonen, Marjo

Turtiainen, Tarja

Ahonen: Opiskelijan osaamisen arviointimittarin kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palvelujen monialaisessa kontekstissa

tekijä	Ahonen, Outi	julkaisuvuosi	2020
nimeke	Opiskelijan osaamisen arviointimittarin kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palvelujen monialaisessa kontekstissa		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta, terveydenhuollon tietohallinto		
YSO-asiasanat	sosiaalihuolto, terveydenhuolto, sosiaalipalvelut, terveystalvet, sähköiset palvelut, tiedonhallinta, palvelumuotoilu, monialaisuus, opiskelijat, osaaminen, arviointi		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata nykyisiä opetussuunnitelmia, määrittää monialaiset osaamisvaatimukset niin, että huomioidaan opettajien ja opiskelijoiden näkökulmat

¹⁷³⁸ IV osatutkimusta käsittelee luku 6.4 (Töytäri 2019, 53-54).

¹⁷³⁹ Luku 7.4. (Töytäri 2019, 70-71).

¹⁷⁴⁰ Töytäri 2019, 70-71. Viittaukset: Åkerlind 2004. A new dimension to understanding university teaching. Teaching in Higher Education 9 (3), 363–375. Åkerlind 2007. Constraints on academics' potential for developing as a teacher – variation in meaning. Studies in Higher Education 32 (1), 21–37. Åkerlind 2008. An academic perspective on research and being a researcher: An integration of the literature. Studies in Higher Education 33 (1), 17–31.

sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palvelujen vaatimaan osaamiseen, sekä kehittää mittari ammattikorkeakouluopiskelijan osaamisen arviointiin. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa opiskelijoiden osaamisen arviointiin monialaisessa ammattikorkeakoulutuksessa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palveluiden monialaiseen kehittämiseen. (Ahonen 2020, 23.)

Tutkimusmenetelmä(t): monimenetelmäisyys, triangulaatio¹⁷⁴¹, kyselytutkimus, laadullinen tutkimus, avovastaukset, delfoi-menetelmä¹⁷⁴², sisällönanalyysi¹⁷⁴³, tilastollinen analyysi¹⁷⁴⁴, pääkomponenttianalyysi, Bartlettin sfäärisyystesti, Kaiser-Meyer-Olikin testi (KMO-testi).

Aineisto(t): 1. opetussuunnitelmien dokumenttianalyysiaineisto (N=14, neljä ammattikorkeakoulua, syksy 2015), 2. kyselyaineisto (opiskelijoiden itsearviointi, Likert-asteikko, N=64, syksy 2016), 3. kyselyaineisto (kansainväliset opiskelijat, avovastaukset, N=64, syksy 2016), 4. asiantuntijapaneeli ja kysely (kansainväliset opettajat, N=17, syksy 2017), asiantuntijapaneeli ja kysely (suomalaiset opettajat, N=73, syksy 2018-kevät 2019)¹⁷⁴⁵

Viitekehykset: opetussuunnitelmat¹⁷⁴⁶, osaaminen, osaamisalueet¹⁷⁴⁷, osaamisperusta¹⁷⁴⁸, osaamisvaatimukset, osaamilauseet¹⁷⁴⁹, näyttöön perustuva toiminta, arviointi, mittarit, sosiaali- ja terveydenhuollon sähköiset palvelut, Bolognan prosessi, EQF (European Qualifications Framework), sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kansainvälinen suositus, palvelumuotoilu, teorian ja käytännön suhteet¹⁷⁵⁰, tiedonhaku.¹⁷⁵¹

Keskeiset tulokset: Ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan, IT-insinöörien ja liiketalouden opetussuunnitelmissa on sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kansainvälisen suosituksen mukaisia IT-käyttäjätason osa-alueita, mutta määrä vaihtelee eri koulutusaloilla. Myös opiskelijoiden osaamisen taso

---

¹⁷⁴¹ Triangulaatio-termiä ei käytetä tekstissä, monimenetelmäisyys on menetelmätriangulaatiolle vähintään lähikäsite.

¹⁷⁴² Alkutekstissä muodossa Delphi (Ahonen 2020, 49), lähteenä McPherson, S., Reese, C., & Wendler, M. C. (2018). Methodology update: Delphi studies. *Nursing research*, 67(5), 404-410.

¹⁷⁴³ Tutkimuksessa käytetään nimityksiä dokumenttianalyysi ja deduktiivinen sisällönanalyysi.

¹⁷⁴⁴ *Kuvailevat tunnusluvut* (Ahonen 2020, 57).

¹⁷⁴⁵ Kuvio tutkimusasetelmasta: Ahonen 2020, 64.

¹⁷⁴⁶ Teoreettisena perustana on terveydenhuollon ja tiedonhallinnan ammattilaisille suunnattu kansainvälinen bio-lääketieteen ja terveydenhuollon tiedonhallinnan opetussuunnitelmasuositus (Mantas ym. 2010) sekä muotoiluajat-telun osaamisen malli (Razzouk & Shute 2012), joista tuotetaan osaamisen arviointimittarin osaamilauseet (Ahonen 2020, 23). Viittaukset: Mantas ym. 2010. IMIA Recommendations on Education Task Force. Recommendations of the International Medical Informatics Association (IMIA) on Education in Biomedical and Health Informatics. First Revision. *Methods of information in medicine* 49(2): 105–120. Razzouk & Shute 2012. What Is Design Thinking and Why Is it Important? *Review of Educational Research* 82: 330–48.

¹⁷⁴⁷ "Kansallisesti merkityksellisiä osaamisalueita ovat digitaalisten ratkaisujen ja digitaalisten alustojen hyödyntämis-osaaminen, digitaalisten toimintojen hallinta ja ohjausosaaminen sekä asiakaslähtöisten palvelujen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen. Näiden osaamisalueiden merkitys kasvaa eniten kaikkien ammattiryhmien osaamisessa vuoteen 2035 mennessä." (Ahonen 2020, 21.) Viittaus: Opetushallitus 2019. Osaaminen 2035. Osaamisen ennakointi-foorumien ensimmäisiä ennakointituloksia. Raportit ja selvitykset 2019:3. <https://tinyurl.com/2p84wx9b>.

¹⁷⁴⁸ Vrt. käsitettä *tietoperusta* eräissä muissa aineiston tutkimuksissa.

¹⁷⁴⁹ Tutkimus ei määrittele käsitettä *osaamilause*, vaan se oletetaan tunnetuksi tai ilmeiseksi. Järjestyksessä ensimmäiset esimerkit osaamilauseista ovat taulukossa *Oman alan näkökulmasta kansainvälisten opettajien arvion mukaan tärkeät ja soveltuvat osaamilauseet* (n = 35) opiskelijoille (s. 67). Taulukon ensimmäinen osaamilause on seuraava: *Minulla on taitoa käyttää ohjelmia henkilökohtaiseen kommunikaatioon*. Termiä on käytetty kirjoittajan omien tuotosten lisäksi Vaasan ammattikorkeakoulun julkaisussa Pihlaja M. (toim.) *Osaamisen jäljillä: Juonneopetuksen suunnittelusta käytännön toteutukseen* (2011, 68) viitaten suulliseen lähteeseen.

¹⁷⁵⁰ "Tekemällä oppimisessa keskeistä on käytäntö, jota kuvaa tapa puhua jaetusta historiasta ja sosiaalisista resursseista, viitekehyksistä ja näkökulmista, jotka voivat ylläpitää keskinäistä sitoutumista toimintaan" (Ahonen 2020, 29).

¹⁷⁵¹ "Tiedonhaku ja tutkimusmenetelmät ovat kaikkia ammattiryhmiä koskeva osa-alue perusosaamisessa, joka luo itsenäisen opiskelun ja asiantuntijuuden kehittymisen perustaidot (OKM 2019)" (Ahonen 2020, 84). Viittaus:

ennen sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan opintoja vaihtelee. Monialaisen opettajaryhmän järjestämät opinnot ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palvelujen kehittämisestä opiskelijoille lisäävät heidän osaamistaan työelämässä toimia paremmin monialaisissa tiimeissä. Tutkimuksessa kehitetty monialainen arviointimittari sähköisten palvelujen kehittämiseen sisältää 40 osaamislausetta neljällä osaamisalueella.¹⁷⁵²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksessa kehitetyn monialaisen osaamisen arviointimittarin osaamislauseiden sisältöä voidaan käyttää monialaisten ammattikorkeakouluopiskelijoiden opettamisen suosituksena ja arviointimittarina. Jatkotutkimusaiheet liittyvät arviointimittarin pilotointiin ja jatkokokehittämiseen, ammattikorkeakoulututkimuksen EQF tason 6 osaamisen monialaisuuden määrittelyyn sekä arviointimittarin käyttöön osana opetuksen yhdenmukaistamista koulutusaloilla.¹⁷⁵³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen kokonaisluotettavuus muodostuu reliabiliteetista ja validiteetista. Keskeisenä elementtinä tutkimuksen reliabiliudessa on, että tutkimus antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia: se arvioi mittauksesta toiseen tulosten pysyvyyttä eli tutkimuksen toistettavuutta tutkijasta riippumatta. Tutkimuksen otokoot eivät tutkimuksen eri vaiheissa ole suuret, mutta tutkimuksen otokset ovat kuitenkin riittävän kattavat suhteessa projektien partneriorganisaatioihin. (Ahonen 2020, 76.)

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimus kytkeytyi useisiin hankkeisiin, joissa oli mukana eri määriä ammattikorkeakouluja Suomesta sekä yksittäiset oppilaitokset Virosta ja Latviasta.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Salminen, Leena 2000.

Saadut viittaukset: ei ole.

Joensuu-Salo, Sanna: Entrepreneurial intention, behavior and entrepreneurship education: a longitudinal approach

tekijä	Joensuu-Salo, Sanna	julkaisuvuosi	2020
nimeke	Entrepreneurial intention, behavior and entrepreneurship education: a longitudinal approach		
yliopisto	Vaasa	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Johtamisen yksikkö		
YSO-asiasanat	yrittäjät, yrittäjyys, yrittäjyyskasvatus, yritystoimintaopiskelijat, ammattikorkeakoulut, korkea-asteen koulutus, intentio, asenteet, motivaatio, sukupuoli, sukupuolittuminen		
muut hakusanat	Entrepreneurship. Attitude (Psychology). Motivation (Psychology). Business. Education, Higher. Longitudinal method. (LCSH)		

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Yrittäjyyttä pidetään laajasti tärkeänä positiivisiin tuloksiin johtavana ärsykkeenä (stimulus) sekä yritysten että yhteiskunnan tasolla. Yhteiskunnan on tärkeää ymmärtää yrittäjyysprosessia ja tapoja kiihdyttää (boost) yrittäjämäistä toimintaa.¹⁷⁵⁴ Tutkimuskysymykset: 1. Miten yrittäjyysaikomukset ja niiden edellytykset kehittyvät ajan myötä? Onko Theory of Planned Behavior -mallilla selitysvoimaa pitkittäistutkimuksellisessa asetelmassa? 2. Mitkä ovat mahdolliset sukupuolierot yrittäjyysaikomusten ajallisessa kehittämisessä? 3. Mikä on yhteys yrittäjyysaikomusten ja yrittäjämäisen toiminnan (entrepreneurial behavior) kesken aikaperspektiivissä? 4. Miten yrittäjyyspedagogiikka (entrepreneurship

¹⁷⁵² Ahonen 2020, 73.

¹⁷⁵³ Ahonen 2020, 96.

¹⁷⁵⁴ Joensuu-Salo 2020, 1.

pedagogy) vaikuttaa yrittäjyysaikomusten kehittymiseen? 5. Mitä ovat yrittäjyyskasvatuksen (entrepreneurship education) mahdolliset viivästyneet vaikutukset yrittäjyysaikomuksiin aikaperspektiivissä? ¹⁷⁵⁵

Tutkimusmenetelmä(t): pitkittäistutkimus, kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, faktorianalyysi, rakenneyhtälömallit, Entre Intention -mittari¹⁷⁵⁶

Aineisto(t): Aineisto kerättiin vuosina 2008 – 2018. Osatutkimusten 1 (N=282, lopussa N=89), 3 (N=197) ja 4 (N=282) aineisto kerättiin Seinäjoen ammattikorkeakoulusta ja osatutkimuksen 2 aineisto (N=296) seitsemästä ammattikorkeakoulusta.¹⁷⁵⁷ Tutkija luonnehtii aineistoa 1. osatutkimuksen lopun kadosta huolimatta yrittäjyyskoulutuksen kontekstissa ainutlaatuiseksi.¹⁷⁵⁸

Viitekehykset: yrittäjyysaikomukset (entrepreneurial intention)¹⁷⁵⁹, yrittäjyysaikomusten teorial¹⁷⁶⁰, Theory of Planned Behavior, latent growth curve, rakenneyhtälöt, yrittäjämäinen toiminta (entrepreneurial behavior)¹⁷⁶¹, yrittäjyyskasvatus (entrepreneurship pedagogy), sukupuolierot, positivismi¹⁷⁶².

Keskeiset tulokset: Yrittäjyysaikomus on tilapäisesti vakaa konstruktio. Opintojen aikana mitattu yrittäjyysaikomus on yrittäjämäisen toiminnan merkittävä selittäjä useiden vuosien päähän. Korkeakouluopiskelijan yrittäjyysaikomus vähenee opintojen kuluessa. Yrittäjyysaikomuksen tasossa ja aikomuksen kehittymisessä on sukupuoli-ero. Aikomuksen lähtötaso ei vaikuta aikomuksen kehittymiseen tulevaisuudessa. Asennemuutoksella ja havaitulla käyttäytymisen kontrollilla (perceived behavioral control) on merkittävä positiivinen vaikutus. Joustavilla yrittäjyysopinnoilla (versatile entrepreneurship courses) on suora vaikutus asenteiden muuttumiseen. Sukupuolet eroavat yrittäjyysaikomusten kehityksessä. Asenteilla yrittäjää kohtaan on selitysvoimaa, joka kestää (retain) suhteessa tutkimusaikaan. Koulutuksen aikana mitatut asenteet selittivät yrittäjyysaikomuksia jopa 2-4 vuoden perspektiivissä. Koulutuksella on pitkäaikaisvaikutuksia yrittäjyysaikomuksiin.¹⁷⁶³¹⁷⁶⁴

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimuksen pohjalta esitetään viisi suositusta: I On tarpeen tunnistaa yrittäjyysaikomustensa suhteen erilaiset ryhmät ja suunnata niille aikomuksen luonteen mukaan erilaista koulutusta. II Siltä osin kuin yrittäjyysaikomus liittyy käsitykseen itsestä ja identiteettiin, nämä tulee ottaa huomioon koulutuksen suunnittelussa. III Tulee käyttää erilaisia menetelmiä. Luennot eivät ole tehokkaita yrittäjyysaikomusten, asenteiden ja käyttäytymisen suhteen. Opettajien tulee kyetä toteuttamaan menetelmiä, joilla kehitetään riskinottoa, itseluottamusta, luovuutta ja yrittäjätaitoja. Projektit, yrittäjistä saadut roolimallit ja erilaiset yrityksiin liittyvät aktiviteetit voivat olla hyödyksi. IV Yrittäjyyskoulutuksessa tulee ottaa huomioon sukupuoli. Miehet ja naiset kokevat yrittäjyyden eri tavoin. Nykyinen yrittäjyyskoulutus vähentää naisten halua ryhtyä yrittäjiksi. V Yrittäjyyskoulutuksen vaikutukset tulevat aikaa myöten. Siksi koulutusorganisaatioiden on panostettava siihen, vaikka tulokset näkyvät yhteiskunnassa vasta vuosia myöhemmin. Koulutuksen ja alumnien välinen yhteistyö on tärkeää.¹⁷⁶⁵

Jatkotutkimusta voisi kohdistaa nyt tutkittuun ryhmään vielä pitemmällä perspektiivillä. Tämä tutkimus käsittelee noin 10 vuotta, tutkimusaikaa voisi jatkaa 15-20:een vuoteen. Pitkittäistutkimuksen asetelmaa voisi laajentaa kansainväliseksi. Sukupuolen vaikutusta on ymmärrettävä tarkemmin: mitkä tekivät selittävät

¹⁷⁵⁵ Joensuu-Salo 2020, 4-5.

¹⁷⁵⁶ Joensuu-Salo 2020, 102-106.

¹⁷⁵⁷ Luku 3.5 (Joensuu-Salo 2020, 34-38). Yhteenveto, mts. 35.

¹⁷⁵⁸ Joensuu-Salo 2020, 34.

¹⁷⁵⁹ Luku 2.1. (Joensuu-Salo 2020, 9-12).

¹⁷⁶⁰ Eri teorioita yrittäjyysaikomuksista: Joensuu-Salo 2020, 1-2.

¹⁷⁶¹ ”Yrittäjyudessa voidaan olettaa, että uskomukset resursseista ja mahdollisuuksista tulla yrittäjäksi ovat olennaisia yrittäjämäisen toiminnan [entrepreneurial behavior] selittämisessä” (Joensuu-Salo 2020, 2).

¹⁷⁶² Joensuu-Salo 2020, 64.

¹⁷⁶³ Osajulkaisujen yhteenvedot (Joensuu-Salo 2020, 7-8).

¹⁷⁶⁴ Luku 4 (Joensuu-Salo 2020, 39-50).

¹⁷⁶⁵ Luku 5.2 (Joensuu-Salo 2020, 61-62).

eroja, onko kyse motivaatiosta vai yrittäjyyden sukupuolittuneista rakenteista? Onko olemassa sosiaalisesti rakentuneita oletuksia naisista miehiä vähemmän yrittäjämäisinä?¹⁷⁶⁶

Tutkimuksen rajoitukset: Aineisto on hankittu suomalaisista ammattikorkeakouluista. Tuloksia tulee siis varmentaa kansainvälisesti. Aineiston puutteet vähentävät tutkimuksen luotettavuutta. Pitkittäistutkimuksen ongelmana on ympäristön muuttuminen tutkimuksen kuluessa. Tutkimus on sitoumuksiltaan positivistinen ja tästä johtuvat rajoitukset on myönnettävä.¹⁷⁶⁷

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Seinäjoen ammattikorkeakoulu, seitsemän ammattikorkeakoulua, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: Kiukas, Carina 2021.

Nenonen: Tulokset paranevat, miten käy laadun? : tulosperustainen rahoitusmalli koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun kehittäjänä ammattikorkeakouluissa

tekijä	Nenonen, Marjo	julkaisu vuosi	2020
nimeke	Tulokset paranevat, miten käy laadun? : tulosperustainen rahoitusmalli koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun kehittäjänä ammattikorkeakouluissa		
yliopisto	Itä-Suomi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	koulutus, tuloksellisuus, laatu, rahoitus, korkea-asteen koulutus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): 1. Miten ammattikorkeakoulun eri toimijaryhmät ymmärtävät koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun?, 2. Miten valtion rahoitusohjauksessa 2010-luvulla tapahtuneet muutokset, etenkin tulosperustaisen rahoitusmallin käyttöönotto, ovat eri toimijaryhmien kokemana vaikuttaneet a) ammattikorkeakoulujen koulutuksen tuloksellisuuteen? b) ammattikorkeakoulujen koulutuksen laatuun?, 3. Miten valtion rahoitusohjauksessa 2010-luvulla tapahtuneet muutokset, etenkin tulosperustaisen rahoitusmallin käyttöönotto, ovat vaikuttaneet ammattikorkeakoulujen toimintaan?¹⁷⁶⁸

Tutkimusmenetelmä(t): monitapaustutkimus¹⁷⁶⁹, fokusryhmäkeskustelu¹⁷⁷⁰, käsitekartat¹⁷⁷¹, haastattelututkimus, triangulaatio.¹⁷⁷²

Aineisto(t): Fokusryhmäkeskustelut (N=12).¹⁷⁷³

¹⁷⁶⁶ Luku 5.4 (J4oensuu-Salo 2020, 64-65)

¹⁷⁶⁷ Luku 5.4 (J4oensuu-Salo 2020, 64-65).

¹⁷⁶⁸ Nenonen 2020, 88.

¹⁷⁶⁹ Monitapaustutkimus tulkitaan tässä niin, että kukin toimijaryhmä on oma tapauksensa (Nenonen 2020, 91).

Viittaukset: Bryman 2004. Social research methods. 2nd ed.:55. Yin 2014. Case study research: design and methods. 5. ed.: 56–62. Swanborn 2010. Case study research: what, why and how?:15.

¹⁷⁷⁰ Fokusryhmäkeskustelun menetelmä esitellään luvussa 6.2.1 (Nenonen 2020, 93-94).

¹⁷⁷¹ Käsitekartat mainitaan haastatteluiden keskeisen sisällön kuvaamisen ja vertailun sekä analyysiteemojen muodostamisen välineinä (Nenonen 2020, 100-103).

¹⁷⁷² Tutkimuksessa triangulaatiota toteutti useiden tapausryhmien käyttö aineiston hankinnassa (Nenonen 2020, 188).

¹⁷⁷³ Haastateltavia oli seuraavista ryhmistä: ammattikorkeakoulujen koulutuksesta vastaavien johtajien verkosto, ammattikorkeakoulujen johtoryhmät, koulutuspäälliköt, opettajat, opiskelijat (Nenonen 2020, 7).

Viitekehykset: konstruktionismi¹⁷⁷⁴, tulosohjaus¹⁷⁷⁵, teorian ja käytännön suhteet¹⁷⁷⁶, uusi julkisjohtaminen.

Keskeiset tulokset: Tulosperustainen rahoitusmalli vaikuttaa merkittävästi korkeakoulujen toiminnassa, johtamisessa ja strategisessa kehittämisessä. Kehittämistä ohjataan rahoitusmallin indikaattorien mukaan. Ammattikorkeakoulun toimijaryhmät näkevät koulutuksen tehokkuuden parantuneen tulosperustaisen rahoituksen ja siihen kohdistuneiden leikkausten vaikutuksesta. Korkeakoulujen sisäinen tuloskuluttuuri on kehittynyt ja prosessilaatu parantunut, mikä on parantanut toiminnan tehokkuutta. Koulutuksen vaikuttavuuteen tulosperustainen rahoitus on vaikuttanut enimmäkseen kielteisesti.

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheita: 1. Rahoitusmallin indikaattoreilla mitattavien tulosten seuranta pitemmällä aikavälillä, 2. TKI-toimintaan kohdistuvien indikaattorien tarkastelu rahoitusmallin kokonaisvaikutuksesta saatavan kuvan laajentamiseksi, 3. Tutkimuksessa on tarkasteltu koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun muutoksia henkilöstön ja opiskelijoiden kannalta. Tarkastelu on laajennettavissa työelämäkumppaneihin, 4. Toiminnan tehostuminen, rahoituksen väheneminen ja tulospaineen kasvu ovat lisänneet työn kuormittavuutta ja heikentäneet työhyvinvointia. Olisi hyödyllistä tutkia, ovatko negatiiviset vaikutukset henkilöstöön pitkäkestoisia, koska tuloksellisuutta ja laatua pyritään kehittämään rinnakkain.¹⁷⁷⁷

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen arvioinnissa käytetään käsitteitä uskottavuus (credibility), siirrettävyys (transferability), varmuus (dependability) ja vakiintuneisuus (confirmability).¹⁷⁷⁸ Käsitteet on tiivistetty taulukoksi, johon sisältyy viittauksia lähdekirjallisuuteen: Nenonen 2020, 190.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuksen osallistujia oli vähintään kahdesta ammattikorkeakoulusta, joita ei nimetä.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Laine, Päivi 2010, Mäki, Maire 2000.

Saadut viittaukset: ei ole.

Turtiainen: Sosiaali- ja terveysalan opettajien opetukselliset lähestymistavat ja työn olosuhteet ammattikorkeakouluissa

tekijä	Turtiainen, Tarja	julkaisuvuosi	2020
nimeke	Sosiaali- ja terveysalan opettajien opetukselliset lähestymistavat ja työn olosuhteet ammattikorkeakouluissa		
yliopisto	Itä-Suomen yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos		
YSO-asiasanat	opettajat, sosiaaliala, terveysala, opetus, opetustyö, työympäristö, työolot, pedagoginen johtaminen		
muut hakusanat			

¹⁷⁷⁴ Konstruktionismi paradigma tähtää tutkittavan ilmiön ymmärtämiseen tutkittavien käsityksiä tulkitsemalla. Käsitteet todellisuudesta on relativistinen, yksilöllisesti tai yhteisöllisesti rakentuva ja kontekstisidonnainen. (Nenonen 2020, 90.)

¹⁷⁷⁵ Tulosohjaus on yksi valtionhallinnon ohjausjärjestelmistä. Sen keinoja ovat tulostavoitteiden määrittely, tuloksellisuusindikaattorit, tavoitteiden määrittely, sopimuskäytänteet ja tulosseuranta. (Nenonen 2020, 22.) Opetus- ja kulttuuriministeriön ja korkeakoulujen väliset sopimukset ilmentävät korkeakoulujen tulosohjausta, jonka tyyppisiä ovat normi-, rahoitus- ja informatio-ohjaus (mts., 24). Viittaus: Nyyssölä 2013. Koulutuksen ohjaus: näkökulmia koulutuksen ohjausjärjestelmiin, tietoperustaisuuteen ja valintoihin: 15.

¹⁷⁷⁶ "Yliopistojen tehtäväksi on määritelty tieteellinen tutkimus ja siihen perustuva opetus, kun taas ammattikorkeakoulut tarjoavat käytännönläheistä koulutusta työelämän tarpeisiin" (Nenonen 2020, 18).

¹⁷⁷⁷ Nenonen 2020, 192.

¹⁷⁷⁸ Luku 8.2. (Nenonen 2020, 186-190).

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopettajien näkemyksiä heidän opetuksellisista lähestymistavoistaan ja työnsä olosuhteista (opettamista ympäröivät olosuhteet ja sosiaali- ja terveysalan yksiköiden opetustoiminnan johtaminen) sekä selittää näiden ja taustamuuttujien että opettajan työn olosuhteiden ja opetuksellisten lähestymistapojen yhteyksiä.¹⁷⁷⁹

Tutkimusmenetelmä(t): kyselytutkimus, tilastollinen analyysi, induktiivinen sisällönanalyysi, polkuanalyysi¹⁷⁸⁰, mallintaminen, polkumalli, kausaalinen malli, mediaatiomalli, kirjallisuuskatsaus.

Aineisto(t): Tutkittavat valittiin Opetusalan Ammattijärjestön (OAJ) ja Terveystieteiden akateemiset johtajat ja asiantuntijat ry:n (Taja) (nykyisin Akavan sairaanhoitajat ja Taja ry) jäsenrekistereistä sekä neljästä ammattikorkeakoulusta. Lomakkeita palautui 441, kaksi lomaketta hylättiin (N=439).¹⁷⁸¹

Viitekehukset: sosiaaliala, terveysala, opettajat, opetus, Bolognan prosessi, oppimiskäsitykset, opetuskäsitkset, oppimislähtöisyys, sisältölähtöisyys, ammatillinen osaaminen, ammatillisen osaamisen kehittäminen, työelämälähtöisyys, teorian ja käytännön suhteet.¹⁷⁸²

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen tuloksina tarkastellaan sosiaali- ja terveysalan opettajien suosimia opetuksellisia lähestymistapoja, työn olosuhteita sekä näiden välisiä yhteyksiä polkumallin avulla. Opetukselliset lähestymistavat ovat enemmän oppimislähtöisyyteen kuin sisältölähtöisyyteen suuntautuneita. Oppimislähtöisyyden ulottuvuuksia ovat pedagogiset ratkaisut, tiedon rakentamisa ja osallistamista tukevat sekä työelämälähtöiset oppimisympäristöt, lähestymistavan valintaan liittyvät tekijät ja haasteet. Tulokset on tiivistetty kuvion muotoon (Turtiainen 2020, 119).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Jatkotutkimusaiheet: 1. selvittää sosiaali- ja terveysalan opettajien opetuksellisia lähestymistapoja yksilötasolla ja niiden taustalla olevia oppimis- ja opetuskäsitkisiä laadullisin tutkimusmenetelmin, 2. arvioida perehdytyksen ja mentoroinnin merkitystä uran alussa olevien sosiaali- ja terveysalan opettajien ammatillisen osaamisen kehittämisessä, 3. tutkia sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutuksen oppimislähtöisten oppimisympäristöjen kehittämisen muutosprosesseja, 4. arviointitutkimuksilla tutkia ammattikorkeakouluissa kehitettyjen oppimisympäristöjen tuottamia oppimistuloksia, 5. kehittää mallia opettajien työn olosuhteiden ja opetuksellisten lähestymistapojen yhteyksistä ja testata sitä lisäämällä siihen osaamisen johtamisen osio, taustamuuttujia ja myös opetustyöhön vaikuttavia ammattikorkeakoulun ulkopuolisia tekijöitä, 6. tutkia opetustoiminnan johtamisen, sitoutumisen oppimiseen, opetuksen kontekstin, opetuksellisten lähestymistapojen ja opiskelijan oppimisen välisiä yhteyksiä, 7. kehittää väitöskirjassa käytetyn kyselyn eri osioita laadullisen aineiston tulosten pohjalta.¹⁷⁸³

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan validiteetin ja reliabiliteetin näkökulmista luvun 6.2. osioissa *kyselylomakkeen ja mittaamisen luotettavuus sekä tulosten luotettavuus*. Kyselylomakkeen validiteettia tarkasteltiin sisältö- ja rakennevaliditeetin sekä reliabiliteettia mittarin sisäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta. Vaikka vastaajat valittiin harkinnanvaraisesti, tuloksia voidaan varovasti

¹⁷⁷⁹ Turtiainen 2020, tiivistelmä.

¹⁷⁸⁰ Tutkimuksessa rakennettu polkumalli on rekursiivinen, yhdensuuntaisesti kausaalinen sekä väliintulevia muuttujia sisältävä eli mediaatiomalli. Mallin taustan keskeinen lähde on Ramsden, P., Prosser, M., Trigwell, K., & Martin, E. 2007: *University teachers' experiences of academic leadership and their approaches to teaching*. Learning and instruction, 17 (2), 140-155. (Turtiainen 2020, 73.)

¹⁷⁸¹ Turtiainen 2020, 61.

¹⁷⁸² "Oppimislähtöisyyden ominaispiirteitä olivat opiskelija aktiivisena ja vastuullisena oppijana, opettaja oppimisen tukena, fasilitointi oppimista tukevan ilmapiirin luomisessa, teorian ja käytännön integrointia edistävät oppimismenetelmät ja oppimista tukevat arviointikäytänteet" (Turtiainen 2020, 31).

¹⁷⁸³ Turtiainen 2020, 136.

yleistää sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutukseen, mutta ei muihin ammattikorkeakoulutuksiin. Tutkimuksen eettiset ratkaisut on kuvattu luvussa 6.3 (Turtiainen 2020, 132-133).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Tutkimuslupa saatiin neljästä ammattikorkeakoulusta.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Auvinen, Pekka 2004, Lahtinen, Päivikki 2009, Vidgrén, Mervi 2009.

Saadut viittaukset: ei ole.

2021

Kiukas, Carina

Mäki, Taru

Pasanen, Pauliina

Kiukas: Lärare som aktörer i praktiker för pedagogiskt utvecklingsarbete

tekijä	Kiukas, Carina	julkaisu vuosi	2021
nimeke	Lärare som aktörer i praktiker för pedagogiskt utvecklingsarbete		
yliopisto	Åbo Akademi	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö			
YSO-asiasanat	korkea-asteen koulutus, toimintatutkimus		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa käytännön opettajien pedagogisen kehittämistyön olosuhteista. Tutkimuskysymykset: 1. Kuinka tutkimuksessa tunnistetut pedagogisen kehittämistyön käytännöt ovat muotoutuneet?, 2. Mitä opettajien pedagogisen kehittämistyön käytännöt tutkitussa ammattikorkeakoulussa sisältävät?, 3. Miten pedagoginen kehittäminen hyötyy sen käytäntöjä koskevasta ymmärryksestä?¹⁷⁸⁴

Tutkimusmenetelmä(t): toimintatutkimus¹⁷⁸⁵, pedagogiset kahvilat¹⁷⁸⁶, osallistuva havainnointi¹⁷⁸⁷, fokusryhmähaastattelu¹⁷⁸⁸

Aineisto(t): päiväkirjat¹⁷⁸⁹, kokousten tallenteet, keskusteluaineistot, haastatteluaineistot.¹⁷⁹⁰ Aineistoa ja sen hankintaa käsittelee luku 4.2. (Kiukas 2021, 60-63).

Viitekehykset: opettajat, pedagoginen kehittäminen, työkäytännöt (opettajat)¹⁷⁹¹, käytäntöteoria (practice

¹⁷⁸⁴ Kiukas 2021, Abstract.

¹⁷⁸⁵ Toimintatutkimusta voidaan kuvata työskentelyksi, jonka lähtökohtana on käytäntö. Toimintatutkimus ilmenee tutkijan ja käytännön toimijan yhteistyönä ja tutkimuksena, joka johtaa muutokseen. Viittaus: Rönnerman 2004. Aktionsforskning i praktiken: ei sivuviittausta. (Kiukas 2021, 27.)

¹⁷⁸⁶ Luku 5.3.1 (Kiukas 2021, 87-91).

¹⁷⁸⁷ Kiukas 2021, 61.

¹⁷⁸⁸ Kiukas 2021, 61.

¹⁷⁸⁹ Päiväkirja-aineistoon viitataan ilmaisulla *Rekonstruktion utgående ifrån dagboksanteckningar*.

¹⁷⁹⁰ ”Materialet som använts består av dokumenterade och bandade möten, diskussioner och intervjuer kring pedagogiskt utvecklingsarbete på två valda kommunikativa arenor” (Kiukas 2021, abstrakt).

¹⁷⁹¹ Yrkespraktik, tutkimusmenetelmien kannalta ks. luku 2.2. (Kiukas 2021, 35-37).

theory)¹⁷⁹², toimijuus¹⁷⁹³, käytäntöarkkitehtuurit¹⁷⁹⁴, instituutiokäytännöt¹⁷⁹⁵, organisaatiokäytännöt¹⁷⁹⁶, kehittämisareenat¹⁷⁹⁷, teorian ja käytännön suhteet^{1798, 1799}, tiedonintressit toimintatutkimuksessa¹⁸⁰⁰

Keskeiset tulokset: Tutkimuksen yhtenä lähtökohtana oli, että tunnistetut kehittämistarpeet edellyttivät tiimityötä, mutta oli havaittavissa individualistisen perinteen mukaista "minä ja kurssini" -ajattelua, mikä haittasi kehitystä. Tutkijalle kävi yhä ilmeisemmäksi kattavamman kollegiaalisen pedagogisen kehittämistyön tarve.¹⁸⁰¹ Tutkimuksessa tarkasteltiin ammattikorkeakoulua instituutiokäytäntönä ja Arcadaa organisaatiokäytäntönä. Tutkimuksessa muodostettiin integroitu malli, johon sisältyy kolme käytäntöä ja neljä opettajatyyppeä pedagogisen kehityksen kannalta. Tutkimuksen keskeinen johtopäätös on, että opettajien potentiaalia pystytään hyödyntämään ymmärtämällä opettajien oppiminen ja toimijuus uudistuksen käyttövoimaksi.¹⁸⁰²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Tutkimus toteutettiin osana kehittämisprojektia. Se tuotti uutta tietoa pedagogisen kehittämistyön olosuhteista.¹⁸⁰³ Tutkimuksen tulokset ovat johtaneet uusiin keskusteluihin, käytännön toimiin ja jatkuvan pedagogisen kehitystyön rakenteisiin Arkadassa. Korkeakoulun pieni koko ja se, että tutkija edelleen on mukana tutkituissa käytännöissä, on tärkeää tulosten soveltamisen kannalta. Kehitetyt pedagogiset kahvilat ovat edelleen olemassa areenana. Korkeakoulun kehittymistä tukevaa toimintatutkimusta pyritään jatkamaan.¹⁸⁰⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen rajoituksia ja etiikkaa tarkastellaan luvuissa 4.5. ja 4.6 (Kiukas 2021, 69-72). Toimintatutkimuksen validiteetin tarkasteluun liittyy viisi periaatetta: 1. historiallisen jatkuvuuden periaate, 2. reflektiivisyyden periaate, 3. dialektiikan periaate, 4. käytettävyyden periaate ja 5. havahduttavuusperiaate (mts. 69-70). Viittaus: Heikkinen, Huttunen & Syrjälä 2007. Action research as narrative: five principles for validation. Educational action research 15 (1), 5-19.

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Arcada.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Ahokallio-Leppälä, Heidi 2016, Auvinen, Pekka 2004, Herranen, Jatta 2003, Jaatinen, Päivi 1999, Kullaslahti, Jaana 2011, Laajala, Tiina 2015, Laakkonen, Raijaliisa 1999, Laitinen, Eija 2014, Marttila, Liisa 2015, Mäki, Kimmo 2012, Savonmäki, Pasi 2007, Töytäri, Aija 2019.

¹⁷⁹² Käsitystä, jonka mukaan käytännön teoria (praktikteori, practice theory) on edistänyt uutta tapaa ymmärtää ja tutkia sosiaalisia ja organisatorisia ilmiöitä, on kutsuttu "käytäntökäänteeksi" (the practice turn) (Kiukas 2021, 48). Viittaus: Schatzki, T. (2001). Practice minded orders. Teoksessa: Schatzki, Knorr-Cetina & von Savigny (toim.) The practice turn in contemporary theory: 50–63.

¹⁷⁹³ Ruots. *aktörskap*. "Vikten av att uppnå aktörskap visar sig bli en central aspekt av det pedagogiska utvecklingsarbetet" (Kiukas 2021, 15).

¹⁷⁹⁴ Käytäntöarkkitehtuurien teoria: luku 2.4 (Kiukas 2021, 46-47). Käytäntöarkkitehtuurit tutkimuksen viitekehystenä: luku 3 (Kiukas 2021, 48-56).

¹⁷⁹⁵ Ammattikorkeakoulua tarkastellaan instituutiokäytäntönä (*institutionell praktik*) ja yksittäistä ammattikorkeakoulua organisaatiokäytäntönä (*organisatorisk praktik*).

¹⁷⁹⁶ Ks. luku 1.2.2. (Kiukas 2021, 22-25).

¹⁷⁹⁷ Arenor för pedagogiskt utvecklingsarbete. Luku 5.3. (Kiukas 2021, 86-91).

¹⁷⁹⁸ Ammatillisesti suuntautuneessa korkeakoulutuksessa on perinteisesti korostettu opiskelijoiden kykyä soveltaa tietoa työelämän käytännöissä. Tämä on haastanut opettajia luomaan jatkuvasti opetuskäytäntöjä, jotka takaavat syvälisen oppimisen teorian ja käytännön välisiä yhteyksiä hyödyntäen. (Kiukas 2021, 19.) Viittaukset: Auvinen 2004, Mäki 2012.

¹⁷⁹⁹ Käytäntö ja teoria muodostavat polarisoituneen rakenteen. Kompetenssin käsite pyritään asettamaan sen edelle. (Kiukas 2021, 82.)

¹⁸⁰⁰ Carr ja Kemmis erottavat Habermasin tiedonintressien mukaisesti teknisen, praktisen ja emansipatorisen toimintatutkimuksen (Kiukas 2021, 28-30) Viittaus: Carr & Kemmis 1986. Becoming critical.

¹⁸⁰¹ Kiukas 2021, 18.

¹⁸⁰² Luku 5 (Kiukas 2021, 73-91).

¹⁸⁰³ Kiukas 2021, Abstract.

¹⁸⁰⁴ Luku 6.5 (mts. 144).

Saadut viittaukset: ei ole.

Mäki: Ammattikorkeakoulun ja pk-yritysten välisen tiedon jakamisen vaikuttavuus

tekijä	Mäki, Taru	julkaisuvuosi	2021
nimeke	Ammattikorkeakoulun ja pk-yritysten välisen tiedon jakamisen vaikuttavuus		
yliopisto	Vaasa	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Johtamisen yksikkö		
YSO-asiasanat	pienet ja keskiuuret yritykset, vaikuttavuus, vuorovaikutus, yhteistyö		
muut hakusanat			

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuksen päätavoitteena on selvittää korkeakoulujen ja pk-yrityksien yhteistyössä tapahtuvassa vuorovaikutuksessa tapahtuvaa tiedon ja osaamisen jakamista sekä tiedon ja osaamisen jakamisen pk-yritykselle luomat uudet mahdollisuudet ja pidempiaikainen vaikuttavuus. Tutkimuskysymykset: a) Millaista vuorovaikutusta korkeakoulujen ja pk-yritysten välillä tapahtuu?, b) Miten tietoa tai osaamista siirtyy tai välittyy korkeakouluista pk-yrityksiin?, c) Millainen on korkeakoulu-yhteistyön merkitys ja pidempiaikainen vaikuttavuus pk-yritykselle?, d) Mitä mahdollisuuksia vuorovaikutus korkeakoulun kanssa luo pk-yritykselle?, e) Millainen on pk-yritysten vastaanotto- ja oppimiskyky?¹⁸⁰⁵

Tutkimusmenetelmä(t): laadullinen tutkimus, kirjallisuuskatsaus¹⁸⁰⁶, haastattelututkimus, teemahaastattelu, verkkohaastattelu¹⁸⁰⁷, sisällönanalyysi (Gioia-analyysi¹⁸⁰⁸), teoriasidonnainen sisällönanalyysi, triangulaatio, menetelmätriangulaatio.

Aineisto(t): Tutkimuksen kohderyhmänä on yhteensä yksitoista kahden eri toimialan pk-yritystä Etelä-Pohjanmaalla. Kustakin haastateltiin yhtä henkilöä, yhdeksän heistä toimitusjohtajia (N=11).¹⁸⁰⁹

Viitekehykset: ammattikorkeakoulun ja pk-yritysten yhteistyö, tieto¹⁸¹⁰, osaaminen¹⁸¹¹, tiedon jakamisen prosessi¹⁸¹², tiedon siirron yleinen prosessikuvaus¹⁸¹³, yhteistyö, yhteistyön muodot tiedon ja osaamisen siirrossa¹⁸¹⁴, korona-pandemia¹⁸¹⁵

¹⁸⁰⁵ Mäki 2021, 12.

¹⁸⁰⁶ ”Tutkimuksessa on tehty laaja tarkastelu aiempiin tutkimuksiin - - -” (Mäki 2021, 9).

¹⁸⁰⁷ Tutkimusajankohtana vallinneen korona-pandemian takia tutkimuksessa käytettiin verkkohaastatteluita. Luku 3.3.1 (Mäki 2021, 81-85).

¹⁸⁰⁸ Luku 3.4.1 (Mäki 2021, 87-89). Gioia-analyysin rakenne kaaviona: mts., 88. Lähestymistapaa kuvataan teoriasidonnaiseksi sisällönanalyysiksi, mts. 81.

¹⁸⁰⁹ Luku 3.3.1 (Mäki 2021, 81-85). Yhteenveto haastatelluista henkilöistä taulukkomuodossa: mts., 82.

¹⁸¹⁰ Tieto on totena pidetty uskomus, joka ilmenee toiminnassa. Tieto on dynaaminen inhimillinen prosessi, joka oikeuttaa henkilökohtaiset uskomukset totuudeksi (Mäki 2021, 26). Jälkimmäisessä viittaus Nonaka ja Takeuchi 1995. The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation, ei sivunumeroa.

¹⁸¹¹ Osaaminen tarkoittaa järjestynyttä tietoa, jota voidaan käyttää hyväksi ja soveltaa toiminnassa. Osaaminen kattaa koulutuksen, työn sisällöt sekä organisaation rakenteen. (Mäki 2021, 26.)

¹⁸¹² Tiedon siirron tai jakamisen prosessi tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä: Mäki 2021, 17-18.

¹⁸¹³ Tiedon siirron tai jakamisen prosessin rakenne: tiedon hankinta ja keinot, toiminta ja yhteinen luominen, toiminnan päätyminen ja arviointi (Mäki 2021, 17). Viittaukset: Viittausta *Terneuth et al. 2012* ei löydy, tarkoitetaan ilmeisesti Ternouth, Philip & Garner, Cathy & Wood, Laurie & Forbes, Peter (2012). Key Attributes for Successful Knowledge Transfer Partnerships. Commissioned by the Technology Strategy Board and the Research Councils. Council for Industry and Higher Education (CIHE). Zahra, S. & George, G. (2002). Absorptive capacity: A review & reconceptualisation and extension. *Academy of Management Review*, 27(2), 185-203.

¹⁸¹⁴ Tiedon ja osaamisen siirtoon liittyvät yhteistyön muodot ammattikorkeakoulun ja yritysten välillä taulukkona: Mäki 2021, 96.

¹⁸¹⁵ Korona-pandemia vaikutti tutkimuksessa sekä menetelmällisiin ratkaisuihin että aiheuttamalla vaikeuksia aineiston hankinnassa: Mäki 2021, 9, 82.

Keskeiset tulokset: Pk-yritysten näkökulmasta tutkimus nosti esiin, että korkeakoulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä syntyy sekä konkreettisia tuotoksia että pidempiaikaista vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden todentaminen ja yhteistyön jatkuvuuden kehittäminen hyödyttäisivät molempia osapuolia. Tärkeimmiksi yhteistyön onnistumisen edellytyksiksi havaittiin keskinäinen luottamus, asiakkaille näkyvä kehittäminen ja yrityksen kannalta visio yhteistyöstä.¹⁸¹⁶

Tiedon jakamisen ja yhteistyön vaikuttavuus jäsennettiin tutkimuksessa konkreettisina tuotoksina, uusina mahdollisuuksina ja pitkäaikaisena vaikuttavuutena. Uusia mahdollisuuksia liittyi 59 %:iin yhteistyötapahtumista ja pitempiaikaisia vaikutuksia 63 %:iin. 29 % tutkituista yhteistyötapahtumista tuotti konkreettisia tuotoksia. Vaikuttavuuden muotoja olivat mm. digitaalisuuden lisääntyminen (konkreettinen), viestinnän ja markkinoinnin kehittyminen (pitempiaikainen) ja hyödyllisten verkostojen kehittyminen (uudet mahdollisuudet).¹⁸¹⁷ Vaikuttavuuden ulottuvuuksia kaaviomuotoon koottuna: Mäki 2021, 126. Vastaukset tutkimuskysymyksiin esitetään luvussa 5.2 (Mäki 2021, 127-135). Tutkimuksen teoreettinen ja käytännöllinen kontribuutio kootaan luvussa 5.3. (mts. 135-141).

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: 1. jatkotutkimus kohdistettuna laajempaan joukkoon PK-yrityksiä tulosten yleistettävyyden arvioimiseksi, 2. eri maissa tehtävä korkeakoulujen ja pk-yritysten yhteistyön vertailu hyvien käytänteiden levittämiseksi Suomeen, 3. haastatteluihin osallistuneiden yritysten johdon ominaisuuksiin kohdistuva tutkimus, 4. tutkimus, jossa tarkasteltaisiin pk-yritysten kanssa yhteistyötä tekevien korkeakoulutoimijoiden ominaisuuksia ja toimintatapoja, 5. tutkimuksessa rakennetun mallin testaaminen käytännössä.¹⁸¹⁸

Tutkimuksen rajoitukset: Tutkimuksen luotettavuuden osalta merkityksellistä oli, että pääosa pk-yritysten yhteistyöstä korkeakouluihin toteutui tutkijan työpaikkana olevan ammattikorkeakoulun kanssa. Se on suuri työyhteisö ja tutkija ei lähtökohtaisesti tuntenut haastateltavia pk-yrityksiä eikä projekteja ennalta, joten suhtautuminen niihin oli neutraalia. Tutkija koki harmilliseksi, että yhteistyötä muiden korkeakoulujen kanssa oli havaittavissa hyvin vähän.¹⁸¹⁹ Tutkimuksen tulokset kuvaavat yritysten yhteistyötä yhden alueellisen ammattikorkeakoulun kanssa eikä niitä voi yleistää yhteistyöhön yliopistojen tai muiden ammattikorkeakoulujen kanssa.¹⁸²⁰ Korona-pandemia vaikutti sekä menetelmän valintaan että aineiston saatavuuteen. Tutkimuksen itsearviointi esitetään luvussa 5.4. (Mäki 2021, 141-143).

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Seinäjoen ammattikorkeakoulu.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: ei ole.

Saadut viittaukset: ei ole.

Pasanen: Kohtaamisissa koetellut: oppiminen dokumentaarisissa valokuvaustyöpajoissa

tekijä	Pasanen, Pauliina	julkaisu vuosi	2021
nimeke	Kohtaamisissa koetellut: oppiminen dokumentaarisissa valokuvaustyöpajoissa		
yliopisto	Aalto-yliopisto	muu julkaisija	
tiedekunta ja yksikkö	Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu. Median laitos,		
YSO-asiasanat	dokumenttivalokuvaus, työpajat, valokuvaus, dokumentaarisuus, kohtaaminen, oppiminen, toimijuus, toimijaverkkoteoria, metodologia,		

¹⁸¹⁶ Mäki 2021, 137.

¹⁸¹⁷ Mäki 2021, 124-127.

¹⁸¹⁸ Mäki 2021, 143-144.

¹⁸¹⁹ Mäki 2021, 142.

¹⁸²⁰ Mäki 2021, 141-142.

	työmenetelmät, taidekasvatus, taidepedagogiikka, opetus, valokuvailmaisuus, korkeakoulupedagogiikka
muut hakusanat	

Vakiomuotoinen tiivistelmä

Tutkimustehtävä(t) tai –ongelma(t): Tutkimuskysymyksen muotoutumista kuvataan useassa vaiheessa eri versioina. Ainakin seuraavia muotoiluja on löydettävissä: I "Aivan alkuvaiheessa, tutkimusaihetta vasta hahmottaessani, tutkimuskysymyksen koski dokumentaarisissa kuvaustyöpajoissa käytettyjä opetusmetodeja." (Pasanen 2021, 14.), II "Tutkimuskysymys pelkistyi seuraavaksi muotoon: Miten ja mitä dokumentaarisissa valokuvaustyöpajoissa opitaan?" (Mts. 31.), III "Sittemmin tutkimuskysymyksen onkin tarkentunut kotietnografisen tutkimusmetodin ja valitsemani teoreettisen näkökulman kohtaamisessa ja lähdän lopulta selvittämään tutkimuksen pääkysymystä toimijaverkkoteorian mukaisesti: Millaisia toimijoita tutkimusaineistosta löytyy ja millaisissa toimijoiden koetteluissa oppimista syntyy? Mitä tällöin opitaan?" (Mts. 32.), IV "Nimesin alussa tutkimuskysymyksen vapaasti: Mitä tapahtuu valokuvausopintojen työpajoissa, jotka jaksavat innostaa ja toisaalta jakaakin mielipiteitä vuosikymmenestä toiseen ja jotka ovat kauempaa katsoen kuin yhteinen riitti valokuvaajaksi tulemisen prosessissa? Miten ja mitä työpajoissa opitaan?" (Mts. 226.), V "Millaisia toimijoita tutkimusaineistosta löytyy ja millaisissa toimijoiden koetteluissa oppimista syntyy? Mitä tällöin opitaan?" (Mts. 256.)¹⁸²¹

Tutkimusmenetelmä(t): haastattelututkimus, etnografia, litterointi¹⁸²², kotietnografia.

Aineisto(t): opettajien haastattelut (N=5), alumnien haastattelut (N=3), opiskelijoiden ryhmähaastattelut (N=3), opiskelijoiden yksilöhaastattelut (N=12), työpajojen taltioinnit, seuranta-aineisto.¹⁸²³

Viitekehykset: oppiminen¹⁸²⁴, kokemuksellinen oppiminen¹⁸²⁵, konstruktivismi, konnektivismi, opettajat, toimijaverkkoteoria¹⁸²⁶, toimijaverkot, käännökset (toimijaverkkoteoria)¹⁸²⁷, toimijat¹⁸²⁸, koettelu (toimijaverkkoteoria)¹⁸²⁹, ontologia, relationaalinen ontologia, diskursiivinen käänne, materialistinen käänne, uusmaterialismi¹⁸³⁰, teorian ja käytännön suhteet.

Keskeiset tulokset: Tutkituissa työpajoissa keskeisiä toimijoita olivat opettaja, opiskelija, opiskelijaryhmä, kamera, sosiaalinen media, internet, aiemmin opittu, arvot ja asenteet, identiteetin käsite, kuvaus- ja oppimisympäristöt, kuvatut henkilöt ja asiat, valo ja kuvat. Opettajat eivät ole pelkkiä fasilitaattoreita, erityistä

¹⁸²¹ Numerointi bibliografian kokoajan tekemä.

¹⁸²² Aineiston litterointi tutustuttaa tutkijaa aineistoon, nostaa esiin teemoja ja auttaa aineiston hallinnassa myöhemmin (Pasanen 2021, 74).

¹⁸²³ Pasanen 2021, 70-74.

¹⁸²⁴ "Oppiminen syntyy relaatioissa, jotka ovat aina osittain ennalta arvaamattomia, mihin valokuvaajan (etnografian) tuleekin olla valmistautunut" (Pasanen 2021, 230). Konnektivismin näkökulmasta: mts., 47.

¹⁸²⁵ Kolbin kokemuksellisen oppimisen malli kaaviomuodossa: Pasanen 2021, 30.

¹⁸²⁶ "Toimijaverkkoteorian näkökulmasta pätevyys tai tieto eivät ole yksilön latenteja ominaisuuksia vaan ne kuuluvat joihinkin toimintoihin verkoston muodostuessa. Toiminta teknologian, asioiden ja tiedon muodostumisen voimasuhteissa on jatkuvaa kamppailua. Tämä kamppailu on oppimista..." (Pasanen 2021, 230) Viittaus: Fenwick, Tara & Edwards, Richard 2010. Actor Network Theory in Education:22.

¹⁸²⁷ Luku 2.2.3. Käännökset ja toimijaverkko (Pasanen 2021, 45-46).

¹⁸²⁸ "Katson, mistä toimijat koostuvat, jäljitän niiden toimintaa, kohtaamisia ja koetteluja sekä tarkastelen, miten näissä suhteissa (muutosten paikkoina), eli toimijaverkkoteorian mukaan käännöksissä, syntyy oppimista. Käännöksissä tuotetaan sosiaalista järjestystä ja käsitystä siitä, mitä valokuvaajan tulee oppia." (Pasanen 2021, 76.)

¹⁸²⁹ Koettelu liittyy toimijaverkon koossa pysymiseen (Pasanen 2021, 56), tämän tutkimuksen yhteydessä mm. valokuvia analysoitaessa ja arvioitaessa. Vrt. esim. Lehtonen, Turo-Kimmo 2000. "Kuinka monta meitä on?: kollektiivinen koettelu kolmessa Bruno Latourin tutkimuksessa." *Tiede & edistys* 25 (4), 276-295, bibliografian kokoajan lisäys.

¹⁸³⁰ Pasanen 2021, 36-42. "Uusmaterialismi on kolmen viime vuosikymmenen aikana kehittynyt monitieteinen, heterogeeninen ja metodologinen tutkimussuuntaus, jossa korostetaan materiaalisuuksien, kuten esineiden, luonnonilmiöiden tai vaikkapa teknologian merkitystä inhimillistä elämää ja vuorovaikutusta rakentevina toimijoina." (Mts. 36, viittaus Harni & Saari 2014 [2015]. Kyyhky ja opetus kone: inhimillisen ja ei-inhimillisen yhteenliittymiä B.F. Skinnerin behaviorismissa. *Kasvatus & aika* 9 (1), 41-55, viittauksessa virheellinen vuosiluku 2014).

heidän toiminnassaan on haastaminen ja vastuksen tarjoaminen opiskelijoille.¹⁸³¹ ”Vakituisen opettajan - - - on taattava nykyisessä tulosvastuullisessa systeemissä se, että jokainen valittu opiskelija valmistuu määräajassa ja tuottaa koulutusohjelmalle sen tarvitseman valtion tuen.”¹⁸³²

Tulosten sovellukset ja/tai jatkotutkimusaiheet: Valokuvahistorian ja teorioiden opettajana tekijä pohtii *käytännön ja teorian ”ongelmaa”*: *teorioiksi kutsuttuja asioita opetetaan omilla opintojaksoillaan - - - ne jäävät liian usein irrallisiksi ja sisäistymättömiksi näkökulmiksi, jotka eivät liity opiskelijan omaan työhön.*¹⁸³³ *Yhteinen kirjoittaminen, yhteinen ajattelu - - - opinnoissa, voisi kannatella kirjoittamista* [myös itsenäisessä opinnäytetyössä].¹⁸³⁴

Tutkimuksen rajoitukset: Toimijaverkkoteorian haasteellisuus on empiriasta erottuvien yksityiskohtien määrä ja rikkaus; aineistoa voi analysoida loputtomiin. Lukijan kannalta niistä on löydettävä olennainen.¹⁸³⁵

Tutkimuksessa mainitut oppilaitokset: Lahden ammattikorkeakoulu, Muotoiluinstituutti, Turun taiteen ja viestinnän oppilaitos, Turun ammattikorkeakoulu, Taideakatemia.

Keskinäisviittaukset

Annetut viittaukset: Neuvonen-Rauhala 2009.

Saadut viittaukset: ei ole.

---

¹⁸³¹ Pasanen 2021, 226.

¹⁸³² Pasanen 2021, 229.

¹⁸³³ Pasanen 2021, 248.

¹⁸³⁴ Pasanen 2021, 248-249.

¹⁸³⁵ Pasanen 2021, 226.

Hakemisto

Menetelmät.....	246
6.3.5-menetelmä.....	15, 80
abduktiivinen analyysi.....	86, 260
abduktiivinen päättely.....	101
abduktiivinen tutkimus.....	215
affektimittari (Hermans 1987).....	104
aineistolähtöinen analyysi.....	187, 192
aineistolähtöinen sisällönanalyysi.....	201
aineistolähtöinen tutkimus.....	254
aineistolähtöisyys ..	16, 30, 35, 47, 55, 101, 157, 171, 180, 201, 239, 250
aineistotriangulaatio.....	139, 215
alku- ja loppumittaus.....	32, 53, 115, 258
analyysiyksiköt.....	118
analyyttinen induktio.....	4
analyyttinen yleistäminen.....	57
APLQ.....	122
arviointitutkimus.....	39, 76, 110, 141
asiakirja-analyysi.....	226
asiantuntijapaneeli.....	241
autobiografinen tutkimus.....	183
avainhenkilöhaastattelu.....	30, 78
avovastaukset.....	263, 266
Bartlettin sfäärisyystesti.....	266
bayesiläinen menetelmä.....	114, 122, 185
Can do -väittämälomakkeet.....	247
conjoint-analyysi.....	130
constructive research approach (CRA).....	218
conversation analysis.....	180
CTI-mittari.....	71
DACUM.....	120
deduktiivinen analyysi.....	37
deduktiivinen sisällönanalyysi.....	201
dekonstruktio.....	102
delfoi-menetelmä.....	51, 80, 266
design-tutkimus.....	164, 213, 258, 262
dialoginen käsitysanalyysi.....	247
diskurssianalyysi ..	8, 20, 27, 51, 65, 67, 87, 112, 126, 171, 179, 180, 208, 211, 228
dokumenttianalyysi.....	65, 120, 238
ekspansiivinen oppiminen.....	260
Elliotin mallin mukainen toimintatutkimus....	62
elämäkerralliset haastattelut.....	8, 239
elämäkertatutkimus.....	26
eläytymismenetelmä.....	143, 174, 179
eläytymistarinat.....	107, 143, 174
emic-lähestymistapa.....	55, 151
empiirinen analyysi.....	209
Entre Intention -mittari.....	268
erotteluanalyysi.....	129
esitesti-jälkitesti...32, 49, 69, 81, 115, 187, 246, 262	
esseekysymykset.....	90
esseevastaukset.....	60
etnografia..17, 55, 105, 151, 180, 228, 247, 276	
face validity.....	167, 195
faktorianalyysi....	10, 29, 49, 71, 84, 89, 96, 110, 114, 122, 132, 143, 160, 176, 201, 223, 246, 256, 268
fenomenografia .	16, 22, 53, 60, 63, 93, 97, 105, 108, 116, 125, 131, 138, 143, 159, 167, 203
fenomenografinen analyysi.....	63
fenomenologia.....	35, 194
fenomenologinen analyysi.....	192
fenomenologinen metodi.....	183
fenomenologisen psykologian analyysimenetelmä.....	139
fenomenologis-hermeneuttinen metodi..35, 42	
filosofinen fenomenologia.....	35
fokusrhythmahaastattelu.....	171, 203, 272
fokusrhythmäkeskustelu.....	269
fokusrhythman menetelmä.....	156
frekvenssianalyysi.....	49
funktionaalinen analyysi.....	231
Gioia-analyysi (sisällönanalyysi).....	274
grounded theory..6, 47, 55, 105, 107, 136, 149, 158, 174, 187, 235, 242, 250	
haastattelututkimus.....	8, 10, 15, 20, 24, 26, 27, 30, 32, 35, 42, 47, 49, 51, 57, 73, 74, 78, 80, 83, 86, 87, 90, 92, 93, 97, 101, 102, 104, 105, 108, 114, 116, 119, 124, 125, 128, 132, 139, 141, 144, 146, 147, 149, 151, 153, 156, 157, 159, 162, 166, 171, 173, 174, 176, 184, 185, 188, 195, 203, 205, 208, 211, 215, 222, 224, 231, 238, 239, 242, 244, 246, 249, 256, 260, 263, 269, 274, 276
haravointitekniikka.....	78
harkinnanvarainen näyte.....	128
harkinnanvarainen otanta.....	218
havainnointi.....	135, 141
Hermansin (1987) affektimittari.....	104
hermeneutiikka.....	90, 102, 123, 170, 194
hermeneuttinen kehä.....	30, 43, 146
hermeneuttinen tutkimusote.....	209
human instrument.....	63, 116
ilmapiirimittari.....	9

- ilmivaliditeetti.....167, 195
 induktiivinen analyysi 37
 induktiivinen sisällönanalyysi 181, 254
 innovaatiomittari.....9
 instrumentaalinen tapaustutkimus 112
 intensiivinen tapaustutkimus 225
 internet-kysely.....118
 interventional strategy 218
 interventionistinen tutkimus 120, 187, 190, 233
 interventiostrategia.....218
 interventiot.....218
 interventiotutkimus.....27
 itsearviointi.....197, 224
 Kaiser-Meyer-Olikin testi.....266
 kansainvälinen vertailu.....4, 60
 kategoriat 32, 118, 122, 125, 244
 katoanalyysi.....89
 kausaalinen malli 271
 kehittämistutkimus.....80, 164
 kehittävä tutkimus.....55
 kehittävä työntutkimus 27, 47, 132
 keskiarvovertailut 226
 keskustelunanalyysi.....180, 231
 keskustelututkimus 27
 kilpailututkimus 213
 kirjallisuuskatsaus.....4, 42, 69, 73, 75, 76, 108,
 110, 136, 146, 155, 157, 160, 162, 181, 205,
 241, 250, 262, 271, 274
 kirjoittaminen kehyskertomuksen pohjalta .107
 kirjoittamisen kokemuksesta kirjoittaminen199
 klusterianalyysi 201
 KMO-testi.....266
 koeasetelma 262
 koeryhmä.....262
 konstruktiiivinen kirjoittaminen 120
 konstruktiiivinen tutkimusote 120
 konstruktiiivinen tutkimusote (CRA) 218
 kontrolliryhmä 262
 korrelaatiot.....226
 korrespondenssianalyysi 129
 kotietnografia 276
 kriittinen diskurssianalyysi.....87, 112, 180
 kriittinen tekstianalyysi 67
 kuvaileva määrällinen analyysi 226
 kuvaileva tutkimus.....30, 178
 kvalitatiivinen analyysi.....37
 kvalitatiiviset luokituskategoriat 122, 187
 kvantifiointi.....263
 kvantifioiva sisällönanalyysi.....239
 kvantitatiivinen analyysi 37
 kvantitatiivinen tutkimus..4, 129, 132, 143, 223
 kyselytutkimus...8, 9, 10, 15, 16, 18, 20, 24, 26,
 29, 32, 39, 40, 47, 49, 51, 53, 60, 63, 66, 69,
 71, 74, 76, 80, 84, 89, 92, 96, 104, 105, 110,
 114, 115, 116, 118, 122, 123, 129, 132, 135,
 141, 143, 144, 153, 155, 156, 160, 162, 173,
 176, 178, 181, 184, 185, 187, 208, 217, 220,
 223, 226, 239, 241, 242, 246, 254, 256, 258,
 262, 263, 266, 268, 271
 käsiteanalyysi.....4, 119, 155, 159, 226
 käsitekartat 80, 203, 209, 269
 käsitekarttojen analyysi 164
 käsitteiden tutkimus 138
 laadullinen analyysi avovastauksista 32
 laadullinen sisällönanalyysi.....124
 laadullinen sisällönkuvaileu 235
 laadullinen tutkimus ..4, 6, 9, 26, 30, 35, 42, 51,
 57, 62, 78, 83, 86, 87, 90, 92, 93, 107, 108,
 119, 128, 132, 135, 139, 141, 143, 146, 147,
 149, 153, 158, 166, 167, 171, 173, 191, 192,
 195, 199, 211, 218, 238, 242, 250, 254, 266,
 274
 LASSI.....258
 last-mile research 213
 Learning and Study Strategies Inventory (LASSI)
258
 life story interviews 8
 LISREL 10
 litterointi 276
 loglin-malli 18
 lumipallo-otanta 231
 luokittelu (avovastaukset) 74
 mallintaminen.....78, 131, 170, 173, 271
 MDS-tekniikka.....89
 mediaatiomalli 271
 menetelmätriangulaatio 114, 144, 217, 274
 merkityksellisten tapahtuminen tekniikka ..192
 metafora-analyysi 183, 191
 miellekartat.....80
 mittarit 9, 37, 40, 49, 71, 84, 246
 mixed methods 176, 185, 201, 239, 254
 monimenetelmäisyys.....256, 266
 monimuuttujainen varianssianalyysi
 (MANOVA) 246
 monimuuttujamenetelmät 89
 monimuuttujaregressio 129
 monistrateginen tutkimus 246
 monitapaustutkimus..4, 35, 128, 166, 188, 213,
 215, 250, 269
 Motivated Strategies for Learning
 Questionnaire (MSLQ) 122, 258
 muutoslaboratorio.....132, 138
 muutosselonteon menetelmä 134

narratiivinen analyysi	183	sidosryhmäanalyysi.....	188
narratiivinen menetelmä.....	192	siirtoanalyysi	220, 250
narratiivinen tiedonkeruumenetelmä.....	174	simulaatiot	262
narratiivinen tutkimus .107, 174, 179, 190, 191, 239, 249		sisällön erittely.....	37, 65
neksusanalyysi	180, 247	sisällönanalyysi 4, 20, 22, 37, 43, 47, 51, 57, 73, 81, 86, 93, 99, 102, 108, 114, 115, 116, 118, 124, 129, 131, 136, 139, 144, 153, 158, 162, 166, 173, 175, 181, 187, 192, 201, 203, 208, 209, 211, 217, 222, 225, 233, 234, 239, 246, 254, 258, 266, 271	
nelikentät.....	57, 65, 138	sisällönanalyysi (Gioia-analyysi).....	274
online-kyselyt	258	solmutyöskentely.....	233
opettajan päiväkirjat	244	SRLIS.....	258
opetusvideot.....	258	stimuloitu haastattelu.....	73
osallistuva havainnointi.....	47, 132, 218, 272	strategiakartta	165
otantatutkimus	40	strukturoidut kyselyt.....	76
paneelitutkimus.....	173	strukturoitu kysely	178
pedagogiset kahvilat.....	272	strukturoitu teemahaastattelu	249
pilottitutkimus	188	Studentin t-testi.....	246
pitkittäinen tapaustutkimus	247	sulkeistaminen	93
pitkittäistutkimus.....	26, 32, 95, 144, 153, 156, 184, 187, 233, 234, 268	suunnittelututkimus	262
poikittaistutkimus.....	84	SWING-menetelmä	173
poikkileikkaustutkimus	32	sähköpostikysely.....	51
polkuanalyysi	271	tapaustutkimus ..	8, 9, 20, 26, 35, 39, 57, 63, 65, 78, 83, 87, 105, 112, 114, 115, 123, 125, 128, 132, 135, 138, 141, 146, 149, 156, 164, 165, 170, 173, 175, 176, 188, 194, 195, 205, 208, 209, 211, 213, 215, 218, 225, 235, 238, 247, 254, 256
polkumalli	271	teema-analyysi.....	195
polls	258	teemahaastattelu ..	9, 20, 22, 24, 30, 47, 51, 55, 73, 78, 80, 83, 92, 97, 101, 102, 105, 108, 114, 116, 128, 132, 146, 151, 157, 167, 176, 188, 203, 205, 208, 215, 224, 233, 235, 239, 244, 246, 249, 274
postempiirinen tutkimus	244	teemoittelu	30, 35, 118, 151, 238
postikysely	18, 26, 40, 47, 51, 92, 118, 156	teemoittelu ja koodaus.....	235
projektiiviset tehtävät	53	tekstianalyysi	67, 220
projektin arviointi	141	temaattinen analyysi	263
prospektiivinen pitkittäistutkimus.....	187	temaattinen sisällönanalyysi	131
puhelinhaastattelu	244	teoreettinen otanta	128, 166
puolistrukturoitu haastattelu	141, 205	teoriaa luova tutkimus....	78, 130, 136, 217, 242
purposeful sampling	218	teorialähtöinen sisällönanalyysi	203
päiväkirjat	244	teorialähtöisyys.....	203
pääkomponenttianalyysi	71, 223, 226, 266	teoriasidonnainen sisällönanalyysi.....	274
rakennelähtöinen analyysi	231	tietokäsitykset (aineiston jaottelussa).....	78
rakenneyhtälömallit	176, 268	tilastollinen analyysi ...	4, 10, 15, 18, 20, 24, 26, 29, 39, 40, 49, 51, 69, 71, 74, 76, 84, 89, 96, 110, 114, 118, 141, 143, 155, 156, 160, 180, 201, 215, 217, 223, 226, 241, 246, 254, 256, 258, 263, 266, 268, 271
retorinen luennan tapa ja kerronnan analyysi	199	toimijaverkkoanalyysi	169
ristiintaulukointi	217		
roolipelimenetelmä	179		
ryhmäesseet	90		
ryhmähaastattelu	10, 83, 90, 147, 151, 203, 224, 256, 263		
ryhmäkeskustelut	8, 228		
ryväotanta	40		
saturaatio.....	83, 90, 128		
SDLR-mittari.....	49		
SDLRS-mittari.....	246		
Self-Esteem Intentory -mittari.....	49		
Self-Regulated Learning Interview Scale (SRLIS)	258		
seurantatutkimus 18, 26, 32, 75, 108, 144, 197, 244			

toimintatutkimus.9, 83, 99, 105, 115, 132, 134, 135, 144, 158, 190, 213, 218, 234, 254, 272	
toimintatutkimus (Elliotin malli).....	62
triangulaatio 4, 9, 20, 26, 32, 47, 49, 51, 53, 55, 63, 65, 73, 75, 78, 81, 83, 87, 90, 92, 95, 99, 104, 105, 114, 115, 116, 123, 124, 125, 130, 132, 139, 141, 143, 144, 147, 149, 156, 164, 174, 176, 185, 188, 190, 194, 197, 203, 205, 213, 215, 217, 218, 220, 225, 239,246, 247, 254, 256, 258, 263, 266, 269, 274	
TSCS-mittari	49
tulkinnallinen seurantatutkimus	197
tutkijan päiväkirjat.....	244
tutkijatriangulaatio	144
tutkimuksen yleismalli.....	29
täsmäryhmähaastattelu	203
Ura-ajatusmittari	71
validiteetti.....	167
verkkohaastattelu.....	274
vertaileva tutkimus.....	60
vertaileva yhteiskuntatieteellinen tutkimus.....	4
vertailuryhmä	262
videoluennot	258
viimeisen mailin tutkimus.....	213
virheanalyysi.....	95
virtuaalietnografia	151
Watsonin ja Glaserin kriittisen ajattelun testi	32
Webropol-kysely.....	215, 233
WGCTA.....	32
yhteistyösuhdekaaviot	147
yhteyksianalyysi.....	180
yksilöesseet	90, 143
yksilöhaastattelu.....	83, 147, 151, 203, 263
yrityssimulaatiot	262
äänianalyysi	27
äänitallenteet	228
Nimekkeet	
Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa	82
Ammatillisen asiantuntijan etiikka ammattikorkeakoulutuksessa	102
Ammatillisen käytännön toistajasta monipuoliseksi aluekehittäjäksi? : ammattikorkeakoulu-uudistus ja opettajan työn muutos vuosina 1992-2010.....	101
Amattikorkeakoulu diskursiivisena tilana : järjestystä, konflikteja ja kaaosta	87
Amattikorkeakoulujen opettajien kulttuurienvälinen kompetenssi ja sen mittaaminen	223
Amattikorkeakoulun erikoistumisopinnot asiantuntijuuden kehittäjänä tieto- ja viestintäteknikan erikoistumisopintojen vaikuttavuus terveysalalla.....	152
Amattikorkeakoulun ja pk-yritysten välisen tiedon jakamisen vaikuttavuus	274
Amattikorkeakoulun lehtoreiden käsityksiä tutkivasta ja kehittävästä työotteesta	159
Amattikorkeakoulun opiskelijoiden kokemuksia opetus suunnitelmasta	34
Amattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan palvelutoiminta yrittäjämäisen ja yhteistoiminnallisen toimintatavan rajapinnassa	174
Amattikorkeakoulun toimintaperustaa etsimässä toimilupahakemusten sisällönanalyttinen tarkastelu	43
Amattikorkeakoulun verkko-opettajan kompetenssi ja kehittyminen	185
Amattikorkeakoulupedagogiikan kehittäminen opiskeluorientaatiot ja opinnäytetyön vertaistilanteet opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymisen tukena	201
Amattikorkeakoulureformi ja opettajan työn muutos : opettajien käsityksiä ammattikorkeakoulukokeilun toteuttamisesta Keski-Pohjanmaalla vuosina 1993-1997	25
Amattikorkeakoulussa terveydenhuollon koulutuksessa toimivien opettajien tieteellisen tiedon hallintataidot	95
Amattikorkeakoulusta valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden tutkitun tiedon käyttö.....	117
Amattikorkeakoulutuksen aikaiset yrittäjyysintentioiden muutokset	156
Amattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli ohjaajien näkökulma.....	186
Asiantuntijuutta vakuuttamassa opettajien työelämäsuhteen asiantuntijuuspuhe sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston työelämäprojekteissa.....	171
Auttajasta reflektiiviseksi sairaanhoitajaksi: ammattikorkeakoulu-opiskelijan kasvu ja kehittyminen ammattiin	106

Best or second best choice? : polytechnic education in the lives of engineering students.....7	case ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan organisointi osaksi epälineaarista arvoketjua 170
Bibliotekarierollen i en ny utbildningsorganisation: en studie vid fyra yrkeshögskolor.....149	Ergonomiakäsitys murroksessa: arviointi ammattikorkeakoulutuksessa muodostuvista ergonomiakäsityksistä 53
Changes in meanings of teacherhood among Finnish nurse teachers a substantive theory of nurse teacherhood 136	Essays on strategic management and quality assurance 164
Conceptual change process of polytechnic teachers in transition from classrooms to web-based courses 144	Financial autonomy in higher education institutions perspectives of senior management of Finnish AMK institutions 165
Constructing an opportunity centred collaborative learning model through and for entrepreneurship.....218	Finnish polytechnics in the regional innovation system towards new ways of action 188
Diskurssianalyttinen tutkimus ammattikorkeakoulun opetussuunni-tel-man kehittämisprosessista 228	Hoitotyön opettajan muotokuva opettajaan kohdistuvat vaatimukset ja niiden arviointi 44
Duuri- ja mollisointuja musiikkialan kentällä: organisaatiomuutoksen heijastuksia ammattikorkeakoulun musiikinopettajien työhön.....191	Hoitotyön opiskelijoiden merkitykselliset hoitamisen kokemukset ja niistä oppiminen kliinisessä oppimisympäristössä 192
Dynamic dialogue in learning and teaching towards transformation in vocational teacher education.....131	Holistic business learning environment bringing practice and integration to business education 261
Educating innovative professionals a case study on researching students' innovation competences in one Finnish university of applied sciences.....255	Hyvää mieltä ja yhteistyötä : johtajien ja esimiesten käsityksiä johtajuudesta ammattikorkeakoulussa 93
Effectuation in embedded and enquiry-based entrepreneurship education essays for renewing engineering education at Kemi-Tornio University of Applied Sciences 205	Ihan vaan perusasiat pitää osata hyvin ammattikorkeakoulujen insinööriopiskelijoille lukion kokemusten pohjalta rakentunut matematiikkakuva 239
Elettyä ymmärtämässä omaelämäkerrallinen kirjoittaminen ja teksti reflektiona sosiaalialan ammattikorkeakouluopinnoissa 199	Ikääntyvän opettajan ammatillista kasvua ja osaamista tukeva johtaminen ammattikorkeakoulussa 167
Enhancing learning in engineering mathematics education utilising educational technology and promoting active learning 257	Ilo hoitotyön ammatin opiskelussa amatillisen kasvun voimavarana..... 242
Entrepreneurial intention, behavior and entrepreneurship education a longitudinal approach.....267	Innovaatioiden diffuusio ammattikorkeakoulureformissa: innovaatioiden diffuusioon liittyvien tekijöiden tarkastelua yhdessä ammattikorkeakoulureformiin osallistuvassa kokeiluyksikössä..... 9
Environmental issues in business education curricula at Finnish Universities of Applied Sciences towards a postmodern curriculum? 207	Innovatiivisen oppimisyhteisön profiili ammattikorkeakoulujen tekniikan ja liikenteen koulutusalan näkökulmasta tarkasteltuna..... 51
Epälineaarinen arvoketju	Insinöörikoulutus epävarmuuden yhteiskunnassa..... 4
	Itse teossa toimintatutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan henkilöstön työssä

- jaksamisen kehittämishankkeesta vuosilta 2000-2002.....115
- Itseohjautuvuus liiketalouden ammattikorkeakoulun atk-opetuksessa transformatiivisen oppimisen näkökulma..48
- Itsesäätelyvalmiudet musiikin opiskelussa...121
- Kansainvälisen korkeakouluverkoston kehittäminen arviointitutkimus Barents Specialist -hankkeesta Rovaniemen ammattikorkeakoulussa 140
- Kansainvälisty tai väisty? tapaustutkimus kansainvälisyysosaamisen ja kulttuurienvälisen oppimisen merkityksenannoista oppijan, opettajan ja korkeakoulu toimijan pedagogisen suhteen rajaamissa kohtaamisen tiloissa 193
- Kansainvälistymisen ja laadunvarmistuksen yhteys ammattikorkeakoulun asiakirjateksteissä: tapaustutkimus.....209
- Kasvuorientoitunut ilmapiiri esimiestyön tavoitteena tapaustutkimus ammattikorkeakoulussa .113
- Keiden koulutusväylät? : laveneva korkeakoulu ja valikoituminen 18
- Kielenopettajaksi tuleminen ammattikorkeakoulun muutosmaisemassa 75, 182
- Kohtaamisissa koetellut oppiminen dokumentaarisisa valokuvaustyöpajoissa 275
- Kokemuksellisen oppimisen kautta kohti terveyden edistämisen asiantuntijuutta hoitotyön ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveyden edistämisen oppiminen hoitotyön harjoittelussa 72
- Kokemukset ja opettajien väliset erot osaamisen tunnistamisen kehittämisessä sisäisen yrittäjyyden, psykologisen omistajuuden ja työn ilon näkökulma ..210
- Korkeakoulujen professio Suomessa ajankuvia, käsitteitä ja kehityskulkuja 226
- Korkeakoulupoliittista vallankäyttöä oppimassa tapausesimerkinä ammattikorkeakoulujen vakinaistamis- ja laajentumisprosessi vuosina 1995-2000 65
- Koulutus- ja uravalinnan ongelmat koulutus- ja uravalinnan tavoitteen saavuttamista haittaavat ajatukset sekä niiden yhteys ammattikorkeakouluopintojen etenemiseen ja opiskelijoiden ohjaustarpeeseen 71
- Koulutusinnovaatiotoiminnan tukemisen ja johtamisen mallintaminen..... 172
- Kuntoutuksen muutosagentit tutkimus työelämälähtöisestä oppimisesta ylemmässä ammattikorkeakoulutuksessa 221
- Käsityksistä ajatuksen poluille : ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoiminnan konseptin kehittäminen 138
- Laadun ilmapiiritekijät ammattikorkeakoulussa 38
- Laatutyöhön sitoutumisen edellytykset ammattikorkeakoulussa 176
- Leadership frames of program directors at Finnish universities of applied sciences... 195
- Learning entrepreneurial competences in an international undergraduate degree programme a follow-up study 196
- Learning to develop innovations individual competence, multidisciplinary activity systems and student experience 252
- Luokkahuoneista verkostomaiseen virtuaaliopetukseen tutkimus muutoksen johtamisesta ammattikorkeakoulussa 157
- Lärare som aktörer i praktiker för pedagogiskt utvecklingsarbete..... 272
- Matka restonomiin ydinosaamiseen kuvaus majoitus- ja ravitsemisalalan esimiehen osaamisalueista, asiantuntijuudesta ja dynaamisesta ammattitaidosta 119
- Medication competence of nursing students in Finland 241
- Menestyvän ammatillisen oppilaitoksen profiili 13
- Mentorointi aikuisopiskelijan ammatillisen kehittymisen tukena 125
- Merkitysneuvotteluja hopsista ja sen ohjauksesta : toimintatutkimus hopsin ja sen ohjauksen kehittämisestä korkea-asteen koulutuksessa 133
- Metodilla on merkitys - muodolla on mieli draamatyöskentely mielenterveyshoitotyön ammattikorkeakouluopinnoissa 139
- Moniammatillisuus ja sen oppiminen

- tapaustutkimus ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalalta.....175
- Negotiating interdiscursivity in a problem-based learning tutorial site: A Case Study of an International Business Programme 111
- Nursing ethics education in Finland from the perspective of codes of ethics 181
- Nyt olisi pysähtymisen paikka
fysioterapian opettajien työhön liittyviä kokemuksia terveysalan ammatillisessa koulutuksessa 42
- Näkökulmia ammattikorkeakouluopettajan oppimiseen ja osaamishaasteisiin 263
- Odotetaan käytäntöä ja saadaan teoriaa
tutkimus Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalan opiskelijoiden käsityksistä ja kokemuksista opetuksesta ja ohjauksesta vuosina 1995-1997 ja 2000-2001 90
- Ohjauksen ja opiskeluprosessit samanaikaisessa ja eriaikaisessa verkkoympäristössä
etnografinen tutkimusmatka verkkotutkimuksen maailmaan 151
- Omistajaohjauksen sisäinen yrittäjyys ja tuloksellisuus ammattikorkeakouluissa....154
- Onnistuneen ikääntymisen ymmärrystä rakentamassa
fysioterapeuttiopiskelijoiden oppiminen kestävästä kehityksestä edistävän kasvatuksen kehyksessä 163
- Opettajien kollegiaalinen yhteistyö ammattikorkeakoulussa
mikropoliittinen näkökulma opettajuuteen 147
- Opettajien lisäkoulutuksen tuloksellisuus opettajien, esimiesten ja opiskelijoiden arvioimana 10
- Opetustyön ammattilaiset ja mosaiikin mestarit
työkulttuurit ammattikorkeakouluopettajan toiminnan kontekstina.....202
- Opinnäytetyö asiantuntijuuden kehittäjänä ammattikorkeakoulussa 116
- Opintojen pitkittyminen ja keskeyttäminen ammattikorkeakoulussa : tutkimus Helsingin ammattikorkeakoulun opintojen pitkittymisen ja keskeyttämisen syistä vuosina 2002-2007 ja niihin vaikuttamisen keinoista 184
- Opiskelijan osaamisen arviointimittarin kehittäminen sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisten palvelujen monialaisessa kontekstissa 265
- Opiskelijoiden päätöksenteon kehittyminen osana ammattitaitoa sairaanhoitajakoulutuksessa..... 36
- Oppiminen työelämäprojekteissa ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden kokemukset työelämäprojekteissa oppimisesta 104
- Oppivuus ammattikorkeakoulussa : liiketoimintasuunnitelmaopintojakson kehittäminen toimintatutkimuksena 61
- Osaaminen keskiössä: ammattikorkeakoulun uusi paradigma 232
- Palkkatyöhön vai omistajayrittäjäksi: sosiokulttuurin heijasteet Jämsänkosken ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden työllistymispyrkimyksissä 28
- Perheellisenä opintien : ammattikorkeakouluopiskelu elämänpolitiikan kategorioissa 15
- Poliisistako professio koulutusjärjestelmää muuttamalla?
poliisiammattikorkeakoulun tulo Suomeen osana päällystökoulutuksen uudistamista 30
- Positiivinen suhtautuminen edesauttaa kehittymistä
ammattikorkeakoulu asiantuntijuuden kehittäjänä opiskelijoiden käsitysten mukaan 142
- Projektioiskelu ja -oppiminen ammattikorkeakoulussa 63
- Promotion of the good life
development of a curriculum for public health nurses 80
- Radiografian asiantuntijuus
röntgenhoitajan työ ja siinä tarvittava osaaminen..... 47
- Rajaviiva katoaa
innovatiivista oppimista ammatillisen opettajankoulutuksen, oppilaitosten ja työelämän organisaatioiden yhteistyönä 27
- Reflective teacher using the computer-network in teaching; how the psycho-epistemological learning styles help to better design learning environments..... 105
- Research evidence implementation and its requirements in nursing education 84
- Sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitamisen taidot ja niiden opetus ammattikorkeakoulussa opiskelijoiden, opettajien ja ohjaajien arviot 110

Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjattujen käytännön harjoittelujen aikana ilmenneet eettiset ongelmat	162	koulutusohjelmassa vuosina 2001-2004	189
Sairaanhoidajasta sairaanhoitajaksi korkea-asteen tutkintoon johtava monimuotokoulutus itseohjattun ammatillisen kasvun ja kehityksen välineenä Suomessa ja Unkarissa	59	Tapaustutkimus itseohjautuvuudesta sairaanhoitajakoulutuksen eri vaiheissa..	224
Siedä olevaa, muuta tulevaa : hyvinvointialojen opettajien stressin kokeminen	160	Teknologiätuetun yhteisöllisen opetuksen organisointi	254
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulutus muuttuvassa ympäristössä	23	Tekstilaji ja yhteisö ammattikorkeakoulun opinnäytetyön diskussio tekstinä	220
Sosiaali- ja terveysalan opettajien opetukselliset lähestymistavat ja työn olosuhteet ammattikorkeakouluissa	270	Terveysalan opiskelijoiden hoitotyön oppiminen esseevastausten perusteella arvioituna	85
Sosiaalialan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden oppimiskokemusten kehittyminen henkilökohtaisessa ohjausprosessissa	5	The cultural event as a test bench of work-based pedagogy in vocational higher education a study of strategic partnership, commitment, and expansive learning in a regional network.....	260
Sosiaalialan ja hoitotyön asiantuntijuuden kehitysheidot ja opiskelijavalinta	122	The development possibilities of critical thinking related to nursing in nursing education	11
Sosiaalisen transformaatio sosiaalialan asiantuntijuuden diskurssissa	126	The reflective structuration of entrepreneurship as contextualized to the Finnish university and polytechnics students' narratives	179
Språkplanering vid en tvåspråkig yrkeshögskola exemplet fackspråkligt språkbad.....	135	Tiedon taidot verkko-opiskeluympäristössä tietotekniikan perusosaaminen ammattikorkeakoulussa	99
Strategia-ajattelu ja strateginen johtaminen ammattikorkeakoulussa tapaustutkimus Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta	77	Tiedonkäytön ilmiötä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä: aineistolähtöinen tarkastelu ja käsitteellinen mallinnus	250
Strategizing digitalization in a Finnish higher education institution towards a thorough strategic transformation	234	Tieteellisen ja kriittisen ajattelun kehitys hoitotyön koulutuksessa seurantatutkimus sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja kättilökoulutuksessa	32
Students' scientific thinking in higher education logical thinking and conceptions of scientific thinking in universities and universities of applied sciences.....	216	Tietoa hoitotyön toimintaan sairaanhoidon opiskelijoiden käsityksiä tiedosta ja tiedon suhteista toimintaan. 22	
Suomalainen ammattikorkeakoulu-uudistus opetushallinnon prosessina koulutussuunnittelu valtion keskushallinnon näkökulmasta	57	Tietoasiantuntijoiden roolit ja toiminta koulutuksen ja työelämän kehittämishankkeissa : tapaustutkimus tietokäytäntöjen ja innovatiivisten tietoyhteisöjen kehittämisestä	235
Suomalaisten tiede- ja ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ohjaajien silmin	129	Toimijuutta toisella kielellä : kansainvälisten sairaanhoitajaopiskelijoiden ammatillinen suomen kielen taito ja sen kehittyminen työharjoitteluissa	247
Synergian siemenet ja torajyvät tutkimus monialaisen ammattikorkeakoulun organisaatiokulttuurista	20	Towards realization of research and development in a university of applied sciences.....	212
Taide siltana sosionomiksi (AMK) kasvamiselle toimintatutkimus taide- ja ilmaisuaineiden kehittämisestä postmodernin taidekasvatuksen suuntaan Oulun seudun ammattikorkeakoulun sosiaalialan		Tulokset paranevat, miten käy laadun?	

tulosperustainen rahoitusmalli koulutuksen tuloksellisuuden ja laadun kehittäjänä ammattikorkeakouluissa	269	systemiteoreettinen tulkinta ammattikorkeakoulujen yhtiöittämisestä	237
Turvallisuutta ja sopusointua vai jännitystä ja valtaa : tutkimus sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoiden yrittäjyys- ja muista arvoista	88	Ymmärsin olevani jonkin täysin uuden opiskelutavan edessä narratiivinen tutkimus polusta ammatilliseksi erityisopettajaksi osaamisperusteisessa koulutuksessa	248
Työelämä, täältä tullaan - kielitaitoisina ja itseohjautuvina tutkimus opiskelijoista monimuotoisesti toteutetulla englannin opintojaksolla Jyväskylän ammattikorkeakoulussa	245	Ympäristökasvatus ammattikorkeakoulussa : opetussuunnitelmateoreettisen mallin kehittäminen liiketalouden koulutukseen .	55
Työelämälähtöinen opinnäytetyö oppimisen kontekstina: fenomenografisia näkökulmia tradenomien opinnäytetyöhön	97	Yrittäjyyden reflektiivinen strukturaatio – kontekstina suomalaisten yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden tarinat yrittäjyydestä	179
Työelämälähtöisyyden määrittäminen ja käyttäminen ammattikorkeakoulun jatkotutkintokokeilussa	169	Yrittäjyyskasvattaja ammattikorkeakoulun hallinnon ja kaupan alan opettajien näkemykset itsestään ja työstään yrittäjyyskasvattajana	40
Työterveyshuollossa työskentelevän terveydenhoitajan ammatillinen osaaminen itsesääätelyvalmiuksien kehittäminen ammattikorkeakoulussa	124	Yritys hyvä kymmenen monitapaustutkimus aikuisopiskelijoiden opintojen edistymisestä ja sisäisestä yrittäjyydestä	215
Työyhteisön kehittäminen ja tärkeimmät muutosvälineet : tapaus-tutki-mus Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulun eli Helian henkilöstön ja johdon kehittämiskäsityksistä, muutosvälineistä ja muutosmalleista	132	Yrityshautomokokemuksen vaikutukset tradenomiopiskelijan yrittäjäuran syntyyn ja kehittymiseen - yrityshautomotoiminta liiketalouden alan ammattikorkeakoulun yrittäjäkoulutuksessa	127
Ura kerronnallisena työnä ammattikorkeakoulun opettajat kertojina	231	Tekijät	
Valmistumisesta työelämään: Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun terveysalalta 1995 valmistuneiden käsityksiä koulutuksesta, ammatillisesta pätevyydestä ja sijoittumisesta työelämään	108	Ahokallio-Leppälä, Heidi	232
Verenpaineen mittaamisen opettaminen sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoille	177	Ahonen, Outi	265
Verkkokurssi opetuksen ja oppimisen kompleksisena toimintatilana	180	Ahtiainen, Eeva-Liisa	209
Vieras ja oma teksti kohtaavat insinööriyössä Mitä lähteiden käyttö osoittaa ammattikorkeakouluinsinöörin asiantuntijuudesta ja osaamisesta?	67	Alanko-Turunen, Merja	111
Viestintä ammattiosaamisen ulottuvuutena..	91	Annala, Johanna	133
Välikielen kehitys vieraskielisessä opetuksessa : tutkimus muutoksista insinööriopiskelijoiden englannin kieliopin hallinnassa	94	Antikainen, Eeva-Liisa	113
Yhtiöstä opettaja?		Antikainen, Pekka	65
		Asteljoki, Sari	174
		Auvinen, Pekka	101
		Bergroth, Mari	135
		Brunou, Sinikka	162
		Elomaa, Leena	84
		Flinck, Marja	115
		Frilander-Paavilainen, Eeva-Liisa	116
		Friman, Mervi	102
		Halme, Sirkka-Liisa	11
		Haukijärvi, Ilkka	234
		Havukainen, Pirjo	85
		Heikkilä, Asta	117
		Heikkinen, Vesa Antero	119
		Heinonen, Jarmo	129
		Hero, Laura-Maija	252
		Herranen, Jatta	87

Hokkanen, Simo.....	51	Lambert, Pirjo	27
Holopainen, Arja.....	136	Leinonen, Rauni	201
Honkonen, Risto	7	Lerkkanen, Jukka.....	71
Hyrkkänen, Ursula	138	Leskelä, Jori.....	125
Häkämies, Annukka	139	Liimatainen, Leena.....	72
Immonen-Orpana, Päivi.....	163	Linna, Jukka.....	237
Jaatinen, Päivi	20	Luojus, Katja.....	186
Jarnila, Rauno	13	Luoto, Seppo	179
Joensuu-Salo, Sanna	267	Lyytinen, Anu	188
Johnson, Esko	182	Löfman, Päivi.....	224
Joutsen-Onnela, Merja	88	Malmivirta, Helena	189
Julkunen, Jorma.....	67	Marttila, Liisa	231
Jäminki, Seija	151	Mäkelä, Leena.....	180
Jämsä, Ulla	221	Mäkelä, Veijo	10
Kaaresvirta, Päivi	104	Mäki, Juhani.....	28
Kaartinen, Tapani.....	121	Mäki, Kimmo	202
Kakkonen, Marja-Liisa	196	Mäki, Maire.....	38
Kalima, Riitta.....	184	Mäki, Taru	274
Kallioniemi, Marja.....	254	Mäkimurto-Koivumaa, Soili	205
Karjalainen, Anna Liisa.....	199	Mäkinen, Elisa	53
Karjalainen, Lahja	140	Mällinen, Sisko	144
Karttunen, Päivi	22	Nenonen, Marjo.....	269
Kassara, Heidi	242	Neuvonen-Rauhala, Marja-Liisa.....	169
Katajamäki, Erja.....	175	Niemelä, Raija-Helena	210
Keinänen, Meiju.....	255	Niiranen-Linkama, Päivi	126
Kepanen, Pirkko.....	248	Nikander, Leena	93
Kettunen, Juha.....	164	Nissilä, Säde-Pirkko	131
Kilpinen, Kari.....	105	Nisula, Karoliina	261
Kilpiäinen, Seppo	90	Numminen, Olivia	181
Kinnari-Korpela, Hanna.....	257	Nurmi, Jouni.....	18
Kiukas, Carina	272	Nyyssölä, Hannu	154
Kohtamäki, Vuokko.....	165	Oksanen, Juha	30
Kolehmainen, Seppo.....	9	Ora-Hyytiäinen, Elina	106
Korhonen, Mirjami.....	15	Orelma, Ari.....	4
Korppoo, Maijaleena	176	Paajanen, Pekka.....	40
Kosonen, Pekka A.	122	Paloste, Airi.....	108
Kostiainen, Emma.....	91	Pasanen, Pauliina	275
Kotila, Hannu	34	Pekkola, Elias.....	226
Kullaslahti, Jaana	185	Peltokallio, Liisa	42
Kuokkanen, Ritva.....	36	Peltomäki, Eila	5
Kuoppala, Eeva	260	Penttilä, Taru	207
Kuoppamäki, Ritva.....	152	Pihkala, Jussi	156
Kyrölahti, Eija.....	124	Pirinen, Rauno.....	211
Kämäräinen, Juha	250	Pitkäranta, Ari	170
Käyhkö, Riitta.....	142	Pylkkä, Outi	191
Könnilä, Paula	23	Raudaskoski, Leena.....	43
Laajala, Tiina	228	Rautajoki, Arto M.....	171
Laakkonen, Raijaliisa.....	25	Rauto, Eeva	94
Lahtinen, Johanna.....	235	Rekola, Leena.....	95
Lahtinen, Päivikki.....	167	Rissanen, Riitta.....	97
Laine, Päivi	177	Rohweder, Liisa.....	55
Laitinen, Eija	223	Romppanen, Maija.....	192

Salmela, Marjo.....	110	ajattelun taidot	217
Salminen, Hannele.....	57	ajatuksen polut	138
Salminen, Leena.....	44	akateeminen noste	20, 130
Salo, Seppo	215	akateeminen professio	227
Saranki-Rantakokko, Sirkka	157	akateeminen ydin	188
Savonmäki, Pasi	147	akateemiset heimot.....	195
Seppälä, Hannele.....	216	aktanttimalli.....	144, 191, 251
Sevón, Kerstin	149	aktiivinen oppiminen	258
Siekkinen, Hellä	245	alueet	213
Sirkka, Kari A.	59	aluekehitys.....	213
Stenfors, Paula.....	32	AMHA (Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun ammattillisen harjoittelun kokeilu- ja kehittämisprojekti)	83
Suhonen, Liisa.....	159	AMK-arviointikehikko	229
Sulkakoski, Marjut	239	amkilaisuus	88
Sulosaari, Virpi.....	241	ammattillinen ajattelu.....	131
Suonpää, Maija	218	ammattillinen erityisopetus.....	249
Timonen, Liisa.....	193	ammattillinen kasvu.....	9, 11, 60, 114
Tiusanen, Olavi	132	ammattillinen kehittyminen	149
Toikka, Mirja	77	ammattillinen kehitys.....	107
Turpeenniemi, Kaisa	160	ammattillinen opettajankoulutus	27, 249
Turtiainen, Tarja	270	ammattillinen osaaminen	124, 215, 271
Töytäri, Aija.....	263	ammattillinen pätevyys.....	176
Uosukainen, Leena	80	ammattillinen toiminta	90
Valtonen, Mirja.....	47	ammattillinen uusiutuminen.....	9
Vesala, Päivi	61	ammattillisen kasvun intentiot	60
Vesterinen, Marja-Liisa.....	82	ammattillisen kasvun malli (Cranton)	50
Vesterinen, Pirkko	63	ammattillisen kasvun orientaatiot.....	60
Vidgrén, Mervi	172	ammattillisen osaamisen kehittäminen.....	271
Virtamo, Anneli.....	48	ammattilliset oppilaitokset	29
Virtanen, Aija	247	ammattilliset roolit.....	149, 236
Vuori, Johanna.....	195	ammattillisuus.....	43
Vuorijärvi, Aino	220	ammattin uusiutuminen	60
Vuorimaa, Vesa.....	99	ammattietiikan alustava viitekehys	103
Ylikerälä, Juhani	127	ammattietiikka.....	103, 162
Viitekehykset	11, 95, 136, 274	ammatti-identiteetti	101, 107, 149
abduktio.....	86, 101, 166	ammattikorkeakoulukokeilu.....	26, 75
abstrakti ajattelu	90	ammattikorkeakoulukulttuuri	88, 148
academic heartland	188	ammattikorkeakoulumetodit.....	138
affektiiviset tekijät.....	94	ammattikorkeakoulun hallitus.....	78
affektimittari (Hermans 1987).....	104	ammattikorkeakoulun ja pk-yritysten yhteistyö	274
affordanssit.....	123, 180	ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyö	222
agentit.....	180	ammattikorkeakoulun johtajuus	94
agenttiteoria	155	ammattikorkeakoulun kasvutekijät	114
AHOT.....	211, 215	ammattikorkeakoulun pedagoginen johtokunta	78
aihealuekohtaiset teoriat	101	ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia	178
aikuiskoulutus.....	244	ammattikorkeakoulun perustamisideologiat	20
aikuisopiskelijat	215, 244		
aikuisopiskelu	60		
aineeton pääoma.....	170		
aineistolähtöisyys ...	37, 104, 109, 148, 159, 170		
aineistotila	90		
ainutlaatuisuus	225		
ajattelu.....	33, 148		

- ammattikorkeakoulun strateginen johtaminen 79
- ammattikorkeakoulunoste 130
- ammattikorkeakouluopettajuuden
valtakunnallinen kehittämishanke 204
- ammattikorkeakoulupedagogiikka 201
- ammattikorkeakoulupedagoginen tutkimus 109
- ammattikorkeakoulureformi 11, 26, 101
- ammattikorkeakoulu-uudistuksen makrotaso 58
- ammattikorkeakoulu-uudistus 58, 149
- ammattiosaaminen 92
- ammattispesifinen taitotieto 215
- ammattitaito 109, 120, 176
- ammattitaitoa edistävä ohjattu harjoittelu.. 187
- ammattitaitorakenne 58
- analyttinen hermeneutiikka 90
- andragogiikka 60
- angloamerikkalainen professiotutkimus 226
- anglosaksinen hallintokulttuuri 226
- ankarat tieteet 20
- areenamalli 148
- Aristoteleen hyve-etiikka 103
- arkiajattelu 33
- arkitulkinta 90
- arviointi 45, 86, 165, 266
- arviointikehikot 228
- arviointikäsitteet 26
- arviointitutkimus 26, 141, 153
- arvosubjektivismi 89
- arvot 20, 89
- arvoteoriat 89
- asenne-käyttämisteoria (Fishbein ja Ajzen)
..... 99
- asenteet 29, 41, 89, 152
- asiakastyö (sosiaaliala) 123
- asiakirjat 209
- asiantuntijan taitoprofiili (Ruohotie 2002)... 124
- asiantuntijan taitoprofiilimalli 153
- asiantuntijatieto 141
- asiantuntijuuden oppiminen 176
- asiantuntijuuden osa-alueet 83
- asiantuntijuus 17, 24, 31, 33, 43, 47, 53, 60, 67,
73, 81, 83, 87, 89, 103, 107, 116, 118, 120,
123, 124, 126, 130, 141, 143, 148, 153, 159,
161, 176, 201, 224, 233, 234
- asiantuntijuus opetussuunnitelmasta 229
- atk-opetus 50
- auktoriteetti-innovaatio 9
- autonomia 166
- avainkompetenssit 99
- avoimet innovaatiot 173
- Balanced Scorecard (BSC) 78, 165
- Barents Specialists 141
- Barentsin osaajaverkosto 141
- behaviorismi 233
- Bloomin taksonomia 258, 262
- Bolognan prosessi .. 88, 107, 110, 112, 130, 149,
153, 158, 164, 165, 169, 173, 176, 180, 195,
208, 209, 227, 228, 266, 271
- boundary objects 262
- Bourdieuin kenttäteoria 169, 191
- Brucen informaatiolukutaidon malli 100
- BSC (Balanced Scorecard) 79, 165, 209
- BSL (Business Skills Laboratory) 262
- Business English 75
- Business Skills Laboratory (BSL) 262
- CAP-tutkimushanke 227
- CASVE-ongelmanratkaisu- ja
pääöksentekomalli 71
- CEF (Common European Framework of
Reference for Languages) 244
- CHAT (kulttuurihistoriallinen toiminnan teoria)
..... 260
- Clark's concept of organisational change
elements 188
- Clarkin ohjaukolmio 5, 79
- CLE (malli konstruktivistisen
opiskeluympäristön suunnittelusta) 100
- CMap-Tools-ohjelmisto 164
- Common European Framework of Reference
for Languages (CEF) 244
- conceptions of scientific thinking 217
- contents of business school education (Amdam
et al. 2000) 112
- Contingency Theory of Organizations 213
- coping 161
- Coping at Home -tutkimushanke 164
- corporate governance 155
- Crantonin ammatillisen kasvun malli 50
- Culture-General Assimilator 70
- Curriculum-ajattelu 56
- DACUM 120
- Davisin teknologian käyttöönottomalli . 99, 100
- deduktiivisen tutkimusotteen ja induktiivisen
tiedonhankintatavan yhdistelmät 24
- defenssit 17
- dekonstruktio 87, 179
- demokraattinen dialogi 17
- Deweyn kokeilevan oppimisen malli 100
- didaktiikka 41
- didaktinen muoto 140
- diffuusiomalli 9
- digitaalistrategia 234
- digitalisaatio 234

- dikotomiat 29
- diskursiivinen käänne 276
- diskursiivinen tila.....87
- diskurssianalyysi 51
- diskurssit.....112, 180
- diskussio 221
- dispositiot 221
- divergentti ajattelu 33
- double loop learning.....78
- draamakasvatus.....140
- draamapedagogiikka 140
- duaalimalli 58
- dynaamisen ammattitaidon malli.....120
- dynaamisten kyvykkyyksien malli.....262
- dynamic capabilities framework 262
- EBL (Enquiry-Based Learning).....206
- eetos 126
- eettiset ongelmat 162
- effektuaatio 206
- EFQM Excellence 209
- EFQM Model.....177
- ekologinen ja sosiokognitiivinen viitekehys
(kieli) 247
- ekologinen paradigmanmuutos 56
- ekologinen psykologia 123
- eksistentiaalinen fenomenologia 140
- eksistentiaalis-fenomenologinen ihmiskäsitys.6
- ekspansiivinen oppiminen 27, 83, 106, 206,
233, 260
- ekspansiivinen sykli 28
- ekspansiivisen yrittäjyyskoulutuksen malli ..206
- eksplisiittinen oppiminen 95
- eliö-ympäristö-systeemi 123
- elämismaailma.....124
- elämäkerrat 183
- elämänhallinta.....160
- elämäntarinat 8
- elämäntilanteet 60
- emansipoiva ajattelu 33
- empiirinen tutkimus 37
- empowerment.....73
- englannin kieli.....75, 95, 246
- englannin puhuminen 244
- English for Special Purposes (ESP).....75, 221
- eNNI-hanke.....236
- Enquiry-Based Learning (EBL).....206
- entrepreneurial behavior 268
- entrepreneurial culture 188
- entrepreneurial intention.....268
- entrepreneurship pedagogy.....268
- environmental issues.....208
- environmental path.....81
- epistemologia ..35, 41, 112, 128, 146, 206, 255,
258
- epävarmuuden yhteiskunta.....5
- epävarmuus 219
- EQF.....228
- EQF (European Qualifications Framework) 174,
194, 217, 266
- ergonomia.....53
- ergonomian käsitteistö 53
- erikoiskielet.....221
- erikoistumisopinnot.....153
- esimiehen dynaamisen ammattitaidon malli
.....121
- esimiehet 121
- esimiesten osaamisalueet 121
- esiymmärrys.....35, 47, 94, 106, 116, 170, 240
- ESP (English for Special Purposes) 75, 221
- Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun
amatillisen harjoittelun kokeilu- ja
kehittämiprojekti AMHA 83
- etiikka.....103
- etogenia 134
- Euroopan neuvosto 2003 -viitekehys (kielten
opetus) 183, 194, 246
- eurooppalainen viitekehys 75
- Eurooppalaisten tutkintojen viitekehys 2008
.....194
- European Qualifications Framework, EQF...228
- expansive entrepreneurship education model
.....206
- experimental learning (Dewey) 100
- face validity.....158
- faktuaalistaminen 20, 171
- fenomenografia 168
- fenomenologia...6, 42, 104, 106, 120, 140, 156,
194, 204, 206
- fenomenologinen metodi.....183
- fenomenologinen psykologia.....99
- fenomenologinen traditio.....35
- filosofinen hermeneutiikka (Gadamer) 244
- Fishbeinin ja Ajzenin asenne-
käyttäytymisteoria 99
- flow 152
- formaali teoria 107
- forumteatteri 140
- Fullanin koulutusmuutosmalli 9
- funktionaalinen analyysi 231
- funktionaalinen kielentutkimus.....221
- funktionaalinen kielikäsitelmä 112, 251
- fysioterapia 42
- genremenetelmä 221
- genrepedagogiikka.....221

- genret 112, 221
- globaalikasvatus 223
- globalisaatio.....69, 209
- glokalisaatio 209
- groupthink 112
- hallintokulttuurit 226
- hallintotiede 141, 158
- hankkeet 236
- harjoittelu 24, 83, 162, 174, 187
- harjoitusyritykset.....262
- Haugenin (1987) kielensuunnittelumalli 135
- hautomotutkimus.....128
- heimot 62
- henkilöstön kehittäminen 233
- Hermansin (1987) affektimittari.....104
- hermeneutiikka . 35, 42, 43, 123, 146, 170, 183, 194, 244
- hermeneuttinen kehä.....123, 204, 206
- hermeneuttinen paradigma 146
- hermeneuttinen traditio.....240
- hermeneuttis-fenomenografinen tutkimusote 204
- hermeneuttis-fenomenologinen viitekehys .209
- hiljainen tieto... 62, 92, 116, 131, 152, 171, 191, 249
- hiljaisen tiedon sanoittaminen 249
- hoitamisen taidot 110
- hoitoala.....81, 109
- hoitokeinot 37
- hoitokäsitys.....22
- hoitosuunnitelmat 37
- hoitotiede 33, 90
- hoitotieteellinen tieto 33
- hoitotyö . 22, 45, 76, 85, 86, 110, 136, 192, 225, 243
- hoitotyön keinot.....37
- hoitotyön opettajan vaatimukset.....45
- hoitotyön opetus 45
- hoitotyön opiskelijat.....33
- hoitotyön osa-alueet 37
- hoitotyön prosessi 37
- hoitotyön toiminnot 76, 110
- hoitotyön toimintojen hallinnan syvällisyys...77
- hoitotyön toimintojen hallinta (HOTOHA) 76
- holistinen ihmiskäsitys.....201
- holistinen oppimisympäristö 262
- HOPS 134
- HOTOHA (hoitotyön toimintojen hallinta) 76
- human capital -teoria 130
- humanistinen ihmiskäsitys 94, 151, 246
- huoli 103
- hypermedia.....70
- hyperteksti..... 70, 106
- hypertekstiorganisaatio 52
- hyveet 103
- hyve-etiikka (Aristoteles) 103
- hyvinvointialat 160
- hyvä elämä..... 81
- Hyvän opettajan ominaisuudet -projekti..... 45
- ICS (Intercultural Sensitizer) 69
- ideaalimallit 41, 78
- identiteetti 123, 247
- identiteetti (organisaatio)..... 146
- identiteetti (sairaanhoitajat) 107
- identiteettityö..... 8
- ideologiat 20
- idiokulttuurit 21
- ihmisen kokemuksen ymmärtäminen 6
- ihmiskäsityksen ja työyhteisön kulttuurin teorat 24
- ihmiskäsitykset.35, 94, 115, 140, 146, 151, 244, 246
- ihmiskäsitys (Lauri Rauhala) 244
- ihmissuhteet 42
- ikäjohtaminen 168
- ikäntyminen 168
- ilmapiiri 39, 244
- ilmapiiritutkimus..... 114
- ilmvaliditeetti 158
- ilo..... 211, 243
- imago (organisaatio) 146
- implisiittinen oppiminen..... 95
- IMRD-rakenne 221
- individualismi 148
- informaali oppiminen 83, 95
- informaatikot 149, 236
- informaatiojärjestelmät (koulutusohjelma) 213
- informaatiokoloniat 251
- informaatiolukutaidon malli (Bruce) 100
- informaatiolukutaito.....85, 96, 99, 255
- informaatiotaitojen (informationsfärdigheter) kehitys..... 149
- inklusiivinen koulutusmalli 249
- innovaatioiden leviäminen 9
- innovaatioiden omaksuminen 9
- innovaatiokompetenssit 256
- innovaatiopedagogiikka 256
- innovaatiot.....27, 51, 138, 170, 173, 256
- innovaatiotutkimus..... 9
- innovatiiviset oppimisympäristöt 256
- innovatiivisuus 20, 41, 51, 143, 236
- input-hypoteesi (Krashen) 95
- insinöörikoulutus 5, 51
- insinöörimatematiikka 258

- insinööriopiskelijat 5, 8, 67, 69, 95, 206, 240, 258
 insinöörit.....51, 67
 institutionalisoituminen 142
 instituutiokäytännöt.....273
 intentio 156
 intentiot.....53, 198
 interaktioluokituksen teoria 255
 Intercultural Sensitizer (ICS) 69
 Internet.....151
 internet-tiedonhaku 106
 intersubjektiviinen tietokäsitys aineiston
   analyysissa 109
 intertekstuaalisuus 67
 interventiotutkimus.....178, 187
 intuitio 141
 itsearviointi.....249
 itsenäiset agentit 180
 itseohjautuva oppiminen.....104, 258
 itseohjautuvuus 50, 60, 198, 215, 225, 246, 258
 itsesäätely.....122, 153
 itsetuntemus.....94
 jaettu asiantuntijuus.....234
 johdon informaatiojärjestelmät 165
 johtajat 158
 johtajuuden paradigmat.....195
 johtajuus.....94, 195
 johtaminen 94, 114, 146, 158, 168, 188, 195, 227
 johtamisen ilmiö.....94
 johtamisen tutkimus.....158
 johtamiskehysteoria 195
 johtamismallit.....158
 Jonassenin malli konstruktivistisen
   opiskeluympäristön suunnittelusta 100
 julkipuhe 87
 julkiteoria.....141, 171
 Jämsänkoski.....29
 järjestelmäteoria 209
 Kahn & Wiener 1967
   kuusi perusasennetta työhön 29
 kaksikehäinen oppiminen.....78, 125
 kansainväliset koulutusohjelmat.....198
 kansainvälistyminen 58, 209
 kansainvälisyys 209, 223
 kansainvälisyyskasvatus 223
 kasvatus.....29
 kasvatussociologia 87, 148
 kasvatustiede.....109
 kasvatustieteellisten ongelmien mallintaminen
  114
 kasvumotivaatio (henkilöstö) 114
 kasvuorientoitunut työyhteisö 11
 kasvutarve..... 114
 kasvutarveprojekti 11
 kasvutekijät (ammattikorkeakoulut) 114
 kaupan ja hallinnon ala 62
 kehittäminen.....26, 115, 126
 kehittäminen (prosessin normatiivinen
   kehittäminen) 142
 kehittämisareenat..... 273
 kehittämiseetos 126
 kehittämispohjainen oppiminen..... 164
 kehittämissuunnitelmat..... 26
 kehittävä oppiminen..... 56
 kehittävä siirtovaikutus.....27, 83
 kehittävä työntutkimus.....28, 47, 83, 138, 177, 222, 233
 kerronnallinen työ 231
 kerronnalliset konventiot 231
 kerronnalliset tehtävät 231
 kerronnallisuuden elementit 231
 kertomukset..... 144
 kestävä kehitys.....56, 81
 kevytnelipyörä 52
 kielen ekologia 247
 kielen ja sisällön integroinnin mallit 135
 kielen monifunktioisuusteoria (Halliday)..... 67
 kielen oppiminen 95, 183
 kielenoppimiskäsitykset..... 247
 kiensuunnittelu 135
 kielikäsitykset..... 247
 kielioppivirheet 95
 kielitaito 69, 246
 kielenopetus 135, 244
 Kilpinen model 106
 kirjastonhoitajat..... 149
 Kitchenerin ja Kingin reflektiivisen pohdinnan
   malli 86
 kliininen ohjaus..... 192
 kliininen osaaminen..... 241
 klusteriteoria..... 170
 knowledge, skills, competences, KSC-malli . 228
 koeasetelmat 178
 koettelu (toimijaverkkoteoria)..... 276
 kognitiivisen informaation prosessoinnin malli
   71
 kognitiiviset prosessit 6
 kognitiiviset rakenteet 131
 kognitivismi 106
 kohdallisuus 194
 kohtaamattomien tulkintojen työkuulttuuri . 203
 kokeilevan oppimisen malli (Dewey) 100

- kokemuksellinen oppiminen ... 73, 83, 109, 143, 190, 192, 194, 219, 246, 255, 262, 276
- kokemuksellinen taideoppiminen 190
- kokemuksellisuus..... 170
- kokemukset .. 6, 35, 90, 131, 148, 211, 240, 243
- kokemusprosessit..... 6
- kokemustavat 94
- kokonaisvaltainen oppiminen 109
- Kolbin oppimisteoria 244
- kollegiaalinen johtaminen 227
- kollegiaalinen yhteistyö..... 148
- kollegiaalisuus..... 148
- kollektiivinen tiedonmuodostus..... 27
- kollektivismi 233
- kolmikanta 62, 98, 169, 251
- kolmikehäinen oppiminen..... 125, 177
- koloniat..... 251
- kompetenssi .. 69, 109, 153, 161, 164, 185, 201, 223
- kompetenssiprofiilit..... 198
- kompetenssit 99, 198, 256
- kompleksisuus 180
- konaatio..... 41, 122
- konatiiviset valmiudet 41
- konfliktit..... 148
- konnektivismi 276
- konstruktivinen oppiminen 83
- konstruktionismi..... 270
- konstruktivismi 56, 64, 86, 92, 106, 120, 126, 128, 144, 149, 179, 183, 185, 194, 195, 208, 276
- konstruktivistinen oppimiskäsitys .. 73, 190, 246
- konstruktivistinen oppimiskäsitys..... 107
- kontekstuaalinen konstruktionismi..... 171
- kontingenssiteoria 227
- korkeakouluautonomia 78
- korkeakouludemokratia 78
- korkeakoulujen autonomia 166
- korkeakoulujen talous 166
- korkeakoulujen työnjako 58
- korkeakoulujärjestelmän binaarimalli 5
- korkeakoulujärjestelmän duaalimalli 5
- korkeakoululaitosta koskevien suunnitelmien muotoilu ja toteutuminen 58
- korkeakoulumuotojen vertailu 130, 217
- korkeakoulupedagogiikka..... 134, 164
- korkeakoulupolitiikka 66
- korkeakoulututkimintojen yhtenäinen viitekehys 130
- korona-pandemia 274
- Korthagenin (2004) malli reflektion tasoista 249
- koulutuksen vaikuttavuus..... 141
- koulutus 86
- koulutusinnovaatiot..... 51
- koulutusjärjestelmän kehityslinjat..... 31
- koulutusjärjestelmän ohjauksen nelikenttä .. 58
- koulutusjärjestelmät..... 75
- koulutusmallit 249
- koulutusohjelmat..... 213
- koulutuspolitiikka..... 29
- koulutussosiologia 18, 58
- koulutusteknologia 258
- koulutusvalinnat 18
- Krashenin input-hypoteesi..... 95
- kriittinen ajattelu 33, 81
- kriittinen realismi..... 90
- kriittinen teoria 33, 126, 233
- KSC-malli 228
- kulttuuri 223
- kulttuurienvälinen kompetenssi 69, 224
- kulttuurienvälinen viestintä..... 69, 75
- kulttuurienvälisen opetuksen ja oppimisen viitekehys 183
- kulttuurienvälisyys..... 224
- kulttuurienvälisyyskasvatus 223
- kulttuurienvälisyyskoulutus..... 223
- kulttuurihistoriallinen toiminnan teoria (CHAT) 260
- kulttuurin syvärakenteet 17
- kulttuurinen muutos..... 43
- kulttuuripääoma 18
- kulttuuritutkimus..... 21
- kuntoutusala 53
- kuntoutustoiminta..... 222
- kuusi perusasennetta työhön (Kahn & Wiener 1967) 29
- kuvantaminen 47
- kvalifikaatio..... 153, 161
- kvalifikaatiot 176
- kvalifikaatioviitekehys..... 176
- kyvykkyydet 262
- käsitteanalyysi..... 225, 243
- käsittekartat 81, 141, 164
- käsiteteoreettinen synteessimalli 155
- käsitteellinen muuto..... 122
- käsitteellinen muutos 6, 144
- käsitteenmuodostus 164
- käsitteet 53, 138, 143, 159, 164, 243
- käsitykset ... 9, 17, 20, 22, 24, 26, 39, 41, 51, 53, 60, 73, 90, 92, 94, 98, 109, 116, 131, 138, 143, 146, 148, 156, 159, 168, 198, 204, 217, 247
- käsitykset tieteellisestä ajattelusta..... 217
- käsitysten kontekstuaalisuus 248

- käsitysten tutkimus 247, 256
 käyttäytyminen.....94
 käyttäytymismallit 198
 käyttöteoria 171
 käyttöteoriat.....42, 131, 140, 141
 käytännön harjoittelu.....162
 käytäntöarkkitehtuurit 273
 käytäntölähtöinen, situationaalinen tieto....229
 käytäntöteoria 273
 käytäntöyhteisöt.....92, 103, 151
 käännökset (toimijaverkkoteoria) 276
 kääntäminen.....95
 laadun teoreettinen viitekehys 177
 laadunvalvonta 165
 laadunvarmistus 165
 laatu 39, 209
 laatujohtaminen 39
 laatujohtamisen tason kokonaisvaltainen
   arviointi.....39
 laatu järjestelmät 39
 laatu näkökulmat.....39
 laatu työ.....39, 209
 latent growth curve 268
 lausumat 144
 Learning by Developing (LbD).....164, 173, 213
 liiketalous.....50, 56, 198, 208
 liiketaloustiede 128
 liiketoimintasuunnitelmat 62
 living lab.....213
 loogisen ajattelun taidot 217
 Lozanovin suggestopedinen teoria.....244
 Luhmannlainen systeemiteoria 238
 lukio 240
 luottamus 173
 luova organisaatio 52
 luova päätöksenteko 37
 luovuus 198, 206
 lähikehityksen vyöhyke 27
 lääkehoidon osaaminen 241
 lääkehoito 241
 lääkelaskut.....241
 lääketieteelliset hoitokeinot.....37
 maailmasuhde 35
 mahdollisuuskeskeinen oppiminen 219
 malli 128, 213
 malli konstruktivistisen opiskelu ympäristön
   suunnittelusta (Jonassen).....100
 malli reflektion tasoista (Korthagen 2004)...249
 malli terveyden edistämisen ja kestävä
   kehityksen yhdistämisestä (Hancock).....81
 malli tietokoneen käyttöön liittyvistä
   asenteista ja uskomuksista (Tuomivaara) ..99
 malli työterveyshuollossa tarvittavan
   ammattillisen osaamisen kehittämiseksi
   terveydenhoitajan
   ammattikorkeakoulutuksessa.....124
 mallintaminen.....78
 malliorientoitunut päätöksenteko.....37
 mallit ..31, 41, 47, 54, 56, 71, 78, 121, 124, 153,
   155, 158, 170, 185, 206, 234, 262
 manageriaalinen johtaminen.....227
 mannermainen professiotutkimus 226
 MARATA-verkosto.....120
 matemaattiset elämäkerrat.....240
 matematiikan opetus.....258
 matematiikka 240
 matematiikkakuva 240
 materialistinen käänne 276
 mekaaninen päätöksenteko 37
 menetelmät 41
 merkityksellistäminen.....87, 228, 231
 merkitykset 21, 35, 42, 60, 67, 87, 90, 92, 99,
   124, 131, 134, 136, 140, 146, 190, 209, 251
 merkitys järjestelmät.....123
 merkityskokonaisuudet 35
 merkitys neuvottelut 134, 229
 merkitysperspektiivit 42
 merkitysrakenteet 90, 148
 merkitysten neuvottelu 228
 merkitysteoriat 209
 merkitysverkostot.....99
 metacognitive awareness.....217
 metadiskurssit.....180
 metaforat.....152
 metakognitiivinen tietoisuus 217
 metakognitio.....6, 83, 122, 198, 217
 metalingvistinen tieto.....95
 metaoppiminen 6
 metataidot 24
 metateoriat.....149
 metodologia.....41
 Meyerin ja Allenin kolmikomponenttimalli .177
 Mezirowin oppimistasoluokittelu.....50
 mielenterveystyö.....140
 mikropolitikka 148
 mikrosykli.....138
 ministeriöohjaus 155
 minuus 123, 247
 minäkeskeinen ajattelu.....35
 minäkuva.....131
 missioanalyysi 58
 mittarit 256, 266
 Mode 2.....158
 Mode-2 213

- moderni 43
 monialainen sosiaali- ja terveysalan koulutus
176
 moniammatillisuus 176
 monikulttuurisuus 194, 223
 monitieteisyys.....120
 moniäänisyys 247
 Moodle 258
 motivaatio 198
 multimedia 106
 musiikin opiskelu 122
 musiikinopettajuus 191
 musiikkiala 122
 musiikkikasvatus.....122
 muutoksen johtaminen 158
 muutoksenhallinta.....146
 muutos.....24, 33
 muutuskertomukset 134
 muutoslaboratorio 138
 muutosteoriat.....24
 Muuttuva akateeminen professio -
 tutkimushanke.....227
 narratiivinen pedagogiikka 179
 narratiivinen tietäminen.....249
 narratiivinen tutkimus 231, 249
 narratiivisuus 249
 narratiivit 134, 247
 narratologia 144
 naturalistic inquiry.....81
 nelikentät (koulutusjärjestelmän ohjaus).....58
 nelikentät (valtakäsitteet) 66
 New Management (uusi liikkeenjohtaminen)
121
 New Public Management (uusi
 julkisjohtaminen) 270
 NQF (kansallinen viitekehys) 194
 näytetunnit 27
 näyttöön perustuva hoitotyö 85, 86, 118
 näyttöön perustuva toiminta ... 81, 85, 96, 236,
 266
 objektiivinen henki 90
 objektiivinen hermeneutiikka.....90
 odotukset.....236
 ohjaajuuden viitekehys.....187
 ohjattu harjoittelu 162, 174
 ohjaus 6, 64, 71, 90, 104
 ohjauskeskustelut.....6
 ohjauskolmio (Clark).....79
 omistajaohjaus 155
 omistajayrittäjät 29
 omistajuus 29
 omistajuus (psykologinen).....211
 ongelmalähtöinen oppiminen 99
 ongelmanratkaisu 143
 ongelmaperustainen oppiminen 255
 ontologia 33, 35, 41, 53, 112, 120, 128, 146,
 206, 276
 ontologinen hermeneutiikka 209
 ontologinen konstruktionismi.....112
 ontologinen realismi.....90
 opettaja-fasilitaattori.....144
 opettajakeskeisyys.....219
 opettajan ajattelu 148
 opettajan henkilökohtainen teoria.....244
 opettajan taidot 45
 opettaja-opiskelija-suhteet.....114
 opettajaopiskelijat 27, 131
 opettajaopiskelijoiden kehittämishankkeet .. 27
 opettajat 11, 17, 41, 45, 96, 101, 106, 160, 211,
 231, 271, 272, 276
 opettajien ja kirjastohenkilökunnan yhteistyö
149
 opettajuus.....136, 148, 159, 160, 183, 185, 191
 opetus 41, 90, 180, 271
 opetushallinto 58
 opetuskokeilut 50
 opetuskäsitykset 26, 271
 opetusmenetelmät 41
 opetusministeriön toiminta- ja
 taloussuunnitelmat 78
 opetussuunnitelman kehittämisen
 toimijuusdikotomia.....228
 opetussuunnitelmat.33, 35, 47, 56, 60, 81, 120,
 134, 156, 208, 213, 215, 222, 228, 240, 241,
 249, 256, 266
 opetussuunnitelmateoria 228
 opetussuunnitelmateoriat 56
 opetussuunnitelmatyö.....228
 opinnäytetyöt ...33, 98, 109, 116, 138, 201, 251
 opinnäytteet 67, 221
 opintojaksot 62
 opintojen edistyminen.....184, 215
 opintojen keskeyttäminen.....8, 184, 215
 opinto-ohjaus.....71, 134
 opiskelijakeskeisyys 219
 opiskelijat 6, 17, 24, 33, 35, 53, 71, 90, 115,
 143, 190, 206, 215, 225, 241, 243, 246, 256
 opiskelijavalinta 215
 opiskelijoiden tarpeet.....101
 opiskeluilmapiiiri.....244
 opiskeluintentiot.....60
 opiskeluorientaatiot 60
 opistoaste 33, 37
 oppiainesidonnaisuus 62

- oppijäkäsitykset.....6
- oppiminen... 41, 86, 98, 141, 190, 192, 219, 276
- oppiminen (strateginen).....79
- oppiminen (yksikehäinen) 78
- oppiminen, kaksikehäinen oppiminen 125
- oppiminen, monikehäinen oppiminen 125
- oppimisen lajit 60
- oppimisen taso 37
- oppimiskokemukset 104, 140, 258
- oppimiskokemusten mittaaminen 258
- oppimiskulttuurit.....60
- oppimiskäsitykset .. 6, 20, 26, 42, 56, 60, 77, 81, 151, 244, 271
- oppimiskäsitysten muovaama työkuiluuri...204
- oppimislähtöisyys 271
- oppimismallit 219
- oppimismenetelmät 41, 56
- oppimisenäkemykset.....42
- oppimisprosessi 6, 249
- oppimissopimukset.....50
- oppimisstrategiat.....122
- oppimisstudiot.....28
- oppimistasoluokittelu (Mezirow) 50
- oppimistehtävät 192
- oppimisteoriat 56, 244
- oppimisteot 27
- oppimistyyliit 106, 198, 225, 262
- oppimisympäristöt..... 56, 60, 70, 106, 116, 143, 151, 256, 262
- oppiva organisaatio26, 43, 51, 56, 79, 115, 158, 170
- oppivan organisaation malli 62
- oppivuus 62
- opportunity centred learning 219
- Opportunity Centred Learning Model 219
- organisaatio (käsite) 79
- organisaatioidentiteetti.....146
- organisaatiokulttuuri 17, 89, 146, 148
- organisaatiokulttuurin artefaktit.....204
- organisaatiokulttuurin tutkimus.....17
- organisaatiokulttuurit..... 20, 132, 152, 173
- organisaatiokäytännöt.....273
- organisaatiomuisti 165
- organisaatiomuutokset 149
- organisaation kulttuurinen rakenne.....204
- organisaation oppiminen.....141, 170
- organisaation sosiaalisen pääoman malli.....173
- organisaatiotutkimus.....132, 148, 238
- organisaatioyrittäjyys 156
- orientaatio 156
- osaaminen 21, 24, 43, 47, 62, 64, 67, 69, 77, 87, 92, 98, 101, 107, 110, 118, 120, 124, 128, 132, 134, 138, 152, 158, 194, 198, 201, 204, 211, 213, 215, 224, 229, 231, 234, 236, 240, 241, 249, 266, 274
- osaaminen (competence) 244
- osaaminen (tutkitun tiedon käytön osaaminen) 118
- osaamisalueet 121, 266
- osaamisen johtaminen 158
- osaamisen kehittäminen 158
- osaamisen tunnistaminen.....211
- osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen 215
- osaamiskieli.....229
- osaamiskäsitys 204
- osaamilauseet 266
- osaamisperusta.....266
- osaamisperustaisen opetussuunnitelman
perehdytyskoulutus 229
- osaamisperustaisuus.....229
- osaamisperusteinen koulutusmalli.....249
- osaamisperusteisuus 249
- osaamis pääoman investoinnin teoria.....155
- osaamisvaatimukset 101, 266
- osakeyhtiömuotoinen ammattikorkeakoulu238
- osakulttuurit 21
- osallistava paradigma 194
- osallistava teatteri 140
- osallisuus.....247
- osastotunnit.....37
- osuuskuntamuotoinen ammattikorkeakoulu
.....238
- painopistealueet 234
- palaute 17
- palkitsevuus 227
- palkkatyö.....29
- palveluliiketoiminta (koulutusohjelma).....213
- palvelumuotoilu.....266
- paradigmaattiset kertomukset 231
- paradigmanmuutokset 228
- paradigmanmuutos (ekologia).....56
- paradigmat.....17, 41, 56, 99, 146
- PBL (problem based learning).....81
- PBL (Problem-Based Learning).... 149, 180, 206, 255
- pedagogiikka 41, 87, 256
- pedagoginen ajattelu 131
- pedagoginen draama 140
- pedagoginen johtokunta.....78
- pedagoginen kehittäminen.....272
- pedagoginen kehitys.....149
- pedagoginen menetelmä.....255
- pedagoginen strategia 178

pedagogiset käytänteet.....	134	puhe-esitykset	231
pedagogiset mallit	151	puhuttu vuorovaikutus	27
pehtoriteoria	155	puolustusmekanismit.....	17
pelitila	121	puuteollisuus.....	170
Perryn malli.....	33, 86	pätevyys.....	176
Perryn malli tieteellisen ajattelutavan kehittämisestä	130	päätelyprosessit	217
persoona.....	123	päätöksenteko	37
persoonallisuus.....	41	radiografia.....	47
perustila.....	90	rajakohtaamiset.....	92
piilo-opetussuunnitelma	17	rajakohteet	262
piilostrategiat.....	79	rajavyöhyketoiminta.....	174
Pinokkio (satu).....	140	rakennelähtöinen analyysi.....	231
Pinokkio-projekti	140	rakennemuutos.....	29
poikkitieteisyys	56	rakenneyhtälöt.....	268
policy process	58	rakennustekniikka.....	53
Poliisiammattikorkeakoulu.....	31	Rauhalan ihmiskäsitys (Lauri Rauhala).....	244
poliisikorkeakouluhanke.....	31	referointi.....	67
politiikan teon kategoriat	58	reflective structuration	179
Popperin kolmen maailman malli.....	106	refleksiivinen modernisaatio	5
positiointiteoriat.....	248	reflektiivinen oppiminen.....	83, 143
positivismi.....	128, 268	reflektiivisyys	109
postmoderni	43, 60, 62	reflektio.....	6, 22, 37, 73, 75, 81, 106, 131, 179
postmoderni aika.....	87	reflektointi	249
postmoderni opetussuunnitelma.....	120	rehtorit.....	78
postmoderni organisaatio	87	rekisterit (kielitiede)	75
postmoderni taidekasvatus	190	relaationaalinen ontologia.....	276
postmodernismi	35, 112, 120, 185, 208	relativismi	146
potilaskeskeinen päätöksenteko	37	representaatiot.....	200
potilastapaukset	241	reproduktiomalli	18
practice theory	273	restonomi-minä	121
pragmatismi.....	120, 122, 136, 185, 190, 262	restonomit	120
pragmatistinen epistemologia.....	255	resurssiriippuvaisuusteoria.....	227
pragmatistinen filosofia.....	136	resurssiriippuvuusteoria	166
proaktiivisuus.....	198	retoriikka.....	171, 209
problem based learning (PBL)	81, 112	reviirikamppailu	31
Problem-Based Learning (PBL)	149, 180, 206, 255	ristiriidat.....	28, 138, 260
professionalisaatio.....	31	Rokeachin arvoteoria.....	89
professiot.....	31, 148, 227	romaanisgermaaninen hallintokulttuuri.....	226
professiotiteoria	226	ruotsin kieli	135
professiotutkimus.....	31, 226	ryhmän toiminta	114
projektikulttuuri	148	ryhmäprosessit	152
projektiopiskelu	64	röntgenhoitajat.....	47
projektioppiminen	64	sairaanhoidon opiskelijat.....	22, 37
projektipedagogiikka	64	sairaanhoitajaopiskelijat.....	241
projektit	104	sairaanhoitajat	60, 73, 107
prosessi (käsite).....	79	sanaton tieto (hiljainen tieto).....	191
prosessidraama	140	sanoittaminen (hiljainen tieto)	249
prosessin normatiivinen kehittäminen.....	142	Schwartzin arvoteoria.....	89
psykologia (ekologinen).....	123	sektorirehtorit.....	78
psykologinen omistajuus.....	211, 215	semantiikka.....	90, 251
		semioottinen neliö.....	191
		semiotiikka.....	144, 179, 251

sensemaking	131, 195	sosiokulttuurinen teoria vieraan kielen oppimisesta.....	244
sidosryhmät	188	sosiokulttuurinen työelämä tutkimus	231
sidosryhmäteoria.....	155	sosiologia	29, 238
siirtorakennemalli.....	221	sosiologinen näkökulma	191
siirtovaikutus	83	sosiologis-historiallinen kehityskulku	58
siirtovaikutus (kehittävä).....	27	sosionomiopiskelijat	190
simulaatiokädet	178	statuskampailu.....	31
simulaatiot.....	262	strategia-ajattelu	79
single loop learning	78	strategiat.....	26, 51, 78, 138, 165, 166, 234, 255
SIP-valmiudet.....	215	strateginen johtaminen	165
sisäinen yrittäjyys	41, 51, 101, 155, 156, 211, 215	strateginen johtaminen (ammattikorkeakoulu)	79
sisältölähtöisyys.....	271	strateginen oppiminen	79
sisätautien sairaanhoito	37	strateginen suunnittelu	165
sitoutuminen	204	strategisointi	234
sitoutumisen viitekehys (Finegan 2000).....	177	stressi.....	39, 114, 160
situated cognition.....	125	struktuuraatioteoria	179
situationaalinen oppiminen.....	112	struktuurialistinen semantiikka	251
socio-cultural theory	208	subjektiivisuus.....	146
SOLO-taksonomia	86	subjektipositio	248
sosiaali- ja terveydenhuollon ammattikasvatus	140	subjektivismi	35
sosiaali- ja terveydenhuollon sähköiset palvelut	266	substanssi- ja opetuskeskeinen työkaluttuuri	204
sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kansainvälinen suositus.....	266	substantiivinen teoria	107, 174, 243
sosiaali- ja terveydenhuolto	140	suggestopedia	244
sosiaali- ja terveysala.....	24	suhde työhön	114
sosiaaliala	6, 35, 104, 123, 126, 134, 271	sukupuolierot.....	268
sosiaalialan asiantuntijuus.....	123	sulauttamisrakenne	67
sosiaalinen (käsite)	126	sulkeistaminen	94
sosiaalinen konstruktioismi	171, 229, 249	suomen kieli.....	135, 221
sosiaalinen konstruktivismi .	112, 170, 174, 176, 192, 209	suunnittelumallit.....	43
sosiaalinen pääoma	173, 191	symbolinen interaktionismi	136
sosiaalinen tausta.....	18	systemiajattelu.....	251
sosiaalinen tila	87	systemianalyysi	251
sosiaalinen todellisuus (käsite).....	78	systemis-funktionaalinen kielikäsitys	251
sosiaalipedagogiikka	126	systemis-funktionaalinen kielikäsitys (Halliday).....	67
sosiaalisen todellisuuden ilmiöt	170	systemisyys	62, 164
sosiaalisen transformaatio	126	systemiteoreettinen viitekehys	58
sosiaaliset innovaatiot.....	173	systemiteoria	81, 169
sosiaalistuminen	29	systemityypit.....	251
sosiokognitiivinen teoria	122	systemaattisen muutosstrategian malli	58
sosiokonstruktivismi	116, 151	systems theory.....	209
sosiokonstruktivistinen oppimiskäsitys	192	SYTKE-projekti.....	64
sosiokulttuuri.....	29	syvärakenne (kulttuuri).....	17
sosiokulttuurinen kielentutkimus.....	248	syvätulkinta.....	90
sosiokulttuurinen lähestymistapa oppimiseen	208	taidot.....	45, 90, 99, 110
sosiokulttuurinen oppimiskäsitys	104	taitojen oppiminen	178
sosiokulttuurinen oppimisnäkemys	92, 107	taidotieto	120
		taloudellinen autonomia	166
		talous (korkeakoulut).....	166
		tarjoumat	123

- tarjoumien teoria.....123
 tasapainotettu mittaristo 165
 taustaoletukset.....94, 146, 148
 tavoiteidentiteetti (organisaatio) 146
 tavoiteimago (organisaatio) 146
 tavoitetietoisuus.....110
 taylorismi.....62
 teatteri.....260
 teema-analyysi 195
 teemakaupungit 213
 teemaverkostot 213
 tekemällä oppiminen.....190
 tekniikan ala 144
 tekniikan ja liikenteen ala.....51
 tekniikan matematiikka 258
 teknologian käyttöönottomalli (Davis)...99, 100
 teknologiayrittäjäyys 206
 tekstianalyysi 67
 tekstikonventiot 221
 tekstikritiikki 67
 tekstilajit 221
 tekstilngvistiikka 221
 teoreettinen ja käsitteellinen viitekehys.....92
 teoriaa luova tutkimus.....107
 teorialähtöisyys 37, 104, 148
 teorian ja käytännön suhteet 5, 6, 8, 18, 22, 24,
 26, 33, 35, 42, 43, 54, 56, 62, 66, 73, 76, 77,
 83, 90, 92, 95, 98, 106, 107, 109, 116, 126,
 128, 131, 141, 153, 159, 161, 169, 176, 178,
 215, 217, 229, 236, 240, 244, 249, 251, 255,
 256, 258, 260, 266, 270, 273, 276
 teorian ja käytännön suhteetX 262
 teorian ja käytännön yhdistävä tieto.....229
 terveyden edistäminen.....17, 73
 terveydenhoitajaopiskelijat 81
 terveydenhuollon koulutus 33
 terveydenhuolto-oppilaitokset.....17
 terveys- ja sosiaalialan opiskelijat 27
 terveystala ... 60, 90, 96, 104, 109, 136, 153, 271
 terveystalan opettajat 96
 terveystneuvonta.....73
 Theory of Planned Behavior 268
 theory of power.....209
 tiedeperusta 20
 tiedolliset kategoriat 87
 tiedon hallintataidon teoriat 96
 tiedon jakamisen prosessi 274
 tiedon käyttöönottotavat.....118
 tiedon paradigmat.....170
 tiedon rakentaminen 255
 tiedon siirron yleinen prosessikuvaus 274
 tiedon sosiologia.....179, 194
 tiedonhallinta.....37, 96
 tiedonhankinta.37, 64, 67, 85, 96, 99, 106, 118,
 162, 251
 tiedonhankinta (tieteellisen tiedon hankinta
 hoitotyöhön) 118
 tiedonintressit.....22, 33, 60, 141, 194, 273
 tiedonkäyttö 37, 62, 64, 67, 81, 85, 86, 96, 101,
 118, 233, 251
 tiedonkäyttö (tutkitun tiedon käyttö) 118
 tiedonkäytön ilmiöt 251
 tiedonlähteet 67, 251
 tiedonmuodostus.....86
 tiedonrakentaminen 164
 tiedontuottaminen 101
 tiedostaminen.....6
 tiedot, taidot ja asenteet -kokonaisuus.. 33, 41,
 45, 118, 124, 240, 249
 tiedot, taidot ja asenteet –kokonaisuus 228
 tieteellinen ajattelu 33
 tieteellinen tieto 86, 96
 tieteellinen tieto (tiedon tyypit) 118
 tieteellisen ajattelun tutkimustraditiot 217
 tieteellisen tiedon hankinta hoitotyöhön....118
 Tieteellisen tutkimuksen nelikenttämalli
 Stokesin mukaan.....138
 tieteelliset tekstit.....221
 tieteenteoria 132
 tieto....22, 33, 86, 87, 95, 96, 98, 135, 213, 229,
 274
 tieto- ja viestintätekniikan opetuskäyttö....158
 tieto, merkityksetön tieto.....22
 tietoasiantuntijat 236
 tietoasiantuntijuus.....236
 tietojenkäsittely 215
 tietojärjestelmät 213
 tietokäsitykset... 5, 6, 20, 22, 26, 33, 35, 42, 53,
 62, 67, 77, 81, 94, 98, 106, 112, 116, 130,
 131, 151, 153, 170, 171, 183, 213, 217, 236,
 249, 256, 262
 tietokäsitys.....107, 140
 tietokäytännöt 236
 tietomaisemat.....236
 tietopalvelu 236
 tietoperusta21, 33, 37, 53, 73, 85, 96, 187, 229,
 260
 tietotekniikan opetus.....99
 tietoyhteiskunta.....26, 185, 188
 tietäminen.....183
 Tiimiakatemia 52
 Tinton pitkittäismalli opiskelijoiden opintojen
 lopettamispäätökseen vaikuttavista
 tekijöistä 184

todellisuuden sosiaalinen rakentuminen	179	tutkimusaiheen sensitiivisyys	96
toimijat	87, 276	tutkimuskartta	171
toimijaverkkoteoria	169, 276	tutkimustyyppinen opinnäytetyö	221
toimijaverkot	276	tutkimustyön tarkoitukset	79
toimijuus.....	247, 273	tutkinnon päivittäminen	60
toiminnan teoria.....	92, 138, 233, 260	Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys	174
toiminnanohjausjärjestelmät	262	tutkitun tiedon käytön osaaminen	118
toiminta	22	tutkiva ja kehittävä työote.....	159
toiminta- ja taloussuunnitelmat (opetusministeriö)	78	tutkiva opettaja.....	171
toimintajärjestelmät.....	27, 138, 222, 233	tutkiva oppiminen.....	206
toimintakonseptit.....	138, 233	TVT-opetuskäyttö	158
toimintakulttuuri	43	Två språk – ett trumfkort -projekti	135
toimintakulttuurit.....	42, 101	tyky-toiminta	115
toimintatutkimus (tiedonintressit)	273	tyypittelyprosessi.....	107
topiikkirakenne.....	221	työ.....	29, 211
Total Quality Management (TQM)	39	työelämä	109
totuuden koherenssiteoria.....	22	työelämäläheisyys.....	24
totuuden korrespondenssiteoria.....	22	työelämälähtöinen oppiminen	222
TQM (Total Quality Management)	39	työelämälähtöisyys	98, 116, 169, 271
tradenomit.....	98	työelämän muutokset.....	256
transfer	236	työelämäpedagoginen malli	260
transformatiivinen oppiminen	50, 144	työelämäprojektit	104
transformationaalinen johtaminen	168	työelämätaidot	64
transmoderni opetussuunnitelma.....	120	työelämäyhteistyö	260
transmodernismi	120	työelämäyhteydet.....	222
triangle of coordination.....	155	työharjoittelupaikat	115
triangle of tension	155	työhyvinvointi	115, 161
Triple Helix.....	260	työhönsijoittuminen	109
trustworthiness	244	työilmapiiri.....	114
tulkinnallinen paradigma.....	99	työkulttuurikoalitiot.....	203
tulkinnallinen tutkimus.....	146	työkulttuurit.....	92, 188, 203
tulkinta.....	90, 146, 225	työkäytännöt (opettajat)	272
tulkintafoorumit	204	työllistyminen	29
tulkintarepertuaarit.....	229	työllistymispyrkimysten dikotomia.....	29
tuloksellisuus	155	työmenetelmät	41
tulosjohtaminen	79	työn hallinta.....	160
tulosohjaus	79, 270	työn ilo	211
Tuomivaaran malli tietokoneen käyttöön liittyvistä asenteista ja uskomuksista	99	työn, ammatillisuuden ja oppimisen kehittämisteoriat	24
tuotetyyppinen opinnäytetyö	221	työnjako	138
Turun kaupunki.....	165	työnkuvat.....	101
turvallisuusjohtaminen (koulutusohjelma) ..	213	työroolit	231
tutkijan esiymmärrys.....	6	työstressi.....	160
tutkimuksellinen toiminta	90	työttömyys.....	29
tutkimus- ja kehittämishanketta ohjaava viitekehys.....	83	työyhteiskunta	29
tutkimus- ja kehittämistoiminta	138, 171	työyhteisöt.....	103, 132
tutkimus-, kehittä-mis- ja innovaatiotoiminta	236	täsmälliset tieteet	20
tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta	234, 256	täydennyskoulutus.....	11
		urakehitys	11
		urakerronta.....	231
		urasiirtymät.....	231

Bibliografiaan liittyvä kirjallisuus

ENGESTRÖM, Y., 1987. *Learning by expanding: An activity-theoretical approach to developmental research*. Helsinki: Orienta-Konsultit.

ENGESTRÖM, Y., 2015. *Learning by expanding: An activity-theoretical approach to developmental research*. 2nd ed. New York (N.Y.): Cambridge University Press.

KARJALUOTO, H. & JUNTUNEN, J., 2007. *Lisrel opas v1. 0: johdatus rakenneyhtälömallien tekemiseen*. Jyväskylän yliopisto.

KÄMÄRÄINEN, J., 2018. Tiedonkäytön ilmiöitä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöissä: aineistolähtöinen tarkastelu ja käsitteellinen mallinnus, väitöskirja, informaatiotutkimus, Oulun yliopisto.

PIHLAJA, M. (toim.) 2011. *Osaamisen jäljillä: Juonneopetuksen suunnittelusta käytännön toteutukseen*. Vaasan ammattikorkeakoulu.

RAUHALA, P., KANTOLA, M., FRIMAN, M. & HUTTULA, T., 2016. Ammattikorkeakoulutus tutkimuksen kohteena. *Tiedepolitiikka*, 41(3), 57-68.

REED, J.G. & BAXTER, P.M., 2006. Bibliographic research. Teoksessa: *The psychology research handbook: a guide for graduate students and research assistants*, 41.

SHERA, J.H., 1976. *Introduction to library science: basic elements of library service*. Littleton (Col): Libraries Unlimited.

VARTO, J. 1992. *Laadullisen tutkimuksen metodologia*. Helsinki: Kirjayhtymä.

VIRTANEN, T., HAVERINEN, K. & LESKINEN, M., 2018. Rakenneyhtälömallinnuksen menetelmällisiä ja käsitteellisteoreettisia lähtökohtia käyttäytymistieteellisessä tutkimuksessa. *Psykologia*, 53(4), 262-284.

Luettelo lyhennetyistä URL:eista

<https://tinyurl.com/bdec8zcx>

- <https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/vaitos-toiminnanohjausjarjestelmaan-perustuva-liiketoimintasimulaatio-tukee>

<https://tinyurl.com/2p9354mr>

- <https://doi.org/10.1080/16549716.2021.1893026>

<https://tinyurl.com/3k9frpub>

- <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:keskusteluntutkimus>

<https://tinyurl.com/2p86hjce>

- <http://cmc.ihmc.us/cmc2008Papers/cmc2008-p400.pdf>

<https://tinyurl.com/3anrt6j9>

- <https://www.oulu.fi/yliopisto/node/36779>

<https://tinyurl.com/49ckhee3>

- https://archive.uef.fi/vaitostiedotteet/uef-fi/2013/9.8._Kohti_tutkimus__ja_kehitystoiminnan_toteuttamista_ammattikorkeakoulussa.html

<https://tinyurl.com/pkzvpwz7>

- <https://metodix.fi/2014/05/19/lukka-konstruktiivinen-tutkimusote/>

<https://tinyurl.com/2p93jcdh>

- <https://www.epressi.com/tiedotteet/koulutus/kehittamispaallikko-ilkka-haukjarven-vaitos-digitalisaation-strategisointi-tamkissa.html>

<https://tinyurl.com/jrmepw7>

- <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0168-ssoar-395173>

<https://tinyurl.com/2p84wx9b>

- <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/osaaminen-2035>